

pliationem ad bona pupilli, sed censetur facta retentis eisdem terminis restrictionis ad bona testatoris, vt bene declarat Socin. in d.l. Centurio, n. 289. vers. sed hoc mihi non placet, quæ sequuntur ibi Modern. de Aquilan. in 4. parte n. 249. de vulg. Idem tenet addit. ad Alexand. conf. 12. n. 20. lib. 3. & fuit de mente Corn. cōf. 322. sub n. 10. lib. 3. Aret. conf. 154. num. 12. Et quod distributio per quotas non possit operari, vt substitutio restricta ad bona testatoris comprehendat etiam bona pupilli, tenuit Rota in dicta Firmana bonorum 10. Martij 1586. coram Bubalo; Et comprobatur manifeste ex eo, quia vt dicit Bart. in d.l. Ceturio n. 36. quādo plures per quotas substituuntur vni comprehenduntur ea bona, in quibus substituuntur. sicut si in eis ipsis bonis vnus tantum fuisset substitutus, & sic perinde est, sicut si in bonis ipsius testatoris fuisset nepoti impuberi filius solus verbo communi substitutus: Sed si ita fuisset substitutio non esset pupillaris, sed dicta bona filius per fideicommissum accepisset, quia substitutio facta à testatore in bonis proprijs per verbum commune ex receptissima Doctorum opinione, est semper fideicommissaria; Ergo diuisio eorundem bonorum testatoris facta in substitutione per quas, non potest efficere, vt substitutio sit pupillaris, quia illæ etiā quotæ sunt restrictæ ad bona testatoris, nec possunt alia bona comprehendere, nisi illa, quæ distributa sunt, & sic bona testatoris, non autem bona pupilli; Et cū substitutio facta filio, seu nepoti, pupillo in bonis testatoris censetur facta in re certa, Alex. in l. 1. nu. 9. de vulg. perinde est, sicut si certa species esset diuisa per quotas, quo casu est fideicommissaria, vt per Aret. d. conf. 154. n. 12. & sequenti.

Nō obstat auctoritates ex aduerso adductæ ad ostendendum, quod substitutio facta per diuisionem hæreditatis, vel bonorum per quotas sit pupillaris; Nam duo casus considerandi sunt. Primus si indefinite † substitutio sit in 30 quotis bonorum, vel quotis hæreditatis, tunc enim censetur facta pupillo in bonis ipsius pupilli diuisis per quotas, quia testator non restrictio ad bona sua, & bona pupilli censentur diuisa prout totalitatem denotant, vt ait Imol. in d.l. Ceturio, n. 24. vers. si autem duo in fin. & ita loquitur Bar. ex aduerso allegatus, & plerique alij eum sequentes.

31 Secundus casus est, quando substitutio † per verbum commune est restricta ad bona testatoris, & tunc etiam si testator substituendo, bona prædicta diuidat per quotas, nihilominus substitutio propter restrictionem remanet fideicommissaria, vt per Alex. conf. 45. col. 5. lib. 1. Idcirco Paul. de Cast. conf. 31. nu. 4. lib. 2. contrarium sentit, quia opinionem eorum sequitur, qui volunt contra veram, & communem sententiam, restrictionem ad bona sua nō impedire pupillarem, sicut etiam Alex. d. conf. 12. vbi tamen concludit pro directa, quia verba erant directa, & cum aduerbio distributiuo,

quandocumque: Et in casu Dec. conf. 572. n. 5. & 6. Substitutio erat facta pupillo ipsi in omnibus bonis, neque erat restricta ad bona testatoris, & verbum erat directum. Ergo præsupposita opinione iam firmata, quod restrictio substitutionis per verba communia ad bona testatoris, sit fideicommissaria, sequitur, quod sit talis, etiam quod per quotas bona prædicta diuisa sint, & qui aliud sentiunt, vel præsupponunt restrictionem hanc vim non habere, vel loquuntur cum substitutio sit in bonis indefinite absque restrictione ad bona sua, vel quando verba sunt directa, vel in substitutione sit mentio pupillaris ætatis, prout loquitur Corn. conf. 138. n. 10. lib. 3. Quando enim restrictio interuenit, non sufficit sola distributio per quotas, vt expresse sentit Paul. de Cast. d. conf. 31. & Alex. d. conf. 43. & d. conf. 12. quia tunc distribuuntur certe species sine aliqua totalitate, vt per Alex. in d.l. 1. n. 9. de vulg.

Et ideo non est opus ingredi illam difficultatem, an quando testator per verbum commune substituit in omnibus bonis suis, vel in tota sua hæreditate, comprehendatur pupillaris directa, tum quia contra Bart. qui tenuit 32 affirmatiuam in d.l. Centurio, n. 27. est † communis opinio, quam sequuntur Bald. in dict. l. præcibus, n. 44. Fulgos. n. 17. Salicet. nu. 26. Iaf. n. 15. in fine, dicens Bart. in hoc communiter reprobare, Angel. in d.l. Ceturio, sub n. 5. Aret. sub n. 10. Alex. n. 76. Ripa n. 135. Socin. iun. sub n. 260. Angel. conf. 125. nu. 5. Costa in d. c. si pater, in ver. de filio ad filium, n. 10. de testam. in 6. dicens opinionem contra Bart. esse communem, Idem testatur Gabr. ad Trebel. conclus. 3. Polit. de compend. subst. n. 34. qui omnes dicunt per ista verba, omnia bona mea, non mutari substitutionem, quæ de sui natura erat fideicommissaria in directam, sed potius ex illis induci prohibitionem trebellianicæ.

Tum etiam, quia hæc opinio Bart. quidquid sit de illius veritate, non habet locum, vbi substitutio non continet aliquam dictionem vniuersalem; quæ non potest eandem vim habere, quam habet ea substitutio, quæ sit in omnibus bonis, quia dictio † illa vniuersalis efficit, vt in substitutione cum hoc signo vniuersali concepta, illa etiam comprehendantur, quæ alias non comprehenderentur, ad congesta per Rolan. conf. 87. n. 8. & sequen. lib. 2. Nec distributio per quotas importat totalitatem ad effectum ampliandi substitutionem restrictam ad bona testatoris; sed tantum, vt in substitutione non restricta comprehendatur pupillaris directa, vt per Imol. in d.l. Centurio, n. 24. Et patet ad sensum, nam ad hoc, vt inducatur directa pupillaris, necesse est, quod totalitas sit posita indefinite, ita vt respiciat etiam quotas bonorum pupilli, non autem sit restricta ad quotas bonorum testatoris, vt optime declarat Aret. d. conf. 154. n. 12.

Præterea dubitari etiam solet, vtrum ex verbo (remanere) posito in substitutione sufficiens

ciens coniectura colligatur, quod testator voluerit pupillariter substituere. Finge enim, quod post distributionem factā de bonis suis per quotas inter filios substitutos nepoti impuberi, testator dicat, quod altero ex dictis suis filijs decedente sine filijs, voluit eius bona remanere superstitibus, seu superstiti, vel eorū filijs, & descendantibus pro æquali portione in stirpes, & non in capita, dubium est an pupillaris contineatur. Hęc quæstio fuit in Rota coram Bubalo in allegata Firmana bonorum sub die 27. Februarj 1587. Et opponebatur, quod verbum (remanere) referrebat ad possidentes; quia filij hæredes instituti erant prohibiti diuidere vsque quo omnes essent vigintiquinque annorum, & sic omnes videbantur possidere pro indiuiso totam hæreditatem, & per consequens † in qualibet gleba Alexan. in l. locus, n. 2. & n. 5. de acquir. possess. & in l. 3. §. incertum sub n. 5. eod. tit. & ibi las. n. 1. circa, si. per l. Mæuius, §. duobus, de leg. 2. Nā qui possidet pro indiuiso † cū alio, potest dici, quod possideat totā rē, Cuman. in d. l. locus, n. 1. Et hinc est, quod probans se possedisse † fundum cōmuniter pro indiuiso cū alio, dicitur probasse, q̄ possedit totū fundū, Benintend. decis. 33. in fin. per Doctrinā Soc. in l. si quis cū totum, n. 2. de except. rei iudicat. Et vno † ex possidentibus pro indiuiso decedente alij dicuntur continuare possessionem totius absque aliqua nouitate, Paris. conf. 53. n. 110. in fin. lib. 3. nec possunt dici continuare possessionem nisi in tota re, & ita fuisse tentum per Rotam in vna Massanen. Baroniarum coram Oradino 5. Nouembris 1565. refert Lancellot. de attent. part. 2. cap. 4. limit. 11. n. 63. & sequen. Cū igitur dictum verbum (remanere) haberet relationē ad possidentes, sequebatur, † quod staret in sua propria significatione, & esset directum, vt per Bart. in l. Prator in princip. nu. 2. de collat. bon. & in l. tale pactum. §. fin. n. 5. de pact. & in l. si cum ante vbi Ang. C. de donat. ante nupt. Tiraquel. in l. si vnquam: in verbo, reuertatur, n. 205. C. de renocan. donat. & cōsequenter importaret pupillarem, quia substitutio † compendiosa etiam restricta ad bona testatoris, quando est facta per verba directa, etiam ciuilia, continet pupillarem ex deductis per Costam in d. c. si pater in ver. de filio ad filium, n. 9. vers. Ego autem, & n. 11. de testam. in 6.

Sed præmissis non obstantibus fuit resolutum ex verbo (remanere) non posse colligi aliquam coniecturam considerabilem, quod testator voluerit pupillariter substituere: Nam quod imò dictum verbum † sit commune, non autem directum, tenent fere omnes in d. l. Cetero, nempe Bart. n. 51. Aret. n. 20. las. n. 70. Ripa n. 191. Caliaul. n. 523. Bologn. n. 312. Socin. iun. n. 339. Bart. in l. tale pactum. §. fin. in princip. de pact. Bald. in l. fin. in fine. C. de sacros. eccles. & in l. 1. in fine. C. de pact. inter empt. & vedit. Corn. in l. præcibus, n. 108. C. de impub. Imol.

in c. Raynutius, n. 196. vers. 4. & ibi Guliel. de Benedict. in verbo succederent, n. 74. in fine, de testam. Alex. conf. 168. n. 8. lib. 5. Curt. iun. conf. 15. n. 1. Ruin. conf. 134. num. 5. lib. 2. Socin. iun. conf. 152. n. 1. lib. 2. Sforz. Odd. in tract. de cōpend. fo. 62. qui de communi attestatur. Quod eo magis dicendum est, si testator vtatur verbo (volo remanere); nam verbum † (volo) iunctum verbo communi facit illud obliqua re, Ruin. conf. 128. nu. 16. & 17. lib. 3. Ergo multo magis operatur, vt retineat naturam suam, quod sit commune, & bene facit Curt. iun. cōf. 54. n. 6. Et res difficultate caret, quando testator vsus fuit eodem verbo (remanere) in alijs substitutionibus factis maioribus, in quibus non est dubium, quod est commune; ergo in eodem sensu communi debet intelligi in substitutione facta pupillo, nam vna pars testamenti aliam declarat, & verba † dubia interpretantur, prout testator ea intellexit in alia parte testamenti, l. qui filiabus in princip. de leg. 1. cum similibus.

Nec refert, quod quando verbū (remaneat) refertur ad possidentem, tunc stat in sua propria significatione, & est directum, vt per Bart. in l. Prator, in princip. n. 2. de col. bon. Quia fuit dictum, quod hæc conclusio non applicabatur nam si erat attendendum tempus testamenti prout attendi debet, l. si ita, de aur. & arg. leg. vtique ipse testator possidebat, non autē substituti; Si vero attendebatur tempus mortis pupilli, de quo tempore fuerat factus locus substitutioni, & tunc ipse pupillus possidebat partem suam pro indiuiso cum alijs hæredibus, nec dici poterat, quod alij hæredes, qui fuerat etiam substituti censerentur totam hæreditatem possidere, cum omnes possiderent pro indiuiso, quia quando plures † possident pro indiuiso non omnes in solidum possident, nam plures non possunt in solidum possidere, sed quilibet possidet partem suam pro indiuiso: Et quamuis ratione loci † sit incerta ista possessio, quia pars diuisa non potest ab alijs partibus videri, tamen ratione quotæ est certa, vt bene declarant Doct. in d. l. 3. §. incertum & in d. l. locus: Neque Cuman. ibi dicit quod possidens certam partem pro indiuiso, dicatur totam rē possidere, sed vult dicere, quod possidet partem suam pro indiuiso in tota re: Prout etiam nec Socin. in l. si quis enim totum n. 2. de except. rei iudic. & Benintend. decis. 33. in fin. dicunt, quod possidens † fundum communem dicatur in solidum possidere, quia loquantur in alia quæstione, quando testis deponit, quod talis possedit fundum communem, nam si non adest probatio in cōtrarium, quod alius etiam possideat, testis ita deponens dicitur probare possessionem totius fundi in solidum, secus vero vbi constaret alium etiam possidere pro indiuiso, nam tūc dictum testis esset intelligendum non de possessione totius fundi, sed de possessione partis pro indiuiso, vt bene declarat Socin. vbi supra.

Præterea solet in hoc casu cōiectura etiam desumi ex clausula (omni meliori modo) in substitutione appositâ: Nam vt substitutio dicitur facta omni meliori modo, debet videri
 46 facta etiam † pupillariter, cum hic sit melior modus, vt dicebat Io. de Amicis in conf. 15. n. 10. Cephal. conf. 423. nu. 105. Quod videtur procedere, licet hæc clausula non sit in specie adiecta substitutioni compendiosæ factæ pupillo, nam sufficit, quod sit in fine aliarum substitutionum; Quia sensus erit, quod omnes præcedentes substitutiones factæ intelligantur omni meliori modo, & sic vnaquæque suo meliori modo; Ita vt si vni magis expediat esse pupillarem sit pupillaris, si fideicommissariam sit fideicommissaria, vel alias vt cuique magis expediat. Clausula enim † in fine posita, refertur ad omnia præcedentia, quibus conuenire potest, vt pro regula tradit Ias. in l. 1. nu. 1. C. de lib. præter. & in terminis clausulæ adiectæ substitutionibus, Grat. conf. 134. n. 14. vers. & licet, lib. 2. Aym. conf. vlt. n. 14. lib. 2.

Sed animaduertendum est, quod ex clausula prædicta ita demum pupillaris inducitur, vt declarat Io. de Amicis eod. conf. nu. 2. quando
 48 personis †, & verbis conuenit ipsa pupillaris, prout conueniebat in casu suo, quia mentio facta erat pupillaris ætatis, & verba erant directæ, & substitutio non erat facta in bonis testatoris, sed in certis bonis pupilli, quo casu potest, & debet substitutio interpretari directæ, c. si pater, de testam. in 6. & in his terminis loquitur etiam Cephal. vbi supra. Secus autem quando verba, & mens testatoris repugnant pupillari, quia tunc dicta clausula non potest efficere, vt substitutio sit pupillaris, veluti si testator restrinxit substitutionem ad bona propria, quia quemadmodum substitutio ipsa restricta est ad bona testatoris, ita etiam d. clausula ad illa restricta censetur, vt per Ripam in d. l. Ceturio, n. 85. vers. 2. intellige, Curt. iun. conf. 199. nu. 2. 1. & sequen. & sic hæc clausula potius retorquetur; Nam cum testator restringendo substitutiones ad bona sua hoc facere non possit per viam pupillaris substitutionis, censetur hoc fecisse per viam fideicommissi, qui est modus melior, ad hoc, vt substitutio ita restricta fieri possit, vt bene considerat Aret. conf. 154. n. 13. Et istud maxime locum habet, si hæc clausula non sit in specie adiecta substitutioni factæ pupillo, pro vt loquitur Io. de Amic. in loco supra citato, & Cephal. d. confil. 423. n. 105. Sed in fine omnium substitutionum, quia maioribus factæ sint; quia tunc sicut in cæteris substitutionibus non potest importare directam, ita nec etiam in substitutione facta pupillo, ad hoc vt in omnibus sit pariformis dispositio, iam hoc iure, de vulg. & pupillari.

Sed non est prætermittendum id, quod pro pupillari substitutione, & ad exclusionem matris, nõ obstante restrictione testatoris ad bona propria adducebatur in allegata Firmana na bonorum coram Bubalo, vltra superius re-

lata. Allegabatur enim hæc ratio; Nam licet daretur, quod sub compendiosa pupillo facta non esset compræhensa pupillaris expressa, nihilominus, cū dubitari non possit, quin contineatur † vulgaris expressa verbis generalibus, iuxta receptam doctrinam Bart. in d. l. Centurio, n. 32. de vulg. & plures allegat Sforz. Odd. de compend. subst. fol. 67. & 150. Succedit, quod ex interpretatione legis sub dicta vulgari
 49 expressa † contineatur tacita pupillaris, per quam substitutus consequitur bona pupilli, & matrem illius in totum excludit, d. l. iam hoc iure, de vulg. & l. quamuis, C. de impub. Quod nedum habet locum in vulgari expressa verbis formalibus, & specialibus, sed etiam in vulgari expressa verbis generalibus, nempe in vulgari compræhensa in compendiosa, vt expresse tenet Bald. in d. l. præcibus, n. 41. C. de impuber. quem ibi sequitur Corn. n. 70. dicens esse, notabile, & menti tenendum: Hoc etiam tenuit Ang. conf. 151. in fin. Et quod in hoc nulla sit differentia inter vulgarem expressam verbis generalibus, & vulgarem expressam verbis specialibus, ita vt vtroque casu compræhendatur pupillaris, tenet Socin. iun. conf. 103. nu. 4. & 5. lib. 1. & conf. 27. n. 6. lib. 3. Ruin. conf. 103. n. 7. lib. 2. Et in terminis quæstionis nostræ, etiam
 50 quando † compendiosa est restricta ad bona testatoris, quod vulgaris in ea compræhensa contineat tacitam pupillarem in indiuiduo tenuit Socin. iun. conf. 121. n. 31. & sequ. lib. 1. Hoc idem tenuit Costa in d. c. si pater, in ver. de filio ad filium, n. 14. & sequen. licet de Socino mentionem non faciat, moti ex pluribus fundamentis, & rationibus, sed præcipue ex ea, quia sicut pupillaris contenta in compendiosa continet tacitam vulgarem, vt tenet Bart. cōmuniter * approbatus in d. l. Ceturio, n. 32. Ita etiam econuerso vulgaris contenta in compendiosa debet continere tacitam pupillarem, præsertim, quia non repugnat voluntas testatoris, sed potius videtur, quod testator hunc casum non considerauerit, & ideo intrat benigna legis interpretatio, quæ porrigit vulgarem substitutionem ad casum pupillaris, licet verba substitutionis videantur repugnare pupillari substitutioni, vt bene declarat Cardin. Mantie de coniect. lib. 5. tit. 13. n. 6.

Verum istis non obstantibus contrarium fuit resolutum per Rotam sub die 27. Iunii 1587. Videlicet, quod sub vulgari contenta in compendiosa etiam restricta ad bona testatoris non contineatur tacita pupillaris ad matris exclusionem: Nam quamuis hoc casu sub compendiosa compræhendatur vulgaris, quia verba, & mens testatoris vulgari conueniunt, per quam succeditur testatori in bonis suis, l. cohæredi. §. cum filia, de vulg. tamē sub
 52 illa vulgari † non continetur tacita pupillaris, per quam substitutus consequi possit bona pupilli; Quia si propter restrictionem ad bona testatoris excluditur pupillaris expressa verbis generalibus, multo magis excluditur
 omaino

omnino tacita, sicuti est illa, quæ continetur sub vulgari, quæ est minoris potentia. Doct. in l. cum quid, vbi las. n. 17. si cert. pet. Alex. conf. 59. n. 10. lib. 3 & in his terminis bene declarat Dec. in l. in testam. n. 7. in fine, C. de testam. milit. Vbi reprobando Ang. d. conf. 157. in fin. tenet, quod ꝑ vbi in reciproca inter impares non continentur pupillaris expressa verbis generalibus, non potest etiam comprehendere tacita sub vulgari. Idem tenet Sforz. Odd. de compend. fol. 38. vers. respondeo quod, & fol. 81. vers. Sed ego puto. Quod etiam illa ratione suadet, quia si daremus, quod hoc in casu tacita pupillaris esset comprehensa, vtique esset frustratoria dicta communis opinio superiorum firmata, quod compendiosa restricta cum verbo communi non continet pupillarem, vt bene deducit Dec. vbi supra, & nos quoque late exposuimus in 1. lib. cap. 33. per totum, vbi ad Bald. & alios in contrarium allegatos respondimus.

Mulier habens per instrumentum dotale obligata omnia bona mariti etiam feudalia reseruato consensu Domini, & non alias, si maritus culpam committat, ob quam feudum ad Agnatos deuoluatur, an possit impetrare dictum consensum pro dote. Cap. CXL.

S V M M A R I V M.

- 1 *Mulier habens obligata pro sua dote bona feudalia mariti, reseruato consensu Domini, licet feudum sit apertum agnatis, tamẽ fauore dotis potest impetrare dictum consensum.*
- 2 *Consensus ex post facto præstitus non tollit ius tertio acquisitum ante consensum præstitum.*
- 3 *Faudum mortuo alienante statim aperitur filio vel agnato, quando non interuenit assensus Domini, quod tamen declaratur, vt in n. 4.*

IN hoc articulo affirmatiue est resoluendum:

- 1 *Nam licet feudum sit apertum agnato, tamẽ fauore ꝑ dotis potest impetrari dictus consensus per l. si ego §. si res. ff. de iure dot. de cuius intellectu late Dec. conf. 35. cum duobus seq. Et ita fuit decisum in Sacro Consilio Neapolitano, vt per Afflict. decis. 385.*
- 2 *Bald. tamen in l. obseruare, §. post hæc. ff. de offic. Proconf. dicit, quod ꝑ quando tertio est ius quæsitum ante consensum præstitum, si postea consensus sequatur, non præiudicat per l. fin. ff. rem rat. haber. Et ad idem facit, quod scribunt Specul. de oblig. & solut. §. 1. vers. quid si ego, & Andr. de Ifernina in c. imperialem in princ. de prohib. feud. alien. per Fed.*
- 3 *Vbi, quod statim ꝑ mortuo alienante feudum aperitur filio, vel agnato, quando non interuenit assensus, & sic feudum est ipsius filij, vel agnati, & sibi non præiudicat consensus, qui*

deinde fieret in feudo, maxime ex pacto, & prouidentia: Et idem si est hæreditarium, quia Princeps eo tempore firmat, & consentit, quo res est aliena, & non alienatis, & quando feudum est alterius non valet assensus in eius præiudicium, l. si aliena res, ff. de pignor. act. cum concordan. Andr. in c. 1. §. donare, qual. olim. sũ. alien. pot. Et faciunt notata per Bart. in l. 2. ff. de donat. Quia propter mortem illius non estabilitas subiectorum, ex quo ipse contrahens non viuit. arg. l. fin. ff. rem rat. hab.

- 4 *Sed ego considero, quod si ꝑ esset verum, quod fauore dotis post delictum assensus non posset impetrari, ex quo Agnatus, cui applicatur non est hæres, sequeretur vna maxima limitatio, Videlicet quod quando Agnatus, qui habebat feudum ex pacto, & prouidentia, & vxorem, decederet, vxor eo mortuo non posset impetrare assensum, ex quo agnatus est habiturus feudum, non vt hæres, sed ex pacto, & prouidentia. Considero etiam, quod fiscus non habet feuda, vt hæres, sed capit sicut agnatus, sibi enim aperiuntur, & tamen impetratur assensus; alias sequeretur, quod quando feudum recognosceretur à Barone, & quis commississet culpam ammissionis feudi, quo casu feudum erit Baronis, non posset impetrari assensus. Sic quando quis perderet ob alienationem indebite factam, vel ob seruitium non præstitum, non posset impetrari assensus, ex quo Fiscus, vel Agnatus non habet vt hæres.*

In petitione hæreditatis an feudum contineatur breuis declaratio. Cap. CXLI.

S V M M A R I V M.

- 1 *Faudum in petitione hæreditatis venit, secundũ opinionem veriorum & n. 3.*
- 2 *Filius non potest repudiare hæreditatem paternam & habere solum feudum.*
- 4 *Agens petitione hæreditatis ad feudum, debet se fundare in sola possessione feudi, quæ erat apud defunctum.*
- 5 *Petitio hæreditatis datur etiam pro rebus, quarum defunctus testator habuit solam possessionem, vel detentionem.*
- 6 *Faudum ex pacto, & prouidentia, licet non decurrat, vel defluat, vt ad hæredes, tamen dicitur esse in hæreditate.*
- 7 *In hæreditate, veniunt etiam non hæreditaria, quæ in hæreditate reperiuntur, vt res deposita, commodata, & similes.*
- 8 *Faudum in petitione hæreditatis non continetur quando agitur aduersus filium, vel alium in inuestitura comprehensum.*
- 9 *Amplia, vt procedat nedum volente extraneo agere, sed etiam persona in inuestitura comprehensam.*

DVbitatio non modica reperitur in illo articulo, An in petitione hæreditatis feudum

1 *§. fin.* in verb. iura, de pet. hæredit. tenet ꝑ quod sic, & hanc opinionem Angel. ibi sequitur.

2 Bart. verò in eodem, *§. fin.* cū quò simpliciter Bald. transit, tenet contrarium, quod scilicet nullo modo in petitione hæreditatis feudum contineatur, cum non habeatur iure hæreditario, cap. 1. de succes. feud. Et hoc, siue simus in extraneo actore, siue in filio ad quem non transeat feudum tanquam in hæredem, sed veniat ex pacto, vel ex lege, d. cap. 1. de succes. feud.

3 Verum à prima sententia ꝑ non videtur recedendum, quam tenet idem Bart. sibi contrarius in l. vt iusiurandi, *§. si liberi*, ff. de oper. libert. vbi vult filium, & quemcumque, dummodo compræhensum in inuestitura agere posse, & in l. si patròni in princip. ad Trebel. inquit nedum prædictos, imò quemlibet extraneum agere posse petitione hæreditatis ad feudum & sic, quòd licet extraneus in feudo nò succedat, vt in d. c. 1. de succes. feud. illud tamen intelligatur quo ad proprietatē, & vtile dominium.

4 Vnde agens petitione hæreditatis ad feudum debet esse maximè cautus, quia si fundaret se super vtili dominio, & intēteret dictam actionem ratione proprietatis, succumberet; Debet enim ꝑ fundare se in sola possessione feudi, quæ erat apud defunctum: Nam petitio ꝑ hæreditatis datur non solum pro illis rebus, quarum defunctus testator habuit dominium, & proprietatem, sed etiam pro rebus, quarum habuit solam possessionem, vel detentionem, l. regulariter, in princ. ff. de pet. hæredit. l. hæreditas, C. eod. tit. Hanc opinionem tenet etiam Guliel. de Cun. & Alberic. in d. *§. fin.* per l. quædam mulier, ff. fami. hærcif. & l. *fin.* ff. de iur. patron. & Alex. quoque in d. l. si patròni, colum. 6. approbat Bartolum in hac parte; Et bene facit secundum Angel. nam licet ꝑ feudum sit ex pacto, & prouidentia, nec decurrat, vel defluat, vt ad hæredes, tamen non potest negari, quin remaneat in hæreditate: Vnde quamuis dominium feudi non sit hæreditarium, tamen

5 constat venire in hæreditate etiam ea, ꝑ quæ hæreditaria non sunt, si tamen in hæreditate reperiantur, vt res depositæ, commodatæ, & similes, l. non tantum in princip. ff. de petitio. hæredit.

6 Sed aduerte, quòd prædicta declarantur secundum Bart. in d. l. si patròni, dummodo ꝑ non agatur aduersus filium, vel alium in inuestitura compræhensum, & cum eadem opinione, quæ còmunis videtur transit Alex. vbi supra, & Ias. in prælud. feud. in 13. & 14. colum. Iacobin. in verb. Et cum pacto, quòd de ipso feudo in 3. & 4. colum. Alex. conf. 91. col. 10. & 12. lib. 1. & conf. 18. col. 4. lib. 5. Vbi dicit, quòd hæreditarium non dicitur corpus feudi, sed ipsum ius incorporale, quòd habetur super feudo, sic enim & pro tanto datur petitio hæreditatis.

Et videtur quòd hæc limitatio Bar. videlicet dummodo non agatur contra eum, qui habet ius detinendi, procedat nedum ꝑ volente extraneo agere, sed etiam si persona in inuestitura compræhensa velit agere, ita quòd debeat feudum possideri per non habentem ius, & sic Bart. in d. *§. si liberi* loquitur, quòdo esset agendum contra illum, qui non habet ius detinendi, & in d. l. si patròni, dum vult extraneum agere posse, loquitur, quando esset agendum contra extraneum possessorem.

Testes inducti ad probandum si falsi prætendantur, quomodo pars cogatur illos in iudicio repræsentare.

Cap. CXLIII.

S V M M A R I V M.

- 1 *Testes inducti ad probandum, si prætendantur falsi debent à parte, ad cuius instantiam fuerunt examinati, in iudicio repræsentari, aliàs Iudex eorum depositionibus nullam fidem adhibebit.*
- 2 *Amplia, vt non sufficiat, si pars asserat se non habere potestatem repræsentandi testes, quando potest mediante iudice testium prouidere, & remouere impedimentum. & nu. 4.*
- 3 *Iudex vnus potest per alium exequi facere sua mandata.*

C

Contingit sæpenumero, quòd testes inducti ad probandum ex aduerso prætendantur falsi, & citati ad personaliter comparandum nolint comparere: Dubitatur itaque, An pars teneatur illos repræsentare in iudicio. Et affirmatiuè ꝑ est respondendum, alioquin Iudex poterit decernere eorum depositionibus nullam fidem esse adhibendam, vt per Capic. decis. 60. in fine, qui tamen nihil allegat; Sed ego adduco Imol. in l. cum ab initio, in fine, ff. quemad. testam. aper. Vbi in testibus extra prouinciam dat cautellam, quòd per indirectum iudex cogat partem ad faciendum, quòd illi còpareant, nempe denegando illi audientiam, quo ad testium receptionem, si actor est: Et quamuis loquatur quando sunt examinandi testes exteri, tamen ratio sua militat etiam in alijs testibus, quos si pars non repræsentauerit, iudex non audiet eam, scilicet non adhibebit fidem testibus: Et hoc est, quòd in simili dicit Alex. conf. 3. colum. 1. lib. 2. dum in actore, qui tenebatur edere, & fuit iussus à iudice, vt ederet, si non edit, denegatur audientia. Et in terminis, quòd vbi testes dicuntur falsi, pars teneatur iterum illos producere tenet Bald. in l. *fin.* col. *fin.* vers. quæro nunquid, C. de fide instrum. & in l. nulla, C. de testib. dum dicit, quòd si iudex Perusinus commisit examen Iudici Florentino, & testes dicuntur falsi, quòd iudex Perusinus cognoscit, & inquit: Quomodo enim posset inquirere, & punire, si non præsentarentur iudici Perusi-

no? Ideò Bald. in d. l. fin. de ffd. instrument. post Nicol. de Matzrel. assignando rationem, quare testes, qui dicuntur falsi, fiat iterato producendi, dicit, quòd in eis requiritur presentia, licet subdat etiam, quòd contumacia non noceret. Et si aliud diceremus esset inuenire fraudem, examinandi testes extra Prouinciam, qui nunquam possent puniri. Nec † sufficit si pars dicat, se non habere facultatem, quia sicut habet facultatem, vt ex commissione Iudicis, iudex alius examinet, ita potest impetrare, quòd iudex, qui examinat, & habet iurisdictionem in testes, cogat eos, & transmittat, ita dicit Andr. de Hemia in consti. In pecuniarijs, col. 1. vers. quod vero dicitur, facit tex. vbi Doct. omnes in l. à Dino Pio, §. 1. ff. de re iudic. Quòd † vnus iudex poterit per aliū exequi facere sua mandata. Ad idem tex. in cap. 1. §. contrahere, de foro compet. lib. 6. Cū igitur pars possit † mediante iudice testium prouidere, & remouere impedimentū, non suffragatur excusatio, quòd non habeat facultatem, ita Bald. in l. quibus diebus in princ. & ibi Panl. de Castr. de condit. & demonstrat. & vide ibi Imol. qui propriè in testibus loquitur.

Concessio in emphiteusim facta ab Ecclesia pro se, filijs, & nepotibus masculis in viginti nouem annos ad renouandum, cum hypotheca omnium bonorum, an comprahendat nepotem ex filia femina, ex facto non ineleganter explicatum, Cap. CX LIII.

S V M M A R I V M.

- 1 *Emphiteusis de sui natura transit etiam ad feminas.*
- 2 *Nepotum appellatione, venit etiam nepos ex filia, quando subiecta materia non repugnat.*
- 3 *Matre exclusa, quando filius ex ea natus excludatur, & nu. 4. & 12.*
- 5 *Emphiteusis concessa ad 29. annos, finita locatione, potest alteri concedi etiam cum noua qualitate.*
- 6 *Fallit, si adsit pactum renouandi, cum obligatione bonorum. Sed contrarium defenditur infra num. 17. & 18.*
- 7 *Clausula, quæ omnia, & singula promiserunt obseruare in contractu adiecta, ad omnia refertur, & continet mutuam contrahentium obligationem, seu ratificationem.*
- 8 *Hypotheca omnium bonorum in contractu emphiteotico appositæ, quid operetur.*
- 9 *Emphiteusis concessa pro filijs, & nepotibus masculis, agnationis favore concessa censetur.*
- 10 *Masculi quando in aliqua dispositione vocantur, ratione agnationis conseruanda presumuntur vocati.*
- 11 *Agnatio per masculum ex femina non conseruatur.*

- 13 *Filius non debet esse melioris conditionis, quàm eius mater.*
- 14 *Contrahentes in dubio videntur se velle conformare cum dispositione statuti.*
- 15 *Masculi descendentes ex feminis non dicuntur de linea, & agnatione.*
- 16 *Concessio in emphiteusim facta pro filijs, & nepotibus in 29. annos, finito dicto tempore, etiam si supersint filij, vel nepotes, extinguitur, & dominium utile consolidatur cum directo.*
- 17 *Amplia, vt Prælatus, vel ecclesia non cogatur ad renouandum emphiteusim etiam proximioribus agnatis, licet in inuestitura adsit pactum de renouando.*
- 18 *Pactum renouationis in 29. annos adiectum in contractu emphiteusis, intelligitur de prima renouatione, ad tollendam infinitatem.*
- 19 *Verba in contractibus presertim obligatoria non egrediuntur personam, respectu cuius fuerunt prolata.*

EX facto hæc quæstio decidenda proponebatur. Antonius accepit in emphiteusim quædam bona ab Ecclesia pro se filijs, & nepotibus masculis in viginti nouem annos ad renouandum, cum hypotheca omnium bonorum, adiecta in instrumento clausula, (quæ omnia, & singula promiserunt obseruare, &c.) Postea decessit Antonius relicto filio masculo, & vna filia femina: Filius masculus tanquam in ipsa inuestitura comprahensus successit, deinde obiit relicto Iacobo filio masculo, & sic nepote dicti Antonij, qui pariter in dictis bonis emphiteoticis tanquam comprahensus successit. Postea filia femina dicti Antonij, quæ iam nupta fuerat obiit relicto Cornelio filio masculo; Et dictus Iacobus nepos Antonij vltimo loco in inuestitura comprahensus de dictis bonis emphiteoticis renouatus fuit pro se, filijs, & nepotibus masculis ex recta, linea descendentibus, & in defectum eorum pro vno hærede extraneo per eum nominando in eius testamento, qui ab ecclesia inuestituram accipere deberet. Demum dictus Iacobus sine filijs, & nepotibus decessit instituto hærede Ioanne eius consanguineo, qui pariter fuit inuestitus in dictis bonis: Verùm quia Cornelius filius ex filia femina Antonij prætendebat dictum Ioannem ab huiusmodi bonis excludere, fuit dubitatū, An iure hoc prætere tendere posset.

Et pro eius parte adducebatur, quòd inuestitura accepta ab eius auo materno pro se, filijs, & nepotibus masculis, videbatur comprahendere dictum Cornelium, qui propriè erat nepos, videlicet filius filix, & masculus, Vnde cum in eo verificarentur omnes qualitates requisitæ in inuestitura, videbatur renouandus excluso Ioanne, Roland. consilio 63. numero secundo, lib. 3. Præsertim cum essemus in emphiteusi, quæ † de sui natura trāsit etiam ad feminas, Alex. in l. quod dicitur, numero 24. de verbor. obligatio. Iaf. in l. 2. numero 194.

C de iure emphit. & sic intrare videbatur illa conclusio, quòd † vbi fit mentio de nepotibus masculis, venit etiam nepos ex filia, quando subiecta materia non repugnat, Brun. consilio 10. colum. 2. in princ. vers. Secunda ratio, vbi quod ita multi consuluerunt, & in specie tradit Curt. iun. consilio 1. numero 24. vers. Sextò, Bero consilio 77. numero 11. lib. 2. Socin. iun. conf. 2. numero 11. & conf. 69. numero 21. lib. 2. Corn. consilio 246. colum. si. libro 2. Ruin. consilio 49. numero 2. & sequen. libro 1. Bertran. consilio 319. numero quarto, part. prima, libro 4. & isti infinitos alios allegant, adeò quod ista videtur communis opinio, quam etiam tenuit Rota in vna Cauallicen. de Thorò, 30. Aprilis 1571. coram Ioan. Baptista de Rubeis tunc Decano.

Et tanto magis hoc videbatur dicendum, quia dictus Cornelius non veniebat ex persona matris, nec tanquam intrans in locum, & gradum filia, sed veniebat ex persona propria, quia non agebatur tunc de successione ab intestato, sed de dispositione contrahentium adimplenda, ex qua volebant nepotes admitti: Et ideò non videbatur intrare ratio desumpta ex l. si viua matre, C. de bon. mater. quòd exclusa filia, debet etiam excludi nepos, qui non debet esse melioris conditionis, quia hoc procedit, quando † nepos venit ex persona matris, vel quando extarent nepotes ex linea masculina, quorum contemplatione mater excluditur, quia tunc est eadem ratio in vtroque, sicut & in casu d. l. si viua matre, vt declarat Bart. in l. liberorum, ff. de verb. signific. Sed cessante † fauore prædictorum, vt quia desierint extare, tunc nepos ex filia non excluditur, si filia fuit prius de medio sublata, sicut fuerat in casu præmissò, quia ratio, quæ matrem excludebat dum vixit, cessat in nepote viuento, vt sentit Bart. in loco præallegato, & bene declarat Ruin. conf. 120. per totum, & præsertim nu. 15. lib. 1.

Præterea ex alio etiam dictus Cornelius videbatur admittendus, quia licet Antonius eius auus maternus esset inuestitus ad vigintinouem annos, quo casu † finita locatione poterat alter inuestiri etiam cum noua qualitate, Oldrad. consilio 178. numero primo, in fine, Paris. consilio 21. numero 58. lib. 1. tamen hoc nõ videbatur procedere in dicto casu, vbi Antonius non erat simpliciter inuestitus ad vigintinouem annos, sed cum pacto † renouandi, & hypotheca omnium bonorum, quæ hypotheca videbatur respicere etiam pactum, propter clausulam, † quæ omnia, & singula, &c. quæ ad omnia videbatur referri, & continere mutuam contrahentium obligationem, seu rationem, Specul. in tit. de emptio. & venditio. numero 16. Aretin. in l. Titia. §. idem respondit, numero 15. in fine, de verb. obligatio. Vnde cum esset quæsitum ius reale omnibus compræhensis, & consequenter dicto Cornelio, adeò vt Ecclesia teneretur illum renouare,

nõ valebat inuestitura facta ad fauorem Ioannis, cui Cornelius erat præferendus † propter dictam hypothecam Paul. de Castr. consil. 335. in fine, libro primo, Crauet. consilio 201. nu. 3. in fine, & consilio 261. numero 5. Guid. Pap. decif. 569. num. 2. Ruin. consilio 168. num. 22. & 24. libro 1. qui bene respondet ad conf. Angel. quod solet in contrarium allegari; Et facit Cephal. consilio 41. numero 19. libro primo, Socin. iun. consilio 129. numero 11. libro secundo. Vbi, quòd sufficit hypotheca generalis, sicut dicimus in terminis, l. quotiens, C. de rei vendicatio. vt primus semper præferatur stantæ hypotheca.

Sed promissis non obstantibus contrarium esse verius respondi, & ita quoque fuit resolutum: Quia cum inuestitura diceret expressè pro filijs, & nepotibus masculis, manifestè colligebatur contrahentes † habuisse animum conseruandi emphiteusim in agnatione, vt declarat Corn. in l. 1. sub numero 21. versic. præterea, ibi, masculis, &c. C. de conditio. insert. Tiraq. post Rub. in tract. de primogenit. quæst. 13. numero 8. in fine, qui loquuntur in concessione emphiteusis, nam hæc est semper regula, quòd quotiescumque in aliqua † dispositione vocantur masculi ea ratione censeantur vocati, vt bona conseruentur in familia, & ratione agnationis conseruandæ, §. cæterum, & §. media, Instit. de legit. agnat. succes. cum pluribus alijs cumulatis per Decian. consilio 28. numero 38. libro 3. quæ † agnatio non conseruatur per masculum ex fæmina. Et ideò sicut filij Antonij ea ratione excludebatur ab emphiteusi, multò magis † excludebatur ipse Cornelius descendens ab ea, licet esset masculus, Speculat. in tit. de emphit. §. nunc aliqua, nu. 146. & 163. Iul. Clar. in §. emphiteusis, quæst. 36. vers. pone ergò, quòd quis acceperit, &c. Tiraquel. in dicto tract. de primogenit. quæst. 13. numero 8. Iaf. post Paul. de Castr. & Alexan. in l. Gallus, §. nunc de lege Velleia, in prima lect. numero 16. cum sequen. ff. de lib. & posthum. vbi Claud. Seifel sub numero 13. communem appellat, & tradit Ripa in l. ex facto, §. fin. numero 8. ff. ad Trebel. Mathefil. in singul. 130. Alex. consilio 56. colum. fin. vers. Quarto per hoc adducitur, libro quinto, Aym. consilio 22. numero 10. Ruin. consilio 18. numero 5. lib. 3. Grat. consilio 54. numero 19. lib. 2. & conf. 120. sub numero 10. ad fin. cum sequen. eod. libro, & ita terminis nostris consuluit Bero. conf. 105. sub numero quarto, libro primo, Et ratio est, quia proueniebat ex radice infecta, & non compræhensa, & non dicebatur de descendentibus nisi medio matris, quod quidem medium erat impertinens, & filius † non debet esse melioris conditionis, quam eius mater Bald. in l. 1. num. 2. cum sequen. ff. de senatorib. Paul. de Castr. consilio 421. num. 2. in prima parte, Dec. conf. 45. ad fin. Bero. d. conf. 105. sub numero 4. libro 1.

Et tanto magis prædicta procedebant, quia

statutum loci, vbi bona erant sita, disponebat, quod masculi descendentes ex fæminis excluderentur per masculos descendentes ex linea masculina, quo casu contrahentes videbantur se ꝑ voluisse conformare cum dispositione dicti statuti, & sic sensisse de nepotibus, qui per masculum descenderent, vt in terminis ex doctrina Bart. & aliorum tradit Ruin. d. consilio 120. numero 3. libro primo; Quod etiam clare apparebat in fine inuestituræ, quia finita linea in concessione compræhensa, vocabantur proximiores in gradu, quæ verba (finita linea) non poterant referri ad masculos descendentes ex fæminis, tum quia non dicuntur ꝑ de linea, & agnatione, l. pronuntiatio in fin. ff. de verbor. significat. Socin. consil. 227. colum. 7. & 8. lib. 2. Paris. conf. 35. colum. 1. & 2. & conf. 47. num. 50. lib. 1. Aym. conf. 67. numero 3. Tum etiam quia linea in concessione compræhensa erat restricta ad masculinam, & sic ad nepotes tantum descendentes à masculis.

Præterea dato etiam quod alias in hac materia veniret nepos ex fæmina, dicebam tamen, quod cum inuestitura facta Antonio non esset perpetua, sed temporalis ad 29. annos, & durante dicto tempore Cornelius nunquam fuisset in rerum natura, & semper extitissent nepotes ex linea masculina, non poterat dictus Cornelius dici compræhensus durante illo tempore 29. annorum, nec minus finito illo tempore, tum quia supererat nepos ex masculo, cui fuerat facta renouatio, tum etiam quia post illud tempus concessio, & omne ius, quod sibi in futurum potuisset competere, fuerat finitum, & extinctum, vt post alios per Ruin. consilio 167. numero 12. libro 1. Nam

16 concessio, ꝑ pro se, filijs, & nepotibus erat intelligenda durantibus dictis 29. annis, alias illis elapsis nihil faciebat, quod superesset filij, vel nepotes, vel alia persona in inuestitura nominata, quia concessio dicebatur finita, & dominium reale applicabatur Ecclesiæ, Ioan. Andr. in additio. ad Specul. in tit. de locat. §. nunc aliqua, numero 172. Riminal. sen. consilio 485. numero secundo, cum alijs per Corbul. in tract. de can. ex quibus emphit. iure suo priuet. in tit. de priuat. ob temp. finit. numero 9. & sequen. Et eo casu Prælatus, non ꝑ poterat cogi ad renouandam emphiteusim etiam proximioribus agnatis, licet in inuestitura adesset pactum de renouando, vt in terminis tradit Angel. consilio 184. numero 2. vers. vnde concludo, Alexan. consilio 165. numero 7. libro 2. Bero. consilio 116. numero 17. & consilio 119. numero 10. libro primo. Et quamuis Soc. consilio 99. numero 7. libro primo, quem sequitur Riminald. iun. consil. 94. numero 29. & sequen. videantur contrarium tenere, tamen priorem opinionem sequuta fuit Rota in causa Rauennaten. bonorum 20. Nouembris 1587. coram Cardinale Matica, & rursus in Cesennaten. 20. Maij 3588. coram Bubalo.

Nec ob stare dicebam, quod dicta inuestitura non esset temporalis, sed perpetua; quia nec in promissione renouandi de 29. annis in 39. annos, nec in ipsa inuestitura aderant aliqua verba perpetuitatem importantia, Sed simpliciter Antonius conduxerat titulo renouationis in 29. annos ad renouandum, quo casu verba erant intelligenda de ꝑ prima renouatione ad tollendam infinitatem iuxta tradita per Alex. consilio 16. numero 9. libro 4. Felin. in cap. 2. sub nu. 5. vers. statutum, quod si locator, de treg. & pace, cum alijs per Tiraq. in l. boues, §. hoc sermone num. 121. Et ideo per primam renouationem factam Iacobo nepoti ex filio masculo extincta fuerat obligatio ad renouandum, Ias. in l. diuortio, §. quod in anno, nu. 22. ff. solut. matrim. & conf. 36. num. 23. libro 3.

Simili quoque modo cessabat aliud motiuum, quod in inuestitura adesset hypotheca, quia apposita erat tantum ex parte inuestitorum, non etiam ex parte Prælati, seu Ecclesiæ, quia vt ex lectura instrumenti apparebat, ipse Prælatus nihil promiserat, sed semper verba fiebant in persona conductorum, qui promiserant omnia, & singula adimplere, sub hypotheca omnium suorum bonorum, submittentem se, & iura sua, &c. quæ clausula non poterat adaptari ad Prælatum, tum quia non erat verisimile, quod submiserit se, & bona sua laicis inuestitis, tum etiam quia obligasset bona monasterij, & non sua, quæ non habebat; Cum igitur clare appareret verba fuisse prolata respectu conductorum promittentium non debebant extendi ad Abbatem, seu Prælatum, respectu ꝑ cuius non fuerant prolata ad tradita per Dec. in c. si pro debilitate, sub nu. 3. de offic. delegati.

Pupillo non petenti, quando curator ad litem datur, & nunquid in Vrbe tutor ei dari possit, si aliunde originem trahat, vel alibi bona possideat.

Cap. CXLV.

S V M M A R I V M .

- 1 Curator ad litem non datur pupillo non petenti, quando lis est cum tutore.
- 2 Item non datur pupillo habenti tutorem presentem.
- 3 Datur pupillo etiam non petenti, quando lis est cum alio, quam cum tutore.
- 4 Tutor deputatur in loco, vbi pupillus bona possidet, vel vnde originem trahit.
- 5 Dari potest pupillo in Vrbe quamuis alibi natus sit, vel bona possideat.
- 4 Roma est patria communis.
- 7 Punnt omnes delinquentes, etiam si aliunde nati sint, & alibi deliquerint.

- 8 Tutoris datio est actus voluntariae iurisdictionis.
 9 Tutor habenti tutorem dari non potest.

In illo articulo, an curator ad litem pupillo non petenti dari possit, sic distingue. Aut pupillus habet litem cum tutore, & hoc casu pupillo non petenti curator non datur, & in his terminis intelligi debent not. per Bart. in l. qui habet, §. si pupillus, ff. de iure iuran. Aut lis non est cum tutore, sed cum alio, & tunc si pupillus habeat tutorem presentem, ei curator ad litem dari non potest, per text. in l. curatorem, ff. de tutor. & curat. datis ab his, &c. Si vero tutorem presentem non habeat, & hoc casu Iudex tenetur ad petitionem partis aduersa mandare pupillo maiori infante, vt veniat ad petendum curatorem ad litem, qui si comparuerit Iudex debet pupillo illum, quem ipse petierit dare; Pupillo autem non comparente, aut negligente petere, Iudex ex officio dabit illi curatorem ad litem, iuxta formam l. primae vbi Salicet. C. qui pet. tutor. Hanc distinctionem approbat Misinger. singularium obser. centur. secunda, obser. trigesima prima, & clarius Afflict. decis. 256.

Sed dubitatio exoritur, An pupillo in Vrbe tutor dari possit, si alibi bona possideat, vel aliunde trahat originem? Ego habui hanc quaestionem in facto: Et respondi affirmatiue. Nam licet regulariter tutores deputentur in loco originis, vel vbi bona existunt, l. prima, C. vbi pet. tut. Nihilominus si dentur in Vrbe, valet eorum datio, Salicet. in dicta l. prima, numero tertio, versiculo, quae de quaestione ista. Et quamuis ipse videatur de hoc dubitare, tamen ratio per eum adducta bene concludit: Nam cum tex. mandet, quod detur tutor in loco originis, sequitur, quod possit dari Romae, quae est patria communis, vt ibi per eum, & est text. in l. Roma, vbi Bart. & glos. ff. ad municip. Pro quo facit, quia Roma nunquam remittit delinquentes ad alium locum, sed ibi, tanquam in propria patria puniuntur, licet alibi deliquerint, vel aliunde originem trahant, Oldrad. consil. 124. Boer. decis. 24. Boss. in tract. crimin. titul. de foro competen. numero 75. Clar. in §. fin. quaestio. 36. versiculo, scias, Decian. in tract. crimin. libro quarto, capitulo 19. numero 11. Multo igitur magis potest ibi expediri actus iste, cum sit voluntariae iurisdictionis l. 2. ff. de offic. proconsul. emancipari, in princ. ff. de adopt. Aym. consilio 325. columna quarta, sub numero 3. versic. nec mirum. Vnde sequitur, quod pupillo habenti tutorem sibi in Vrbe constitutum, non possit alius tutor dari in partibus, l. tutor, ff. de tut. vel curat. l. sororis, C. qui dari tut. vel curat. possint.

Pactum inaequalitatis inter socios quomodo sustineatur, ex facto declaratum. Cap. CXLVI.

S V M M A R I V M.

- 1 Pactum inaequalitatis in societate, videlicet, quod vnus plus habeat altero, valet, si plus contulerit pecunia, vel opere.
- 2 Non valet, quamuis sit aequalitas in lucro, quando inaequalitas prouenit ex eo, quod plus vnus contulerit, quam alius, reprobata opinione Cornei.
- 3 Facta regulariter plus quam verba attenduntur.
- 4 In societate omnium bonorum non attenditur, quod vnus socius habeat plura bona, quam alius, ad effectum, vt lucrum aequaliter diuidatur.
- 5 Contractus innominatus regulatur secundum naturam eius contractus, cui magis assimilatur.

In contractu societatis fuerat adiectum pactum, per quod vnus socius plus altero consequebatur. Dicebam huiusmodi pactum fuisse illicitum; Quia eatenus valet pactum inaequale inter socios, videlicet quod vnus plus habeat altero, si modo aliquid plus contulerit in societate pecunia, vel opere vt est tex. in l. si non fuerit, in princ. ff. pro soc. prout illud intelligit glos. ibi, & communiter Doctores, & communē * asserit Soc. cons. 265. nu. 9. lib. 2. Nā vt inquit Curt. iun. in l. si pascenda, sub n. 2. C. de pact. cū ille tex. loquatur limitatiue, si modo, &c. ostendit manifestè, quod est necesse, ad hoc vt pactum inaequalitatis in societate valeat, quod is, qui plus consequi debet, plus etiam contulerit, vt ibi per eum, quod tamen in d. contractu obseruatum non fuerat.

Nec aliquid faciebat, quod aequaliter lucrum inter socios diuidi deberet, & solū inaequalitas posset considerari ex eo, quod plus videretur contulisse vnus, quam alius, quo casu pactum huiusmodi non esse inuolidum voluit Corn. cons. 187. colum. 3. post med. lib. 3. Aym. cons. 173. Quia huic potissimo fundamento respondebam, quod et cons. Corn. expresse reprobatur a Purpurat. in d. l. si pascenda, sub n. 31. & seq. C. de pact. & per Couar. lib. 3. var. resolu. c. 2. vers. Tertio ex hoc dubium redditur. Fundamentum enim Corn. est super cōs. Bart. incip. ex facto proponitur, qui volebat secundum opinionem Ioa. quod pactum iniustum, & inaequale in societate valeret, & solum reprobaretur, quando contineret, quod diuisio deberet fieri inaequaliter: Hoc autem vt bene dicit Couar. videtur quid verbale: Nam quae differentia considerari potest, quando ex facto pactum redditur inaequale, vel quando ex verbis, cum regulariter plus facta, quam verba attendi debeant, vt per Aym. consil. 204. numero 11. Ex quo ergo, vbi plus vnus contulit

tulit societati, quam alter diuisio lucri & qua-
lis facta ipso continet inæqualitatem, cum
plus lucri consequatur, qui minus contulit in
societate, debet haberi respectus ad id, quod
in ea collatum est, vt in d.l. si non fuerit; Et
consequenter distinctio Corn. tanquam verbalis
non debet attendi, sed id quod dicunt Pur-
purat. & Couar. qui contrarium expresse con-
cludunt.

Et profectò si inspiciamus casum Corn. ipse
consuluit in Societate omnium bonorum, quo
4 casu in ea ÷ non debet haberi respectus, quòd
vnus socius habeat plura bona, quam alius, ra-
tione dubij euentus, quia potest qui hodie
minus habet plus in futurum habere, vt confi-
derat Purpurat. vbi supra. Et quamuis ex a-
bundanti hoc etiã dicat in particulari societa-
te lucri, & quæstus, tamen nõ est inconueniens,
¶ vnus Doctor, qui habet solidum fundamen-

tum pro suo consilio, aliud ad ostensionem non
ita solidum deducat. Ideò de d. Corn. non est
erat curandum. Sicut nec poterat fieri funda-
mentum super dicto Aym. quia potius deducit
dictum Corn. in suo consilio pro ratione dubi-
tandi, cum contrarium ipse concludat, & non
curauit eundem Corn. reprobare, quia in casu
suo hoc non erat necessarium.

Similiter non obstabat, quòd ille non fuisset
contractus societatis, sed quidam innomina-
tus; Quia respondebam, quòd contractus ÷ in-
nominatus regulatur secundum naturam eius
contractus, cui magis assimilatur, vt declarat
Bero. conf. 168. num. 15. lib. 1. Cùm igitur ille
còtractus magis assimilaretur societati, quam
alteri contractui, secundum leges societatis
regulari debebat: & consequenter in eo ita in-
ualidum reddi debebat pactum inæquale, sicut
in societate.

F I N I S.

INDEX VBERRIMVS

omnium rerum, locorumq. insignium,
quæ in his duobus libris

VARIARVM RESOLUTIONVM continentur.

Et num. 1. qui præponitur, primum librum, & num. 2.
secundum significat.

A

ABBAS potest corrigere suos monachos, & illos excommunicare, cap. 35. numero 123. & 124.
Abbas habet ius instituendi in ecclesia sibi subiecta, cap. 35. num. 127.

- 1 Abbas non potest procedere contra monachos, nisi ad correctionem iniungendo illis penitentiam salutarem secundum regulam, cap. 35. nu. 132. & arbitrium illi commissum intelligitur respectu fori penitentialis, ibidem nu. 138.
- 2 Ablatium absolutum importat conditionem, cap. 66. nu. 7.
- 3 Absens legitimari non potest, nec legitimatio facta sustinetur, nisi fiat ab habente facultatem legitimandi etiam absentes, cap. 87. nu. 9. vel nisi ab ipso absente ratificetur, ibidem num. 12. & scientia sola absque contradictione pro ratificatione sufficit, ibidem nu. 15 & 16.
- 4 Absolutio à censuris aduersus tres conformes non datur absque clausula parito iudicato, nisi constet de nullitate, vel iniustitia sententiarum ita ut res reddatur dubia, cap. 86. nu. 24. & 25.
- 5 Absolutio à censuris datur semper in diebus festiuis, & sanctis usque ad ultimam festiuitatem Domini nostri Iesu Christi, Item & Pascha resurrectionis inclusiue cum eadem reincidentia, cap. 86. nu. 26.
- 6 Absolutio à iuramento in contractu præstito datur solum ad effectum agendi, & ante omnia est petenda ab eo, qui vult agere ad rescissionem, cap. 84. nu. 1.
- 7 Absolutio à iuramento etiam ab eo debet peti, qui vult agere ad rescissionem transactionis, quamuis alleget defectum consensus, ex capite erroris cap. 84. nu. 2.
- 8 Absolutiones tot debent peti ab eo, qui vult contractum rescindere, quot iuramenta procedunt, cap. 84. nu. 4.
- 9 Absolutio iuramenti de non petendo absolutionem à iuramento præstito quando agitur ad rescissionem contractus, debet imprimis peti ab eo, qui iurauit non contrahere contractui, & ea obtenta debet iterum peti absolutio à iuramento præstito de non contrahendo, capitulo 84. numero 5.
- 10 Declara, ut absolutio unica sufficiat, quando supplicatio est generalis, & omnia iuramenta, qua obstant agenti complectitur, ibidem numero 6.
- 11 Item declara, nisi plura contineatur iuramenta tendentia ad obseruationem eiusdem actus, quia tunc sufficit unicam petere absolutionem ad effectum agendi contra illum actum, ibidem numero 7.
- 12 Absolutio à iuramento præstito in ultima transactione sufficit ad effectum illam impugnandi licet sint facta diuersa transactiones iurate, præsertim quando per ultimam à prioribus receditur, cap. 84. nu. 8.
- 13 Absolutio à iuramento in contractu appposito ab eo est petenda, qui vult contractum impugnare, quamuis statutum annullat ipsum iuramentum, nisi nullitas, & iniustitia contractus sit detecta antequam agere incipiat, cap. 84. numero 10. & 11.
- 14 Absolutio à iuramento præstito in contractu non requiritur ad effectum reconueniendi, cap. 84. num. 13.
- 15 Absolutio non datur à iuramento sub pretextu, quòd contractus sit usurarius, nisi saltem semiplene hoc probatum fuerit, quo casu absolutio peti debet ante terminum solutionis cap. 84. numero 14. & 15.
- 16 Absolutio à iuramento non est necessaria, quando in consensu adest enormissima læsio, de qua constat per sententias latis sine oppositione partis de periurio, c. 84. nu. 16.
- 17 Absolutio à iuramento non datur, nec obtenta suffragatur, ubi quis ante obtentum absolutionem aliquos actus iudiciales peregerit, per quos fuerit factus periurus, sed est necessaria absolutio à periurio iam incurso, cap. 84. numero 17. & 18.
- 18 Absolutio à iuramento conceditur absque citatione partis, quando petitur ad habilitandum personam, ut possit agere, secus si petatur, ut per

I N D E X.

- per eam tollatur obligatio contractus*, cap. 84. numero 19.
- 2 Absurdum est, & menti testatoris repugnat, quod persona minus dilecta magis dilectis preferantur, cap. 31. nu. 11.
- 1 Acceptatio caducitatis licet non fiat ab ecclesia, tamen si bona illi applicentur in casu alienationis, sequuta alienatione ei quaritur ius, sed remissibile cap. 5. nu. 1.
- 1 Ante acceptance legati legatario acquiritur ius transmissibile ad heredem, cap. 5. nu. 2.
- 1 Accessorium quando non habeatur in consideratione, cap. 7. nu. 4.
- 2 Accessus, qui ad beneficium datur in totum pendet à futuro euentu, nec habet aliquod ius de preterito, cap. 71. nu. 1.
- 1 Accessus quomodo differrat ab ingressu, ibidem numero 2.
- 1 Accessus (ubi prior titulus non potest iustificari) datur vigore presentium etiam non iustificato priori titulo, ibid. nu. 6.
- 1 Acquisitio fructuum facta per filium, ex bonis sibi a patre assignatis, quando ex confirmatione donationis robur accipit, in legatum transit, cap. 58. nu. 35.
- 2 Acquisitum per heredem tanquam heredem ex re non hereditaria, non transit ad fideicommissum, cap. 17. nu. 8.
- 1 Acta per falsum procuratorem veniunt annullanda, etiam quod contra eum in quolibet actu non fuerit protestatum, seu repetita protestatio eum non debere audiri nisi docto de legitimo mandato, cap. 92. nu. 5.
- 1 Acta non debent transportari, nisi in causis appellationum, cap. 20. nu. 20.
- 2 Acta primæ instantiæ ab appellante transportari debent ad iudicem appellationis, quicumque ille sit, alias sententia est nulla, & talis nullitas presumptione boni iuris non excusatur, cap. 43. nu. 1. 2. & 3.
- 2 Acta transportata integra presumuntur, quamdiu aliud non doceatur, cap. 43. nu. 6.
- 2 Acta illius causæ tantum, quæ tractanda est, non autem diuersa, sunt transportanda, quamuis omnes causæ vni iudici sint commissa, & acta alterius causæ ad eam conferrant, cap. 43. numero 8. 9. & 10.
- 2 Acta transportata de necessitate non debent produci coram iudice appellationis parte citata, cap. 43. nu. 11.
- 2 Acta gesta in vna causa non probant in alia etiam coram eodem iudice, & inter easdem personas, nisi producantur, c. 107. nu. 1.
- 2 Acta producta in iudicio limitate ad certum finem, & effectum ad alium, & diuersum non suffragantur, cap. 107. nu. 5.
- 2 Acta, quæ specialiter producantur, & quorum copia datur, dicuntur solum de actis causæ, & non reliquis processibus, cap. 107. nu. 6.
- 2 Acta gesta in vna causa, in alia sine productione non probant coram eodem iudice, & inter easdem partes, quando versamur in eadem instantia in genere, c. 107. nu. 7.
- 2 Acta producta ante litem contestatam in eadem instantia in genere, non probant etiam inter easdem personas, nisi producantur de nouo tempore litem contestata c. 107. nu. 10.
- 2 Acta debent realiter produci cum specificatione, & termino ad opponendum, alias si productio sit solum verbalis, non operatur, capitulo 107. numero 11.
- Amplia, ut procedat etiam in causis summarijs, & ubi mandatur procedi de plano, & manu Regia, ibid. nu. 12.
- 2 Acta sunt producenda in actis illius notarij, qui causam tractat, nec sufficit fuisse producta in actis alterius notarij eidem iudici, & tribunali inseruienti, c. 107. nu. 4.
- 1 Actio mandati, quando vnus exigit, & alij dat in custodiam, competit contra eum, qui exegit, & depositi contra eum, qui recepit in custodiam, cap. 7. nu. 5.
- 1 Actio an connumeretur inter res mobiles remissive traditur, cap. 9. nu. 24.
- 1 Actio censetur esse de patrimonio eius loci, in quo est destinata solutio secundum veriore, & receptiorem sententiam, quam Rota obseruat, cap. 9. nu. 15.
- 1 De actione iudicatur prout de re, ad quam competit, cap. 9. nu. 17.
- 1 Actio competens ad quantitatem in genere, nec villo loco circumscripta non computatur inter mobilia, sed facit tertiam speciem, c. 9. nu. 18.
- 1 Actio & passio in eodem subiecto esse non possunt quo ad actionem personalem, secus quo ad hypothecariam, c. 37. nu. 11.
- 1 Actionis variatio actori permittitur, ita ut vna actione intentata possit, siue in prima, siue in vltiori instantia, alteram intentare, etiam diuersam, & contrariam, dummodo commissio causæ sit generalis, & non restricta ad certam actionem, c. 38. nu. 1.
- 1 Actio spoliij datur aduersus titulo possidentem, etiam si res ad eum sine vitio peruenerit, cap. 59. num. 11.
- 1 In actione spoliij quando sufficiat probare duo extrema, & qualis probatio requiritur, cap. 59. per totum.
- 1 Actio ad interesse probatum vere, & concludenter, & non presumptiue quando detur in materia societatis officij, cap. 67. nu. 7.
- 2 Actio tutela est bonæ fidei, c. 48. nu. 4.
- 2 Actio spoliij cursu temporis non excluditur quando spoliium est violentum, secus si sit simplex perueniens ex probatione duorum extremorum quia spatio 30. vel 40. annorum tollitur, cap. 51. nu. 10. 11. & 12.
- 2 Actio priuilegiata, ut est actio de dote, non nouatur, etiam si stipulatio subsequutus plus contineat, sed potius dicitur nouatio cummulatiua, cap. 56. nu. 7. 8. & 9.
- 2 Actio hypothecaria non prescribitur nisi spatio 40. annorum, c. 57. nu. 2.
- 2 Actio perpetuatur vsque ad triginta annos, cap. 67. num. 10.
- 2 Actiones omnes, tam de iure ciuili, quam canonico

I N D E X.

- nico praescriptione quadragenaria tolluntur ,
cap. 67. nu. 51.
- 2 **Actioes perpetuae dicuntur illae, contra quas sola praescriptio 30. vel 40. annorum opponi potest ,**
cap. 67. nu. 51.
- 2 **Actio de euictione non datur emptori ante abductam a se possessionem, licet contra eum lata fuerit sententia pro restitutione rei , sed solum actio ex empto ratione interesse ,** capitulo 79. num. 1. & 4.
- 2 **In actione de euictione, seu ad interesse ex empto veniunt fructus amissi , & rescriptio aliorum damnorum , quae emptor occasione euictionis quouis modo passus est, cap. 79 nu. 5.**
Item venit augmentum valoris praedij, ubi ille sit auctus a die venationis usque ad tempus euictionis sequuta ibidem nu. 6.
Item si occasione rei euictae emptor coactus fuit pro fructibus perceptis pendente lite euicenti dare in solutum proprium fundum , in actione de euictione venit nedum pretium fundi , sed etiam fructus, qui ex eo percipi potuissent , ibidem num. 7.
- 2 **Actio pro melioramentis quando concedatur , & qualis, cap. 113. nu. 1. & seq.**
- 2 **Actio conditionis incerti, quae pro consequendis melioramentis datur, quid importet ,** cap. 113. numero 10.
- 2 **Actio conditionis incerti competit generaliter , quando ordinaria actio non datur ,** cap. 113. numero 11.
- 2 **Actio ex utili saluiano interdicto datur pro recuperatione damnorum, & interesse, quando pro illis competit hypotheca, cap. 117. nu. 25.**
- 2 **Actionem habens ad rem dicitur rem ipsam habere cap. 122. numero 4.**
- 2 **Actio personalis non datur contra singularem successorem, pagin. 288. nu. 5.**
- 2 **Actori variatio actionis permittitur, ita ut una intentata actione possit , siue in prima , siue in ulteriori instantia , alteram intentare etiam diuersam, & contrariam , dummodo commissio causa sit generalis , & non restricta ad certam actionem cap. 38 nu. 1.**
- 2 **Actor de nullitate contractus opponere potest , licet antea ad illius executionem egerit, cap. 38. numero 1.**
- 2 **Actor, qui ordinarium iudicium intentauit, non potest deinde executiue agere, nisi adsit clausula, quod una via electa, alteri non censetur praedicatum ,** cap. 38. num. 4. **Vel nisi lis ordinaria pendeat super contrauentione alicuius instrumenti ,** ibidem num. 5. **Vel nisi reus conuentus sit contumax, ibid. nu. 7.**
- 2 **Actor in spolio quid probare debeat ,** cap. 59. per totum .
- 2 **Actori sufficit ea in iudicium deduxisse, ex quibus resultat fundamentum intentionis , absque eo, quod probet ea , quae veniunt in replicationem, cap. 59. nu. 4.**
- 2 **Actor agens ad nullitatem alienationis facta in forensam contra formam statuti , non tenetur probare solemnitates statutum non fuisse seruatas, sed solum , quod in forensam alienatio fuit facta, cap. 59. nu. 5.**
- 2 **Actor quando teneatur docere se adimpleuisse contractum pro parte sua, cap. 88. per totum.**
- 2 **Actor quando teneatur probare exceptionem reo non competere, cap. 1. nu. 16 & 34.**
- 2 **Actor potest purgare moram ad conseruandam actionem iam conseruatum pagin. 277. nu. 46.**
Amplia etiam si in stipulatione esset apposita dies, & pana, ibidem nu. 47.
Limita non procedere , nisi intra modicum tempus , & quando rei non interest , ibidem numero 48.
Declara limitationem, ut actori concedatur modicum tempus, quando ipse tenetur aliquid offerre, secus si non teneatur offerre sed recipere , nam tunc semper potest purgare moram, dummodo res non sit perempta, ibidem nu. 49.
- 2 **Actor non potest moram purgare ad actionem quaerendam principaliter , sed tantum accessorie, nisi reus consenserit actorem purgare moram, pag. 277 nu. 50. 51. 52. & 53.**
- 2 **Actor quot modis in iudicio dicatur plus petere, quam sit suum creditum, pag. 282. nu. 1.**
- 2 **Actor si petat debitum ante diem , vel conditionem, tempus reo duplicatur , nec potest cogi suscipere litem, nisi es soluantur expensae ,** pagina 282. num. 2.
- Declara, dummodo aduersarius conuentus exceptionem illam induciarum ante litem contestatam agenti opponat, secus si postea ,** ibidem numero 3.
Item declara in fisco, qui impune potest ante tempus petere quod sibi debetur, ibid. nu. 4.
- 2 **Actor petens in iudicio plusquam sibi debeatur quando & usque ad quod tempus desistere possit ad effectum, ut euitet penam pagin. 283. nu. 9. 15 & 16.**
- 2 **Actor, qui loco causa, re, aut plus iusto petierit, atque hinc damni aliquid aduersario inferat , damni eius triplum restituere tenetur ,** pagina 282. num. 7.
- 2 **Actor petens in iudicio plusquam suum sit creditum in expensis litis condemnari debet, quando in ipsa litis contestatione reus veram summam debiti confitetur , & solam negauit illa , quae in plus petita fuerat, secus si reus etiam verum debitum negauerit, quia tunc uterque dicitur tenere litigare , & fit expensarum compensatio, pagin. 283. nu. 17.**
- 2 **Actus ab aliquo factus , quando potest sustineri alio titulo, quam ab herede, nunquam censetur factus tanquam ab herede, cap. 12 nu. 55.**
- 2 **Ex actu impugnato nemo debet commodum reportare, cap. 41. nu. 62.**
- 2 **Actus qui potest confici cum pauca solemnitate, si deducatur ad maiorem, illa maior solemnitas adeo confirmat actum, ut non possit tolli eo modo quo ante, cap. 95. nu. 45.**
- 2 **Actus ille in dubio praesumitur praecedere, qui est necessarius ad validitatem gratiae, seu dispositionis, cap. 1. nu. 206.**
- 2 **Actus , quando debet interuenire aliqua solemnitas**

I N D E X .

- nititas habito respectu ad certum finem, habito sine, & effectu, per quem introducitur solemnitas illa, licet ea in actu non interueniat, valet, & sufficit, quod solemnitas ex post facto interueniat, cap. 13. nu. 3.*
- 2 Actus factus contra legem, si non valet ut fit, nec etiam valet ut fieri poterat, capitulo 25. numero 12.*
- 1 Valet, quando lex, vel statutum non loquitur prohibitive, nec procedit ulterius annullando ipsum actum, cap. 20. num. 14. & lib. 2. cap. 29. num. 1 & 2.*
- 2 Item valet, licet statutum loquatur prohibitive, si fiat a Notario habere auctoritatem a Principe, & non a statuto, cap. 29. nu. 3.*
- 2 Item valet, quando statutum non imponit penam actui, sed notarijs si non faciant, & nullitas contractus alias resultaret in damnum partium, cap. 29. nu. 4.*
- 2 Est nullus ipso iure, etiam quod statutum ulterius non procedat annullando, quando in ipso actu aliquid pro forma requiritur, et illud non fuerit seruatum, cap. 29. nu. 5.*
- 2 Actus est nullus, etiam si solemnitas leuis omitatur, quando lex vel statutum dicit, quod actus aliter factus non valeat, cap. 29. nu. 12.*
- 2 Actus non est nullus, quando statutum non annullat, sed solum imponit penam contrafacientibus in eadem oratione, secus si in diuersa, quia tunc actus nullus est, & pena etiam incurritur, nisi sit incompatibilis cum validitate actus, cap. 29. nu. 18. 19. & 20.*
- 2 Actus ex omissione solemnitatis redditur ipso iure nullus, etiam si statutum non habeat clausulam annullatiuam, dummodo contineat causam perpetuam prohibitionis, cap. 29. nu. 7.*
- 2 Actus presumitur perfectus, si aliud non appareat, cap. 43. nu. 7.*
- 2 Actus etiam nullus potest ratificari, quando nullitas prouenit ex defectu consensus, capitulo 87. numero 14.*
- 2 In actu aliquid esse, vel in via deductionis ad actum parificantur cap. 94. nu. 35.*
- 2 Actuum frequentia ex duabus vicibus inducitur, cap. 100. nu. 2.*
- 2 Additio noua hereditatis denuo fieri potest ex testamento valido absque aliqua restitutione, etiam si heres siue minor, siue maior, nullo confecto inuentario possederit bona virtute secundi testamenti, quod putabat validum, cap. 98. numero 16.*
- 2 Additio noua hereditatis, ubi ex noua causa conceditur, debet nouum etiam tempus dari ad conficiendum inuentarium, cap. 98. nu. 17.*
- 2 Adiudicatio, & translatio domini, qua fit a iudice in subbatione bonorum censetur facta ab ipso debitore pag. 287. nu. 2.*
- 2 Administrator habens liberam administrationem bonorum, ut est tutor, & Pater in bonis filij donare non potest, cap. 93. nu. 7.*
- 1 Res alienum a defuncto relictum ab herede solui debet, nou autem ab usufructuario, cap. 29. num. 31. Et quo ordine sit soluendum, & ex quibus rebus, ex sententia Rotæ declaratur, ibidem numero 32.*
- 1 Res alienum etiam ex legatis paternis non persoluitur de feudo, quando sunt plures filij, & primogenitus successit sed diuiditur inter filios & computatio fit primogenito pro rata allodialium, nisi allodialia non sufficiant, quia tunc recurritur ad fructus feudi, cap. 96. numero 9.*
- 2 Aestimatio, seu taxatio alimentorum est arbitraria, item quomodo Iudex illi arbitrari debeat, cap. 83. nu. 12.*
- 2 Aestimatio damni debet fieri attento valore rei de tempore, quo damnum fuit illatum, cap. 16. numero 7.*
- 2 Aestimatio rei aliena legata ab herede legatario arbitrio boni viri prestanda est, si res redimi non possit, vel eius redemptio sui natura sit difficilis, veluti si pradium minoris, vel dotale relictum fuerit, cap. 105. nu. 1. 2. & 3.*
- Limita si testator ignorauerit rem alienam esse quia tunc legatum non valet, nisi coniuncta persona sit factum, ibidem n. 7. sed hoc vltimum declaratur nu. 8. & 12.*
- 2 Item limita, quando ex coniecturis apparet testatorem noluisse estimationem relinquere, ibid. nu. 15. 16. & 17.*
- Tertio limita, quando aestimatio rei legata totam hereditatem absorbet, ibidem nu. 23. & 26. Quod tamen declaratur, nu. 27. & seq.*
- 2 Aestimatio rei meliorata, qua ab emptore conuenio hypothecaria persoluitur, quomodo fieri debeat, cap. 112. nu. 17.*
- 2 Aestimatio melioramentorum (quando Dominus ad illorum solutionem non tenetur, sed impendenti tantum conceditur ab ratio) fieri debet, ac si ab edificio essent separata, si autem Dominus teneatur ad illorum solutionem est facienda prout valent edificio iuncta, cap. 114. num. 1. & 2.*
- 2 Aestimatio melioramentorum si eorum valor creuerit fieri debet inspecto tempore, quo melioramenta facta fuerunt secundum vnam opinionem, sed contraria, quod melioramenta sint soluenda iuxta valorem currentem tempore restitutionis tenent Bart. & alij est communis, & verior cap. 114. nu. 3. 4. & 5.*
- 1 Aestimatio testatoris in materia consinium coniecturam facit, quod res fuerit in eius bonis, cap. 12. num. 46.*
- 1 Agens ex contractu dicitur contractum ratificare, cap. 81. nu. 14.*
- 1 Agens ex contractu vltro citroque obligatorius debet docere se adimpleuisse pro parte sua, si ex aduerso operantur de non adimplemento, cap. 88. num. 1.*
- Item tenetur docere de obseruantia contractus in quacumque instantia, cap. 88. nu. 12. etiam si contractus non sit iuratus cap. 89. nu. 5.*
- 1 Item probare debet necdum factum proprium, sed etiam alienum se illud peruiserit, cap. 88. numero 14.*
- 2 Limita nisi se obligauerit ad damna, & interesse quia*

I N D E X.

- quia tunc non tenetur precise factum alienum adimplere, quamvis fuerit dictum, quod faciendo omnem diligentiam se excusare non posset, etiam ex causa impossibilitatis, sed soluendo interesse liberatur, tametsi obligatio sit iurata, ibidem nu. 17. & 18.
- 1 Agens ex contractu si contrauerit non potest ad obseruantiam agere, etiam si alter prius contrauerit, cap. 89. nu. 6.
  - 2 Agens spolio in causa beneficali repellitur exceptione intrusionis, necnon specialis reseruationis beneficij, etiam quod spoliatus ipse iustificasset prouisionem suam titulo colorato, c. 121. nu. 106. & 108.
  - 3 Agens interdicto recuperanda in beneficalibus non repellitur exceptione notorij criminis, sed tantum defectus proprietatis, capitulo 121. numero 109.
  - 4 Agens petitione hereditatis ad feudum debet se fundare in sola possessione feudi, quae erat apud defunctum, pag. 301. nn. 6.
  - 5 Agnatio conseruatur per diuitias capitulo 90. numero 11.
  - 6 Agnatio per masculum ex femina conseruatur, cap. 144. nu. 11.
  - 7 Agnati si sint instituti, & substitutus filius, primus gradus corrui, & testamentum incipit ualere a secundo gradu, cap. 34. nu. 8.
  - 8 Agnatus possidens bona feudalia, & docens de iure suo incontinenti, & se comprehensum esse in inuestitura feudi, dicitur legitimus contradictor, & impendit ne alius immittatur, cap. 121. numero 79.
  - 9 Alienans rem emphiteoticam etiam cum clausula saluo consensu Domini, cadit a iure suo, cap. 78. num. 1.
- Limita, quando clausula (saluo consensu Domini) adduntur uerba, & non alias, aliter nec alio modo, & c. quia tunc caducitas non incurritur etiam sequuta traditione ante impetratum consensum ibidem nu. 2. & 3. Nisi emphiteuta sit prohibitus alienare etiam cum clausula, reseruato consensu, & beneplacito Domini & non alias, ibidem nu. 7.
- 1 Alienans emphiteusum sub conditione si Domino placuerit, uel si Domini consensus accesserit, caducitatem non incurrit, cap. 78. nu. 4.
  - 2 Alienans feudum sine Domini consensu, licet ex iure speciali Regni Neapolis illud non perdat, sed iure proprio reuocet, tamen pretium amittit, cap. 60. nu. 4.
  - 3 Alienatio permissa censetur, ubi prohibitio testatoris expressa, ac limitata ad tempus cessat, si non adsit fideicommissum, cap. 4. nu. 1.
  - 4 Alienatio bonorum fideicommissi subiectorum eo non obstante, fieri potest, si a testatore sit expresse permissa, cap. 4. nu. 3.
  - 5 Alienatio quando est prohibita a testatore per uiam denegatae potentiae, puta non possit alienare usque ad 25. annos, uel non possit nisi post 25. annos, an post dictum tempus censetur expresse permissa, cap. 4. nu. 4.
  - 6 Alienationis prohibitio expressa usque ad certum tempus nunquam tollit tacitam, seu legalem, quando fideicommissum uniuersale praecedat, nec aliquid a testatore disponitur de alienatione, quae fieret post dictum tempus, cap. 4. numero 5.
  - 7 Alienationis prohibitio facta minori usque ad 25. annos, censetur facta ad illius fauorem, ut imbecillitati etatis succurratur, cap. 4. nu. 6.
- Facta in testamento fideicommissum praecedens corroborat, et iungitur prohibitioni legali, ibid. 4. num. 7.
- 1 Alienationis prohibitio tacita ex fideicommissio resultans concurret cum expressa limitata ad tempus, etiam intra illud tempus, cap. 4. numero 11.
  - 2 Alienatio ne facta caducitas incurritur etiam ante acceptationem ecclesiae, quando bona illi applicantur in casu alienationis, cap. 5. numero 1.
- Alienationem prohibens sub certa pana applicanda alicui alteri, non potest penitere, nec reuocare suam dispositionem penalem, quando pena fuit commissa ibid. nu. 12.
- 1 In alienatione rei ecclesiae post obtentum beneplacitum, an sit locus penitentiae, cap. 14. nu. 1. & sequentibus.
  - 2 Alienatio rerum ecclesiae absque beneplacito Apostolico habet implicitum statum validitatis saltem ecclesia non reclamante, cap. 14. nu. 8.
- Quando est confirmata, sed nulliter est in electione ecclesiae, an uellet stare contractui, uel potius ab eo recedere, ibid. nu. 10.
- Alienatio rei ecclesiae an possit reuocari post porrectam supplicationem, ante tamen expeditum beneplacitum, si postea fuit expeditum per uerbum fiat, ibid. remissive nu. 11.
- 2 Alienatio bonorum ecclesiae si sit unica inuestitura indiuidua, tam respectu formae, quam respectu uoluntatis contrahentium, ab ecclesia non potest diuidi, ut ualeat pro parte, cap. 25. numero 18.
  - 3 Alienatio feudi facta per primogenitum in secundum genitum, qui non habet filios, sustinetur sine Domini consensu, cap. 59. nu. 18.
  - 4 Alienatio rei ecclesiae, licet sit prohibita absque beneplacito Sedis Apostolicae, tamen ex cursu temporis, quando constat de titulo, praesumitur confirmata, cap. 92. nu. 8.
- Amplia, ut talis confirmatio praesumatur spatium 30. uel 40. annorum etiam non probata scientia Papae ibidem nu. 7.
- 2 Alienationis prohibitio stans per se, & posita in parte testamenti separata a substitutione, inducit fideicommissum absolutum nedum in casu alienationis, sed etiam mortis, secus si ueniat accessorie, & consequutiuae ad substitutiones praecedentes, quia tunc non inducit nouum fideicommissum, sed a praecedentibus substitutionibus regulatur, cap. 103. nu. 4. & 8.
  - 3 Alienationis prohibitio adiecta post pupillarem substitutionem cum causa, quia uult bona remanere in agnatione, & deuenire de uno in alium iuxta gradus praerogatiuam, an inducat

I N D E X.

- fidelcommiffum in omne tempus etiam poft pu-
pillarem etatem, cap. 103. per titulum.*
- 2 Alienationis prohibitio fubfequens, ubicumque
precedunt fubftitutiones exprefse in certis ca-
fibus, cenfetur adiecta retento eodem themate,
& facta ad corroborationem dictarum fubfti-
tutionum, ut ardeat prohibitos tantum eo cafu,
quo grauati funt reftituere, cap. 103. nu. 9.
  - 2 Alienationis prohibitio teftatoris exprefsa, quan-
do non eft feperatim facta, diutius non durat,
quam duret legis prohibitio, licet fit effecior,
& fiue precedat, fiue fequatur femper cenfetur
facta refpectiue ad fubftitutiones exprefas,
cap. 103. nu. 18.
  - 2 Alienatio feudi per contractum folum inter viuos
permititur inter agnatos, non inter extraneos,
cap. 120. nu. 21.
  - 2 Alimenta duplici iure debeatur officio fcilicet Iu-
dicis, & iure actionis, cap. 83. nu. 1.
  - 2 Alimenta debita officio iudicis non funt preftan-
da pro tempore preterito, fed folum a die motæ li-
tis cisra, cap. 83. nu. 2.
  - 2 Alimentorum caufa compensationem non admit-
tit, cap. 83. nu. 4.
  - 2 Alimenta iterum preftanda funt a Patre filio
emancipato, cui pater ipfe antea certum quod
loco alimentorum assignauerat, et ille prodiga-
liter viuendo illud difsipauit, cap. 83. nu. 5.
  - 2 Alimenta, quando debentur iure actionis pro tem-
pore etiam preterito preftari debent, cap. 83.
numero 6.
  - 2 Alimenta non funt preftanda ei, qui aliunde ha-
bet unde alimenta percipiat, quando fcilicet of-
ficio iudicis debentur, fecus fi debeantur ex di-
fpoftione iuris, vel ex teftamento, cap. 83. nu-
mero 7.
  - 2 Alimentorum futurorum caufa negotium prin-
cipale fufpendit, & fi alimenta funt illiquida,
de eo non cognofcitur, nifi offeratur cautio, vel
depoftitum fiat pro illorum cautione, cap. 83. nu.
8. 10. & 11.
  - 2 Alimentorum aestimatio, feu taxatio eft arbitra-
ria, & quomodo Iudex illam debeat arbitrari,
cap. 83. nu. 12.
  - 2 Alimenta, & fumptus litis etiam in prima instan-
tia debentur filijs, & nepotibus agentibus ad fuc-
ceffionem, vel ad congruam dotem in bonis il-
lius, qui tenetur dotare, cap. 83. nu. 13. & 15.
- Amplia primo vt alimenta funt illis preftanda
etiam dum illa petunt, & fuper hoc lidigatur,
ibidem nu. 14.*
- Amplia fecondo, vt ad hunc effectum fufficiat qua-
fi poffeffio filiationis per publicam etiam repu-
tationem, ibid. nu. 16.*
- Amplia tertio quamuis filius agat contra extra-
neum heredem inftitutum, ibidem nu. 17.*
- Amplia quarto, etiam quando frater agit contra
fratrem petitione hereditatis, ibidem nu. 18.*
- Declara, vt filijs & nepotibus alimenta debean-
tur, fi aliunde non habeant unde alimentari pof-
fint, alias fecus, ibidem nu. 19.*
- 2 Alimenta debentur etiam filie nuptæ agenti ad
dotem, nec maritus tenetur eam alere, fi indota-
tam eam non acceperit, cap. 83. nu. 20.
- Limita, nifi maritus acceperit nomen debitoris in
dotem, quia tunc ipfe tenetur uxorem alere, &
fumptibus fuis nomen debitoris exigere, dum-
modo nomen debitoris fuerit datum in dotem
non aestimatum, & dummodo impensa fit modi-
ca, fecus quando fumptus funt magni, ibidem,
nu. 21. 22. 23. 24. & 25.*
- 2 Alimenta, & fumptus litis decreta filio, vel nepo-
ti litiganti fuper bonis patris, vel aui, non im-
putantur in fortem principalem ei debitam, nec
refpectiue per eum reftituuntur, quamuis fuc-
cumbat, fed folum compensantur cum fructibus
rei petite, quando victor exiftit, cap. 83. nu-
mero 26.
  - 2 Alimenta debita vigore claufule in refcripto, feu
commiffione adiecta (fubminiftratori ali-
mentis, & fumptibus litis) debentur etiam illius
heredi, quando cum eo continuatur eadem lis,
& eadem instantia, qua fuit capta cum defuncto
dummodo in herede concurrant eadem caufa,
que concurrebant in defuncto, cap. 83. nume-
ro 27. & 28.
  - 2 Alimentorum promiffio in dubia cenfetur per-
petua, hoc eft durante vita illius, cui alimenta
fuerunt promiffa, cap. 83. nu. 29.
  - 2 Alimenta debentur etiam filio spurio non obflan-
te conftitutione Pij Quinti contra illegitimos
adita cap. 83. nu. 33.
  - 2 Alimenta, nec dos nepti ab auo eius paterno pre-
ftari debent nifi ex iufta caufa, & in fubfidium,
quo cafu tenetur, etiam fi neptis fit illegitima,
cap. 83. nu. 37. 38. & 39.
  - 2 Alimenta fratri pauperi etiam naturalifunt pre-
ftanda per fratrem diuitem, etiam obtinentem
maioratum non inftitutum a patre, fed a transf-
uerfali, etiam fi frater alendus fit doctör, vel
alias fit induftriofus, cap. 83. nu. 40. & 41.
  - 2 Alimenta debentur vidua mortuo marito, in vi-
duitate permanenti ab heredibus viri infra an-
num luctus, eo autem tranfacto non debentur,
nifi quando heredes funt in mora reftituendi
ipfam dotem, nec mulier habet alia bona, ex
quorum redditibus viuere poffit, quia tunc, vel
alimenta ei funt preftanda, vel fructus dotis
loco alimentorum, cap. 83. numero 42. 43.
46. & 47.
  - 2 Alimenta non funt preftanda a marito uxori, fi
dos ei promiffa foluta non fuerit, cap. 83. nu-
mero 45.
  - 2 Alimenta funt preftanda patrono ecclefie ab il-
lius Rectore, licet patronus non fit in fuma
egetate conftitutus, fed folum ad inopiam ver-
gat, nifi aliquid poffideat quo mediante ali mo-
deffe poffit, reiecta opinione glofa, cap. 83. nu-
mero 58. & 59.
- Declara dummodo Rector tot fructus percipiat,
qui fuperfint fuis, nec non ecclefie neceffitati-
bus, ibidem nu. 60.*
- 2 Alimenta debita ex difpoftione legis extra do-
tum non funt preftanda, nifi is, cui debentur
probet iuftam caufam non cohabitandi cum eo,
qui tenetur alimenta preftare, cap. 83. nu. 61.

I N D E X.

- 2 *Alimenta a marito non debentur uxori seorsum ab eo dubitanti etiam ex fructibus dotis ipsius, quamvis lis pendeat super scuitia viri, seu super separatione thori, aut dissolutione matrimonij, dummodo recesserit, propria auctoritate, secus si Iudice auctore, cap. 83. nu. 66. & 67.*
- Limita, ut alimenta uxori debeantur pro modo dotis, ubi ad eius fauorem lata sit una sententia super iusta causa discessus, ibid. nu. 68.*
- 1 *Allegans contraria repellitur, capitulo 36. numero 21.*
- 1 *Allegatio lapi 89. vult quod impetrans beneficium ad iustificationem sui tituli non teneatur docere de titulo sui praedecessoris, sed sufficiat probare, quod praedecessor longo tempore beneficium possederit, quodque communi opinione reputabatur habere ius, & titulum in beneficio, cap. 41. nu. 1.*
- Allegatio lapi utilitatis gratia, & ad tollendam difficultatem probandi titulum praedecessoris usu fuit recepta, ibid. nu. 3.*
- 1 *Allegatio lapi non admittit probationem in contrarium, cap. 41. nu. 8. quod declara num. 11. 70. & 72.*
- Item continet potius praesumptionem, quam fictionem, ibid. nu. 9.*
- 1 *Allegatio lapi procedit non solum quando beneficium impetratur, vel vacat propter mortem naturalem praedecessoris, sed etiam quando vacat propter mortem civilem, cap. 41. nu. 12.*
- Item locum habet etiam si probetur praedecessorem habuisse titulum ab initio inualidum, nisi ab ipso successore, qui opponit de allegatione, titulus inualidus esset productus, ibid. nu. 17. & 18.*
- Item procedit, quamvis praedecessor sciuerit eius titulum esse infectum, ibid. nu. 19.*
- Item locum habet, quamvis daretur concursus titularis veri, & putatiui, ibid. nu. 20.*
- Item locum habet non solum ubi agitur de praesumendo titulum, sed etiam quando agitur de praesumenda dispensatione, ibid. nu. 22.*
- Item operatur, quod successor non teneatur iustificare dispensationem obtentam ab auctore, licet subreptitia pretendatur, ibid. nu. 23.*
- Item locum habet in quibusvis beneficijs etiam exemptis, ibidem, nu. 24.*
- Item locum sibi vendicat contra habentem regressum, ibid. nu. 25.*
- Item procedit in retrocessione, quam successor allegare potest in fauorem praedecessoris, ibid. nu. 26.*
- 1 *Allegatio lapi non intrat, quando post porrectam supplicationem cedens superuixit triennio, & postea eo mortuo fuit praestitus consensus, cap. 41. numero 30.*
- Intrat etiam si possessio fuerit capta a praedecessore litteris non expeditis, ibid. nu. 31.*
- Item prodest non solum immediato successor, sed etiam secundo, vel tertio, ibid. nu. 32.*
- 1 *Allegatio lapi non iuuat possessorem, sed successorem triennalis possessoris, cap. 41. nu. 34.*
- Habet locum quamvis non probetur possessio auctoris de tempore obitus, dummodo probetur triennalis possessio pacifica, ibid. nu. 35.*
- Item procedit, quamvis Ordinarius non visitauerit, ibid. nu. 36.*
- Item locum habet in spolio, si spolians spoliauerit suum spoliatorem, ibid. nu. 37.*
- Item procedit etiam si habilitates Auctoris, videlicet clericatus aetas, & alia exacte non probentur, ibid. nu. 38.*
- Item locum habet, quamvis non probetur possessio triennalis pacifica ipsius auctoris, dummodo ex aduerso non doceatur de titulo in persona alterius, ibidem. nu. 40.*
- Item locum habet quamvis interuenerit molestia de facto, nisi molestia fuerit super possessione, & fructibus, ibid. nu. 41.*
- Item prodest resignatario, licet resignatio facta fuerit post commissam causam contra resignantem litteris non expeditis cum clausula, dummodo, & c. ante tamen triennium ad articulandum ibid. num. 42.*
- Item locum habet, ubicumq. etiam antecessor fuit triennalis pacificus possessor, postquam aduersarius destitit ab executionibus contra eum relaxatis, & illis renunciauit, vel alias post rem iudicatam, aut litem derelictam lapsus sit triennium, ibid. nu. 43.*
- 1 *Allegatio lapi non habet locum in beneficijs unitis, cap. 41. nu. 44.*
- Item non procedit si praedecessor non fuerit triennalis pacificus possessor, ibid. nu. 45.*
- Item non habet locum, si antecessor de tempore obitus non possidebat, ibid. nu. 46.*
- Item locum non habet quando possessio antecessoris fuit spoliatiua, ibid. nu. 48.*
- Item non procedit ad fauorem successoris spoliatoris, etiam si spoliolum non sit violentum, dummodo spolians non spoliasset suum spoliatorem, ibid. nu. 49. & 50.*
- 1 *Allegatio lapi non pracludit viam habenti iura anteriora ad illa prosequenda, licet praedecessor post sententiam contra eum lata, & executorialis decretas longo tempore possederit, cap. 41. n. 51.*
- Habet locum in resignatione, quae sit irreuocabiliter perfecta, non autem in ea, quae reuocabiliter, ibid. nu. 52.*
- 1 *Allegatio lapi non habet locum si praedecessor vere, & nomine proprio non possederit, c. 41. n. 54.*
- Item non prodest pensionario, nec etiam translatorio ad effectum iustificandi gratiam transferrendi, quamvis agatur contra successorem in beneficio, qui reservationi non consensit, nec pensionem unquam soluit, ibid. nu. 55. & lib. 2. cap. 1. num. 49.*
- 1 *Item non habet locum si Papa prorogauerit regulum de triennali, ibid. nu. 56.*
- Item non procedit ad fauorem illius, qui non est successor, siue habentis gratiam si neutri, ibidem num. 58.*
- 1 *Allegatio lapi prodest successor, qui titulum sui praedecessoris impugnavit si succubuerit, secus si non succubuerit in impugnatione, cap. 41. nu. 63. & 64.*
- 1 *Allegatio lapi non facit, quin successor teneatur iustificare titulum resignantis ad huc uiuentis,*

I N D E X.

- de quo constabat in actis, sed non erat in forma probanti, cap. 41. nu. 65.*
- 1 Allegatio Lapi non habet locum, si quis resignavit in aliquem puta Titium reservato regressu, & Titius possedit triennio, & postea cum fuisset locus regressui, idem resignans secundo resignavit etiam reservato regressu in Sempronium, qui obijt, & alius fuit provisus, cap. 41. n. 67. sed nunquid istud sit verum vide nu. sequenti.
- Item non procedit si predecessor fuit simoniacus, ibid. nu. 68.
- 1 Allegatio Lapi facit presumere meliorem titulum de mundo, cap. 41. nu. 73.
- Eius presumptio non tollitur per probationem tituli infecti, ibid. nu. 74.
- Declara, nisi probaretur, quod ad utilitatem alterius auctor a principio possidebat, ibid. nu. 75.
- 1 Allegatio Lapi locum habet in eo, qui habet beneficium in commendam, cap. 41. nu. 76.
- Non procedit hodie quo ad presumpam retrocessionem, ubi resignatio non fuit publicata, nisi ageretur de presumenda publicatione auctoris ad favorem resignatorij, ibidem nu. 78. & 79.
- Item non habet locum, ubi agitur in petitorio, ibidem nu. 80.
- Item non procedit, quando successor sciebat communem reputationem sui auctoris falsam esse, licet aliud sit, ubi predecessor sciebat titulum suum esse infectum, ibid. nu. 81.
- 3 Allegatio Lapi non prodest successor in beneficio, quo minus titulum sui auctoris ostenderi teneatur, quando superior ex officio inquirit de titulo clericorum suorum, nisi superior ipse tacite, vel expresse visus sit consensisse, quia tunc contra eum bene poterit inquiri, sed ille non ardebitur ad probandum titulum, cap. 41. nu. 82. & 83.
- 1 In allegatione lapi, ut ea locum habeat, non requiritur negligentia illius qui pretendit ius in beneficio, & opponit contra impetrantem, quod tenetur iustificare titulum sui auctoris, cap. 41. numero 84.
- Requiritur negligentia resignatarij, qui post resignationem stetit in possessione per triennium, ibidem nu. 85.
- 1 Allegatio lapi locum habet, si habens regressum permittit postquam regressui factus fuerat locus, successorem pacifice possidere, ad effectum, ut successor possit excludere habentem regressum cap. 41. nu. 88.
- Non prodest impetranti, quando habens regressum ignoravit antecessorem pacifice possidere, ibidem nu. 89.
- Item non procedit contra ignorantem secundum opinionem Sarnensis, ibid. n. 90.
- 1 Allegatio Lapi locum habet absque ulla consideratione scientia, vel negligentia contendenti, quod iustificetur titulus predecessoris, quando presumi potest titulus in auctore, absque eo, quod presumamus contendentem cum impetrantem renunciasset, vel cassasse aliquod ius, cap. 41. num. 94.
- Item locum habet nulla habita consideratione scientis, & negligentis, qui pretendit ius in beneficio, ubicumque potest presumi ab initio titulus iustus, vel quod ex post facto superuenierit absque eo, quod extinguatur ius alterius, ibid. nu. 95.
- 2 Amicitia preter communes regulas multum operatur, cap. 110. nu. 37.
- 2 Amissio rerum, vel scripturarum probatur ex casu fortuito, puta depopulatione, vel incendio, c. 10. n. 1. Item probata depopulatione ex coniecturis probatur, ibid. nu. 3.
- Ad probandum amissionem rerum, quando sit necesse ultra casum fortuitum probare, quod res, qua afferuntur perditae fuerint in loco, ubi casus fortuitus intervenit, ibid. nu. 4. & 5.
- 1 Annus qui datur ad petendum renovationem empbiteusis computatur a die scientiae, cap. 3. n. 18.
- 2 Annus qui datur matri ad petendum tutorem filio impuberi post mortem patris est utilis, nec currit, nisi a die scientiae cap. 71. nu. 6.
- Amplia, ut talis scientia debeat plene, & concludenter probari, nec sufficiat probare scientiam in genere, sed sit probanda scientia qualitativa propter quas patria potestas amittitur, ibidem, numero 7. & 8.
- 2 Annus ad promovendum datur in beneficijs sacerdotalibus, quando verba foundationis non respiciunt actum collationis, seu presentationis, sed potius illius prosecutionem, secus si annexio ordinis requiratur in ipso actu collationis, seu presentationis, quia tunc oportet, quod presentatus de illo tempore sit actu sacerdos, c. 35. n. 100. et 101.
- 2 Aperitio oris non astringit partem ad verificationem narratorum, ad quam non tenebatur propter clausulam, quod de subreptione, iuncta cum clausula sublata, &c. sed onus probandi incumbat alleganti subreptionem, cap. 1. num. 112. & cap. 37. nu. 69.
- 1 Appellans non potest renunciare appellationi in preiudicium appellati, quominus appellatione interposita uti possit, cap. 5. nu. 8.
- 2 Appellans in casibus permixtis, ut sententia ferenda valeat, tenetur acta omnia ad Iudicem appellationis transportare, quicumque ille sit, quavis Concilium Tridentinum videatur loqui in causis vertentibus coram Episcopis, cap. 43. nu. 1. & 2.
- Amplia, ut nullitas proveniens ex non transportatione actuum presumptione boni iuris non excusetur, ibidem nu. 3.
- Amplia 2. quamvis in commissione appellationis adsit clausula qua, & quas, &c. quia talis clausula non operatur nisi transportato processu in causis appellationum, vel ab eis dependentium, quamvis appellas declaraverit se nolle uti processu factio coram primo Iudice, ibid. nu. 4. & 5.
- Declara ut appellas transportare solum debeat acta illius causae, qua tractanda est, non autem diversa, quamvis omnes causae uni iudici sint commissae, & acta alterius causae ad eam conferrant, ibidem nu. 8. 9. & 10.
- Declara 2. ut acta transportata de necessitate non debeant produci coram Iudice appellationis parte citata, ibidem nu. 11.
- 1 Appellatio suspendit effectum, & executionem sententiae, cap. 36. nu. 17.
- 2 Appel-

I N D E X.

- 2 Appellationis delatio facta per iudicem in causa momentanea possessionis, aut alia executiva non operatur effectum suspensivum, sed tantum devolutivum, cap. 121. nu. 102.
- Amplia, ut etiam reuerentiales in forma dati, intelligantur sub conditione, quatenus scilicet sententia appellationem admittat, & quo ad illam tantum partem, quae admittitur, ibid. nu. 103.
- 1 Appellatio datur a iudicio Episcopi, vel Ordinarii in collatione parochialium per concursum facta, quando Episcopus dolose, & irrationabiliter iudicat, cap. 52. nu. 22. & 23.
- Declara dummodo de huiusmodi dolo, & irrationabilitate liquido appareat, ibidem nu. 24.
- 1 Appellationi renunciari potest de communi partium consensu, cap. 86. nu. 44.
- 2 Appellatio non datur a correctione, quae fit ad penitentiam, & extra formam iudicij, c. 35. n. 131.
- 2 Appellatio iudicialis tantum, non autem extrajudicialis suspendit processum, cap. 64. nu. 20.
- 2 Appellatio dicitur deserta, quando rediens pro Apostolis habuit reuerentiales, nec infra decem dies fecit committere causam, vel saltem non adhibuit diligentiam pro dicta commissione, cap. 74. num. 1.
- Item dicitur deserta, ubi appellans non insteterit pro signatura, commissionis obtinenda, & ad cursores perferenda infra viginti dies post appellationem, ibid. nu. 2.
- Item quoties appellans infra annum (si habuit refutatorios) non obtinuit committi causam appellationis, & citari ad dicendum contra, ibidem nu. 3.
- Item quoties appellans, cui est datus terminus iuris, hoc est, triginta dierum, infra dictum terminum non redyt pro Apostolis, vel causam non commisit, licet infra dictum terminum obtinuerit presentatam a Rege Cancellariae, & quavis adsit excessus modici temporis, videlicet vitius diei tantum, ibidem nu. 4. & 6.
- 2 Appellatio non datur a sententia, quae mandat restitui bona, ubi petitorium fuerit suspensum, secus si non sit suspensum, cap. 75. nu. 13.
- 2 Appellatio non datur a sententia restitutoria, vel de immittendo in possessionem, licet detur ab illa, quod quis non sit restituendus, vel immittendus, cap. 75. nu. 15.
- 2 Appellatio a sanatoria super observatione iudicij conceditur, secus si sententia sit lata super restitutione, vel immissione simpliciter, cap. 75. numero 16.
- Item conceditur a sententia secunda expresse primam reuocante propter mixturam, licet sit lata in possessorio, ibidem nu. 17.
- 2 Appellatio a momentanea possessione de iure civili non datur, cap. 75. nu. 22.
- 2 Appellationis delatio facta per concessionem reuerentialium, non operatur effectum suspensivum, sed devolutivum, cap. 75. nu. 25.
- 2 Appellatio est de appendicij illius instantiae, cuius est sententia, a qua interponitur, & subiacet statutis loci, in quo lata est ipsa sententia, cap. 75. numero 42.
- 2 Appellatio a sententia mandante exequi testamentum, lata vigore l. fr. C. de edicto diui Adrian. Tollen. conceditur, capitulo 75. numero 47.
- Item datur a sententia, quae condemnat ad restituendam possessionem retinendam in causam pignoris, & hypothecae, donec integraliter quis fuerit satisfactus, secus si sententia maneat simpliciter, donec satisfiat, ibidem nu. 48. & 49.
- 2 Appellatio in terminis clement. unica de sequestrat. possess. & fruct. non retardat sequestrum, cap. 77. num. 9.
- 2 Appellatio non datur a sequestro, quod decernitur ex dispositione legis, cap. 77. nu. 10.
- 2 Appellatio non datur a decreto interlocutorio, cap. 77. nu. 12.
- Item appellatio non datur ab executore legis, ibidem nu. 11.
- 1 Apocha, seu cedula priuata non probat nisi sit recognita per testes, qui dicant se fuisse presentes, & vidisse illum, cuius scriptura esse pretenditur, scribere, & subscribere, cap. 79. nu. 1.
- Limita, nisi scriptura fuerit ab eodemmet scribente recognita, ibidem nu. 2.
- Limita 2. nisi in eius productione pars aduersa tacerit, ibidem nu. 3.
- Limita 3. attento stylo Curiae secundum quod sufficit, quod testes deponunt habere notam manum scribentis, licet non fuerint presentes, praesertim si scriptura sit de partibus, ibidem numero 4. & 5.
- 1 Apocha, seu cedula priuata probat etiam de iure communi concurrentibus adminiculis, si testes dicant habere notam manum scribentis, cap. 79. num. 6.
- Item probat plene sine depositione testium, quando ex comparatione apparet de omnimoda similitudine literarum, dummodo tamen probeatur, quod scriptura ad quam fit comparatio sit certa illius personae, cuius esse pretenditur illa, quae recognoscitur, ibidem nu. 7. & 8.
- 1 Apocha habeas partium subscriptionem, & recognita plenam faciem facit contra debitorem, licet in ea non sint testes adhibiti, cap. 79. numero 9.
- Item contra debitorem plene probat, quando ab eo fuit subscripta, & de eius tantum obligatione agitur, scilicet si sit ultro citroque obligatoria, ibidem nu. 10.
- 1 Apocha subscripta a partibus, & trino etiam teste bonae opinionis munita, quo ad hypothecam operatur etiam in praedictum posteriorum creditorum habentium hypothecam, seu pignus ex publico instrumento, cap. 79. nu. 11.
- Amplia etiam si aliunde constet de veritate ipsius Apocae, seu cedulae per veras probationes etiam quod non sit probatum testes esse probatae, & integre opinionis, nisi dicta qualitas a statuto requiratur, ibidem nu. 12.
- 2 Arbitrator, si potest etiam procedere ut arbiter, non prohibetur facere aliquos actus, ut arbiter, & aliquos ut arbitrator, cap. 1. nu. 156.

I N D E X.

- 2 Arbitrator, cui declaratio pretij rei vendita fuit commissa, ad illam deuenire potest absque partis citatione, licet in discussione negotij citatio sit necessaria, cap. 70. nu. 2. & 3.
- 2 Arbitrator si in declaratione modum excefferit, eius declaratio, ad arbitrium boni viri reduci potest, cap. 70. nu. 6.
Amplia etiam si declaratio fuerit commissa ad eius arbitrium, & beneplacitum, ibid. nu. 7.
- 2 Arbitrum Abbati concessum intelligitur respectu fori penitentialis, cap. 35. nu. 138.
- 1 Archiepiscopus non habet iurisdictionem in subditos sui Suffraganei, quamuis ei Suffraganeus immediatè sit subiectus, cap. 54. nu. 6. & 7.
Archiepiscopus propter negligentiam Suffraganei potest exercere iurisdictionem in eius subditos, etiam existens in diecesi ipsius Suffraganei, ibidem nu. 12.
- 1 Archiuum non robur rebus scriptura minus solemnni, si in eo custodiantur alia scriptura non authentica, cap. 81. nu. 22.
- 2 Argumentum a contrario sensu non valet, quando sequeretur contraria dispositio, cap. 4. nu. 8.
- 1 Argumentum a citato ad creditorem morosum valet, cap. 57. nu. 8.
- 2 Argumentum ab equiparatis, seu subrogatis valet, ita ut dispositum in uno locum habeat in alio, cap. 67. nu. 13.
- 2 Argumentum, quod qui vult consequens, vult etiam necessarium antecedens in sententia valet cap. 75. nu. 7.
- 2 Argumentum de toto ad partem valet, etiam respectu temporis, cap. 121. nu. 50.
- 2 Attentata sunt purganda antequam ad executionem sententia procedatur, etiam respectu fructuum, qui non sunt liquidi, cap. 121. nu. 56.
- 2 Attentata suspendunt quodcumque iudicium quantumuis priuilegiatum, etiam spoly, cap. 121. numero 57.
Fallit si notorie constet de non iure petentis reuocari attentata respectu negotij principalis, ibidem nu. 58.
- 2 De attentatis in lite commissis per alterum ex collitigantibus a tertio non existente in lite, ad impediendam executionem, opponi non potest; Nec ipse tertius dicitur attentare, si faciat aliquid in preiudicium alterius ipsorum, dummodo non habeat causam ab altero ex collitigantibus, cap. 121. nu. 60. & 62.
- 2 Attentata non retardant executionem sententiae ubi ex actis constat de desertione appellationis, cap. 121. nu. 63.
- 2 Attentata commissa durantibus decem diebus datis ad appellandum per viam nullitatis reuocantur ex stylo Rotae etiam lite deserta, & re iudicata non obstante, cap. 121. nu. 64.
- 1 Auctoritas semper in solidum concessa censetur, quando duo simpliciter adhibentur, qui habent officium publicum saltem auctoritate, cap. 46. numero 3.
- 1 Aureorum appellatione in legato veniunt illi, qui frequentantur in loco, unde legatus originem ducit, cap. 97. nu. 4.
- 2 Auius maternus non tenetur alimenta, nec dotem nepti dare, nisi ex iusta causa, & in subsidium, quo casu tenetur etiam si neptis sit illegitima, cap. 83. nu. 38. & 39.
- B
- 1 Bariones Regni Neapolis non possunt infeudare de nouo res demaniales feudorum, seu Baroniarum sine consensu Regis, cap. 95. nu. 30.
Possunt res alias legitimè infeudatas, & ad ipsos deuolutas per se alijs dare sine consensu Regis, si res deuoluta sint feuda plana, & de tabula, cum eisdem tamen seruitijs, ibid. nu. 31.
Non possunt res consuetas infeudari, & ad se deuolutas ulterius in feudum dare, si ipsi eas ceperit, & ut suas demaniales possederit aut super hoc animum suum declarauerint, ibid. nu. 33.
Possunt possidere excadentias separatas a Baronijs, vel iunctas cum eis, ibid. nu. 24.
Non possunt feuda quaternata sine regio consensu concedere, ibid. nu. 35.
- 2 Barones Regni Neapolis habentes merum imperium possunt cognoscere de delictis clandestinis pagin. 280. nu. 1. & 4.
Dicuntur iudices Ordinarij suorum Vassallorum in summa potestate constituti, & possunt penam omnium bonorum impunere, ibid. num. 2. & 6.
Item in primis causa eorum Vassallorum Rex se non intromittit, ibid. nu. 3.
Barones Regni Neapolis etiam habentes merum imperium non possunt cognoscere de crimine heresis, laesa maiestatis, & falsa monetae, ibid. n. 8.
- 1 Beneficiatus habet intentionem fundatam de iure communi, quod ecclesiastica beneficia sine diminutione conferrantur, cap. 60. nu. 2.
Potest dicere pensionem nullam, & inuvalidam, licet pensionarius existat in quasi possessione exigendi, ibidem nu. 6.
- 2 Beneficiatus in morte vsuario tantum comparatur, nec potest de fructibus beneficii consumptis disponere, aut de heredes transmittere, exceptis distributionibus quotidianis, cap. 2. nu. 9. & 10.
- 2 Beneficiatus non tenetur soluere pensionem, quae intuitu oneris iniuncti fuit reseruata, si ille ad cuius commodum fuit reseruata, dictum onus recusat subire, cap. 18. nu. 1.
- 2 Beneficiatus tenetur soluere pensionem etiam si resignauerit beneficium, dummodo possideat, & sit in loco beneficii, secus si sit absens, vel ostendat alium possidere, cap. 18. nu. 2.
- 2 Beneficiatus non tenetur ad ulteriorem solutionem pensionis, quando fecit diligentiam pro habenda possessione beneficii, & illam habere non potuit, quamuis per plures annos illam soluerit, & se obligauerit in forma oamera cum iuramento, & cum clausula habita, vel non habita, cap. 18. nu. 3.
- 2 Beneficiatus non tenetur ad solutionem pensionis assignata super fructibus beneficii, si fructus non potuerint percipi ob sterilitatem, vel propter bellum, aut alium casum fortuitum, cap. 18. nu. 8.
Amplia etiam quando in Bulla reseruationis pensionis adest clausula, quod teneatur ad casum inexcogitatos, & clausula de non petendo remissionem

I N D E X.

- ex quavis causa, vel occasione, etiam ob casus infortitos, ibidem nu. 9.*
- 2 Beneficiatus non tenetur solvere pensionem ei, in quam fuit translata, si non sit clericus, cap. 18. nu. 14. & 17.
- 2 Beneficiatus non tenetur ad solutionem pensionis, quando ea fuit extincta, vel per obitum pensionarij, vel per cassationem, nisi cassatio sit facta propter metum, cap. 18. nu. 22. & 29.
- Beneficiatus obligans se de nouo ad solutionem pensionis, non dicitur nouam pensionem constituitur, sed antiquam validam agnoscere, ibidem numero 30.
- Beneficiatus non liberatur a primo pensionario, ubi cassatio pensionis fuit facta, ut alia similis, vel minoris quantitatis alteri referuetur, nisi secunda reseruatio sit nulla, ibidem numero 31.
- 2 Beneficiatus non tenetur ad solutionem pensionis, quando illius impositio est nulla, & subreptitia ibidem nu. 40.
- 2 Beneficiatus in absentia fructus beneficij in titulum collate non acquirit, sed exceptione non facta residentia repellitur, cap. 12. nu. 2. & 3.
- 2 Beneficiatus tenetur ex dispositione Concilij Tridentini, non obstante quosumque priuilegio, residere, & si possidet dignitatem, aut canonicatum in ecclesia Cathedrali, vel collegiata ad nouem mensium anni residentiam astringitur, cap. 32. nu. 4.
- Beneficiatus ex dispositione Concilij Tridentini si absit a loco beneficij, licet ex consuetudine, vel statuto lucretur fructus, tamen primo anno dimidia parte fructuum, & secundo anno data perseuerantia negligentia omnibus fructibus priuatur, ibidem nu. 5.
- 2 Beneficiatus absens si habeat beneficium in titulum perdit etiam fructus, qui debentur loco prebende, cap. 32. nu. 7.
- Item perdit fructus non obstante aliqua excusatione, nisi concurrat licentia superioris, & insuper allegetur causa legitima, qua cessante alias ipse consueuerit residere, ibidem numero 8. & 15.
- 2 Beneficiatus etiam dispensatus de non residendo propter absentiam non acquirit fructus beneficij, nisi hoc sibi expresse concedatur, vel nisi fauore studij sit dispensatus, vel super etate, cap. 32. num. 14.
- 2 Beneficiatus presentibus propter absentiam aliorum accrescunt distributiones quotidianae, nisi in constitutione, vel statuto dicatur, cuilibet certum quid distribuendum esse, quia tunc nihil ultra distribuitur, cap. 32. nu. 20. & 21.
- 2 Beneficiatus condemnatus ob delictum ex quo beneficij est priuandus, non intelligitur illis priuatus, nisi hoc expresse dicatur in condemnatione, vel nisi priuatio ipso iure irrogetur, cap. 35. nu. 118. & 119.
- 2 Beneficiatus redire potest ad beneficium permutatum, si ex altera parte permutatio compleri non possit, aut sit nulla ab initio, cap. 35. numero 115.
- 2 Beneficiatus beneficio priuatus, seu iniuste illud possidens, si ad restitutionem fructuum condemnatur debet etiam distributiones quotidianas restituere, dummodo ab actore de illis fuerit protestatum, secus si nulla facta sit protestatio, cap. 34. nu. 1. & 2.
- 2 Beneficiatus priuatus beneficio ipso iure tenetur ad fructus perceptus a die perpetrati criminis, cap. 34. nu. 4.
- Item priuatus ob delictum tenetur restituere fructus quos percepit, vel percipere potuit a die commissi criminis, quamuis sententia sit lata in contumaciam, ibidem nu. 1. 6. & 7.
- Priuatus ob contumaciam tantum ad fructuum restitutionem non tenetur, & si compareat, & absoluat beneficium ipsum recuperat, etiam si alteri iam collatum fuerit, ibidem nu. 8.
- 2 Beneficiatus non potest priuari nisi ob graue delictum, cap. 35. nu. 117.
- 2 Beneficiatus ipso iure beneficij priuatur propter haeresim, cap. 35. nu. 1. quod amplia, ut ibidem, nu. 2. & sequen.
2. Propter simoniam etiam occultam, ibidem nu. 11. Declara nu. 16.
3. Propter falsitatem in Bullis, seu literis Apostolicis, & supplicationibus commissam, quamuis addiderit unam tantum literam, vel unum punctum, aut literas correxerit, ibidem numero 31. & sequen.
4. Si propria auctoritate beneficij possessionem acceperit, ibidem nu. 43.
5. Si ante confirmationem, & institutionem administrationi beneficij, ad quod fuit electus, vel presentatus, se immiscuerit, ibidem num. 44. & 45. Quod limita, ut ibidem nu. 50.
6. Propter crimen laesa maiestatis, ibidem numero 51.
7. Si possessionem accipiat ex sola supplicatione signata, literis suae prouisionis non expeditis, ibidem num. 51. Quod declara, ut ibidem numero 58. & 55.
8. Propter infordecentiam in excommunicatione, quando excommunicatio fuit lata propter crimen, quod ipso iure priuat beneficio, ibidem, num. 60. & 62.
- 2 Beneficiatus non priuatur beneficij ipso iure, sed per sententiam propter periurium, cap. 35. n. 65. Quod limita, cap. 35. nu. 67.
2. Propter homicidium voluntarium, ibidem numero 70.
3. Propter concubinatum trina tamen monitione praecedente, & data perseuerantia in concubinato, ibidem nu. 76. & sequen.
4. Ob non residentiam dummodo tria edicta praecesserint publica, & sex menses sint elapsi, ibid. nu. 89. Quod declaratur, nu. 90.
5. Ob non promotionem intra annum post regimen sibi commissum, & adeptam possessionem pacificum beneficij requirentis ordinem sacerdotalem, praemissa monitione superioris, ibidem nu. 96. Declaratur, nu. sequen.
- 2 Beneficiatus si obtineat beneficium incompatible cum decreto de dimittendo primu intra certu tempus

I N D E X.

- a die data gratia, sub pena priuationis utriusque priuatur, si infra tempus prefixum illud non dimittat, cap. 15. nu. 103.*
- Limita primo si possessio secundi beneficii incompatibilis, quod confortur cum tali decreto, sit plena, & ad sit intrusus, ibid. nu. 104.*
- Limita secundò si durante tempore ad dimittendum primum, ipsi beneficiato fuerit mota lis, vel facta controuersia etiam extraiudicialis super secundo impetrato, ibidem nu. 105. & 106.*
- Limita tertio si clericus notitiam decreti non habuerit, ibid. nu. 107.*
- 1 Beneficium ecclesiasticum de iure cõmuni liberum præsumitur, & sine diminutione conferri debet, cap. 60. nu. 2.
  - 2 Beneficium ecclesiasticum quod dicatur, & ex quibus signis hoc cognoscatur, cap. 3. num. 3. & cap. 55. nu. 10. & 11.
  - 1 Beneficium per permutationem legitime factam potest canonice retineri, etiam si de titulo non constet, cap. 41. nu. 15.
  - 1 Ad beneficium nominatus non tenetur probare titulum prædecessoris, cap. 41. nu. 16.
  - 1 Beneficium habens in commẽdam dicitur ad utilitatem ecclesiæ possidere, nec in eo allegatio lapii locum habet, cap. 41. nu. 76.
  - 1 Beneficium quando debeat prouideri per concursum, & de electione ab episcopo facienda, cap. 52.
  - 1 Beneficium curatum etiam reseruaturn a Papa debet conferri approbato, & electio per concursum, cap. 52. nu. 3.
  - 1 Beneficium propriè non dicitur vacare ex resignatione facta in manibus Papa ad fauorẽ certæ personæ, cap. 52. nu. 10.
  - 1 Beneficium curatum dicitur, quamuis cura apud plures resideat, reprobata opinione Oldradi, cap. 52. num. 5.
  - 1 In beneficio ius aliquod ad rem cõsiderabile non acquiritur, quando illius collatio tanquam de reseruaturn ad Papam spectat, cap. 52. nu. 14.
  - 1 Beneficium ad sedem Apostolicam deuoluitur, si Episcopus deficientibus examinadoribus synodalibus alios non deputauerit, & interim labatur tempus, intra quod prouisio beneficii per concursum fieri debet, cap. 52. nu. 40.
  - 1 Ad beneficium curatã regendum ille magis idoneus reputatur, & ceteris præferri debet, de cuius moribus Episcopus est melius informatus, cap. 52. nu. 25.
  - 1 Item ille, qui habitat in loco beneficii, & potest residere, & prouidere necessitatibus ecclesiæ, etiam si alij sint doctiores, capitulo 52. numero 26. & 28.
  - 1 Beneficium patrimoniale per indultum Dominorum Cardinalium censetur reseruaturn, cap. 53. num. 4.
  - 1 Item in beneficijs, quæ sunt in ecclesia numerata, & extinguuntur cum persona cadit reseruaturn Papæ, cap. 53. nu. 7.
  - 1 Beneficium iurispatronatus ad collationem ordinarij non pertinet, beneficium autem patrimoniale perimit, licet teneatur illud conferre filijs patrimonialibus, cap. 53. nu. 8.
  - 1 Beneficium patrimoniale cadit sub regula de infirmis, cap. 53. nu. 9.
  - 1 Beneficium ab initio curatum pro non curato habetur, si ad præsens regatur sine cura, et si curã habeat, procurato habetur, licet a principio esset sine cura, cap. 55. nu. 2.
  - 1 Beneficium habens rectorẽ perpetuum collatum potius, quàm manuale præsumitur, nec potest dici de mensa, quamuis Rector aliquid soluat monasterio occasione beneficii, & quamuis beneficium existat intra ecclesiam monasterialem, cap. 55. nu. 3. 4. & 5.
  - 1 Beneficium seculare in ecclesia monasteriali esse potest, cap. 55. nu. 6.
  - 1 Beneficium ex statu præsentis præsumitur semper tale fuisse a principio, cap. 55. nu. 9. & 20.
  - 1 Beneficium dicitur seculare, etiam si fuerit gubernatum per 40. annos a Religiosis in eo ministrantibus tanquam secularibus, cap. 55. numero 48.
  - 1 Beneficij status vltimus, quando sit attendendus, & quando non, cap. 55. per totum.
  - 2 Beneficium omne de iure præsumetur seculare, cap. 1. nu. 97.
  - 2 Item beneficium de iure simplex præsumitur, cap. 1. num. 100.
  - 2 Beneficium simplex ex vniuersali consuetudine residentiam non requirit, licet ex speciali consuetudine illam possit requirere, cap. 1. numero 100.
  - 2 Beneficium ecclesiasticum dicitur ecclesia, vel capella erecta superioris auctoritate, & dotata, cap. 3. nu. 1. & 2.
  - 2 Ante episcopi approbationem non dicitur propriè beneficium ecclesiasticum, sed potius quedam pia donatio, vel relictum pium, capitulo 3. numero 3.
  - 2 Beneficium ecclesiasticum clericis tantum confertur, cap. 3. nu. 7.
  - Item datur propter diuinum officium, ibidem numero 8.
  - Item cõfertur in perpetuum, non ad tempus, ibidem num. 9.
  - Item debet conferri sine pacto, & conditione, & absque commodo aliquo temporali, ibidem numero 10.
  - 2 Beneficium aliquando dicitur ecclesiasticum, quamuis non sit conferribile, cap. 3. nu. 11.
  - 2 Beneficij ecclesiastici appellatione hospitale non continetur, quando dispositio est panalis, secus ubi sumus in materia fauorabili, cap. 3. nu. 21. vsque ad nu. 25.
  - 2 Beneficium ab onere pensionis per cessationem coram solo notario factam liberatum, non potest de nouo reduci in seruitutem, nisi cum nouo consensu Papæ, etiam si titularis confiteatur cassationem fuisse factam per metum, nisi aliunde constet de actu metuloso, capitulo 18. numero 25. 26. & 28.
  - 2 Beneficium quod in titulum confertur de iure residentiam requirit, licet in simplicibus contrarium seruetur, cap. 32. nu. 1.

I N D E X.

- 2 Beneficium dicitur electiuum, etiam quod sit de minoribus, quando electio fit a capitulo, & episcopus confirmat, cap. 94. nu. 37.
- 2 Beneficia hereticorum ipse iure vacant, & a quocumque possunt impetrari, capitulo 35. numero 1. & 2.
- 2 Item beneficia simoniaci vacant ipso iure, & impetrari possunt absque alia declaratoria, si super illis simonia fuerit commissa, secus in his in quibus simonia non fuit contracta, quia opus est priuatione, cap. 35. nu. 15. & 16.
- 2 Beneficium antequam sententia priuatoria feratur potest valide resignari, quando priuatio ipso iure non inducitur, cap. 35. nu. 17. & 71.
- 2 Beneficium ab homicidis, & alijs irregularibus sine dispensatione iuste possideri non potest contra Felinum, cuius opinio reprobat ex dispositione Concilij Tridentini, capitulo 35. numero 74.
- 2 Beneficium incompatible (circumscripto decreto) non amittitur ex impetratione secundi, nisi impetrans fuerit secundum plene consequutus, cap. 35. nu. 111.
- 2 Beneficia residentiam requirentia, aut aliter quomodocumque incompatibilia, etiam si canonicatus sint, vel portiones ex dispositione Concilij Tridentini vacant ipso iure per adeptionem secundi pacifice possessi, capitulo 35. numero 112.
- Idem est in beneficijs simplicibus residentiam requirentibus contra nonnullos, quorum opinio reprobat, ibidem nu. 113.
- 2 Beneficium non acquiritur collitiganti, licet alter collitigans propter delictum priuetur, cap. 35. num. 120.
- Item non acquiritur, sine titulo ecclesiastico, ibidem nu. 121.
- 2 Beneficia electiua, nec modus prouidendi per electionem in dispositione de beneficijs loquente non comprehenduntur, cap. 94. num. 40. & 43. nisi materia sit fauorabilis, cap. 35. num. 63. & 64.
- 2 Beneficia Prothonotariorum Apostolicorum, etiam non participantium sunt Papae reseruata, cap. 94. nu. 8. & 9.
- Item beneficia Prothonotariorum, qui a legatis de latere creantur, ibid. nu. 10.
- Amplia, ut ad effectum dictae reseruationis non sit necessarium docere de acceptatione officij Prothonotariatus, ibid. nu. 11.
- 2 Beneficia semel affecta semper durant affecta, cap. 94. nu. 21.
- 2 De beneficijs promouendorum tempore vacationis ecclesiae, & promotionis disponi non potest, cap. 94. nu. 47.
- Item beneficia promouendorum ante promotionem non vacant, nec possunt resignari etiam sequuta electione, ibidem nu. 48. 49. 50. & 51.
- 2 Beneficia, seu dignitates maiores post pontificales in Cathedralibus, & principales in collegiatis ecclesiae Germaniae vigore concordatorum, Papae reseruantur, etiam si sint electiua, cap. 94. num. 65. & 66.
- 2 Beneficia vacantia per obitum familiarium Cardinalium per regulam tertiam Cancellariae sunt Papae reseruata, cap. 94. nu. 12.
- Amplia etiam, quo ad beneficia, quae familiaris de cedens obtinebat ante mortem Cardinalis defuncti, & nedum quo ad beneficia acquisita durante familiaritate prioris Cardinalis, sed etiam quo ad alia prius quaesita, ibidem numero 13.
- Item amplia, quamuis non probetur continuatio familiaritatis per quatuor menses, quidquid sit, quo ad effectum regulae 32. de praestando consensu Cardinalis praesentis in Curia, quando impetratur beneficium a Papa vacans per obitum familiaris Cardinalis, ibidem nu. 15.
- 2 Beneficia ob familiaritatem Papae liberae collationis eiusdem censentur reseruata, nec requiritur consensus Cardinalis, in cuius familiaritate beneficiatus existens decessit, etiam si ille Papa obierit, & ita per illius obitum familiaritas fuerit extincta, cap. 94. u. 17. vers. Reseruatio tamen.
- Amplia, quamuis beneficiatus esset familiaris Papae per priuilegium, ibidem in fine versiculi.
- 1 Beneficium Authen. praesente, C. de fideiussor. cessat, quando fuit renunciatum omni legum auxilio, pag. 281. nu. 7.
- 1 Beneplacitum Apostolicum non praesumitur per lapsum temporis in concessione decimarum laicis facta post Concilium Lateranense, data etiam obseruantia inuestiturae, cap. 13. nu. 3.
- Amplia etiam si concurrat immemorabilis, dummodo non probetur fama priuilegij, secus si probetur, ibidem nu. 4.
- 1 Beneplacitum Apostolicum validum non praesumitur ex cursu temporis in alienatione rerum ecclesiae ubicumque apparet de alio beneplacito nullo, & inualido, cap. 13. nu. 6.
- Limita si beneplacitum inualidum sit productum ab eo, qui alienationem impugnat, ibidem numero 8.
- 1 Beneplacitum Apostolicum ex cursu temporis praesumitur in alienatione rerum ecclesiae etiam si non probetur scientia ipsius Papae, & beneplacitum non sit expresse reseruatum, cap. 13. num. 9. 10. & 11.
- 1 Beneplacitum Apostolicum in alienatione rerum ecclesiae non praesumitur nisi spatio 100. annorum, quando nulla concurrat obseruantia contractus, quando autem cum temporis lapsu concurrat etiam obseruantia sufficiunt 10. anni si agatur de leui prauidicio, secus si de graui, quia tunc simul cum obseruantia requiritur spatium 30. annorum cap. 13. nu. 12.
- Declara dummodo obseruantia sit clara, secus si sit praesumptiua, ibidem nu. 13.
- Declara secundo, ut initium 30. annorum non possit sumi ab inuestituris antiquis, quando sunt diuersa ab ultima ibidem nu. 16.
- Declara tertio, ut tempus vite Praelati non deducatur de tempore requisito ad praesumendum beneplacitum, licet secus sit quo ad effectum praescriptionis, ibidem nu. 17.

I N D E X.

- 1** Beneplacitum Apostolicum in alienatione rei ecclesie requisitum postquam obtentum fuit operatur, ut partes non possint amplius panitere etiam mundum sequuta sententia confirmatoria, cap. 14. num. 1.
- Amplia etiam respectu successoris, qui alienationi non consensit, dummodo beneplacitum fuerit impetratum in vita predecessoris, qui alienavit, ibidem nu. 5.*
- 1** Bona in dubio presumuntur libera, & sic allodialia, & non feudalia, vel seruituti obnoxia, cap. 12. nu. 5. & cap. 85. nu. 14.
- Amplia secundum opinionem Rote, etiam si bona in territorio Casiri, siue intra fines feudi continentur, & siue possideantur a tertio, siue ab ipso inuestito de feudo, ibidem, nu. 6.*
- 1** Bona possessa per filium, quando non presumantur paterna cap. 12. nu. 15.
- Bona aliqua si in instrumento diuisionis enunciantur libera, alia presumuntur fideicommissa subiecta, ibidem nu. 16.*
- 1** Bona fideicommissa subiecta sub institutione generali non veniunt, cap. 30. nu. 29.
- 2** Bona acquisita per filios viuentem patre ex fructibus bonorum sibi assignatorum tanquam profectitia sunt ipsius patris, licet pater dederit plenam administrationem filijs, capitulo 58. numero 1. & 2.
- 1** Bona profectitia ipso facto patri queruntur, ut nec momento stare possint penes filium, ibidem numero 4.
- 1** Bona prohibita alienari non veniunt in obligatione generali, quando adsunt alia bona, super quibus verificari possit obligatio, presertim ad effectum euitanda caducitatis, cap. 72. nu. 2.
- 1** Bona ex sola gratia obtenta aduersus delictum non recuperantur, nisi id fuerit expressum, cap. 81. nu. 17. & lib. 2. cap. 35. nu. 8.
- 1** Bona acquisita ex redditibus ecclesiasticis regulariter non sunt ipsorum beneficiariorum, sed ad ecclesiam pertinent, etiam si sint acquisita ex redditibus simplicium beneficiariorum, cap. 2. nu. 12. & 13.
- 2** Bona acquisita per heredem tanquam heredem ex re non hereditaria, non transeunt ad fideicommissum, cap. 17. nu. 8.
- 2** Bona subiecta fideicommissa non possunt alienari, nisi testator hoc expresse permittat, cap. 46. num. 1. & 5.
- Amplia, ut nec prohibitio legis de non alienando resultans ex fideicommissa tollatur, quamuis prohibitio testatoris facta in fauorem heredis pupilli, seu minoris cesset, ibidem nu. 2.*
- 2** Bona fideicommissa subiecta ex causa dotis alienari possunt, cap. 69. nu. 1. Et assignata mulieri pro dote efficiuntur proprium patrimonium illius, sicut si aliunde dotaretur, ibidem nu. 2.
- 2** Bona fideicommissa alienari possunt nedum pro constituenda dote, sed etiam pro eius restitutione, quamuis fideicommissum precedat receptionem ipsius dotis cap. 69. nu. 4.
- Item quamuis mulier pro dote fideiussorem acceperit ibidem nu. 5.*
- Item, quamuis bona fideicommissa supposita fuerint diuisa inter fratres ibidem nu. 6.*
- Item, quamuis bona expresse sint prohibita alienari, secundum opinionem Rote, ibidem numero 7. & 8.*
- 2** Bona fideicommissa alienari possunt etiam pro constituenda dote spiritali, qua religionem intrantibus dari consuevit, cap. 69. nu. 9.
- Item quamuis restitutio fideicommissi sit facienda ecclesie, vel pie cause ibidem nu. 10.*
- 2** Bona fideicommissa alienari possunt etiam pro dotanda muliere sterili, contra Bart. cuius opinio reprobatur, cap. 69. nu. 11. & 13.
- 2** Bona fideicommissa alienari possunt etiam pro apparatibus, qui solent dari mulieribus nubentibus, & sunt de appendicijs dotis, maxime ubi adest consuetudo illos prestandi, cap. 69. numero 14. & 15.
- 2** Bona fideicommissa non possunt alienari pro dote, quando expresse alienatio fuit prohibita, etiam ex causa dotis, secundum vnam opinionem, sed Rota tenuit contrarium, capitulo 69. numero 16. & 17.
- Item non possunt alienari pro dote confessata, nisi in casibus, in quibus confessio dotis recepta creditoribus preiudicat, ibidem nu. 18. & 19.*
- Item non possunt alienari, nisi duo copulatiue concurrant, videlicet obligatio dotandi, & defectus aliorum bonorum, ibidem nu. 20.*
- Item alienari non possunt, quando legitima, & Trebellianica ad illam constituendam possunt sufficere, ibidem nu. 25.*
- Item non possunt alienari, nisi pro dote congrua iuxta arbitrium boni viri, ibidem nu. 26.*
- 2** Bona subiecta fideicommissa in dubio intelliguntur alienata causa evertendi fideicommissum, etiam si haeres rogatus sit, quod reliquum est ex hereditate tempore mortis restituere, cap. 69. numero 33.
- 2** Bona subiecta fideicommissa alienata ex causa dotis si solutio matrimonio ad patrem reuertatur, in pristinam causam redeunt, & eidem fideicommissa subiacent, cap. 69. nu. 34.
- Declaro, dummodo filia non uiuat, vel filij ex ea non existant, ibidem nu. 35.*
- 2** Bona materna a patre filijs extantibus ex filia mortua sunt reseruanda, cap. 69. nu. 36.
- 2** Bona mariti pro alimentis uxori debitis, antacite obligata censeantur, cap. 83. nu. 56.
- 2** Bona illata, & inuecta in praedium Vrbanum, vel rusticum per conductorem regulariter sunt domino tacite hypothecata pro pensione, cap. 118. nu. 2. 3. & 4.
- Amplia primo, ut inuecta, & illata in praedium Vrbanum sint tacite hypothecata nedum Domino ipsius praedij sciente, sed etiam ignorante, secus quo ad illata, & inuecta in praedium rusticum, quia scientia Domini est necessaria, ibidem nu. 5. & 6.*
- Amplia secundo, ut etiam inuecta, & illata per minorem conductorem sint tacite hypotheca secundum vnam opinionem, sed contraria est communis, & verior, ibidem nu. 7. & 8.*

I N D E X.

- Amplia 3. ut inuecta, & illata per colonum partiarium sint etiam tacite hypothecata, & pro illis detur Saluianum interdictum ibidem n. 9.*
- Amplia 4. ut etiam bona coloni, qui pro pensione non soluit pecuniam, sed aliquam speciem sint tacite obligata ibidem nu. 10.*
- Amplia 5. ut etiam inuecta & illata per subconductorem sint tacite obligata, licet sint inuecta in pradium rusticum, ibidem nu. 11.*
- Amplia 6. ut inuecta, & illata sint hypothecata nedum pro pensione domus, sed etiam pro eius deterioratione, ibidem nu. 12.*
- Amplia 7. ut semel inuecta, & illata remaneat tacite hypothecata, etiam quod deinde amoueantur, & in aliam partem transportentur, ibidem nu. 13.*
- Amplia 8. ut etiam inuecta, & illata per emphiteutam sint tacite hypothecata ibidem num. 14.*
- Amplia 9. ut etiam illata, & inuecta in porticu, seu area reilocata sint tacite hypothecata, ibidem numero 15.*
- Amplia 10. etiam quo ad illata, & inuecta in nau conducta, ibidem nu. 16.*
- Amplia 11. etiam quò ad illata, & inuecta in molendinum, licet non nulli contrarium teneant, ibidem nu. 17.*
- Amplia 12. ut inuecta, & illata sint tacite obligata etiam quod Dominus sibi speculiter prospexerit de obligatione certarum rerum, ibid. nu. 18.*
- Limita 1. in inuectis, & illatis non eo animo, ut ibi toto tempore locationis sint permansura, ibidem num. 20.*
- Limita 2. in nominibus debitorum, ibid. nu. 21.*
- Limita 3. in rebus alienis illatis inuectisue per conductorem, cap. 118. nu. 22. quod tamen declara distinguendo nonnullos casus, ibidem nu. 23. 24. 25. 26. & 27.*
- Limita 4. in mercibus venalibus inuectis, & illatis in re locata, cap. 118. nu. 22. sed quomodo hoc sit intelligendum per distinctionem aliquorum casuum declaratur, ibidem num. 29. 30. 31. 32. & 33.*
- Limita 5. in pecunia inuecta, & illata in pradium urbanum eo animo, ut diutim pro vsibus quotidianis expendatur, seu si ibi fuerit recondita, ut sit loco peculij: Illata verò in pradium rusticum nunquam est hypothecata, ibidem numero 34. & 36.*
- Limita 6. in inuectis, & illatis, quae non veniant in generali obligatione, & in quibus non potest fieri executio, nisi in re locata non adsint alia bona, in quibus dominus satisfieri possit, ibidem num. 37. & 38.*
- 1 Bonorum existentium in certo loco appellatione, non veniunt iura, & actiones, cap. 9. num. 19.*
- 2 Bonorum appellatione in dispositione testatoris veniunt tantum praesentia, & non futura, licet testator usus fuerit verbis vniuersalibus, nec adiecerit pro nomen, meum, cap. 30. num. 40.*
- Bonorum appellatione in testamento, veniunt acquisita post ipsum testamentum, quando ex coniecturis apparet, quod testator respexit ad tempus futurum, etiam si coniectura aliunde colligantur, ibidem numero 41.*
- 1 Bonorum diuisio, seu assignatio facta per patrem filiis in eius testamento, in dubio censetur facta in administrationem, & peculium, cap. 58. numero 6. 8. & 10.*
- Facta ea intentione, ut sit translatiua dominij non valet, ibidem num. 7.*
- Valet, quando fit inter viuos cum iuramento, ibidem num. 9. & 16.*
- Bonorum assignatio ex diuisione paterna facta filiis intelligitur ex causa peculij etiam si in diuisione dicatur, quod pater in perpetuum, & iure proprio etiam quo ad proprietatem bona assignat, & liberam disponendi facultatem concedit, sicut si essent pater familias, ibidem num. 13.*
- Bonorum traditio facta per patrem viuètem filiis, & perceptio fructuum facta per filios longo tempore ex dictis bonis, videtur importare donationem inter viuos, ibidem num. 18.*
- Bonorum assignatio facta post legatum iam factum, dicitur fieri animo dissoluedi obligationem futuram legati, ibidem num. 26.*
- 2 Bonorum descriptio, ex qua possit fideicommissario ius reddi qualiscumque sufficit, ad effectum detractionis trebellianicae, licet alias inuentarium solemne esset necessarium, cap. 72. nu. 3.*
- 2 Bonorum restitutio si in libello fuerit petita, talis petitio potest applicari etiam ad possessionem dictorum bonorum cap. 75. num. 12.*
- 1 Breue, ad effectum decernendi monitorium contra intrusos, secundum stilum tribunalis Auditoris Camerae, iustificatur per testes summarie examinatos, cap. 56. num. 7.*
- Bulla Archiepiscopi annullans instrumenta rogata per notarium non matriculatum, non habet locum, ubi apparet actum vere factum fuisse licet tenor per testes non probetur, cap. 46. num. 15.*
- 1 Bulla Pij Papa Quinti de publicandis resignationibus in totum a Bulla Gregorij XIII. abrogatur etiam in ea parte, in qua disponitur, quod consensus debeat extendi ante obitum resignantis, alias resignatio sit nulla, cap. 51. num. 6. & sequen. & num. 28.*
- Bulla Gregorij XIII. de publicandis resignationibus tollit omnes fraudes, quae ex extensione consensus post obitum alias considerabantur, ibidem num. 17.*
- Item mandat indistincte literas publicari nulla habita consideratione temporis, quo fuerit extensus consensus, cum sit contenta sola literarum expeditione, ibidem num. 25.*
- Item vult quod a principio facta resignatione omne ius abdicetur a resignante, & beneficium vacet, & reseruetur dispositioni Papae, si publicatio non fiat infra sex menses, ibidem num. 26.*
- 2 Bulla, seu priuilegium reperit in registro aliarum Bullarum Papae & ab eo solemniter extractum plenam fidem facit, cap. 9. num. 1.*
- Habens subscriptionem officialium Papae plenam fidem facit non solum actus tunc gesti, sed etiam narratorum per Papam ibidem num. 4.*

I N D E X.

- C**
- CADUCITAS** incurritur sequuta alienatione, etiam ante acceptationem Ecclesie, quando bona in casu alienationis applicantur ipsi Ecclesie, cui quaritur ius, ad effectum tamen, ut illud possit remittere, cap. 5. nu. 1.
- Caducitas ob non solutionem canonis ante declarationem Domini soluendo purgatur, ibid. n. 6.
- Caducitas incurritur etiam absq; declaratione, seu acceptatione, quando respicit non solum fauorem Ecclesie, sed etiam fauorem voluntatis testatoris, ibid. nu. 16. & 18.
- Caducitas** incurritur ab Emphyteuta ob alienationem, etiam si alienatio sit facta cum clausula saluo consensu, vel beneplacito Domini directi, cap. 78. nu. 1.
- Fallit, quando adijcitur clausula, & non alias aliter, nec alio modo, ibidem, nu. 2.
- Amplia, ut stante clausula, & non alias, caducitas, non incurritur etiam sequuta traditione ante impetrationem consensus, ibid. nu. 3.
- Sublimita, nisi emphyteuta esset prohibitus alienare etiam cum dictis clausulis simul iunctis, scilicet, reseruato consensu Domini, & non alias &c. quia tunc non euitat caducitatem, licet Rota soleat omisso rigore canonem augere, ibid. n. 7.
- Caducitas** non dicitur, incurfa propter alienationem, nisi quo ad partem alienatam, etiam si aliquis prohibeatur alienare, seu vendere bona in totum, seu parte aliqua sub pena caducitatis a contractu, & contentis in eo, cap. 14. n. 6. 7. & 8.
- Item caducitas non dicitur incurfa, etiam quo ad partem alienatam, si ante acceptationem deuolutionis bona fuerint redempta, nec conditio Ecclesie sit effecta deterior, ibid. nu. 10. & 12.
- Caducitas** ipso facto intelligitur remissa, quando Dominus rei emphyteoticæ post factam declarationem caducitatis, recipit canonem pro tempore decurso post penam caducitatis incurfam, pagin. 290. col. 2, nu. 5.
- Amplia, etiam si Dominus protestetur se canones recipere sine præiudicio deuolutionis, ibidem n. 6. & 8.
- Amplia 2. quamuis Dominus post factam declarationem caducitatis canones non recipiat, sed tantum petat, ibidem n. 9.
- Cancellaria** est organum Papæ, & illius extensioni standum est, siue clausulas supplicationis restringat, siue declarat, cap. 18. n. 21.
- Cancellaria** quomodo intelligatur esse organum Papæ, cap. 71. n. 10. & 12.
- Cancellaria non habet plenitudinem potestatis sicut Papa, ibidem n. 11.
- Cancellaria tenet, quod ius non dicatur plene radicatum in prouiso ante expeditionem litterarum, sed secundum Rotam plenum ius acquiritur per solam supplicationem, ibidem n. 13.
- Canon magnus**, & correspondens fructibus raguit contractu esse locationis, licet pacta magis pertineant ad naturam emphyteusis, cap. 76. n. 3. quod declaratur, ibidem n. 15.
- Canon exiguus soluitur solum pro re sterili, quæ datur ad meliorandum, ibidem n. 26.
- 1 Canonici sunt fratres, & membra Episcopi**, cap. 69. nu. 23.
- 2 Cronicus capiens possessionem canonicatus non capitulariter literis non expeditis, non incidit in penam extrauagantis Iulij Papæ tertij, sed tantum possessio nulla est**, cap. 35. n. 55.
- 1 Cap. si quis presbiterorum de reb. Eccles. nō alienan. declaratur.** cap. 5. n. 19.
- 1 Cap. 1. An agnat. vel fil. nunquid pro cedat in feudo hereditario, vel solum in feudo ex pacto, & prouidentia remissive traditur**, cap. 26. n. 5.
- 1 Capitulo, & Decano ex Concilio Tridentino præseruatur immemorabilis consuetudo cognoscendi causas criminales, & matrimoniales.** cap. 11. nu. 7.
- 1 Capitulum de iure communi præsidente Episcopo in Synodo diocesana præcedere debet Vicarium generalem ipsius Episcopi**, cap. 69. nu. 3. & sequentibus.
- 1 Capitulum habet omnes prerogatiuas, & privilegia Episcopi, quando interuenit cum illo ad eius personam integrandam**, cap. 69. nu. 11.
- 2 Capitulum Sede Episcopali vacante succedit in iurisdictione Episcopi**, cap. 15. nu. 15.
- Item Sede vacante potest visitare Ecclesias subiectas Episcopatus, & exigere procuraciones debitas ratione visitationis, ibid. nu. 14. & 16.
- Amplia idem esse, quando datur quasi Sedis Episcopalis vacatio, ut puta Episcopo ab hostibus, vel paganis capto, ibidem, nu. 18.
- 2 Capitulum ex iure accrescendi recipiens fructus, vel distributiones alicuius canonicatus, seu alterius beneficii propter absentiam, vel obitum beneficiati, tenetur ad solutionem pensionis reseruate super fructibus, vel distributionibus, etiam si pensionarius a Capitulo nunquam pensionem exegerit, & in contrarium adsit consuetudo reiecta opinione Nauarri, & aliorum nullorum**, cap. 18. nu. 50.
- 2 Capitulum sine Episcopo potest statuere quod ad modum diuidendi fructus, & distributiones quotidianas, sed circa modum lucrandi ipsos fructus, aut distributiones, puta quod etiam nō interessentibus applicetur, sine Episcopo aliquid statuere nequit**, cap. 32. nu. 22. & 23.
- Item potest in executionem iuris communis per se ipsum statuere, quod absentes nihil lucrentur, dummodo non excedat terminos ipsius iuris communis denegando distributiones seu fructus absentibus ex causa necessaria, ibid. nus 24. & 25.
- Capitulum non potest absque Episcopo super statu Ecclesie aliquid statuere, ibid. nu. 26.
- 1 Caput, & membra non sunt separanda, & inter ea nullus medius interponi debet**, cap. 69. nu. 10. & 24.
- 2 Castrum appellatione iuris vniuersalis continetur**, cap. 55. nu. 2.
- Item Castro vendito cum Vassalio, & iure Vassalio, & omni alio iure, quod venditori competeat, venit Vassalium cum oneribus, & honoribus, omnibus, ibidem nu. 3.
- 2 Casus insolitus dicitur ille, qui non potest probare**

I N D E X.

- hant per memoriam hominis, & sic quòd spatio 60. annorum non euenit, cap. 18. nu. 12. & 13.*
- 2 *Casus omissus remanet in dispositione iuris communis, cap. 77. nu. 29.*
  - 2 *Casus fictus in Statuto comprehenditur per interpretationem passiuam, vel quando equiparetur verò, cap. 80. nu. 17.*
  - 2 *Casus fortuitus in locatione nunquam excluditur, nisi expressè dicatur, etiã si conductor suscipiat in se omne dånũ, et periculũ, pag. 286. n. 17*
  - 1 *Causa in priuilegio debet attendi, & ea cessante cessat priuilegium, cap. 39. nu. 29.*
  - 1 *Causa in Principe presumitur, quando ipse nullam expressit, sed si vnã expressit, licet inuallidã, alia valida non presumitur, cap. 39. nu. 30.*
  - 1 *Causa naturalis presumitur finalis, ciuili autẽ impulsua, cap. 50. nu. 6.*
  - 1 *Causa dispositionis si vtraque sit naturalis, aut vtraque ciuili, & aequè potens, vtraque etiam presumitur finalis, & sufficit alteram adesse, licet vna cesset, secus si vna sit naturalis, alia ciuili, quia naturalis presumitur finalis, quã cessante dispositio cessat, quamuis causa ciuili permaneat, cap. 50. nu. 8. & 9.*
  - 1 *Causa onerosa in cõtractu emphyteotico dicitur illa, quã excludit liberalitatem concedentis, secus si gratia concedentis preponderet, cap. 74. nu. 5.*
  - 2 *Causa in gratia seu supplicatione narrata non est verificanda, quando constat de re, cuius causa, vel demonstratio dicitur, nisi sit talis, sine qua impetrans gratiam non obtinisset, vel nisi posita sit sub conditione, cap. 1. nu. 145.*
  - 2 *Causa delegata Vicario Episcopi, vel alterius personã sub nomine dignitatis, quando transeat in eius successorem, cap. 7. per totum.*
  - 2 *Causa per quam actus factus de nouo teneret, non probatur per confessionem illius, qui non potest de nouo actum facere, cap. 18. nu. 27.*
  - 2 *Causa principalis differt à causa appellationis, cap. 77. nu. 30.*
  - 2 *Causa alimentorum compensationem non admittit, cap. 83. nu. 4.*
Item causa alimentorum futurorum negotiam principale suspendit, & si alimenta sint illiquida, de eo non cognoscitur, nisi offerratur cautio, vel depositum fiat per illorum cautione, ibidem. nu. 8. 10. & 11.
  - 2 *Causa priuilegiata respectu processus alterius cause concursus non admittit, cap. 83. nu. 9.*
  - 1 *Causa beneficiales citius, quàm fieri potest, terminari debent, cap. 87. nu. 43.*
  - 1 *Cedens alicui omnia iura sibi competentia contrã alterum, videtur etiam cedere potestatem capiendi auctoritate propria ei in instrumento concessa cap. 40. nu. 1.*
  - 1 *Cedens scienter rem alienam, aut alienari prohibitam tenetur de euictione, et ad interesse, quamuis in contractu sit appositum pactum, quod in casu euictionis liceat cessionario redire ad primã iura perinde, ac si instrumentum factum non fuisset, cap. 19. nu. 12.*
  - 1 *Cedula priuata, seu apocha, quando dicatur sufficienter recognita, & quam fidem faciat; Item*
quando praiudicet posterioribus creditoribus habentibus hypothecam, seu pignus ex publico instrumento, cap. 79. per totum.
  - 1 *Census simpliciter impositus super pradio, cuius medietas est prohibita alienari, quo ad partem liberam sustinetur, etiam si census sit impositus super pradio designato cum suis confinibus, cap. 72. na. 1. & 4.*
Census impositio valet, quamuis totum pradium sit prohibitum alienari, si prohibitio sit nuda ab omni causa, tam expressa, quam tacita, ibidem numero 5.
  - 2 *Census impositio super re subiecta fideicommissò, & expressè alienari prohibita ab initio sustinetur, cap. 61. nu. 1.*
Census non obligat præcisè venditorem ad transferendum dominium rei in emptorem, sed tantum ad interesse, ibid. nu. 2. & 6.
Census impositio valet in pradiu venditoris scientis pradium esse subiectum fideicommissò, & expressè alienari prohibitum, licet secus sit quo ad pradiu emptoris talem notitiã non habentis, ibid. nu. 5.
  - 2 *Census durat, & illius fructus emptori debentur etiam post relaxationem mandati pro restitutione sortis principalis, quando talis relaxatio sit solum ad effectum deponendi ipsam sortem, donec venditor doceat bona esse libera, vel adimpleat promissa in instrumento, cap. 61. nu. 7.*
Idem est, quamuis mandatum fuerit relaxatum ad effectum consignandi sortem ipsi emptori, donec ea in effectu restituatur, ibid. nu. 8.
Amplia, ut fructus census currant vsque ad restitutionem sortis principalis, etiam quãdo fors fuit sequestrata in manibus venditoris, ibidem numero 9.
  - 2 *Census parie inuita, non potest extinguere pro parte, cap. 61. nu. 10.*
  - 1 *Censio rei feudalis nouum consensum Domini non requirit, quando in concessione ipse Dominus consentit, quod res posset vendi, & alienari, cap. 40. nu. 2.*
  - 2 *Censio nomen non extinguit, pagin. 177. num. 3.*
  - 1 *Cessionarius intentans vtilem actionem ex cessione, non debet illam fundare super obligatione, & hypotheca fundata in personam suam, sed in personam cedentis, & petere adiudicari sibi, cap. 40. nu. 3.*
Cessionarius potest petere assistentiam ex hypotheca, & potestatem capiendi cedenti competentem, & petere feudum sibi adiudicari, dummodo in adiudicatione nouus consensus Domini interueniat, ibidem nu. 5.
  - 1 *Cessionarius tenetur ea omnia adimplere, ad quã ipse cedens se obligauit, cap. 88. nu. 10.*
Cessionario obstat exceptio, quã repellit quoque ipsum cedentem, ibid. nu. 13.
  - 2 *Cippus domus quando est vocatus solum succedunt illi, qui sunt in rerum natura tempore purificati fideicommissi, nisi adsint verba (in perpetuum) cap. 50. nu. 7.*
  - 1 *Citatio in relaxatione mandati vigore sententiã requiritur*

I N D E X.

- requiritur, alias executio non valet, maxime si non idem iudex, qui sententiam protulit eam mandet executioni, sed alius; Vel executio fiat aduersus heredem condemnati, cap. 31. num. 1. 5. & 6.*
- Amplia etiam si ad sit res iudicata ob non interpositam appellationem, vel propter desertam appellationem interpositam, ibid. nu. 2.*
- Item ampla, quamuis fiat executio super eadem re, super qua fuit iudicatum, & inter easdem partes, inter quas fuit pronunciatum, ibidem numero 3.*
- 1 *Citatio filiorum legitimorum in legitimatione non requiritur, quando de illis fit mentio, secus si de illis mentio non fiat, capitulo 35. numero 1. & 6.*
- 1 *Citatio legitime facta non est ulterius facienda in alijs terminis, quando citatus expresse recusauit nolle amplius comparere in iudicio, cap. 57. num. 6.*
- 2 *Citatio partis non requiritur in declaratione pretij rei vendita facienda per arbitratorem, licet in discussione negotij sibi commissi sit necessaria, cap. 70. nu. 2. & 3.*
- Item non requiritur in relatione facienda per peritos, quidquid sit in electione ipsorum, ibidem num. 4.*
- 2 *Clausula accessoria regulatur secundum naturam gratiae principalis. cap. 1. num. 14. & cap. 37. nu. 33.*
- 2 *Clausula accessoria posita in rescripto conditionali eandem recipit conditionem, cap. 38. numero 32.*
- 2 *Clausula derogatoria, etiam valde praegnans non porrigitur ad ea, quae praesumuntur ignorata, cap. 40. nu. 36.*
- 1 *Clausula derogatoria sola non tollit totam precedentem constitutionem, etiam in his, quae non sunt penitus contraria secundae, ubicumque ad sunt verba generalia. cap. 51. nu. 22.*
- 2 *Clausula generalis nihil operatur in ignoratis, cap. 35. nu. 10.*
- 1 *Clausula generalis refertur ad rem, & causam prius specificatam, cap. 39. nu. 32.*
- 2 *Clausula actum, posita in scriptura notarij denotat perfectionem, cap. 68. nu. 6.*
- Item operatur, ut scriptura illam continens possit redigi in publicam formam, ibidem numero 7.*
- Declara, dummodo clausula, actum &c. sit posita in fine instrumenti, secus si in principio, vel medio, quia non denotat actus perfectionem, ibid. nu. 8.*
- Item declara, ut dicta clausula, licet denotet perfectionem, non tamen importet stipulationem, ibidem nu. 9.*
- Clausula actum, &c. posita in testamento caeci factio sine solemnitatibus, non operatur, ut sustineatur in vim donationis causa mortis non data praesentia donatarij, ibidem. nu. 10.*
- 2 *Clausula (ad meliorandum) in concessione emphiteusis adiecta, intelligitur quo ad culturam, & modicas refectiones, non autem quo ad ma-*
- gnas impensas, & noua adificia, capitulo 110. num. 12.*
- 1 *Clausula (arbitrio Rotae) in rescripto, seu commissione apposta intelligitur prout de iure. cap. 97. numero 2.*
- 1 *Clausula (arbitrio, etc.) directa illi, qui alias habebat facultatem procedendi prout de iure, videtur magis accedere ad liberum arbitrium, quo casu rigor iuris omitteri potest, & seruari equitas iuris gentium, ibid. nu. 1. & 3.*
- 1 *Clausula (arbitrio) adiecta clausulae parito iudicatio, operatur, ut si quis habeat iustam, & honestam causam non parendi, non obstante dicta clausula, possit audiri super bono iure, cap. 87. nu. 40. & 41.*
- Declara dummodo clausula parito iudicatio arbitrio, etc. non detur in causa restitutionis aduersus tres conformes, quia tunc non impedit executionem, nisi clara sit iniustitia, ibid. nu. 42.*
- 1 *Clausula (arbitrio) addita clausulae (sine retardatione solutionis pensionis) operatur, ut censeatur data facultas cognoscendi de validitate, vel inualiditate pensionis, ad effectum procedendi cum retardatione, vel sine, capitulo 22. numero 30.*
- Item operatur retardationem solutionis pensionis, donec literae iustificentur, ibid. nu. 31.*
- 2 *Clausula (attento consensu maioris partis) posita in Breui non est verificanda, capitulo 1. numero 136.*
- 2 *Clausula codicillaris operatur, quod substitutio, quae non potest habere locum iure directo, transeat in fideicommissariam, cap. 21. nu. 13.*
- 2 *Item operatur fideicommissum ad fauorem substituti, quando institutio facta fuit caduca per mortem instituti, cap. 78. nu. 4.*
- Clausula codicillaris conseruat, & validat omnia contenta in testamento, ibid. nu. 5.*
- Item operatur fideicommissum, quamuis posthumus fuerit ignoranter praeteritus, & pater vixerit tanto tempore post mortem posthumi, quod potuerit mutare testamentum, & non mutauit, ibid. nu. 6. & 7.*
- 2 *Per clausulam codicillarem posthumus censeatur ab intestato grauatus restituere hereditate scriptis heredibus, quamuis extraneus sit institutus, & testatore viuente ipse posthumus moriatur, cap. 78. nu. 8.*
- Clausula codicillaris non operatur quod vulgaris trabatur ad fideicommissum in casu, in quo fideicommissaria non comprehenditur, secus ubi facta est compendiosa, quae continet etiam fideicommissariam, ibid. nu. 9. & 10.*
- Clausula codicillaris concepta per verba futuri temporis, an operetur effectum suum, ibidem numero 11.*
- Clausula codicillaris propter verbum (valere) in ea appositum conseruat testamentum quocumque tempore reperiat non valere, ibidem nu. 12. & 13.*
- 1 *Clausula confitio de tribus conformibus intelligitur de sententijs iustis, secundum stilum Rotae, cap. 86. nu. 30.*

- 1 Clausula (constituo quod defunctus obierit in possessione, &c.) non requirit iustificationem de tempore obitus, quando fuit probatum ipsum defunctum semel in vita possedisse, cap. 1. numero 181.
- Item non est iustificanda, quando in ea non fit mentio de pertinentia collationis, si autem de illa mentio fiat, talis narratiua, tanquam conditio dictae clausulae verificari debet, ita ut ex dicta pertinentia inducatur reseruatio propter quam Breue fuit concessum, ibid. nu. 184.
- 2 Clausula (cuius ad id expressus accedit consensus) in reseruatione pensionis posita non est iustificanda, cap. 1. nu. 137.
- Declara secundum Rotam, quando dicta clausula ponitur in literis expeditis, secus si sit posita in supplicatione, quia tunc stat conditionaliter, & est verificanda, ibidem numero 138. & 139.
- Sed contrarium, quod immo dicta clausula posita in supplicatione non stet conditionaliter, defenditur, ibid. nu. 140. & 162.
- 3 Clausula (decedentibus ab intestato) in testamento adiecta, quomodo intelligatur, cap. 66. numero 5.
- 4 Clausula (de non petendo remissionem pensionis etiam ob casus insolitos), non intelligitur de casibus insolitis, qui verisimiliter prauideri non possunt, nec illis dicitur renunciatum secundum opinionem magis communem, cap. 18. num. 10. & 11.
- 5 Clausula (dummodo alteri non sit ius quaesitum) non suspendit executionem gratia, sed tantum praeseruat iura, ita ut constituo de iure quaesito, gratia reddatur nulla, nec egeat iustificatione, cap. 1. nu. 172. & 173.
- 6 Clausula (dummodo omnes pensiones simul non excedant, &c.) apposta in reseruatione pensionis, siue importet conditionem, siue modum, in utroque casu iustificanda est ab eo, qui intentionem suam fundat in gratia, capitulo 1. numero 70.
- Item apposta post reseruationem puram, si ad sit clausula (etiam si super illis aliae pensiones reseruatæ existant) modificat dictam clausulam, ita ut onus iustificandi conditionem non spectat ad pensionarium, nisi titularis ostendat, quod adsint aliae pensiones antea reseruatæ, ibidem nu. 71.
- 7 Clausula (dummodo remaneant centum pro Rectore) in reseruatione pensionis apposta operatur, ut agens ad pensionem debeat hoc iustificare, etiam si sit in possessione exigendi, cap. 1. num. 72. & 73.
- Limita, nisi is, qui pensione fuit grauatatus dictae pensioni consenserit, tunc enim contra eum potest procedi executiue sine iustificatione literarum, dummodo gratia sit pura, non autem contineat conditionem, vel modum, ibidem numero 74. & 75.
- 8 Clausula (ex punc, & de cætero perpetuis futuris temporibus) sola non operatur, ut constitutio liget a die data, sed tantum a die publicationis, siue promulgationis, cap. 39. nu. 28.
- Limita, nisi addatur clausula, (ex tunc ac si a die data præsentiu, &c.) quia tunc constitutio obligat etiam ante publicationem, ibidem numero 29.
- 9 Clausula (habita, vel non habita possessione, beneficij) interpretatur secundum Rotam, ut non operetur ultra unum, aut duos, vel tres annos, ubi subest iusta causa, cap. 18. nu. 4.
- Est inuenta solum, ut obuietur malitiae eorum, qui differrunt capere possessionem beneficiorum animo eludendi pensionarios, ibidem numero 5.
- Non operatur ultra mentem proferrentis, & contra iuris dispositionem, quamuis adsit iuramentum, ibid. num. 6.
- 10 Clausula (iustitiam faciat, prout de iure,) & alia similis posita in commissione signata manu Papæ per regentem Cancellaria, non faciunt censeri commissionem ipsam redactam ad terminos iuris, cap. 98. nu. 2.
- Item posita in extensione Regentis operatur tantum in rescriptis signatura iustitiae, & non in commissionibus signaturæ gratia, ibidem numero 5.
- 11 Clausula (libere, & pure, &c.) adiecta in instrumeto donationis non alterat naturam ipsius in causam expressam factæ, sed potius intelligitur apposta per errorem, & ex stylo notarij, cap. 27. nu. 9.
- 12 Clausula (motu proprio) tollat vitium subreptionis, cap. 1. nu. 163.
- Non tollit vitium subreptionis, nec purgat falso expressa in tertij præiudicium, ibidem numero 168. & 169.
- Clausula motu proprio, ex certa scientia, de plenitudine potestatis, & similes, non operatur in his, quæ Princeps ignorauit, ibidem numero 170.
- 13 Clausula motu proprio continet in se clausulam ex certa scientia, & operatur, ut nihil opponi possit, quod annullat gratiam, capitulo 18. num. 45. & 46.
- 14 Clausula (non obstante aliqua lege in contrarium) tollit etiam ius commune, cap. 23. nu. 10.
- 15 Clausula (non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis) non intelligitur de editis in Concilijs generalibus, sed de editis per solum Papam, cap. 19. nu. 8.
- 16 Clausula (non obstantibus quibusvis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, nec non legibus Imperialibus, statutis qualitercumque roboratis, cæterisque contrarijs, &c.) in legitimatione posita quid operetur, capitulo 35. numero 4.
- 17 Clausula (omni meliori modo) adiecta institutioni heredis, importat idem quod pleno iure, quando illi præcedit copula, secus quando stat sine copula, quia tunc non ampliat institutionem, sed tantum confirmat, capitulo 29. numero 72.

- Clausula (omni meliori modo) in substitutione appositae operatur etiam pupillarem substitutionem , si isse sit melior modus , dummodo personis , & verbis pupillaris conveniat , secus si verba , & mens testatoris repugnet pupillari , pagin. 299. nu. 46. & 48.*
- Item posita in fine aliarum substitutionum operatur , quod omnes precedentes substitutiones factae intelligantur omni meliori modo , & sic unaqueque suo meliori modo , ibid. nu. 46.*
- I** *Clausula (parito iudicato) per signaturam datur , quando sententia non est appellabilis , & index bene processit , cap. 86. nu. 1.*
- Clausula (parito iudicato , & constituto de bono iure) in commissione appositae non grauat partem plena probatione , sed sufficit in aliquo docere de iustitia in negotio principali , ibidem numero 12.*
- Clausula (parito iudicato) opponitur , ubi adest iudicatum , etiam si non adsint tres sententiae conformes , nisi aliqua cognitio requiratur super ipso iudicato , quo casu datur clausula , prout de iure , vel clausula constituto de legitimo impedimento ad appellandum , ibid. nu. 14.*
- Non datur in causis beneficalibus , quando lata est unica sententia per audientiam contradictarum , quae in rem transiit iudicatum , sed solum quando latae fuerunt duae , vel plures sententiae , ibid. nu. 16. & 17.*
- I** *Clausula parito iudicato datur per signaturam quotiescumque latae fuerunt tres sententiae conformes , cap. 86. nu. 18.*
- Item , quamuis ab interlocutoria appellatum esset ante tertiam sententiam , & ea postmodum lata , causa appellationis peteretur alteri committi , ibid. nu. 19.*
- Item tribus etiam sententijs conformibus non latis successiue , sed cum alterius dissimilis media pronuntiatione , ibid. nu. 20.*
- Item quamuis statutum tollat secundum appellationem , & velit , quod duae conformes faciant rem iudicatam , ibid. nu. 21.*
- Item latis etiam tribus sententijs in parte conformibus , licet non quo ad omnia , ibidem numero 23.*
- I** *Clausula parito iudicato non datur , etiam post tertiam sententiam , quando executio est talis , ut eius praedictum sit irreparabile , capitulo 86. numero 27.*
- Item non datur , quando nullitas est evidens ex eisdem actis , vel incontinenti probari potest , ibidem num. 28.*
- Item non datur etiam latis tribus conformibus , quando ex eisdem actis constat de notoria iniustitia sententiarum , sed rescribitur cum clausula , sine praedictio trium conformium , vel constituto de tribus conformibus , ibid. nu. 29.*
- Item non datur vigore trium conformium , quando tertia sententia fiat lata super desertione appellationis , ibid. nu. 32.*
- Item non datur , quando petens restitutionem est pauper , sed rescribitur cum clausula , dimissa*
- possessione tantum , & reseruatibus fructibus , & expensis in fine litis , constituto de oratoris paupertate , ibid. nu. 33.*
- Item non datur , quando condemnatus per tres conformes petit , quod non detur effectus executorialium contra se , nisi prius canonizata subrogatione subrogati , licet de iure ipsius condemnati non constet , ibid. nu. 35.*
- Item non datur , quando minor , vel ecclesia aduersus tres conformes , & c. restitutionem petit , sed rescribitur cum clausula , prout de iure , dummodo ex nouis , vel antiquis aliquid appareat , quod praesumptionem calumniae excludat , ibid. numero 37.*
- Limita primo nisi in effectu cum ipso minore nihil fuit gestum , vel quando obligatio habuit originem contra maiorem , ibid. nu. 38.*
- Limita secundo si restitutio non sit releuans , ibidem num. 39.*
- Limita tertio si tempore , quo restitutio petitur , executio sit iam capta , ibid. nu. 40.*
- I** *Clausula parito iudicato non datur contra tertium non vocatum , cap. 86. nu. 42. quod declaratur , ibid. nu. 56.*
- Item non datur quando tertius ante tres sententias conformes se opposuit , & interesse suum declarauit , ibid. nu. 51.*
- I** *Clausula parito iudicato in rescripto appositae operatur , ut quis non possit audiri , nisi facta integrali executione , videlicet dimissa possessione nec non fructibus , & expensis usque ad obolum restitutus , cap. 87. nu. 1. & 3.*
- Tribuit iurisdictionem conditionalem , hoc est quatenus sit paritum iudicato , & non aliter , ibid. num. 2.*
- Item operatur suspensionem iurisdictionis , quamuis respectu fructuum fiat oblatio , licet fructus sint uliquid , ibid. nu. 4.*
- Item operatur , quod si res iudicata condemnet in fructibus , petens procedi ad ulteriora teneatur ipse fructus liquidare , vel impetrare commisionem , per quam praefigatur aduersario terminus ad liquidandum , quo elapso proceditur in negotio principali , ibid. nu. 6.*
- Declarat , nisi utraque causa , tam negotij principalis , quam liquidationis fructuum tendat ad executionem sententiae , quia tunc in utraque pariter procedi potest , ibid. nu. 7.*
- I** *Clausula parito iudicato appositae in pacto inter partes operatur , ut non possit dari mandatum de manutenendo contra eum , cuius fauore parendum est , cap. 87. nu. 10.*
- Item operatur quamuis rescriptum fuerit obtentum ab antecessore , quia afficit etiam successorem causam prosequi volentem , ibidem numero 11.*
- Item operatur quamuis causa restitutionis in integrum simul fuerit commissa , ibidem numero 12. & 13.*
- I** *Clausula (parito iudicato) obstat cuicumque ad causam venienti , etiam quod ad eum paritum non spectet , cap. 87. nu. 16.*

I N D E X.

- Item operatur quo ad expensas factas in partibus*
ibid. num. 18.
- Operatur, quamvis non sit expresse apposta in*
commiffione, sed tacite subintelligatur, ibidem
numero 19.
- 1 *Clausula (parito iudicato) apposta in prima*
commiffione censetur repetita in fequentibus
etiam contra tertium venientem ad causam pro
fua defenfione cum noua commiffione, cap. 87.
num. 20. & 21.
- Declara vt repetita censeatur in commiffione fe-*
quenti, quando cum causa antiqua est compli-
cata etiam causa noua, & agens vult profequi
causam antiquam, fecus si ea omiffa profeque-
tur tantum nouam, ibid. nu. 23.
- 1 *Clausula parito iudicato non operatur ultra iur-*
dicatum, cap. 87. nu. 24.
- Operatur etiam quo ad omnia pertinentia liqui-*
data in executione fententia lata in iudicio vni-
uerfali, ibid. nu. 25.
- Non operatur, quando refpectu negotij princi-*
palis aliquid non est dandum, & praestandum
ab eo, qui contra fe rem iudicatam habet, sed ab
alio, quia tunc fufficit pro paritione condem-
nati ceflio verbalis, & patientia, ibidem nu-
mero 26.
- Item non operatur refpectu refectiois, expensa-*
rum, nifi quando latae sunt tres fententiae con-
formes, fecundum opinionem Rota, sed fecundum
fignaturam operatur etiam quo ad expensas, li-
cet vnica fententia lata fuerit, quae in rem tran-
feruerit iudicatam, ibid. nu. 27. & 28.
- Item non operatur, quando is, in cuius fauorem*
fuit apposta tranfegit lite pendente, ibidem
numero 29.
- Item non operatur, quando fententia est nulla,*
nec aliquam executionem meretur, dummodo
nullitas fit euidens, & ex tribus, ibidem nume-
ro 30. & 31.
- Item non operatur, quando fententia est notorie*
iniufta, ibid. nu. 33.
- Item non operatur, quando pars ad cuius fauorem*
fuit apposta in iudicio de illa non opponit, sed
patitur cognofci de iuftitia, & meritis caufae,
quod procedit etiam in fubrogato ad ius, & quo
ad litem illius, cui dicta claufula fuit conceffa,
ibid. nu. 34. & 35.
- 1 *Clausula parito iudicato, vt renunciatum non*
dicatur, oportet de illa in quolibet actu prote-
ftari, cap. 87. nu. 36.
- Clausula parito iudicato iuncta cu claufula (ar-*
bitrio Rota) non operatur, quominus habens iu-
ftam, & honeftam causam non parendi poffit au-
dri fuper bono iure, ibid. nu. 40. & 41.
- Declara, nifi claufula (parito iudicato ar-*
bitrio Rota,) detur in causa refitutionis ad-
merfus tres conformes, quia tunc non impedi-
tur executio, nifi clara fit iniuftitia, ibidem nu-
mero 42.
- 1 *Clausula (prout de iure) datur in commiffio-*
ne caufae beneficialis, quando refitutio peti-
tur praetextu alicuius excufationis, & lata est
vnica fententia, quae fit appellabilis, sed in rem
- iudicatam tranfuerit, fecus si refitutio peti-*
tur praetextu boni iuris tantum, quia tunc datur
claufula parito iudicato, & confitto de bono iu-
re, cap. 86. nu. 11.
- Item apposta per Regentem Cancellaria in re-*
fcripto, feu commiffione fignata manu Pape
per verbum (placet,) non facit ceneri ipfam com-
missionem reddendam ad terminus iuris, cap.
98. num. 2.
- 2 *Clausula (prout hactenus confuetum extitit,*
&c. vel iuxta folitum,) & fimiles apposta in
gratia, si ftent conditionaliter sunt iuftifi-
canda, vt gratia fuffragetur, fecus quando
ftant causaliter, quia illis etiam non verifica-
tis gratia fuffinetur, capitulo 1. numero 76.
& 77.
- Stat conditionaliter quando refertur ad aliquod*
incertum, & caufatiue quando ad aliquod cer-
tum, ibid. num. 78.
- 1 *Clausula (quam, & quas habet, mouet &c.)*
in refcripto, feu commiffione apposta opera-
tur, vt poffit deduci omne ius, & omnis actio
competens etiam per viam quarella, praefertim
quando additur claufula (caufa, & occasione
praemifforum,) vel claufula (rebusque alijs,
&c.) Aut quando additur claufula (cum om-
nibus incidentibus) cap. 20. nu. 1.
- Operatur dictum effectum etiam quando extat in*
commiffione appellationis, & appellatio fuit in-
terpofita a fententia lata fuper aliquo iure par-
ticulari, & non fuper omni iure competenti, ibi-
dem num. 2.
- Si fit reftrieta de et fuper praemiffis, ftat reftri-*
ctiue, nec extenditur, vt comprehendat omne
ius competens, ibid. nu. 3.
- Operatur ftante generalitate commiffionis, vt*
fucceffiuè poffint plura remedia, quamvis in-
ter fe contraria intentari, ibid. nu. 4.
- Item operatur, quod licet in prima infantia*
fuerit actum ad obseruantiam contractus, ta-
men in fecunda poffit agi de nullitate, ibidem
numero 5.
- Item operatur, quod iudex, aut is contra quem*
est impetrata commiffio, poffit procedere, prout
in prima, etiam si nulla praefecerit fententia,
nec appellatio, maxime si adfit claufula, vna est
toto negotio principali, ibid. nu. 6. 8. & 9.
- Item operatur, quod tertius veniens ad causam*
pro fuo intereffe fimiliter poffit procedere prout
in prima infantia, dummodo a prima fententia
non appellauerit, fecus si appellauit, ibidem nu.
13. & 16.
- Item operatur, vt deferta appellatione poffit*
pronunciari tanquam in prima, quando ap-
pellatio est interpofita ab interlocutoria, vel
a diffinitiuia fuper aliquo incidenti, ita quod
non diffiniat totum negotium principale, fecus
quando est interpofita a diffinitiuia refpiciente
totum ipsum negotium principale, ibidem nu-
mero 17.
- Operatur dumtaxat si pars ea vtatur deducendo*
ius suum ad speciem, vel faciendo citare ad
dicendum contra commiffionem, & ad

I N D E X.

- libellandum, & seruando alios terminos substantiales prout in prima, secus si ea non utatur, vel se restringat ad aliquod ius particulare, ibid. nu. 18.*
- Item in commissione appellationis posita operatur, ut possit procedi prout in prima, actis non transportatis, secus si sit posita in diuersa commissione, ibid. nu. 19. & 21.
- 2 Clausula (quatenus capitula sint licita, & honesta) quando in confirmatione tenor illorum inseritur, stat causatiue, quando autem non inseritur stat conditionaliter, capitulo 47. numero 2. & 7.
- Conditionaliter intellecta de sui natura non potest dici verificata, nisi sequatur declaratio, ibidem nu. 3.
- Amplia quamuis Princeps, vel Papa velit capitula haberi pro expressis, ac si tenor illorum de verbo ad verbum esset insertas, ibidem numero 4.
- 2 Clausula (quatenus contra) in appellatione posita, non facit causam appellabilem, ubi sententia sit lata in possessorio, neque parti aduersa in aliquo suffragatur, cap. 75. nu. 20. & 21.
- 1 Clausula (quatenus Aegidianæ constitutioni locus non sit) datur tantum in statu ecclesiastico, si iudex in profano possessorio non bene iudicauerit, cap. 87. nu. 2.
- 1 Clausula (quatenus idoneus reperiatur) posita in gratia in forma dignum, non reddit gratiam conditionalem, quo ad eius substantiam, sed tantum respectu executionis, & prouisionis faciendæ, quæ est dilata in tempus postquam idoneus fuerit reperiendus, cap. 14. nu. 3.
- 2 Clausula (quæ omnia, & singula promiserunt obseruare) in contractu adiecta ad omnia refertur, & continet mutuam contrahentium obligationem, seu ratificationem, cap. 144. numero 7.
- 2 Clausula (quia sicut genitor noster tibi feudum concessit, ita & nos concedimus) non restringit Vassallum, ut pro validitate secundæ concessionis teneatur primam ostendere, cap. 1. numero 147.
- 1 Clausula (quod ad legitimam executionem procedat) datur in causa executiua alteri executori, quando constat quod primus iniuste processit, cap. 86. nu. 7.
- Non datur nisi iudici appellationis, ibidem numero 9.
- 2 Clausula (quod bona vadunt de vno in alium, & semper ad proximiorum) quid importet, cap. 103. nu. 15.
- 2 Clausula (quod de subreptione, & obreptione dici non possit) posita in gratia ad postulationem partis sola non impedit, quia de defectu intentionis possit opponi, sed intelligitur veris existentibus narratis, nisi sit posita in gratia motu proprio concessa, vel adsit clausula, sublata aliter iudicandi, &c. cap. 1. num. 90. & 91. & cap. 37. nu. 58. & sequen.
- 2 Clausula (quod plus petere non possit) in legato facto creditori adiecta, non trahitur ad ius de futuro, quod tempore legati ignorabatur, nec ad ius superueniens, quod non habet causam de praterito, cap. 66. nu. 3.
- Item non operatur, quando is, cui legatum est factum, nullum aliud ius habet, cui dicta prohibitio adaptari possit, ibid. nu. 4.
- 1 Clausula (quorum tenores, &c.) posita post clausulam Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, non ampliat constitutiones Papales, ad constitutiones generales, de quibus nullum verbum factum fuit, præsertim si clausula, non obstantibus, &c. habeat alia intermedia, videlicet, non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolis, & statutis, quorum tenores, &c. cap. 19. n. 9. & 10. & lib. 2. cap. 38. nu. 44.
- 2 Posita post derogatoriam generalem non obstantiarum, idem operatur, ac si nominatim in contrarium obstantibus fuisset derogatum, cap. 40. numero 1.
- Item operatur, ut ad effectum sufficientis derogationis, illius vigore possit inseri totus tenor obstantiarum, ibid. nu. 2.
- Item operatur derogationem specificam nedum in dispositione motu proprio facta, sed etiam ad instantiam partis, ibid. nu. 3.
- Amplia quamuis dispositio cui derogatur habeat clausulas pregnantes, & cum derogatorijs derogatariorum ad dispositiones sequentes, ibidem numero 4.
- 2 Clausula (quorum tenores,) vel clausula (pro expressis) in dispositionibus priuatorum non operatur, cap. 40. nu. 12.
- Item posita post derogatoriam generalem, non operatur nisi quo ad expressa, etiam si Princeps non ignorauerit ea, quæ non fuerunt expressa, ibid. num. 13.
- Item non operatur, quando dispositio contraria mandat fieri specialem mentionem, & tacite, vel expresse prohibet expressionem generalem, ibid. nu. 20. & 21. vel quando dispositio concernit præiudicium tertij, ibid. nu. 22.
- 2 Clausula (pro expressis, seu quorum tenores) posita in confirmatione tollit solum obstantias pro validitate gratiæ, ita ut non possit dari de subreptione, non autem operatur certam scientiam rei confirmata, cap. 47. nu. 6.
- 2 Clausula (releuans, &c.) in mandato procuratoris apposita quid operetur, cap. 62. nu. 8.
- 2 Clausula (salua gradus prærogatiua) adiecta in substitutione operatur, ut prius proximior, & deinde remotior admittatur, capitulo 21. numero 9.
- 2 Clausula (sicque in promissis debeat per quoscumque) non continet mandatum prohibitivum aliter iudicandi, nec liberat impetrentem ad onere iustificandi gratiam, quamuis in eadem dispositione adsit clausula, quod subreptione, &c. capitulo 1. numero 113. & cap. 37. numero 62.
- 2 Clausula (si inueneris, si repereris) & similes nõ important de sui natura iustificationem aliquam iudicalem, nisi quando adijciuntur in perso-

I N D E X.

- personam Iudicis, et circa materiam iudicalem, cap. 1. nu. 157.*
- 2 Clausula (si ita est) tacite subintelligitur, nec reddit gratiam conditionalem, ita ut iustificatio iudicialis requiratur, cap. 1. n. 158. & 159. Item posita in supplicatione non impedit, quo minus litera expediantur in forma gratiosa, sine alio examine, ibid. nu. 160.
- 2 Clausula (sine consensu Domini) adiecta in prohibitione alienationis rei emphiteotica, intelligitur eo volente, & declarante, non autem, ut super tali re hypotheca valide imponi possit, cap. 117. nu. 18.
- 1 Clausula (sine praedictio, &c.) praeservat ius tam in petitorio, quam in possessorio, ita ut per patientiam, seu consensum praestitum in illo actum tantum non autem in futuris, sibi quis praedictio casse censeatur, cap. 55. nu. 31.
- 1 Clausula (sine praedictio legitimae executionis) datur in processu executivo, ubi Iudex bene processit, cap. 86. nu. 4. Importat, ut iudex qui pronunciauit, possit ad executionem procedere, non obstante commissione appellationis, ibid. nu. 5. Clausula sine praedictio legitimae executionis, & clausula, quod ad legitimam executionem procedat, quomodo inter se differant, ex voto bone mem. Cardinalis Ferratini, dum esset Reges Cancellaria declaratur, ibid. nu. 8.
- 2 Clausula sine praedictio, &c. est praeservativa iurium, & facit actum conditionale, ita ut si ex eo aliquod praedictio inferratur, actus perinde habeatur, ac si factus non fuisset, pag. 290. sol. 2. nu. 1. & 2. Item censetur apposita a signatura in qualibet commissione ad praeservandam legitimam executionem, ibid. nu. 3. Clausula (sine praedictio executionis literarum Apostolicarum) adiecta in commissione cause principalis, operatur quod non possit procedi in negotio principali, nisi parito, ibidem numero 4. Clausula (sine praedictio) non suffragatur Domino rei emphiteotica, qui post factum declarationem caducitatis recipiens canones pro tempore decurso post panam caducitatis commissam protestatur se dictos canones recipere sine praedictio deuolutionis, ibid. nu. 6. & 8.
- 1 Clausula (sine retardatione solutionis pensionis) datur per signaturam, quotiescumque titularis agere vult contra pensionarium super inualiditate, siue excessiuitate pensionis, cap. 21. numero 1. Item datur, quamuis pensionarius non existat in quasi possessione exigendi, ibid. nu. 2. Item datur, quamuis ad fauorem pensionarij in spolio iudicatum fuit, ibid. nu. 3. Item datur licet pensionarius transfulerit pensionem, & titularis dicat non recte translata fuisse, ibid. nu. 4. Item apponitur quando tertius habet pensionem super eodem beneficio, & petit committi causam nullitatis prioris pensionis, & vult pro suo interesse impedire executionem, & si isle tertius allegaret paupertatem primi pensionarij, & timeret, ne in casu succumbentia is vteretur, cap. Odoardus, additur in commissione, praestita per eum idonea cautione, ibid. nu. 5. Item apponitur lata prima sententia in curia super nullitate pensionis contra pensionarium existentem in quasi possessione exigendi, ubicumque titularis prosequendo eius appellationem petit committi causam in alia instantia, ibid. nu. 6.
- 1 Clausula (sine retardatione solutionis pensionis) per signaturam non apponitur, quando pensio est reseruata sub modo, cursu decreto irritanti, vel clausula annullatiua, cap. 21. numero 9. Datur si pensionarius sit in quasi possessione exigendi, non obstante, quod exceptio oriatur ex ventre Bulla, ibid. nu. 10. Non datur, quando pensio ab inferiore a Papa reseruata fuit, nisi Apostolica auctoritas interuenisset, vel pensionarius esset in quasi possessione exigendi, ibid. nu. 11. 13. & 14. Item non datur ubi pensionarius stetit per longum tempus, quod non petijt pensionem, dummodo potuerit agere, & neglexerit, secus si non potuit agere, ibid. nu. 15. Item non datur, quando pensio est imposita super pluribus beneficijs, qua postea deueniunt ad manus diuersarum personarum, & vna vult agere super nullitate, ibidem numero 16. Item non datur, quando ille in quem translata est pensio, in alium eam transtulit de solo consensu beneficiati, secus si vigore facultatis litterarum Apostolicarum, ibid. nu. 17.
- 1 Clausula (sine retardatione pensionis) posita in commissione appellationis praeservat iurisdictionem Iudicis a quo, ut in futurum possit cogere titularem ad solutionem, capitulo 22. numero 1. Declara dummodo illi non fuerit inhibitum, ibid. num. 2. Tribuit iurisdictionem conditionalem, & operatur, quod Iudex non possit valide procedere in negotio principali, nisi soluta prius pensione, ibid. nu. 3. Operatur, ut non possit in causa procedi etiam si pensio sit vere soluta, nisi de solutione in actis constet, ibid. nu. 4.
- 1 Item operatur, quod lite pendente pensio sit soluenda, quamuis lata sit prima sententia ad fauorem titularis, ibid. nu. 5.
- 1 Clausula sine retardatione tribuit privilegium cause, & est communis omnibus instantijs, donec de nullitate pensionis, aut extinctionis sit iudicatum per tres conformes, capitulo 22. numero 6. Amplia siue in prima commissione sit posita, siue in secunda, ibid. nu. 7. Data contra antecessorem afficit etiam successorem in beneficio causam prosequi valentem, ibidem num. 8.

I N D E X.

- Item impedit tertium agere quamdiu non est soluta pensio per titularem, ibid. nu. 9.*
- Item suffragatur nedum contra successorem in eodem beneficio, sed etiam contra successorem in fructibus, super quibus pensio soluitur, praesertim si pensionarius ab antecessore aliquando ipsam pensionem exegerit, ibid. nu. 10.*
- Item suspendit iurisdictionem quamvis pensionarius non sit in quasi possessione exigendi, dummodo litterae sint expeditae, ibid. nu. 11.*
- Clausula sine retardatione, ut operetur ex stylo Rota sufficit, vel quasi possessio exigendi, vel litterarum expeditio, ibid. nu. 12.*
- Clausula (sine retardatione) An suspendat iurisdictionem, quando ex ventre litterarum constat de vitio, seu nullitate pensionis, ibidem numero 18.*
- Non operatur, quando gratia est conditionalis, ibidem nu. 19.*
- Operatur effectum suum, quando adest quasi possessio exigendi, licet exceptio oriatur ex ventre Bullae, ibid. nu. 20.*
- Fallit si possessio esset turbida, vel pensio fuisset soluta per compulsionem, & metu censurarum, ibid. nu. 21.*
- 1** *Clausula (sine retardatione, &c.) non operatur nisi si quo ad summam in sententia taxatam, quando est posita in commissione appellationis, cap. 22. nu. 23.*
- Item non operatur respectu translatarij, qui nunquam exegit, nisi ipse iustificauerit translationem, ac etiam reservationem antiquae pensionis, ibid. nu. 24.*
- Amplia licet is, qui pensionem transfudit fuerit in quasi possessione illam exigendi per plures annos, dummodo non per triginta, ibidem numero 25.*
- 1** *Clausula (sine retardatione solutionis pensionis) quando habet adiunctam clausulam, arbitrio Rota, intelligitur, prout de iure, capitulo 22. numero 27.*
- Item iuncta cum clausula (arbitrio Rota) operatur effectum suum, quando nulla adest causa in contrarium, praesertim si pensio sit iustificata, quo casu non est locus arbitrio ad retardandam solutionem, ibid. nu. 28. & 29.*
- 2** *Clausula (si praeces veritati nitantur) in scriptis Principum subintelligitur, cap. 1. nu. 3. Subintellecta in mandato Papae facto sub pena excommunicationis lata sententia, suspendit ipsam excommunicationem, donec verificetur, ibidem nu. 4.*
- 1** *Clausula (si quid exequendum in primis, & ante omnia exequatur) per signaturam datur in processu executiuo, quando degustat adesse grauamen, cap. 86. nu. 6.*
- 2** *Clausula si quid exequendum, &c. posita in commissione executionem suspendit, cap. 121. n. 17. Intelligitur prout de iure, & suspendit solum, donec de iustitia sententiae cognoscatur, ibidem num. 18. & 19.*
- Clausula si quid exequendum, &c. debet iustificari ex eisdem actis ab eo, qui illius vigore executionem petit, secus quando reus vult executionem impedire, quia tunc sufficit, quod detegatur iniustitia sententiae etiam ex nouiter deducendis, ibid. nu. 20.*
- 2** *Clausula (sine quouis alio modo vacet) restringitur, ut non contradicat modis expressis, cap. 1. num. 60.*
- Non intrat stante restrictiua signaturae in calce supplicationis, quod detur deuolutio dispositiua, ibid. num. 61.*
- Operatur, ut ex illa beneficium capi possit, ibidem num. 190.*
- 2** *Clausula (solutis prius melioramentis) adiecta in sententia condemnante ad restitutionem rei, quomodo intelligatur, quando sententia continet plures res separatas, vel conexas cap. 12. nu. 28. 29. & 31.*
- 2** *Clausula (sublata aliter iudicandi &c.) claudit os iudici, & illi adimit facultatem aliter iudicandi, & interpretandi, cap. 37. nu. 1.*
- Item operatur, quamvis commissio sit signata manu Papae, nisi in ea fiat mentio de aperitione oris, vel nisi adfit clausula, quorum tenores, ibidem numero 2.*
- Clausula sublata iuncta cum decreto irritanti reddit iudicium ipso iure nullum, ibid. nu. 4.*
- Posita in dispositione generali ad fauorem publicum operatur nullitatem, quamvis de illa non sit oppositum, secus si sit posita in gratia ad postulationem partis, ibid. nu. 5. & 6.*
- Item operatur, quamvis non sit posita in Bullis, seu literis, sed in sola supplicatione, praesertim quando ille, qui opponit de dicta clausula possidet, & non agit pro canonizatione dispositionis habentis dictam clausulam, sed dat de illa excipiendo pro obtinenda absolutione, ibidem numero 7. & 8.*
- Item operatur contra futuros iudices, ibid. nu. 9.*
- Item quamvis veniens contra dispositionem continentem dictam clausulam foueat bonum ius, ibidem nu. 10.*
- 2** *Clausula sublata posita in fine respicit totam gratiam, & refertur ad omnia praecedentia, cap. 37. num. 11. & 12.*
- Iungitur cum clausula, quod de subreptione, &c. supra posita, licet distet pluribus intermedijs, ibidem num. 13.*
- Item operatur ad fauorem beneficiati nomine sua ecclesiae, etiam quod ipse renunciauerit, ibid. n. 14.*
- Item locum habet in qualibet instantia, & causat impedimentum reale, ita ut de illa quodcumque opponi possit, ibid. nu. 15. & 16.*
- Operatur, ut nihil possit opponi contra gratiam illam continentem, etiam per viam replicationis, ibid. nu. 18.*
- Item locum habet in quolibet iudicio etiam summarissimo manutentionis, ibid. nu. 19.*
- Item operatur non obstante secunda dispositione contraria continente clausulas derogatorias quarumcumque concessionum carente tamen clausula sublata, ibid. nu. 20.*
- 2** *Clausula sublata, &c. non tollitur per secundam dispositionem contrariam habentem clausulas*

I N D E X.

- derogatorias quorumcumque concessionum, nisi dispositio contraria habeat clausulam quorum tenores, cap. 37. nu. 21. & 22.*
- Operatur suum effectum, quamvis tempore quo concedebatur indultum, seu gratia cū hac clausula reperiatur iā aliter iudicatum, ibid. n. 23.*
- 2 *Clausula sublata non prohibet omnimodam interpretationem, sed tantum friuolam, & extraneam, cap. 37. nu. 24.*
- Item non prohibet interpretationem fundatam super verisimili mente disponentis, nec illam, quae passivè fit ex dispositione iuris communis, ibidem num. 25.*
- Item non impedit, quo minus iudex in executionem gratiae aliquid facere possit, ibid. nu. 26.*
- Clausula sublata non operatur, nisi quando gratia principalis intrat, cap. 37. nu. 27. & 32. & tanquam accessoria recipit omnes condiciones quas recipit principalis dispositio, ibid. nu. 30.*
- Item nec obstat si postea factò Papa recedatur a transactione confirmata cum dicta clausula, ibidem nu. 28.*
- Item non obstat dicenti gratiam non comprehendere casum, de quo agitur, ibid. nu. 29.*
- 1 *Clausula sublata cassata in supplicatione, non operatur, licet in gratia adsint clausulae equipollentes, cap. 37. nu. 34.*
- Operatur solum, quo ad derogationes in gratia appostas, non autem respectu non appositarum, ibid. num. 25.*
- Non operatur, quominus Regula de iure quaesito non tollendo locum habeat quando illi non fuit specialiter derogatum, ibid. nu. 36.*
- Item non operatur quominus contra gratiam habentem diatum clausulam opponi possit de quocumque defectu per viam legis introducto, ibidem num. 37.*
- Item non impedit, quominus Ordinarius auctoritate Concilij Tridentini possit revidere uniones a quadraginta annis citra, & si per subreptionem obtenta fuerint, irritas declarare, quāvis cum clausula sublata concurrat decretum irritans, ibid. nu. 38.*
- 1 *Clausula sublata, quamvis non impediatur ordinariū quando vult ex officio examinare uniones factas, in quibus adest dicta clausula, tamen ubi agitur de illarum validitate in contradictorio iudicio ad instantiam partis, operatur suum effectum, cap. 37. nu. 42.*
- Posita in dispositione habente clausulam, vocatis vocandis non operatur effectum suum antequam sit sequuta confirmatio cum causae cognitione, ibid. nu. n. 43.*
- Item posita in literis in forma commissaria non suffragatur, nisi postquam literae fuerint executioni demandatae, ibid. nu. 44.*
- Item non operatur respectu illius, in cuius fauorem gratia est concessa, sed eatenus locum habet, quatenus pars ea uti vellet, ibid. nu. 45.*
- Declara, quando quis renunciat toti gratiae, secus si velit ea in parte uti, ibid. nu. 46.*
- 2 *Clausula sublata, &c. in totum renunciatum censetur, si pars, quae alias poterat de illa opponere*
- obteneat commissionem super validitate, vel invaliditate gratiae, cap. 37. nu. 47.*
- Item censetur dicta clausula renunciatum per compromissum, ibid. nu. 48.*
- Clausula sublata, &c. renunciatum non dicitur, quando impetratur commissio super sola executione gratiae, ibid. nu. 49.*
- Item dicta clausula non intelligitur renunciatum, quando commissio est super turbationibus, vel molestationibus, aut alijs non concernentibus validitatem, vel invaliditatem gratiae, ibidem num. 50.*
- Item nec quando reus impetrat commissionem super iniustitia, seu nullitate sententiae latae contra eandem clausulam, cap. 37. nu. 51.*
- Item nec illi rennnciatur dicitur licet aliquis vigore signaturae iustitiae processerit in causa respectu articuli, cui dicta clausula non obstat, tametsi commissio sit generalis contra dispositionem illam habentem, ibid. nu. 52.*
- 2 *Clausula sublata, posita in gratia ad postulationem partis intelligitur veris existentibus narratis, & non impedit, quin dari possit de defectu intentionis, nisi adsit etiam clausula quod de suppressione, &c. cap. 1. nu. 89. & cap. 37. num. 59. vel alia equipollens, ibid. nu. 61.*
- 2 *Item non operatur, quando subreptio est iam detecta, cap. 1. nu. 92. licet sit posita in gratia motu proprio, cap. 37. num. 54. si autem sit posita in gratia habente clausula si ita est intelligitur veris existentibus narratis, licet eorum falsitas non sit detecta, ibid. nu. 56.*
- 2 *Clausula sublata perdit virtutem suam, quando impetratur commissio aperitionis oris, cap. 37. numero 63.*
- Declara, nisi commissio sit restricta ad unum articulum, quia tunc non tollit effectum clausulae, quo ad alios, ibid. nu. 68.*
- Item declara, ut oris aperitio det solum facultatem impugnandi rescriptum, non autem tollat gratiam in reliquis, nec virtutem clausulae, quod de subreptione, nec aliarum clausularum confirmatoriarum, & sic non astringit partem ad verificandum narrata, sed onus probandi incumbit alleganti subreptionem, ibid. nu. 69.*
- 2 *Clausula (subministratis oratori alimentis, & sumptibus litis) in rescripto, seu commissione apposta, suffragatur etiam heredi, quando cum eo continuatur eadem lis, & eadem instantia, quae fuerat capta cum defuncto, dummodo in herede concurrant eadem causa, quae concurrerant in defuncto, cap. 85. nu. 27. & 28.*
- 2 *Clausula (vocatis vocandis) facit executorem de mero mixtum, cap. 1. nu. 80.*
- 2 *Clausula in fine posita refertur ad omnia praecedentia quibus convenire potest, pag. 299. nu. 47.*
- 1 *Clausula in concessione feudorum Regni Neapolis apponi solita, quod Rex cedit, & transfert in concessionarium omne ius, omnemque actionem Regiae Curiae quomodocumque, & qualitercumque competentem, & competituram, non operatur, nisi quo ad iura devoluta ex causa expressa, cap. 39. nu. 31.*

- 2 *Clausula in refutatione feudi adiecta, quod refutat sibi, & heredibus, & successoribus suis intelligitur de liberis, non de extraneis, cap. 59. num. ro 3.*
- 2 *Clementina unica, de sequestrat. posses. & fruct. mandans possessionem beneficij sequestrari debere, quando in curia Romana contra possessionem sententia fuit lata, locum habet quamvis sententia sit nulla, cap. 77. nu. 4.*
Item procedit, non obstante appellatione, ibidem numero 9.
Item locum habet in secunda instantia, si sequestrum prima non fuerit factum, ibid. nu. 13.
Item procedit, quamvis pro suo interesse tertius se opponat, ibid. nu. 14.
Item quamvis cautio offeratur, ibid. nu. 17.
Item locum habet in quocumque beneficio etiam si sit dignitas, vel personatus, aut ecclesia parochialis, ibid. nu. 20.
- 2 *Clementina unica, de sequestrat. posses. & fruct. non habet locum quo ad fructus iam perceptos, sed solum quo ad extantes, & in futurum nascituros, cap. 77. nu. 34.*
Item non procedit contra triennalem pacissem possessorem, ibid. nu. 35.
Item non procedit, quando pro possessore in curia Romana prius lata fuerit una sententia in petitorio, ibid. nu. 18.
Item non habet locum in pensione, nisi pensio esset constituta perpetuo super fructibus alicuius ecclesie, ut deinceps esset beneficium ecclesiasticum, ibid. nu. 39.
- 1 *Clementina, ut calumnijs, de re iudicat. qua mandat tribus sententijs conformibus latis plenariam executionem fieri antequam condemnatus audiat, locum habet non obstante exceptione nullitatis, cap. 86. nu. 18.*
Item procedit, quamvis ab interloquutoria, seu iusto grauamine appellatum esset ante tertiam sententiam diffinitiuam, & ea postmodum lata, causa dicta appellationis, seu grauaminis peteretur alteri committi, ibid. nu. 19.
Item quamvis tres sententiae conformes non sint latae successiue, sed cui alterius dissimilis media pronuntiatione, ibid. nu. 20.
Item, quamvis statutum tollat secundam appellationem, & vult quod duae conformes faciant rem iudicatam, ibid. nu. 21.
Item, quamvis sententiae non sint omnino conformes, nam in eo in quo sunt conformes mittuntur executioni, ibid. nu. 23.
- 1 *Clementina, ut calumnijs, de re iudicat. non habet locum quando executio est talis, ut eius prauidicium sit irreparabile, cap. 86. nu. 27.*
Item non habet locum, quando nullitas sententiarum est euidentis ex eisdem actis. ibid. nu. 28.
Item non procedit quando ex actis constat de notoria iniustitia sententiarum, ibid. nu. 29.
Item non procedit, quando duae sententiae conformes fuerunt latae in principali, & tertia super desertione appellationis, ibid. nu. 32.
Item non procedit quando petens restitutionem est pauper, ibid. nu. 33.
- Item non habet locum, quando condemnatus per tres conformes petit, quod non detur effectus executorialium contra se, nisi prius canonizata subrogatione subrogati, ibid. nu. 35.*
Item non habet locum, quando aduersus tres conformes minor, vel ecclesia restitutionem petit, ibid. nu. 37.
Item locum non habet contra tertium non vocatum, qui potest executionem etiam trium conformium retardare, ibid. nu. 41.
Declara, dummodo tertius habeat interesse reuans alias secus, ibid. nu. 44. & 45.
Declara secundo dummodo tertius ante sententias se opposuerit, & interesse suum declarauerit, alias sibi prauidicat, ibidem num. 51. Nisi ignorauerit litem tractari usque ad cause conclusionem, in ultima instantia, ibidem numero 52. & 53.
Declara tertio, dummodo is contra quem trina sententia conformis lata est, non fuerit legitimus contradictor, secus si fuerit legitimus contradictor, & causa fuerit bene defensa, quia tunc tertius non auditur, nisi facta executione, ibidem nu. 55.
- 2 *Clementina, & calumnijs, & alia iura loquentia de partitione debent intelligi data possibilitate, cap. 86. nu. 34.*
- 1 *Clericatus quando agitur de habilitatibus auctoritatis probatur per publicam vocem, & famam secus quando agitur de habilitatibus proprijs, cap. 41. nu. 39.*
- 2 *Clericus in absentia fructus beneficij in titulum collati non acquirit, sed exceptione non facta residentiae repellitur, cap. 32. nu. 2. & 3.*
Clericus tenetur ex dispositione Concilij Tridentini non obstante quocumque priuilegio residere, & si possidet dignitatem, aut canonicatum in ecclesia Cathedrali, vel collegiata ad nouem mensium anni residentium astringitur, ibidem numero 4.
Item ex dispositione eiusdem Concilij si absit a loco beneficij, licet ex consuetudine, vel statuto lucratur fructus, tamen primo anno dimidia parte fructuum, & secundo anno data perseuerantia negligentiae, omnibus fructibus priuatur, ibidem num. 5.
Clericus absens si habeat beneficium in titulum perdit etiam fructus, qui debentur loco praebendae, ibid. num. 7.
Item perdit fructus non obstante aliqua excusatione, nisi concurrat licentia superioris, & insuper allegetur causa legitima, qua cessante alias ipse consueuerit residere, ibid. nu. 8. & 15.
- 2 *Clericus etiam dispensatus de non residendo, propter absentiam non acquirit fructus beneficij, nisi hoc sibi expresse concedatur, vel nisi fauore studij sit dispensatus, vel super etate, cap. 32. num. 14.*
Clericis praesentibus propter absentiam aliorum accrescunt distributiones quotidianae, nisi in fundatione, vel statuto dicatur, cuiuslibet certum quid distribuendum esse, quia tunc nihil ultra distribuitur, ibid. nu. 20. & 21.

I N D E X.

- 2 Clericus priuatus beneficio, seu illud iniuste possidens, si ad restitutionem fructuum condemnatur, debet etiam distributiones quotidianas restituere, dummodo ab auctore de illis fuerit protestatum, secus si nulla facta sit protestatio, cap. 34. nu. 1. & 2.
- Item priuatus beneficio ipso iure tenetur ad fructus perceptos a die perpetrati criminis, ibidem numero 4.
- Clericus retinens beneficium, quo est priuatus ipso iure dicitur intrusus, & furtum committit, ibid. num. 5.
- Item priuatus ob delictum tenetur restituere fructus quos percepit, vel percipere potuit a die commissi criminis, quamuis sententia sit lata in contumaciam, ibid. nu. 6. & 7.
- Clericus ob contumaciam tantum ad fructuum restitutionem non tenetur, & si compareat, & absoluat beneficium ipsum recuperat, etiam si iam alteri collatum fuerit, ibid. nu. 8.
- 2 Clericus propter heresim ipso iure beneficijs priuatur, nec iuuatur regula de triennali, etiam si post delictum pacifice possederit, cap. 35. numero 1. & 2.
- Item priuatur propter heresim ipso iure etiam ob solam contumaciam, dummodo in tali contumacia persistat, & processus fiat ab inquisitoribus, non autem ab alijs iudicibus, ibid. nu. 3.
- Clericus hereticus recipiscens antequam fiat probatio contra ipsum nullam subit penam, nisi abiurationis, si autem neget probato iam crimine, & processu peracto non potest beneficium retinere, sed eo remanet priuatus, nec per absolutionem obtentam mediante abiuratione ipsum beneficium recuperat, ibid. nu. 4. & 5.
- Et si sit relapsus de iure non potest admitti ad secundam abiurationem, nec penam mortis eua dere, ibid. nu. 6. Imo si gratiam vita obtinuerit, non intelligitur ad beneficia pristina restitutus, nisi id fuerit expressum, ibid. nu. 7. & 8.
- Clericus obtinens beneficium ad preces hereticorum scienter remanet priuatus ipso iure, & si illud retineat efficitur inhabilis ad alia qucumque, ibid. nu. 9.
- Item si sit filius heretici secundum opinionem Rota nedum est inhabilis ad obtinendam qucumque beneficia, dignitates, officia, & pensiones, sed etiam priuatur iam obientis ante patris condemnationem sicut pater ipse hereticus, siue natus fuerit ante contractum heresim per patrem, vel post, & quamuis pater fuerit condemnatus in contumaciam eo tamen in tali contumacia persistente, ibid. nu. 10.
- 2 Clericus propter simoniam etiam occultam ipso iure beneficijs priuatur, cap. 35. num. 11. & 13.
- Item eius beneficia ipso iure vacant, & possunt impetrari absq; alia declaratoria, que post ipsam impetrationem etiam fieri potest, ibidem numero 15.
- Declara, vt simoniacus ipso iure priuetur illis beneficijs super quibus simoniam commisit, secus in his, in quibus simonia non fuit contracta, quia opus est priuatione, ibid. nu. 16.
- Clericus simoniacus potest valide resignare beneficia, super quibus simoniam non contraxit, vel ex dispensatione Papa retinere antequam sententia priuatoria ferratur, ibid. nu. 17.
- 2 Clericus propter falsitatem in Bullis, seu literis Apostolicis, & supplicationibus commissam, quamuis addiderit vnam tantum literam, vel vnum punctum, aut literas correxerit, ipso iure beneficijs priuatur, & est excommunicatus, non obstante clausula generali, & cum absolutione a censuris ad effectum presentium, cap. 35. numero 31. & 32.
- Item priuatur, & penam falsariorum incurrit sit testes subornauerit, ibid. nu. 33.
- 2 Clericus ob lacerationem cedulorum, in quibus denunciatur excommunicatus de iure beneficijs non priuatur, cap. 35. nu. 42.
- Clericus propria auctoritate beneficij possessionem accipiens ipso iure eodem beneficio priuatur, ibid. nu. 43.
- Item clericus electus, & presentatus ipso iure priuatur, si ante confirmationem, & institutionem se administrationi beneficij immiscuerit, ibid. nu. 44. & 45.
- Excusatur a dicta pena ex errore iuris ambigui, & obscuri, ubi talis error sit probabilis, ibidem numero 50.
- 2 Clericus amittit beneficium ipso iure, nec non alia bona, si crimen lese maiestatis commiserit, cap. 35. nu. 51.
- Item amittit omne ius, quod in beneficio habet, & de cetero ad illud obtinendum inhabilis redditur, si possessionem accipiat ex sola supplicatione signata, literis sue prouisionis non expeditis, licet si episcopus, ibid. nu. 52. & 53.
- Declara dummodo in instrumento adeptae possessionis de hoc appareat secus si non constet fuisse in adeptione habitam relationem ad supplicationem, quia tunc capiens possessionem etiam literis non expeditis beneficio non priuatur, nec penam extrauagantis Iulij Papa Tertij incurrit, ibid. nu. 58.
- 2 Clericus capiens possessionem canonicatus non capitulariter literis non expeditis, non incidit in penam extrauagantis Iulij Papa Tertij, sed tantum possessio nulla est, cap. 35. nu. 55.
- Clericus, qui per annum in excommunicatione permansit, quomodo beneficijs priuetur, cap. 35. nu. 60. & 61.
- Clericus non priuatur propter infordescenciam in excommunicatione, nisi excommunicatio lata fuerit propter crimen, quod ipso iure priuet clericum beneficio, vel saltem propter quod veniat priuandus, ibid. nu. 62.
- Clericus beneficijs priuatur propter periurium praecedente tamen declaratoria super ipso periurio secundum Rebuffum, & alios, sed secundum opinionem Rota redditur solum inhabilis ad beneficia obtinenda, ibid. nu. 65. & 66.
- Limata vt clericus nullo modo priuetur propter periurium, si falsum tantum dixerit circa proprium delictum, ibid. nu. 67.
- Clericus priuatur beneficijs propter homicidium volun-

I N D E X.

- voluntariam mediante tamen sententia, & in posterum redditur inhabilis ad obtinenda quacumque beneficia etiam simplicia, cap. 35. num. 70. & 75. propter homicidium autem casuale non priuatur, sed ad sacrorum ordinum, & Altaris ministerium, & beneficia quacumque, & dignitates obtinendas dispensari debet, ibidem nu. 93. si vero accepta pecunia homicidium commiserit priuatur ipso iure, ibid. nu. 72.*
- Clericus, ubi priuatio non inducitur ipso iure, ante sententiam priuatoriam potest valide beneficium resignare, ibid. nu. 71.*
- 2 *Clericus concubinarius beneficijs priuatur trina monitione precedente, & data perseuerantia in concubinato etiam de iure communi, cap. 35. nu. 76. & 77.*
- Clericus concubinarius ad effectum priuationis secundum opinionem Rota ille dicitur, qui etiam in aliena domo notam faminam habet, cui solet carnaliter commisceri, si de consuetudine constet, & diffamatus sit in sua, vel ipsius femina vicinia, ibid. nu. 87.*
- 2 *Clericus ob non residentiam potest legitime priuari beneficio, dummodo tria adiecta preceserint publica, & seu menses sint elapsi, cap. 35. numero 89.*
- Declara, nisi citatio personalis preceserit, quia tunc potest etiam non expectatis sex mensibus procedi ad priuationem, ibid. nu. 90.*
- 2 *Clericus obtinens beneficium requirens ordinem Sacerdotale debet promoueri intra annum post regimen sibi commissum, & adeptam possessionem illius pacificam, alias premissa monitione superioris per sententiam priuari potest, nisi ecclesia sit parochialis, quia tunc monitio non est necessaria, sed priuatio ipso iure incurritur, cap. 35. nu. 96. & 97.*
- 2 *Clericus habens beneficium, si aliud incompatible obtineat cum decreto de dimittendo primum intra certum tempus a die date gratie sub pena priuationis utriusque priuatur, si infra tempus prefixum illud non dimittat, cap. 35. numero 103.*
- Fallit primo si possessio secundi beneficii incompatible, quod confertur cum tali decreto sit plena, & adsit intrusus. ibid. nu. 104.*
- Secundo fallit si durante tempore ad dimittendum primum ipsi clerico fuerit mota lis, vel facta controuersia etiam extraiudicialis super secundo impetrato, ibid. nu. 105. & 106.*
- Tercio fallit, si clericus notitiam decreti non habuit, ibid. nu. 107.*
- 2 *Clericus per liberam resignationem beneficium amittit, cap. 35. nu. 114.*
- Redire potest ad beneficium permutatum, si ex altera parte permutatio compleri non possit, aut sit nulla ab initio, ibid. nu. 115.*
- 2 *Clericus non potest beneficijs priuari nisi ob graue delictum, cap. 35. nu. 117.*
- Item condemnatus ob delictum ex quo beneficijs est priuandus, non intelligitur illis priuatus nisi hoc expresse dicatur in condensatione, vel nisi priuatio ipso iure irrogetur, ibid. n. 118. & 119.*
- 2 *Clericum percussus, credens illum esse laicum non incurrit sententiam canonis si quis suadente, pag. 278. nu. 2.*
- 2 *Cognoscens sororem uxoris sue errans in conditione persona, non cogitur legitimam uxorem dimittere, neque committit stuprum, pagina 278. nu. 4.*
- 2 *Cognoscens coniugatam credens solutam non committit adulterium, pag. 278. nu. 5.*
- 1 *Collatio inter fratres, ubi acquisitio bonorum post mortem habuit originem in vita patris ex contractu conditionali locum habet, perinde ac si acquisitio verè facta fuisset in vita patris, cap. 65. num. 3.*
- 1 *Collatio beneficii facta per illum, qui est in quasi possessione conferrendi, praefertur collationi cuiuscumque, cap. 55. nu. 15.*
- Collatio, & presentatio sunt de fructibus iuris presentandi, & conferrendi, ibid. nu. 16.*
- Collationes Apostolica non mutant statum beneficii, nec inferunt existenti in quasi possessione praesudicium, nisi sint facta eo animo, ut imprimant alium statum, ibid. nu. 18. 34. & 37.*
- Collationes Apostolica faciunt statum beneficii collatiuum, quando non apparet de contrario statu manualitatis, ibid. nu. 19.*
- Collationes Papa nulla, & subreptitia non faciunt statum beneficii collatiuum, ibidem numero 21.*
- 1 *Collatio, seu prouisio Apostolica non impedit ius patronatus, nec quasi possessionem illius, etiam ei derogando, cap. 55. nu. 35.*
- Collatio Papa facta seculari de beneficio regulari expresso nomine regularitatis dispositiue, immutat statum beneficii, si autem beneficium regulare detur in commendam, vel ex dispensatione possideatur, vel dicatur dependere a monasterio, aut dicatur officium regulare, qualitas contraria non mutatur, nisi commendetur seculari habenti aliud beneficium in titulum, ibid. num. 38. & 39.*
- Collatio ab existente in quasi possessione conferrendi facta post motam litem super proprietate valet, & praefertur collationi illius, ad quæ collatio de iure pertinet, sed non est in possessione, ibid. num. 41.*
- 1 *Collatio non vitatur, quamuis pronuncietur contra possessorem in petitorio, cap. 55. nu. 51.*
- Collatio, siue presentatio ad beneficium facta per possessorem violentum, non valet, ibidem numero 54.*
- Collatio illius, qui intrusus reperitur in beneficio reseruato, & confert beneficia pertinentia ad collationem dicti beneficii, non valet, licet sit in bona fide, ibid. nu. 59.*
- Collatio iuris patronatus facta ab Ordinario existente in quasi possessore liberè conferrendi, non valet, si fuit facta postquam de proprietate constitit in contrarium, ibid. nu. 65.*
- 2 *Collatio beneficiorum Protbonotariorum Apostolicorum non valet, nisi de illorum reseruacione specialiter mentio fiat, cap. 94. nu. 8.*
- 1 *Collatio beneficii, quando non constat de aliquo*
iure

- iure patronatus, nec presentantes esse patronos, spectat ad episcopum, qui potest statim beneficium illud conferre non obstante contradictione presentatorum, aut litis pendentia inter patronos etiam nondum elapso quadrimestre, vel semestri, cap. 84. nu. 1.
- Collatio beneficii, quando dubitatur, an beneficium sit de iure patronatus, & patroni inter se litigant de iure, seu possessione iurispatronatus ab episcopo statim fieri non potest, sed patroni laici debent expectari per sex menses, & ecclesiastici per quattuor, intra quos causa finiatur, & causa non finita, collatio ecclesie facienda est sine prauidicio euincens, ibid. nu. 2.
- Amplia idem esse, quando patroni litigant de presentatione ex vi iuris presentandi, ibidem numero 3.
- Amplia secundo quando lis est inter ipsos presentatos, & non inter patronos ex vi iurispatronatus, & presentandi, non tamen ex vi forma, vel prerogatiue presentationis, & meritorum, ibidem nu. 4.
- Sed contrarium tenuit Rota allegata, ibid. num. sequenti.
- 1 Collatio beneficii iurispatronatus ad episcopum non deuoluitur etiam elapso quadrimestre, vel semestri dato ad praestandum, & lite inter patronos non expedita, quando patroni in tempore iura sua deduxerunt, & requisierunt episcopum, ut causam expediret, protestando, quod tempus eis non curreret, & episcopus distulit causam expedire, ut fieret locus deuolutioni, cap. 84. num. 6.
- Item non deuoluitur, quando patroni litigant super presentatione ratione prerogatiue, vel forma presentationis, aut meritorum presentatorum, ibid. nu. 7.
- Item non deuoluitur, quando constat de iure patronatus, vel illud praesupponitur, ibidem numero 8.
- Item nec deuoluitur ob lapsum temporis, quando lis est super libertate ecclesie inter episcopum, & patronos, ibid. nu. 9.
- Item non deuoluitur, quando lis est inter ipsos presentatos in tempore, praetendentes solum presentationem de se factam esse attendenda, etiam si lis non finiatur intra tempus requisitum, ibidem nu. 10. & 11.
- 2 Colonus, qui suis manibus agrum coluit, potest laboris proprii aestimationem deducere, etiam si ob non solutam pensionem expellatur maturis fructibus, secus si conduxit fundum ad partem Domino reddendam, cap. 108. nu. 6. 7. & 8.
- 1 Comes Palatinus non potest ex simplici potestate legitimare eum, quem Papa, vel Imperator ex ordinaria potestate non legitimasset, nisi ex Principis liberalitate habeat plenitudinem potestatis, cap. 15. nu. 6.
- Comes Palatinus habens plenitudinem potestatis potest legitimare etiam genitum ex sacerdote, vel moniali professa non obstante defectu duplicitis impedimenti, ibid. nu. 6.
- Item potest legitimare, prolem susceptam ex uxore nato, & moniali, ibidem numero 7.
- Item sufficit, quod in eius priuilegio expresse datur facultas legitimandi in genere quoscumque spurios incestuosos, nefarios, ut qualibet species spuriorum, incestuosorum, & nefariorum dicatur vere comprehensa, ibid. nu. 9.
- Item si in eius priuilegio specialiter, & in individuo derogatum fuit Authen. quib. mod. nat. effie. sui, §. fin. comprehenduntur etiam nati ex sacrilegio, vel monachatu, ibid. nu. 12.
- 2 Comes Palatinus non habet potestatem legitimandi exclusis legitimis, & naturalibus, nisi hoc in specie exprimat, etiam si in priuilegio dicatur quod possit legitimare stantibus legitimis, cap. 81. nu. 7. & 8.
- Item habens facultatem reducendi legitimatos in pristinum statum naturae, ita ut possint succedere, ac si de vero, & legitimo matrimonio nati essent, etiam cum filiis legitimis, & naturalibus non potest legitimare, ut excludant legitimos, ibid. num. 10.
- 1 Commissio efficitur communis post presentationem, & citationem aduersarij ad dicendum contra, & non ante, cap. 20. nu. 20.
- 1 Commissio (ubicumque pensionarius via executionis egit pro pensione, & obtinuit, & titularis appellat) non datur, nisi cum clausula, sine prauidicio legitimae executionis, si iudex rite, & recte processit, secus si excessit modum in executione, quia tunc appellatio admittenda est cap. 21. nu. 19.
- 1 Commissio causa quando signetur cum clausula parito iudicato, cap. 86. per totum.
- Commissionses causarum de consensu partium dantur cum executione ferrendae sententiae, dummodo executio demandata non tendat in prauidicium tertij, ibidem nu. 43.
- 2 Commissio causa facta Vicario Episcopi, vel alterius persona sub nomine dignitatis in successorem non transit, nisi delegans habuerit respectum ad tribunal, ut quia commissio sit directa episcopo, vel eius Vicario, capitulo 7. numero 1. 3. & 4.
- Transit in successorem, quando dignitas sub cuius nomine commissio fuit facta per se subsistit, ibid. nu. 4.
- 2 Commissio aperitionis oris per signaturam Cardinalis non datur, sed tantum per Papam reiecta decisione Robusterij in causa Perusina della Marcia Tonda, cap. 37. nu. 64.
- Item non continet nouam gratiam, sed tantum remouet obstaculum, ut possit quis loqui, & Iudices eum audire, & iustitiam facere, ibidem numero 67.
- Commissio aperitionis oris quando est restricta ad unum articulum, non tollit effectum clausulae sublata, &c. quo ad alias, ibid. nu. 68.
- Commissio aperitionis oris dat solum facultatem impugnandi rescriptum, non autem tollit gratiam in reliquis, nec virtutem clausulae, quod de subreptione, &c. nec aliarum clausularum confirmatoriarum, & sic non astringit partem ad verificandum narrata, sed onus probandi

- bandi incumbit alleganti subreptionem, ibidem num. 69.*
- 1 Comparatio scripturarum facit plenam probationem, quando ex ea apparet de omnimoda similitudine litterarum, si autem adsit aliqua dissimilitudo tunc probat solum semiplenè, cap. 80. nu. 3. & 4.
  - 1 Ex comparatione scripturarum recognitio facta non valet, nisi etiam probetur, quod scriptura ad quam fit recognitio sit certa illius notarij, cuius esse pretenditur illa, qua est recognoscenda, cap. 79. nu. 8. & cap. 80. nu. 5.
  - 1 Comparatiui natura est relinquere positium in eisdem terminis, cap. 29. nu. 54.
  - 2 Compensatio de liquido ad illiquidum non admittitur, cap. 121. nu. 87.
  - 2 Compensatio ipso iure inducitur ad euitandam penam spolij, & caducitatis non obstante iuramento, cap. 6. nu. 12. & 13.
  - 2 Compensatio culpa vnius cum culpa alterius fieri debet, ita tamen quod culpa illius maior censetur, qui obtinet instar petitoris, capitulo 72. numero 10.
  - 2 Compromissum non retardat executionem praesertim obligationis Cameralis, si sit voluntarium, secus si sit necessarium, videlicet factum vigore statuti, cap. 121. nu. 89. & 91.
  - 2 Compromissum necessarium vigore statuti factum iurisdictionem iudicis suspendit, ibidem numero 91.
  - 1 Concessio decimarum laicis facta non valet, nisi specialiter derogetur Concilio Lateranensi, vel altem Concilijs generalibus, cap. 19. numero 1. 5. & 7.
  - 1 Concessio facta de re ut deuoluta ex causa non vera, non operatur, quamuis posset valere si esset facta de re, ut deuoluta ex causa vera, cap. 39. num. 27.
  - 1 In concessione peculij potest dari libera facultas administrandi, cap. 58. nu. 22.
  - 2 Concessio in emphyteusim absque praescriptione temporis praesumitur perpetua non autem temporalis, cap. 25. nu. 6.
  - 1 Concessio feudi, seu emphyteusim facta simpliciter usque ad tertiam generationem, incipit a primo acquirente, secus si sit facta usque in tertiam eius generationem, quia tunc generatio primum acquirentem non comprehendit, capitulo 53. numero 1.
- Item facta usque ad tertiam generationem non comprehendit pronepotes si fiat specialis mentio de filijs, & nepotibus, ibid. nu. 2.*
- Amplia, quamuis dicatur pro se, filijs, nepotibus, & liberis, ibid. nu. 3.*
- Item Amplia, quamuis dicatur tibi, & post mortem tuam filijs, & nepotibus usque in tertiam generationem, ibid. nu. 4.*
- 2 Concessio bonorum ecclesiae in perpetuum facta non valet, nisi concurrente debita solemnitate, cap. 76. nu. 37.
  - 2 Concessio in emphyteusim facta pro filijs, & nepotibus in 29. annos, facta dicto tempore etiam si supersint filij, vel nepotes, extinguitur, & do-
- minium utile consolidatur cum directo, pagina 304. nu. 16.*
- Amplia, ut Prelatus, vel Ecclesia non cogatur ad renouandum emphyteusim etiam proximioribus Agnatis, licet in inuestitura adsit pactum de renouando, ibid. nu. 17.*
- 2 Concessio in emphyteusim facta ab ecclesia pro se, filijs, & nepotibus masculis in 29. annos ad renouandum cum hypotheca omnium honorum, an comprehendat nepotem ex filia femina, cap. 144. per totum.
  - 1 Concilio Lateranensi est specialiter derogandum in concessione decimarum laicis facta, vel saltem concilijs generalibus, alias concessio non valet, quamuis adsit clausula, non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, cum clausula quorum tenores, cap. 19. nu. 1.
  - 1 Concilium Lateranense habet decretum irritans, et clausulam derogatoriam voluntatis ad quasuis sequentes dispositiones contrarias, ibidem numero 3.
  - 1 Concilio Tridentino non fit derogatio aliqua specialis, sed sufficit, quod materia sit contraria dispositioni dicti Concilij, ibidem nu. 11.
  - 2 Concilium Tridentinum in cap. 6. sess. 7. in fine, de reformat. ex sententia Rotae declaratur, cap. 37. nu. 41.
  - 2 Concubinarius beneficij priuari potest trina tamen monitione praecedente, & data perseuerantia in concubinato, cap. 35. nu. 76.
- Amplia ut monitio, & perseuerantia requiratur etiam de iure communi, ibid. nu. 77.*
- Concubinarius secundum opinionem Rotae ille dicitur, qui etiam in aliena domo notam feminam habet, cui solet carnaliter commisceri, si de consuetudine constet, & diffamatus sit in sua, vel ipsius feminae vicinia, ibid. nu. 87.*
- 2 Concubinatus clericorum ad effectum priuationis plenè, & concludenter probari debet, etiam si ciuilitè agatur, cap. 35. nu. 78.
- Non probatur per testes deponentes de publica voce, & fama, ibid. nu. 79. & 80.*
- Item nec per testes deponentes de ipso concubinato, nisi etiam probent perseuerantiam in dicto delicto post legitimas monitiones, ibidem numero 85.*
- Item concubinatus de iure ciuili non probatur, nisi cum qualitatibus ab eodem iure requisitis, videlicet cum continua cohabitatione, & communi lecto, & mensa, ibid. nu. 86.*
- Item non probatur ex procreatione liberorum ex impudica muliere susceptorum, ibid. nu. 88.*
- 1 Concurfus in usufructu inter usufructuarium, & proprietarium, quando datur, vide in verbo, usufructus.
  - 1 Concurfus in trouisione beneficiorum simplicium non requiritur, cap. 52. nu. 1.
- Est necessarius quando prouidetur de beneficio curato etiam reseruato ob vacationem in mensibus Apostolicis, ibid. nu. 2.*
- Item requiritur in collatione beneficij curati reseruati, & specialiter affecti vigore indulti in fauorem Illustrissimorum Cardinalium, seu Abba-*

I N D E X.

- Abbatum, & Capitulorum, vel etiam si cura Episcopo incumbat, & per unum, vel plures administraretur, ibid. nu. 4.*
- Item concursus requiritur in provisione, qua fit de beneficio curato, quamvis beneficium vacet per resignationem in curia, dummodo resignatio sit simplex: Item quamvis Ecclesia sit patrimonialis, vel receptiva, ibid. nu. 6.*
- Item requiritur in beneficio curato etiam reservato, quod sit iurispatronatus Ecclesiastici, vel mixti, ibid. num. 7.*
- Ad concursum beneficij curati, quod est de iure patronatus Ecclesiastici vel mixti, admitti debent tam nominati a patronis, quam alij, ibidem num. 8.*
- 1 *Concursus ad beneficia curata non datur, quando resignatio fit in manibus Papae ad favorem certa persona, cap. 52. nu. 9.*
- Item non datur ad beneficium iurispatronatus laicorum, nisi ab eodem Patrono plures fuerint presentati, ibid. nu. 11.*
- Item non datur, quando approbatus per concursum, & electus non vult consentire pensioni a Papa super beneficio reservata, sed beneficium alteri confertur praeiudicio examine simplici ad curam animarum, ibid. nu. 12.*
- Item non datur ad beneficium curatum exigui redditus, ibid. nu. 15.*
- Item non datur ad parrochiale unitam alicui dignitati, ibid. nu. 16.*
- 1 *Ad concursum Ordinarius potest admittere aliquem non obstantem, quod terminus ab eo praefixus sit elapsus; & adversarius, qui comparuerat durante termino contradicat, cap. 52. numero 19.*
- 1 *Pro concursu faciendū, si tempore quo fieri debet non adsint examinatores synodales, Episcopus potest non obstante forma Concilij Tridentini, deputare novos examinatores absque celebratione synodi, sicuti ante concilium nuper missum erat, ap. 52. nu. 35. & 39.*
- 2 *Condemnatus ob delictum ex quo beneficij est privandus, non intelligitur illis privatus, nisi hoc expresse dicatur in condemnatione, vel nisi privatio ipso iure irrogetur, cap. 38. numero 118. & 119.*
- 1 *Conditio incerti, datur impendenti pro consequendis melioramentis, & quid importet, cap. 113. nu. 9. & 10.*
- Conditio incerti competit generaliter, ubi ordinaria actio non datur, ibid. nu. 11.*
- 1 *Conditio (si alienatio cedat in evidentem utilitatem) qua apponitur in mandato de confirmando alienationem rei Ecclesiae, non suspendit gratiam, nec facit beneplacitum conditionale quo ad eius substantiam, cap. 14. nu. 2.*
- Conditio de praeterito, vel presenti non suspendit, ibid. nu. 4. & lib. 2. cap. 1. nu. 141.*
- 1 *Conditio casualis, vel mixta de qua loquitur text. in l. si pater, C. de instit. & substit. ita dicitur proprie conditio, sicut conditio protestatiua, cap. 32. nu. 2.*
- 1 *Conditio quo ad legitimam reijcitur, siue sit protestatiua, siue casualis, vel mixta, cap. 34. num. 4. & 6.*
- 1 *Conditio alternatiua negativè concepta utriusque concursum requirit, cap. 44. nu. 1.*
- Conditionis alternatiuae sensus quid importet, ibid. num. 2.*
- Quo ad conditionis purificationem casus impotentiae includit casum voluntatis in actibus necessariis non ubi electio est data legatario, ibidem numero 3. & 10.*
- Conditio si contraxerit matrimonium cum una ex filiabus N. iniuncta legatario, dicitur impletas si una fuerit requisita, qua recusaverit nubere, ibid. nu. 4. & seq.*
- In conditionibus alternatiuis electio est legatarij, quando verba sunt directa in eius personam, secus quando in personam haeredis diriguntur, quia tunc electio est ipsius haeredis, ibidem nu. 5. & 6.*
- Conditio habetur pro impleta, quando deficit factio illius, in cuius persona impleri debuit, ibidem num. 7.*
- 1 *Conditio successiva dicitur, quando fit substitutio, si omnes filij instituti decedant quando unquam sine liberis, & descendentibus cap. 45. nu. 3.*
- Conditio subintellecta a l. cum Avus de condit. & demonstrat. habetur pro expressa, etiam si statutum mandet verba statutorum ad litteram intelligi, ibid. nu. 16.*
- Conditionis successivitas ex quibus coniecturis probetur, ibid. nu. 9.*
- 1 *In conditione positi secundum opinionem Rota regulariter non censetur vocati quousque sint gravati, nisi gravamen nominatum sit impositum, vel adit alia coniectura, cap. 66. nu. 3. usque ad nu. 9. ubi aliquot coniectura enumerantur.*
- 1 *Conditio apposita in legato facti puellae si nupsit cum non consensu alterius reijcitur & legatum pure debetur, siue legatum sit factum ex causa lucrativa, siue ex causa onerosa, c. 73. nu. 1. & 4.*
- Conditio adiecta legato facti mulieri si nupsit de consilio alterius, valet ibid. nu. 3.*
- Reijcitur quando impedit matrimonium licet legatum sit factum, ut mulier facilius nubat, ibidem nu. 6.*
- Conditio (si matrimonium cum tali contracterit) adiecta in legato facti, si valet, & reddit legatum conditionale, ibid. nu. 9. & 11.*
- Item debet impleri intra triennium post pubertatem ipsius mulieris reiecta opinione Castrensis, ibid. nu. 12. & 13.*
- 1 *Conditio (si sine liberis decesserit) verificatur etiam si decesserit ante agnitum fideicommissum, cap. 76. nu. 15.*
- 2 *Conditio (si sine filiis decesserit) deficit etiam quando unica tantum filia fuit relicta, cap. 49. numero 9.*
- 1 *Conditio, vel modus in contractu nominato adiectus ita demum operatur, ut possit a contractu discedi eo non impleto, quando fuit causa finalis ipsius contractus, secus si impulsiva, cap. 50. n. 5.*
- 2 *Conditio iniqua alteri per alterum inferri non debet, cap. 17. nu. 11.*

I N D E X.

- 2 **Conditio** (si sine filijs) quando non adest verbum (masculis) operatur, quod testator non censeatur velle inducere differentiam inter masculos, & feminas, quemadmodum fecit in divisione, cap. 49. nu. 19.
- Item op'eratur quod neptis substitutum excludat, nisi appareat clare ex verbis testatoris, quod ipse fecerit substitutionem, ut bona conservarentur in agnatione, ibid. nu. 20.
- 2 **Conditio, quae de iure inest, expressa nihil operatur**, cap. 67. nu. 15.
- 1 **Conductor equi non relevatur si probet simpliciter equum mortuum, quem ipse equitabat, nisi probet illum et equum fuisse mortuum, quem ipse conduxerat a tali** cap. 12. nu. 3.
- 1 **Conductor ad continuandam locationem cogitur in illis casibus, in quibus singularis successor illi stare tenetur**, cap. 18. nu. 15.
- 2 **Conductor re absumpta per incendium, vel aliter, ad solutionem pensionis non tenetur**, cap. 76. num. 31.
- 2 **Conductor habet retentionem pro melioramentis etiam si expellatur ob non solutam pensionem**, cap. 112. nu. 8.
- 1 **Confessio mariti de dote recepta constante matrimonio facta regulariter tertio non praesudicat**, cap. 8. nu. 1.
- Praesumitur facta in fraudem donationis, ibidem numero 2. & 4. etiam si lapsus sit biennium, ibidem num. 3.**
- Non valet etiam si sit iurata, ibid. nu. 5. & 7.**
- Facta a viro extranea persona tenet quo ad omnes, ibid. nu. 8.**
- Item probat veram numerationem, non solum contra maritum, sed etiam contra tertios, quando coniecturae, & adminicula concurrunt, ibidem num. 9.**
- Confessio inter personas prohibitas probat concurrentibus adminiculis, & praesumptionibus, ibid. num. 10.**
- 1 **Confessio mariti de dote recepta constante matrimonio facta adminiculatione ex alimentorum praesertione, cap. 8. nu. 12.**
- Probat veram numerationem, quando praesertit promissio ipsius dotis, ibid. nu. 13.**
- Item quando solutio aliquarum partitarum in confessione enunciatarum probatur, ibid. nu. 14.**
- Item quando lapsus est tempus opponendi exceptionem non numerata dotis, ibid. nu. 17.**
- Amplia procedere etiam contra fiscum, ibid. n. 18.**
- Intellige ut post dictum tempus non possit opponi de dicta exceptione, non autem quod non possit opponi de donatione, ibid. nu. 19.**
- Rursus intellige ut lapsus temporis non operetur contra creditores, qui intra tempus contraxerunt cum marito, & ignorabant confessionem ab eo factam, ibid. nu. 20.**
- 1 **Confessio facta in divisione, seu transactione ab heredibus gravatis, quod bona sunt fideicommissa subiecta, probat nedum inter ipsos dividentes, seu transigentes, sed etiam contra eorum successores, siue universales, siue particulares, cap. 12. nu. 32.**
- Amplia etiam si in divisione, seu transactione non habeatur mentio, quod bona sint apposta fideicommissa, dummodo dividentes, seu transigentes tanquam fideicommissarii, & vocati fecerint divisionem, secus si verba a notario proferrantur ratione demonstrationis, ibidem numero 53.**
- Confessio facta ab heredibus gravatis in instrumento divisionis probat contra singularem successorem, quando emanavit ante translationem, secus si emanavit postea, ibid. nu. 56.**
- Confessio auctoris nocet singulari successori, siue successor habeat ius ex causa lucrativa, siue ex causa onerosa, ibid. nu. 57.**
- Confessio voluntaria tutoris non probat contra pupillum, ibid. nu. 59.**
- 1 **Confessio debiti non iurata facta parte absente non probat, nec ex ea agi potest, capitulo 48. numero 7.**
- Confessio debiti facta in testamento revocato non valet, praesertim si testator dicat, quod revocat in omnibus, & per omnia, ibid. nu. 9.**
- 2 **Confessio facta parte presente, & acceptante cum iuramento est obligatoria, & ex ea in iudicio agi potest, licet sit facta in testamento reprobato, ibid. nu. 10.**
- Confessio facta in testamento, ex qua vis parti fuit quaesitum est irrevocabilis, quando pars cuius ius quaritur, vel alius pro ea interuenit, ibidem numero 12.**
- 1 **Confessio dubia debet interpretari, ut minus quam fieri possit confitenti praesudicet, cap. 59. numero 34.**
- Confessio facta in rescripto, seu commissione, quod spoliatus erat pacificus possessor, primum extremum in spolio non probat, ibid. nu. 35.**
- Item nec confessioni facta in articularis, si sit de possessione spoliativa, ibid. nu. 36.**
- 1 **Confessio ex productione iurium resultat, cap. 82. num. 13.**
- Confessio resultans ex productione iurium revocatur docet de errore, ibidem numero 15. & 16.**
- Confessio non resultat ex productione scripturae privatae, seu copia, quae per se nullam fidem facit, ibid. nu. 18. & 19.**
- 2 **Confessio facta in supplicatione praesudicat confitenti, & ei qui gratiam impetrauit, capitulo 1. numero 116. & 118. & libro 1. capitulo 12. numero 51.**
- 2 **Item facta in narrativa supplicationis de iure patronatus nocet confitenti etiam si postea in clausulis dicatur an ditionaliter, & quatenus sit de iure patronatus, cap. 1. nu. 117.**
- Confessio facta a reo in supplicatione non probat titulum adversarij, sed aliunde de iure eius canonico constare debet, nisi actor velit suum ius, quod erat dubium, ex confessione facta per reum de titulo suo iuvare, quia tunc bene possit, ibid. nu. 119. & 120.**
- Confessio adversarij respectu tituli quavis qualificata sufficit pro titulo colorato in interdicio recuperando, ibid. nu. 121.**

I N D E X.

- Confessio aduersary confitentis facta fuisse unio-
nem, probat ipsam unioem, licet subdat illam
reuocatam fuisse, ibid. nu. 122.*
- 2 *Confessio cedentis post resignationem, si dicat se
resignasse beneficium sub promissione certae sum-
mae pecuniarum non probat simoniam, cap. 35.
numero 23.*
- 2 *Confessio in iudicio emissa probat concludenter
contra confitentem, & magis operatur, quam
alia species probationis, cap. 44. nu. 1. & 2.
Item facta in iudicio criminali probat in ciuili
etiam contra eum, qui de eodem delicto tenetur,
concurrentibus tamen adminiculis, ibidem nu-
mero 3.*
- Confessio extraiudicialis de equitate canonica
probat plene contra confitentem, ibid. nu. 4.
Item probata per testes idoneos facit fidem etiam
de iure ciuili, ubi agitur de probanda veritate
rei gestae, & concurrentibus adminiculis pro-
bat plene, quamuis alias non probaret, ibidem
num. 5. & 6.*
- Confessio ante partis acceptationem non nocet con-
fidenti, & reuocari potest etiam si sit facta in
iudicio, nec constat de errore, ibid. nu. 7. 8. & 10.*
- Confessio incontinenti reuocata dicitur, quando
reuocatur re integra, & ante partis acceptatio-
nem, ibid. nu. 9.*
- Confessio a parte acceptata non docto de errore
reuocari non potest, nisi a procuratore si facta
absente principali, ibid. nu. 11. & 12.*
- Confessio non dicitur acceptata per solam presen-
tiam partis, sed acceptatio expressa requiritur,
nisi agatur, ut pars ex ea se possit iuuare ante
acceptationem, quo casu sufficit confessionem
fuisse factam parte presente, maxime si sit fau-
orabilis, ibid. nu. 13. & 14.*
- 2 *Confessio qualificata, quando dicatur continere
unicum, vel plura capitula, & ea separata,
vel connexa, cap. 45. nu. 1. vsque ad 9.*
- Confessio qualificata prolata sub unico tractu,
vel duplici verborum, puta, cum dictione, sed,
implicitè, vel explicitè quando possit pro parte
acceptari, ibid. nu. 7. & seq.*
- Confessio continens unicum factum, eum quali-
tate, quae nullum reddat ipsum actum, seu eum
in alium transfundat, non potest diuidi, nec
acceptari reiecta qualitate, ibid. nu. 9.*
- 2 *Confessio qualificata contra praesumptionem iu-
ris, quando possit diuidi, capitulo 45. num. 10.
& sequen.*
- Quid si contineat unicum capitulum, ibid. num.
12. & seq.*
- Quid si contineat plura capitula connexa, ibidem
nu. 14. & seq.*
- Quid si contineat plura capitula separata, ibidem
nu. 16. & seq.*
- Quid si oratio incipit a negatiua, ibidem nu-
mero 18.*
- Quid de confessione facta in positionibus, ibidem
numero 21.*
- Qui de confessione in scriptis redacta, ibidem
numero 22.*
- 2 *Confessionis qualitas, quae non potest pro parte
acceptari, An probationem in contrariam ad-
mittat, cap. 45. nu. 19.*
- 2 *Confessio facta in instrumeto presente viro, quod
pecuniae soluta in emptionem bonorum sunt vxor-
is, praedudicai solum ipsi marito, & eius here-
dibus, non autem creditoribus, capitulo 82. nu-
mero 6.*
- 2 *Confessio delicti facta a reo incidenter valet ad
iudicem instruendum, ut possit formare in-
quisitionem, & non ut ex ea sola infligat penam,
cap. 89. nu. 2.*
- Limita in Magna Curia Vicaria Neapolis, qua
representat personam Regis, & potest statim pro-
nunciare sine nouo processu super confessione
incidenter facta, ibid. nu. 3.*
- 2 *Confessio de recepto facta a procuratore non ha-
bente mandatum speciale ad exigendum non
praedudicat Domino, etiam si constat de numeratione
cap. 93. nu. 1.*
- Confessio de recepto non praedudicat Domino,
quamuis sit facta a procuratore habente man-
datum ad exigendum, nisi constat de numeratione,
ibid. nu. 2.*
- Confessio procuratoris de recepto nocet principali
etiam quod de numeratione non constat, quando
procurator non solum habet mandatum ad exi-
gendum, sed etiam ad quietandum, & exactam
pecuniam confitendum secundum unam opinio-
nem, sed contraria est magis communis, ibidem
numero 3.*
- Confessio procuratoris de recepto Domino praedudicat,
quando procurator habet mandatum ad
exigendum, recipiendum, & per pactum debito-
rem liberandum, & componendum, ibid. nu. 8.*
- Item praedudicat Domino si decretum iudicis in-
teruenerit, ibidem nu. 9.*
- Item quando quietatio facta per procuratorem con-
tinet actionum cessionem, ibid. nu. 10.*
- Item, quando essent adiecta verba aliqua, ex qui-
bus denotaretur realis numeratio, ibidem nu-
mero 11.*
- Item quando est facta a procuratore generaliter
constituto ad omnia negotia Domini, ut sunt in-
flatores, ibid. nu. 12.*
- Item quando Dominus in mandato iurauit se ra-
tum habiturum quidquid per procuratorem fa-
ctum fuerit, tametsi nonnulli contrarium te-
neant, etiam si in mandato essent aliae clausulae
appendiciae, ibid. nu. 13.*
- 2 *Confessio procuratoris de recepto, quando constat
de fraude illius nunquam Domino praedudicat,
cap. 93. nu. 14.*
- 2 *Confitens se recepisse, sed quod dans fecit pactum
de non petendo, an possit condemnari, cap. 45. n.
7. 8. & 18.*
- 1 *In confiniu materia sufficit verificare locum, in
quo res existit, etiam cum uno confine, si aliud
fieri non possit, cap. 12. nu. 45.*
- Item in materia confinium ex astito testatoris
oritur coniectura, quod res fuerit in eius bonis,
ibid. num. 46.*
- 1 *Confirmatio addit tantum robur statuto con-
firmato, & quo ad ius, non quo ad actum,
ff. 2. ut*

I N D E X.

- ut cōprehendantur persona, qua antea non com-
prehendebantur, cap. 9. nu. 6.
Item non extendit actū confirmatum ad id, quod
in ea non continetur, ibid. nu. 34.
- 1 In confirmatione statutorum mens confirman-
tis potissimum attenditur, cap. 9. nu. 7.
- 1 Confirmatio Apostolica non præsimitur per la-
psum tēporis in concessione decimarum laicis fa-
cta post Concilium Lateranense, data etiam ob-
servantia inuestitura, cap. 13. nu. 3.
Amplia etiam si concurrat immemorabilis, dum-
modo probetur fama priuilegij, ibid. nu. 4.
- 1 Confirmatio Apostolica valida non præsimitur
ex cursu tēporis in alienatione rerum Ecclesie,
ubicumque apparet de confirmatione inualida,
cap. 13. nu. 6.
Confirmatio Papæ inualida producta ab eo, qui
alienationem rei Ecclesie impugnat, non tollit
præsumptionem alterius confirmationis validæ
ex temporis diuturnitate prouenientem, ibidem
numero 8.
- 1 Confirmatio Papæ valida præsimitur in aliena-
tione rei Ecclesie ex cursu temporis etiā si non
probetur scientia ipsius Papæ, & quamuis bene-
placitum non sit expressè reseruatum, ibidem
nu. 9. 10. & 11.
- 1 Confirmatio Apostolica in alienatione rerū Ec-
clesie non præsimitur nisi spatio 100. annorum
quando nulla concurrat obseruatiā contractus,
si autem concurrat, sufficiunt 10. anni quando
agitur de leui præiudicio, secus si de graui, quia
tunc simul cum obseruatiā requiritur spatium
30. annorum, cap. 13. nu. 12.
Declara, dummodo obseruantia sit clara, secus si
sit præsumptiua, ibid. nu. 13.
Secundo declara ut tempus 30. annorum qui re-
quiruntur ad præsumendam confirmationem
Papæ non possit sumi ab inuestituris anteriori-
bus, quando sunt diuersa ab ultima, ibidem
numero 16.
Tertio declara ut tempus vitæ Prælati non dedu-
catur de tempore requisito ad præsumendam so-
lemnitatem, seu confirmationem, secus ad effe-
ctum præscriptionis, ibid. nu. 17.
- 1 Confirmatio alienationis rei Ecclesie dicitur nul-
la ipso iure, quamuis aliunde constat de effectu,
& utilitate, quando Papa mandauit conuersio-
nem fieri in emptionem bonorum stabilium an-
te approbationem contractus, & istud sit omis-
sum, cap. 68. nu. 5.
- 2 Confirmatio habens insertionem capitulorum ex
certa scientia facta censetur, cap. 47. nu. 1.
Declara, dummodo insertio capitulorum sit vera,
& explicita, secus si per fictionem, mediante
clausula pro expressis, vel quorum tenores, &c,
ibid. nu. 5. & 6.
- 2 Confirmatio Apostolica in cōcessione decimarum
laicis facta post Concilium Lateranense nullo
temporis cursu præsimitur, nisi illud sit imme-
morabile, & concurrat fama priuilegij, vel re-
cognitio feudalis, cap. 92. nu. 9. & 10.
- 2 Confiscatio bonorum sub mero imperio compre-
henditur, pag. 280. nu. 5.
- 2 Confraternitates laicorum non sunt loca pia,
cap. 72. nu. 20.
Contra illas Trebellianica non detrahatur, quan-
do sunt solita conuertere relicta in opera pia,
ibid. nu. 19.
- 1 Coniectura, quod filij in conditione positi sint vo-
cati, quando fuit transgressum ad plures gra-
dus a Rota reuocatur, cap. 27. nu. 6.
Coniectura, quod filij in conditione positi censean-
tur magis dilecti, quam extraneus substitutus,
& ideo ad eos debeat fieri transmissio, reproba-
tur, ibid. nu. 14. & lib. 2. cap. 31. nu. 23.
- 2 Coniectura sufficiens colligitur ex verbis uni-
uersalibus, & geminatis, quod testator voluerit
etiam legare bona futura, cap. 30. nu. 43.
- 2 Coniectura ad exclusionem neptis ad fauorem pa-
trui substituti, quando ex statuto excludente fi-
lias feminas propter masculos, validè accipia-
tur, cap. 49. nu. 14.
- 2 Coniectura per quam lex interpretatur volun-
tatem alterius, non tollitur, nisi euidenter con-
traria voluntates ostendatur, capitulo 105. nu-
mero 28.
- 2 Coniectura, quæ capitur ex restrictione ad bona
testatoris, ut voluerit facere substitutionē om-
ni tempore fideicommissariam, non admittit in-
terpretationem in contrarium, nisi liquido ap-
pareat de contraria voluntate, pagina 295. nu-
mero 16.
Coniectura desumpta ex affectione substituto-
rum ad inducendum pupillarem ad exclusionem
matris, non attenditur, ubi substitutio facta pu-
pillo est restricta ad bona testatoris, et facta per
verba communia, ibid. nu. 19.
- 2 Coniectura Bartoli, quod quādo testator per ver-
bum commune substituit filio pupillo in omni-
bus bonis, vel in tota sua hereditate, comprehen-
datur pupillaris directa, reprobatatur, pag. 297.
numero 32.
- 1 Consanguineus alienans, si præueniat recupe-
rando, an tollat ius quæsitum iure retractus
alteri consanguineo, cap. 5. nu. 5. & 22.
- 1 Consensus nouus successoris in alienatione rei
Ecclesie an requiratur obtento beneplacito, cap.
14. num. 6.
Consensus nouus requiritur matrimonio contra-
cto in gradu prohibito, etiam post Papæ dispen-
sationem, ibid. nu. 7. & 9.
- 1 Consensus nouus Domini non requiritur in ces-
sione rei feudalis, quando in concessione ipse
Dominus consensit, quod res posset vendi, & a-
lienari, cap. 40. nu. 2.
Consensus obtentus ab agente ex iure cesso post
conclusum in causa valet de aquitate, ibidem
numero 6.
- 1 Consensus in resignatione ante Pium Papā Qui-
ntum poterat præstari post obitum resignantis,
dummodo supplicatio in vita porrecta fuisset,
nec resignans aliquid sibi reseruasset; Post Pium
Quintum verò eo ita statuente talis consensus
non valet, cap. 51. nu. 1.
Consensus, qui in resignatione præstatur non
est de substantia ipsius resignationis, sed tantum
requi-

I N D E X.

- requiritur pro expeditione literarum, quæ ante illius extensionem in Cancellaria non expediuntur *ibid.* nu. 11. & 15.
- 1 Consensus patris hodie non requiritur ad effectum, ut filia nubere possit, cap. 73. nu. 7.
- Consensus habetur pro præstito, quando illum præstare debens fuit requisitus, et sine causa denegavit, *ibid.* nu. 8.
- 2 Consensus sub conditione præstitus non dicitur consensus, cap. 1. nu. 143.
- 2 Consensus patroni in præsentatione potest præcedere, & sequi, cap. 33. nu. 11.
- Consensus tacitus patronorum resultans ex prosecutione litis super admissione præsentationis antea factæ, expressè præsentationi equiparatur, *ibid.* nu. 23.
- Consensus reprobus ab initio est semper nullus, nec in futurum quidquam operatur, *ibid.* nu. 16.
- 2 Consensus non extenditur ultra limites suos, cap. 37. num. 53.
- 2 Consensus primogeniti in viventibus iure francorum nedum ipsi primogenito, sed etiam alijs agnatis præiudicat, cap. 58. nu. 7.
- 2 Consensus in resignatione retrotrahitur ad diem datæ, cap. 71. nu. 17.
- Amplia, ut tempus datæ attendatur, item præsentatio supplicationis sub parua datæ, & paruo consensu, si postea a resignante consensus fuerit extensus, *ibid.* nu. 18.
- 2 Consensus Domini non requiritur in remissione iuris etiam realis, quod quis habet super feudo, cap. 91. nu. 2.
- Consensus Domini adhibitus in venditione feudi cum pacto de retrouendendo, non est necessarius, quando postea feudum retrouenditur, *ibidem* numero 4.
- Consensus Domini adhibitus in alienatione rei feudalis in dotem datæ, operatur, ut translatio dominij, quæ faciendæ est soluto matrimonio, non requirat alium consensum, *ibid.* nu. 6.
- Consensus, seu decretum iudicis non requiritur, quando creditor vendit rem pupilli sibi pignoratam, si in ipsa pignoratione alias decretum interuenerit, *ibid.* nu. 5.
- 2 Consensus Cardinalis existentis extra curiam non requiritur in regula tertia Cancellaria, per quam beneficia vacantia per obitum familiarium Cardinalium referuantur, capitulo 94. numero 12.
- Pro consensu Cardinalis existentis in curia requisito per regulam tertiam Cancellaria, non sufficit, quod in supplicatione pronissionis reperitur subscriptio, seu appositio manus dicti Cardinalis, sed necesse est, quod consensus ponatur in Cancellaria, vel camera per cedula ipsius Cardinalis, *ibid.* nu. 14.
- Consensus Cardinalis in cuius familiaritate beneficiatus existens decessit, non requiritur quando cõcurrit reservatio inducta propter familiaritatem Papæ, *ib.* sub n. 17. vers. Reservatio tamen.
- 2 Consensus ex post facto præstitus non tollit ius tertio acquisitum ante consensum præstitum, pag. 300. nu. 2.
- 1 Consilium Corn. 123. libro 4. declaratur, cap. 1. numero 32.
- 1 Conf. Oldr. 123. refellitur, cap. 10. nu. 21.
- 1 Conf. Cephal. 452. num. 21. lib. 3. declaratur, cap. 34. num. 12.
- 1 Conf. Oldradi 21. locum habet, quãdo conditio (si sine filijs) substitutioni appositæ est momentanea, non autem quando est successiva, cap. 45. nu. 2.
- 1 Item procedit, quando substitutio fit sub cõditione (si decesserit sine liberis) non autem si ad ampliationem addatur, (& descendentes,) cap. 45. numero 8.
- 1 Conf. Oldr. 21. non procedit, quando testator ultimo ex filijs decessenti sine liberis, & descendentes masculis, substituit agnatos collaterales, cap. 45. nu. 10.
- 1 Item non procedit, quando substitutio, & fideicommissum fuit factum causa agnationis conseruandæ, cap. 45. nu. 11.
- 1 Conf. Oldr. 21. requirit defectum liberorum, & descendentes tempore mortis grauati, cap. 45. numero 7.
- 1 Conf. Oldr. 21. communiter approbatur etiam sine distinctione, An filij simul cõ patre fuerint vocati, vel ne, quia utroque casu procedit dictum conf. quod substitutio non censeatur repetita quoad filios, cap. 76. nu. 12.
- 1 Conf. Ruini 181. nu. 3. lib. 2. declaratur, cap. 45. nu. 17. & 18.
- 1 Conf. Riminaldi 106. lib. 1. nu. 9. explicatur, cap. 76. num. 13.
- 1 Constitutio cap. prohibemus, de Decam. ne laici possint habere, nec in alios transmittere decimas spirituales, non est simpliciter Papalis, sed conciliaris, cap. 19. nu. 2.
- 1 Constitutio Pij Papa Quinti de publicandis resignationibus, an per Bullam Gregorij Decimertij in totum abrogetur, cap. 51. per totum, & lib. 2. cap. 40. nu. 10.
- Constitutio specialis tollitur per generale, quando expressè abrogatur, *ibidem* nu. 20. & lib. 2. cap. 40. nu. 7.
- 1 Constitutio Principis secularis, an possit prohibere, ne in contractibus iuramentum interponatur, cap. 62. per totum.
- 2 Constitutio de publicandis resignationibus comprehendit etiã Hospitalia, cap. 3. nu. 26. & 29.
- Item locum habet in beneficijs iurispatronatus, *ibid.* nu. 30.
- Constitutio, seu lex edita ad obuiandum fraudibus dicitur fauorabilis, etiã si materia alias ex sui natura sit odiosa, & etiam si constitutio sit penalis, *ibid.* nu. 27. & 28.
- 2 Constitutio specialis, seu indultum non eget publicatione, sed sufficit, quod priuatim innotescat cap. 39. nu. 4. & 5.
- Constitutio specialis habens decretum irritas statim operatur etiam contra ignorantes, *ibid.* n. 6.
- Item operatur a die datæ etiam ante scientiam privilegiati, *ibid.* nu. 7.
- 2 Constitutio generalis non ligat nisi a die publicationis, vel post duos menses postquam fuerit publicata, cap. 39. nu. 10.

I N D E X.

- Constitutio priuans successione ob non petitem tutorem tempore debito dicitur penalis, quia ius competes proximiori ea de causa in remotiorem transfertur, ibid. nu. 16.*
- Constitutio, seu lex inhabilitans matrem, ut non possit succedere filiis ob transitum ad secundas nuptias penalis dicitur, ibid. nu. 17.*
- 2 *Constitutio, seu lex principaliter condita ob publicum fauorem, licet in consequentiam, aliquos inhabilitet, tamen fauorabilis dicitur, cap. 39. numero 19.*
- Constitutio generalis habens decretum irritans post promulgationem statim ante lapsum duorum mensium ligat, ibidem nu. 21.*
- Idem est, quando non habet decretum si concurrat scientia promulgationis, maxime si cum scientia concurrat etiam ipsius scientis fraus in tertij preiudicium, ibid. nu. 22. & 23.*
- Constitutio, seu lex generalis valet, & ligat ante publicationem, quando conditor vult, ibidem numero 24.*
- Item constitutio generalis habens decretum irritans statim ligat ante publicationem, quando publicatio non est necessaria, vel presumitur, ibid. num. 31.*
- 3 *Constitutionis publicatio presumitur quando constitutio est descripta in Archiuo publico, ita ut omnes illius copiam habere possint, cap. 39. num. 32.*
- Item quando concurrat diuturnitas temporis cum obseruantia, ibid. nu. 33.*
- Item quando constitutio est facta a Prioribus in Consilio, ibid. nu. 34.*
- Item quando est registrata in registro Papa, & publice impressa, vel palam venundatur, ibidem num. 35.*
- 2 *Constitutio generalis per quam priuilegiū conceditur immediate ligat ante publicationem, quamuis ille, contra quem priuilegium datur, ignoret illud fuisse concessum, cap. 39. nu. 36.*
- Declara, quando priuilegium respicit commodum alicuius certae, & nominatae personae, secus si concernat personam indeterminatam, & aliorum obseruantia indigeat, ibid. nu. 37.*
- 2 *Constitutio generalis habens decretum irritans post publicationem factam in loco residentiae Principis legat etiam in alijs locis, in quibus non fuit facta publicatio, cap. 39. nu. 38.*
- 2 *Constitutio generalis, licet habeat clausulam (ex nunc, & de cetero perpetuis futuris temporibus) non obligat a die datae, sed solum a die promulgationis, cap. 39. nu. 28.*
- Limita nisi addatur clausula (ex tunc ac si a die datae presentium) quia tunc constitutio obligat etiam ante publicationem, ibid. nu. 29.*
- 2 *Constitutio Pij Papae Quinti reuocatoria facultatum testandi in illegitimos ligat ubique licet in curia tantum publicata fuerit, capitulo 39. numero 40.*
- Constitutio habens decretum irritans stante eius publicatione in curia, vel in loco residentiae Principis, legat etiam in alijs locis, in quibus non fuit facta publicatio, quamuis in dictis locis usus illius non probetur, ibidem num. 42.*
- Constitutionis obseruatia presumitur, & ad probandum contrarium requiritur quod actus, quibus contrarium probatur, habuerint effectum, & fuerint obtenti in contradictorio iudicio, ibidem num. 44.*
- 2 *Constitutio prima per secundam non tollitur in totum, nisi secunda abroget primam per aliam clausulam, quam derogatoriam, capitulo 40. numero 6.*
- 2 *Constitutio, seu lex aliam declarans, debet intelligi secundum terminos legis declaratae, cap. 94. numero 61.*
- 2 *Constitutio Aegidiana locum habet etiam si in actis non producat, cap. 75. nu. 1.*
- Item locum habet in quocumque mero possessorio, ibid. num. 2.*
- Constitutio Aegidiana tollit obstaculum iuris canonici, & remittit nos ad ius civile, ibidem numero 3.*
- Item habet locum in quolibet interdicto etiam plenario adipiscendae, & sic in Saluiano interdicto, ibid. nu. 4.*
- Item procedit quamuis sententia sit lata vigore, l. fin. C. de edicto diui Adr. tollen. ibid. nu. 5.*
- 2 *Constitutio Aegidiana locum habet quotiescumque verba sententiae sunt restricta ad merum possessorium, neque aliquam nullitatis complicationem habeat, licet petitorium non fuerit suspensum, & de nullitate fuerit cognitum incidenter ad effectum possessory, cap. 75. numero 8. & 18.*
- Non habet locum quando in sententia exprimitur causa, quae habeat complicationem cum petitorio, ibid. nu. 9.*
- Item non intrat quotiescumque sententia mandet restitui bona, non autem possessionem bonorum, ibid. nu. 11.*
- 2 *Constitutio Aegidiana locum habet etiam in secunda instantia, quamuis a prima sententia absolutoria lata pro reo fuerit appellatum, cap. 75. num. 14.*
- Item locum habet, quamuis actor, ad cuius fauorem sententia fuit lata, prius appellauerit, quatenus contra, ibid. nu. 19.*
- Item locum habet, ubi sententia fuit lata in possessorio, licet reo appellanti Iudex dederit Reuerentiales, ibid. nu. 24.*
- 2 *Constitutio Aegidiana non habet locum, quando constat de notoria iniustitia, vel nullitate sententiae, cap. 75. nu. 27.*
- Constitutio Aegidiana locum habet solum in statu Ecclesiastico, & in locis Sedi Apostolicae immediate subiectis, non autem mediate, ut est Parma, & Placentia, ibid. nu. 35.*
- 1 *Amplia ut locum non habeat inter non subiectos Ecclesiae, etiam quod iudicium fuerit factum in urbe, cap. 86. nu. 3.*
- 2 *Limita, nisi utraque pars litigantium esset subiecta immediate Romano Pontifici, & litigaret in curia super possessione rei, seu Castri mediate subiecti, cap. 75. nu. 36.*
- 2 *Constitutio Aegidiana in causis spiritualibus, & fori*

I N D E X.

- fori Ecclesiastici locum non habet, quamvis sit confirmata à summis Pontificibus, cap. 75. n. 37.
- Item non procedit in bonis Ecclesie, neque inter personas Ecclesiasticas, quamvis Ecclesia sit aëtrix, & in mero possessorio obtineat, ibidem numero 39.
- Item non habet locum, ubi adest statutum particulare permittens semel posse appellari à sententia lata super possessorio, ibid. nu. 41.
- Item non procedit in iudicijs possessorijs sui natura mixtis, in quibus datur appellatio, ibidem numero 43.
- Item locum non habet in iudicio mere possessorio, quando sententia continet complicationem, & mixturam in verbis dispositivis, secus si in narrativis, & enunciatiuis, ibid. nu. 44. & 45.
- 2 Constitutio Pij Papæ Quarti adita sub die 26. Octobris 1560. loquens de sequestratione, qualiter differrat à Clem. unica, de sequestrat. possess. & fruct. cap. 77. nu. 45.
- Habet locum, quamvis excipiat de nullitate, aut subreptione provisionis Apostolicæ, ib. n. 47.
- 2 Constitutio Pij Quinti, qua habetur in Bullario sub nu. 67. mandans quod fructus, nec non distributiones, ceteraque emolumenta beneficij penes idoneam personam deponi debeant, hinc pendente inter provisum, & capitulum, ad quem spectat receptio ad ipsum beneficium, intelligitur dummodo capitulum fuerit in aliqua culpa tradendi possessionem, vel aliquod impedimentum præstitit, cap. 77. nu. 49.
- Item comprehendit solum distributiones, quæ ex statuto, vel consuetudine percipiuntur, non autem illas distributiones quotidianas, quæ debentur interequentibus divinis officijs, ibid. n. num. 50. 53. & 57.
- 2 Constitutio Pij Quinti super collatione parochialium, licet à mala electione appellare permittat, tamen provisum ipsa appellatio pendente ab Ecclesia amoveri prohibet, cap. 77. nu. 21. Quod declaratur inferius, nu. 24. & seq.
- Item loquitur solum de prima sententia ab ordinario lata, non autem de illa, quæ in Curia Romana fuit prolata, ibid. nu. 24.
- 1 Consuetudo Bulgari non est fundata in interpretatione verborum, sed in conjecturata mente testatoris, cap. 29. nu. 4.
- 1 Consuetudo non extenditur ad similes personas, & si sit odiosa non extenditur etiam ex identitate rationis, cap. 29. nu. 50.
- 1 Consuetudo generalis, & notoria non est probanda, sed asserenti in loco particulari contrarium servari onus probandi incumbit, capitulo 42. numero 2.
- 1 Consuetudo, aut aliquod pactum in contrarium non excusat accipientem in materia usurarum, cap. 67. nu. 6.
- 1 Consuetudo, ut decima de laico in laicum transferrantur, sine consensu Papæ, non valet, cap. 95. num. 22.
- 1 Consuetudo, quod auctoris Papæ requisita pro solemnitate in alienatione rei Ecclesie non interueniat, non est valida, cap. 95. num. 25.
- 2 Consuetudo circa oblationes (ubi de mente offerrentium non appareat) servari debet, cap. 42. num. 2.
- 2 Consuetudo percipiendi oblationes auctoritate propria in confraternitatibus laicorum, valet, & susinetur cap. 42. nu. 12.
- 2 Consuetudo in primitijs attendi debet, circa quantitatem, non autem respectu persona, cui solui debent, & ideo non obstante consuetudine contraria parrocho tantum debentur, non autem alijs clericis in Ecclesia servientibus, cap. 54. nu. 4. 5. & 6. ubi D. Thomas 2.2. quæst. 86. artic. 4. declaratur.
- 2 Consuetudo fortius operatur, quam ius commune, cap. 90. nu. 10.
- 2 Consuetudo in soluendis decimis vni Ecclesie potius, quam alteri attendi debet, si aliud de iure cautum non reperitur, cap. 95. nu. 19.
- 2 Consuetudo per testes non probatur, nisi deponat de tribus coniunctim, nempe de temporis diurnitate, de visu actus, cuius consuetudo allegatur, & de illius frequentia, cap. 100. nu. 1.
- 2 Consuetudo probatur etiam per instrumenta quando tot instrumenta concurrunt, ut verisimiliter ad notitiam totius populi, vel maioris partis deveniret, cap. 100. nu. 3.
- 2 Consuetudo probari debet in individuo in casu, de quo agitur, cap. 100. nu. 4.
- 2 Consuetudo non inducitur ex actibus varijs, & difformibus, cap. 100. nu. 5.
- 2 Consuetudo negatiua probari debet per testes qui deponant actus fuisse factos propter contradictionem alterius partis impugnantis, & in vim, & ad effectum inducendi consuetudinem, & testes debent esse concordantes circa eosdem actus, & quamvis non sint interrogati debent rationem congruam allegare, cap. 100. nu. 6. & 7.
- 2 Consuetudo contra ius debet esse immemorabilis, cap. 100. nu. 8.
- 2 Consuetudo immemorabilis, ut rectè probetur oportet quod testes sint ad minus aetatis quinquaginta annorum, & quod coniunctim deponant de visu per 40. annos de auditu à maioribus, quod ita viderunt suo tempore, & quod nec ipsi, nec eorum maiores viderunt, vel audiverunt aliquid in contrarium, & de publica voce, & fama ante motam litem, cap. 100. nu. 9. & 10.
- Item oportet, quod eius requisita expressè recenseantur, nec sufficit, quod testes dicant articulum verum, nisi reddant rationem sui dicti, ibid. nu. 11.
- Item oportet, quod testes deponant per dictionem (& citra) alias si dictione (citra) tantum utantur sine copula, non probant; Nisi alijs concurrentibus addatur aliqua dictione temporis continuatiua, vel nisi essemus in Regno Hispaniarum, ibid. nu. 12. 14. & 15.
- 2 Consuetudo innumerabilis non probatur per instrumenta confecta super actibus ipsis, secus si adducantur instrumenta, seu scripturae, in quibus enunciatur ipsa innumerabilis, seu quæ ipsam canonizant, dummodo enunciatiua sint antiqua, cap. 100. nu. 16. & 17.

I N D E X.

- 1 *Consuetudo immemorabilis non tollitur per legem vel statutum, etiam si fuerit dictum nulla consuetudine obstante, vel sublata omni consuetudine, cap. 101. nu. 1.*
Limita nisi fuerit dictum sublata quacumque consuetudine secundum unam opinionem, sed Rota tenet contrarium, ibid. nu. 2. & 4.
- 2 *Consuetudo immemorabilis sublata censetur per legem quancumque consuetudinem auferrentem, quando quis se fundat in sola consuetudine, secus quando fundat se in alio iure, ad cuius probationem adducit presumptiue continuationem vetustissima consuetudinis, cap. 101. nu. 5.*
Item sublata consuetudine immemorabilis etiam tollitur, ubi per legem reprobatur consuetudo uti iniqua, & irrationabilis, ibid. nu. 6.
Idem est, quando lex, vel statutum expresse tollit etiam priuilegia, ibid. nu. 7.
- 2 *Consuetudo immemorabilis non est proprie priuilegium, sed dicitur priuilegium fictum, & tacitum, ibid. nu. 8.*
- 2 *Consuetudo per solum consensum Populi, Vniuersitatis, collegijve etiam absque actuum frequentia, & temporis diuturnitate, quando de dicto consensu saltem tacite apparet, capitulo 200. numero 18.*
- 2 *Consuetudo interpretatiua, seu obseruantia communis inducitur absque temporis diuturnitate, cap. 100. nu. 22.*
Item consuetudo praeter ius, quae non detrahit inri Ecclesia, temporis diuturnitatem non exposcit, sed sufficit probare per aliquot actus aliquando ita seruatum fuisse, ibid. nu. 23.
- 2 *Consuetudo contra ius de iure civili, ubi de positiuis dispositionibus agitur, inducitur per lapsum decem annorum, secus de iure canonico, cap. 100. nu. 24.*
- 2 *Consuetudo aliqua contra ius canonisum tractans de fide, & de sacramentorum substantia introduci non potest, cap. 100. nu. 25.*
Idem est si ius canonicum tractet de priuilegijs personarum ecclesiasticarum, & de illarum praerogatiua, quae libertas ecclesiastica dicitur, ibidem num. 26.
Idem etiam si agatur de consuetudine inducenda contra aliquos particulares Religiosos, ibidem numero 27.
- 2 *Consuetudo aliqua induci non potest in prauidicium bonorum ecclesiasticorum, nisi per spatium temporis innumerabilis, vel saltem centum annorum, cap. 100. nu. 28. & 29.*
- 2 *Consuetudo contra ius canonicum (ubi agitur de iuribus, & rebus temporalibus acquirendis emittendisve, & alijs civilibus dispositionibus) non inducitur, nisi spatio 40. annorum secundum communem, sed iuxta vericrem sententiam decem anni sufficiunt, capitulo 100. numero 30. & 31.*
- 1 *Contractus occasione quando est ius quaesitum tertio, non potest ab illo contractu recedi in eius prauidicium, cap. 5. nu. 10.*
- 1 *Contractus non operatur ultra intentione agentium, cap. 39. nu. 28.*
- 1 *Contractus locus in decisuis quando attendatur cap. 9. nu. 16.*
- 1 *Contractus super feudo non valet, per quem transfertur Dominum, aut aliud ius in feudo, cap. 40. num. 4.*
- 1 *Contractus & donationes inter viuos possunt fieri etiam in testamentis, quando interueniunt requisita, ut est praesentia utriusque partis, cap. 48. num. 11.*
- 1 *Contractus ab eo ratificari dicitur, qui ex contractu agit, cap. 81. nu. 14.*
- 1 *Contractus nominatus contruens pactum resolutiuum ob inobseruantiam rescindi potest, cap. 90. num. 1.*
Item rescindi ipso iure, si pactum resolutiuum sit concepta verbis directis, praesertim quando contractus non fuit perfectus, ibid. nu. 2.
- 1 *Contractus non habens pactum resolutiuum ob defectum implementi non rescinditur, sed agendum est vel ad ipsum implementum, vel ad interesse, cap. 90. nu. 3.*
- 1 *Contractus nominatus sub conditione, vel modo factus qui non sit adimpletus, rescinditur, quando conditio, vel modus fuit causa finalis contractus, secus si tantum impulsua, cap. 90. nu. 5.*
- 1 *Contractus venditionis non rescinditur etiam si in instrumento fuerit expressum bona ad venditorem spectare pleno iure, & postea detegantur subiecta fideicommissio, de quo emptor notitiam habuit, secus si ignorauit, & venditor sciuit, quia tunc venditio annullatur, vel saltim est locus redbitoria, cap. 90. nu. 5.*
- 1 *Contractus venditionis annullatur ipso iure ab initio, quando in testamento fuit facta expressa prohibitiua alienationis, cap. 90. nu. 6.*
- 2 *Contractus fideiussionis a muliere celebratus iuramento confirmatur, nisi statutum tollat fidem in instrumento, cap. 5. nu. 17. & 18.*
Non valet quando mulier remanet penitus indotata, & sine aliquibus bonis non obstante iuramento, quamuis mulier fideiubeat per liberado viro a carceribus, ibidem nu. 19. & 21.
- 2 *Contractus minoris sine solenitate factus, quando cedit in eius utilitatem, sustinetur ipso volente, & non alias, cap. 63. nu. 3.*
Item sustinetur, quando adest iuramentum promissorum, ibidem nu. 4. Nisi iuramentum tanquam dolo extortum a statuto annullatur, ibidem num. 5.
- 2 *Contractus locationis perpetuae, quomodo ab emphiteusi distinguatur, cap. 76. per totum.*
- 2 *Contractus talis praesumitur in essentia, qualis apparet in sui figura, cap. 76. nu. 5.*
- 2 *Contractus duplicem habens figuram intelligitur secundum nomen impositum a contrahentibus, nisi substantia repugnet, capitulo 76. numero 19.*
- 2 *Contractus praecedens non tollitur per subsequenter in prauidicium illius, cui ex primo contractu fuit ius quaesitum, pag. 277. nu. 10.*
- 2 *Contractus talis iudicatur, qualis a partibus verbis expressis denominatur, pagina 285. numero 2.*

I N D E X.

- 2 *Contractus mutui de necessitate requirit, quod dominium rei in accipientem transferratur, pag. 285. nu. 4.*
- 2 *Contractus mutui fit solum de rebus consistentibus in pondere numero, & mensura, & qua in genere suo functionem recipiunt, pag. 286. numero 10.*
- 2 *Contractus ex sola simultaneitate non dicuntur usurarij, pag. 286. nu. 12.*
- 2 *Contractus debet celebrari secundum solemnitatem loci ubi fit, & non loci, unde quis originem ducit, pag. 292. nu. 4. & 6.*
- 2 *Contractus innominatus regulatur secundum naturam eius contractus, cuius magis assimilatur cap. 146. nu. 5.*
- 2 *Contradictor legitimus dicitur is, ad quem causa, & defensio principaliter pertinet, cap. 86. numero 58.*
- 2 *Contrahentes in dubio videntur se velle conformare cum dispositione statuti, pagina 304. numero 14.*
- 1 *Contrauentor secundus (quotiescumque duo fecerunt pacem, & promiserunt se inuicem non offendere sub certa pena, & uterque offendit, sed unus prius, & alter postea) potest agere ad penam conuentionalem contentam in instrumeto patris, cap. 89. nu. 1. & 11.*
Item secundus contrauentor in contractu ultro citroque obligatorio, & iurato, potest agere contra primo contrauentientem ad obseruantiam, ibid. num. 2.
- 1 *Contrauentio, & quando obstat agenti ad obseruantiam contractus, cap. 89 per totum.*
- 2 *Contumacia cessante, cessat pena ab contumacia illata, cap. 34. nu. 10.*
- 1 *Conuentio respiciens casum mortis alterius de iure communi non valet cap. 39. nu. 2.*
Limita in inuestitura feudi, quam Dominus uiuente uasallo potest facere in alium, conferendo tamen collationem in tempus mortis possessoris siue herede, ibid. nu. 1.
- 1 *Copia probat si sit adminiculata taliter, quod inducat animum iudicis ad credendum, cap. 26. nu. 17. & cap. 81. nu. 5.*
- 1 *Copia simplex non habens requisita de quibus in cap. 1. de fide instrument. non probat. capitulo 81. num. 1.*
Item extracta ex alieya scriptura parte non citata, & sine iudicis auctoritate, nullam fidem facit, ibid. nu. 2.
- 1 *Copia copia non probat, etiam quod a pluribus notarijs sit conscripta, & illi notarij attestentur se uidisse originale, cap. 81. nu. 3.*
- 1 *Copia simplex probat, quando concurrunt adminicula, seu coniectura sufficientes, cap. 81. numero 5.*
- 1 *Copia alterius copia foundationis iurispatronatus ex registro sumpta, fidem facit, concurrentibus praesumptionibus, cap. 81. nu. 8.*
- 1 *Copia producta parte citata plene probat, quando nihil contra eam fuit oppositum, nec potest amplius impugnari, cap. 81. nu. 9.*
- 1 *Copia extracta in vim copulsoriae parte non cita-*
- ta ad dicendum contra, si nihil contra eam opponatur, plene probat, cap. 81. nu. 12.*
- 1 *Copia, seu exemplum exempli in Archiuio reperi non probat, nisi ostendatur originale, etiam si utrumque exemplum solemniter extractum fuerit, cap. 81. nu. 15. & 16.*
- 1 *Copia simplex producta nedum per se nullam fidem facit, sed neque ullam operatur confessionem producentis, cap. 82. nu. 17. 18. & 19.*
- 1 *Copula (&) intelligitur retentis terminis de quibus supra, cap. 99. numero 5. & lib. 2. cap. 50. num. 6.*
- 2 *Copula (&) proprie auget dispositionem, cap. 66. nu. 2. praesertim quando ad alias personas refertur, lib. 1. cap. 99. nu. 4.*
- 2 *Copula (&) posita inter nomina propria non requirit concursum utriusque, secus si inter nomina appellatiua, cap. 83. nu. 30. & 31.*
- 1 *Corn. conj. 123. libro 4. declaratur, capitulo 1. numero 32.*
- 1 *Creditor simul, & haeres defuncti adeundo hereditatem cum beneficio inuentarij potest deducere suum creditum etiam sine facto iudicis, nisi uellet aliquam rem particularem sibi appropriare pro suo credito, vel alias uti beneficio separationis, quia tunc seruanda est forma, l. a diuo Pio, §. super rebus, ff. de iudic. cap. 37. num. 1. & 3.*
- 1 *Creditor potest deducere suum creditum etiam non confecto inuentario, dummodo non fuerit simpliciter institutus, sed grauatus restituere, cap. 37. nu. 4.*
- 1 *Creditor censetur deducere suum creditum de tempore additionis hereditatis, non autem de tempore restitutionis fideicommissi, cap. 37. numero 7. & 15.*
- 1 *Creditor, & haeres defuncti si ab initio non deducit suum creditum amittit illius fructus, & eos tenetur in Trebellianicam imputare, cap. 37. num. 8.*
- 1 *Creditor si nullum patiatum damnum, censetur de suo credito sibi satisfacisse de tempore restitutionis hereditatis, ibid. nu. 10.*
- 1 *Creditor potest variare actionem contra suum debitorem etiam diuersam & contrariam, & nedum in prima instantia, sed etiam in ulterio-ri, dummodo commissio sit generalis, & non restricta ad certam actionem, capitulo 38. nu. 1. & sequenti.*
- 1 *Creditor qui ordinarium iudicium contra debitorem intentauit, non potest deinde executiue agere, nisi in instrumento adsit clausula, quod una via electa alteri praedudicatum non censeatur, cap. 38. num. 4. Vel nisi lis ordinaria pendeat super contrauentione alicuius instrumenti, ibidem numero 5. Vel nisi debitor sit contumax, ibid. nu. 7.*
- 1 *Creditor non tenetur acceptare partem crediti sibi oblatam a debitore, quando totum debitum est clarum, si autem sit illiquia, vel debitor partem debiti confiteatur, & partem neget, tunc tenetur recipere partem, quam debitor confiteatur, cap. 57. nu. 10. 11. & 12.*

I N D E X.

- 1 Creditor tenetur acceptare sortem principalem, quando usurae seu fructus sunt illiquidi, vel in iudicio negantur, cap. 57. nu. 12.
- 1 Creditor quādo admittatur ad iuramentum suppletorium in materia cedula priuata, cap. 79. numero 15.
- 1 Creditor non tenetur recipere pecuniam diminutam tempore solutionis in bonitate intrinseca, nisi aliter tempore obligationis conuentum fuerit, cap. 94. nu. 8.
- 2 Creditor, qui praesentauit literas a suo debitore campfiori directas (cessante delegatione) non tenetur de negligentia in exigendo, capitulo 11. numero 5.
Item potest post receptum ordinem ante tamen solutionem omnia facere, quae sibi de iure, vel conuentione sunt promissa, ibid. nu. 7.
- 2 Creditor anterior, quādo possit auocare pecunias exactas per secundum creditorem, cap. 36. nu. 1. & sequen.
- 2 Creditores, quando hereditas non est soluendo possunt agere contra legatarios, capitulo 8. numero 11.
- 2 Creditor habens praedium pignori, si illud meliorauit, fructus melioramentorum cum sumptibus non compensat, cap. 112. nu. 53.
- 2 Creditor possidens sine vitio rem debitoris, non tenetur illā restituere, nisi sibi offeratur suum creditum, siue illud creditum habent hypothecam, siue non, cap. 119. nu. 1.
Amplia primo procedere in debitore cuiuslibet rei, tam chyrographario, quam sine chyrographo, ibid. nu. 2.
Amplia secundo ut nec in iudicio spoliū sit facienda restitutio sine idonea cautione, quando ex restitutione posset sequi damnum irreparabile creditori, cui non fuit cautum in petitorio, ibidem num. 4.
- 2 Creditor habens hypothecam anteriorem ceteris creditoribus praeferrī debet, cap. 121. nu. 23.
- 2 Creditor debitori suo succedens iura sua confundit, nisi adiuerit hereditatem cum beneficio legis, & inuentarij, cap. 121. nu. 26.
- 2 Creditor secundus nō habet ius offerrendi, quando primus auctoritate legis, vel pacti vendidit bona debitoris, secus si debitor dederit illa in solutum, vel vendiderit primo creditori, & ipse creditor alteri, pag. 289. nu. 1.
- 2 Creditor hypothecarius habet ius offerrendi etiam in causa appellationis, & in actu ipsius executionis, pag. 289. nu. 3. & 4.
- 2 Creditor habens generalem hypothecam habet electionem in quibus bonis velit agere, pag. 289. numero 6.
Non habet ius offerrendi contra secundum creditorem bona debitoris possidentem ex speciali hypotheca, ibid. nu. 7.
Creditor primus possidens rem hypothecatam habet ius offerrendi contra secundum, ibidem numero 9.
Creditor possidens rem alteri hypothecatam pro confirmatione suae possessionis, non tenetur offerre totum creditum, si excedat valorem rei, sed

- ei sufficit offerre usque ad verum pretium, ibidem num. 11.
Item non potest cogi ad accipiendam oblationem, nisi sit pro toto credito. ibid. nu. 12.
- 2 Creditor habens hypothecam anteriorem non potest pecuniam a debitore secundo creditori solutam auocare, si bona fide fuit consumpta, secus si mala, cap. 36. nu. 1. & 8.
Potest pecuniam posteriori creditori solutam auocare, quādo tempore solutionis par fuit omnium creditorum diligentia, & tamen posterior fuit gratificatus, ibid. nu. 3.
Item potest auocare, ubi solutio fuit facta per decoctum, & non superest unde satisfiat ipsi anteriori, ibid. nu. 4.
- 2 Creditor priuilegiatus, ut est f. f. scus potest pecuniam solutam secundo creditori auocare, cap. 36. num. 5 & 6.
- 2 Culpa vnus compensatur cum culpa alterius, ita tamen, quod culpa illius maior censeatur, qui obtinet instar petitoris, cap. 72. nu. 10.
- 2 Curator ad litem non datur pupillo non petenti, quando lis est cum tutore, cap. 145. nu. 1.
Item non datur pupillo habenti tutorem praesentem, ibid. nu. 2.
Curator ad litem datur pupillo etiam non petenti, quando lis est cum alio, quā cum tutore, ibidem num. 3.
- 2 Curia magna Vicaria Neapolis representat personam Regis, & in causis criminalibus potest statim pronūciare sine nouo processu super confessione incidenter facta, cap. 89. nu. 3.

D

- 2 **D**amna, & interesse regulariter propter moram debentis soluere veniunt in quocumque iudicio, cap. 117. nu. 27.
Damna & interesse non possunt liquidari in iudicio saluiani interdicti, quando pro illis nulla competit hypotheca, ibid. nu. 28.
- 2 Damnum debet aestimari attento valore rei de tempore, quo fuit illatum, cap. 16. nu. 7.
- 1 Debitor per depositum purum, quando nec ipse, nec creditor est in culpa liberatur, secus si depositum sit conditionale etiam conditione intrinseca, cap. 7. nu. 9.
- 1 Debitor, qui consensit reservationi pensionis iuramento praestito, & praemissa obligatione in forma Camerae, non potest preteritu inopia uti beneficio cap. Odoardus, vel alio simili remedio pauperibus concessio, cap. 21. nu. 18.
- 2 Debitor transmittens literas campfiori, ut soluat suo creditori, non liberatur, nisi sequuta fuerit solutio, etiam si ordo a creditore praesentatus fuerit, & a campfiori acceptatus, contra Bartolum, cuius doctrina communiter reprobat, cap. 11. nu. 1. 2. 6. & 8.
Limita nisi interueniat deligatio, ibid. nu. 3.
- 2 Debitor principalis an teneatur prestare fideiussionem a lege requisitam, quando per se est idoneus, cap. 65. nu. 17.
- 2 Debitor soluens pecuniam, & sic quantitatem falso

I N D E X.

- falso procuratori non liberatur, etiam si habuerit iustam causam credendi eum esse verum procuratorem creditoris, secus si soluerit certam speciem, seu rem particularem, cap. 93. num. 15. 16. & 17.*
- 2 *Debitor non constituitur in mora nisi fuerit interpellatus, pag. 269. nu. 2.*
Amplia ut una etiam interpellatio sufficiat, ibidem num. 3.
Amplia secundo, ut etiam sufficiat una interpellatio extrajudicialis in his, quae debentur iure actionis, vel obligationis, secus in his, quae debentur officio iudicis nobili, ibid. nu. 4. 5. & 6.
- 2 *Debitor non constituitur in mora ante litem contestatam, quando creditor prius fuit morosus, videlicet, quia noluit recipere pecuniam sine iusta causa, pag. 269. num. 7. Sed an istud sit verum, vide in sine numeri 8. & 9.*
Item nec constituitur in mora per interpellationem, si antea fuerit in mora, & post dictum moram creditor non interpellavit, pagina 270. nu. 10. Sed contrarium tenet las. & est verior opinio, ibid. nu. 11.
Debitor ex delicto constituitur in mora absq. interpellatione, ibid. nu. 13.
Item debitor extraneus, qui mulieri dotem promisit, ibid. nu. 15.
Item debitor obligatus minori 25. annis per contractum bonae fidei, vel per fideicommissa, aut legata, ibid. nu. 16.
Item debitor Ecclesiae, vel alterius loci pii, ibidem nu. 17.
Item debitor pupilli, ibid. nu. 18.
Item debitor fisci, ibid. nu. 19.
Item debitor qui promisit se aliquid facturum, & curaturum licet contrarium Decio, & c. magis placeat, ibid. nu. 20.
- 2 *Debitor qui promisit aliquid consistens in faciendo, quod habet tractum successuum, constituitur in mora sine interpellatione, pag. 271. n. 21.*
Item debitor, qui ante interpellationem dixit, nolo adimplere quod promisi, ibid. nu. 22.
Item debitor obligatus cum iuramento, & sciens creditorem indigere, ibid. nu. 23.
Declara nisi debitor promiserit ad diem incertum, ibid. nu. 24.
- 1 *Debitor excusatur a mora propter difficultatem, quando promisit aliquid, quod in faciendo consistit, pag. 271. nu. 25.*
Amplia etiam si interpositum esset iuramentum, ibid. nu. 26.
Limita in eo, qui tenetur ad sistendum, vel ad representandum aliquem in iudicio, nisi casus mortis acciderit in eo, qui representari debebat, ibid. nu. 27. & 28.
Limita secundo quando factum debet explicari mediante pecunia, ibid. nu. 29.
- 2 *Debitor, qui promisit dare aliquam speciem propter difficultatem a mora excusatur, dummodo difficultas sit magna, ita ut quodammodo casui fortuito equiparetur, pagina 271. numero 30. & 31.*
Item perdit beneficium excusandi se a mora propter difficultatem negando debitum, si postea de mendacio conuincatur, ibid. nu. 32. Licet Alexand. citatus, ibid. num. 33. contrarium teneat, cuius opinio an sit vera, vide in pagina sequenti num. 34.
- 2 *Debitor quantitatis non excusatur a mora propter difficultatem, pag. 272. nu. 35.*
Contrarium tenet Salicet. & alij nonnulli, quorum sententia reprobatur, ibid. nu. 36.
Debitor excusatur a mora quando fecit quantum potuit, tot fuit impeditus a casu fortuito, vel ab aliquo contra quem non potest habere regressum, ibid. nu. 38.
Item excusatur, quando debet prestare quantitatem respectu certa speciei, ibid. nu. 39.
Debitor post interpellationem debet scire, & intelligere se debere, alias in mora non constituitur, ibid. n. 40. Et quando dicatur scire, vel scire debere tradunt Bart. & alij remissive allegati, ibid. nu. 41.
- 2 *Debitor non admittitur ad purgationem nouae, quando mora fuit commissa propter factum momentaneum, pag. 273. nu. 1.*
Admittitur in facto successiuo, dummodo iura actoris sint integra, ibid. nu. 2.
Limita, nisi debitor ex facto suo sibi abstulerit facultatem purgandi moram, ibid. nu. 3.
Limita secundo quando res principalis debet praestari stipulatori, pena autem tertio, ibidem numero 4.
Sed contrarium tenent Imol. Cuman. & Paul. de Cast. allegati, ibid. nu. 5.
- 2 *Limita tertio quando renunciatum fuisset facultati purgandi moram, pag. 274. nu. 6.*
- 2 *Debitor moram commissam propter non factum, & negligentiam purgare potest usque ad litem contestationem, pag. 274. nu. 7.*
Limita, nisi creditor ex mora debitoris passus fuisset damnum excedens estimationem facti permissa, ibid. nu. 8.
Debitor etiam si creditor damnum sit passus ex non facto, potest moram purgare, quando damnum illud vult rescire, & factum adimplere, tametsi mora sit commissa circa decisoria iudicij, ibid. nu. 11. & 12.
- 2 *Debitor non potest moram purgare, quando ius actoris factum est deterius in stipulationibus extrajudicialibus, secus in iudicialibus concernentibus ordinationem litis, non autem substantiam obligationis, ibid. nu. 13. & 14.*
Item non potest moram purgare usque ad litem contestatam, quando per eius subterfugium lis non contestatur, ibid. nu. 15.
Similiter non potest moram purgare, quando instante creditore soluit panam, vel interesse, & executio fuit facta, ibid. nu. 17.
- 2 *Item non admittitur ad mora purgationem, quando executio fit ipso iure, ibid. nu. 18.*
Limita nisi ipsa lex ulterius procedat disponendo moram purgare posse, ibid. nu. 19.
- 2 *Limita secundo, quando mora ad nullius damnum tendere nisi morosi, pagina 275. numero 20.*

I N D E X.

- Limita tertio, quando executio legis est medicinalis, ibid. nu. 21.*
- Debitor non potest moram purgare, ubi appositum est iuramentum super promissione pena, pag. 275. nu. 25.*
- Limita de iure canonico, secundum quod etiã ubi adest iuramentum admittitur purgatio mora, quando ius alterius non est factum deterius, ibid. nu. 26.*
- Debitor moram regulariter purgare non potest post litis contestationem, ibid. nu. 27.*
- Limita, nisi post litis contestationem offerratur id quod petitur, ibid. nu. 28.*
- Limita secundo in debitore ex causa fideiussio- nis, qui non tenetur ex facto suo, sed ex sua promissione propter factum alterius, ibid. nu. 29.*
- Limita tertio quando ante litis contestationem nulla mora præcessit, sed contrahitur in ipsa litis contestatione, quia tunc mora purgato admittitur usque ad sententiam, vel etiam statim lata sententia, Imò pendente etiam iudicio in secunda instantia, ibidem numero 30. 31. & pagina 277. num. 44.*
- 1** *Debitor regulariter ad purgationem mora non admittitur quando cum certa die, & certa pena aliquid promisit, pag. 276. nu. 32.*
- Limita primo in stipulationibus Pratorij, & iudicialibus quo ad preparatoria tantum iudicij, secus quo ad decisoria, ibid. nu. 33. & 34.*
- Limita secundo ubi in testamentis, & ultimis voluntatibus, dies adycitur causa multiplicanda obligationis, licet in contractibus secus sit, ibidem nu. 35.*
- Limita tertio in die tacita, quam promissor non potuit intelligere, & prævidere, ibidem numero 36.*
- Limita quarto, quando dies est adiecta in pacto nudo, & postea fuit promissa pena per stipulationem, ibid. nu. 37.*
- Limita quinto quando apposita esset dies tantum a partibus, & lex subintelligeret panam, idest, interesse, quod ex parte debitoris pena est, ibid. nu. 38. Sed Ias. contrarium tenet nu. 39.*
- Limita sexto, quando dies esset adiecta causa demonstrationis, ibid. nu. 40.*
- Limita septimo in die incerta quamvis expressa, ibid. nu. 41.*
- Limita octavo si debitum non erat liquidum, ibidem num. 42.*
- 1** *Debitor potest purgare moram ante litem contestatam intra modicum tempus, quando cum die, & non pena aliquid promisit, pagina 277. numero 43.*
- Item potest purgare moram, quando sine die, & cum pena aliquid promisit adhibita tamen distinctione, ibid. nu. 45.*
- 1** *Debitor cuius bona substantur, tenetur de illorum euictione, pag. 288. nu. 3.*
- 1** *Debitum sub conditione non dicitur debitum, cap. 21. nu. 8.*
- 1** *Debitum quod soluitur occasione tributi in signum superioritatis de iure præscribi non potest, cap. 67. nu. 41.*
- 2** *Decima quæ soluitur Ecclesie est tributum antimarum egentium, & super omnia est favorabilis, cap. 108. nu. 23.*
- 2** *Decima animalium Ecclesie solui debet, quando amplius non indigent lacte, cap. 95. nu. 20.*
- Declara, ut per virili talis decima sit persolueda si animalia pro parte anni morentur in parrochia Domini sui, & partim in aliena, nisi consuetudo aliud in contrarium disponat, ibidem nu. 21.*
- 1** *Decimandi ius ab una Ecclesia contra aliã præscribi potest, dummodo concurrat titulus, & possessio quadraginta annorum, vel sola possessio immemorabilis, cap. 95. nu. 22.*
- Declara, quando Ecclesia non est parrochialis, secus si agatur de præscriptione unius parrochialis aduersus aliam, quia tunc sola quadragenaria sufficit, ibid. nu. 23.*
- Idem est, ubi agitur de præscriptione inter Ecclesiam non parrochialem, & aliam similiter non parrochialem, ibid. nu. 24.*
- Decimam non soluendi libertas in totum præscribi non potest, etiam a personis religiosis, etiam si per mille annos constaret non fuisse solutam, ibid. nu. 28. & 30.*
- Decima consignanda est in horreo Rectoris Ecclesie expensis debitoris, nisi consuetudo sit in contrarium, ibid. nu. 35.*
- 1** *Decima in laicos infeudari non possunt post Concilium Lateranense, cap. 13. nu. 1.*
- Decima si laicis fuerint concessa post Concilium Lateranense, data etiam obseruantia inuestitura confirmatio Apostolica non præsumitur per lapsum temporis, etiam immemorabilis, nisi probetur fama priuilegy, ibid. nu. 4.*
- 1** *Decima a laico illas possidente non possunt in alium licum quouis modo transferri sine auctoritate Pape, non obstante consuetudine contraria, & quamuis consensus Episcopi interueniat, cap. 95. nu. 19. 20. & 22.*
- Item per laicos aliquo temporis cursu præscribi non possunt ratione spiritualitatis, ibid. nu. 23.*
- 2** *Decima laicis concedi non possunt ultra vitam conductoris, etiam si solemnitates interuenierint quæ in alienatione rerum Ecclesiasticarum requiruntur, cap. 102. nu. 3.*
- 2** *Decima, primitia, & oblationes sunt de iuribus parrochialis Ecclesie, & illi debentur ratione sacramentorum, cap. 54. nu. 2.*
- 2** *Decima de iure antiquo debebantur sacerdotibus in genere, nunc autem Parrocho sunt tantum persolueda, et non alijs clericis in Ecclesia seruientibus, cap. 54. nu. 3.*
- Amplia, ut decima primitia, & oblationes Parrocho tantum debeantur non obstante consuetudine in contrarium, ibid. nu. 4.*
- 2** *Decima Ecclesie parrochialis persolueda est absque diminutione, vel detractione, quamuis prædium decimatorium duplicem fructum afferrat in anno, cap. 95. nu. 14.*
- Item quamuis prædium euertatur, & reducatur ad nouam speciem fructuum, ibidem numero 15. & 16.*

I N D E X.

- 2 Decima persolvende sunt etiam respectu fructuum, qui subrogantur in locum eorum, qui ex prædio decimali prius colligebantur, cap. 95. num. 17. & 26.
- Declara ut decima non debeatur de fructibus subrogatis, quando decima fructuum, qui prius colligebantur erat debita ratione præscriptionis, nisi etiam respectu subrogatorum de sufficienti præscriptione doceatur, ibid. nu. 27.
- 1 In decimis soluendis vni Ecclesia potius, quam alteri, consuetudo attendi debet, si aliud de iure cautum non reperiatur, cap. 95. nu. 19.
- 1 Decisio Afflicti 240. num. 9. in fine, & Vincentij de Franc. 1. nu. 17. declarantur, cap. 26. nu. 9.
- 1 Decisio 10. in fine, de iure patron. in nouis declaratur, cap. 30. nu. 13.
- 1 Decisio Capicij 16. numero 1. declaratur, cap. 57. num. 5.
- 1 Decisio Putei 132. libro 2. declaratur, cap. 58. numero 17.
- 2 Decisio Putei 75. libro 3. declaratur, cap. 59. numero 42.
- 1 Decisio Guid. Papæ 531. declaratur, capitulo 76. num. 11.
- 1 Decisio Crescentij 1. de rescriptis declaratur, cap. 98. nu. 4.
- 2 Decisio Gomesij prima, & 100. declaratur procedere respectu aliarum solemnitatium, non ubi datur de nullitate donationis propter defectum insinuationis, cap. 27. nu. 14.
- 2 Decis. Andr. in cap. 1. §. & olim, col. 2. vers. si ergo viuens, de succes. feud. declaratur, capitulo 28. num. 2.
- 2 Decisio Afflicti 176. declaratur, cap. 89. nu. 4.
- 2 Decisio Cardinalis Paleotti 22. est reuocata, cap. 94. num. 16.
- 2 Decisio Guid. Papæ 522. declaratur, pagin. 296. numero 23.
- 2 Declaratio pretij rei vendite alicui commissa, fieri potest absque partis citatione, licet in discussione negotij citatio sit necessaria, cap. 70. num. 2. & 3.
- Reducitur ad arbitrium boni viri, si is, cuius arbitrium fuit electum in declaratione modum exceperit, ibid. nu. 6.
- Amplia etiam si declaratio fuerit commissa ad eius arbitrium, & beneplacitum, ibid. nu. 7.
- 2 Declarationis natura est non tribuere aliquid de nouo, cap. 105. nu. 18.
- 1 Declinatoria fori omissa non vitiat processum, quando iudex coram quo fuit litigatum erat competens, secus si funditus carebat iurisdictione, quia tunc semper opponi potest cap. 49. num. 9. 11. & 12.
- 2 Decoectio campforis, an cedat damno creditoris, qui recepit ordinem a suo debitore campfori directum, ut sibi soluat, vel potius debitoris, qui dedit dictum ordinem, cap. 11. per totum.
- 1 Decretum irritans, & clausula derogatoria de qua in Concilio Lateranensi, ligat ipsum Papam ex quadam protestatione contraria voluntatis, ita ut, nisi specialiter Papa deroget dicta protestationi, priuilegium decimarum laicis concessum sit nullum ex defectu voluntatis, cap. 19. nu. 5. & lib. 2. cap. 38. nu. 41. & 42.
- 1 Decretum irritans, & clausula derogatoria non ligant Papam in materijs Concilij Tridentini, cap. 19. nu. 12.
- 1 Directo irritanti, ut derogatum dicatur, non sufficit quod Papa de illo notitiam habuerit, cap. 52. num. 13.
- 1 Decretum irritans operatur ut magis attendatur forma legis, quam ratio legis, cap. 68. nu. 7.
- 1 Decretum irritans appositum in dispositione expresse inducit formam, secus si tacite ex ea colligatur, cap. 68. num. 8. & lib. 2. cap. 38. num. 15. & 12.
- 1 Decretum irritans appositum in confirmatione statutorum non inducit talem formam, qua alteret eorum dispositionem, sed tantum operatur, quod statuta non possint ab inferioribus tolli, nec alterari, cap. 68. numero 10. & lib. 2. cap. 38. num. 3. & 6.
- 1 Decretum irritans appositum in libro statutorum, siue in principio, siue in fine, non refertur ad omnia in eo contenta, sed ad ea tantum, qua de iure communi sunt talia, vel ex quorum corpore talis expressio colligatur, qua inducat nullitatem, cap. 68. nu. 11.
- 2 Decretum irritans ligat etiam ignorantes, præterquam si sit decretum legati, seu alterius inferioris, vel agatur de pena, cap. 38. nu. 1. & 2.
- Decretum irritans inficit titulum, & possessionem, ibid. nu. 16.
- Item reddit iudicium ipso iure nullum, tam in petitorio, quam in possessorio, ibid. nu. 17.
- Item iunctum cum clausula sublata, & c. ligat manus inferioris, ut nihil in contrarium possit decernere, ibid. nu. 18.
- Decretum irritans inficit titulum, & possessionem, & nullitatem operatur, quando est positum in reservatione clausa in corpore iuris, vel super certa re, ut puta super certo corpore beneficij, alias secus, ibid. nu. 20.
- 2 Decretum irritans non infirmit actum plene perfectum ante decreti interpositionem, sed in gratia adiectum operatur etiam ante presentationem literarum, & sic reuocat processum factum a iudice etiam ante presentatas literas reuocatorias, cap. 38. nu. 21. 22. & 23.
- Impedit executionem sententia lata etiam ante eius interpositionem, ibid. nu. 24.
- Item de stylo Rote operatur nullitatem duntaxat, quando pars, ad cuius fauorem est appositum, de illo opponit, ibid. nu. 25. & 26.
- Decretum irritans stat accessorie ad gratiam, seu dispositionem super qua apponitur, & secundum naturam illius debet regulari, ibid. num. 27. & cap. 39. nu. 2.
- 2 Decretum irritans tollitur per derogationem ipsius gratia, vel dispositionis principalis, dummodo derogatio sit specialis, & indiuidua, cap. 38. nu. 28. & 29.
- Item appositum in gratia ad postulationem partis intelligitur veris existentijs narratis, nec impedit, quin de subreptione opponi possit, ib. n. 30.

I N D E X.

- Decretum irritans non ligat Papam, quamvis loquatur de quacumque auctoritate Apostolica, ibid. nu. 33.*
- Item eius verba non sunt trabenda ad personam loquentis, ibid. nu. 34.*
- Decretum irritans ligat Papam, quando dicitur etiam per nos, &c. ibid. nu. 35.*
- Item ligat Papam quando apponitur in lege, seu constitutione generali, nisi Papa aliquid faciat motu proprio, vel si facit ad instantiam partis, id faciat ex certa scientia, cum clausula derogatoria ipsius decreti, ibid. nu. 36. & 37.*
- 2 *Decretum irritans appositum in regula octava Cancellariae de mensibus, & alternatiua, ligat ipsum Papam, quo ad prouisiones contingentes in mensibus ordinary, cap. 38. nu. 38.*
- Item in iure appositum comprehendit Papam, quo ad ordinariam potestatem, praesertim si ius sit editum in Concilio generali, in quo non sit expressè reseruata auctoritas sedis Apostolica, ibid. nu. 39 & 40.*
- 2 *Appositum in indulto, seu constitutione particulari legat etiam ante publicationem, cap. 39. numero 3.*
- Non operatur ante publicationem, quando apponitur in constitutione generali, vel penali, ibid. nu. 11. 12. & 13.*
- 2 *Decretum irritans impedit non usum, cap. 39. numero 43.*
- Appositum in constitutione generali, siue speciali nunquam ligat ignorantem quo ad panam, sed solum quo ad nullitatem actus, ibidem numero 45. & 46.*
- Appositum in indulto, seu priuilegio operatur a die data, etiam ante scientiam priuilegiati, si ipse decreto uti uoluerit, cap. 39. nu. 7. & 9.*
- Item appositum in regulis Cancellariae inficit retrogetta, quandocumque regula producatur, ibid. num. 8.*
- 2 *Appositum in statuto, non impedit, quin dispositio per equipollens adimpleri possit, si statutum aliquid disponat, nec ulterius procedat annullando factum in contrarium, cap. 38. numero 14.*
- 2 *Decretum Iudicis nullum omnia inficit, & factum illius vigore per illum, qui fuit priuatus non valet, tanquam factum contra debitum, & metu mandati, cap. 6. nu. 8.*
- Item ex decreto nullo possessione priuatus restitui debet, quamuis sit tertius, ibidem numero 4. & 6.*
- 2 *Decretum Iudicis non requiritur, quando creditor vendit rem pupilli sibi pignoratam, si in ipsa pignoratione decretum interuenerit, cap. 91. numero 5.*
- 2 *Defectus intentionis in parte gratiae non vitiat gratiam in alia parte separata, & distincta, cap. 18. nu. 48.*
- 2 *Defensor necessarius potest iuuare reum principalem ex iure proprio, pag. 281. nu. 5.*
- 2 *Delegatio non inducitur, nisi is cui fit delegatio sit debitor, & ut debitor promittat, & tanquam debitori, sibi fiat delegatio, cap. 11. nu. 4.*
- 2 *Delegatio facta per Papam, seu alium Principem operatur oris aperiitionem erga illum, cui obstat clausula sublata, cap. 37. nu. 39.*
- 2 *Delegatio generalis facta per viam legis exactas derogationes non requirit, ibid. nu. 40.*
- 2 *Delictum sine consensu, & voluntate non committitur, pag. 278. nu. 1.*
- 2 *Delictum ex proposito distinguitur, pagina 279. numero 8.*
- 2 *Delictum debet puniri in loco, in quo committitur, pag. 280. nu. 7.*
- 1 *Demonstrationes plures, ubi ex parte actoris in probanda identitate concurrunt, quam ex parte rei, tunc ille praeponderant, praesertim si sint fortiores, cap. 12. nu. 26.*
- Demonstratio, quae fit per confines magis attenditur, quam ea quae fit per nomen proprium, nisi demonstratio confinium sit falsa, & demonstratio nominis vera, ibid. nu. 31.*
- 2 *Denominatio contrahentium in contractibus denominandis, quando fit attendenda, capitulo 76. num. 18.*
- 1 *Depositi actio competit contra eum, qui recepit in custodiam, & mandati contra eum, qui exegit pecuniam, & alij custodiendam tradidit, cap. 7. num. 5.*
- Depositi periculum pertinet ad ereditorem, quando ipse fuit in mora adimplendi pro parte sua, etiam si depositum sit conditionale, conditione tamen potestatiua respectu ipsius creditoris, ibidem num. 6.*
- Fallit si creditor ex iusta causa recusauerit depositum recipere, ibid. nu. 7.*
- Per depositum purum, quando nec creditor, nec debitor est in culpa, debitor liberatur, secus si sit conditionale, etiam conditione intrinseca, ibidem num. 9.*
- 2 *Depositum habet vim solutionis, cap. 70. nu. 9.*
- 1 *Derogatio specialis Concilij Lateranensis, seu Conciliorum generalium est necessaria in priuilegijs decimarum, quae laicis conceduntur, nec sufficit clausula non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, etiam si in fine ad sit clausula, quorum tenores, cap. 19. num. 1.*
- Derogatio aliqua specialis non fit Concilio Tridentino, sed sufficit, quod materia sit contraria dispositioni dicti Concilij, ibid. nu. 11.*
- 1 *Derogatio in secunda constitutione posita tollit solum ea, quae videntur contraria dictae constitutioni, cap. 51. nu. 18.*
- Limita, nisi expressè secunda constitutio abroget primam per aliam clausulam, quam per clausulam derogatoriam Non obstantibus, &c. ut quia dicat, quod abrogat primam, ibidem numero 19.*
- 2 *Derogationes exactae in delegatione facta per viam legis non requiruntur, cap. 37. nu. 40.*
- 2 *Derogatio generalis non obstantium posita in aliqua dispositione cum clausula, quorum tenores, &c. idem operatur, ac si nominatum in contrarium obstantibus fuisset derogatum, cap. 40. num. 1.*

I N D E X.

- Item operatur derogationem specificam nedum in dispositione motu proprio facta, sed etiam ad partis instantiam, ibid. nu. 3.*
- Idem est, quamuis dispositio, cui derogatur habeat clausulas pragnantes, & cum derogatorijs derogatorijs ad dispositiones sequentes, ibidem nu. 4.*
- Derogatio generalis non operatur nisi quo ad ea, quae sunt contraria, & sic non tollit totam constitutionem precedentem, sed solum ea, quae sunt contraria secundae constitutioni, ibidem numero 5.*
- Item derogatoria generalis cum clausula, quorum tenores, &c. restringitur ad ea, quae in dispositione expressa fuerunt, non autem operatur quo ad non expressa, etiam si Princeps, illa non ignorauerit, ibid. nu. 13.*
- 2 *Derogatio generalis regularum Cancellariae operatur solum, quo ad regulas perimentes ipso iure gratiam, cuius favore facta fuit derogatio, non autem quo ad illas, quae non perimunt ortum ipsius gratiae, sed eam differunt, & suspendunt, donec aliquid factum sit, cap. 40. nu. 17.*
- Imò non operatur, nisi adsit indiuidua mentio earum regularum, quibus intenditur derogari, ibid. nu. 18.*
- Fallit, quando ultra derogatoriam generalem regularum est adiecta clausula, quorum tenores, &c. ibid. nu. 19.*
- 2 *Derogatoria generalis cum clausula, quorum tenores, &c. non operatur, quando dispositio contraria mandat fieri (specialem mentionem, & tacite, vel expresse prohibet expressionem generalem, cap. 40. nu. 20.*
- Item non operatur, quo ad regulas Cancellariae speciales, & indiuiduam mentionem requirentes, ibid. nu. 21.*
- Item non operatur, quando dispositio concernit prauiudicium tertij, ibid. nu. 22.*
- 2 *Derogatoria generalis priuilegiorum, & indultorum non comprehendit indulta concessa ad instantiam Regum, vel illorum Ambasciatorum, cap. 40. nu. 25. & 26.*
- Item nec concessa ad fauorem Vniuersitatis, ibidem nu. 27.*
- Item nec concessa ex causa onerosa, ibidem numero 28.*
- 2 *Derogatio etiam generalissima priuilegiorum alijs concessorum etiam cum clausula ad instantiam Regum, & cum derogatione regulae de iure quaesito non tollendo, non comprehendit priuilegia Regibus ipsis, vel alijs concessa iure speciali, nisi specifica mentio de eis facta fuerit in derogatione, cap. 40. nu. 29.*
- 2 *Derogatio regulae de iure quaesito non tollendo, non operatur, nisi respectu eorum, qui in priuilegio sunt comprehensi, cap. 40. nu. 30.*
- 2 *Derogatio etiam specialiter, & in indiuiduo facta non valet, nisi etiam contineat derogationem regulae, de iure quaesito non tollendo, cap. 40. n. 37.*
- Amplia, ut ad derogationem dictae regulae non etiam sufficiat scientia Papae, siue implicita, & quae desumatur ex clausula, ex certa scientia, siue etiam explicita, & verè narrata, sed est necessaria specialis, & expressa illius derogatio, ibid. nu. 38.*
- 2 *Derogatio regulae de iure quaesito non tollendo in supplicatione posita suffragatur licet in literis non legatur, cap. 40. nu. 39.*
- 1 *Descendentia ad effectum succedendi quando debeat sigillatim, & per gradus distinctos probari, & quod veniat a linea legitima, cap. 70. nu. 1. 2. & 3.*
- Descendentia, seu parentella in antiquis probatur etiam leuioribus probationibus, & sufficit fama publica, & testis de auditu, ibid. nu. 4.*
- Item descendentia in antiquis probatur per duas enunciatiuas emanatas a diuersis personis non suspectis, ibid. nu. 5.*
- 1 *Descendentia non probatur per instrumenta in antiquis, nisi sint saltem duo, & sint centi annorum dempto tempore litis inchoatae iuxta opinionem Rotae, licet ex dictis instrumentis aliud sit testamentum, in quo ille talis nominetur filius talis, & tanquam talis haeres instituitur, cap. 70. nu. 6. & 7.*
- Descendentia per testes de auditu quomodo probetur, ibid. nu. 8.*
- 2 *Descriptio bonorum, ex qua possit fideicommissario ius reddi, qualifurque sufficit, ad effectum detractionis Teebellianicae, licet alias inuentarium solemne esset necessarium, cap. 72. numero 3.*
- 2 *Detentatio sola non sufficit ad praescribendum, cap. 92. nu. 2.*
- 1 *Detractiones si non sint factae, ad effectum ut fieri possint haeredi a fideicommissario restitutio haereditatis fieri debet, cap. 1. nu. 30.*
- 2 *Detractiones omnes etiam alias secundum regulas iuris debite excluduntur, quando testator utitur verbis denotatibus integritatem suae haereditatis, cap. 105. nu. 22.*
- 2 *Deuolutio merè conuentionalis non potest peti, nisi quatenus interfit, cap. 76. nu. 8.*
- 2 *Dictio repetitiua stat accessorie, & refert omnes conditiones precedentis dispositionis, cap. 103. num. 7.*
- 2 *Dictio (adeo) est continuatiua, sed iuncta cum dictione (quod) est illatiua, & declaratiua, sicut dictio (ita quod) cap. 103. nu. 16.*
- 1 *Dictio (alio modo) est relatiua ad modos expressos, similes tamen expressis, cap. 28. nu. 14.*
- 1 *Dictio (verò) est aduersatiua, & inducit repetitionem omnium qualitatum expressarum in precedenti dispositione, cap. 30. nu. 50. & lib. 2. cap. 94. nu. 68.*
- 1 *Dictio (praenitus) omne etiam minimum excludit, cap. 32. nu. 6.*
- 1 *Dictio (descendentibus) apposita in substitutione post verbum filijs operatur successiuitatem, & comprehendit omnes in infinitum, cap. 45. num. 4. & 6.*
- 1 *Dictio relatiua (ipsis) iuncta dictioni vniuersali in substitutione, quid operetur, cap. 45. nu. 13.*
- 1 *Dictio (omnibus) operatur, ut comprehendantur ea, quae alias non comprehenderentur, c. 45. n. 14.*

I N D E X.

- 1 *Diētio (cum) exponitur pro simul , cap. 46. numero 6.*
- 1 *Diētio (supradictis) restringit dispositionem ad superiora perinde ac si specialiter essent repetita, cap. 51. nu. 7.*
- 1 *Diētio (insuper) intelligitur circa superiora ut addat superiori dispositioni , & retentis eisdem terminis, cap. 51. nu. 8.*
- 2 *Diētio (omnino) habet vim decreti irritantis , cap. 29. nu. 11.*
Item comprehendit omnes casus, & significat indistincte, & totaliter , cap. 25. num. 10. & lib. 1. cap. 51. num. 22.
- 1 *Diētio (ex) denotat causam immediatam , cap. 66. num. 14.*
Non impedit quominus in substitutione veniant etiam remotiores, ibid. nu. 15.
- 1 *Dictiones (quousque , donec, & similes) important conditionem extinctiuam, cap. 4. num. 9. & lib. 2. cap. 46. nu. 4.*
- 1 *Diētio (eo casu) denotat temporis extremitatē , cap. 66. nu. 12.*
- 1 *Item in substitutione posita est relatiua qualitatum precedentium , cap. 99. numero 2 & lib. 2. cap. 50. num. 3.*
- 1 *Item operatur , ut substitutio restricta sit ad casum expressum, nec ad alium extendi possit, cap. 99. nu. 3. & lib. 2. cap. 50. nu. 4.*
- 2 *Diētio (prout) quando refertur ad verbum impersonale infinitiuum , quod non habet certum numerum, & personam, infinitiue intelligitur, & accipitur conditionaliter , capitulo 1. numero 79.*
- 2 *Diētio (alias) est repetitiua similium qualitatum, cap. 18. nu. 16.*
- 2 *Diētio (semper) importat perpetuitatem, & continuationem temporis in infinitum , quando subiecta materia non repugnat , capitulo 25. numero 5.*
- 2 *Diētio (aliquod) cum negatiua precedere etiam in qualibet minima parte verificatur , cap. 25. numero 11.*
- 2 *Diētio (ex nunc) temporis inchoationem significat, cap. 39. nu. 25.*
Item importat, ut quod disponitur statim fiat sine ulla temporis dilatione, ibid. nu. 26.
Declara, ut procedat post actum ex subiecta materia processurum, ibid. nu. 27.
Iuncta cum clausula , (& de cetero perpetuis futuris temporibus) non operatur , ut constitutio liget a die date, sed solum a die publicationis, siue promulgationis, ibidem num. 28. Nisi addatur clausula ex tunc ac si a die data presentium, &c. ibid. nu. 29.
- 2 *Diētio (placuit) ex diētio (beneplacitum) denotant arbitrium boni viri, cap. 70. nu. 8.*
- 2 *Diētio (residuum) in eo toto, quod remanet proprie verificatur, cap. 72. nu. 17.*
- 2 *Diētio, seu periphrasis (hoc) ad proxima refertur, cap. 77. nu. 25.*
- 2 *Diētio (huius modi) precedentia, cum omnibus suis qualitatibus repetit, cap. 77. nu. 27.*
- 2 *Diētio (que) sine copula generalibus verbis antecedenti ius adiecta, precedentem dispositionem restringit, cap. 77. nu. 52.*
- 2 *Diētio (cetera) regulatur secundum naturam rei, cui adiungitur, cap. 77. nu. 56.*
- 2 *Diētio (etiam) de sui natura est implicatiua tacita, diuersas species ab expressis includens, cap. 83. nu. 55.*
- 2 *Diētio (circa) absque copula potest verificari in una vice, c. p. 100. nu. 13.*
Iuncta cum copula (&) probat immemorabilem si testes cum ea deponentes expriment alia requisita, ibid. nu. 12.
Limita ut sine copula probet immemorabile alijs concurrentibus in Regno Hispaniarum , vel quando testes addunt aliquam dictionem temporis continuatiuam, ibid. nu. 14. & 15.
- 2 *Diētio (quacumque) habet maiorem vim, quam diētio (nulla) vel (omnis) & se extendit ad maiora expressis etiam impropria, cap. 101. n. 3.*
- 2 *Diētio (ideo) denotat causam finalem, cap. 105. numero 19.*
- 2 *Diētio (eius) & diētio (sic) quando in tertia persona proferruntur, referruntur ad testatorem, pag. 294. nu. 3. & 4.*
Diētio (eius) refertur ad bona utriusque , tam testatoris, quam pupilli, quando apparet testatorem velle pupillariter substituere , ibidem numero 10.
- 2 *Diētio vniuersalis (omnia) in substitutione adiecta efficit , ut illa etiam comprehendantur, qua alias non comprehenderentur, pagina 297. numero 33.*
- 1 *Dies incerta , & sic dies mortis instituti importat conditionem casualem, cap. 32. nu. 12.*
- 2 *Dignitas electiua appellatione dignitatis non continetur, cap. 94. nu. 41.*
Dignitates maiores post Pontificales in Cathedralibus, & principales in collegiatis Ecclesiarum Germaniae, vigore concordatorum Papae reseruantur , etiam si sint electiua , ibidem numero 65. & 66.
- 1 *Dilatio regulariter non conceditur aētori , cap. 91. num. 1. quamuis tertius veniat ad causam contra ipsum vigore clausulae commissionis obtenta per ipsum aētozem (omnesque alios sua interesse putantes ,) ibidem nu. 2. secus si tertius veniat ad causam vigore specialis commissionis ab ipso met obtenta, quia tunc aētori dilatio est concedenda, ibid. nu. 3.*
Idem est , ubi aētor commisit causam super vno iure , & reus pendente iuramento produxit ius nouum , cuius respectu lis non fuerit capta , ibidem num. 4.
- 2 *Dilatio aētori conceditur , quando reus cedit ius suum tertio, & cessionarius venit, propter mutationem personae, licet cessionarius utatur iure cedentis, cap. 91. nu. 5.*
- 2 *Dilatio regulariter reo conceditur ad se informandum de iuribus suis, & deliberandum , an velit cedere, vel contendere, ibid. nu. 6.*
Limita, nisi contra eundem iam seruatus sit terminus ad articulandum , & anno elapso petat eam sibi dari, ibid. nu. 7.

I N D E X.

- Secundo limita, nisi citatio contra eum decreta, & termini observatio emanaverit vigore commissionis impetratae literis non expeditis, ibidem num. 8.*
- Tertio limita in reo spoliatore, etiam si spolium contra eum non sit probatum, ibid. nu. 9.*
- Dilatio aliqua conceditur reo spoliatori ad opponendum contra iura noviter producta, nisi in casu, ubi perduceretur gratia si neutro, cap. 91. num. 10. & 11.*
- Non datur reo, qui habuit quartam dilationem, ibid. num. 12.*
- Quarta dilatio conceditur, quando allegantur causa releuantes, & petens iurat causam esse veram, ibid. nu. 13.*
- Item heredi ulterior dilatio conceditur, sicut etiam successor, quamuis eius predecessor, contra quem iudicium fuerat captum, quartam obtinuerit, ibid. nu. 14.*
- Dilatio procuratori in curia concedenda est ad cerciorandum Dominum in partibus de lite particulari sibi mota, ibid. nu. 15.*
- Limita, nisi procurator repertus in curia habeat speciale mandatum procedendi in causa commissa, ibid. nu. 16.*
- Secundo limita, ubi actor petit declarari locum esse regressui ob non solutam pensionem, ibidem num. 17.*
- Tertio limita, ut dilatio procuratori non detur pro habendis defensionibus post decretum citationis, quando post dictum decretum mandatum produxerit per sex menses, ibid. nu. 18.*
- Quarto limita, quando Dominus fuit citatus per edictum in partibus confitto de non tuto accessu, ibid. nu. 19.*
- Dilatio non datur reffionario, si prius data fuit auctori suo, nisi respectu iuris proprii, quod aliunde habet, quam a cedente, capitulo 91. numero 20.*
- Dilatione pendente, seu termino ad liquidandum iudex non potest sententiam proferre, & lata est ipso iure nulla, ibid. nu. 21.*
- Dilatio a iudice concessa potest ab eorum reuocari, dummodo reuocatio fiat expressi, ibidem numero 22.*
- Dilatio in prolatione sententiae hodie non censetur reuocata, nisi in sententia Rotali, ibidem numero 23.*
- Dilatio data principali non prodest fideiussori, quando est obligatio dandi, si autem sit obligatio faciendi, & factum ex sui natura cohareat persona principalis tantum, prodest, secus si factum cadat in obligatione fideiussoria, pagina 281. numero 1.*
- Dilatio duorum mensium, qua reis condemnatis de iure datur ad soluendum iudicatum, intelligitur etiam concessa eorum fideiussoribus, ibidem num. 3.*
- Dilationis beneficium potest opponi per reum principalem ascipientem ex persona sua defensionem fideiussoris, licet dilatio principali concessa alias fideiussori non prosit, ibidem numero 4.*
- Dilatio a quo tempore sit duplicanda si debitum ante tempus petatur est controuersum, sed verior opinio est, quod sit duplicanda ab initio usque ad tempus solutionis, pagina 282. numero 5. & 6.*
- Dispensatio est facti, & de iure non praesumitur, cap. 1. num. 30.*
- Dispensatio ad retinenda plura beneficia sub eodem testamento postquam est narrata debet iustificari, etiam quod possint retineri ex dispensatione ordinarij si sint difformia, ibid. nu. 18.*
- Dispensationis negatiua ab impetrante narrata ab eo est iustificanda, ibidem num. 29. & 32. & si sit adiecta, ut qualitas narrata illegitimitatis, seu incompatibilitatis, omnia cum illa verificari debent, ibid. nu. 32.*
- Dispensatio praesumitur ex possessione triennali, nisi narratiua non dispensationis sit facta ab ipso beneficiato, quia tunc regula de triennali ei non prodest, quominus teneatur negatiuam dispensationis iustificare, ibid. nu. 40.*
- Item dispensatio ex decennali possessione praesumitur, quando allegatur ab eo, pro quo dispensatio praesumitur, secus si ab eo negetur, & ab alio contra eum allegetur, capitulo 24. numero 1.*
- Dispensatio in vno ex connexis extenditur ad alium, ibid. nu. 6.*
- Dispensans de re communi, censetur tantum de sua portione disponere, cap. 72. nu. 3.*
- Dispositio facta in casu vero trahitur etiam ad casum fictum, quando est eadem ratio, cap. 6. numero 9.*
- Dispositio sequens, qua de precedenti clausula derogatoria mentionem non facit, & illam expresse non tollit, non valet, cap. 19. nu. 6.*
- Dispositio legis cessat, ubi cessat eius praesupponitur, cap. 52. num. 37.*
- Dispositio facta per viam prelegati in testamento non potest transire ad donationem inter vivos, licet sint adiecta regulae, qua donationem importare videntur, cap. 58. nu. 20.*
- Dispositio conditionalis non releuat, nisi verificetur, cap. 60. nu. 5.*
- Dispositio l. scripturas, C. qui potiores in pignore habeant, quando locum non habeat, cap. 79. numero 13. & 14.*
- Dispositio cap. quoniam, in fine, de iure patronat. habet locum solum, quando lis est inter patronos, scilicet si inter presentatos, capitulo 84. numero 11.*
- Dispositio l. si quis maior, C. de transactio. est valde rigorosa, & rarissime in iudicij practicitur, cap. 89. num. 3. Item nunquam recipitur quotiescumque cessat laesio, seu interesse partis, & abest dolus, ibid. nu. 4.*
- Dispositio Authen. si qua mulier, C. ad Velleianum procedit indistincte, si non constet pecuniam in mulieris utilitatem conuersam fuisse, cap. 5. num. 11.*
- Item locum habet quando maritus, & uxor simul contrahunt, & se principales in obligatione constituunt, ibid. nu. 12.*

I N D E X.

Item procedit quamuis mulier principaliter se obliget, & maritus fideiubeat pro ea, ibidem numero 13.

Item licet mulier se obliget pro socero, vel priuigno aut fratre viri, ibid. nu. 14.

- 1 *Dispositio, l. fin. §. emptor autem. C. commun. delegat. pars renunciare non potest, cap. 19. nu. 51.*
  - 2 *Dispositio quælibet hominis recipit interpretationem a iure communi, cap. 49. nu. 13.*
  - 2 *Dispositio l. Procula, ff. de proba. in contractu census locum non habet, cap. 67. nu. 29.*
  - 3 *Dispositio testatoris ab omnibus obseruanda est, & non rescindenda etiam rescripto Principis, cap. 88. nu. 5.*
  - 3 *Dispositio loquens de beneficijs non comprehendit electiua, nec modum prouidendi per electionem, cap. 94. nu. 40. & 41.*
  - 2 *Dispositio l. Stichus de usufruct. legat. in institutione filij locum non habet, cap. 105. nu. 13.*
  - 2 *Dispositio legis, vel statuti loquens de filijs, locum habet etiam in nepotibus, quando principaliter favore filiorum facta est, licet in odium alterius redundet, cap. 105. nu. 51.*
  - 3 *Dispositio cap. 1. de success. feud. quod de feudo testari non possit, an intelligatur solum de dispositione, quæ fit inter extraneos, an vero etiam de ea quæ fit inter liberos, cap. 120. nu. 2. & 17.*
  - 1 *Dispositum in vno ex correlatiuis habet locum in alio, cap. 18. nu. 16.*
  - 2 *Dispositum in casu vero debet censeri dispositum etiam in tacito & non expresso, cap. 101. nu. 11.*
  - 2 *Dispositio testamentaria nulla valet in praudicium eorum, qui ex lege feudi succedunt, nisi eis consentientibus, cap. 20. nu. 2.*
  - 2 *Distributio bonorum per quotas facta per testatorem inter substitutos operatur, ut substitutio censeatur directa, non autem fideicommissaria, pag. 296. nu. 25.*
- Item operatur, ut omnia bona censeantur relicta, ibid. nu. 26. & 28.*
- Distributio bonorum per quotas, quando substitutio est restricta ad bona testatoris, & facta per verbum commune, non potest operari substitutionem directam, & pupillarem, ibid. nu. 29. & pag. sequen. nu. 31.*
- 2 *Distributiones quotidianæ ad quoscumque hæredes beneficiati transeunt, cap. 2. nu. 11.*
  - 3 *Item presentibus tantum, & verè interessentibus debentur, cap. 32. nu. 16.*
- Non sunt prestanda absentibus etiam pro seruitio Episcopi, vel Ecclesie, vel alia iusta causa, cessante tamen consuetudine, ibid. nu. 17. & 18.*
- Distributiones quotidianæ debentur clerico infirmo, dummodo tempore valetudinis sit solitus interesse diuinis officijs, ibid. nu. 19.*
- 2 *Distributiones quotidianæ regulariter propter absentiam clerici, vel tempore vacationis presentibus accrescunt, nisi in fundatione, vel statuto dicatur, cuiuslibet certum quid distribuendum esse, quia tunc nihil ultra distribuitur, cap. 18. nu. 52. & cap. 32. nu. 20. & 21.*
  - 3 *Distributiones quotidianæ veniunt in condemnatione, ubicumque clericus priuatus beneficio,*

seu iniuste illud possidens ad restitutionem fructuum condemnatur, dummodo ab actoris de illis fuerit protestatum, secus si nulla facta sit protestatio, cap. 34. nu. 1. & 2.

Distributionum appellatione non veniunt fructus, qui consistunt in grossa, & mensata, ibidem num. 3.

- 2 *Distributiones quotidianæ, quæ debeatur interessentibus non comprehenduntur in constitutione Pij Quinti in ordine 67. quæ mandat fructus, nec non distributiones, ceteraque emolumenta beneficij penes idoneam personam deponi lite pendente super beneficio in Ecclesia Cathedrali seu collegiata existente, inter prouisum à Papa, vel ab ordinario, & capitulum eiusdem Ecclesie, sed dicta constitutio habet locum solum in illis distributionibus, quæ ex statuto, vel consuetudine percipiuntur, cap. 77. n. 50. 53. & 57.*
- Distributiones quotidianæ, non simpliciter, sed secundum quid distributiones appellantur, & ab alijs distributionibus naturam separatam habent, ibid. nu. 54.*

Item non continentur appellatione emolumentorum, ibid. nu. 55.

- 1 *Diuisio, seu assignatio bonorum facta per patrem filijs, in aucto censetur facta in administrationem, & in peculium, cap. 58. nu. 6. 8. & 10.*

Amplia etiam si in diuisione dicatur, quod pater in perpetuum, & iure proprio, etiam quo ad proprietatem bona assignat, & liberam facultatem disponendi conceat, sicut si essent patres familias, ibid. nu. 13.

Diuisio bonorum facta per patrem inter filios ea intentione, ut sit translatiua domini non valet, ibid. num. 7.

Est valida, quando fit inter viuos cum iuramento, ibid. nu. 9. & 16.

Diuisio facta in testamento de sui natura est mutabilis, ibid. nu. 14.

Diuisio facta in testamento sapit potius institutionem, quam legatum, quando non adest alius institutus, ibid. nu. 28.

- 2 *Diuisio feudi facta inter fratres nunquid alteret naturam ipsius feudi, cap. 59 per totum.*

- 1 *Dolus auctoris, quando noceat successoris, cap. 12. numero 58.*

- 2 *Dolus futurus per pactum remitti non potest, sed tantum culpa, cap. 19. nu. 40.*

- 1 *Dominiū rei non transfertur, quando Dominus facultatem disponendi sibi reseruauit, cap. 58. numero 12.*

Item non transfertur per diuisionem, seu assignationem bonorum factam per patrem filijs, ibidem num. 7.

- 1 *Dominiū rei emphyteotica, vel feudalis, quando agitur ad deuolutionem à Domino probari debet, & quæ probatio requiratur, capitulo 85. per totum.*

- 1 *Dominiū probatur per locationem concurrentibus adimiculis, puta solutione canonis, & confessione, cap. 85. nu. 8.*

- 2 *Dominiū per venditionem non transfertur, sed traditione, cap. 61. nu. 3.*

I N D E X.

- 2 Dominium prescriptione tollitur, cap. 67. nu. 52.
- 2 Dominium in fideicommissarium non transit, nisi facta restitutione, cap. 104 nu. 7.
- 2 Dominium, quod a iudice in substitutione bonorum transfertur, ab ipso debitore translatum censetur, pag. 287. nu. 2.
- 1 Domini duo in solidum esse non possunt, cap. 58. numero 11.
- 1 Dominus succedit Vassallo in nominibus creditorum, quae sunt extra suum territorium, cap. 9. num. 20.
- 1 Dominus rei tenetur stare locationi factae ab eo, cui ipse plenam administrationem concessit, cap. 18. num. 10.
- 1 Dominus viuentis Vassallo, an & quando possit alium inuestire de feudo, cap. 39. per totum.
- 1 Dominus inuestiens aliquem de feudo nondum sibi aperto, non potest inuestituram reuocare etiam antequam feudum apperiat, nisi concessio sit facta propter importunitatem impetrantis, cap. 29. nu. 8. & 9.
- 1 Dominus directus post concessam emphiteusim non potest canonem augere, cap. 77. nu. 10.
Item non potest alienando directum dominium duriores emphiteutae conditionem ipso iusto reddere, ibid. nu. 11.
- 1 Dominus agens ad caducitatem rei emphiteutica tenetur probare illius dominium per scripturam, vel saltem per solutionem continuatam per triginta vel quadraginta annos, quae coadiuuetur scriptura facta de emphiteusi, vel alia euidenti coniectura, cap. 85. nu. 1. 2. & 3.
- 1 Dominus agens ad rem feudalem concludenter eius dominium probare tenetur, & quod res sit illa met, quam ipse concessit in feudum, cap. 12. nu. 4. & cap. 85. nu. 10.
Amplia etiam si res sit posita intra fines Castri, seu feudi, & inuestitura sit generalis, cum patet, terris reprobata opinione contraria, cap. 85. num. 11. & 12.
Item siue res intra fines feudi comprehensa possideatur a tertio, siue ab ipso inuestito, de feudo ibid. nu. 13.
- 2 Dominus propter ingratitude potest priuare Vassallum feudo etiam antiquo, cap. 90. nu. 9.
- 2 Dominus rei emphiteutica post factam declarationem caducitatis, recipiens canonem pro tempore decurso post penam caducitatis commissam ipso facto intelligitur caducitatem remittere, nec potest amplius agere ad deuolutionem, pag. 290. col. 2. nu. 5.
Amplia etiam si protestetur se canones recipere, siue prauidicio deuolutionis, ibid. nu. 6. & 8.
Amplia secundo etiam si post factam declarationem caducitatis canones non recipiat, sed solum petat, ibid. nu. 9.
- Donas, ubi de rebus donatis disponit, aut donationem reuocat, de fructibus quoque censetur disponere, cap. 58. nu. 34.
- 1 Donatio inter virum & uxorem regulariter non valet, cap. 95. nu. 38.
- 1 Donatio inter virum, & uxorem firmatur iuramento, cap. 8. nu. 6.
- 2 Limita quando statutum tollit fidem instrumenti, cap. 5. num. 18. Item quando mulier remanet indotata, & sine aliquibus bonis, ibidem numero 19. & 21.
- 1 Donatio inter patrem, & filium non conualidatur propter assertionem meritorum, cap. 50. n. 3.
Donatio facta, tam propter benemerita, quam propter sanguinem ob superuenientiam noua prolis reuocatur, ibid. nu. 7.
- 1 Donatio per fideicommissum iniunctum bonis donatis, reuocata censetur, cap. 58. nu. 31.
Donatio nocte confirmata retrahitur ad effectum acquisitionis fructuum ibid. nu. 32.
- 1 Donatio decimarum a laico facta alteri laico sine auctoritate Papae non valet etiam si consensus Episcopi interuenerit, cap. 95. nu. 20.
- 2 Donatio facta absenti, quando Notarius fuit stipulatus, valet etiam ante ratificationem, cap. 20. num. 1.
Item facta infanti, pro quo notarius stipulatur est valida, & ex ea ius acquiritur absque ratificatione, ibid. nu. 2.
Donatio facta alicui, ut bona conseruetur in eius familia, si donatarius sit ultimus ex dicta familia, & nullus alius adsit superstes, ad eius haeredes transmittitur, ibid. nu. 5.
Donatio inter viuos est irreuocabilis, & statim abdicat dominium a donante, ita ut ad ipsum amplius non redeat, ibid. nu. 6.
Facta ad fauorem donatarii, nec non pro haeredibus, & successoribus quibuscumque transit ad extraneos haeredes, etiam si alias extranei non comprehenderentur, ibid. nu. 7.
- 2 Donatio inter patrem & filium iuramento confirmata, cap. 27. nu. 1.
Amplia quamuis sit remuneratoria, & de meritis non constet, ibid. nu. 6.
Amplia secundo quamuis absente filio sit facta, & nulla interuenerit stipulatio notary, ibid. numero 10.
Amplia tertio quamuis ratificatio non fuerit sequuta in vita patris, ibid. nu. 11.
Amplia quarto quamuis deficit insinuatio, nisi statutum annulet ipsum iuramentum tanquam dolore extortum, ibid. nu. 12. & 13.
- 1 Donatio ob benemerita non valet, nisi merita probentur, etiam si adsit assertio donantis cum iuramento, nisi cum ipsa assertione adminicula concurrant, cap. 27. nu. 2. 3. & 4.
- 2 Donatio remuneratoria dicitur, quae expresse legitur facta ex causa meritorum, & in eorum compensationem, quamuis in instrumento adsit clausula (libere, & pure &c.) cap. 27. numero 7. & 8.
- 2 Donatio ex causa nuptiarum facta filio cedit in eius legitimam, & in illa censetur institutus, cap. 105. nu. 21.
- 2 Donatio facta cum solemnitatibus requisitis in loco, ubi contractus fuit celebratus valet etiam quo ad bona existentia extra illam Prouinciam, seu territorium, pag. 291. nu. 1.
Donatio facta in ciuitate Praenestina per ciuem Romanum valet, licet solemnitas statutorum
Vrbis

I N D E X.

- Vrbis non fuerit seruata, pag. 292. nu. 7.*
- Donatio facta simpliciter comprehendit solum bona tempore donationis, non etiam ea, quae donans postea acquisiuit, *ibid. nu. 8.*
- Donatio etiam omnium, & singulorum bonorum mobilium, & immobilium, iurium, & actionum verbis vniuersalibus, & generalibus facta, ad bona futura non extenditur, *ibid. nu. 11.*
- 1 Dos promissa, vel constituta post mortem patris non dicitur debita, sed quasi debita, et pater non tenetur iure actionis, sed solo iudicis officio, *cap. 25. num. 3.*
- Promissa, vel constituta a patre dicitur verum debitum patris, & pro ea datur actio, & ideo fructus non compensantur, *ibid. nu. 4.*
- Dos promissa, & constituta a patre si soluat per heredem ex fructibus, potest detrahi in restitutione fideicommissi, *ibid. nu. 5. & 6.*
- Dos relicta ab Auo nepti contemplatione filij relicta praesumitur praesertim quando neptis non est adhuc nata, ideo filius tenetur illam dotare de sua legitima, & de fructibus, quos percepit ex hereditate patris, *ibid. nu. 7.*
- 1 Dos data filiae, vel nepti, si in locum legitima non succedit, fideicommissio grauari potest, si autem in locum legitima subrogetur, onus & graua- men non tenet, *cap. 28. nu. 1.*
- 2 Dos succedit loco legitima, obicumque statutum excludit filias a successione patris, & mandat eas dotari *cap. 10. num. 12. & libro 2. cap. 83. numero 52.*
- 1 Dos viuente patre, vel Auo retinet propriam naturam, nec in locum legitima subrogatur, *cap. 28. num. 3.*
- Dos data filiae, quae a statuto non sit exclusa, in legitimam imputatur, *ibid. nu. 4.*
- Dos succedit loco legitima quando datur filiae, quae sit exclusa a statuto propter dotem, secus si sit exclusa propter existentiam masculi, *ibid. nu. 5.*
- Dos succedit loco legitima, quando pater relinquit filiae non simpliciter ex causa dotis, sed etiam pro legitima, quamuis statutum ab ipsa legitima filiam excludat, *ibid. nu. 7.*
- Dos succedit in locum legitima, si hoc filijs masculis expediat, & statutum excludens feminas eorum fauore sit factum, secus si hoc filijs non expediat, *ibid. nu. 9.*
- Dos secundum statutum Vrbis non succedit loco legitima, *ibid. nu. 10.*
- 1 Dos a patre profecta mortua in matrimonio filia relicta post se liberis non ad patrem, sed ad ipsos filios pertinet etiam si non fuerit numerata, sed solum promissa, *cap. 42. nu. 1. 3. & 4.*
- Dos stante mora obligati habetur pro data in praedictum ipsius, *ibid. nu. 6.*
- 1 Dos subrogatur in locum legitima, quando legatur filiae pro omni, & toto eo, quod pretendere potest, *cap. 73. nu. 5.*
- 2 Dotis appellatione illius fructus non continentur, nec gaudent eius privilegio, *cap. 67. nu. 46.*
- Ut in dotis fructibus persoluendis mora non committitur nisi de anno in annum, *ibid. nu. 48.*
- 2 Dos congrua dicitur, quae non est minor legitima, *cap. 69. nu. 27.*
- Item dos congrua intelligitur secundum consuetudinem regionis, *ibid. nu. 28.*
- Item dos congrua dicitur, quam pater ipse constituit, *ibid. nu. 29.*
- Intellige, quo ad praedictum filiae agentis ad supplementum dotis, secus in praedictum creditorum, & fideicommissariorum, *ibid. nu. 30. 31. & 32.*
- 2 Dos filiae spuria debetur pro modo alimentorum, non autem pro quantitate legitimae reiecta ratione Decij, *cap. 83. nu. 34. & 35.*
- Dos data filiae spuria ea mortua non transit ad illius haeredes, sed ad haeredes dotantis, *ibidem numero 36.*
- Dos ab Auo materno non debetur nepti nisi ex iusta causa, & in subsidium, quo casu debetur dos etiam si neptis sit illegitima, *ibidem num. 37. 38. & 39.*
- Dotis fructus in Vrbe ex consuetudine fori, & per statutum taxantur ad rationem septem florenorum cum dimidio pro quilibet centenario, tam pro oneribus matrimony post moram non soluta dotis, quam per alimentis viduarum etiam habentium pignus dotale, ex quo possunt recipere fructus loco alimentorum, *ibid. nu. 53.*
- Dotis fructus filiae viduae debentur sub nomine interesse a die, quo ab haeredibus patris fuit illi retardaata dotis solutio, *ibid. nu. 51.*
- 2 Dos data filiae a patre in dubio de bonis paternis censetur in totum constituta, & non pro medietate de bonis maternis, dum modo substantia patris sufficiat ad illam dotem, & tot bona non super sint, quae sufficiant ad legitimam aliorum filiorum, *pag. 284. nu. 1. & 6.*
- Amplia etiam si filia, quando fuit nupta renunciauerit bonis paternis, & maternis, *ibid. nu. 2.*
- Amplia secundo quamuis substantia patris ad dandam eandem dotem alijs filiabus non sufficiat, *ibid. nu. 3.*
- Limita, nisi pater esset negotiorum gestor filiae, *ibid. nu. 4.*

E

- 1 Ecclesia subrogata respectu emphiteuta in locum illius, qui emphiteusim concessit ad idem tenetur, ad quod obligatus erat primus Dominus, *cap. 77. nu. 2.*
- 2 Ecclesia aequitatem seruare, nec cum aliena iactura locupletari debet, ubi eius ius non fuit effectum deterius, *cap. 14. nu. 11. & cap. 76. nu. 9.*
- 2 Ecclesia, quae cecidit facto proprio a possessione ex contractu nullo non seruata solemnitate, habet remedium restitutorium ex conditione iuxta Authen. qui rem, C. de Sacrosanct. Eccles. *cap. 35. numero 24.*
- 2 Ecclesia praesumitur libera, & non de iure patronatus, *cap. 52. nu. 4.*
- Ecclesia praesumitur in iuribus suis usurpata a Magnatibus, seu Vniuersitatibus, ubi non datur aequalis concursus potentia, & auctoritatis in colla-

I N D E X.

- collatoribus, secus si conferrentium sit equalis, vel maior auctoritas, *ibid.* nu. 5. & 6.
- 2 Ecclesia non concedit rem fertilem in emphiteusim, nisi pensio sit equalis fructibus, c. 76. n. 28.
- 2 Ecclesia parochialis effecta litigiosa non potest praeterito conferri, cap. 77. nu. 32.
- 2 Contra ecclesiam regulariter praescribitur spacio 40. annorum cap. 92. nu. 12.
- 2 Ecclesia parochialis illa dicitur, quae habet parochiam, id est locum deputatum, in quo populus habitat ad curam animarum congregatus, cap. 95. num. 1.
- Ecclesia parochialis differt a curata, *ibid.* nu. 8.
- Ecclesia desinit esse parochialis actu, etiam si parochiani, qui in parochia habitant ex aliqua causa, vel culpa ibi non recipiant sacramenta, *ibid.* num. 3.
- Item ecclesiae parochialis status non mutatur propter culpam, seu negligentiam, Curati in administrando sacramenta parochianis, qui ea de causa cogantur accedere ad alia loca, *ibidem* num. 6.
- Ecclesia parochialis habet ius sepeliendi omnes intra parochiam degentes, etiam si sint exteri, & foreuses habentes hospitium in ciuitate, *ibid.* n. 9.
- Item habet ius sepeliendi viatores transeuntis, nec habentes hospitium in ciuitate, dummodo intra fines Parochiae moriantur reiecta opinione Glos. & aliorum nonnullorum, *ibid.* nu. 10.
- 2 Ecclesia parochialis de iure communi habet intentionem fundatam super primitiis, & decimis omnium fructuum, quos licite acquiruntur, & colliguntur intra fines parochiae, cap. 95. num. 12. & 13.
- Ecclesia parochialis debet habere decimam absque diminutione, vel detractone, quamuis praedium decimatorium duplicem fructum afferat in anno, *ibid.* nu. 14.
- Item quamuis praedium evertatur, & reducatur ad nouam speciem fructuum, *ibid.* nu. 15. & 16.
- Ecclesia parochialis exigens decimam solum de quadam specie fructuum, puta grani, vel olei, non amittit ius, & possessionem respectu decimae aliorum fructuum, imò talis possessio illi conseruatur etiam respectu fructuum, qui subrogantur in locum eorum, qui ex praedio decimali prius colligebantur, *ibid.* nu. 17.
- Ecclesiae nomine potest agi contra Dominum, vel possessorem etiam pro annis praeteritis, qui us decima soluta non fuit, *ibid.* nu. 18.
- Ecclesia decimam animalium habere debet, quando amplius non indigent lacte, *ibid.* nu. 20.
- Declara, ut pro virili talis decima sit distribuenda, si animalia pro parte anni morentur in parochiae Domini sui, & partim in aliena, nisi consuetudo aliud in contrarium disponat, *ibidem* num. 21.
- 2 Ecclesia vna potest contra aliam ius decimandi praescribere, dummodo concurrat titulus, et possessio quadraginta annorum, vel sola possessio immemorabilis, cap. 95. nu. 22.
- Declara, quando ecclesia non est parochialis, secus si agatur de praescriptione vnius parochialis aduersus aliam, quia tunc sola quadragennaria sufficit, *ibid.* nu. 23.
- Idem est, quando agitur de praescriptione inter Ecclesiam non parochialem, & aliam similiter non parochialem, *ibid.* nu. 24.
- 1 Ecclesia rebus eatenus quisque uti debet quatenus ipsa Ecclesia tribuere vult, cap. 3. nu. 15.
- 1 Ecclesiae quale ius acquiratur ante acceptationem, quando bona illi applicantur in casu alienationis, & an dictum ius quaesitum per penitentiam tolli possit, cap. 5. per totum.
- 1 Ecclesia utilitas semper est praerferenda omnibus qualitatibus praesentati, cap. 5. nu. 27.
- 1 Edictum carbonianum an competat filio legitimo petenti se immitti in possessionem hereditatis patris cap. 6. per totum.
- Edictum carbonianum competit ei, cui competit honorum possessio contra tabulas, *ibid.* nu. 1.
- Item ei competit, qui si filius esset, haeres esset ab intestato, & idè non datur exheredato, *ibidem* num. 3.
- 1 Edictum carbonianum datur etiam filio adoptiuo, cap. 6. num. 7.
- Edictum carbonianum quando filio legitimo non datur, *ibid.* nu. 10.
- Non datur nisi filijs existentibus in potestate, *ibid.* num. 11.
- Ex edicto carboniano possessio non datur, nisi illis quitus honorum possessio contra tabulas competit, si est. ut praeteriti, *ibid.* nu. 14.
- 1 Edictum in electionibus, & provisionibus non circumducitur, cap. 5. nu. 33.
- 2 Effectus non debet egredi terminos suae causae, cap. 105. nu. 20.
- 1 Electio ubi fieri debet si quis vocetur, nec veniat ad diem per capitulum assignatum, & capitulum dicat expectandum, praesentes non possunt recedere, cap. 52. nu. 31.
- 2 Electio facta ad tres annos non valet etiam quo ad primum annum stante statuto, quod electio consiliariorum fiat ad annum, & non ultra cum decreto irritanti, cap. 25. nu. 12.
- 2 Electio in legato alternatiuo est legatarij, quando verba executiua in eum diriguntur, vel sumus in dubio, secus si verba dirigantur in haeredem, quia tunc electio ad ipsum spectat, cap. 97. nu. 1. 2. & 3.
- Electio rei legatæ ad legatarium deuoluitur, si haeres in termino ei dato a testatore non elegerit, *ibid.* num. 4.
- Idem est, si haeres non elegat intra terminum sibi a Iudice praefixum ad instantiam legatarij, *ibidem* num. 5.
- Electio incertae personae de certis spectans ad haeredem potest fieri aonec illi certi, vel vnus ex eis petierit, *ibid.* nu. 9.
- 1 Electus ab eo, qui est in quasi possessione eligendi dicitur legitime electus, & praerfertur cuiquamq. alteri electo, cap. 55. nu. 14.
- 2 Eleemosyna, seu pecunia posita in capsula eleemosinarum pro fabrica, vel pro missis celebrandis, in eum usum expendi debet, & non in alium, cap. 42. num. 1.

I N D E X.

- Elemosinae seu oblationes quae sunt imaginibus sanctorum ad quem spectent, ibidem per totum capitulum.*
- 1 *Emancipatio ex cursu temporis praesumitur, cap. 58. num. 21.*
- 1 *Emphiteusis recepta pro se, filijs, & nepotibus feminas non comprehendit, & quare, cap. 2. numero 1. & 5.*
- Emphiteusis Ecclesiastica strictè interpretatur, ibid. num. 6.*
- Emphiteusis ecclesiastica recepta pro se, filijs, & nepotibus feminas comprehendit, quando fuit concessa propter benemerita, ibid. nu. 7.*
- Item quando recipiens de tempore concessionis verisimiliter non poterat generare filios, & non habebat nisi unicam filiam, ibid. nu. 8.*
- Item quando statutum, seu consuetudo mandat, quod femina cum masculis pariter admittantur ad bona emphiteutica, ibid. nu. 9.*
- Item, quando sequeretur absurdum nisi etiam feminae comprehenderentur, ibid. nu. 11.*
- Item quando in concessione est data facultas recipienti in casu obitus sine filijs nominandi in testamento unam feminam, vel personam extraneam, ibid. nu. 12.*
- 1 *Emphiteusis semper transit ad feminas, quando feminae semel sunt vocatae, cap. 2. nu. 15.*
- Declarat procedere, quando femina stipulatur pro se, & filijs, secus quando masculus est stipulator, ibid. nu. 16.*
- Emphiteusis in qua vocati sunt filij & nepotes cum adiectione, haeredis, an feminas comprehendat, ibid. nu. 17.*
- Emphiteusis concessa pro filijs, & haeredibus, requirit, quod utrumque copulativè concurrat, ibid. num. 19.*
- Item feminas comprehendit quando est concessa pro filijs, haeredibus, & descendantibus, ibidem numero 21.*
- Idem si sit concessa pro filijs, & haeredibus, usque ad tertium genus, ibid. nu. 22.*
- 1 *Emphiteusis renovatio fieri debet agnato proximiori, cap. 3. nu. 1.*
- Item debet fieri proximioribus agnatis etià transversalibus, ibid. nu. 2.*
- Item faciendae est etiam ab Ecclesia, ibid. nu. 3.*
- Item quamvis proximior petens sit femina, ibidem num. 4.*
- Item fieri debet proximiori feminae, quamvis in priori inuestitura masculi tantum vocetur, ibid. nu. 5.*
- Item faciendae est cum eisdem pactis, cum quibus facta fuerat prior inuestitura, ibid. nu. 6.*
- Item pluribus in proximiori gradu existentibus aequaliter faciendae est, quamvis ex tenore prioris inuestiturae unus tantum vocetur, ibidem num. 7. & 8.*
- Item ab ecclesia proximioribus fieri debet, etiam si concessio praecedens fuerit declarata nulla, & inualida ob defectum solemnitatum, ibid. nu. 9.*
- 1 *Emphiteusis renovationem non tenetur Dominus proximioribus agnatis facere, quando emphiteusis est finita ob culpam recipientis, cap. 3. n. 10.*
- Item nec quando Dominus vult pro se retinere, ibid. num. 11.*
- Amplia, quamvis res esset solita renovari, ibidem numero 12.*
- Item, quamvis adesset pactum, quod post finitam generationem ecclesia teneatur proximioribus renovare, ibid. nu. 13.*
- 1 *Emphiteusis renovatio ab Agnatis intra annum est petenda, alias cadunt a iure suo, cap. 3. n. 16.*
- Declarat, quando constat, quod Agnati per annum ante habuerint notitiam, quod emphiteusis esset finita per generationem, ibid. nu. 17.*
- Emphiteusis concessio intra annum danti Agnatis ad petendam eius renovationem, extraneo facta, potest ab ipso Agnato revocari spatio 30. annorum, ibid. nu. 22.*
- Emphiteusis renovatio Agnatis faciendae est etiam quando tempore petitionis res non est integra reprobata opinione contraria, ibid. nu. 23.*
- 1 *Emphiteusis renovationem Dominus facere non tenetur, nisi cum conditionibus, quae ab extraneo reperiuntur, cap. 3. nu. 24.*
- Item non tenetur, quando renovationi fuit renunciatum, ibid. nu. 25.*
- Emphiteusis renovatio solis haeredibus faciendae est, quando emphiteusis est haereditaria dummodo haeredes sint capaces, ibid. nu. 26. & 27.*
- Item faciendae est ei, qui est magis propinquus ultimo, in cuius persona generatio est finita, ibidem nu. 28.*
- Sed an proximior per representationem admittatur, quando adest alter verus proximior declaratur, ibid. nu. 29. & seq.*
- 1 *In emphiteusi ecclesiastica filij naturales non succedunt, nisi ab habente potestatem fuerit deleta talis macula, cap. 15. nu. 2.*
- In emphiteusi ecclesiastica filiorum legitimorum & naturalium appellatione, legitimated per rescriptum continentur, etiam si sint incestuosi, vel sacrilegi, puta nati ex sacerdote, aut moniali profissa, aut ex utroque simul, dummodo sint legitimated a Papa, vel a Comite Palatino habentem plenitudinem potestatis, ibid. nu. 1. & nu. 3. & sequen.*
- 1 *Emphiteusis imputatur filijs in legitimam, quando peruenit ad filios ab ipso patre, & ex contractu oneroso, licet res emphiteutica alienari non possit per ipsos filios, cap. 74. nu. 3. & 7.*
- 1 *Emphiteusis si sit recepta pro filijs, & nepotibus, potest filius repudiare hereditatem, & habere emphiteusim, cap. 74. nu. 8.*
- Emphiteusis emptae ex pecunijs patris, quamvis transeat ad filium non uti haereditatem, sed uti filium, nihilominus in legitimam imputatur, ibidem nu. 9.*
- 1 *In emphiteusi an ius accrescendi locum habeat, remissive traditur, cap. 75. nu. 1.*
- In emphiteusi ius accrescendi locum habet, quando adest conventio expressa, vel tacita, ibidem numero 2.*
- Item emphiteusi ius accrescendi datur inter descendentes cuiuslibet inuestiti, ibidem numero 3.*

I N D E X.

- Itē in emphyteusi ius accrescendi datur inter descendentes cuiuslibet inuestiti, ibid. nu. 3.*
Item datur in portione transfuersali stante conuentione, ibid. nu. 4.
In emphyteusi masculus transfuersalis, quādo excludat feminam descendentem, ibid. nu. 6.
- 1 *Emphyteusis priuata trāsiens ad Ecclesiam si est hereditaria non mutatur, sed eadem obligatio manet, cap. 77. nu. 1.*
Emphyteusis priuati trāsiens ad ecclesiam per biennium deuoluitur, quando mora solutionis capit cum ecclesia, ibid. nu. 7.
- 1 *Declarat nisi ecclesia recognouerit emphyteusim cum ystem pactis, modis, & formis, de quibus in instrumento confecto cum Domino Laico, tūc enim emphyteusis nunquā deuoluitur nisi transfacto triennio, ibid. nu. 8.*
- 2 *Emphyteusis concessa absque praescriptione temporis dicitur perpetua, non autem temporalis, cap. 25. num. 6.*
- 2 *Emphyteusis concessa simpliciter usque ad tertiam generationem incipit a primo acquirente, secus si sit concessa usque in tertiam eius generationem, quia tunc generatio primum acquirentem non comprehendit, cap. 53. nu. 1.*
Item concessa usque ad tertiam generationem non comprehendit pronepotes si fiat specialis mentio de filiis, & nepotibus, ibid. nu. 2.
Amplia, quamuis dicatur per se, filiis, nepotibus, & lib. ris, ibid. nu. 3.
Item amplia, quamuis dicatur tibi, & post mortem tuam filiis, & nepotibus usque in tertiam generationem, ibid. nu. 4.
- 2 *Emphyteusis, & locatio perpetua quomodo secundum Rotam inuicē distinguantur, cap. 76. n. 1.*
In emphyteusi quid minimū soluitur in recognitionem directi dominij, ibid. nu. 2.
Emphyteusis non habet propriam naturam, sed quamlibet suscipit conuentionem, & omnia pacta appositā in ea, de illius natura esse intelliguntur, ibid. nu. 10.
Item emphyteusis proprie dicitur, quamuis pensio magna, & correspondens fructibus soluatur, dummodo solutio fiat in recognitionem directi dominij, & constet de emphyteusi actum fuisse, ibid. nu. 11. 13. 14. 16. & 24.
- 2 *Emphyteusis concessio facta pro filiis, & nepotibus in 29. annos finito dicto tempore, etiam si supersint filij, vel nepotes, extinguitur, & dominium utile consolidatur cum directo, pagina 304. num. 16.*
- 2 *Emphyteusis concessa pro filiis, & nepotibus masculis, agnationis fauore facta cēsetur, nec transit ad feminas, pag. 303. nu. 9.*
- 2 *Emphyteusis, non autem locatio contracta intelligitur, quotiescumque concessio est facta ad liuellum, cap. 76. nu. 20.*
Item, quando res fuit concessa ad meliorandum, ibid. nu. 22.
Item quando fuit conuentum, quod certa annua quantitas pro canone soluatur, ibid. nu. 23.
Item, si utile dominium tantum fuerit translatum, ibid. nu. 24.
- 2 *Emphyteusis proprie dicitur, quando res fertilis, & preciosa datur pro iusta pensione, cap. 76. numero 27.*
Emphyteusis ecclesiastica ad heredes extraneos non transit, nisi hoc fuerit in concessione exprefsum, vel tacite intellectum, ibid. nu. 33.
- 2 *Emphyteusis non venit sub generali obligatione bonorum, quando prohibetur eius alienatio sub pena caducitatis, vel apponitur pactum, quod in casu alienationis sine Domini cōsensu solum cum melioramentis ad ipsum Dominū directum reuertatur, cap. 117. nu. 15. & 16.*
- 2 *Emphyteusis de sui natura transit ad feminas, pag. 302. nu. 1.*
- 2 *Emphyteusis concessa ad 29. annos finita locatiōne non potest alteri concedi, si adsit pactum referuandū, pag. 303. nu. 6.*
Declarat, ut non obstante pacto de renouandō Ecclesiā possit pro se retinere, pag. 304. nu. 17.
- 1 *Emphyteuta Ecclesiā, qui alienauit, recuperando rem, euitat caducitatem, cap. 5. nu. 4.*
Emphyteuta alienans irrequisito Domino, & postea redimens cadit a iure suo, nec locus est penitentiæ s. quata declaratione, & acceptance Domini, ibid. nu. 14.
- 1 *Emphyteuta, qui iurauit soluere canonem singulis annis, vel in aliquo termino conuento, si de alia conuentione nō appareat, non soluendo statim iure suo priuatur, cap. 61. nu. 1.*
- 1 *Emphyteuta alienans rem emphyteoticam etiam cum clausula, saluo consensu Domino, cadit a iure suo, secundum communem, cap. 78. nu. 1.*
Fallit si clausula saluo consensu Domino, addatur alia clausula, & non alias, aliter, nec alio modo, quia tunc caducitas per alienationem non incurritur etiam sequuta traditione antē impetrationem consensu, ibid. nu. 2. & 3.
Emphyteuta alienans sub conditione si Domino placuerit, vel si Domini consensus accesserit, caducitatem non incurrit, ibid. nu. 4.
Emphyteuta prohibitus alienare etiam cum clausula reseruato consensu, seu beneplacito Domini, & non alias, &c. si alienet cum dicta clausula caducitatem incurrit, sed Rota commisso rigore, solet canonem auigere, ibid. nu. 7.
- 1 *Emphyteuta ecclesiā potest rem emphyteoticam in feudum dare sine consensu Domini, cap. 95. n. 4.*
- 2 *Emphyteuta, seu Vassallus alienans partem, &c. emphyteusis, seu feudi sine consensu Domini priuatur solum parte alienata etiam si adsit partem, quod inuestito non liceat bona vendere in totum, seu parte aliqua sub pena caducitatis a contractu, & contentis in eo, cap. 14. numero 6. 7. & 8.*
- 2 *Emphyteuta locans ad longum tempus irrequisito Domino cadit a iure suo, cap. 25. nu. 9.*
- 1 *Emphyteuta de iure communi potest etiam sine consensu Domini rem emphyteoticam hypothecare, cap. 75. nu. 33.*
- 2 *Emphyteuta a solutione canonis non excusatur, nisi res in totum perierit, etiam si canon sit magnus, cap. 76. nu. 32.*
- 2 *Emphyteuta, & Vassallus amittunt melioramenta*
etiam

I N D E X.

- etiam utilia, quando emphyteusis, vel feudum ob eorum culpam deuoluitur, cap. 110. nu. 13.*
- Limita primo, quando soluitur p̄sio aequalens fructibus, ibid. nu. 14.*
- Limita secundo, quando in emphyteuta, & Vassallo nulla potest considerari culpa damnosa Domino directo, ibid. nu. 15.*
- 1 *Emptor rei litigiosa post trinam sententiam confirmem contra venditorem latam, non auditur, nisi parito rei iudicata, cap. 86. nu. 59.*
- 1 *Emptor re tradita cogi potest ad solutionem pretij, per venditorem, licet venditor factum precise prestare non possit, dummodo per equipolles adimpleat suam obligationem, ita ut emptor securus reddatur, cap. 90. nu. 4.*
- 2 *Emptor sciens rem sibi venditam esse communem cum alio, non potest agere de euictione, cap. 19. numero 17.*
- Censetur emisse partem venditoris tantum, & non totam rem, ibid. nu. 18. 19. & 20.*
- Item emens rem aliquo onere affectam scienter, ius tantum venditoris emisse dicitur, ibid. n. 21.*
- Tenetur stare locationi facta a venditore, si de illa notitiam habuit, etiam si hypothecam ignorauerit, ibid. nu. 22. & 23.*
- 2 *Emptor sciens in genere rem ad venditorem non spectare, non potest agere de euictione, quamuis ignoret ad quem pertineat, cap. 19. nu. 5.*
- Emptor ad effectum, ut de euictione agere non possit, oportet quod clare sciat rem esse alienari prohibitam, nec sufficit diuturna cohabitatio, ibidem nu. 26.*
- Emptor sciens rem venditam alienam esse, potest agere de euictione, quando de illa specialiter, & nominatim in illum casum fuit stipulatus, secus si de euictione generaliter tantum sibi prospexerit, ibid. nu. 28. 29. & 30.*
- Declaro ut emens scienter rem venditoris subiectam fideicommissio non possit agere de euictione, sed tantum petere, ut pretium sibi restituatur, etiam si de euictione in eum casum stipulatus fuerit cum iuramento, ibidem numero 46. 47. & 50.*
- Item non potest agere de euictione, siue res sit subiecta fideicommissio conditionalis, siue pure sit restituenda contra glosam, cuius opinio communiter reprobatur, ibid. nu. 48. & 49.*
- 2 *Emptor pro rata pretij soluti ex equitate fructus lucratur, cap. 112. nu. 56.*
- 2 *Emptor iuris alicuius vniuersalis non habet neque plus, neque minus, quam in ipsa vniuersitate continetur, cap. 55. nu. 1.*
- 3 *Emens scienter rem feudalem tanquam liberam sine Domini consensu contra legis prohibitionem non agit de euictione, quamuis de illa sibi expresse prospexerit, cap. 19. num. 44. & 45. Item nec pretium solutum potest repetere, cap. 60. nu. 3. & 5. Si autem fuerit in bona fide, pretium solutum repetit, vel potest agere ad interesse actione ex empto, quamuis contractus sit nullus, cap. 60. nu. 1. & 2.*
- 2 *Emptor euicto dominio rei sibi vendita antequam possessio ab eo auocetur non potest agere contra*
- 1 *venditorem de euictione, sed solum ad interesse actione ex empto, cap. 79. nu. 4.*
- Emptor in actione de euictione, seu ad interesse ex empto potest petere etiam fructus amissos, & refectionem alicuius damnorum, qua occasione euictionis quous modo passus est, ibid. nu. 5.*
- Item potest petere augmentum valoris pradij euicti, ubi ille sit auctus a die venditionis usque ad tempus euictionis sequuta, ibid. nu. 6.*
- Item si occasione rei euicta coactus fuit pro fructibus preceptis pendente lite euicenti dare in solutum proprium fundum, potest petere nedum pretium fundi, sed etiam fructus, qui ex eo percipi potuissent, ibid. nu. 7.*
- 2 *Emptor siue eius successor singularis conuentus hypothecaria potest retinere rem, donec ei solvatur impensa aut pretium melioramentorum, quatenus ex eis res ipsa facta sit pretiosior, vel potest, si uult absolui a dicta actione, aetiori soluere primam rei estimationem detractis melioramenti secundum opinionem Bartoli, sed Couarruias contrariam aduenit, cap. 112. num. 14. 15. & 16.*
- Emptor, qui rem dotalem a marito ignoranter emit fructus ex ea perceptos facit suos, nec tenetur cum melioramentis compensare, ibidem numero 40.*
- 1 *Enunciatio plurium instrumentorum in antiquis habet vim samae, cap. 59. nu. 45.*
- 1 *Episcopus de iure communi habet fundatam intentionem exercendi iurisdictionem quo ad omnes subditos in tota sua diocesi, etiam in inuitos cap. 11. nu. 2.*
- Episcopus debet manuteneri quo ad exercitium iurisdictionis in tota diocesi etiam si non probet possessionem, ibid. nu. 3.*
- Item siue sit in ciuitate, vel alibi per diocesim, & siue per se, siue per Vicarios suos quous modo solitus sit exercere iurisdictionem, ibid. nu. 4.*
- Item donec contra eum per tres sententias conformes probetur immemorabilis, qua Decano, & Capitulo ex dispositione Concilij Tridentini reseruatur, ibid. nu. 8.*
- Episcopus siue sit in possessione subiectionis, siue non, potest uti sua iurisdictione contra inferiorem prescriptionem allegantem, quousque prescriptio probetur, ibid. nu. 6.*
- 1 *Episcopus super simonia non dispensat, immo nec Papa solet dispensare cum simoniacis, ut beneficium acquisitum per simoniam retineat, cap. 41. numero 69.*
- 1 *Episcopus quando confert beneficium simplex non tenet eligere idoneorem, sed potest gratificare quem uult: In beneficijs autem curatis ex pluribus idoneis iudicatis ab examinadoribus debet eligere magis idoneum, capitulo 52. num. 19. 20. & 21.*
- Ab illius iudicio irrationabili, vel dolo in collatione parochialium per concursum facta appellatio conceditur, dummodo de dolo, & irrationabilitate liquido constet, ibidem num. 22. 23. & 24.*
- Episcopus vel ordinarius potest aliquem ad concursum*

I N D E X.

- cursum admittere non obstante, quod terminus ab eo praefixus sit elapsus, & aduersarius, qui comparuerat durante termino contradicat, ibidem nu. 29.
- Episcopus (si tempore, quo debet fieri prouisio beneficij per concursum, non adsint examinatores synodales) non obstante forma Concilij Tridentini, potest deputare nouos examinatores absque celebratione synodi, sicuti ante conciliū ei permissum erat, & si non deputauerit, & interim labatur tempus, intra quod prouisio beneficij per concursum fieri debet, beneficium ad sedem Apostolicam deuoluitur, ibidem numero 35. 39. & 40.
- 1 Episcopus suscipiens mandatum Archiepiscopi contra eos, qui ei & non Archiepiscopo subsunt, dicitur procedere iure proprio, & non metropolitico, & poterit vices suas alteri committere, cap. 54. nu. 13. & 14.
- Limita, nisi iurisdictio esset ad Archiepiscopum deuoluta, quia tunc, ut delegatas procedit iure delegantis, & non proprio, ibidem numero 15.
- 1 Episcopo presidente in synodo dioecesana, an Vicarius generalis capitulum precedere debeat, cap. 69. per totum.
- Episcopus in arduis uegotijs non potest aliquid facere, sine consensu, & consilio capitali, ibidem nu. 8.
- Episcopus non potest facere, quod ille, qui non habent votum decisuum, in synodo dioecesana det votum, ibidem nu. 26.
- 2 Episcopus lite vertente inter presentatos non tenetur expectare quadrimestre, vel semestre, sed potest non obstante contradictione presentatorum beneficium libere conferre, quando de iure patronatus non constat, capitulo 84. numero 1.
- Non potest statim conferre, quando dubitatur an beneficium sit de iure patronatus, & patroni inter se litigant de iure, vel possessione illius, sed debet expectare patronos laicos per quattuor menses, & Ecclesiasticos per sex, intra quos lis finiri debeat, causa uero non finita libere poterit conferre sine prauidicio euincens, ibidem num. 2.
- Idem est quando patroni litigant de presentatione ex vi iuris presentandi, ibidem nu. 3.
- Idem quando lis est inter ipsos presentatos, & non inter patronos ex vi iuris patronatus, & presentandi, non tamen ex vi forme, vel prerogatiue presentationis, & meritorum secundum aliquos, sed contrarium fuit per Rotam resolutum, ibidem nu. 4. & 5.
- 1 Episcopus non potest conferre beneficium iuris patronatus iure deuolutionis, quando patroni intra tempus iura sua deduxerunt, & requisierunt Episcopum, ut causam expediret protestando, quod tempus sibi non curreret, & ille distulit eam expedire, capitulo 84. numero 6.
- Item non potest conferre etiam post lapsum tempus, quando patroni litigant super presentacione ratione prerogatiue, vel forme presentationis, aut meritorum presentatorum, ibidem num. 7.
- Item non potest post lapsum quadrimestre, vel semestre Ecclesiam alteri conferre, quando constat de iure patronatus, vel illud praesupponitur, & lis pendet super presentatione facta, ibidem num. 8.
- Item nec iure deuolutionis potest conferre, quando lis est super libertate Ecclesiae inter ipsum Episcopum, & patronos, ibidem numero 9.
- Item conferre non potest ex iure deuoluto, quando lis est inter ipsos presentatos in tempore su per pralatione eorum presentationis, etiam si lis intra tempus requisitum non finiatur, ibidem num. 10.
- 2 Episcopus de iure communi habet intentionem fundatam, ut possit visitare omnes ecclesias sibi subiectas, cap. 15. nu. 1.
- Item potest propria auctoritate visitare ecclesias exemptas, quando non habent specialem exemptionem quo ad visitationem, secus si habeant, quia nec ecclesias illis unitas potest visitare, nec clericos ibi existentes corrigere, ibidem numero 2. & 4.
- 2 Episcopus debet tanquam sedis Apostolicae delegatus ex dispositione Concilij Tridentini singulis annis visitare Ecclesias quomodolibet etiam exemptas, cap. 15. nu. 5.
- Item Ecclesias seculares, quae nullius sunt dioecesis, si habeat cathedralem proximiorum, ibidem num. 6.
- Item tenetur visitare commendata omnia beneficia, & monasteria etiam exempta, ibidem numero 7.
- Item confraternitates elemosynas Montis pietatis, & Pia loca omnia, ibidem nu. 8.
- Item capitula Cathedralium, & aliarum maiorum Ecclesiarum nullis exemptionis obstantibus, ibidem nu. 9.
- 2 Episcopus potest visitare ex dispositione Concilij Tridentini, quamuis facultas visitandi in fundatione Pralato inferiori sit concessa, nisi contra Episcopum adesset expressa prohibitio, cap. 15. nu. 10. & 11.
- Episcopus non tenetur adhibere consilium, vel consensum eorum, quos sibi pro visitatione faciendā adiunxerit, ibidem nu. 12.
- 2 Episcopus de iure communi potest procedere contra Monachos, seu personas regulares non exemptas priuatiuē ad Abbatem, ubi agitur de causa criminali contra Monachum in figura iudicij in delictis communibus extra casus comprehensos in regula, ut est falsitas, homicidium, & similia, cap. 35. nu. 125.
- Ab illius iudicio irrationabili, vel dolo in collatione parrochialium per concursum facta appellatio conceditur, dummodo de dolo, & irrationabilitate liquido constet, cap. 52. numero 23. & 24.
- Episcopus debet Monachos ad conuersionem sanctam promouere, Abbates aliaque officia instituere,

I N D E X.

- tuere, atque extra regulam acta corrigere, ibidem nu. 128.*
- Episcopus in sua diocesi habet merum imperium, ibid. nu. 141.*
- Ad prolationem sententiae excommunicationis debet iudicialiter procedere, ibid. nu. 129.*
- 2 *Episcopus quando in ecclesia parochiali possit constituere Vicarium, qui onera ecclesiae sustineat, cap. 77. nu. 33.*
- 2 *Episcopus post resignationem Ecclesiae non potest se intromittere in collatione beneficiorum in ea vacantium, sed dicuntur Papae reseruata, cap. 94. nu. 29. & 31.*
- Item censetur omne ius, & possessionem, quam in Ecclesia habuit a se abdicasse, ibid. nu. 30.*
- Item non habet beneficium alternatiue concessum Episcopis residentibus in eorum Ecclesiis, ibid. num. 32.*
- 3 *Error in persona Iudicis vitiat processum quando litigatur coram eo, qui nullam habet iurisdictionem, cap. 49. nu. 1.*
- Item vitiat, quando litigatur coram eo, quem partes credebant esse illorum iudicem, cum tamen non esset, licet respectu aliorum ordinarium haberet iurisdictionem, ibid. nu. 2.*
- Non vitiat, quando erratur in qualitate Iudicis credendo eum delegatum, cum non sit, sed tatum ordinarius, ibid. nu. 3.*
- Declara nisi error partium, & error Iudicis simul concurrant, ibid. nu. 4.*
- Error tam iuris, quam facti impedit prorogationem iurisdictionis, quando erratur in illius fundamento, ibid. nu. 10.*
- 3 *Error ad effectum rescindendi transactionem debet esse circa causam finalem, & sine qua alias quis non fuisset transacturus, capitulo 84. numero 3.*
- 2 *Error in qualitate personae excusat a delicto, quando qualitas, in qua erratur est illa, quae facit esse delictum, & qua cessante, nullum est delictum, pag. 278. nu. 7.*
- Error in qualitate personae in quam delinquitur si qualitas illa non faciat cessare delictum, nec esse, non excusat a delicto respectu penae impositae a iure communi, sed solum respectu penae statutariae, pag. ibid. nu. 8. & 10.*
- Ita error in qualitate personae non excusat, quando qualitas in qua erratur est talis, quae alterat speciem delicti, & qua unum delictum facit transire in aliud, ibid. nu. 9.*
- 2 *Equitas ab Ecclesia seruanda est, ubi eius ius non fuit effectum deterius, cap. 14. nu. 11.*
- 2 *Euictio est de natura emptionis, capitulo 19. numero 14.*
- Euictio ex natura rei contingens, nec etiam ignorantibus debetur, quamuis generaliter promissa fuerit, nisi stipulatio sit concepta verbis vniuersalibus, puta quomodocumque, & qualitercumque, vel quauis de causa euincatur, ibidem numero 31. & 32.*
- Euictio emptori non debetur, quando ea sequitur ex facto suo, vel sui auctoris, etiam si expresse de illa fuerit stipulatus in illum casum,*
- nisi specialiter euictio fuerit promissa ob culpam emptoris, ibid. nu. 36. 37. & 39.*
- Euictio oriens ex vna causa superueniente post contractum venditionis, non debetur etiam si dictum sit, quod venditor renunciat omni iuri, quod habet, vel in futurum habere sperat, nisi expresse dicatur, ex noua causa, ibid. num. 41. 42. & 43.*
- 2 *Euictionis promissio non operatur, nisi quo ad ea, quae fuerunt vendita, cap. 55. nu. 5.*
- 2 *Euictio non debetur nisi amissa possessione rei, cuius euictio petitur, licet contra emptorem sit lata sententia ad rem ipsam restituendam, cap. 79. num. 1.*
- Euictio est emptae rei per Iudicis sententiam abductio, ibid. nu. 2.*
- Euictio ubi praestanda est, debentur etiam fructus amissi, nec non resectio aliorum damnorum, quae emptor occasione euictionis quouis modo passus est, ibid. nu. 5.*
- Item debet praestari augmentum valoris praedij euicti, ubi ille sit auctus a die venditionis usque ad tempus euictionis sequentiae, ibidem numero 6.*
- Item si occasione rei euictae emptor coactus fuit pro fructibus perceptis lite pendente euincendi dare in solutum proprium fundum, in obligatione de euictione venit nedum pretium fundi, sed etiam fructus, qui ex eo percipi potuissent, ibid. nu. 7.*
- 1 *Excidentiae feudorum cum eisdem pactis dari debent, cap. 95. nu. 32.*
- Possunt possideri a Baronibus Regni Neapolis separate a Baronia, & iunctae cum illa, ibidem numero 34.*
- 1 *Exceptio non numeratae dotis nihil prodest quando illi fuit renunciatum, & talis renunciatio operatur, ac si lapsum esset tempus opponendi de ipsa dote non numerata, cap. 8. nu. 21.*
- 1 *Exceptio intrusionis obstat agenti interdictione recuperandae in beneficialibus, quamuis ei non obstat exceptio notorii criminis, cap. 59. nu. 18.*
- Exceptio tu non possedisti tempore allegati spolij in iudicio recuperandae admittitur, ibid. nu. 24.*
- 1 *Exceptio non adimplementi dicitur litis finita, & impedit litis ingressum, cap. 88. nu. 1.*
- Item nunquam censetur sublata per statutum, ibid. nu. 3.*
- Item habet locum quamuis in modico non fuerit adimpletum, ibid. nu. 4.*
- Item opponi potest post sententiam, & in illius executione, ibid. nu. 13.*
- 1 *Exceptio non implementi opponi potest nulla habita consideratione, quis primo contrauenerit, sed quis primo agat, nam qui prius agit debet prius docere de adimplemento, cap. 89. nu. 7. & 8.*
- Declara quando non constat, quis prius debeat implere, secus si appositum sit tempus adimplementi, quia tunc ordo seruandus est, ibid. nu. 9.*
- 2 *Exceptio non adimplementi impedit executionem si a parte opponatur, alias iudicium non valet, praesertim in contractibus nominatis, nisi ex officio iudicis fuerit suppleta, cap. 121. nu. 97. & 98.*

I N D E X.

- 2 Exceptio debet esse de regula, capitulo 94. numero 67.
- 2 Exceptio dotis, quæ obijcitur ab uxore bona mariti possidente contra creditores eiusdem mariti, impediti executionem sententiæ ad eorum fauorem lata, etiam si uxor sit hæres mariti, dummodo tamen hereditatem adiuerit cum beneficium inuentarij, cap. 121. nu. 22. & 25.
- Exceptio, quæ non impugnat sententiæ, ad impediendam eius executionem etiam post sententiæ opponi potest, ibid. nu. 24.
- Exceptio, ubi factum est probatum, non dicitur requirere altiore indagine, licet disputatio sit in iure, nisi in discussione iuris vertatur subtilitas, vel magna difficultas, ibidem numero 80. & 81.
- 2 Exceptio, quæ cedenti obstat, repellit quoque ipsum cessionarium, cap. 88. nu. 11.
- 2 Exceptio nullitatis oriens ex ventre instrumenti, cuius vigore agitur retardat executionem etiam obligationis cameralis, & quamuis altiore indagine requiratur, capitulo 121. numero 33. & 36.
- Declara, dummodo nullitas sit ex defectu citationis, iurisdictionis, vel mandati, ibidem numero 38. & 39.
- Exceptio nullitatis ex defectu iurisdictionis opponi potest, quamuis a statuto prohibeatur dari de nullitate, ibid. nu. 41.
- Exceptio nullitatis impedit executionem, quando incidetè proponitur, secus si principaliter, quia tunc sit executio firmo manente iudicio nullitatis, nisi iudex nullitatis præuenerit inbibendo antequam actor executionem petat, ibid. nu. 42. 43. 44. & 45.
- 2 Exceptio melioramentorum executionem sententiæ retardat, etiam si versetur in iudicio possessorio, & executiuo, cap. 121. nu. 46.
- Item exceptio retentionis ob melioramenta opponi potest etiam post sententiæ in illius executione, & si non admittatur potest appellari, aut actio spoliij intentari, seu via nullitatis, quamuis agatur Saluiano interdicto, ibid. numero 48. & 49.
- Declara, ut exceptio retentionis ob melioramenta non retardet executionem, nisi de illorum existentia in genere saltem constet, ibidem numero 51.
- 2 Exceptio compensationis, quando debitum est liquidum, ad retardandam executionem opponi potest, etiam post sententiæ, capitulo 121. numero 52.
- Declara ut exceptio compensationis non admittatur contra obligationem cameralem, nec contra alias obligationes iuratas, nisi creditum, quod quis compensare intendit, superuenerit post promissionem iuratum de soluendo, ibidem numero 53. & 54.
- 2 Exceptio attentatorum suspendit omnia iudicia quantumuis priuilegiata etiam spoliij, capitulo 121. nu. 57.
- Item operatur, ut antequam ad executionem procedatur attentata sint purganda etiam respectu fructuum, qui non sunt liquido, ibidem numero 56.
- Declara ut exceptio attentatorum executionem non suspendat, quando notoriè constat de non iure petentis reuocari attentata respectu negotij principalis, ibid. nu. 58.
- Declara secundo ut non valeat, quando tertius non existens in lite dat de attentatis in dicta lite commissis ab altero ex collitigantibus, vel quando talis exceptio opponitur contra ipsum tertium, qui aliquid fecerit in præiudicium alterius ipsorum, dummodo non habeat causam ab altero ex collitigantibus, ibid. nu. 60. & 62.
- Declara tertio, ut exceptio attentatorum non retardet executionem sententiæ, ubi ex actis constat de desertione appellationis, ibidem numero 63.
- Vnde nec executio sententiæ iudicis a quo, qui lapso tempore ad docendum de prosecutione appellationis præfixo executus fuit, dicitur attentata, ibid. nu. 65.
- 2 Exceptio administrationis tutela, non impedit executionem, quæ fit a muliere pro restitutione dotis contra bona mariti, nisi constet ad eius manus peruenisse magnam summam pecuniarum, ex qua sibi præsumatur satisfacisse, cap. 121. nu. 67. & 68.
- Item non admittitur contra obligationem cameralem, ibid. nu. 69.
- Exceptio supplementi legitime non retardat executionem, neque immisionem, quæ fit vigore Saluiani interdicti, ibid. nu. 70.
- Exceptio altiore indagine requirens in iudicio Saluiani interdicti non admittitur, ibidem numero 71.
- Item nec exceptio discussionis admittitur in iudicio executiuo, ibid. nu. 74.
- 2 Exceptio dominij executionem non retardat, nisi dominium esset iam probatum, vel incontinenti probaretur, cap. 121. nu. 75.
- Item exceptio dominij non admittitur in iudicio recuperandæ, quamuis in continenti probari possit, ibid. nu. 76.
- Fallit in tertio se Dominum asserente, qui in iudicio recuperandæ impedit restitutionem, non obstante suspensione petitorij, ibidem numero 77.
- Exceptio dominij incontinenti probata opponi potest etiam contra agentem remedio l. finali, C. de edicto Diui Adriani tollend. ibidem numero 78.
- 2 Exceptio periurij repellit agentem a limine iudicij, quando agitur ex eodem contractu, cuius vigore intenditur periurium, capitulo 121. numero 83.
- Exceptio periurij non retardat executionem obligationis præsertim cameralis, nisi sit liquida, ibid. nu. 84. & 86.
- 2 Exceptio compromissi non retardat executionem obligationis cameralis si compromissum sit uoluntarium secus si sit necessarium, videlicet factum vigore statuti, capitulo 121. numero 89. & 91.

I N D E X.

- Exceptio specialis reservationis beneficij, obstat agent spolio in causa beneficali, etiam quod spoliatus ipse iustificasset prouisionem suam titulo colorato, ibid. nu. 106.*
- Exceptio intrusionis in beneficalibus repellit agentem interdieto recuperanda, ibid. nu. 108.*
- Exceptio notory criminis in beneficalibus non obstat agenti interdieto recuperanda, sed tantum defectus proprietatis, ibid. nu. 109.*
- 2 *Exceptio proprietatis obstat spoliato uxore agenti interdieto recuperanda propter peccatum, cap. 121. num. 110.*
- Item ei obstat exceptio affinitatis, & consanguinitatis in tali gradu existentis, super quo Papa dispensare non poterat, ibid. nu. 111.*
- Exceptio frigiditatis, & impotentiae non obstat spoliato uxore agenti interdieto recuperanda, sed bene exceptio publicae honestatis, dummodo excipiens se offerat paratum illam in continenti probare. ibid. nu. 113.*
- 2 *Exceptio minoris aetatis tempore contractus matrimony, seu quo pretenditur factum in Ecclesia obstat spoliato uxore agenti ad illius recuperationem, cap. 121. nu. 115.*
- Declara, et aetas debeat esse perfecta, nec sufficiat probare, quod mulier seu virgo a decimo quarto anno desisteret tantum per duos menses, ibid. nu. 116.*
- Exceptiones, quae opponi possunt a principali ad retardandam executionem, possunt opponi a fideiussore etiam ipso principali inuito, ibidem numero 118. & 119. & si fideiussor scienter, & dolose illas omiserit non potest solutum a principali repetere, secus si ignoranter, ibidem numero 120.*
- Exceptionum principali competentium scientia in fideiussore non praesumitur, sed illam principalis probare debet, ibid. nu. 121.*
- 2 *Exceptio liquida ex eisdem actis potest a iudice suppleri ex officio, quamuis de illa non sit oppositum, pag. 289. nu. 4.*
- 2 *Exclusio substituti non tendit ad commodum illius, qui solus est positus in conditione, sed ad fauorem haeredis grauati, ut possit de bonis suis liberè disponere, cap. 88. nu. 3.*
- 2 *Exclusus debet haberi pro non excluso ad fauorem eius, cuius contentione excluditur, ut pars exclusi ei accrescat, quando tam exclusus, quam non exclusus eodem iure alias admitterentur, secus si diuerso iure, capitulo 10. numero 4.*
- 2 *Excommunicatio ad effectum repellendi aliquem a limine iudicij procuratur qualibet leui probatione, cap. 41. nu. 5.*
- 2 *Excommunicatus occultus potest alium excommunicare, cap. 41. nu. 1.*
- Item excommunicatus in iudicio stare non potest agendo, sed solum se defendendo, dummodo contra eum de excommunicatione excipiat, ibidem nu. 2. & 3.*
- Excommunicatus prosequens appellationem a sententia lata contra se, quando sit audiendus, ibid. nu. 4.*
- 1 *Executio etiam solum petita ante restitutionem in integrum non retardatur, capitulo 86. numero 41.*
- 3 *Executio non habet locum in praelegatis, nisi pro parte cohaeredis, pro alia autè parte bona capiuntur iure haereditario, cap. 58. nu. 27.*
- 2 *Executio sententiae impeditur per tertium contradicentem ratione solius possessionis rei per sententiam alteri adiudicatae, cap. 121. nu. 1.*
- Item impeditur, si tertius de cuius interesse agitur non fuerit citatus, licet tres sententiae prolatae fuerint, ibid. nu. 2.*
- Declara ut executio non impediatur per tertium venientem ad causam pro suo interesse, si non possideat, ibid. nu. 3.*
- Executio sententiae contra auctorem lata ab eius successore non impeditur, quando iure haereditario succedit, secus si alio iure succedat, ibidem num. 4. & 5.*
- Item executio per tertium, qui sciuit causam agitari, & post sententiam comparuit pro suo interesse, non impediatur etiam data cautione de restituendo, ibid. nu. 7.*
- 2 *Executio sententiae, seu exequendi ius spatio 30. annorum praescribitur, cap. 121. nu. 10.*
- Item executio retardatur donec acta fuerint integre transportata, ibid. nu. 11.*
- Item suspenditur pendente causa restitutionis in integrum, etiam si commissio causa restitutionis aduersarius obtineat commissionem cum clausula, quod iudex ad legitimam executionem procedat, ibid. nu. 12. & 13.*
- Declara ut executio sententiae, quando est capta per restitutionem in integrum non retardetur, quamuis restitutio competat de iure communi, ut in minore, & Ecclesia ibid. nu. 14.*
- Item quamuis non sit capta non retardatur per restitutionem in integrum obtentum a minore, vel Ecclesia, quando viget vehemens praesumptio calumniae, ibid. nu. 15.*
- Executio dicitur capta, quando litera executoriales fuerunt decretae, & relaxatae, ibidem numero 16.*
- 2 *Executio suspenditur per clausulam (si quid exequendum, &c.) in rescripto, seu commissione appositam, cap. 121. nu. 17.*
- Declara, ut haec clausula suspendat solum, donec de iustitia sententiae cognoscatur, ibidem numero 19.*
- Et dummodo clausula iustificetur ex eisdem actis ab eo, qui illius vigore executionem petit, ibidem num. 20.*
- 2 *Executio sententiae ad fauorem creditorum lata impeditur exceptione dotis, quae obicitur ab uxore bona mariti possidente contra creditores eiusdem mariti, dummodo uxor haereditate aduerit cum beneficio inuentary, cap. 121. numero 22. & 25.*
- Executio obligationis cameralis retardatur, quando ex ventre instrumenti, cuius vigore agitur, oritur defensio, & nullitatis exceptio, ibidem numero 33. quamuis alticrem indaginem requirat, ibid. nu. 36.*

Item

I N D E X.

- Item executio obligationis cameralis retardatur quotiescumque instrumentum in forma camere fuit vulneratum per sententiam, etiam quod alias de nullitate opponi non possit, ibidem numero 37.
- 2 Executio sententiæ retardetur, quando nullitas ex eisdem actis deducitur, dummodo sit ex defectu citationis, iurisdictionis, vel mandati, cap. 121. nu. 38. & 39.
- Amplia ut executio retardatur ob nullitatem ex defectu iurisdictionis, etiam si talis nullitas altiore indagine requiratur, ibid. nu. 40.
- 2 Executio sententiæ impeditur exceptione nullitatis, quando nullitas incidenter proponitur, secus si principaliter, quia tunc fit executio firmo manente iudicio nullitatis, Nisi Iudex nullitatis prauenerit inhibendo, antequam actor executionem petat, capitulo 121. num. 42. 43. 44. & 45.
- Executio retardatur mediante exceptione melioramentorum, etiam si versetur in iudicio possessorio, & executiuo, ibidem numero 46. & quamuis sententia iam sit lata, ibidem numero 48.
- Declara, dummodo de melioramentorum existentia in genere saltem constet, alias secus, ibid. num. 51.
- 2 Executio retardatur exceptione compensationis, ubi debitum est liquidum, capitulo 111. numero 52.
- Limita in obligatione camerali, & in alijs obligationibus iuratis, nisi creditum, quod quis compensare intendit, superuenerit post promissionem iuratum, de soluendo, ibidem numero 53. & 54.
- 2 Executio retardatur, quotiescumque opponitur de attentatis, quæ sunt purganda antequam ad executionem sententiæ procedatur etiam respectu fructuum, qui non sunt liquidi, cap. 121. num. 56.
- Item quamuis versetur in iudicio spolijs, aut alio quantumuis priuilegiato, ibid. nu. 57.
- Limita si notorie constet de non iurepetentis reuocari attentata respectu negotij principalis, ibid. num. 58.
- Secundo limita, quando tertius non existens in lite dat de attentatis in dicta lite commissis per alterum ex collitigantibus, ibid. nu. 60.
- Tertio limita, ubi ex actis constat de desertione appellationis, ibid. nu. 63.
- 2 Executio sententiæ iudicis a quo, qui lapso tempore ad docendum de prosecutione appellatio- nis prefixo executus fuit, non dicitur attentata, cap. 121. nu. 65.
- 1 Executio qua fit a muliere pro restitutione dotis contra bona mariti non impeditur per exceptionem administrationis tutelæ, nisi constet ad eius manus peruenisse magnam summam pecuniarum, ex qua sibi præsumatur satisfecisse, cap. 121. nu. 67. & 68.
- Amplia idem esse, quamuis agatur vigore obligationis cameralis, ibid. nu. 69.
- 2 Executio, aut immissio, quæ fit vigore Saluiani interdicti non retardatur per exceptionem sup- plementi legitime cap. 121. nu. 70.
- 2 Executio processus executiuus non retardatur per exceptionem discussionis, cap. 121. nu. 74.
- Item executio non retardatur per exceptionem dominij, nisi dominium esset iam probatum, vel incontinenti probaretur, ibidem nume- ro 75.
- 2 Executio, seu immissio, quæ fit ex remedio l. fi. C. de edicto Diui Adriani tollen. impeditur per exceptionem Dominij probatam incontinenti, cap. 121. nu. 78.
- Item impeditur ab Agnato possidete bona feuda- lia, & docente de iure suo incontinenti, & se comprehensum esse in inuestitura feudi, ibidem numero 79.
- 2 Executio præsertim obligationis cameralis non retardatur per exceptionem periurij, nisi sit li- quida, cap. 121. nu. 84.
- Item non retardatur per exceptionem compro- missi voluntarij, secus si compromissum est ne- cessarium, videlicet factum vigore statuti, ibi- dem num. 89. & 91.
- Executio etiam vigore obligationis cameralis re- tardatur per exceptionem non implementi, cap. 121. num. 92.
- Amplia quamuis non implementum in modico versetur, ibid. nu. 93.
- Item, quamuis statutum prohibeat omnem exce- ptionem, ibid. nu. 94.
- Declara dummodo a parte opponatur de non im- plemento, alias executio valet, præsertim quan- do sumus in contractibus nominatis, nisi excep- tio fuerit ex officio Iudicis suppleta, ibidem num. 97. & 98.
- Executio sententiæ retardatur per appellatio- nem, quotiescumque ea venit admittenda, se- cus si appellatio non sit permissa, ibidem nu- mero 100.
- Executio sententiæ generaliter retardatur, ubi- cumque constat de non iure agentis, quamuis agatur in mero possessorio, ibid. nu. 104.
- 2 Executor Apostolicus quando est merus, & li- tera et directa non habent clausulam sonan- tem in iudicalem indaginem, aut conditionem, quæ tacite non insit, nec agitur de præiudicio alicuius, potest super narratis extraiudiciali- ter se informare, & iustificatio iudicialis coram eo non requiritur, cap. 1. nu. 151.
- Item executoribus Apostolicis meris creditur de processu ab illis factio, licet de illo non appa- reat, dummodo præcesserit tantum tempus, quod verisimiliter potuerit capi extraiudicialis informatio, & nisi contrarium probetur, ibidem nu. 152. & duobus sequentibus.
- Executor Apostolicus quando est merus, licet admiserit articulos super iustificatione narra- torum, & aliqui testes super illis fuerint in- ducti, & examinati, non propterea dicitur se fe- cisse mixtum, ita ut iustificatio iudicialis sit ne- cessaria, sed omissa via iudicis potest ad aliam transire, & reasumere partes executio is, ibi- dem num. 155.

I N D E X.

- 3 Exemplo, seu copia simplici, an & quando sit fides adhibenda, cap. 81. per totum.
- Exemplum exempli in Archiuio reperti non probat, nisi ostendatur originale, etiam si utrumque exemplum solemniter extractum fuerit, ibidem nu. 15. & 16. Item quamuis exemplum esset confectum per multos notarios, ibid. nu. 18.
- 2 Exemptio a solutione decimarum vigore priuilegiorum Pontificum concessa, intelligitur de decimis, quae parrocho, aut alyis personis ex iuris communis dispositione debentur, non autem de illis, quae ex aliqua particulari concessione persoluuntur, cap. 40. nu. 35.
- 1 Exemptus non potest renunciare suae exemptioni in prauidicium superioris, cap. 5. nu. 17.
- 2 Exheredatio patris non nocet filio in bonis, quae non habuit a patre sed ab auo, cap. 90. nu. 2.
- Exheredatio fit solum ab eo, qui potest & tenetur instituire, & in bonis proprijs tantum, non autem alterius, ibid. nu. 4.
- 2 Expensae quando sint resciciendae, & de materia eade in verbo, Imperfisa.
- 2 Expressio valoris facta per inspextrantem quando habet vim conditionis, ea vera non existente, gratia tanquam subreptitia in totum redditur nulla, cap. 4. nu. 4.
- 2 Extensio censetur facta cum omnibus qualitatibus, & eadem remanente natura, cap. 75. n. 38.
- 1 Extraneus si sit vocatus post mortem filiorum sine filijs existentia filiorum vnus filij facit deficere conditionem, sub qua erat substitutus, & pro illius exclusione non est opus, quod inducatur ius transmissionis, cap. 27. nu. 16.
- 1 Extranei (in materia consuetudinis Bulgari,) qui sint, & an mater hoc nomine contineatur, cap. 29. nu. 48. & 49.
- 2 Item extranei (in materia feudati) heredum appellatione non continentur, sed solum filij, cap. 59. num. 4.
- 1 Extraneum primum in iudicio spolij, hoc est spoliati possessio, debet probari plene, & concludenter, cap. 39. nu. 30.
- Non probatur per vnum testem etiam de visu, & publica voce, & fama, nisi saltem concurrat alius de publica voce, & fama, ibid. nu. 31.
- Item non probatur per confessionem factam in libello, seu commissione, quod spoliatus erat pacificus possessor, ibid. nu. 35.
- Item non probatur per confessionem factam in articulis, si sit de possessione spoliatiua, ibidem numero 36.
- 1 Primum extremum in spolio probatur praesumptiua, aut semiplena probatione in antiquis, cap. 59. num. 41.
- Item extremum primum spolij in antiquis probatur etiam per testes de auditu auidius, & de publica voce, & fama, ibid. nu. 43.
- Item in antiquis probatur per clausulam constituti, quamuis aliter non consistet de tempore constituti, ibid. nu. 48.
- 1 Extremum secundum in spolio, hoc est possessio rei conuenti, leuioribus probationibus probatur, cap. 59. nu. 26.

- Item probatur per testimonium de auditu a parte, quae tenet, & possidet rem spoliatam, ibid. n. 27.
- Item probatur per sustentationem litis cum adnuculis, ibid. nu. 28.
- Item probatur ex sola litis cōtestatione, per quam solam probatur molestia in possessione, ibidem numero 29.
- 2 Extrema in iudicio Saluani interdicti, quae sint, & quomodo probentur, cap. 117. n. 1. & 21. cum sequentibus.

F

- 2 **F**acta regulariter plus quam verba attenduntur, cap. 146. nu. 3.
- 1 Facta multa vinculum inducunt, quae antequam fiant impediri possunt, cap. 62. nu. 7.
- 2 Factum vigore decreti nulli etiam per illum, qui fuit priuatus, est nullum, tanquam factum ultra debitum, & metu mandati, cap. 6. nu. 8.
- 2 Ea quae facti sunt nequeunt iure infirmari, cap. 33. num. 10.
- 2 Facto aliquid facere plus est, quam verbis explicare, cap. 33. nu. 22.
- 2 Factum tempore belli dicitur, quando iam bellum imminet, cap. 94. nu. 54.
- 2 Factum ubi est probatum, disputatio iuris non facit, quod exceptio dicatur requirere altiore indaginem, nisi in discussione iuris vertatur subtilitas, vel magna difficultas, cap. 121. numero 80. & 81.
- 2 Factum dubium, & dubium iuris intricati, & controuersi equiparantur, cap. 121. nu. 82.
- 1 Facultas testandi de bonis sitis in Vrbe, & extra per decem miliaria, non comprehendit iura & actiones, cap. 9. nm. 21.
- 2 Facultas concessa clerico transferendi pensionem sibi reseruatum in alias personas, vel in vnam, aut plures, vel cum clausula, & alias in forma solita latissime extendenda, intelligitur de similibus personis, hoc est clericis, cap. 18. num. 15. 18. 19. & 20.
- 2 Facultas legitimandi fratribus legitimis non intelligitur concessa, nisi in specie hoc sit dictum, cap. 81. nu. 9.
- Item facultas data reducendi legitimatos in primum statum naturae, ita ut possint succedere, ac si de vero, & legitimo matrimonio nati essent, etiam cum filijs legitimis, & naturalibus, intelligitur, ut succedant solum cum legitimis, sed non ut excludant legitimos, ibid. nu. 10.
- 2 Falcidia amittitur propter omissionem inuentarij, cap. 72. num. 5. & talis pena est inducta ob praesumptionem subtractionis, ibid. nu. 7.
- Falcidia non detrahatur aduersus piam causam, sicut nec Trebellianica, ibid. nu. 11. & 12.
- 2 Falcidia detrahi potest ab herede, quando legatum ultra dotratem hereditatis ascendit, etiam si res titulo institutionis fuerit relicta, cap. 105. nu. 36. & 37.
- Falcidia a testatore prohiberi potest, ibid. nu. 38.
- Falcidia testatorum gratia inducitur, ne scilicet intestari moriantur, ibid. nu. 39.

I N D E X.

- 1 *Fama sola sufficit, ac plene probat fideicommissum in antiquis, cap. 12. nu. 39.*
- 1 *Absque fama privilegij, vel recognitione feudali, possessio sola immemorabilis non suffragatur laico decimas Ecclesie possidenti, cap. 17. nu. 2.*
- Fama privilegij ad effectum, ut immemorabilis laico suffragatur in materia decimarum, non est probanda per quadraginta annos, sed sufficit, ut probetur per aliquod tempus diuturnum quod quantum sit remittitur arbitrio iudicis, ibidem num. 1. 5. & 7.*
- De fama diuturna testes deponentes operantur, quod retro fuerit semper ipsa fama, ibid. nu. 9.*
- 1 *Fama publica in factis antiquis, quorum non extat memoria, habetur pro scientia, & veritate, cap. 59. num. 44.*
- 2 *Familiaritas ad effectum regulae tertiae Cancellariae reservantis beneficia vacantia per obitum familiarium Cardinalium non requiritur continuata per quatuor menses, quid quid sit quo ad effectum regulae 32. de prestando consensu Cardinalis praesentis in Curia, quando impetratur beneficium a Papa vacans per obitum familiaris Cardinalis, cap. 94. nu. 15.*
- Familiaritas Papae operatur reservationem, nec ad hunc effectum requiritur consensus Cardinalis, in cuius familiaritate beneficiatus existens decessit etiam si ille Papa mortuus fuerit, & ita per illius obitum familiaritas fuerit extincta, Item quamvis beneficiatus esset familiaris Papae per privilegium, ibid. num. 17. vers. Reservatio tamen.*
- Familiaritas vera licet requirat mentem, servitium, & dentem, nihilominus Princeps potest facere per privilegium, ut quo ad effectum iuris, non verus pro vero, & proprio familiari habeatur, ibidem ante num. 18.*
- 2 *Favor publicus diuino equiparatur, c. 108. n. 20.*
- 1 *Favor redditus ad ius commune cessat, quando quis priuatur iure suo cap. 55. num. 73.*
- 1 *Famina habens feudum potest illud alteri concedere sine consensu domini directi, nisi uiuat iure Longobardorum, quia tunc requiritur in Mundualdis, cap. 95. nu. 40.*
- Famina non potest subinfundare amatoribus suis cum quibus uiuit luxuriose, ibid. nu. 41.*
- 1 *Famina non comprehenduntur in emphiteusi recepta pro se filijs, & nepotibus, & quare, cap. 2. num. 1.*
- Comprehenduntur quando concessio fuit facta propter benemerita, ibid. nu. 7.*
- Item quando recipiens emphiteusum de tempore concessionis uersimiliter non potest generare filios, & non habebat nisi unicum filium, ibidem nu. 8.*
- Item quando statutum, seu consuetudo mandat, quod femina cum masculis pariter admittantur ad bona emphiteutica, ibid. nu. 9.*
- Item quando sequeretur absurdum, si non essent comprehensa, ibid. nu. 11.*
- Item quando in concessione emphiteusis est data facultas recipienti in casu obitus siue filijs, nominandi in testamento unam feminam, vel*
- personam extraneam, ibidem num. 12.*
- 1 *Famina an comprehendatur in emphiteusi, in qua uocati sunt filij, & nepotes cum additione patris, cap. 2. nu. 17.*
- Comprehenduntur in emphiteusi concessa pro filijs heredibus, & descendens, ibid. nu. 21.*
- Item si emphiteusis sit concessa pro filijs, & heredibus usque ad tertium genus, ibid. nu. 22.*
- 1 *Famina ex proprietate sermonis appellatione generis continentur, cap. 2. nu. 23.*
- 1 *Famina appellatione filiorum in testamentis non continentur, quando si quereretur absurdum, quod fama magis remota excluderet propinquiores, cap. 100. nu. 1.*
- 1 *Famina appellatione filiorum in ultimis uoluntatis regulariter continentur ex interpretatione tantum extensiva, non comprehensiva, cap. 100. nu. 2. 3. & 4. & tales interpretatio dicitur usque ad praualit proprie significationi, libro 2. cap. 49. nu. 8.*
- 1 *Lipina quando testator habuit respectum ad conseruationem agnationis, vel quando statutum uiget exclusuum seminarum, capitulo 100. numero 6. & 7.*
- 2 *Secundo limita quando in contrarium adsunt coniecturae ualide probabiles, & necessariae, cap. 49. num. 10.*
- 1 *Feudatarius abusuue inuestitus, quando possit propria auctoritate feudum capere, cap. 29. n. 7.*
- 1 *Feudatarius, qui pro feudo tenetur ad certum annuam pensionem, seu censum, si cessauerit per triennium in solutione cadit a iure suo, etiam atque interpellatione, cap. 63. nu. 2.*
- Dicitur, nisi ab Ecclesia feudum recognoscatur, ibid. nu. 3.*
- Secundo declara, quando feudum principaliter datur ob utilitatem secus si principaliter innitatur gratiae, seu prebeminentiae, & subiectioni, ibid. nu. 4. & 7.*
- Tertio declara, ut feudatarius ob non solutionem non amittat feudum, absque interpellatione, quando a seruitio solum personalia tenetur, ibidem num. 8. & 9.*
- 1 *Feudatarius, licet receperit feudum ad annuam pensionem modicam, non principaliter ob praestationem ipsam tamen ob non solutionem cadit a iure suo, quando iurauit soluere, etiam si in uno solo anno cesset, cap. 63. nu. 12.*
- Limita, nisi in concessione adsit pactum expressum, quod sit locus deuolutioni ob non solutionem intra triennium, quia tunc iuramentum non potest operari effectum deuolutionis ante triennium finitum, ibid. nu. 13.*
- 1 *Feudatario mortuo sine filijs, & agnatis, an fructus feudi pendentes ad eius heredes pertineant, cap. 64. nu. 1. & seq.*
- 1 *Feudatarius regulariter potest subinfundare rem, quam iure feudi ab alio recognoscit etiam sine consensu Domini, & quamuis feudum in Ecclesiasticum, cap. 95. nu. 1. 2. & 3.*
- Limita primo ut non possit subinfundare nisi aequali, hoc est aequè idoneo ad seruiendum, & eadem modo, quo ipse habet, & dummodo fraus non*

I N D E X.

- non interueniat, *ibidem* numero 5. 6. 7. & 8.
- Secundo limita, ut non possit subinfeudare sine consensu Domini, quando feudum in curia ipsius Domini existit, vel in loco ubi ille iurisdictionem habet, *ibid.* nu. 9.
- Tertio limita, ut subinfeudare non possit, nisi uita sua durante, *ibid.* nu. 10.
- Quarto limita, ut non possit plus iuris in alium transferre, quam ipse habeat, *ibid.* nu. 12.
- Quinto limita, ut subinfeudare non possit, quando in concessione appositum fuit pactum de non alienando, *ibid.* nu. 26.
- 1 Feudatarius subinfeudans rem consensu Domini adhibito, non potest solo suo consensu reuocare, cap. 95. nu. 47.
- 2 Feudatarius, vel emphyteuta alienans partem feudi seu emphyteusis sine consensu Domini priuatur solum parte alienata, etiam si ad sit pactum, quod inuestito non liceat bona vendere in totum, seu parte aliqua sub pena caducitatis a contractu, & contentis in eo cap. 14. nu. 6. 7. & 8.
- 2 Feudatarius minor habet restitutionem in integrum etiam lapsa anno, infra quem lege iubente inuestitura reuocari debet, cap. 98. nu. 5.
- 2 Feudatarius, & emphyteuta amittunt meliorationes etiam utiles, quando feudum, vel emphyteusis ob eorum culpam deuoluitur, cap. 110. numero 13.
- Limita primo quando soluitur pensio aequalis fructibus, *ibid.* nu. 14.
- Limita secundo quando in feudatario, & emphyteuta nulla potest considerari pena danosa Domino directo, *ibid.* nu. 15.
- 2 Feudatarius prohibitus de feudo testari per tex. in cap. 1. de succes. feud. an solum intelligatur prohibitus disponere de feudo inter extraneos, an uero etiam inter liberos cap. 120. nu. 2. & 17.
- 2 Feudatarius potest feudum uni ex filiis relinquere, ita ut ceteri reuocari non possint, dummodo ceteris liberis relinquat legitimam secundum ueram opinionem, cap. 120. nu. 6. Sed contrarium defenditur, *ibid.* nu. 7. & seq.
- Feudatarius non potest alterare naturam feudi in prauiudicium agnatorum, ad quos feudum est reuersurum, nisi ipsi consentiant, *ibidem* numero 7.
- Item sine Domini consensu non potest feudum uni filiorum prelegare, quamuis sit feudum nouum nisi lex, vel pactum feudi aliud suadeat, *ibid.* nu. 10. 11. & 12.
- 2 Feudatarius ubi uiuitur iure francorum non potest secundo genito feudum dare, nisi primogenitus fuerit ingratus, cap. 120. nu. 13.
- Item non potest in feudo, in quo omnes filij aequaliter succedunt, disponere ut unus filiorum habeat duas partes, in feudo, alter uero tertiam, *ibid.* nu. 14.
- Feudatarius potest feudum nouum, & etiam antiquum, dummodo sit hereditarium, uni ex filiis in totum legare cum consensu Domini, secus si feudum sit ex pacto, & prouidentia, *ibid.* numero 15. & 16.
- 1 Feudorum excadentia cum eisdem pactis dari debent, cap. 95. nu. 132.
- 1 In feudo ex pacto, & prouidentia successor non tenetur soluere debita praedecessoris ex fructibus feudi, cap. 26. nu. 1.
- Amplia etiam si succedens sit haeres illius, qui debita contraxit sine beneficio legis, & inuentarij, *ibid.* nu. 2.
- 1 In feudo concessa pro filiis, & descendantibus haeredibus, successor tenetur satisfacere creditoribus antecessoris de fructibus feudi non obstante inuentario, secus si concessio sit facta pro filiis haeredibus, & eorum descendantibus, cap. 26. numero 3.
- Feudi successor quando non teneatur nisi pro rata fructuum pendentium tempore mortis, *ibidem* num. 4.
- Feudi renouatio licet differat a prima inuestitura, nihilominus debet attendi tenor primae, quando expresse fuit dictum, quod renouat secundum tenorem antiquae inuestiture, *ibid.* nu. 13.
- Feudi renouatio non potest fieri in prauiudicium comprehensarum in prima inuestitura, quando uiuunt illi, qui sunt de comprehensis in illa, secus si non adsint de comprehensis, *ibid.* nu. 14.
- 1 In feudo mixto haeres cum beneficio inuentarij non tenetur ad debita, cap. 26. nu. 16.
- Feudum quando est facta mensio de descendantibus, licet non sit dictum, haeredibus dicitur ex pacto, & prouidentia, *ibid.* nu. 17.
- Feuda in Regno Neapolis sunt hereditaria, non ex pacto, & prouidentia, *ibid.* nu. 18.
- 1 Feudum in obseruantiam pactorum potest reuocari, sicut ipsa donatio, cap. 63. nu. 1.
- Feudum amittitur etiam absque interpellatione si Vassallus, qui pro feudo tenetur ad certum annuam pensionem, seu censum, per triennium in solutione cessauerit, *ibid.* nu. 2.
- Declara nisi feudum ab Ecclesia recognoscatur, *ibid.* nu. 3.
- Item declara, quando feudum principaliter datur ob utilitatem percipiendam, secus si principaliter innitatur gratia, seu praebeminentiae, & subiectioni, *ibid.* nu. 4. & 7.
- 1 Feudum proprie non dicitur, quando concessio fit pro annua quantitate, sed potius emphyteusis, vel contractus innominatus, & transit etiam ad feminas, cap. 63. nu. 5. & 6.
- Feudum non perditur ob non solutionem, quando feudatarius ad seruitia tantum personalia tenetur nisi adsit interpellatio, *ibid.* nu. 8. & 9.
- Item non amittitur ob non solutionem, quando seruitium personale est dignius, & principalius praestatione reali, secus si pensio qua soluitur praevalet seruitio personali, *ibid.* nu. 10. & 11.
- 1 Feudum ob non solutionem amittitur, quando Vassallus iurauit soluere, tamen in vno solo anno cesset, cap. 63. nu. 12.
- Declara nisi in concessione adesset pactum expressum, quando sit locus deuolutioni ob non solutionem per triennium, quia tunc iuramentum non potest operari effectum deuolutionis ante triennium finitum, *ibid.* nu. 13.
- 1 Feudum ad Dominum reuertitur cum omni incremento,

I N D E X.

- modo, si miles, aut Vassallus, qui alteri illud concesserat, moriatur sine herede, cap. 9. nu. 13.*
Eius refutatio per primum infeudatum facta subinfeudato praeiudicat, ibid. nu. 14.
Feudum ad Dominum non deuoluitur, sed remanet apud subfeudatarium, quando liberis, & agnatis deficientibus secundus Vassallus vult recognoscere feudum a primo infeudare, seu Domino ibid. nu. 17.
Feudum a pupillo alteri subinfeudari non potest etiam cum auctoritate tutoris, ibid. nu. 39.
- 2 *Feudi concessio facta simpliciter vsque ad tertiam generationem, incipit a primo acquirente, secus si sit facta vsque in tertiam eius generationem, quia tunc generatio primum acquirentem non comprehendit, cap. 53. nu. 1.*
Item facta vsque ad tertiam generationem non comprehendit pronepotes si fiat specialis mentio de filiis, & nepotibus, ibid. nu. 2.
Amplia, quamuis dicatur pro se, filiis, nepotibus, & liberis, ibid. nu. 3.
Item amplia, quamuis dicatur tibi, & post mortem tuam filiis, & nepotibus vsque in tertiam generationem, ibid. nu. 4.
- 3 *Feudum habens ex pacto, & prouidentia in viuentibus iure longobardo, vel iure communi feudorum, non potest praeiudicare agnatis viuentibus, vel inde conceptis, sed tantum nascituris, cap. 58. num. 8.*
- 2 *Feudum ex diuisione facta inter fratres de ipso feudo non alteratur, sed retinet naturam suam formalem, cap. 59. nu. 1.*
- 2 *Feudum refutans in manibus Domini, qui inuestiuerit aliam tanquam de feudo nouo ad illud amplius non admittitur, cap. 59. nu. 8.*
Item non admittitur, si refutatio fuit limitata, & is cui facta est, de feudo disposuerit, ibid. nu. 7.
Item non admittitur, quando refutatio fuit facta pure, & libere, quia censetur omnimoda, & realis, ibid. nu. 9.
- 2 *Feudum non transit ad alias lineas durante linea illius, cui ipsum feudum obtigit in diuisione, cap. 59. nu. 11.*
Feudi renunciatio, seu refutatio in dubio censetur personalis, non autem realis, ibid. nu. 13.
Item censetur facta tantum in fauorem illorum, qui sunt expressi, & quorum intuitu fuit facta, ibid. num. 14.
Quando est personalis non excludit successionem aliorum in inuestitura comprehensorum, in euentum, quod ille, cui feudum in diuisione obtigit, moriatur sine filiis, ibid. nu. 16.
- 2 *Feudum aperitur solum ad fauorem eius, qui illud refutauit in secunda diuisione, & illa praedefuncto ad fauorem eius descendendum exclusis alijs fratribus secundum Ruinum, cuius tamen opinio reprobat, cap. 59. nu. 15. & 20.*
Feudum potest alienari a primogenito in secundum gemitum, qui non habeat filios sine Domini consensu, ibid. nu. 18.
- 2 *In feudo de iure communi omnes filij aequaliter succedunt, cap. 120. nu. 1.*
Feudum iurisdictionale magis regi debet per unum, quam per plures, ibid. num. 3.
In feudo iurisdictionali de consuetudine primogenitus tantum succedit, ibid. nu. 5.
- 2 *Feudum potest a patre vni ex filiis relinquere, ita ut ceteri reuocare non possint, dummodo ceteris liberis relinquat legitimam secundum vnam opinionem, cap. 120. nu. 6. sed contrarium dicitur infra nu. 7. & seq.*
- 2 *Feudi natura a patre feudatario non potest alterari in praeiudicium cognatorum, ad quos feudum est reuersurum, nisi in consentiant, cap. 120. nu. 7.*
De feudo Vassallus testari non potest Domino non consentiente, nisi feudum sit francum, & liberum, ibid. nu. 8. & 9.
Feudum sine Domini consensu non potest vni filiorum praelegari, licet sit feudum nouum, nisi lex, vel pactum feudi aliud suadeat, ibidem nu. 10. 11. & 12.
Feudum, ubi viuatur iure francorum non potest a patre dari secundo genito, nisi primogenitus fuerit ingratus, ibid. nu. 13.
Similiter in feudo, in quo omnes filij aequaliter succedunt disponi non potest a patre disponi, ut vnus filiorum habeat duas partes in feudo, alter vero tertiam, ibid. nu. 14.
- 2 *Feudum nouum, & etiam antiquum, dummodo sit hereditarium potest a patre vni ex filiis in totum legari cum consensu Domini, secus si feudum sit ex pacto, & prouidentia, capitulo 120. num. 15. & 16.*
De feudo, in quo omnes filij aequaliter succedunt, pater non potest disponere in praeiudicium alterius filij, ibid. nu. 18.
In feudo succedens cum alijs fratribus, non potest alteri partem suam legare, ibid. nu. 19.
Feudi alienatio per contractum solum inter viuos permittitur inter agnatos, non inter extraneos, ibid. nu. 21.
De feudo prohibitus testari per text. in cap. 1. de success. feud. an solum intelligatur prohibetur disponere inter extraneos, an vero etiam inter liberos, ibid. nu. 1. & 17.
- 2 *Feudum secundum constitutiones Regni Neapolitani peruenit ad fratrem cum onere maritandi sororem, cap. 121. nu. 2.*
Amplia, ut fratre differente soror possit petere, quod portio feudi sibi pro sua dote assignetur, ibid. num. 3.
- 2 *Feudum mortuo alienante statim aperitur filio, vel agnato, quando non interuenit assensus Domini pag. 300. nu. 3. Sed istud declaratur, ibid. num. sequenti.*
- 2 *Feudum ex pacto, & prouidentia licet non decurrat, vel defluat, et ad heredes, tamen dicitur esse in hereditate, pag. 301. nu. 6.*
Feudum in petitione hereditatis continetur, secundum veriore sententiam, ibidem numero 1. & 3.
Limita quando agitur aduersus filium, vel alium in inuestitura comprehensum, ibidem numero 8.
Amplia dictam limitationem, ut procedat nedum volen-

I N D E X

- volente extraneo, agere, sed etiam alio in inuestitura comprehenso, ibid. nu. 9.*
- 2 Fictio est dispositio aduersus veritatem, capitulo 47. num. 9.
  - 2 Fictio non habet locum, ubi non habet veritas, cap. 101. nu. 10.
  - 1 Fideicommissarius debet accipere possessionem de manu heredis, cap. 1. nu. 1.
Capiens possessionem auctoritate propria non est legitimus contradictor ad impedendam heredis immisionem, etiam si incontinenti doceat de iure suo, ibid. nu. 2.
  - 1 Fideicommissarius debet capere de manu heredis etiam si restitutio fideicommissi fiat ipso iure, cap. 1. num. 3.
Fideicommissarius singularis non potest capere possessionem auctoritate propria, ibid. nu. 14.
Fallit quando nullus haeres possidet, ibid. nu. 15.
Fideicommissarius tenetur restituere possessionem heredi volenti falcidiam detrabere, licet possideat sine vitio, ibid. nu. 16.
  - 1 Fideicommissarius secundus non tenetur capere possessionem de manu heredis, & quare, cap. 1. num. 17.
Declarat quotiescumque primus fideicommissarius est in mora, ibid. nu. 18.
  - 1 Fideicommissarius potest propria auctoritate possessionem capere, quando verbalis restitutio sibi ab herede facta est, cap. 7. nu. 19.
Item potest ex se ipso capere possessionem, quando nullus adest haeres, qui restituat, ibid. nu. 22.
  - 1 In fideicommissarium ipso iure transeant actiones utiles, quando non adest haeres, qui restituere possit, cap. 1. nu. 23.
  - 1 Fideicommissario licentia ingrediendi possessionem auctoritate propria a testatore concedi potest non solum expresse, sed etiam tacite, cap. 1. num. 24.
  - 1 Fideicommissarius tenetur restituere hereditatem heredi propter detractiones, cap. 1. nu. 30.
Non potest capere possessionem bonorum ante liquidationem, & detractionem legitimam, & trebellianicam, ibid. nu. 31.
Ite impediri potest ab herede pro alijs etiam creditis ne in possessionem mittatur, etiam si legitima, & trebellianica sint iam deducta, ibid. nu. 33.
  - 1 Fideicommissarius, siue haeres defuncti volens succedere an & quando debent probare identitatem bonorum hereditariorum, & quod ea a defuncto possiderentur, & quomodo hac probatio fiat, cap. 12. nu. 7. & pluribus seq.
  - 2 Fideicommissarius vniuersalis tenetur ad supplementum legitimam ex rebus hereditarijs, quando hereditas sufficit, alias legatarij etiam tenentur, cap. 8. nu. 9. & 10.
  - 2 Fideicommissarius vniuersalis potest compellere heredem ad faciendum inuentarium, capitulo 72. num. 9.
  - 2 Fideicommissarius vniuersalis tenetur probare heredem grauatum tot fructus percipisse ex bonis hereditarijs, ut absorbeat quartam, vel rem alienatam ab eo excessisse quartam, cap. 72. n. 3.
Fallit si ultra fideicommissum vniuersale adsit etiam prohibitio expressa de non alienando quaedam bona particularia, quia tunc onus probandi valorem bonorum alienatorum non excedere quartam portionem incumbit heredi, non autem fideicommissario excessum valoris, ibidem num. 4. & 7.
  - 2 Fideicommissarius agens contra possessorem bonorum alienatorum ex causa dotis tenetur probare illorum excessum, cap. 72. nu. 9.
  - 1 Fideicommissi restitutio potest extraiudicialiter fieri, cap. 1. nu. 5.
  - 1 Facienda est etiam de iure canonico, capitulo 1. numero 6.
  - 1 Fideicommissum vniuersum restitutum censetur facta vnius rei restitutione, cap. 1. nu. 20.
  - 1 Fideicommissum est onus, & nunquam inductum censetur nisi de eo clare appareat, cap. 27. nu. 1. & cap. 76. nu. 6.
  - 1 Fideicommissum non extenditur ad alium casum, etiam ex maiori ratione, cap. 27. nu. 3.
  - 1 Item non extenditur de persona ad personam, quamuis eadem ratio, imò maior militet in personam non expressa, cap. 27. num. 4. & cap. 76. numero 10.
  - 1 In fideicommissio, quod capit praelegata, sicut veniunt bona, ita etiam veniunt fructus, & ad istum effectum sufficit generalis dispositio licet in specie de bonis assignatis mentio non fiat, cap. 58. num. 36.
  - 1 Sub fideicommissio non veniunt ea, quae capiuntur ex dispositione per mortem confirmata, cap. 58. num. 37.
  - 1 Fideicommissum, quando pluribus in eodem gradu institutis simpliciter imponitur, censetur omnibus iniunctum, nisi in conditione grauaminis adiecta de aliquo ipsorum fiat mentio, quia tunc ille solus censetur grauatus, & non alij, cap. 76. nu. 8. & 9.
  - 2 Fideicommissum conditionale mortuo substituto ante conditionis euentum ad eius heredes non transmittitur, nisi expresse, vel tacite appareat de contraria voluntate testatoris, cap. 31. num. 1. 2. & 3.
  - 2 Amplia ut neque transmittatur ad liberos etiam quod filij sint positi in conditione, & fideicommissum sit paternum, ibid. nu. 25. & 26.
  - 2 Transmittitur ad heredes (alijs tamen concurrentibus) quando testator non se restrinxit ad certum gradum substitutionis, sed etiam posteros, & descendentes ex filijs masculis per compendiosam substituit, cap. 31. nu. 4. & 5.
Item quando testator habuit rationem conseruandam agnationis, ibid. nu. 6. & 8.
Item quando alias si transmissioni non esset locus absurdum sequeretur, ibid. nu. 10.
Item quando est coniunctum cum iure accrescendi, ibid. num. 13. 14. & 16. Quod procedit etiam post ius acquisitum, quotiescumque testator posteros, & descendentes filiorum expresse etiam substituit ad effectum, ut tota illius hereditas pleno iure deuoluatur de vno in alium iuxta gradum prerogatiuam, ibid. nu. 17.
  - 2 Non transmittitur ad heredes, quando ante testatorem

I N D E X.

- statorem premortuus est ille, qui ad fideicommissum vocatur, cap. 31. num. 19. Nisi saltem adsint uehementes, & proxima coniectura, quae ex ipso testamento colligantur, ibid. nu. 22.
- Fideicommissio locus est, quamuis uerba repugnare uideantur quotiescumque alias contra perspicuam mentem testatoris absurdum aliquod sequeretur, ibid. nu. 12.
- 2 Fideicommissum purificatur ad fauorem omnium fratrum, non autem illius tantum, qui permittit partem suam, cap. 59. nu. 17.
  - 2 Fideicommissum tanquam odiosum debet strictè interpretari, cap. 49. nu. 22.
  - 2 Declarat, dummodo restrictio fideicommissi non fiat contra claram mentem testatoris, capitulo 66. num. 13.
  - 2 Fideicommissa regulariter fiunt ad impediendas testamentarias dispositiones, cap. 66. nu. 14.
  - 2 Fideiussor tenetur ad omnia, et singula, quae principalis ipse promissit, & ad ea, ad quae ratione contractus est obligatus, cap. 19. nu. 10.
  - 2 Fideiussor accidens tanquam principalis, & in solidum tenetur ad interesse, quamuis aliquo respectu non subsistat obligatio eius, pro quo fideiussit, ibid. nu. 11.
  - 2 Fideiussor tutoris tenetur soluere illud totum, in quo tutor praeuio iuramento in litem condemnatur actione tutelae, secus si actione reali, & stricti iuris, cap. 48. nu. 1. & 9.
- Item tenetur prestare augmentum proueniens nedum ex natura actionis, sed etiam ex natura negotij, quamuis proueniat ex delicto tutoris, ibid. nu. 2.
- Item ex natura actionis, & negotij tenetur ad damna, & interesse, quod in actione tutelae probatur per iuramentum in litem, ibid. num. 6. 7. & 8.
- 2 Fideiussor liberatur, quando mutatur forma contractus, nisi in nouo contractu sit repetitus, cap. 56. num. 18.
- Limita, quando sequens contractus est inefficax, ibid. num. 19. Vel quando in secundo contractu reseruatur hypotheca cum protestatione, quod quis non intendit liberare obligatos in primo donec fuerit sibi satisfactum, ibid. nu. 20. & 22.
- 2 Fideiussor regulariter non censetur obligatus, si contractus principalis nullus existat, cap. 65. numero 1.
- Fallit primo, quando contractus ab initio est validus, licet ex post facto annulletur, ibid. numero 2. & 3.
- Secundo fallit, quando fideiussor aliquid promissit tanquam principalis, & in solidum, ibidem numero 7.
- Tertio fallit, si fideiussor se obligauerit cum clausula, omni meliori modo, & cum iuramento, ibidem nu. 8.
- Quarto fallit, quando minor ratio uiget in obligatione accessoria, quam in principali, ibid. n. 9.
- 2 Fideiussor tenetur de euictione, licet alienatio facta per minorem non ualeat, cap. 65. nu. 10.
- Fideiussor potest cogere debitorem principalem, ut eum eximat ab obligatione, in qua diu permansit, ibidem num. 11. Et quando dicatur diu fletisse in obligatione arbitrio Iudicis relinquitur, ibid. nu. 12.
- Fideiussor secundum statutum Urbis potest petere exemptionem ab obligatione, etiam si diu in ea non permanserit, & etiam non expectatis molestijs, cap. 65. nu. 13.
- Amplia ut dictum statutum comprehendat omnes in Vrbe contrabentes, ibid. nu. 14.
- Secundo amplia, ut locum habeat in quocumque fideiussore, ibid. nu. 15.
- Tertio amplia, ut fideiussor possit petere releuatorem etiam in casu, in quo eius liberatio est impossibilis, & quamuis principalis debitor sit diues, & idoneus facultatibus, ibid. nu. 16. & 17.
- 2 Fideiussor census non potest agere, ut a fideiussione liberetur, Item nec fideiussor tutoris durante tutela, Item nec fideiussor restitutionis dotis, cap. 65. nu. 15.
  - 2 Fideiussor iudicij dicitur, qui pro principali debitore coram Iudice, & in loco iudicij, & apud acta aliquid promissit, cap. 121. nu. 8.
- Fideiussori iudicij etiam non citato sententia lata contra principalem prauidicat, capitulo 121. numero 9.
- 2 Fideiussor etiam principali inuito ad retardandam executionem potest opponere exceptiones, quae ad ipso principali opponi possunt, ibidem nu. 118. & 119.
  - 2 Fideiussor, qui scienter & dolose omisit opponere exceptiones, tam sibi, quam principali competentes, non potest solutum a principali repetere, secus si ignoranter, cap. 121. nu. 120.
  - 2 In fideiussore scientia exceptionum principali competentium non praesumitur, sed illam principalis probare debet, cap. 121. nu. 121.
  - 2 Fideiussor non habet beneficium dilationis principali concessum, quando est obligatio dandi, si autem sit obligatio dandi, si autem sit obligatio faciendi habet dictum beneficium dummodo factum ex sui natura cohereat personae principalis tantum, secus si factum cadat in obligatione fideiussoria, pag. 281. nu. 1.
- Fideiussor in obligationibus non faciendi nunquam tenetur respectu facti principalis, ibidem numero 2.
- Fideiussor gaudet beneficio dilationis duorum mensium, quae reos condemnatis de iure datur ad soluendum iudicatum, ibid. nu. 3.
- Fideiussor principaliter obligatus propter moram creditoris in interpellando principalem, non liberatur, ibid. nu. 6.
- 1 Fides Iurispatronatus ex pluribus sequentibus praesentationibus, quae sortitae sunt effectum, sufficienter adminiculatur, ut ei standum sit, cap. 81. num. 6.
  - 1 Fides instrumenti non potest stare in pendenti, nec ullam recipit diuisionem, cap. 82. nu. 10. & lib. 2. cap. 106. nu. 18.
  - 1 Fides instrumenti tollitur, si instrumenta inuicem pugnent ex uerisimilitudine, licet non ex necessitate, cap. 82. nu. 11.
  - 1 Fides quando frangenti fidem frangi debeat, cap. 89.

I N D E X.

- cap. 89. nu. 10. & ibidem tex. in l. cum proponas la 2. C. de pact. declaratur.
- 1 Fides bona accipietur non prodest in materia usurarum cap. 67. nu. 5.
  - 1 Fides mala presumitur quando ius commune est contra possidentem, cap. 11. nu. 42.
  - 1 Filiationis probatio maior requiritur in nato in vita patris, quam post eius obitum, cap. 6. nu. 6.
  - 1 Filia a patre recognita facit partem matri in diminutione legitima, licet sit exclusa a statuto, cap. 10. nu. 11.
  - 1 Filia non potest petere supplementum legitima, nec rejicere onus fideicommissi a patre impositum, esto quod dos succedat loco legitima, ubi statutum excludens filiam dotatam ex testamento, & ab intestato, mandat, quod debeat seruari voluntas patris, nec eius testamentum possit impugnari, cap. 28. nu. 12. & cap. 35. nu. 3.
  - 1 Filia petens supplementum legitima, vel quod onus rejiciatur ex ea, an dicatur impugnare testamentum patris, cap. 28. nu. 17. & 19.
  - 1 Filia dotata a patre non potest venire contra testamentum patris, sed debet esse contenta dote sibi relicta a patre, iuxta formam statuti, dummodo pater testetur in fauorem filiorum, & descendantium, qui alias sint capaces, secus si sint incapaces, cap. 35. nu. 8.
  - 2 Filia qua minus legitima habuit in dotem, supplementum illius petere non potest, quando ille fuit institutus, qui filiam excluderet ab intestato, secus si alius sit heres institutus, capitulo 8. numero 1.
Item si sit dotata non potest agere ad legitimam, quando extat statutum, quod stantibus masculis femina dotata non succedat, quamuis pater masculis institutis in testamento filiam praterierit, ibid. nu. 2.
  - 2 Filia pro sua legitima non potest eligere rem legatam, cap. 8. nu. 8.
  - 2 Filia grauati tunc non censetur posta in conditione ad exclusionem agnati substituti, quando agnatus excluderet filiam a successione ipsius grauati, secus si filia non excluderetur nec de iure communi, nec vigore statuti, quia tunc venit sub conditione, si sine filiis ad exclusionem substituti, cap. 49. nu. 16.
  - 2 Filia heres instituta a patre cum onere restituendi, potest uti retentione, donec congrue dotetur, cap. 69. nu. 21.
Debet habere dotem in bonis fideicommissis subiectis, licet pater consumpserit bona libera, & propriam legitimam, ibidem nu. 22. Item quamuis sit nata post obitum testatoris fideicommissis reiecta opinione Alciati, ibid. nu. 23.
  - 1 Filiae veniunt appellatione filiorum in emphiteusi, quando datur recipienti in casu obitus siue filiis nominandi in testamento unam feminam, vel personam extraneam, cap. 2. nu. 12.
Filia feminae an comprehendatur in emphiteusi, in qua vocati sunt filii, & nepotes cum adiectione heredis, ibid. nu. 17.
Comprehenduntur in emphiteusi concessa pro filiis heredibus, & descendantibus, ibid. nu. 21.
- Idem si emphiteusis sit concessa pro filiis, & heredibus usque ad tertium genus, ibid. nu. 22.
- 1 Filiae Domini castri, seu ciuitatis non subiunguntur statutis ab vniuersitate conditis, etiam a Domino confirmatis, cap. 9. nu. 3. & 5.
  - 2 Filia nupta agenti ad dotem alimenta debentur, nec maritus tenetur ea alere, si indotata non accepit, cap. 83. nu. 20.
Limita, nisi maritus acceperit nomen debitoris in dotem, quia tunc tenetur uxorem alere, & sumptibus suis nomen debitoris exigere, dummodo nomen debitoris fuerit datum in dotem non aestimatum, & dummodo impensa sit modica, secus quando sumptus sunt magni, ibid. num. 22. 23. 24. & 25.
  - 2 Filiae spuriae dos debetur pro modo alimentorum, non autem pro quantitate legitima reiecta opinione Decij cap. 83. nu. 34. & 35.
Et talis dos filia mortua non transit ad illius heredes, sed ad heredes dotantis, ibid. nu. 36.
  - 2 Filia vidua fructus dotis debentur sub nomine interesse a die, quo ab heredibus patris fuit illi retardata dotis solutio, cap. 83. nu. 51.
  - 2 Filij naturales non possunt conseruare agnationem, cap. 31. nu. 7.
  - 2 Item non sunt capaces dignitatum, neque de iure ciuili, neque de iure canonico, nisi in defectum legitimum, & dummodo sint dispensati, & non alias, cap. 30. nu. 1. 2. & 3.
Item non admittuntur ad feudum quamuis sint legitimi, nisi expressè legitimatio fuerit facta ad ipsum feudum, & ab habente potestatem, videlicet a Papa in bonis suis, & Ecclesiae, non autem ab Imperatore, & Principe seculari, ibid. num. 4. & 5.
Item eorum admissio quandoque facta per Papam ad dignitatem, non facit statum, vel obseruantiam, ita ut naturales possunt dici habitati sine prauiua dispositione, ibid. nu. 6.
  - 2 Filij naturales non succedunt patri etiam laico in bonis emphiteoticis ecclesiasticis, capitulo 39. numero 41.
  - 1 Limita, nisi ab habente potestatem fuerit deleta talis macula, cap. 15. nu. 2.
  - 1 Filij sacerdotem interdum incestuosi, interdum spurij nominantur, cap. 15. nu. 10.
  - 1 Filij Monialium dicuntur nati ex incestu, ibidem num. 11.
  - 1 Filij primi gradus non possunt repudiare hereditatem, & feudum retinere, secus in posterioribus, cap. 26. nu. 10.
  - 1 Filij in conditione positi censentur solum vocati, ut succedant eorum patri, & cui positi sunt in conditione, non autem, ut succedant alteri, cap. 27. num. 5.
  - 1 Filij masculi positi in conditione, etiam si ad plures gradus sit transgressum, non censentur vocati, nisi ab ultimo factum sit fideicommissum, in tota hereditate, cap. 27. nu. 7. 8. & 13.
Non admittuntur etiam iure transmissionis seueundum communem opinionem, ibid. nu. 9.
  - 1 Filij in conditione positi censentur praedilecti quo ad petitionem illius, cui sunt positi in conditione

I N D E X.

- non autem, quo ad portionem alterius, respectu cuius nihil fuit dictum in substitutione, cap. 27. num. 15.
- 1 Filij legitimam habere debent non solum in proprietate, verum etiam in usufructu, c. 29. n. 37.
- 1 Filij an, & quando legitimam debeant habere in bonis emphiteoticis, cap. 74. nu. 3.
- 1 Filij filiorum institutorum ex legis dispositione secundum presumptam voluntatem testatoris, censentur in conditione positi in reciproca substitutione eis vulgariter, pupillariter, & per fideicommissum facta, cap. 45. nu. 1.
- 1 Filij in conditione positi secundum opinionem Rote regulariter non censentur vocati, quamvis sint grauati, nisi grauamen nominatim sit impositum, vel adsit alia coniectura, cap. 66. nu. 3. usque ad num. 9. ubi aliquot coniectura enumerantur.
- 2 Filij quando simul cum patribus vocati censentur, & quando ordine successiuo, cap. 21. nu. 1. 7. 8. & 12.
- Filij, quando una cum patribus simpliciter instituuntur, etiam quod ordine successiuo vocentur, per solam vulgarem admittuntur, ibidem numero 10.
- Declara nisi testator vocauerit eos, qui poterant nasci post hereditatem per institutos aditam, quia tunc in eis non potest verificari sola vulgaris, sed necessario videntur vocati per fideicommissum, ibid. nu. 11.
- 2 Filij hereticorum secundum opinionem Rota nedum sunt inhabiles ad obtinendum quaecumque beneficia, dignitates, officia, & pensiones, sed priuantur etiam iam obtentis antequam eorum patres condemnarentur, sicut patres ipsi heretici, siue nati fuerint ante contractam heresim per patres, vel post, & quamuis parentes fuerint condemnati in contumaciam, dummodo in tali contumacia permanserint, cap. 35. nu. 10.
- 2 Filij omnes de iure comuni feudorum aequaliter in feudo succedunt, cap. 58. nu. 6. & c. 120. n. 1.
- 2 Filij, & nepotibus, vel neptibus agentibus ad successionem, vel ad congruam dotem in bonis illius, qui tenetur dotare, alimenta, & sumptus litis debentur, etiam in prima instantia, cap. 83. nu. 13. & 15.
- Amplia, & alimenta sint illis prestanda, etiam dum illa petunt, & super hoc litigatur, ibidem num. 14.
- Amplia 2. ut ad hunc effectum sufficiat quasi possessio filiationis per publicam etiam reputationem, ibid. nu. 16.
- Amplia tertio quamuis filius agat contra extraneum heredem institutum, ibid. nu. 17.
- Declara, ut filijs, & nepotibus alimenta debeantur, si aliunde non habeant, unde alimentari possint, ibid. nu. 19.
- 2 Filio recedenti a patre sine causa alimenta non debentur extra domum, cap. 83. nu. 62.
- 1 Filiorum legitimorum, & naturalium appellatione in emphiteusi Ecclesiastica legitimi per rescriptum continentur, cap. 15. nu. 1.
- Item veniunt incestuosi, vel sacrilegi, etiam si sint nati ex Sacerdote, vel Moniali professa, vel ex utroque simul aut uxorato, & moniali ex dammodo sint legitimi a Papa. ibid. nu. 3. & 4. Vel a Comite Palatino habere plenitudinem potestatis, ibidem nu. 5. 6. & 7.
- 1 Filiorum vnus filij existentia, si extraneus sit vocatus post mortem filiorum sine filijs, facit deficere conditionem, sub qua erat substitutus, & pro illius exclusione non est opus, quod inducatur ius transmissionis, cap. 27. nu. 16.
- 1 Filius bares, qui non confecit inuentarium an, & quando possit detrabere legitimam aduersus legatarios, & vel fideicommissarios particulares, cap. 23. per totum.
- Filius inuentario non confectio non amittit Trebellianicam, & multo minus legitimam, ibidem numero 9.
- 2 Filius grauatus ultra vires hereditatis tenetur supplere debitum ex fructibus, cap. 25. nu. 9.
- 1 Filio datur conditio ex lege contra heredes pro consequenda legitima, qua nullo modo sit relicta, sed tantum petita ex dispositione legis, cap. 29. num. 43.
- 2 Filio agenti ad supplementum legitime in testamento relicta, competit tacita hypotheca, cap. 29. numero 44.
- 1 Filius in potestate constitutus si instituat sub conditione casuali, vel mixta, non dicitur preteritus, sed relicta conditione testamentum quo ad legitimam sustinetur, secundum veriore, & magis communem sententiam, cap. 32. num. 1. & sequen & nu. 14.
- 1 Filius ut aliquid teneatur in legitimam impurare, an sufficiat, quod illud proueniat ex substantia patris, vel potius requiratur, quod filius possit alienare, vel quod transeat ad quoscumque heredes filij, cap. 74. num. 6. & 7. ubi agitur de emphiteusi ecclesiastica.
- 1 Filius potest hereditatem repudiare, & habere emphiteusim, quando concessio fuit facta pro filijs, & nepotibus, cap. 74. nu. 8.
- 1 Filius ratione legitime non potest impedire executionem rei iudicate contra patrem, cap. 86. numero 47.
- 1 Filio viuente patre non debetur successio, nec legitima, immo nec competit aliqua spes, prout continet aliquod ius de presenti, capitulo 86. numero 48. & 49.
- 1 Filius viuente patre non potest de legitima disponere, neque in totum, neque in partem, & si aliter facit, ipso iure quod factum est non subsistit, nec confirmari potest, etiam si postea fieret heres patris, nisi seruata forma l. fin. C. de pact. hoc est consensu patris interueniente, & usque ad eius obitum perseverante, cap. 86. nu. 40.
- 1 Filius succedens in feudo tenetur ad debita, & onera hereditaria, quamuis feudum sit ex pacto, & prouidentia, nisi inuentarium confecerit, quo casu tenetur solum ad legata pro exoneratione conscientie, remuneratione familiae, & restitutione ablatorum de fructibus eiusdem anni, licet ante Kalendas Martias feudatarius decesserit, cap. 96. num. 4. & 5.

I N D E X.

- Item si viuo patre renunciauerit hereditati paterna cum iuramento, mortuo patre venit ad feudum, & illud potest tenere, absque onere soluendi debita hereditaria, ibid. nu. 8.*
- 1 *Filius masculus, qui cum famina succedens solus debet habere feudum, non tenetur ob dictum feudum creditoribus hereditarijs, nisi debita essent contracta ratione feudi, cap. 96. nu. 10.*
Idem est in subsidium, quando scilicet portio alodialium secundo genito, factio per eum inuentario non sufficeret ad partem eris alieni eodem secundum genitum tangetem, quia tunc recurritur pro toto ad primogenitum, ibid. nu. 11.
  - 2 *Filius non potest agere, nec stare in iudicio sine consensu patris, cap. 13. nu. 1. Declara tamen, ut iudicium factum a filio sine consensu patris ex ratificatione eiusdem patris coualidetur, etiam post conclusum in causa, dummodo sententia non sit lata, ibid. nu. 2. 4. & 5.*
  - 2 *Filius representat personam patris mortui, seu matris mortuae, ubi agitur de succedendo ascendentibus, cap. 80. num. 1. Item quando agitur de successione patris, amitae, vel matertera, ibidem num. 2.*
  - 2 *Filius non intrat in locum patris, ut succedat in fideicommissio una cum patruis, quando fideicommittens tribus, vel pluribus institutis vocauit superuiuentes ad portionem morientis sine filijs, cap. 80. nu. 3.*
Declara, nisi testator vacando superuiuentes addiderit ista, vel similia verba (seu eorum filijs in stirpes, & non in capita in locum patris,) ibidem num. 4.
  - 2 *Filius fratris in successione patris ingreditur locum patris, & personam illius representat, tam respectu inclusionis sui ipsius, quam respectu exclusionis persona, quam pater suus excluderet, si uiueret, cap. 80. nu. 7.*
  - 2 *Filius ex persona patris sui amitam excludit in totum, quando statutum vocat fratres ad successione fratris defuncti sine liberis exclusis sororibus, cap. 80. nu. 8. & 15. ubi habetur de filio fratris germani.*
Amplia ut filius fratris excludat amitam ex persona patris, licet statutum velit masculos praeferrere feminis, quando sunt in pari gradu, ibidem num. 19.
Item amplia, quamuis statutum vocet proximiores, & computet gradus secundum ius canonicum, ibid. nu. 20. & 22.
  - 2 *Filius exclusus censetur, ubi eius mater excluditur, cap. 81. numero 5. Sed istud declaratur, pagina 303. nu. 3. 4. & 12.*
  - 2 *Filius legitimatus, an excludat substitutum sub conditione, si haeres decesserit sine filijs legitimis & naturalibus, & quid si verba substitutionis sint concepta de natis ex legitimo matrimonio, cap. 88. per totum.*
  - 2 *Filius iure primogeniturae sibi competente ex dispositione, vel priuilegio Principis per patrem, aut alium priuari non potest, etiam si aduersus patrem ingratus extiterit, capitulo 90. numero 1. & 5.*
  - 2 *Filius emancipatus ab auo non potest etiam ob ingratitudinem a patre in potestatem reuocari, cap. 90. nu. 3.*
Filius propter ingratitudinem potest a legitima exheredari, ibid. nu. 7.
Filius ex causa ingratitudinis, non potest priuari a patre bonis, in quibus per fideicommissum succedit, ibid. nu. 12.
Filius ingratus patri potest priuari medietate bonorum ei debita, vigore consuetudinis Regni Neapolis, ibid. nu. 13.
  - 2 *Filius, cui donatio ex causa nuptiarum fuit facta a patre, in ea censetur institutus tanquam in legitima, cap. 105. nu. 21.*
  - 2 *Filius pro legitima potest bona patris retinere, non autem pro illius supplemento, capitulo 121. numero 72.*
  - 2 *Filius non potest repudiare hereditatem paternam, & habere solum feudum, pagina 301. numero 2.*
Filius agens petitione hereditatis ad feudum, debet se fundare in sola possessione feudi, quae erat apud defunctum, ibid. nu. 4.
  - 2 *Filius non debet esse melioris conditionis, quam mater, pag. 303. nu. 13.*
  - 1 *Filius adoptiuus per fictionem censetur natus ex matrimonio, cap. 6. nu. 8.*
  - 1 *Filius legitimatus succedit patri ab intestato, cap. 6. numero 4. Reliqua vide in verbo, legitimatus.*
  - 1 *Fiscus, se inuestiens condemnatur, non tenetur adimplere inuestituram factam de feudo uiuentis, cum non sit haeres illius, sed tantum successor, cap. 39. nu. 18.*
  - 2 *Fiscus potest solum posteriori creditori auocari, cap. 36. nu. 6.*
  - 2 *Fiscus potest impune ante tempus petere quod sibi debetur, pag. 282. nu. 4.*
  - 2 *Forensis faciens actum in iurisdictione statuentium eorum statutis ligatur, siue statutum loquatur per verba comprahensiuua, siue per verba prohibitiua, cap. 106. nu. 6.*
Forenses, & omnes in Vrbe contrahentes ratione solemnitatis ligantur statutis Urbis ibid. nu. 7.
Forenses statuto ligantur, licet loquatur in personam, dummodo loquatur cum modificatione respiciente solemnitatem actus, ibid. nu. 10.
Forenses Notary in conscriendis instrumentis, & illorum rogatibus tenentur seruare solemnitates statutorum loci, ubi ipsa instrumenta conscribant, ibid. nu. 1.
  - 1 *Forma a lege inducta, quando non potest praecise adimpleri remittitur, cap. 52. nu. 36.*
  - 1 *Forma noua, quando a Constitutione inducitur, si illa de facto non possit obseruari, sufficit quod actus fiat eo modo, quo prius fieri poterat, cap. 52. nu. 38.*
  - 1 *Forma potest adimpleri per equipollens, quando ad certum effectum requiritur, etiam si ille effectus aliunde habeatur, cap. 68. nu. 1.*
Forma rescripti si in euidentem & c. si aliunde constet de utilitate, adimpleta censetur, & confirmatio ualet, ibid. nu. 2.

I N D E X.

- Forma respiciens modum, non potest per equipollens adimpleri, etiam si effectus aliunde habeatur, ibid. nu. 3.*
- Forma in dubio presumitur substantialis, praesertim si sit inducta favore publico, ibid. nu. 4.*
- Forma pratermissio ad certum effectum requisita vitiat actum, quamvis ille effectus aliunde habeatur, quotiescumque dispositio habet decretum irritans, ibid. nu. 6.*
- Forma per equipollens adimpleri potest quando tacite colligitur, veluti si lex aliquid mandat fieri adhibendo verba negativa sed ulterius non annullat, ibid. nu. 9.*
- 2 *Forma, & solemnitas substantialis debet esse iuncta cum ipso actu, & adesse loco, & tempore contractus, cap. 106. nu. 16.*
- Forma omnis, seu qualitas a statuto requisita in dubio presumitur substantialis, ibid. nu. 4.*
- Forma censetur tradita a statuto, quando continet aliquid, quod non est de iure communi, ibidem num. 3.*
- Forma substantialis inducitur per verbum, debet, ibid. num. 5.*
- 1 *Fratres, & sorores utrinque coniuncti eodem iure admittuntur ad legitimam in bonis patris, cap. 10. num. 6.*
- 1 *Fratres qui non sunt prateriti, sed succedunt, vel ex testamento, vel vigore statuti, faciunt partem matri in legitima, licet ipsi nihil pro legitima consequantur, cap. 10. nu. 16.*
- 2 *Frater quando consideratur sola gradus proximitas excludit nepotem fratris patris sui, & sic nepotem ex fratre suo patruelis, cap. 3. nu. 30.*
- 2 *Frater in feudo novo (data forma inuestitura pro te, & heredibus ex tuo corpore,) non succedit fratri, secus in antiquo, vel quando inuestitura dicit, tibi, & heredibus, cap. 58. nu. 1. & 2.*
- 2 *Fratres possunt consentire, quod feudum, quod ad omnes equaliter pertinet, soli fratri primogenito relinquatur, cap. 58. nu. 9.*
- 2 *Frater tenetur prestare alimenta, & sumptus litis alteri fratri contra eum agenti petitione hereditatis, cap. 83. nu. 8.*
- 2 *Frater dives, etiam obtinens maioratum non institutum a patre, sed a transversali tenetur alere fratrem pauperem, etiam naturalem, & quamvis frater alendus sit Doctor, vel alias sit industrius, cap. 83. nu. 40. & 41.*
- 2 *Frater, qui cum alijs in feudo succedit, non potest alteri partem suam legare, cap. 120. nu. 19.*
- 1 *Fruetus percepti post aditam hereditatem non veniunt in restitutionem fideicommissi, sed cedunt lucro heredibus, cap. 25. nu. 1.*
- 3 *Fruetus, qui supersunt deductis sumptibus ex hereditate patris fideicommittentis an debeant esse filiorum, & heredum, vel potius converti in solutionem dotium in testamento eius filiarum reliquarum, cap. 25. per totum.*
- 2 *Fruetuum acquisitio, ubi ex confirmatione donationis robur accipit, an legatum transit, c. 58. n. 35.*
- 1 *Fruetus feudi civiles pendentes mortuo feudatario sine filijs, & agnatis spectant ad heredem Vassalli si tempore eius mortis advenierit dies eorum so-*
- lutionis, si autem nondum venerit dictum tempus, pertinent ad Dominum, cap. 64. nu. 1.*
- 1 *Fruetus feudi naturales, & industriales pendentes tempore mortis Vassalli sine filijs, & agnatis, quando ad Dominum pertineant, & quando non, cap. 64. nu. 2.*
- 2 *Fruetus post disiectam societate officij, seu illius venditionem non currunt, etiam quod sint facta diligentia, nisi requisita Pauli de Castro probentur, cap. 67. nu. 1.*
- 1 *Solent taxari post factas diligentias ad rationem septem pro centenario secundum stylum tribunalis Auditoris camerae, cap. 67. nu. 2.*
- 1 *Fruetus societate dissoluta non currunt secundum opinionem Rota, etiam ignorante illo, qui dedit pecunias, cap. 67. nu. 3.*
- Item dissoluta societate repetuntur, quamvis fuerit soluti a sciente illos esse indebitos ibid. nu. 4.*
- 2 *Fruetus beneficiorum nondum consumpti tempore obitus beneficiatorum, ad eorum heredes non transmittuntur, nisi consistant in distributionibus quotidianis, cap. 2. nu. 9. & 10.*
- Si sint incorporati cum alijs bonis beneficiatorum ex constitutione Iulij Secundi tanquam laicales ad ipsos pertinent, secus si nondum sint incorporati, quia tunc spectant ad successorem in beneficio, etiam si debeantur pro tempore decurso ante obitum beneficiarii, & dies solutionis ipso vivente cessarit, ibid. nu. 14.*
- 2 *Fruetus qui consistunt in grossa, & mensata appellatione distributionum non continentur, cap. 34. num. 3.*
- 2 *In fruetuum condemnatione, quando clericus beneficio priuatur, an & quando distributiones, quotidiane comprehendantur, cap. 34. n. 1. & 2.*
- 2 *Fruetus census emptori debentur etiam post relaxationem mandati pro restitutione sortis principalis, quando talis relaxatio fit ad effectum deponendi ipsam sortem, donec venditor doceat bona esse libera, vel adimpleat promissa in instrumento, cap. 61. nu. 7.*
- Idem est, quamvis mandatum fuerit relaxatum ad effectum consignandi sortem, ipsi emptori, donec ea in effectu restituatur, reiecta decisione olim facta coram Cardinale Pamphilio, ibid. nu. 8.*
- Amplia, ut fructus census currant usque ad restitutionem sortis principalis, etiam quando sortis sequestratur in manibus venditoris, ib. n. 9.*
- 2 *Fruetus dotis non veniunt dotis appellatione, nec habent eius privilegia, cap. 67. nu. 46.*
- Item in fructibus dotis persolvendis mora non committitur, nisi de anno in annum, ibid. nu. 48.*
- 2 *Fruetus estimantur deductis expensis quaerendorum, & colligendorum eorum gratia sunt cap. 76. num. 29. Item deductis fructibus, qui ex proprijs meliorationibus percipiuntur, ibidem num. 30.*
- 2 *Fruetus, nec non distributiones, ceteraque emolumenta beneficij penes idoneam personam deponi debent iuxta constitutionem Pij Quinti, quando lis pendet super beneficio in Ecclesia Cathedrali, vel collegiata existente, inter prouisum Apostolicum, vel ab ordinario ex*

I N D E X.

- una parte, & ex alia capitulum, & canonicos eiusdem ecclesie, ad quos admissio, seu receptio ad dictum beneficium spectat, & quibus iterum dicti fructus, & distributiones accrescunt, cap. 77. nu. 48.*
- Declara, dummodo capitulum fuerit in aliqua culpa non tradendi possessionem, vel aliquod impedimentum praestiterit, ibid. nu. 49.*
- Item declara, ut constitutio Pij Quinti comprehendat solum distributiones, quae ex statuto, vel consuetudine percipiuntur, non autem illas distributiones quotidianas, quae debentur interessentibus diuinis officijs, ibid. nu. 50. 53. & 57.*
- 2 *Fructus dotis filiae viduae debentur sub nomine interesse a die, quo ab haeredibus patris fuit illi retardata dotis solutio, cap. 83. nu. 51.*
- Fructus dotium in Vrbe stante statuto antiquo ex consuetudine fori redacti sunt ad computum septem florenorum cum dimidio pro quolibet centenario, & ita taxari mandantur, tam pro oneribus matrimonij post moram non soluta dotis, quam pro alimentis viduarum habentium pignus dotale, ex quo possint recipere fructus loco alimentorum, ibid. nu. 53.*
- 2 *Fructus percepti ex hereditate pleno iure quasi-ta cum onere restitutionis, an computentur in legitimam ascendentium, remissiue traditur, cap. 86. num. 8.*
- 2 *Fructus rei legatae ante acceptationem ad legatarium non spectant, nisi res fuerit propria testatoris, quo casu fructus illi debentur a die addita hereditatis etiam ante acceptationem, nisi legatum sit conditionale, cap. 96. numero. 5. 6. & 7.*
- 2 *Fructus percepti compensantur cum sumptibus factis pro collectione ipsorum fructuum, capitulo 112. nu. 35.*
- 2 *Fructus percepti compensantur cum melioramentis, quando possidens nullum habet titulum, vel inualidum, ita ut fructus tempore, quo percepti fuerunt ad ipsum non spectarent, secus si de dicto tempore res erat ipsius, licet esset restituenda in euentum alicuius conditionis, cap. 112. nu. 37. 38. & 39.*
- 2 *Fructus ex re dotali durante matrimonio percepti ab emptore, qui illam ignorabat esse dotalem ad ipsum emptorem spectant, nec cum melioramentis compensantur, capitulo 112. numero 40.*
- 2 *Fructus rei spectant ad illum, qui possidet iure dominij, nec cum meliorationibus compensantur, etiam si postea per restitutionem in integrum titulus resoluatur, cap. 112. nu. 41.*
- 2 *Fructus percepti ab haerede grauati post purificatum fideicommissum, ad ipsum spectant, nec cum meliorationibus compensantur si non fuerit morosus in restitutione, sed culpa a fideicommissario processerit, cap. 112. nu. 44.*
- Limita quotiescumque restitutio fideicommissi fit ipso iure, ibid. nu. 45.*
- 2 *Fructus fideicommissi ab haerede percepti postquam cessit dies, restituendi sunt ecclesiae, vel hospitali, quorum fauore dominium transit ipso iure, etiam absque interpellatione extraiudiciali, reprobata opinione Cephalij, capitulo 112. numero 47.*
- Fructus percepti post purificationem fideicommissi ad haereditatem grauati non spectant, quando fideicommissarius ignorauit fideicommissum extare, vel fuit absens tempore purificationis fideicommissi, ibid. nu. 49. & 51.*
- Fructus fideicommissi solum ad haereditatem spectant quando illos percepit negligentia fideicommissarii, ibid. nu. 50.*
- Fructus percepti ex melioramentis a possessore bona fidei non compensantur cum ipsis sumptibus sed pro melioramentis retentio rei illi est concedenda, reiecta opinione Menochij, ibid. nu. 52.*
- Fructus melioramentorum cum melioramentis non compensantur ab illo, qui pignori praedium habet, ibid. nu. 53.*
- Fructus a bona fidei possessore percepti ex proprijs melioramentis etiam post litem contestatam, ad ipsum spectant, contra Peregrinum, cuius opinio reprobatur, ibid. nu. 54.*
- Praesertim si Dominus rei fuerit in mora restituendi quantitatem impensam, ibid. nu. 55.*
- Fructus pro rata pretij soluti ex aequitate spectant ad emptorem, ibid. nu. 56.*
- Fructus pro usu pecuniae non debentur, ibidem numero 57.*
- Fructus a possessore bone fidei consumpti ante litem motam restituendi non sunt, nec cum meliorationibus compensandi, ibid. nu. 58.*
- Declara, nisi ex fructibus ipsis possidens sit factus locupletior, etiam si fructus sint industriales, dummodo in iudicio vniuersali versetur, ibid. num. 59.*
- Fructus industriales a possessore bona fidei in iudicio particulari ante litem motam percepti, quatenus ipse ex eis locupletior factus sit, restitui debent secundum vniam opinionem, sed contraria est magis communis, & in praxi seruatur, ibid. num. 60. 61. & 62.*
- Limita, quando non accessorie, sed principaliter agitur ad ipsos fructus, quos aliquis principaliter petit tanquam spoliatus, ibidem numero 63.*
- Fructus percepti etiam ante litem motam a spoliatore restitui debent, quando agitur principaliter actione spoliij ad ipsos fructus subtractos, ibid. nu. 65.*
- 2 *Fructus recompensatiui ex aequitate l. curabit, illi debentur, qui habet actionem ad retrouendum, pag. 288. nu. 4.*

G

- 2 **G**Abella, quae soluitur fisco ex fructibus agrorum est odiosa, cap. 108. nu. 24.
- 1 **G**eneris appellatione ex proprietate sermonis feminae continentur, cap. 2. nu. 23.
- Generi per speciem non derogatur, quando genus & species non concurrunt super eodem iure, sed super diuerso, capitulo 30. numero 18.*

I N D E X.

- 1 Generatio ubi concessio feudi, seu empbiteusis est facta simpliciter usque in tertiam generationem incipit a primo acquirente, secus si sit facta usque in tertiam eius generationem, quia tunc generatio primum acquirentem non comprehendit, cap. 53. nu. 7.
- 2 Generatio non comprehendit pronepotes, quando in concessione usque ad tertiam generationem fit specialis mentio de filiis, & nepotibus, cap. 53. num. 2.
- Amplia quamuis dicatur pro se, filiis, nepotibus, & liberis, ibid. nu. 3.
- Item amplia, quamuis dicatur tibi, & post mortem tuam filiis, & nepotibus usque in tertiam generationem, ibid. nu. 4.
- 1 Glosa in l. si per errorem, ff. de iurisd. omn. iudic. declaratur, cap. 49. nu. 8.
- 1 Glosa in l. adigere, §. quamuis, de iure patron. declaratur, cap. 62. nu. 19.
- 2 Glosa in cap. sicut, de restit. spoliat. declaratur, cap. 67. num. 54.
- 1 Gradus primo substitutionis caducato fit locus sequenti, cap. 76. nu. 14.
- 2 Graduum computatio, quae fit a iure canonico attenditur in materia matrimoniali, sed in materia successionis attenditur ea, quae fit a iure civili, cap. 80. nu. 23.
- 2 Gratia praesumitur iustificata per spatium 30. annorum, & non per minus nisi quando intrat regula de triennali, cap. 1. nu. 103.
- 2 Eius iustificatio non requiritur etiam si versetur in gratia ad postulationem partis, quando Princeps non vult, quod de subreptione, & obreptione dari possit cum clausula sublata aliter iudicandi, &c. secus si clausula sublata non sit adiecta, cap. 1. num. 104. 105. & sequentibus, vel si cum clausula sublata non adsit clausula, quod de subreptione, &c. sed alia aequipollens, veluti, quod non possit contravenire, ibid. nu. 108.
- 2 Gratia, quando plura narrantur, quorum unum est sufficiens ad illud impetrandum, eo probato sustinetur, licet alia non verificentur, vel falsa existant, cap. 1. nu. 125.
- 2 Gratia seu provisio facta ab ordinario collatore censetur facta motu proprio, & nulla indiget iustificatione, nisi provisus ab ordinario agat ad exclusionem provisi Apostolici, quia tunc est verificanda, cap. 1. nu. 178. & 179.
- 2 Gratia impetrationis beneficij per obitum facta eodem die obitus sustinetur, quamuis ex parte obijcientis probetur bona mortis, capitulo 1. numero 204.
- 2 Gratia ob defectum intentionis in una parte, non vitatur in alia parte separata, & distincta, cap. 18. num. 48.
- 2 Gratia subrogationis quo ad litem, & possessionem defuncti, licet corrumpat quo ad litem si nulla adsit litem, sustinetur tamen quo ad possessionem, cap. 18. nu. 49.
- 2 Gratia continens conditionem ante conditionis eventum nihil operatur, cap. 37. nu. 31.
- 2 Gratia si neutri dicitur eventualis, & nil certi tribuit ex persona antecessoris, cap. 41. nu. 59.
- 1 Dicitur nova gratia, & novum titulum tribuit cap. 41. nu. 60.
- 2 Ut iustificata sufficienter dicatur qualitates omnes beneficij, item modus vacationis, & alia requisita in impetratione beneficiorum, & insuper illa ipsa verificari debent, cap. 1. nu. 81. & 82.
- 2 Gratia nova praesumitur per observantiam, & diuturnitatem quadraginta annorum, capitulo 99. num. 5.
- 2 Contra gratiam habentem clausulam sublata, opponi potest de quocumque defectu per viam legis introducto, cap. 37. nu. 37.
- 2 Gravamen iniunctum sub certa conditione, sub contraria ademptum censetur, capitulo 103. num. 3. & 11.

H

- 1 **H**Aereditas a fideicommissario heredi propter detractiones restitui debet, c. 1. n. 30.
- 1 Hereditas consistit in iure etiam abstracto a proprietate, & usufructu, & institutio potest verificari etiam sine usufructu, cap. 2. nu. 62.
- 1 Hereditatis additio quando habeat vim solutionis, & quando non cap. 37. nu. 13. & 14.
- 2 Hereditas ad tempus dari non potest, cap. 103. numero 17.
- 2 Hereditas quantumvis opulenta, & lucrosa non tollit minori beneficium restitutionis in integrum, si inconsulto hereditatem adierit, cap. 98. nu. 11. & 12.
- Amplia, quamuis minor confecerit inventarium, & hereditatem adierit cum auctoritate curatobis, contra quem possit habere regressum, ibid. num. 13. & 14.
- 2 Hereditas denuo adiri potest ex testamento valido absque restitutione, quamvis haeres per plures annos nullo confecto inventario bona possederit virtute secundi testamenti, quod putabat valere cap. 96. num. 16.
- Amplia, ut hoc casu heredi novum etiam tempus dari debeat ad conficiendum inventarium, ibidem num. 17.
- 2 In hereditate veniunt etiam non hereditaria, quae in hereditate reperiuntur, ut res deposita, commodata, & similes, pag. 191. nu. 7.
- Hereditatis petitio datur etiam pro rebus, quorum testator defunctus habuit solum possessionem, vel detentionem, ibid. nu. 5.
- Item datur pro feudo secundum veriore opinionem, nisi agatur adversus filium, vel alium in investitura comprehensum, ibid. nu. 1. 3. & 8.
- 1 Heredi a fideicommissario restitutio hereditatis fieri debet propter detractiones, cap. 1. nu. 30.
- 1 Haeres pro alijs creditis impedire potest, ne fideicommissarius in possessionem mittatur, vel immisionem factam revocare, etiam si legitima, & trebellianica sint deducta, cap. 1. nu. 33.
- 1 Haeres alienans contra prohibitionem testatoris, recuperando rem, impedit acquiri ius vocato in casu alienationis, cap. 5. nu. 3.
- 1 Haeres semel contraveniens non potest panitere, neque a contractu discedere in praedictum Ecclesiae, cui ex dicto contractu fuit ius acquisitum, cap. 5. num. 9.

I N D E X.

- 1 *Hæres solvens ex fructibus es alienum testatoris, potest in restitutione fideicommissi tot bona etiam fideicommissio subiecta retinere, capitulo 25. num. 2.*
- 1 *Hæres cum beneficio legis, & inuentarij an in feudo ex pacto & providentia teneatur ad debita prædecessoris, & quid in feudo mixto, cap. 26. & 59.*
- 1 *Hæredis qualitas in concessione facta pro filijs hæredibus, & eorum descendentes non censetur repetita in persona descendentes, cap. 26. numero 11.*
- 1 *Hæres cum beneficio legis, & inuentarij non tenetur de suo debita hæreditaria solvere, cap. 29. numero 33.*
- 1 *Tenetur es alienum a defuncto relictum solvere ex bonis hæreditarijs, etiam si usufructus alteri sit relictus, & quo ordine talis solutio sit facienda, & ex quibus rebus, cap. 29. num. 31. 32. & sequen.*
- 1 *Hæres semel non potest desinere esse hæres directo, cap. 34. nu. 11.*
- 1 *Hæres simul, & creditor defuncti, an & quando deducat suum creditum ex bonis hæreditarijs, & quo tempore talis deductio facta intelligatur, cap. 37. per totum.*
- 1 *Hæres grauatius restituere hæreditatem, quam minuit es alienum, dicitur integre restituere, etiam quod deducat debitum hæreditatis, cap. 37. num. 5.*
- 1 *Hæres iussus a testatore aliquid iuramento promittere non tenetur iuramentum præstare, sed tantum debet obseruare id, quod testator intunxit, cap. 62. nu. 8.*
- 2 *Hæres, vel fideicommissarius vniuersalis tenetur ad supplementum legitima ex rebus hæreditarijs, quando hæreditas sufficit, alias legatarij etiam tenentur, cap. 8. nu. 9. & 10.*
- 2 *Hæres putatiuus quidquid ex transactione acquirit ex sua negotiatione videtur acquirere, nec eius pactum nocet, aut prodest vero hæredi nisi transactio, vel pactum sit de re hæreditaria cap. 17. nu. 1. 3. & 4.*
- 2 *Hæres verus repetit debitum hæreditarium exactum a putatiuo, cap. 17. num. 5. Secus si hæres putatiuus aliquid exegerit non hæreditarium, quia non tenetur illud restituere vero hæredi, etiam si transegerit tanquam hæres, & illi tanquam hæredi fuerit solutum, ibidem numero 6. 7. & 9.*
- 2 *Hæres non transmittit ad fideicommissum bona a se acquisita tanquam ab hærede ex re non hæreditaria, cap. 17. nu. 8.*
- 2 *Hæres venditoris licet in instrumēto non sit comprehensus tenetur de euictione promissa a venditore, cap. 19. nu. 34.*
- 2 *Hæres ad eundo hæreditatem censetur quasi contrahere cum creditoribus defuncti, cap. 19. n. 38.*
- 2 *Hæres grauati potest detrabere Trebellianicam defuncto competentem etiam si inuentarium non confecerit, cap. 72. nu. 1. & 2.*
- 2 *Hæres falcidius propter omissionem inuentarij nedum falcidiam amittit, verum etiam tenetur*
legatarijs supra vires bonorum, cap. 72. nu. 5.
- 2 *Hæres grauatus fideicommissio debet habere non solum quartam, sed etiam fructus quartæ a die mortis testatoris, cap. 73. nu. 1.*
Itē res per ipsum alienata imputatur ei in quartam etiam inuito fideicommissario. ibid. nu. 2.
- 2 *Hæredi ne, an fideicommissario incumbat onus probandi tot fructus fuisse perceptos ex tribus partibus, hæreditatis, & absorbeant quartam, vel rem alienatam excessisse quartam, cap. 73. per totum.*
- 2 *Hæredum mentio facta in locatione rei ecclesiæ restricta ad filios, & descendentes intelligitur de hæredibus sanguinis, cap. 76. nu. 36.*
- 2 *Hæres in legato alternatio habet electionem, quando verba in eum diriguntur, secus si dirigantur in legatarium, vel simus in dubio, quia tunc electio ad ipsum spectat, capitulo 97. num. 1. 2. & 3.*
- 2 *Hæres habens electionem in legato alternatio, si in termino ei dato a testatore non elegerit, electio ad legatarium deuoluitur, cap. 97. nu. 4.*
Idem est, si hæres non eligat intra terminum sibi a iudice præfixum ad instantiam legatarij, ibid. num. 5.
- 2 *Hæres habens electionem incerta persona de certis potest eligere, donec illi certi, vel vnus ex eis petierit, cap. 97. nu. 9.*
- 2 *Hæres siue maior, siue minor etiam si per plures annos nullo confecto inuentario possederit bona virtute secundi testamenti, quod putabat valdum, tamen si postea detegatur nullum, potest denuo adire ex testamento valido absque aliqua restitutione, cap. 98. nu. 16.*
- 2 *Hæres grauati si non fuit morosus in restitutione, sed culpa a fideicommissario processerit, fructus perceptos post purificatum fideicommissum lucratur, nec illos compensat cum melioramentis factis in bonis restituendis, cap. 112. nu. 44.*
Limita, vt hæres grauati fructus non lucratur quotiescumque restitutio fideicommissi fit ipso iure, ibid. nu. 45.
- 2 *Hæres fructus fideicommissi perceptos postquam cessit dies, restituere tenetur Ecclesiæ, vel Hospitali, quorum fauore dominium transit ipso iure etiam absque interpellatione extraiudiciali reprobata opinione Cephalii, cap. 112. nu. 47.*
- 2 *Hæres grauati non lucratur fructus perceptos post purificatum fideicommissum, quando fideicommissarius ignorauit fideicommissum extare, vel fuit absens tempore purificati fideicommissi, cap. 112. nu. 49. & 51.*
- 2 *Hæres fructus fideicommissi solum lucratur, quando illos perceptit negligentia fideicommissarij, cap. 112. nu. 50.*
- 2 *Hæres grauati, qui rem fideicommissio subiectam a se melioratam sine deductione impensarum restituit, pro consequendis meliorationibus conditionem incerti habet, cap. 113. nu. 9.*
- 2 *Hæres potest prosequi iudicium, & obtinere maintenancem a defuncto petitam, & quæ ratione ciuilibus possessionis ei debita fuisset si vixisset, capitula 116. nu. 9.*

I N D E X.

- 2 Hæres, qui fecit inuentarium potest citatis citandis officii iudicis implorare, ut sibi res aliquas pro suo credito assignet, cap. 121. nu. 30.
- 2 Hæreticus obtinens beneficium ipso iure illud amittit, etiam ob solam contumaciam, si in tali contumacia persistat, & processus fiat ab inquisitoribus, non autem ab alio iudice, cap. 35. numero 3. 4. & 5.
- Item si fuerit relapsus de iure non potest admitti ad secundam abiurationem, nec pœnam mortis euadere, ibid. nu. 6.
- Item si gratiam vitæ obtinuerit non intelligitur ad beneficia pristina restitutus, ibid. nu. 7.
- 2 Hæreticorum filij an sint priuati, vel priuandi beneficijs obtentis etiam ante eorum patrū condemnationem, cap. 35. sub nu. 9. vers. sed hic disputatio non leuis.
- 2 Homicidæ, & alij irregulares sine dispensatione iuste non possident beneficia, contra Felyn. cuius opinio reprobatur ex dispositione sacri Concilij Tridentini, cap. 35. nu. 74.
- 2 Hospitale appellatione beneficij Ecclesiastici regulariter non comprehenditur, cap. 3. nu. 12.
- Item non continetur in litteris gratiosis ad beneficia, nisi de ipso fiat specifica mentio, ibidem numero 13.
- Potest obtineri per laicos, quamuis sit publicum, & religiosum, ibid. nu. 14.
- Non venit in reservatione extrauagantis ad regimen, quamuis auctoritate Episcopi sit fundatum, & habeat Ecclesiam, & Campanile, in eoque perpetuo missæ celebrentur, & quamuis conferratur in titulum beneficij, ibidem num. 15. 16. & 17.
- Item non confertur in perpetuum, nisi quando in fundatione ita cautū est, vel ubi per electionem de illo prouidetur, ibid. nu. 18.
- Dicitur beneficium Ecclesiasticū quando in perpetuum confertur, cap. 3. nu. 19.
- Item quando accessorie est unitum beneficio Ecclesiastico, ibid. nu. 20.
- Appellatione beneficij Ecclesiastici non continetur quando dispositio est pœnalis, sed solū quando est fauorabilis, ibid. nu. 21. vsque ad nu. 25.
- Comprehenditur in constitutione de publicandis resignationibus, ibid. nu. 26. & 29.
- 1 Hypotheca in mercibus venialibus cadit secundum suam distinctionem, scilicet quatenus non reperiantur alienatæ, cap. 24. nu. 1. & 4.
- Durat post venditionem ipsarum mercium, quando apotheca, vel taberna, in qua merces venales retinentur, tota alienatur, vel eius pars, ita quod pœnes emptorē non desinat esse corpus vniuersale, ibid. nu. 2. & 6.
- Hypotheca in mercibus extinguitur, quando non alienatur ipsa Apotheca, sed tantum ipsius merces particulares, ibid. nu. 3.
- Hypotheca manet in mercibus subrogatis in locum venditarum, ibid. nu. 5.
- 1 Hypotheca generalis in frumento, quod habetur venale, non cadit, nisi cum sua qualitate, quatenus scilicet non fuerit alienatum, cap. 24. numero 8. & 9.
- Hypotheca in mercibus non extinguitur per venditionem, quando de tempore alienationis contra debitorem erat mota lis super ipsa hypothecaria, ibid. nu. 10.
- 2 Hypotheca & alix clausulæ appositæ in contractu venditionis ad eundem finem, non obligant venditorem in plus, nec augent obligationē, quæ oritur ex sola scientia, cap. 19. nu. 24.
- 2 Hypotheca datur in grege, quæ durat eo etiam vendito, & alienato cap. 117. nu. 9.
- 2 Hypotheca non datur nisi in casibus a iure expressis, cap. 117. nu. 10.
- 2 Hypotheca non datur uxori pro bonis extradotalibus, nisi expresse vel tacite mulier consentiat, quod vir, illa administret, cap. 117. nu. 10. in fine, & nu. 11.
- 2 Hypotheca tacita datur mulieri pro bonis paraprorenalibus cap. 117. nu. 12.
- 2 Hypotheca, seu obligatio rei emphiteoticæ de iure non censetur prohibita, nisi adsit expressa hominis prohibitio, cap. 117. nu. 14.
- 2 Hypotheca operatur, ut illam habens cæteris creditoribus præferatur, cap. 121. nu. 23.
- 2 Hypotheca extinguitur si res obligata pereat, pagina 277. num. 2.
- 2 Hypotheca per contractum præcedentem creditori quæ sita, ex subsequenti contractu non tollitur, pagina 177. nu. 1.
- 2 Hypotheca secundi creditoris per translationem dominij rei hypothecatæ a debitore in primum creditorem factam, non extinguitur, pagina 289. num. 2.
- 2 Hypotheca omnium bonorum in contractu emphiteotico, quid operetur, pag. 303. nu. 8.
- 2 Hypothecaria non præscribitur nisi per 40. annos, cap. 57. nu. 2.
- 2 Hypothecaria, & Saluanum interdictum quomodo differant, cap. 117. nu. 31. & seq.
- 2 Hypothecaria, aut actio ex testamento pro supplemento legitimæ non datur, sed condictio ex lege, & sic actio personalis, cap. 121. nu. 73.

I

- 1 Identitas rei ab eo probanda est, qui se fundat in illa, cap. 12. nu. 1.
- 1 Identitas bonorum hæreditariorum, & quod ea a defuncto possiderentur a fideicommissario, siue hærede defuncti volente succedere probari debet, cap. 120. nu. 7.
- Amplia ut procedat in omnibus casibus, in quibus aliena hæreditas est nobis deuoluta, ibidem numero 8.
- Amplia secundo quauis hæres grauatus non confecerit inuentarium, ibid. nu. 9.
- Amplia tertio quamuis agatur contra habentem causam ab hærede grauato, ibid. nu. 10.
- 1 Identitatem bonorum fidei, omnisi probare sufficit, & quod illa essent in bonis testatoris tempore eius mortis, quamuis non probetur dominium, etiam si agatur contra habentem causam ab hærede grauato meiate, non immediate, cap. 12. num. 11.

Item

I N D E X.

- Item a fideicommissario probanda est, etiam si agatur contra filium testatoris, seu defuncti, qui dicta bona possideat, *ibid. nu. 13.*
- 1 Fallit, ubi concurrunt adminicula, ex quibus inferri possit bona provenisse a patre, *ibid. nu. 14.*
- 1 Identitas rei non est probanda, quando dispositio in una tantum re verificari potest, *capitulo 12. num. 17.*
 Declara, quando euidenter constat dispositionem in alia re locum habere non posse, secus si non constet de hac negativa, nam is ad quem spectat onus probandi identitatem, debet probare ipsam negativam, *ibid. nu. 18.*
- 1 Identitas rei mobilis quomodo probetur, *cap. 12. numero 19.*
- 1 Identitas rei immobilis probatur verificando locum, in quo res existit cum duobus confinibus, *cap. 12. num. 20.*
 Amplia etiam si ex tribus confinibus expressis tertium sit falsum, *ibid. nu. 21.*
 Limita, quando agitur de pena euitanda, *ibidem num. 22.*
- 1 Identitas rei ut probetur sufficit, quod duo confinia sint vera, licet plura alia expressa non conueniant, *cap. 12. nu. 23.*
 Declara dummodo demonstrationes, quae non conueniunt rei, de qua agitur, non etiam alteri adaptari possint, *ibid. nu. 24.*
- 1 Identitas dicitur probata per actorem ubi plures demonstrationes ex parte illius concurrunt, quam ex parte rei, praesertim si sint fortiores, *cap. 12. nu. 26.*
- 1 Identitas rei immobilis per duo confinia probatur, licet qualitas ipsius rei sit mutata, *cap. 12. numero 27.*
 Item quamuis sit diuersitas circa numerum partiarum, & corporum, *ibid. nu. 28.*
 Item quamuis denominatio facta per nomen proprium non conueniat, *ibid. nu. 30.*
- 1 Identitas non probatur per demonstrationes, quibus res ipsa designatur, quando possunt etiam in alia re verificari, *cap. 12. nu. 32.*
 Item non probatur per genericam demonstrationem, sed necesse est, quod deducantur aliqua particularia confinia, *ibid. nu. 33.*
 Item non probatur, quando ex duabus demonstrationibus una conuenit uni rei, & alia alteri, *ibid. num. 34.*
- 1 Identitas probatur, quando veritas concordat cum substantia rei, licet confines non verificentur, *cap. 12. nu. 35.*
 Item, quando constat de corpore ratione possessionis, tametsi confines cum antiquis non conueniant, *ibid. nu. 36.*
 Item, quando res per nomen proprium sufficienter demonstratur, ut cum exprimitur aliquod signum rei demonstratiuum ultra nomen proprium, vel cum ipsum nomen proprium est singulare, quamuis confines falsi existant, *ib. n. 37.*
- 1 Identitas rei probatur per unicam etiam qualitatem, & talis probatio tantum valet, quantum facta per confines, nisi a statuto probatio per confines requiratur, *cap. 12. nu. 38.*
- Item probatur praesumptionibus in antiquis, *ibidem num. 39.*
- 1 Identitas rei in antiquis probatur ex enunciatiua diuersorum notariorum, etiam si instrumentis sint inter alios confecta, *cap. 12. n. 41. & 42.*
- 1 Identitas rei immobilis probatur ex coniecturis, quae colliguntur ex nominum conformitate, identitate curiarum, & Parrochia, ubi bona existunt, si in dictis locis non ostendantur alia res sub eisdem nominibus, *cap. 12. nu. 43.*
 Item probatur aduersus haereditatem grauatam, & eius descendentes ex instrumentis acquisitionem defuncti, locationibus ab eo factis, nec non ex libro introituum eiusdem, *ibid. nu. 47.*
 Item probatur ex inuentario bonorum, quod haeres grauatus tenetur facere postulate fideicommissario, *ibid. nu. 48.*
 Item probatur, si bona per haereditatem grauatam, & descendentes haereditatis possessa reperiantur in loco, in quo appareat similiter testatorem bona possedisse, & non constet de aliqua acquisitione haereditum, vel quod ea bona discordent in aliqua notabili qualitate a bonis in testamento descriptis, *ibid. num. 49.*
 Declara, quando cum continuatione possessionis facta per descendentes, aliqua particularis, & specialis demonstratio concurrat, *ibid. nu. 50.*
- 1 Identitas probatur ex confessione paritis in supplicatione, *cap. 12. nu. 51.*
 Item probatur ex confessione facta in diuisione, seu transactione ab haereditibus grauatis, quod bona sunt fideicommissa subiecta, quae probat nedum inter ipsos diuidentes, seu transigentes, sed etiam contra eorum successores, siue vniuersales, siue particulares, *ibid. nu. 52.*
 Amplia etiam si in diuisione, seu transactione non habeatur mentio, quod bona sint supposita fideicommissa, dummodo diuidentes, seu transigentes tanquam fideicommissary, & vocati fecerint diuisionem, secus si verba a notario proferrantur ratione demonstrationis, *ibid. nu. 53.*
- 1 Idoneus magis reputatur, & ceteris praeferrari debet in collatione beneficij curati, ille, de cuius moribus Episcopus est melius informatus, *cap. 52. num. 23.*
 Item ille, qui habitat in loco beneficij, & potest residere, & providere necessitatibus Ecclesiae, etiam si alij sint doctiores, *ibid. nu. 26. & 28.*
- 1 Ignorans non censetur iuri suo renuocare, *cap. 41. num. 86.*
- 1 Ignorantia excusat, ut quis non priuetur iure suo, *cap. 3. num. 19.*
- 1 Ignoranti licet alias praesumatur, tamen eius probabilitas non praesumitur, nisi concurrant coiecturae ex quibus praesumi possit, *cap. 16. nu. 14.*
- 1 Ignoranti currit praescriptio longi temporis, etiam si sciat ius sibi competere, & ignoret factum, quo mediante competit sibi exercitium illius iuris, *cap. 41. num. 91.*
 Item ignoranti currit tempus quando praefigitur in merum cuiuspiam fauorem, & non in odium negligentis, *ibid. nu. 93.*
- 2 Ignorantia in haerede praesumitur, *cap. 98. nu. 8.*

I N D E X.

- 2 Imago existens in aliqua Ecclesia ad quam concursus habetur, & ei plura offerruntur dona, non potest ab Episcopo transferri ad aliam Ecclesiam, vel capellam contradicente Rectore Ecclesie parochialis intra cuius fines existit illa Ecclesia, vel capella, cap. 42. nu. 10.
- 1 Immemorabilis non operatur presumptionem tituli, nec suffragatur laico possidenti decimas Ecclesie nisi concurrat vel forma priuilegij Apostolici, vel recognitio feudalis, cap. 11. num. 61. & cap. 17. nu. 2.
- Declara dummodo forma priuilegij probetur per aliquod tempus diuturnum, quod quantum sit remittitur arbitrio iudicis, vel dummodo recognitio feudalis probetur per totum tempus, quo probatur ipsa possessio, ibid. nu. 4. 5. & 8.
- 1 Immemorabilis in probanda unione, si non adsit priuilegium, requiritur, & quod beneficia fuerint possessa tanquam unita, cap. 17. nu. 6.
- 2 Immemorabilis, ut recte probata dicatur, oportet, quod testes ad minus sint etatis quinquaginta annorum, & quod deponant coniunctim de visu per 40. annos, de auditu a maioribus, quod ita viderunt suo tempore, & quod nec ipsi, nec eorum maiores viderunt, vel audierunt aliquid in contrarium, & de publica voce, & fama ante motam litem, cap. 100. nu. 9. & 10.
- Item oportet, quod testes recenseant omnia supra dicta requisita, nec sufficit, si dicant articulum verum, nisi rationem reddant sui dicti, ibidem numero 11.
- Item oportet, quod testes deponat per dictionem, (& citra) alias si tali dictione (citra) utantur sine copula, non probant, nisi in Hispanijs alijs concurrentibus, vel quod testes addunt aliquam dictionem temporis continuatiuam, ibid. num. 12. 14. & 15.
- 2 Immemorabilis non probatur per instrumenta confecta super actibus ipsis, secus si adducantur instrumenta, seu scriptura, in quibus enuncietur ipsa immemorabilis, seu, quae ipsam canonicent, dummodo enunciativae sint antiquae, cap. 100. nu. 16. & 17.
- 2 Immemorabilis non tollitur per legem, vel statutum etiam si fuerit dictum nulla consuetudine obstante, vel sublata omni consuetudine, cap. 101. num. 1.
- Limita, nisi fuerit dictum, sublata quacumque consuetudine secundum unam opinionem, sed contrarium Rota tenuit, ibid. nu. 2. & 4.
- 2 Immemorabilis sublata censetur si lex tollat quancumque consuetudinem, quotiescumque aliquis se fundat in sola consuetudine, secus quando fundat se in alio iure, ad cuius probationem adducit praesumptivae continuationem vetustissimae consuetudinis, cap. 101. nu. 5.
- Item sublata consuetudine immemorabilis etiam tollitur, ubi per legem reprobat consuetudo tanquam iniqua & irrationabilis, ibid. nu. 6.
- Idem est quando lex, vel statutum expresse tollit etiam priuilegia, ibid. nu. 7.
- 2 Immemorabilis non est proprie priuilegium, sed dicitur priuilegium fictum, & tacitum, c. 101. n. 8.
- 1 Immissio iudicialis etiam cum colonorum recognitione non priuat possessorem sua possessione, se iudex non rite, nec recte processerit, capitulo 59. num. 37.
- 2 Immissio in possessionem datur vigore clausulae, constituti, cap. 20. nu. 3.
- 1 Impedimentum non est iustum, quod ex culpa propria procedit, & si potest adhibita diligentia remoueri, non excusat, cap. 52. nu. 42. & 44.
- 2 Impedimentum causatum ex absentia dicitur iustum ad effectum excusandi clericum a residentia, nisi negotia sit tale, quod possit tractari per alias personas, cap. 32. nu. 9.
- Impedimentum infirmitatis non excusat appellantem, qui non redijt pro Apostolis, ibid. nu. 10.
- 2 Impedimentum ad prosequendam appellationem appellanti solum suffragatur ad effectum, ne causa dicatur deserta, sed non ut executio facta post lapsum termini ad docendum de prosecutione dicatur attentata, cap. 121. nu. 66.
- Impedimentum publicae honestatis dirimit matrimonium etiam contractum, ibid. nu. 114.
- 2 Impensa facta in cultura, & fructibus colligendis ab eo deduci possunt, qui tenetur fructus restituere, cap. 108. nu. 1.
- Amplia, ut impensa facta pro fructibus colligendis etiam a mala fidei possessore deduci possint, nisi per vim, & iniuriam fructus subripuerit reiecta opinione Sarmientis, ibidem numero 3. 4. & 5.
- 2 Impensa facta in cultura a possessore bona fidei peti possunt, quamuis pauci, aut nulli fructus fuerint collecti, dummodo possideat ex titulo vniuersali, secus si ex particulari, cap. 108. numero 9. & 10.
- 2 Impensa facta per colligendis fructibus deduci possunt, licet quis iubeatur integros fructus restituere, cap. 108. nu. 11.
- Item quamuis Ecclesia, vel alteri pie causa fructus sint restituendi, ibid. nu. 13.
- 2 Impensa facta in cultura, & fructibus colligendis non deducuntur, quando fructus sunt prestandi in certa quantitate, aut mensura, cap. 108. num. 14.
- Item non deducuntur in solutione decimae praedialis, seu realis, quae debentur ex fructibus, secus si solutio fiat pro decima personali, quae prouenit ex hominis ingenio, & negotiatione, ibid. num. 15. & 16.
- Item non deducuntur, quando legatum fructuum alias inutile redderetur, ibid. nu. 17.
- Similiter non deducuntur, quando habetur relatio ad fructus pendentes, siue extantes secundum aliquorum sententiam, licet contrarium verius videatur, ibid. nu. 18. & 19.
- 2 Impensa facta pro habendis fructibus non deducuntur, quando de ipsis fructibus gabella est soluenda secundum unam opinionem, sed contraria est verior, cap. 108. nu. 21. & 22.
- 2 Impensa facta pro collectione fructuum cum fructibus perceptis compensantur, cap. 112. nu. 35.
- 2 Impensa necessaria dicuntur, quae sunt propter impendendi necessitatem, ne res vel pereat, vel

I N D E X.

- vel deterior fiat, capitulo 109. numero 1.*
- Impensæ necessariae deducuntur etiam ab habente titulum iure utilis dominij tantum, ut est Vassalus & emphyteuta, ibid. nu. 3.*
- Impensæ necessariae a fideicommissario heredi gravato solvi debent, quamvis heres sciret rem esse fideicommissum subiectum, ibid. nu. 4.*
- Impensæ litis pro conservandis, & recuperandis rebus hereditarij factæ repeti per heredem gravatum possunt tanquam necessariae, ita ut nec cum fructibus perceptis sint compensandæ, ibid. num. 5. & 6.*
- Impensæ necessariae debentur etiam si res, in quæ factæ sunt perierit sine tamen culpa possidentis, reiecta differentia Bartoli secundum Menochiū, sed opinio Bartoli est communior, ibid. n. 7. & 8.*
- Impensæ necessariae reficiendæ sunt, quamvis Dominus fundi minus fuisset impensurus, si ipse reparaciones, aut melioraciones fecisset, dummodo impediens moderatas, & solitas expensas non excesserit, ibid. nu. 9.*
- Impensæ necessariae debentur etiam si possessor rem meliorando formam agri immutauerit, ibidem num. 10.*
- Impensæ necessariae sunt persolvendæ etiam si ab amico possessoris contemplatione factæ fuerint, licet sit secus, quando impensæ fiunt ratione consanguinitatis, & amicitiae, quæ intercedit cum ipso Domino, ibid. nu. 11. & 12.*
- Impensæ necessariae debentur, quamvis factæ sint Domino invito, aut etiam protestante ne fieret, dummodo respiciant utilitatem publicam, aut similem causam, ibid. nu. 13.*
- Impensæ necessariae debentur nedum solo detentori, ut colonus, commodatario, & similibus, sed etiam possessori malæ fidei, siue is titulum habent, siue non, & siue melioraciones consistant in faciendis, siue in reficiendis, ibid. n. 14. & 15.*
- Limita, nisi possessor malæ fidei sit etiam fur, vel nisi res, in qua melioraciones factæ fuerunt perierit, ibid. nu. 16. & 17.*
- Impensæ necessariae, quæ sunt modicæ quantitatis non persoluntur, ibid. nu. 18.*
- Impensæ necessariae non persoluntur, quando rei utilitatem perpetuam non respiciunt, sed solum impendentis commodum pro tempore, quo ipse possidet, ibid. nu. 19.*
- Impensæ necessariae non debentur, quando sunt adeo magnæ, ut Dominus non possit eas solvere, & propterea cogatur rem derelinquere, ibid. nu. 20. Sed quomodo hoc sit intelligendum, declaratur ibid. in fine remissiud.*
- Impensæ seu melioraciones utiles dicuntur, quæ meliorem rem faciunt, deteriorem esse non sinunt, cap. 110. nu. 1.*
- Impensæ utiles regulariter impendenti sunt reficiendæ, ibid. nu. 2.*
- Impensæ utiles sunt reficiendæ etiam si sint factæ in fundo minoris, quando impendens possidebat cum titulo, & bona fide, ibid. nu. 3.*
- Impensæ utiles debentur, quamvis sint factæ causa colligendorum fructuum, & fructus aliqui non fuerint percepti, ibid. nu. 4.*
- Impensæ utiles sunt persolvendæ quamvis maritus utiliter in rem uxoris impenderit, tanetsi pro huiusmodi impensis res dotalis retineri nequeat, ibid. nu. 5.*
- Impensæ utiles refici debent etiam socio, qui in rem communem utiliter impendit, ibid. nu. 6.*
- Impensæ utiles solvendæ sunt etiam heredi per fideicommissum conditionale gravato restituere ei, qui tenetur alijs postea restituere, secus si fideicommissarius alteri etiam restituere sit obligatus, & ille alter alteri, ibid. n. 7. & 8.*
- Impensæ utiles debentur etiam vassallo, & emphyteutæ, nisi melioraciones sint factæ ex conventionione, quæ specialiter exprimatur, ibid. n. 9. 10. & 11.*
- Impensæ utiles non debentur vassallo, & emphyteutæ, quando ob emphyteusis, vel feudum ob eorum culpam devoluitur, cap. 110. n. 13.*
- Limita, quando soluitur, pensio æqualis fructibus ibid. nu. 14.*
- Limita secundo, quando in emphyteuta, & vassallo nulla potest considerari culpa damnosa domino directo, ibid. nu. 15.*
- Impensæ utiles solvi debent etiam usufructuario si sint magnæ, & in reficiendo consistant, secus si consistant in ædificando de novo, ibid. nu. 16. & 17.*
- Impensæ utiles sunt reficiendæ etiam negotiorum gestori, commodatario, mandatario, tutori, curatori, & creditori in re pignoratæ, ibid. n. 18.*
- Impensæ utiles persolvi debent etiam colonis, & inquilino, si sint perpetuæ, non pro tempore conductionis tantum, & dummodo ex conventionione aliud actum non sit, quamvis eorum culpa ob non solutam pensionem eyciantur, ibid. n. 19.*
- Impensæ utiles persolvendæ sunt etiam a venditore, qui rem auocat remedio. l. 2. C. de rescinden. vendit. nisi læsisio esset enormissima, & sic in magno excessu ultra dimidia, cap. 110. n. 20. & 21.*
- Impensæ utiles reficiendæ sunt etiam clerico, aut Prælato, qui ex bonis suis patrimonialibus utiliter in rem Ecclesiæ impenderit, secus si impenderit ex fructibus beneficij secundum opinionem Abbatis, ibid. n. 22. sed contrariam sententiam uti verriorem tenuerunt Alciat. & Suardus, ibid. allegati nu. 23.*
- Impensæ utiles factæ a Clerico, seu Prælato in rem Ecclesiæ de suo patrimonio ad ipsum spectant eius vita tantum durante, nec eo mortuo per testamentum ad eius heredes, seu alios transferuntur, ibid. nu. 24.*
- Declara dummodo impensæ, seu melioraciones sint annexæ bonis Ecclesiæ, ita ut separari nequeant, secus si possint separari, ibid. nu. 25.*
- Impensæ utiles non debentur, nisi impendens de utilitate, & melioratione doceat, ibid. nu. 26.*
- Impensæ utiles non debentur, quando ex eadem materia factæ sunt, secus si per diuersam, ibid. num. 27.*
- Declara, verum quo ad deductionem, nõ respectu æstimationis, quam bonæ fidei possessor consequitur, si illam ante restitutionem perdat, ibid. n. 28.*
- Impensæ, & melioraciones, quamvis utiles, quando sunt*

I N D E X.

- sunt adeò magna, & excessiua, ut dominus illas persolvere nequeat, ita ut cogatur habere re pro derelicta, non debentur, cap. 110. n. 29.*
- Limita primo, nisi dominus eas impensas fuisset factururus, ibid. nu. 30.*
- Limita 2. respectu abrasionis, quam possessor bonæ fidei potest facere, si meliorationes sint separabiles, & sine læsione status rei id fieri possit, & dummodo ex abrasione utilitatem sit consequuturus, secus si nullam utilitatem aut modicam, ibid. nu. 31.*
- Limita 3. respectu retentionis rei, quæ datur impendenti rem ipsam possidenti, ibid. nu. 32.*
- 2 *Impensa, seu meliorationes utiles si res meliorata perierit, non debentur etiam bonæ fidei possessori, quando agitur iudicio particulari rei vendicationis, secus si iudicio uniuersali petitionis hereditatis, ibid. nu. 33.*
- Impense utiles non debentur, quando amicitia causa facta fuerunt, ibid. nu. 34.*
- Impense factæ in remouendo tutores suspectos non reuertuntur ab amico, qui illas fecit, ibidem num. 35.*
- Impensa facta à procuratore, qui amici sui filium defendit in iudicio, censetur facta animo donandi, nec repeti potest, ibid. nu. 36.*
- 2 *Impensa utilis modica non deducitur, nisi sit separabilis, cap. 110. nu. 38. & 39.*
- Impensa modica quæ dicatur, ibid. nu. 40.*
- Impense quando à male fidei possessore repeti possint, ibid. nu. 41. & 42.*
- Impense à possessore bonæ fidei factæ eo tempore, quo erat in bona fide, repeti possunt, licet postea mala fides superuenerit, Possessor autem male fidei factas tempore male fidei non repetit, quamuis bona fides superueniat, ibid. nu. 43.*
- Impensa, & meliorationes à possessore, qui dubitat de sua bona possessione, deducuntur si ante, vel post dubitationem facta sint, quæ autem factæ fuerunt tempore dubitationis, deducuntur eo modo, quo à male fidei possessore, ibid. nu. 44.*
- 2 *Impense voluptuarie sunt, quæ speciem dumtaxat exornant, non etiam fructum augent, cap. 111. nu. 1.*
- Impense voluptuaria non deducuntur per modum æstimationis, sed solum per abstractionem, ibid. nu. 2.*
- Limita 1. nisi dominus offerat æstimationem, ibid. nu. 3.*
- Limita 2. quando impensa sui natura est inseparabilis, vel cum maximo rei incommodo, & nulla aut modica utilitate detrahentis separationem admittit, ibid. nu. 4.*
- Limita 3. quando dominus ipse dictas impensas fuisset factururus, ibid. nu. 5.*
- Limita 4. in impensa facta in re venali, ad cuius æstimationem dominus tenetur, ibid. nu. 6.*
- Limita 5. in malæ fidei possessore, qui voluptuarias impensas non deducit, nec abradit, quando sunt inseparabiles, secus si absque detrimento rei separari possint, ibid. nu. 7. & 8.*
- 2 *Impense ab alio factæ de mandato viri in re dotali soluto matrimonio a viro repetuntur, ac si ab eo factæ fuissent, cap. 113. num. 7.*
- 2 *Impense factæ per medicum curando infirmum, actione negotiorum gestorum ab eo repetuntur, quamuis fuerint factæ infirmo nolente, aut inuito, cap. 113. nu. 3.*
- 1 *Impetrans beneficium ad iustificacionem sui tituli non tenetur docere de titulo sui prædecessoris, sed sufficit probare, quod prædecessor longo tempore secundum allegationem Lapi, vel per triennium secundum Rotam beneficium possederit, quodque communi opinione reputabatur habere ius, & titulum in beneficio, quæ conclusio ampliatur, & limitatur multis modis, cap. 41. per totum.*
- 1 *Impetrans non iuuatur allegatione lapi, quando habens regressum ignorauit antecessorem pacifice possidere, cap. 41. nu. 89.*
- 2 *Impetrans beneficium, qui narrauit aliquem non fuisse dispensatum sufficienter, vel minus legitime tenetur probare talem insufficientiam, cap. 1. nu. 37.*
- Item tenetur probare negatiuam dispensationis, quando illegitimus possedit beneficium per decennium, ibid. nu. 38.*
- 2 *Impetrans (si Papa prouiderit de prioratu, quatenus per seculares consueuerit obtineri in titulum, sin autem per regulares, si commendari consueuerit in commendam) tenetur iustificare gratiam in vno ex dictis modis, capitulo 1. numero 69.*
- Impetrans gratiam tenetur fateri omnia in supplicatione contenta, sicut & libellans, cap. 1. nu. 115. declara ibid. nu. 117. 119. & seq.*
- 2 *Impetrans beneficium pure, & dispositiue, si asserat vnum ex pluribus modis vacandi, omnes alios censetur negasse, & satis est, quod probet vnum modum, cap. 21. nu. 126.*
- 2 *Impetrans, qui se fundat in tempore obitus debet plene probare illud tempus, quotiescumque agitur de obitu principaliter, & sumus in materia obiectiua, secus si agatur de obitu incidenter, & per viam replicationis, quia tunc sufficit probare obitum per publicam vocem, & famam, etiam quod non probetur tempus obitus, cap. 1. nu. 201. & 202.*
- Item impetrans beneficium eodem die obitus non tenetur probare impetrationem præcessisse, sed aduersario incumbit onus probandi quod obitus præcesserit, dummodo sit derogatum regulæ, de verisimili notitia, &c. Alias si excipiatur de dicta regula impetranti incumbit onus probandi verisimilem notitiam obitus, & sic satisfecisse dictæ regulæ, ibid. nu. 205. & 208.*
- 1 *Impetratio beneficij per obitum titularis putatiui, qui fuit pacificus possessor triennalis, præfertur impetrationi factæ per obitum titularis veri, cap. 41. nu. 21.*
- 2 *Impetratio beneficij viuentis in dubio non præsumitur, cap. 1. nu. 207.*
- 1 *Implementum pro parte sua, quando agens ex contractu vltro citroque obligatorio probare teneatur, cap. 88. per totum.*
- 1 *Incertitudo vitiat omnem dispositionem, c. 82. nu. 12.*

I N D E X.

- 2 Indultum, seu priuilegium habens decretum irritans operatur a die data, etiam ante scientiam priuilegiati, cap. 39. nu. 7.
- 2 Infans (nisi in facultate hoc exprimitur) legitimum nequit, cap. 87. nu. 10. & 11.
 Infans in maiori etate potest ratificare legitimationem tempore infantie factam, quamuis ea esset nulla, ibid. nu. 13.
- 1 Inferior non potest mutare statum beneficij, cap. 55. num. 36.
- 2 Inferior non potest se introumittere, ubi superior manum apposuit, cap. 37. nu. 65.
- 1 Infeudatio non est alienatio, cap. 95. nu. 28.
- 2 Infirmetas non est legitimum impedimentum ad excusandum appellansem, cap. 74. nu. 7.
- 2 Initium & origo rei est spectanda, pagina 290. numero 3.
- 2 Iniustitia notoria dicitur, quae resultat ex eisdem actis, vel aduersatur communi opinioni, quae ratione contraria non conuincitur, capitulo 75. numero 28.
- 2 Instantia currit etiam impedito facto iudicis, ubi quis potest sibi consulere per recursum ad superiorem, cap. 74. nu. 5.
- 2 Instatia in Regno Neapolis quomodo perpetuetur, pag. 288. nu. 2.
- 1 Institutio heredis trahitur etiam ad futura, cap. 30. num. 50.
- 1 Institutiones plures aequè principaliter fieri possunt sub contraria conditione, cap. 34. nu. 10.
- 1 Institutio, quia haeres fit filius testatoris, item propter benemerita, si constet illum non esse filium, non sustinetur ob solam causam meritorum, cap. 50. nu. 1.
- 2 Institutio prima non desinit esse pura, quando ad emptio fit in penam, cap. 14. nu. 4.
- 2 Institutio filij in re propria eiusdem filij non ualet, quamuis res pertineat ad eum ratione proprietatis solum, ususfructus uero ad patrem spectet, cap. 105. nu. 6. & 41.
- 2 Institutio hereditatis in rebus alienis fieri potest cap. 105. nu. 42.
- 2 Institutus in re certa dato sibi coherede uniuersali dicitur legatarius, cap. 105. nu. 11.
- 2 Institutus in una re, nullo dato coherede succedit per ius accrescendi in uniuerso patrimonio testatoris, nisi sit institutus in re aliena, capitulo 105. num. 43.
- 2 Instrumentum requirens subscriptionem duorum notariorum est nullum de iure communi, si manus unius deficiat, cap. 29. nu. 13.
- 1 Quando datur in publicam formam sufficit, quod subscribatur ab uno solum notario, licet sit necessarium, quod duo notarij interueniant in eius receptione si partes ita conuenerint, cap. 46. numero 7. & 8.
- 1 Instrumentum publicatum ab uno notario tantum ex duobus simpliciter rogatis probat, quando alter est mortuus, vel se subscribere non potest cap. 46. num. 9.
 Non probat quando statutum ad tollendam falsitatem, & erroris materiam disponit, quod ambo notarij simpliciter rogati in Instrumentorum publicatione se debeant subscribere, nisi adminicula concurrant, ibid. nu. 10. & 11.
- 1 Instrumenti fides potest ex adminiculis suppleri, licet deficiat solemnitas statutaria, cap. 46. numero 11. & 13.
 Declara quando statutum tollit tantum fidem scripturae, & annullat, secus si a statuto requiratur certa forma probationis, quia tunc si non sit seruata dicta forma, actus ille non potest aliuunde probari, ibid. nu. 12.
- 1 Instrumento annullato non intelligitur annullatus contractus in eo contentus, si aliunde constet de illius ueritate, cap. 46. nu. 14.
- 1 Instrumentorum plurium enunciatiua in antiquis habet vim fama, cap. 59. nu. 45.
- 1 Instrumenta locationum in antiquis probant possessionem etiam contra tertium, si locationes effectum sortita fuerint, cap. 59. nu. 46. & 47.
- 1 Instrumentum minus solemne probat, quando secundum illius tenorem apparet obseruatum fuisse, cap. 81. nu. 7.
- 1 Instrumenta duo contraria, seu diuersa si producta reperiuntur a pluribus, seu ab eadem persona, cui magis standum sit, & quando se inuicem tollant, cap. 82. per totum.
 Instrumenti fides nullum recipit diuisionem, ibidem num. 10.
 Instrumenti fides tollitur quando instrumenta inuicem pugnant ex uerisimilitudine, licet non ex necessitate, ibid. nu. 11.
- 1 Instrumentum quod datur in publicam formam quando a notario possit addi, vel minui, ultra id quod in nota originali continetur, & quando extenso potius standum sit, quam matrici, cap. 93. per totum.
- 2 Instrumenti fides non potest stare in pendenti, nec ullam recipit diuisionem, cap. 106. nu. 18.
- 2 Instrumentum, cuius uigore agitur debet producti in actis illius notarij, qui causam tractat, nec sufficit fuisse productum in actis alterius notarij eidem iudici, & tribunali inseruienti, cap. 107. num. 4.
 Instrumentum productum in iudicio limitate ad certum finem, & effectum, ad alium & diuersum non suffragatur, ibid. nu. 5.
 Instrumentum productum ante litem contestatam in eadem instantia in genere, non probat etiam inter easdem partes, nisi producat de nouo tempore litis contestatae, ibid. nu. 10.
- 2 Instrumentum dicitur nullum, si locum in quo fuit celebratum non contineat, cap. 121. nu. 34.
 Instrumentum quando secundum consuetudinem Regni Neapolis debeat esse subscriptum a iudice, & testibus, ibid. nu. 35.
- 1 In interdico recuperanda Rota non solet restitutionem concedere absque titulo colorato, cap. 11. num. 44.
- 1 Interdictum retinenda competit heredi contra turbantem possessionem defuncti absque actuali apprehensione, ubi statutum mandat eius possessionem continuari, cap. 116. nu. 5.
 Limita primo in bonis, quae a defuncto naturaliter tantum possidebantur, ibid. nu. 6.

I N D E X.

- Limita secundo quando possessio erat apud defunctum ex causa de sui natura non transitoria ad heredem, ibid. nu. 7.*
- Limita tertio quando possessio naturalis fuit medio tempore, ab initio occupata, nisi fuerit vera turbatio, ibid. nu. 8.*
- 1 *Interdictum de corruualibus non est mere possessorium, sed habet admixtam causam proprietatis, cap. 11. nu. 48.*
- Interdictum Saluianum non habet locum, nisi duo extrema copulatiue probentur, scilicet creditum cum hypotheca, & possessio debitoris de tempore obligationis, vel postea, cap. 117. numero 1. & 2.*
- 2 *Interdictum Saluianum super fundo dotali exerceri non potest, ibidem nu. 3.*
- Amplia, etiam si fundus dotalis fuerit aestimatus, dummodo aestimatio non fuerit facta tempore constitutionis dotis, aut paulo post, sed ex interuallo, ibid. nu. 6.*
- Interdictum Saluianum non competit super mercibus venalibus postquam distracta fuerunt, ibid. num. 7.*
- Declara verum in mercibus particularibus apotheca, quae quotidie venduntur, vel permutatur, secus si vendatur tota apotheca, vel eius pars, ita ut penes emptorem non desinat esse corpus uniuersale, ibid. nu. 8.*
- 2 *Interdictum Saluianum non datur super bonis emphiteoticis expresse prohibitis alienari, etiam large alienationis sumpto vocabulo, cap. 117. numero 13.*
- Interdictum Saluianum non datur super melioramentis in re emphiteotica factis, quando melioramenta ipsa sunt expresse prohibita alienari, & hypothecari, ibid. nu. 19.*
- Limita, nisi emphiteuta sit pauper, & hypotheca sit constituta ad effectum edificandi in solo ad meliorandum concessa, ibid. nu. 26.*
- Interdicti Saluiani extrema quomodo probentur ibid. nu. 21. & seq.*
- 2 *Ex interdicto Saluiano utilis actio datur etiam pro recuperatione damnorum, & interesse, quando pro illis competit hypotheca, cap. 117. nu. 25.*
- Interdictum Saluianum assumit naturam iudicij, & causa super qua agitur, ibid. nu. 26.*
- 2 *Interdictum Saluianum auocat solum possessionem, non autem dominium, cap. 117. nu. 30.*
- Saluianum interdictum, quomodo differrat ab hypothecaria, ibid. nu. 31. & seq.*
- 2 *Per interdictum Saluianum stante mora debitoris pignus non distrahitur, sed solet impetrari commissio, seu rescriptum per quod debitori praefigitur terminus ad satisfaciendum de sorte principalis, cum damnis, & interesse quo elapso proceditur ad substationem, cap. 117. nu. 24. & 33.*
- 2 *Interdictum Saluianum qualiter locatori provideat, cap. 118. nu. 1. & de inuectis, & illatis in praedium Urbanum, vel Rusticum, quando sine Domino tacite hypothecata pro pensione ad effectum, ut sit locus Saluiano interdicto, ibid. n. 2. & omnibus seq.*
- 2 *In iudicio Saluiani interdicti exceptiones altiore indaginem requirentes non admittuntur, cap. 121. nu. 71.*
- 2 *Interesse est aestimatio damni emergentis, & luctu cessantis ex eo quod non fit quod fieri debet, vel non praestatur quod praestari debet, cap. 19. numero 5.*
- 2 *Interesse in actione tutelae probatur per iuramentum in litem, cap. 48. nu. 7.*
- 2 *Interesse an sit licitum, vel ne inspicitur persona creditoris, pag. 288. nu. 6.*
- 2 *Interpellatio requiritur, ut debitor in mora constitutatur, pag. 269. nu. 2.*
- Declara, ut una etiam interpellatio sufficiat, ibidem num. 3.*
- Item declara ut etiam sufficiat una interpellatio extrajudicialis, in his, quae debentur iure actionis, vel obligationis, secus in his, quae debentur officio iudicis nobili, ibid. nu. 4. 5. & 6.*
- 2 *Interpellatio extrajudicialis non constituit debitorem in mora, quando debitor antea fuerit in mora, & post dictam moram creditor non interpellauit, pag. 271. nu. 10. Sed contrarium tenet Ias. & est verior opinio, ibid. nu. 11.*
- Interpellatio extrajudicialis sufficit ad constitutum debitorem in mora etiam si sit facta per verba enunciatiua, ibid. nu. 12.*
- Interpellatio non requiritur ad effectum morae, quando reus tenetur ex delicto, ibid. nu. 13.*
- Requiritur solum in contractibus nominatis, secus in contractibus bonae fidei, seu firmissi iuris, ibid. nu. 14.*
- 2 *Interpellatio ad effectum morae non requiritur in extraneo, qui mulieri dotem promissit, pagina 270. num. 15.*
- Item non requiritur in debitore obligato minori 25. annis ibid. nu. 16.*
- 1 *Interpretatio potius a iure antiquo sumenda est, quam a iure nouo, quando ad illud facta fuit reductio per ius nouissimum, cap. 32. nu. 8.*
- Interpretatio fieri debet, ut leges antiquae minus quam ferri possit corrigantur, ibid. nu. 11.*
- 1 *Interpretatio semper facienda est, ut dispositio sit conformis menti testatoris, cap. 45. nu. 15.*
- 1 *Interpretatio nunquam fit, ut minus dilectus eorum seatur vocatus ante magis dilectum, cap. 76. numero 7.*
- 2 *Interpretatio semper fieri debet, ne verba sint superflua cap. 66. nu. 8.*
- Limita quando verba operarentur effectum contrarium menti testatoris, vel eius voluntatem euerterent, quia tunc superfluitas potius est toleranda, & interpretatio magis fieri debet, quod verba censeantur propter imperitiam posita ad declarationem etiam non necessariam, ibid. numero 11. & 12.*
- 2 *Interpretatio lata proueniens ex proprietate verborum uniuersalium, non excluditur, quamuis materia sit ediosa, & alteri praeiudicialis, cap. 67. nu. 1. & cap. 85. nu. 2.*
- 2 *Interpretatio passiuam quam statutum recipit a iure communi, est illa per quam ius commune se extendit ad statutum, non autem per quam statutum extenditur, cap. 80. nu. 12.*

I N D E X.

- Amplia siue immediatè causam habeat a condemnato, siue mediatè, non obstantè, quòd vitium litigiosi sit personale, ibid. nu. 61.*
- 1 Inventarium operatur, ut actiones, quæ competunt heredi in effectu non confundantur, cap. 37. nu. 2. & lib. 2. cap. 121. nu. 27.
  - 1 Item operatur solum, ut quis damnum non patcatur, non autem ut lucrum faciat, cap. 121. numero 28.
  - 1 Inueſtiens aliquem de feudo nondum sibi aperto, non potest inueſtituram reuocare etiam antequam feudum aperiatur, nisi concessio sit facta propter importunitatem impetrantis, cap. 29. numero 8. & 9.
- Inueſtitus de feudo viuētis in casum caducitatis, seu deuolutionis vacante feudo potest auctoritate propria possessionem corporalem apprehendere, ibid. nu. 6.*
- 1 Inueſtitura loquens de filiis, & nepotibus nō comprehendit filias, & neptes, cap. 2. nu. 5.
  - 1 Inueſtitura emphiteusis deuoluta ob lineam finitam intra annū extraneo facta, potest ab Agnato reuocari spacio 30. annorum, cap. 3. nu. 22.
  - 1 Inueſtituræ tenor attendi debet, & magis forma inueſtituræ, quam natura ipsius rei, cap. 26. nu. 7.
  - 1 Inueſtitura antiqua non attenditur, quando apparet de illius alteratione, puta si prima erat ad tertiam generationem; & secunda sit facta pro descendentibus in perpetuum, maxime si tunc acceptatione secunda, cap. 26. nu. 15.
  - 1 Inueſtitura feudi facta per Dominum viuente Vassallo in casum caducitatis, & deuolutionis habet effectum, siue inueſtiens ante primum feudatarium deceat, siue Vassillus secundus premoriatur, Nam eius heredes possessionem feudi vacantis nanciscuntur, dummodo sint legitimi, & in feudo successibiles, cap. 39. nu. 4.
- Inueſtitura non potest reuocari a Domino inueſtiente aliquem de feudo nondum sibi aperto, etiam antequam aperiatur, nisi concessio sit facta propter importunitatem impetrantis, ibid. num. 8. & 9.*
- Inueſtitura de feudo viuētis nedum verbalis, sed etiam realis valet, quando ex iusta causa possessor fuit priuatus, ibid. nu. 12.*
- Inueſtitura facta de caducitate successionis feudi etiam incerti valet, ibid. nu. 13.*
- Inueſtitura de feudo viuētis non habet effectum, si primus Vassillus moriatur cum legitimis heredibus, ad quos feudum deuoluatur, ibidem numero 14.*
- Item non valet si fiat purè, neque ligat inueſtientem, nisi stipulatio sit adhibita, ibidem numero 15. & 16.*
- Inueſtitura facta de feudo viuētis tanquam vacante non valet, ibid. nu. 25.*
- Inueſtitura ambitiosa ad casum suum restringitur, ibid. nu. 26.*
- Inueſtitura facta de re, ut deuoluta ex causa non vera, non operatur, quamuis posset valere, si esset facta de re, ut deuoluta ex causa vera, ibid. nu. 27.*
- 1 Iudex, qui incepit procedere via ordinaria contra debitorem, relicto illo iudicio potest executiue agere creditor contradicente, secus si creditor consentiat processui ordinario, cap. 38. nu. 6.
  - 1 Iudici datur potestas parcendi reo contumaci expectando eum auctore contradicente, c. 52. n. 30.
  - 1 Iudex non eandem iurisdictionem habet in accessorio, quam habet in principali, cap. 54. nu. 8.
  - 1 Iudex appellationis tenetur admittere omnes exceptiones, quæ de iure communi opponi possunt, & ubi exceptio est releuans ad executionem procedere non potest, sed debet cognoscere in negotio principali, cap. 86. nu. 10.
  - 1 Iudex si vigore Breuis de capienda possessione nomine Camera procedit nō iustificata reseruatione, dicitur nulliter procedere, & eieeto a sua possessione datur restitutio, cap. 1. nu. 86.
- Amplia etiam si in Breue adesset clausula (absque vitio spolij,) quia intelligitur, quatenus Breue sit iustificatum, ibid. nu. 87.*
- 2 Iudex nulliter procedens dicitur agere, ut priuatus, non ut iudex, cap. 6. nu. 3.
- Eius auctoritas non eximit ab incurſu penæ ciuilibis, ibid. nu. 5.*
- 2 Iudex (si ante pacto, quod de damnis, & interesse setur iuramento partis) quando summa pro qua iuratur est considerabilis, non debet iuramentum deferre, nisi concurrant coniectura, cap. 16. nu. 10.
  - 2 Iudex non potest facere numerum sententiarum contra ius litigatoris, cap. 22. nu. 2.
- Item non potest confirmare sententiam nullam parte opponente, etiam si nullitas primæ sententiæ influat in secundam confirmatoriam, ibid. nu. 3.*
- Item quamuis sententia non sit nulla in totum, sed pro parte, nisi contineat diuersa capita, ibidem num. 4.*
- 2 Iudex competens potest ex officio mandare instrumentum venditionis confici, si contractus adimpleto pro parte emptoris, venditor recuset tale instrumentum conficere, capitulo 70. numero 10.
- Item potest venditorem compellere ad rem venditam tradendam emptori, seu possessionem illius, etiam manu militari, ibid. nu. 11.*
- 2 Iudex non potest pronunciare super negotio principali, sed tenetur pronunciare super desertione appellationis parte opponente, nisi appellatio sit deserta ab vna parte tantum, cap. 74. numero 8. & 9.
  - 2 Iudex dando reuerentiales videtur appellationi deferre, cap. 75. nu. 23.
  - 2 Iudex non potest iudicare ex his, quæ sunt extra acta reprobata sententia Abbatis, & Felini, cap. 107. num. 2.
  - 2 Item iudex non potest supplere de facto, cap. 107. numero 9.
  - 2 Iudex subrogatus alteri Iudici, coram quo fuerat causa instructa, potest statim causam expedire, absque noua dilatione, dummodo intercesserit tantum tempus, ut verisimiliter instrui potuerit licet non plene, cap. 115. nu. 1.

I N D E X.

- 2 Index vnus potest per alium exequi facere suamandata, pag. 302. nu. 3.
- 1 Iudicium quando potest valere ex iurisdictione ordinaria, ex ea debet sustineri, cap. 49. nu. 7. Viam ex qua Iudicium reddatur elusorium, quis eligere non presumitur, ibid. nu. 6.
- 1 A iudicio Episcopi in collatione parochialium per concursum facta datur appellatio, quando Episcopus dolose, & irrationabiliter iudicat, cap. 52. nu. 22. & 23. Declara dummodo de huiusmodi dolo, & irrationabilitate liquido appareat, ibid. nu. 24.
- 1 In iudicio spoliij ultra probationem extremorum, an aliud probandum sit, & que probatio requiratur, cap. 59. per totum.
- 3 Iudicium factum a falso procuratore venit annullandum, etiam quod contra eum in quolibet actu protestatum non fuerit, seu repetita protestatio, eum non debere audiri, nisi docto de legitimo mandato, cap. 92. nu. 5. Iudicium agitatum cum Monacho constituto procuratore sine licentia superioris, sustinetur, quando non fuit oppositum, secundum communem, & veriore sententiam, ibidem num. 6. & sequentibus.
- Item iudicium agitatum cum milite sustinetur, quando non fuit oppositum, ibid. nu. 11.
- 2 Iudicium factum a filio sine consensu patris non valet, sed ex ratificatione eiusdem patris convalidatur etiam post conclusum in causa, dummodo sententia non sit lata, capitulo 13. num. 1. 2. 4. & 5.
- 1 Iura & actiones non veniunt appellatione bonorum in certo loco existentium, cap. 9. nu. 19.
- 2 Iura hereditaria penes heredes remanent inutilia, ubi dominium ipso iure transit in fideicommissarium, cap. 112. nu. 46.
- 2 Iura Ecclesie presumuntur usurpata a Magnatibus, seu Vniuersitatibus quando datur equalis concursus potentie, & auctoritatis in collatoribus, secus si conferrentium sit equalis, vel maior auctoritas, cap. 52. nu. 5. & 6.
- 2 Iurium preseruatio non tribuit ius de nouo, sed solum conseruat antiquum, cap. 56. nu. 24.
- 2 Iuramento eius de cuius animo, & proposito dubitatur statim est in his que ab eius animo dependent, nisi contrarium saltem per inditia, & coniecturas probetur, capitulo 1. numero 149. & 150.
- 2 Iuramento partis statur de scripturis, & illorum tenere probato furto, cap. 10. nu. 2.
- 2 Iuramentum intelligitur rebus in eodem statu permanentibus, cap. 121. nu. 55.
- 1 Iuramentum obligat precise ad obseruantiam, cap. 18. nu. 13. Declara quando factum est possibile, secus si precise impleri nequeat, quia tunc iurans excusatur ab implemento, & contra eum agi poterit solum ad interesse, non autem ad rescissionem contractus, cap. 90. nu. 10.
- 1 Iuramentum nihil operatur, quando statutum detrabit fidem instrumento obligationis, cap. 43. num. 6.
- 1 Iuramentum adiectum ab emphyteuta promissioni de soluendo Canonem, quando operetur effectum deuolutionis, cap. 61. nu. 2. & 3. Iuramentum tantum operatur, quantum adest de consensu, & non ultra, ibid. nu. 4.
- 1 Iuramentum an a lege ciuili, seu Principe seculari prohiberi possit, ne in contraactibus apponatur, cap. 62. per totum. Iuramentum de iure canonico prestari non debet, nisi ex necessitate, & quando talis necessitas subesse dicatur, ibid. nu. 4. & 16. Iuramentum operatur, quod illud prestans in contractu possit ad eius implementum coram iudice ecclesiastico conueniri, ibid. nu. 11.
- 1 Iuramentum suppletorium quando sit prestandum creditori in materia cedule priuatis, cap. 79. num. 15.
- 1 Iuramentum suppletorium non admittitur ad probandum dominium rei emphyteutica, quando agitur ad illius deuolutionem, sed requiritur probatio exiusta, & concludens, cap. 85. nu. 5. & 6.
- 2 Iuramentum non operatur in his, que non pendet a potestate iurantis, cap. 19. nu. 50.
- 2 Iuramentum secundum naturam principalis dispositionis est intelligendum, cap. 18. nu. 7.
- 2 Iuramentum non operatur, quando adest latio enormissima, cap. 5. nu. 20.
- 2 Iuramentum non constituit in mora, absq; interpellatione ad effectum pena, cap. 6. nu. 14.
- 1 Iuramentum calumnie expresse petitum debet prestari, alias processus non valet, cap. 47. n. 1. & 5. Si non fuerit petitum eius omisio non vitiat, ibidem nu. 2. Iuramentum calumnie debet prestari in omni instantia, imò in executione si petitur, ibid. n. 3. Item prestari debet in iudicio etiam summario, ibid. nu. 4. Iuramentum calumnie est inductum ob publicam utilitatem, ne veritas opprimatur, nec Iudex etiam expresse potest illud remittere, cap. 47. n. 6. Item reddit processum nullum, quamuis vigeat consuetudo, vt si iuramentum hoc fuerit petitum remitti possit, ibid. nu. 7.
- 1 Iuramentum calumnie potest prestari per procuratorem etiam habentem generale mandatum ad lites, cap. 47. nu. 8. Iuramentum calumnie prestitum in obseruatione terminorum ad sententiam amplius prestari non debet, ibid. nu. 9.
- 1 Iuramentum calumnie non vitiat processum, quando ex actis apparet de bono iure illius, pro quo fuit lata sententia, ibid. nu. 10. Item non vitiat si eodem die, quo sententia fuit lata fuerit petitum, quamuis non prestitum, nisi fuerit petitum in protestatione facta in termino citationis ad sententiam, ibid. nu. 11. & 12.
- 2 Iuramentum confirmat contractum factum a minore, cap. 20. nu. 10.
- 1 Item suffragatur licet fuerit prestitum in die feriato etiam dominico, quando actus non est iudicialis, ibid. nu. 11. 12. & 13. Iuramentum confirmat donationem inter patrem & filium, & supplet defectum insinuationis, cap. 58. n. 16.

- 2 *Amplia etiam se donatio sit remuneratoria, & de meritis non constet, cap. 27. nu. 6.*
 Item quamvis filius fuerit absens, & nulla interuenerit stipulatio notarij, aut ratificatio ipsius filij in vita patris, *ibid. nu. 10. & 11.*
 Limita, ut iuramentum suppleat defectum infirmitatis, nisi statutam annulet ipsum iuramentum tanquam dolo extortum, *ibidem numero 12. & 13.*
- 2 *Iuramentum unicum in donatione adiectum quando plures defectus supplere possit, cap. 27. n. 15.*
*Iuramentum promissorium semper est seruandum si seruari potest absque dispendio salutis aeternae *ibid. num. 5.**
- 1 *Iuramentum confirmat donationem inter virum & uxorem, cap. 8. nu. 6. Nisi statutum tollat fidem in instrumento, lib. 2. cap. 5. n. 18. vel nisi mulier ex tali donatione remaneret indotata, & siue aliquibus bonis, *ibid. nu. 19. & 21.**
- 2 *Iuramentum assertorium inter personas prohibitas non probat benemerita, nisi cum assertionem meritorum adminicula concurrat, capitulo 27. num. 3. & 4.*
- 2 *Iuramentum in litem in actionibus bonae fidei, venit ex natura actionis, cap. 48. nu. 5.*
*Iuramentum in litem in actione tutela an veniat ex natura ipsius actionis, ita ut fideiussor teneatur soluere illud totum, in quo tutor praeuio dicto iuramento fuerit condemnatus, *ibidem per totum.**
- 2 *Iuramentum non venit in generali dispositione, nisi de illo fiat mentio, cap. 67. nu. 32.*
*Iuramentum habet vim contestationis. litem, & perpetuat actionem usque ad 40. annos, *ibidem numero 33.**
- 2 *Iuramentum consensu partium remitti potest, cap. 84. nu. 9.*
 1 *Iurans excusatur ab implimento quando factum praecise implere non potest, & contra eum agitur ad interesse, non autem ad rescissionem contractus, cap. 90. nu. 9.*
- 2 *Iurans non contrauenire contractui, nec petere absolutionem a dicto iuramento, si vult agere ad illius rescissionem debet imprimis petere absolutionem, & ea obtenta iterum facere se absolueri a iuramento praestito de non contraueniendo contractui, cap. 84. nu. 5.*
*Declara, ut unica absolutio sufficiat quando supplicatio est generalis, & omnia iuramenta, quae obstant agenti complectitur, *ibid. nu. 6.**
*Item declara, nisi plura contineantur iuramenta tendentia ad obseruationem eiusdem actus, quia tunc sufficit unicum petere absolutionem ad effectum agendi contra illum actum, *ibid. nu. 7.**
- 2 *Iurisdictionem habens ex concessione, vel priuilegio Principis, si illa utatur in vno actu, retinet iurisdictionem in omnibus, cap. 11. nu. 34.*
- 1 *Iurisdictio data inferiori in dulo censetur data cumulatiue ad Iudices ordinarios, non autem priuatiue, etiam si competat ex fundatione, cap. 54 nu. 1. & 2.*
*Iurisdictio quando datur Praelato regulari priuatiue concessa censetur, *ibidem numero 3.**
- Item priuatiue data censetur, quando conceditur fauore personae, in quam exerceri debeat, & fauor illius sit non habere plures, qui illam exercent, *ibid. nu. 4.*
*Iurisdictio acquisita per praescriptionem intelligitur priuatiue quo ad iudicem ordinarium, *ibid. num. 5.**
*Iurisdictio eadem non competit iudici in accessorio, quam habet in principali, *ibid. nu. 8.**
*Iurisdictio suffraganei propter eius negligentiam ad Archiepiscopum deuoluitur, *ibid. nu. 10.**
- 1 *Iurisdictio legati praesente Papa cessat, & in nulla habetur consideratione, cap. 69. nu. 6.*
*Iurisdictio Vicarij cessat Episcopo praesente, *ibid. num. 9. 14. & 17.**
*Iurisdictio delegata equiparatur mandato extraiudiciali, *ibid. nu. 18.**
- 2 *Iurisdictio, quam quis nondum habet, licet alteri demandari non possit, incipit tamen valere eo tempore, quo delegans illam acquirit, cap. 33. num. 12. & 13.*
- 1 *Ius conditionale contingens ex contractu inter viuos est transitorium ad heredes etiam ante conditionis existentiam, cap. 29. nu. 5.*
- 1 *Ius quaesitum alicui facto alterius, auferri non potest facto eiusdem, cuius opera fuit quaesitum, cap. 5. nu. 7.*
*Ius quaesitum tertio ex contractu, vel occasione contractus re, vel soe operatur, ut non possit ab illo contractu recedi in eius praedictum, *ibidem num. 10.**
- 2 *Ius quaesitum incorporatum, & radicum ex priuilegio obtento ob causam onerosam equipollet iure communi, cap. 23. nu. 6.*
- 2 *Ius quaesitum vocatis in casu contrauentionis ante conditionis euentum, non tollitur ex eo, quod postea deficiat conditio, cap. 103. nu. 14.*
- 2 *Ius secundum Cancellariam non dicitur plene radicum in prouiso ante expeditionem literarum, sed secundum Rotam plenum ius acquiritur per filiam supplicationem, cap. 71. nu. 13.*
- 2 *Ius exequendi spacio 30. annorum praescribitur, cap. 121. nu. 10.*
- 2 *Ius considerabile non acquiritur ex acceptatione resignationis momentanea ad effectum retrocedendi, cap. 71. nu. 16.*
- 1 *Ius Praelati, seu Clerici consistit in sola administratione, nec causatur ex successione, sed electione, cap. 29. nu. 20.*
- 1 *Ius accipientis resoluitur iure dantis resolutio, cap. 95. nu. 11.*
*Ius secundi Vassalli resoluitur, quando primus Vassallus venit priuatus ob culpa in personam Domini commissam, siue agatur de praedictio Agnatorum, siue filiorum, *ibid. num. 15. & 16.**
- 2 *Ius reale quod quis habet in feudo remitti potest sine Domini consensu, cap. 91. nu. 2.*
- 2 *Ad ius extinctum, & subiatum reintegratio dari non potest, sed tantum ad ius elisum, & diminutum, quando durat in essentia, licet cesset eius effectus, cap. 23. nu. 11. & 12.*
- 2 *Ius petendi supplementum legitima praescribitur spacio 40. annorum, cap. 65. nu. 18.*

I N D E X.

- 1 Ius primogenitura competens filio ex dispositione, vel privilegio Principis per patrem, aut alium tolli non potest, etiam si filius erga ipsum patrem fuerit ingratus, cap. 90. nu. 1. & 5.
- 2 Iuris uniuersalis appellatione Casirum continetur, cap. 55. nu. 2.
- 2 Ius ex persona actoris metiri debet, cap. 75. n. 40.
- 2 Ius retentionis ex causa melioramentorum transit in successores singulares, cap. 112. nu. 7.
- 1 Ius de futuro in contractu, & donatione inter vivos non censetur comprehensum, nisi expresse dicatur, pag. 292. nu. 16.
- 1 Ius tertij in translatione, qua fit per iudicem semper reservatum censetur, cap. 18. nu. 4.
- 2 Ius disputabile ubi factum est probatum, non facit, quod exceptio dicatur requirere altiore indagacionem, nisi in discussione iuris vertatur subtilitas, vel magna difficultas, cap. 121. nu. 80. & 81.
- 2 Ius dubium & intricatum equiparatur dubio facti, cap. 121. nu. 82.
- 2 Ius sepultura pendet ab administratione sacramentorum, cap. 95. nu. 11.
- Ius sepeliendi omnes intra parrochiam degentes, etiam si sint exteri, & forenses habentes domicilium in ciuitate, competit Ecclesie parrochiali, ibid. nu. 9.
- Ampli. idem esse de viatoribus transeuntibus, nec habentibus hospitium in ciuitate, dummodo intra fines parrochie moriantur reiecta opinione Glose, & nonnullorum aliorum, ibid. nu. 10.
- 2 Ius decimandi ab una Ecclesia contra aliam prescribi potest, dummodo concurrat titulus, & possessio quadraginta annorum, vel sola possessio immemorabilis, cap. 95. nu. 22.
- Declara, quando Ecclesia non est parrochialis, secus si agatur de prescriptione unius parrochialis aduersus aliam, quia tunc sola quadragena-ria sufficit, ibid. nu. 23.
- Idem est, quando agitur de prescriptione inter ecclesiam parrochiale, & aliam similiter non parrochiale, ibid. nu. 24.
- 2 Ius offerrendi competens secundo creditori, non habet locum, quando primus creditor auctoritate legis, vel pacti vendidit bona debitoris, secus si debitor dederit illa in solutum, vel vendiderit primo creditori, & ipse creditor alteri, pagina 289. nu. 1.
- Ius offerrendi competit creditori hypothecario etiam in causa appellationis, & in actu ipsius executionis, ibid. nu. 3. & sequen.
- Ius offerrendi competit cuilibet possessori etiam iniuncto, ibid. nu. 8.
- Ius offerrendi non competit creditori habenti generalem hypothecam contra secundum bona creditoris possidentem ex speciali hypotheca, ib. n. 7.
- Ius offerrendi intra quantum tempus locum habeat, ibid. nu. 10.
- Ius offerrendi non habet locum, nisi oblatio fiat pro toto credito, ibid. nu. 12.
- 1 Ius accrescendi prohibetur inter eos, qui succedunt ex diuerso iure, cap. 10. nu. 8.
- 1 Ius accrescendi per additionem hereditatis extinguitur, cap. 27. nu. 17.
- 1 Ius accrescendi an habeat locum in emphiteusi remissiue traditur, cap. 75. nu. 1.
- Ius accrescendi in emphiteusi locum habet, quando adest conuentio expressa, vel tacita, ibid. n. 2.
- Item datur inter descendentes cuiuslibet inuestiti, ibid. nu. 3.
- Ius accrescendi in emphiteusi locum habet in portione etiam transfuersali si ante conuentionem, ibidem num. 4.
- 2 Ius accrescendi post ius acquisitum locum non habet, nec inter diuersas species successionum admittitur, cap. 31. nu. 18.
- 2 Ius accrescendi locum non habet, quando portio valide a testatore per institutionem non fuit data, cap. 105. nu. 44.
- 1 Ius canonicum attendi debet quando materia est spiritalis, licet lex civilis illi contradicat, cap. 62. nu. 24.
- 2 Ius canonicum tractans de fide, vel de sacramentorum substantia, nullo tempore prescribitur, & nulla consuetudine mutari potest, cap. 100. numero 25.
- Idem est si tractet de privilegijs personarum ecclesiasticarum, & de illarum prerogatiua, quae libertas ecclesiastica dicitur, ibid. nu. 26.
- Idem etiam si agatur de consuetudine inducenda contra aliquos particulares Religiosos, ibidem numero 27.
- 2 Contra ius canonicum (ubi agitur de iuribus, & rebus temporalibus acquirendis, amittendis, & alijs civilibus dispositionibus) consuetudo interduci non potest nisi spacio 40. annorum secundum communem, sed iuxta veriorum sententiam decem anni sufficiunt, cap. 100. numero 30. & 31.
- 1 In patronatus probatur per fidem administratam ex pluribus sequentibus presentacionibus quae sine sorte effectum, cap. 81. nu. 5.
- Item concurrentibus presentacionibus probatur ex copia alterius copia fundationis iuris patronatus sumpta ex registro, ibid. nu. 8.
- 1 In patronatus, seu ius presentandi amittitur propter crimen heresis, neque per absolutionem obtentam mediante aburatione recuperatur, cap. 83. nu. 13. & 14.
- 2 In patronatus uniuersitatis, vel communitatis, quando non ostenditur verus titulus fundationis, & dotationis, ex disposit. one Concilij Tridentini, quomodo probetur, cap. 51. nu. 1.
- Eius probatio facta per testes, vel aliud equipotens non valet, ibid. nu. 2.
- Ampli. ut probatio requisita per concilium sit adhibenda etiam si communitas, seu uniuersitas sit parua, ibid. nu. 3.
- 2 Ius patronatus acquiritur ex fundatione, & dotatione praterquam in ecclesijs monasterialibus, seu conuentualibus, in quibus fundatori non acquiritur ius in electione superioris, cap. 52. num. 7.
- 2 In patronatus transit ad quoscumq. heredes mediante titulo uniuersali heredis, cap. 55. nu. 8.
- Item transit in emptorem hereditatis, ibidem numero 9.

I N D E X.

Idem est si cum clausula sublata non adsit clausula, quod de subreptione, &c. Sed alia equipollens, veluti quod non possit contraveniri, ibidem num. 108.

Iustificatio iudicialis non requiritur coram executoribus Apostolicis, quibus committitur facultas aliquid faciendi, ubi litera eis directa non habent clausulam sonantem in iudicalem indaginem, aut conditionem, quae tacite non insit, nec agitur de prauidicio alicuius, sed executores, qui sunt meri possunt super narratis extra iudicialiter se informare, ibid. nu. 151.

L

Laesio in contractu non datur, quando ex dubio eventus potest esse lucrum & damnum, pag. 287. nu. 25.

1 Laici de iuramento disponere non possunt, cap. 62. num. 10.

Laici praestantes iuramentum in contractu, possunt ad illius implementum coram iudice ecclesiastico conveniri, ibid. nu. 11.

Laici non possunt quidquam statuere in materia matrimonij, siue annullando matrimonium iam contractum, siue impediendo contrahendum, ibid. num. 21.

1 Laicus habens decimas in feudum non potest eas alteri in feudum concedere, seu in alium laicum quouis modo transferre, sine auctoritate Papae, quamvis constituto obligat in contrarium, quod scilicet sine auctoritate Papae decima de laico in laicum transferatur, cap. 95. numero 19. & 22.

1 Laicus non est capax iuris spiritualis, nec potest spiritualia possidere nisi Papa illum capax faciat, cap. 95. nu. 21. & lib. 2. cap. 121, nu. 105.

2 Laicus beneficia Ecclesiastica conferre non potest cap. 3. num. 6.

2 Laici oblationes, quae sunt iuris spiritualis percipere non possunt nec consuetudo, seu praescriptio aliqua in contrarium illis suffragatur, cap. 42. numero 5.

1 Laicus fundator non potest pretendere ius eligendi, aut presentandi Superiorem in Ecclesia conuentuali, aut collegiata, nisi in ipsa fundatione a Papa per speciale privilegium id sibi fuerit concessum, cap. 52. nu. 8. Vel nisi cum fama privilegij concurrat immemorabilis, vel ostendantur praesentationes per tantum temporis spatium, unde possit praesumi privilegium Apostolicum, ibid. num. 9.

1 Laicus non habens titulum ab Ecclesia non potest ius decimandi quocumque temporis cursu praescribere, cap. 92. nu. 1.

2 Laicus, ut possit decimas percipere debet ultra immemorabilem probare etiam famam privilegij Apostolici, vel quod possederit decimas tanquam Vassallus Ecclesiae, cap. 92. nu. 3. & 4.

Laicus est capax decimarum consensu Papae interueniente, ibid. nu. 5.

2 Laicis decima concedi non possunt ultra vitam condactoris, etiam si solemnitates interueniant,

quae in alienatione rerum ecclesiasticarum requiruntur, cap. 102. nu. 3.

1 Legatarius transmittit ad haeredes legati etiam ante acceptationem, cap. 5. nu. 2.

1 Legatarij, quando hereditas est soluendo, praeruntur creditoribus in rebus legatis, & multo magis filijs quo ad legitimam, quae deducto aere alieno tantum debetur, cap. 23. nu. 16.

2 Legatarius proprie haeres non dicitur, cap. 8. n. 6.

2 Legatarius partem rei acceptare, & partem repudiare non potest, cap. 96. nu. 1.

Legatarius ubi plures res ei sunt relictae, potest unam earum acceptare, & alteram repudiare, nisi legatum sit factum sub nomine uniuersali peculij, suppellectilis, & similibus, ibid. nu. 3.

2 Legatarius habens electionem si unam rem acceptet, aliam repudiare tenetur, cap. 96. nu. 4.

Legatarius fructus rei legata ante acceptationem habere non debet, nisi res fuerit propria testatoris, quo casu fructus illi debentur a die adita hereditatis etiam ante acceptationem, nisi legatum sit conditionale, ibid. nu. 5. 6. & 7.

In legatarium legatum conditionale non transit nisi purificata conditione, ibid. nu. 8.

1 Legatum omnium bonorum mobilium, & stabilium non comprehendit iura, & actiones, cap. 29. num. 56.

1 Ex legatis, vel fideicommissis particularibus an per filium legitima detrahi possit, si nullum confecerit inuentarium, cap. 23. per totum.

1 Legatum ususfructus factum uxori institutis filijs secundum consuetudinem Bulgari ad alimenta restringitur, cap. 29. nu. 1.

Restringitur ad alimenta etiam ad fauorem filiorum primi matrimonij, ibid. nu. 2.

Item siue uxor fuerit relicta domina, & madonna, siue usufructuaria simpliciter, vel usufructuaria omnium bonorum, aut omnium, & singulorum bonorum mobilium, & immobilium, ibid. num. 3.

Item quamuis testator prohibuerit uxorem quomodo molestari, aut inquietari super redditione rationis, ibid. nu. 6.

Item quamuis in legato adsit clausula (omni meliori modo) dummodo talis clausula stet sine copula, ibid. nu. 7.

Item quamuis uxor fuerit relicta usufructuaria una cum filijs, ibid. nu. 8.

Item licet una cum ipsis filijs fuerit haeres instituta, ibid. nu. 9.

Item quando unus ex filijs decedit, cui alter filius sit substitutus, quamuis legatum ususfructus fuerit factum super illius portione, ibid. nu. 13.

Item, quamuis filio decedenti extraneus substituat, si ex verbis testamenti appareat, testatorem velle, quod uxor habeat solum alimenta, ibid. num. 14.

Item quamuis uxori sit iniunctum onus alendi ipsos filios institutos, ibid. nu. 24.

1 Legatum ususfructus factum uxori filijs institutis intelligitur de formali respectu bonorum, quae ob delictum filij ad fiscum perueniunt, cap. 29. num. 11.

Item

I N D E X.

- Item intelligitur de toto usufructu si filij instituti decesserint, ibid. nu. 12.
- Item si filius institutus decesserit, cui extraneus sit substitutus vulgariter, quamuis dictus filius decesserit viuo testatore, ibid. num. 15. & 17. Et quamuis hospitale, vel alia pia causa sit substituta, ibid. nu. 18.
- Item intelligitur de toto usufructu mortuo filio herede instituto, quamuis extraneus ei pupillariter fuerit substitutus, dummodo legatum sit annuum, si autem sit vnicum ad alimenta restringitur, ibid. nu. 19.
- 1 Legatum usufructus factum uxori etiam filij institutis non restringitur ad alimenta, quando apparet de mente testatoris in contrarium, quæ mens etiam ex coniecturis colligitur, cap. 29. num. 20. & 21.
- Non restringitur ad alimenta, quando testator reliquit plenum usufructum, aut usufructum liberum, vel integrum, vel etiam francum, ibid. num. 22. & 23.
- Intelligitur de usufructu formali, quando testator voluit, quod filius institutus durante dicto usufructu, esset hæres, quo ad solam, & nudam proprietatem, ibid. nu. 25.
- Non restringitur ad alimenta, quando filius non priuatur toto usufructu, ibid. nu. 26.
- 2 Legatum usufructus factum uxori, quando pre-textu legitimæ filiorum non diminuat, cap. 29. num. 39.
- Item, & quando ad alimenta restringatur, & quando non, si hæres extraneus fuerit institutus, ibid. nu. 47. & 51.
- Interpretatur vario modo, secundum coniecturam mentem testatoris, ibid. nu. 57.
- 1 Legatum usufructus factum matri, sorori, & alijs similibus personis ad alimenta restringitur quando filij sunt instituti, & hoc siue legataria haberet prius alimenta in Domo, siue non, cap. 29. nu. 10.
- 1 Legatum usufructus omnium bonorum matri factum in legitimam debitam quando imputetur, cap. 86. nu. 10.
- 1 In legato usufructus omnium bonorum venit usufructus totius substantiæ testatoris, cap. 30. num. 1.
- Item venit usufructus nominum debitorum, ibid. num. 2.
- Item usufructus rerum, quæ usu consumuntur, ibid. num. 3.
- Item usufructus pecuniæ, ibid. nu. 4.
- Item laudemium, quod usufructuario debetur, non hæredi, ibid. nu. 5.
- Item fructus recolecti a testatore, quamuis non cedat lucro legatarij, qui finito usufructu debet illorum æstimationem restituere, ibid. nu. 6.
- 1 In legato usufructus omnium bonorum, an veniat usufructus rerum venalium, cap. 30. n. 7. Venit ius presentandi, quod ad usufructuarium pertinet, non autem ad hæredem, ibidem num. 8. 12. & 16.
- Item veniunt fructus rerum, quæ sunt alijs singulariter legate pro medietate, ibid. nu. 17.
- Non venit usufructus bonorum feudaliu, quando feudum est ex pacto, & providentia, secus si sit hæreditarium, ibid. nu. 23. & 24.
- Item non venit usufructus bonorum emphyteoticorum, nisi emphyteusis sit hæreditaria, ibidem numero 25.
- Item non veniunt bona fideicommissio subiecta, secundum magis communem, ibid. nu. 26.
- Declaratio nisi hæredi vocato ad fideicommissum modicum præiudicium inferratur, ibid. nu. 31.
- Item declaratio nisi legetur usufructus omnium, & quorumcumque bonorum, ibid. nu. 32.
- Item declaratio nisi fideicommissum pertineat ad hæredem scriptum, qui sit hæres universalis, non autem legatarius, aut in re certa institutus, ibidem nu. 33. & 34.
- 1 In legato usufructus omnium bonorum non venit usufructus eorum bonorum, quæ post testamentum testator acquisiuit, cap. 30. n. 39.
- Fallit primo in legato usufructus omnium, & quorumcumque bonorum mobilium, & immobilium, ibid. nu. 42.
- Secundo fallit in legato factò coniuncta personæ, ibid. num. 44.
- Tertio fallit, quando alias legatum restrictum ad bona temporis testamenti reddatur inutile, ibid. num. 45.
- Quarto fallit si testator heredem in universum bonis mobilibus, & immobilibus instituat, usufructum vero bonorum mandet alteri dari pro medietate, ibid. nu. 47.
- 1 Legatum factum sub conditione affirmatiua alternata cuomodo sub contraria conditione ademptum videtur, ex Socino dicitur, cap. 44. numero 8.
- 1 Legatum factum sub conditione, si legatarius contraxerit matrimonium cum vna ex filiabus N, ut debeat, an sufficiat vna tantum fuisse requisita, quæ recusaverit nubere, vel potius utraque sit requirenda, cap. 44. per totum.
- 1 Legati assignatio in vita, ubi illa fit sub commemoratione legati, sortitur naturam donationis causa motis, cap. 58. nu. 33.
- 1 Legatum solui debet secundum scripturam testamenti, quæ minus continet, licet in alia scriptura plus legatum legatur, cap. 82. nu. 5.
- 1 Legatum de aureis factum intelligitur de illis, qui frequentatur in loco, unde legans originem ducit, cap. 94. nu. 4.
- 2 Legatum deductum in stipulationem in dubio non censetur nouatum, sed potius nouatio interposita ad cautelam, cap. 56. nu. 6.
- 2 Legatum dotis non innouatur per subsequens instrumentum dotis, licet inter legatum, & promissionem sit diuersitas circa modum solutionis, cap. 56. nu. 10.
- 2 Legatum certæ summæ pecuniarum relictum uxori pro alimentis, donec vidualiter vixerit, valet, nec debet iudicari usurarium, licet testator dixerit pro alimentis, & fructibus dotis, & mandauerit dotem statim restitui, atque mulier ad secunda vota transierit, cap. 83. nu. 57.
- 2 Legatum factum creditori cum onere non petendi quod

- quod sibi debetur, censetur factum animo compensandi & si fuerit acceptatū creditori praeiudicat, etiam si in eius credito plus insit, quam in legato acceptato, cap. 86. nu. 1.
- Idem est si legatum sit factū cum clausula, quod plus petere nec pretendere possit quavis de causa super bonis, & hereditate sua, aut cum clausula. pro omni & toto eo, & c. ibid. nu. 2.
- Legatum factum marito non censetur factum animo compensandi cum lucro dotis, quod ei deferretur vigore statuti, cap. 86. nu. 5.
- Legatum factū creditori sine clausula, quod plus petere non possit & c. non compensatur cum eius credito proveniente ex contractu, vel quasi, sed utrumque debetur legatum, & debitum, cap. 86. num. 6.
- Legatum factum matri, cur debetur legitima, censetur factum in compensationem, & in eius legitimam imputatur, ibidem nu. 7.
- In legato alternatio electio est legatarij, quando verba executius in eum diriguntur, vel sumus in dubio, secus si verba dirigantur in heredem, quia tunc electio ad ipsum spectat, cap. 97. nu. 1. 2. & 3.
- In legato alternatio si haeres in termino ei dato a testatore non elegerit, electio ad legatarium devoluitur, ibid. nu. 4.
- Idem est si haeres non eligat intra terminum sibi a iudice praescriptum ad instantiam legatarij, ibidem nu. 5.
- Legatum non potest pro parte acceptari, & pro parte repudiari, cap. 95. nu. 1.
- Limita quando plures res sunt relictae, quia tunc legatarius potest unam earum accipere, & alteram repudiare, nisi legatum sit factum sub nomine uniuersali peculij suppellectilis, & similitum, ibid. nu. 3.
- Legatum conditionale non transit in legatarium, nisi purificata conditione, cap. 96. nu. 8.
- Legatū, seu grauamen iniunctum sub certa conditione, sub contraria ademptum censetur, cap. 103. nu. 3. & 11.
- Legatum alicuius rei simpliciter factum, nō comprehendit nisi ius, quod testator habet in re illa, etiam quoad mortem illius extinguatur ex legis dispositione, reiecta opinione Imola, cap. 104. numero 1. & 2.
- Amplia etiam si legatum sit factum coniuncta persona, ibid. nu. 3.
- Idem est in alienatione facta titulo lucratiuo, etiam si res ipsa certis finibus designetur, secus si fiat titulo oneroso, ibid. nu. 4.
- Legatum rei communis cum haerede, intelligitur factum de tota re, cap. 104. nu. 5.
- Idem est si res non sit communis utrique, sed pars sit testatoris, & pars haereditis, ibid. nu. 6.
- Legatum factum per verba uniuersalia, de omnibus & quibuscūque bonis & c. censetur etiam bona fideicommissi comprehendere, cap. 104. n. 8.
- Legatum rei alienae regulariter valet, & res ab haerede legatario praestanda est, si possit redimi, alioquin aestimatio arbitrio boni viri debetur, cap. 105. nu. 1. & 2.
- Amplia, ut aestimatio debeat etiam si redemptio rei sui natura sit difficilis, veluti si praedium minoris, vel dotale fuerit relictum, ibid. nu. 3.
- Legatum factum de re haereditis valet, non autem de re propria ipsius legatarij, etiam si legatarius rem postea alienauerit, cap. 205. nu. 4. & 5.
- Legatum rei alienae, quam testator ignorabat alienam esse non valet, nisi persona coniuncta factum fuerit, cap. 105. nu. 7.
- Amplia, ut non valent etiam coniuncto factum, quando testator tempore, quo legatum reliquit, credidit rem ad se spectare ex aliquo titulo speciali, qui tamen eo ignorante fuerit extinctus, nisi filio factum fuerit, ibid. nu. 8. & 12.
- Legatum rei alienae simpliciter factum a testatore, qui non habet nisi actionem personalem ad illam rem, censetur solum comprehendere dictam actionem, cap. 105. nu. 14.
- Legatum rei alienae quando est factum, aestimatio non debetur si ex coniecturis appareat testatorem noluisse illam relinquere, cap. 105. num. 15. 16. & 17.
- Amplia, ut nec aestimatio debeat, quando totam hereditatem adferret, ibid. nu. 23. & 26. Declara tamen ut ibid. nu. 27. cum seq.
- Legatum fauore filiorum est latissime interpretandum, quamuis haeres institutus esset magis dilectus, cap. 105. nu. 29. 31. & 32.
- Legatum certae quantitatis frumenti annuatim soluendae de horreo testatoris ab haerede praestari debet, si culpa vel dolo ipsius frumentū in horreo non reperitur secus si absque eius culpa horreum sit exhaustum, cap. 123. nu. 1. & 2.
- Declara, ut haeres teneatur etiam pro tempore praeterito, quando horreum exhaustum impletur, ibid. nu. 3.
- Item declara, ut legatarius possit agere etiam ratione introituum uberrimorum, qui fuerunt in praeteritum, quando horreum, vel camera fuit in praeteritum satis plena, & sequentibus annis exhausta, ibid. nu. 4.
- Legatum simpliciter factum refertur ad tempus testamenti, non autem mortis, pag. 292. nu. 9.
- Legatus de latere praesente Papa nullam habet iurisdictionem, & eius auctoritas in nulla habetur consideratione, cap. 69. nu. 6.
- Legitima matri relicta est tertia totius hereditatis, quando frater in testamento fuit praeteritus, & instituta extranea persona non turpis, cap. 10. nu. 1.
- Legitima matris, ut minuatur, non sufficit, quod frater praeteritus faciat concursum ab intestato, reprobata opinione Ias. & Rimin. iunioris, cap. 10. nu. 3.
- Legitima in bonis patris eodem iure debetur fratribus, & sororibus utrinque coniunctis, cap. 10. numero 6.
- Legitima matris, quando fratri, vel sorori fuit aliquid relictum, est tertia residui hereditatis deducto illo legato, cap. 100. nu. 9.
- Non minuitur ex legato facto sorori, quae decedente fratre ab intestato, sit a statuto exclusa, cap. 10. nu. 10.

I N D E X.

- 1 Diminuitur a filia, quæ à patre fuerit recognita, licet sit exclusa a statuto, cap. 10. nu. 11.
- 2 Legitima matris est tertia totius hereditati, quando per statutum mater ipsa excluditur ab hereditate filij, præterquam à legitima, & sunt vocati fratres etiam consanguinei, dummodo non existant utrinque coniuncti, ibidem. nu. 13.
- Legitima matris succedentibus fratribus utrinque coniunctis, est solum tertia eius, quod dempta parte, in qua fratres succedunt de iure communi ipsa habitura fuisset ab intestato, ibid. nu. 14.
- Legitima quid sit explicatur, ibid. nu. 15. & cap. 74. num. 4.
- Legitima matris minuitur per fratres, qui non sunt præteriti, sed succedunt, vel ex testamento, vel vigore statuti, licet ipsi nihil pro legitima consequantur. ibid. nu. 16.
- Legitima parentum recipit augmentum, & diminutionem eodem modo, quo recipit legitima filiorum, ibid. nu. 17.
- 1 Ad legitimam, qui non admittitur, quando faciat partem in ipsa legitima, ibid. nu. 19.
- Legitima filiorum, & ascendentium est tritas, vel semis totius substantiæ, ibid. nu. 20.
- 1 Legitima detrahatur per filium etiam non confecto inuentario aduersus fideicommissarios uniuersales, secundum ueriores opinionem, cap. 23. numero 1.
- 1 Debetur filio de corporibus hereditarijs ipso iure, & a principio, quod bona hereditaria fuerunt relicta per fideicommissum, cap. 23. nu. 2. & 4.
- Item debetur sine aliquo onere, & grauamine, ibidem, nu. 3.
- Item detrahatur per filium ex legatis, & fideicommissis particularibus nullo etiam facto inuentario, præsertim quando legata sunt bona meliora, & præciosora, ibid. nu. 5. 10. & 12.
- 1 Amplia, ut legata ipsa per deductionem legitime diminuta filius soluere teneatur tametsi quantitatem hereditates exceßerint, cap. 23. num. 6. & 10.
- 1 Legitimam sibi debitam in bonis liberti Patronus non amittit licet inuentarium non confecerit, cap. 23. nu. 7.
- Legitima filijs est magis debita in bonis parentum, quam patrono in bonis liberti, ibid. nu. 8.
- 1 Legitimam, neque trebellianicam filius non amittit, etiam si non confecerit inuentarium, cap. 23. num. 9.
- Legitima quando per filium detrahatur ex legatis particularibus non ab uno legatario, sed ab omnibus debet peti, ibid. nu. 13.
- Item ex legatis particularibus deduci non potest, quando illis detractis remanent alie res ex melioribus, ex quibus arbitrio boni uiri filius potest consequi suam legitimam, ibid. nu. 14.
- Item deduci non potest ex bonis maioratui subiectis, si alia supersint, quæ sufficiant. ibidem num. 15.
- 1 Legitima filie ex causa potest tolli in totum, & satis est, quod alimenta interim præstentur, seu loco alimentorum præstatur dos, cuius filia frui debet donec uiuit, cap. 28. nu. 16.
- 1 Legitima supplementum a filia peti non potest, nec rejici onus fideicommissi a patre impositum, esto quod dos succedat loco legitime, ubi statutum excludens filiam dotatam ex testamento, & ab intestato, mandat quod debeat seruari uoluntas patris, nec eius testamentum possit impugnari, cap. 28. nu. 12.
- 1 Legitima debetur filijs non solum in proprietate, uerum etiam in usufructu, cap. 29. nu. 37.
- 1 Legitima deductio are alieno tantum debetur, & as alienum reputatur, cap. 22. num. 16. & cap. 20. nu. 41. & 42.
- 1 Pro legitima consequenda, quæ nullo modo sit relicta, sed tantum petita ex dispositione legis filio contra heredes datur condictio ex lege, cap. 29. numero 43.
- 1 Legitima nullam recipit conditionem, siue conditio sit potestatiua, siue casualis, uel mixta, cap. 34. nu. 4. & 6.
- 1 Legitima filijs debetur ex bonis emphiteoticis titulo oneroso acquisitis, & quæ uendi a patre poterant, cap. 74. nu. 3.
- 1 In legitimam filiorum, ut aliquid imputetur, nõ sufficit, quod proueniat ex substantia patris, sed oportet, quod filius possit alienare, uel quod bona transeant ad quoscumque heredes filij, cap. 74. num. 6.
- 2 Legitima, uel illius supplementum peti non potest a persona incapaci, & exclusa a successione ab intestato, siue simus in casu testati, siue intestati, cap. 8. nu. 3.
- 2 Legitima est supplenda ab heredibus, non autem a legatarijs, qui res hereditarias possident, cap. 8. num. 5.
- 2 Ad eius supplementum post triginta annos agi non potest cap. 67. nu. 18.
- 2 Legitima detrahi non potest ex bonis expresse alienari prohibitis nisi in subsidium, quatenus alia bona non extent, cap. 73. nu. 5.
- 2 Legitima ascendentibus nõ debetur naturali uinculo, sed positiuo, cap. 86. nu. 9.
- 2 Legitima ex substantia testatoris debetur, cap. 86. num. 11.
- 2 Legitima matri non potest assignari in fructibus nec in usufructu, cap. 86. nu. 19. Item nec in sola pecunia, ibid. nu. 20.
- Limita, nisi mater acceptauerit dispositionem filij quia tunc tenetur in legitimam imputare usufructum sibi relictum, & quidquid ex dicta dispositione fuit consequuta, ibid. nu. 21.
- 2 In legitimam computatur etiam officia ad uitam duratura, cap. 86. nu. 15.
- 2 Legitima in bonis Auie paterna subducto patre de medio per mortem nepoti debetur, cap. 105. numero 48.
- 2 Pro legitima tantum filio datur retentio in bonis patris, non autem pro illius supplemento, capitulo 121. nu. 72.
- 2 Pro legitima supplemento hypothecaria non datur, aut actio ex testamento, sed condictio ex lege, & sic actio personalis, capitulo 121. numero 73.
- 1 Legitimatio, non impeditur ex cõcursu plurimum defe-

I N D E X.

- defectuum, quando apparet Principem voluisse, ne talis concursus noceret, cap. 15. nu. 8.
- 1 Legitimitas valet sine citatione filiorum legitimorum, quando de illis fuit facta mentio, alias secus, cap. 35. nu. 1. & 6.
- In legitimatione non est facienda mentio filii legitime, quando illius non interest, quod fiat legitimitas, vel ne, ibid. nu. 2. Quod declaratur. ibid. num. 7.
- 1 Legitimitas non valet ex defectu voluntatis Principis legitimantis, quando pater, qui fecit legitimare filium, non narrauit quod haberet filiam, seu alium filium legitimum & naturalem, cap. 35. nu. 5.
- Amplia etiam si adsit derogatoria, & clausula non obstantibus, &c. Et quamuis Princeps legitimaret motu proprio, & de plenitudine potestatis, ibid. nu. 11.
- 2 Legitimitas cum sit de iure civili potest per eundem Principem, qui illam concessit tolli, & reuocari, presertim quando id facit per viam legis vniuersalis, cap. 30. nu. 9.
- 2 Legitimitas spuria non valet, nisi ultra mentionem filiorum legitimorum, exprimat etiam qualitas spurietatis, cap. 87. nu. 1. & 2.
- Declarata, ut qualitas spurietatis sit exprimenda, quando filius est duplici modo spurius, secus si vna tantum qualitas spurietatis in eo concurrat, ibid. nu. 4.
- Item declarata, nisi in rescripto Principis adsint verba pregnantia omnes defectus etiam non expressos comprahendentia, ibid. nu. 5.
- Tertio declarata, nisi idem effectus resultet ex qualitate non expressa, qui etiam resultat ab expressa, ibid. nu. 6.
- Quarto declarata, ut in legitimatione spuria illa tantum qualitas sit exprimenda, quae alterat illegitimitatem non illa, quae aggrauat tantum vitium parentum, ibid. nu. 7.
- 2 Legitimitas filii naturalis valet dicendo solum eum esse naturalem, etiam quod nulla qualitas exprimat, cap. 87. nu. 8.
- Legitimitas facta de absente non valet, nisi sit facta ab habente facultatem legitimandi etiam absentes, ibid. nu. 9.
- Limita nisi ab ipso absente legitimitas ratificetur, ibid. nu. 12. & sola etiam scientia legitimitati absque contraditione pro ratificatione sufficit, ibid. nu. 15. & 16.
- 2 Legitimitas infantis non sustinetur, nisi in privilegio detur facultas legitimandi etiam infanciam, cap. 87. nu. 10.
- Limita nisi infans in maiori etate constitutus ratificauerit legitimationem tempore instantiae factam, ibid. nu. 13.
- 1 Legitimitas per rescriptum nunquid in emphyteusi Ecclesiastica appellatione filiorum legitimorum, & naturalium comprehendantur. cap. 15. per totum.
- 1 Legitimus succedit patri ab intestato, cap. 6. nu. 4.
- 1 Legitimus petens se immitti in possessionem hereditatis patris, quando habeat remedium ex edicto Carboniano, cap. 6. per totum.
- 1 Legitimus, qui ex dispositione statuti non potest succedere in bonis patris, nisi secundum voluntatem legitimantis, non habet possessionem contra tabulas aduersus testamentum patris, cap. 6. nu. 13.
- 2 Legitimus facit deficere conditionem fideicommissi (si haeres sine filiis legitimis, & naturalibus decesserit) etiam quod legitimitas sit facta cum clausula, sine prauidicio venientium ab intestato, cap. 88. nu. 1. Item quamuis filius testatoris sit substitutus, ibid. nu. 2.
- 2 Legitimus per rescriptum non venit, quando verba testamenti sunt concepta de natis ex legitimo matrimonio, cap. 88. nu. 4.
- 2 Legitimus nunquam excludit substitutum contra voluntatem testatoris, etiam tacite coheredem, cap. 88. nu. 7.
- 2 Legitimus per interpretationem passiuam, & adequatiuam iuris communis in omnibus equiparatur nato ex legitimo matrimonio, & acquiritur iura omnia, & successiones, quas habent illi, qui ab initio legitimi nascuntur, cap. 88. nu. 9.
- 2 Legitimus per rescriptum succedit, quamuis vocentur legitime nati, nisi testator expresse loquatur taxatiue, & exclusiue ad legitimos, cap. 88. nu. 10.
- 1 Lex fin. C. de Carbon. requirens filium esse natum ex indubitato matrimonio, quomodo intelligenda, cap. 6. nu. 5.
- 1 Lex si soluturus, de solutione declaratur, cap. 7. numero 10.
- 1 In legibus Codicis contrarietas dari non debet, cap. 32. nu. 10.
- 1 Lex superflua remedia non inducit, capitulo 33. numero 17.
- 1 Lex 2. C. de institut. & substit. declaratur, cap. 34. nu. 9.
- 1 Lex correctoria tantum corrigit, quantum loquitur, cap. 51. nu. 2.
- 1 Lex debet intelligi in terminis, in quibus loquitur, cap. 31. nu. 3.
- 1 Lex civilis potest etiam de materia spirituali disponere coadiuando dispositionem iuris canonici, dummodo illi non contradicat, cap. 62. nu. 1. & 18.
- 1 Lex civilis solet iuramentum declarare, & interpretari, cap. 62. nu. 2. Item quam potestatem habeat circa iuramentum, ibid. nu. 5. 6. & 9.
- 1 Lex civilis, seu constitutio Principis secularis prohibens ne in contractibus iuramentum apponatur non valet, cap. 62. nu. 12. 13. 15. & 17.
- 1 Amplia ut lex civilis non possit disponere directe super iuramento, etiam si substit legitima, & rationabilis causa, cap. 62. nu. 20.
- Et siue loquatur in rem, siue in personam, ibidem numero 23.
- 1 Legis, seu statuti transgressio non vitiat dispositionem, quando lex ulterius non annullat factum in contrarium, cap. 68. nu. 12.
- 2 Lex seu constitutio edita ad obuiandum fraudibus dicitur fauorabilis, etiam si materia alias de

I N D E X.

de sui natura esset odiosa, & etiam si constitutio esset penalis, cap. 3. nu. 27. & 28.

- 1 *Lex prohibens actum sub pena nullitatis, & caducitatis inducit formam, qua non seruata actus omnino corrumpitur, cap. 25. nu. 14.*
- 2 *Lex inhabilitans matrem, ut non possit succedere filijs ob transitum ad secundas nuptias, penalis dicitur, cap. 39. nu. 17.*
- 3 *Lex, seu constitutio principaliter condita ob publicum fauorem, licet in consequentiam aliquos inhabilitet, tamen fauorabilis dicitur, cap. 39. numero 19.*
- 4 *Lex procedens per presumptiones non ampliatur etiam ad casus, ad quos alias extenderetur, cap. 72. nu. 8.*
- 5 *Lex, seu constitutio aliam declarans debet intelligi secundum terminos legis declaratae, cap. 94. numero 62.*
- 6 *Lex, seu statutum loquens in aliquo casu ratione frequentioris usus, non excludit casum omissum quando eadem ratio concurrat pag. 290. nu. 5.*
- 7 *Licentia ingrediendi possessionem propria auctoritate, quando fideicommissario a testatore tacite concessa intelligatur, cap. 1. nu. 25.*
Item quando non operetur, ibid. nu. 29.
Locum non habet, quando heredi competit defensio, vel dubitatur an possit competere, ibidem numero 34.
Item non operatur, nisi prius liquidato negotio, ibid. nu. 36.
- 8 *Libellus conceptus, ut bona restituantur potest applicari etiam ad possessionem dictorum bonorum cap. 75. nu. 12.*
- 9 *Libelli qualitas ex illius narratiua non iudicatur, sed ex sola conclusionem, cap. 75. nu. 46.*
- 10 *Liquidum perfecte non dicitur, quod per sententiam non fuerit liquidatum, cap. 121. nu. 88.*
- 11 *De liquido ad illiquidum compensatio non datur, cap. 121. nu. 87.*
- 12 *Lis per subrogationem gratiosam durat in persona subrogati, sicut duraret uiuente eo, in cuius locum facta est subrogatio, cap. 56. nu. 4.*
- 13 *Lis non dicitur legitima causa absentie, & lucrandi fructus ea durante, nisi sit criminalis, & talem criminalitatem contineat, propter quam clericus prohibeatur residere, vel nisi litigetur contra capitulum, quod aeneget dare fructus canonicos, cap. 32. nu. 11.*
- 14 *Litterae in Cancellaria non expediuntur super resignatione, nisi post extensionem consensus, cap. 51. nu. 15.*
- 15 *Litteris requisitorijs uti debet indigens opera non subditi, cap. 54. nu. 9.*
- 16 *Litterae Apostolicae habentes subscriptionem officialium Papae plenam firmitatem faciunt, non solum actus tunc gesti, sed etiam narratorum per Papam, cap. 9. nu. 4.*
- 17 *Litterarum expeditio secundum opinionem Rota requiritur solum ad effectum probationis, non substantiae ipsius gratiae, licet Cancellaria contrarium teneat, cap. 40. nu. 42. & 43.*
- 18 *Linellus secundum communem usum loquendi accipitur pro emphiteusi, cap. 76. nu. 21.*
- 19 *Locatio facta a praedecessore quando a successore singulari sit obseruanda, cap. 18. per totum.*
- 20 *Locatio facta ab emptore etiam per plures annos a venditore redimere rem alienatam cum pacto de retrouendendo, obseruari debet, capitulo 18. numero 8. & 11.*
- 21 *Item a Domino obseruanda est si sit facta ab eo, qui habebat plenam administrationem, cap. 18. numero 10.*
- 22 *Locationi fundi dotali per maritum factae, mulier soluto matrimonio stare cogitur, cap. 18. numero 8.*
- 23 *Locationem instrumenta in antiquis probant possessionem etiam contra tertium, si locationes effectum sortitae fuerint, cap. 59. nu. 46. & 47.*
- 24 *Locatio concurrentibus adminiculis puta solutione canonis, & confessione sufficit ad probationem domini rei emphiteoticae, vel feudalis, quando non agitur ad deuolutionem, cap. 85. nu. 8. & 9.*
- 25 *Locatio rei Ecclesiae facta de nouennio in nouennium non ualet, cap. 25. nu. 1.*
- 26 *Locatio dicitur unica facta in fraudem, quamuis de re Ecclesiae fiant plures locationes eodem instanti, quarum quilibet sit ad quinquennium, vel nouennium, secus si finita prima locatione alio tempore fiat alia, quia censentur tot locationes, quot contractus, cap. 25. nu. 2. & 4.*
- 27 *Locatio rei Ecclesiae de nouennio in nouennium facta non ualet etiam si dicatur, quod tot sine locationes, quot nouennia, & quod utile dominium non censeatur translatum, cap. 25. nu. 7.*
- 28 *Item non ualet quo ad primos nouem annos contra Bald. cuius opinio reprobatur, praesertim si constet contrabentes non aliter fuisse recepturos locationem, quam in perpetuum, cap. 25. num. 8. 10. & 23.*
- 29 *Locatio rei Ecclesiastica facta ultra tempus a iure permissum est nulla in totum, nec sustinetur etiam quo ad tempus permissum, cap. 25. nu. 13.*
- 30 *Item facta de nouennio in nouennium in totum vitatur, quamuis Ecclesia uelit obseruare contractum pro primo nouennio, cap. 25. nu. 17.*
- 31 *Facta ad nouennium cum pacto renouandi de nouennio in nouennium est temporalis, & ualet, cap. 25. nu. 19.*
- 32 *Locatio proprie uocatur, quando pensio non solum aequat fructus, sed etiam quando soluitur pro usu rei, & in recompensationem ipsorum fructuum, cap. 76. num. 12. Item, quando nec utile, nec directum dominium transfertur, ibidem numero 25.*
- 33 *Locatio perpetua, quomodo ab emphiteusi distinguitur, cap. 76. per totum.*
- 34 *Locatio rei ecclesiae perpetua de sui natura transit ad haeredes etiam extraneos, cap. 76. nu. 34.*
Declara, nisi uerba licentiae locandi, seu alienandi contenta in rescripto Apostolico restricta sint ad filios, & descendentes conductoris, ibidem nu. 35.
- 35 *Locutio bonorum ecclesiae in perpetuum facta non ualet, nisi concurrente debita solemnitate, cap. 76. num. 37.*
- 36 *Locatio rei fructifera pro certa pensione, & assicura-*

I N D E X.

- 1 *curacione capitalis valet, pagina 287. num. 22.*
- 1 *Locator tenetur de iure rem tradere, & successivam patientiam prestare, cap. 88. nu. 5.*
- 1 *Item si excipiat de re non tradita tenetur ipse probare huiusmodi factum, non autem excipiens non factum, cap. 88. nu. 6.*
- 1 *Locus contractus in decisivis quando attendatur, cap. 9. nu. 16.*
- 1 *Locus Archivi non tribuit robur scripturae minus solemnibus, si in eo custodiantur aliae scripturae non authenticae, cap. 81. nu. 22.*
- 2 *Locus, ubi donatio fit respectu solemnitatis attendi debet, & cum ea solemnitate actus valet, etiam quo ad bona alibi sita, pag. 291. nu. 1.*

M

- 2 **M**aioratus possessor tenetur eius commoditate uti salva rerum substantia, & super hoc cautionem prestare, cap. 90. nu. 8.
- 2 *Maleficium ex proposito distinguitur, pagina 279. nu. 8.*
- 1 *Mandata duo diversa si eodem tempore facta exhibeantur, neutrum illorum valet, cap. 82. n. 8.*
- 1 *Mandati actio competit contra eum qui exegit, & depositi contra eum, qui recepit in custodiam, cap. 7. nu. 5.*
- 1 *Mandatum procuratoris cessat quando Dominus est praesens, cap. 69. nu. 19.*
- 1 *Mandatum de manutenendo quando habenti iuris communis assistentiam, vel resistantiam sit concedendum, & quando non, vide in verbo, Manutentio.*
- 2 *Mandatum iudicis relaxatum ultra summam debitam est nullum in totum, nec pro summa debita susinetur, etiam si excessus in modico consistat, cap. 6. nu. 1. 2. & 3.*
- Limita, quando in actis constat de veritate, quia tunc non revocatur sed soluto excessu ad ulteriora proceditur, ibid. nu. 9.*
- Secundo limita, quando sumus in dubio, & non est facile firmare nullitatem, ibid. nu. 10.*
- Tertio limita, quando constat, quod ille, ad cuius favorem fuit relaxatum, de dicto tempore erat creditor in aequali, vel maiori quantitate, quam esset illa, in qua fuit excessum, ibid. nu. 11.*
- 2 *Mandatum de intrando, vel de associando ad evitandum scandalum illi est concedendum, cui in instrumento datur facultas capiendi possessionem auctoritate propria, cap. 20. nu. 4.*
- 2 *Mandatum datum ad presentandum certam personam in casu vacationis certi beneficij iurispatronatus, non valet, nec presentatio illius vigore facta susinetur, secus si mandatum sit datum pro presentanda persona idonea, & habili succedente vacatione, cap. 33. nu. 1. & 2.*
- 2 *Mandatum datum ad presentandum beneficium viventis, quod patroni sciebant non vacare, non operatur etiam post vacationem, secus si patroni credebant beneficium vacare, cap. 33. numero 15. & 17.*
- 2 *Mandatum generale non sufficit ad faciendum id, per quod Dominus incidat in penam, c. 35. n. 57.*

- 2 *Mandatum procuratoris extinguitur necesse morte naturali constituentis, sed etiam civili, cap. 62. num. 4.*
- 2 *Mandatum procuratoris Domini litis effecti non expirat, quando principalis decessit cum herede, secus si decessit sine herede, quia tunc mandatum extinguitur, quamvis vivo principali ipsa lis fuerit contestata, cap. 92. nu. 1. & 2.*
- 2 *Mandatum speciale iurandi in animam constituentis, hoc est, quod ipse constituens credit crimen expressum verum esse, & se illud probare posse, procuratori in causa criminali ad accusandum constituto dari debet, pag. 290. nu. 6.*
- Manutentio datur habenti intentionem fundatam de iure communi etiam nulla probata possessione, ibid. nu. 1.*
- Manutentio datur Episcopo quo ad exercitium iurisdictionis in tota diocesi, siue sit in civitate, vel alibi per diocesim, & siue per se, siue per Vicarios suos quovis modo solitus sit exercere iurisdictionem, cap. 11. nu. 3. & 4.*
- Manutentio datur habenti iuris communis assistentiam, quamvis contra eum exhibeatur privilegium, seu titulus donec de illius relevancia disputetur, dummodo producens titulum non sit in possessione, ibid. nu. 5.*
- Manutentio datur Episcopo propter iuris assistentiam in facultate exercendi iurisdictionem, donec contra eum per tres conformes probetur immemorabilis, quae Decano, & capitulo ex dispositione Concilij Tridentini reservatur, ibid. n. 8.*
- Manutentio datur etiam ordinario inferiori nulla probata possessione, quando habet iurisdictionem fundatam in privilegio, vel consuetudine, quae sit ita notoria, ut negari non possit, ibid. nu. 9.*
- Manutentio ex iuris communis assistentia non datur, quando assistentia est turbida, ibidem num. 11.*
- Manutentio, an detur Parrocho quo ad possessionem exigendi decimas, ibid. nu. 13.*
- 1 *Manutentio datur Episcopo, & capitulo quo ad exactorem decimarum respectu praediorum, etiam de novo emptorum, licet monasterium privilegium alleget, & prescriptionem velit probare, cap. 11. nu. 16.*
- Manutentio non datur Parrocho, quando agitur de percipienda decima ex illis praedijs, quorum Domini degunt in aliena parrochia, in qua recipiunt sacramenta, ibid. nu. 17.*
- Manutentio non datur habenti iuris assistentiam, quando contra eum allegatur privilegium una cum prescriptione, sed datur ei, qui privilegium allegat, dummodo privilegium, & possessio percutiant casum, de quo agitur, ibid. nu. 18.*
- Manutentio non datur quando alter existit in possessione, sed possidens manuteneri debet, quamvis ius commune ipsi resistat, ibid. nu. 19.*
- Manutentio datur existenti in quasi possessione pascendi in alieno praedio, ibid. nu. 20.*
- 1 *Manutentio datur inferiori existenti in possessione exercendi iurisdictionem contra Episcopum, seu superiorem, etiam quo ad causas matrimoniales, & criminales, quando ultra possessionem*

I N D E X.

- sonem* producitur etiam titulus talis, qui præbeat causam præscribendi. cap. 11. n. 21. 23. & 36.
- Manutentio ex sola possessione non coadiuuata titulo saltem colorato, non datur contra eum, qui habet iuris communis assistentiam, ibidem numero 24.
- Manutentio datur ex sola possessione vniuersali, quando ius commune assistit possidenti, ibidem numero 25.
- Manutentio datur parrocho existenti in possessione recipiendi decimas aliquorum fructuum, quo ad possessionem iuris decimandi respectu totius agri, ibid. nu. 26.
- Item datur parrocho etiam quo ad alia prædia intra parrochiam existentia, quando probat possessionem, seu quasi iuris decimandi respectu certorum prædiorum, ibid. nu. 27.
- Manutentio non datur ex sola possessione vniuersali alio existente in possessione, ibid. nu. 28.
- Item non datur quando possidenti ius commune resistit, ibid. nu. 29.
- Item existenti in possessione percipiendi decimam in aliena parrochia de una specie fructuum non datur respectu alterius speciei, ibidem numero 30.
- Manutentio datur ex possessione vniuersali, licet ius commune resistat, si probetur titulus, seu priuilegium, ibid. nu. 31.
- Item probanti possessionem ex priuilegio decimandi in toto aliquo territorio respectu fructuum, qui in eo alias nascebantur, manutentio conceditur etiam respectu noualium ex post reperorum in eodem territorio, ibid. nu. 32.
- Manutentio datur ex possessione vniuersali acquisita etiam per unicum actum singularem, quando causa, vel priuilegium est vniuersale, ibid. num. 33.
- Item datur sine titulo in beneficalibus ex possessione particulari, si ius commune non resistat, si autem ius commune resistit adhibenda est distinctio, ibid. nu. 35.
- Manutentio non datur sine titulo, quando possidenti resistit uehemens iuris præsumptio, neque de iure ciuili, neque de iure canonico, & quamuis uehemens iuris præsumptio ætoris intentionem non fundet, ibid. nu. 38. 40. & 41.
- Item non datur clerico possidenti decimas in aliena parrochia sine titulo, vel possessione inmemorabili, ibid. nu. 39.
- 1 Manutentio datur possidenti etiam quod solo innitatur possessorio, quando ei resistit tantum ius commune, sed non aduersatur uehementissima præsumptio, cap. 11. nu. 43.
- Item datur possidenti seruitutem in alieno fundo, etiam si possidens titulum non ostendat, nisi agatur contra proprietarium prædij seruiantis, de cuius proprietate, & dominio appareat, ibid. nu. 45. & 51.
- Item datur sine titulo possidenti aduersus præsumptionem iuris, dummodo non prohibeatur eiusdem iuris quasi possessio, secus si ius prohibeat etiam quasi possessionem, ibidem numero 46.
- 1 Manutentio non conceditur sine titulo, quando inter duos contenditur de possessione ducendi aquam, & uterque prætendit se habere ius ex concessione Principis, cap. 11. nu. 47.
- Manutentio conceditur sine tituli probatione, quando agitur inter communiter possidentes, ibid. nu. 49.
- Item quando constat de iusto initio possessionis, vel quasi, ibid. nu. 52.
- Item si quis probauerit longæuam suam possessionem, ibid. nu. 53.
- Etiam si aduersetur uehemens iuris præsumptio, ibid. nu. 54.
- Manutentio ex longæua possessione absque titulo conceditur, quando possessio est pacifica, & iustificatur ex patientia illius, contra quem possidetur, ibid. nu. 57.
- 1 Manutentio non datur pensionario, licet litteræ sint expeditæ, nisi etiam adsit quasi possessio exigendi, cap. 22. nu. 13.
- Item non datur translatorio, qui nunquam exegit pensionem, licet transferrens pacificè illam exegerit per triginta annos, ibidem numero 14.
- 2 Manutentio nec non absolutio a censuris datur eiecto a sua possessione, si non habeat se pro spoliato, & iudex nulliter processerit, cap. 1. num. 88.
- 2 Manutentio illi est concedenda, de cuius possessione constat, tam tempore motæ litis, quam tempore turbationis, cap. 64. nu. 1.
- Manutentio est concedenda existenti in possessione, quamuis reprobatus sit contractus, cuius vigore exegit per duas sententias, a quibus fuerit appellatum, ibid. nu. 9.
- Amplia etiam stante re iudicata, donec discutatur negotium restitutionis in integrum, ibidem num. 10.
- Item amplia, licet non probetur possessio de tempore motæ litis, ibid. nu. 11.
- Manutentio non datur ei, qui appellatione pendente possessionem ingressus fuit, etiam auctoritate iudicis, nisi probetur consuetudo in contrarium exequendi sententias etiam appellatione pendente, ibid. nu. 15. & 16.
- Manutentio antiquo possessori quando detur non obstante, quod coram iudice petierit se restitui, ibid. nu. 4. & 5.
- 2 Maritus afferens in instrumento præfente uxore emente suo nomine, quod præteritum solutum ab illa est ex proprijs illius pecunijs, sibi & heredibus suis præiudicat, non autem creditoribus, cap. 82. nu. 3. & 6.
- 2 Maritus, vel eius heres soluto matrimonio re dotalem ex causa melioramentorum non potest retinere, cap. 112. nu. 24.
- 2 Maritus, qui accepit nomen debitoris in dotem tenetur uxorem alere, & sumptibus suis nomen debitoris exigere, cap. 83. nu. 22.
- Declara, dummodo nomen debitoris fuerit datum in doctem non estimatum, & dummodo impensa sit modica, secus, quando sumptus sunt magni, ibid. nu. 23. 24. & 25.

I N D E X.

- 2 Maritus an teneatur alere uxorem indotatam, cap. 83. nu. 44.
- 2 Maritus potest denegare alimenta uxori, si dos ei promissa soluta non fuerit, cap. 83. nu. 45. Eius bona pro alimentis uxori debitis, an tacite obligata censeantur, ibid. nu. 56.
- 2 Maritus uxorem seorsum a se habitantem non tenetur alere etiā ex fructibus dotis ipsius, quamvis lis pendeat super seuitia viri, seu separatione thori, aut dissolutione matrimonij, dummodo uxor recesserit propria auctoritate, secus si Iudice auctore, cap. 83. nu. 66. & 67.
- Maritus tenetur uxorem alere pro modo dotis, ubi ad fauorem uxoris lata sit vna sententia super iusta causa discessus, ibid. nu. 68.
- 2 Maritus spoliatus uxore agens interdicto recuperandæ repellitur exceptione proprietatis propter peccatum, cap. 121. nu. 110.
- Item repellitur exceptione affinitatis, & consanguinitatis in tali gradu existentis, super qua Papa dispensare non poterat, ibid. nu. 111.
- Item repellitur exceptione minoris ætatis tempore contractus matrimonij, seu quo prætenditur in Ecclesia, ibid. nu. 115.
- Amplia, ut ætas debeat esse perfecta, nec sufficiat probare, quod mulier, seu virgo a decimo quarto anno distaret tantū per duos menses, ibidem nu. 116.
- 2 Maritus uxore spoliatus agens ad illius recuperationem quid probare teneatur, capitulo 121. num. 117.
- 2 Non repellitur propter exceptionem frigiditatis, & impotentia, sed bene per exceptionem publicæ honestatis, dummodo excipiens se offerat paratum illam incontinenti probare, capitulo 121. num. 113.
- 2 Maritus, qui in rem dotalem utiliter, aut necessario impendit sine voluntate uxoris, pro consequendis melioramentis habet contrariam actionem de dote, vel negotiorum gestorum, si verò uxore volente, habet actionem mandati, cap. 113. num. 6.
- 2 Maritus impensas ab alio factas de illius mandato in re dotali, soluto matrimonio potest repetere ac si ab eo factæ fuissent, capitulo 113. numero 7.
- 2 Maritus fundum dotalem non potest obligare, nec hypothecare etiam accedente consensu uxoris, siue res expresse fuerit data pro feudo dotali, siue tacite de mente partium appareat, cap. 117. nu. 4. & 5.
- Amplia etiam si fundus dotalis fuerit æstimatus, dummodo æstimatio non fuerit facta tempore constitutionis dotis, aut paulò post, sed ex interuallo, ibid. nu. 6.
- 1 Masculinum in contractibus non concipit femininum, & quare, cap. 2. nn. 3.
- Item non concipit femininum ex proprietate sermonis, sed ex quadam interpretatione siue extensione, ibid. nu. 4.
- 2 Masculi quando in aliqua dispositione vocantur ratione agnationis conseruandæ uocati præsumuntur, pag. 303. nu. 10.
- 1 Masculus transversalis, quando excludat feminam descendentem in contractu emphiteotico, cap. 75. nu. 6.
- 2 Masculus descendens ex femina non dicitur de linea, & agnatione, nec agnationem potest conseruare, pagina 303. num. 11. & pagina sequen. numero 15.
- 1 Mater ne possit dicere testamentum nullum, sufficit, quod in eo gradu, in quo testamentum valet, sit instituta, & non præterita, cap. 34. numero 7.
- 1 Mater, quæ filio impuberi infra annum tutorem non petijt cadit a successione, quæ sequentibus in gradu defertur, cap. 71. nu. 1.
- 1 Mater debet petere tutorem filio nedum propter mortem naturalem patris, sed etiam propter civilem, cap. 71. nu. 2. & 4.
- Mater infra annum non petens tutorem filio post mortem patris non cadit a successione, quando ignorauit dictam mortem, ibid. nu. 5.
- Item non cadit, ubi potest considerari aliqua magna, & iusta causa non petendi tutorem, ibid. nu. 9.
- Item non cadit si tempore mortis patris adsit patruus legitimus administrator, qui patiente matre bona gubernet, ibid. nu. 10.
- 2 Mater ubi est exclusa per statutū, censetur etiam exclusus nepos ex ea natus, cap. 8. numero 4. & cap. 81. nu. 5.
- 2 Mater non tenetur legitimam acceptare in fructibus, nec in usufructu; Item nec in sola pecunia cap. 86. nu. 19. & 20.
- Limita nisi acceptauerit dispositionem filij, quia tunc tenetur in legitimam imputare usumfructum sibi relictum, & quidquid ex dicta dispositione est consequuta, ibid. nu. 21.
- 1 Matrimonium sine dote regulariter non contrahitur, cap. 8. nu. 11.
- 2 Medicus potest sumptus, quos fecit curando infirmum actione negotiorum gestorum petere, quamuis fuerint facti infirmo nolente, seu inuito, cap. 113. nu. 3.
- 2 Melioramenta necessaria dicuntur, quæ fiunt propter impendendi necessitatem, ne res, vel pereat, vel deterior fiat, cap. 109. nu. 1.
- Melioramenta necessaria regulariter deducuntur a possessore præsertim bonæ fidei, ibidem numero 2.
- Melioramenta necessaria deducuntur etiam ab habente titulum iure utilis dominij tantum, ut est Vassallus, & emphiteuta, ibid. nu. 3.
- Item deducuntur ab herede, quamuis sciret rem esse subiectam fideicommissio, ibid. nu. 4.
- Melioramenta necessaria debentur, etiam si res in qua facta fuerunt perierit sine tamen culpa possidentis, reiecta differentia Bartoli, secundum Menochium, sed opinio Bart. est communior, ibid. nu. 7. & 8.
- 2 Melioramenta necessaria debentur, quamuis Dominus rei minus fuisset impensurus, si ipse reparationes, aut meliorationes fecisset, dummodo impendens moderatas, & solitas impensas non excesserit, cap. 109. nu. 9.

I N D E X.

- Melioramenta necessaria debentur, etiam si possessor rem meliorando formam agri immutauerit, ibid. nu. 10.*
- Melioramenta necessaria sunt persolueda, etiam si ab amico possessoris contemplatione facta fuerint, licet aliud sit, quando impense fiunt ratione consanguinitatis, & amicitiae, quae intercedit cum ipso Domino, ibid. nu. 11. & 12.*
- Melioramenta necessaria debentur, quamuis facta sint Domino inuito, aut etiam protestante ne fierent, dummodo respiciant utilitatem publicam, aut similem causam, ibid. nu. 13.*
- Item debentur necti solo detentori, ut colono, commodatario, & similibus, sed etiam possessori male fidei, siue is titulum habeat, siue non, & siue meliorationes consistant in faciendo, siue in reficiendo, ibid. nu. 14. & 15.*
- Declara, nisi possessor male fidei sit etiam fur, vel nisi res, in qua meliorationes facta fuerunt perierit, ibid. nu. 16. & 17.*
- Melioramenta necessaria, quae sunt modicae quantitatis non persoluentur, ibid. nu. 18.*
- Item non persoluitur, quando rei utilitatem perpetuam non respiciunt, sed solum impendentis commodum pro tempore, quo ipse possidet, ibidem numero 19.*
- Item non debentur, quando sunt adeo magna, & excessiua, ut Dominus non possit ea soluere, & propterea cogatur rem derelinquere, ibid. n. 20. Sed quomodo hoc sit intelligendum traditur ibidem in fine remissiue.*
- 2** *Melioramenta utilia dicuntur, quae meliorem rem faciunt, deteriores esse non sinunt, & regulariter impendenti reficiuntur, cap. 110. numero 1. & 2.*
- Melioramenta utilia reficiuntur etiam si sint facta in fundo minoris, quotiescumque impendens possidebat cum titulo, & bona fide, ibid. nu. 3.*
- Item deducuntur si sint facta causa colligendorum fructuum licet fructus aliqui non fuerint percepti, ibid. nu. 4.*
- Melioramenta utilia facta etiam in fundo dotali soluto matrimonio marito debentur, quamuis pro illis rem dotalem retinere non possit, ibidem numero 5.*
- Item debentur heredi per fideicommissum conditionale grauato restituere ei, qui tenetur alij postea restituere, secus si fideicommissarius alteri etiam restituere sit obligatus, & ille alter alteri, ibid. nu. 7. & 8.*
- Melioramenta utilia deducuntur etiam a Vassallo, & emphiteuta, nisi fuerint facta pacto, & conuentione, quae specialiter exprimitur, ibidem nu. 9. 10. & 11.*
- Melioramenta utilia, debent persolui etiam usufructuario, si in reficiendo consistant, secus si consistant in adificando de nouo, ibidem numero 16. & 17.*
- Item sunt persolueda negotiorum gestori, commodatario, mandatario, tutori, curatori, & ereditori in re pignorat, ibid. nu. 18.*
- Item persolui debent colono, & inquilino, si sint perpetua, non per tempore conditionis tantum, & dummodo ex conuentione aliud actum non sit, quamuis eorum culpa ob non solutam pensionem eyeiantur, ibid. nu. 19.*
- Item sunt persolueda etiam a venditore, qui rem auocat remedio, l. 2. C. de rescinden. venditio. nisi lasio esset enormissima, & sic in magno excessu ultra dimidiam, ibidem numero 20. & 21.*
- Melioramenta utilia sunt persolueda etiam Clerico, vel Prelato, quamuis sint facta in bonis Ecclesia ex bonis suis patrimonialibus, secus si sint facta ex fructibus beneficij, ibidem numero 22.*
- 1** *Contrariam sententiam uti veriores tenent Alciat. & Surd. reprobata doctrina Abbatis, ibidem nu. 23.*
- 2** *Melioramenta utilia facta a Clerico, seu Prelato in bonis Ecclesia de suo patrimonio ad ipsum spectant eius tantum vita durante, nec eo mortuo per testamentum ad eius haeredes, seu alios transferruntur, cap. 110. nu. 24.*
- Declara dummodo melioramenta sint annexa bonis Ecclesia, ita ut separari nequeant, secus si possint separari, ibid. nu. 25.*
- Melioramenta utilia non debentur, nisi impendens de utilitate, & melioratione doceat, ibid. nu. 26.*
- Item non debentur, quando per diuersam materiam facta sunt, secus si ex eadem materia, ibidem nu. 27.*
- Declara verum quo ad deductionem, non respectu aestimationis, quam bona fidei possessor consequitur, si illam ante restitutionem petat, ibid. n. 28.*
- 2** *Melioramenta utilia, quando sunt adeo magna, & excessiua, & Dominus illa persolueri nequeat, non debentur, cap. 110. nu. 29. Quod declaratur tribus modis, ibid. nu. 30. 31. & 32.*
- Melioramenta utilia si res perierit non debentur etiam bona fidei possessori, quando agitur iudicio particulari rei dedicationis, secus si iudicio vniuersali petitionis hereditatis, ibid. nu. 33.*
- Item non debentur, quando amicitiae causa aliquid impensum est, ibid. nu. 34.*
- Item melioramenta utilia non deducuntur quando sunt modicae quantitatis, nisi sint separabilia, ibid. nu. 58. & 59.*
- Melioramenta utilia a male fidei possessore an & quando repeti possint, ibid. nu. 41. 42. & 43.*
- 2** *Melioramenta integra nulla facta compensatione cum fructibus perceptis, debentur feudatario, emphiteuta, & usufructuario, cap. 112. nu. 42.*
- Melioramenta facta in re subiecta fideicommissio ante conditionis euentum integre restituenda sunt heredibus grauati sine ulla compensatione fructuum ab ipso grauato perceptorum, ibid. nu. 43.*
- Melioramenta debentur possessori bona fidei, absque aliqua compensatione fructuum ex ipsis meliorationibus perceptorum etiam post litem contestatam, contra Menochium, & Peregrinum, quorum opinio reprobatur, ibid. nu. 52. & 54. Praesertim si Dominus rei sit in mora restituendi quantitatem impensam, ibid. nu. 55.*
- 2** *Melioramenta post factam restitutionem rei ab eo, qui iure proprii dominij re possidebat extraordinario*

I N D E X.

- nario tantum remedio l. si me & Titium, ff. de pet. hered. actione scilicet in factum, vel incerti conditione repetuntur, cap. 113. n. 1.
- 2 Melioramenta si sint necessaria, vel utilia, actione negotiorum gestorum possunt repeti, quando impendens rem possedebat iure alieno, nisi Dominus protestatus fuerit, ne fierent, c. 113. nu. 2.
- 2 Melioramenta, quando actione ex eodem contractu resultante repeti possint, cap. 113. nu. 5.
- 2 Melioramenta utiliter, aut necessario facta a marito in re dotali sine voluntate uxoris, repetuntur contraria actione de dota, vel negotiorum gestorum, si vero uxore volente, actione mandati, cap. 113. nu. 6.
- 2 Melioramenta ab alio facta de mandato viri in re dotali, soluto matrimonio a viro repetuntur, ac si ab eo facta fuissent, cap. 113. nu. 7.
- 2 Melioramenta facta ab herede grauati in re fideicommissa subiecta, re ipsa tradita seu restituta sine deductione impensarum, repetuntur incerti conditione, cap. 113. nu. 9.
- 2 Melioramenta, quando Dominus illa soluere non tenetur, sed impendenti solum a raso conceditur, aestimari debent, ac si ab edificio essent separata, quando autem Dominus illa tenetur soluere, aestimari debent prout valent aedificio iuncta, cap. 114. nu. 1. & 2.
- 2 Melioramenta ubi debentur, & creuerit eorum valor an sint soluenda iuxta valorē currentem tempore restitutionis, an vero secundum tempus, quo facta fuerunt, cap. 113. nu. 3. 4. & seq.
- 2 Melioramenta, quando minor vel Ecclesia restituitur in integrum aduersus contractum, estimantur attento tempore facte meliorationis, quamuis de tempore presentis res sit pretiosior, secus si meliorationes ex tempore sint attrita, & minus valeant, quam fuerit impensum, quia tunc estimantur secundum tempus presentis, cap. 114. num. 6. & 7.
- Melioramenta, quando impendens illa fecit non pro se, verum pro Domino, qui fructus percipit, estimantur solum respectu eius, quod fuit impensum a principio, nec incrementum, vel deterioratio pretij attenditur, ibid. nu. 9.
- Melioramenta estimari debent inspecto tempore restitutionis rei, quando ille, qui meliorauit est Dominus directus, vel utilis, ibid. nu. 10.
- 1 Membra non debent per intermediam aliquā personam a capite separari, cap. 69. nu. 24.
- 2 Merita inter personas prohibitas non probantur per solam assertionem etiam iurata, nisi concurrant adminicula cap. 27. n. 3. & 4. & lib. 1. cap. 50. nu. 2. & 4.
- 1 Meritorū causa concurrente, causa sanguinis dicitur impulsiva, qua sola attendi non debet, cap. 50. num. 10.
- 1 Miles non potest constitui procurator etiā de consensu, cap. 92. nu. 10. Declara, ut nō prohibeatur esse procurator pro se, & commilitonibus, ibid. nu. 9. Item declara, ut iudicium agitatum cum milite sustineatur, quando non fuit oppositum, ibid. nu. 11.
- 2 Minor, qui iurauit se maiorem, licet excludatur a beneficio restitutionis in integrum ratione minoris etatis, tamen nō impeditur, quin possit dare de nullitate contractus, ob non seruatas solemnitates in contractibus minorum requisitas, cap. 63. nu. 1.
- Item potest dicere contractum nullum, quamuis sub pena nullitatis sit prohibitus contrahere sine certa solemnitate, & quamuis contractus cedat in illius utilitatem, ibid. nu. 2.
- 2 Minor aduersus lapsum temporis ei a lege, vel statuto concessi pro reluenda re paterna, restitutionem in integrum petere potest, cap. 98. nu. 1.
- Amplia, ut etiam contractorem, vel curatorem suum agere possit actione personali pro eius indemitate, quamuis alienatio fuerit facta eo consentiente, ibid. nu. 2.
- Item amplia, ut minor eliges vnā viam, in alia sibi non praedictet, ibid. nu. 3.
- 2 Minori datur restitutio etiā aduersus alienationem factam solemniter, quando ex ea aliquod praedictum sibi infertur, cap. 98. nu. 4.
- 2 Minor Vassallus habet restitutionem in integrum etiam lapso anno, infra quem lege iubente iustitura reuocari debet, cap. 98. nu. 5.
- 2 Minori nunquam restitutio in integrum denegatur, nisi a lege, vel statuto expresse sit cautum, cap. 98. nu. 6.
- 2 Minor, qui inconsulto hereditatem adiuit in integrum restitui potest aduersus tale aditionem, etiam si hereditas sit opulenta, & lucrosa, cap. 98. nu. 11. & 12. Item quamuis confecerit inuentarium, & hereditatem adiuerit cum auctoritate curatoris, contra quem possit habere regressum, ibid. nu. 13. & 14.
- 2 Minor restitutionem alterius minoris non impedit, quando certat de damno euitado, c. 98. n. 15.
- 1 Modus in contractu nominato adiectus operatur, ut possit a contractu discedi eo non impleto, quando fuit causa finalis ipsius contractus, secus si impulsiva, cap. 90. nu. 5.
- 1 Monachus aequiparatur potius militi, quam seruo, cap. 92. nu. 8. Item potest esse in iudicio pro se, & litis consortibus, ibid. nu. 7.
- Amplia, ut iudicium agitatum cum monacho constituto procuratore etiā sine licentia superioris, sustineatur quando non fuit appositum, ibidem nu. 6. & sequentibus.
- 2 Monachus potest habere beneficium curatum ex dispensatione, item sine dispensatione ad presentationem Abbatis, si sit beneficium curatum sui ordinis, cap. 35. nu. 122.
- 2 Monachus, seu regularis non exceptus puniri debet ab Episcopo non autem a Prelato sui ordinis, quando agitur de causa criminali contra eum in figura iudicij, & de delictis communibus extra casus comprehensos in regula, ut est falsitas, homicidium, & similia cap. 35. nu. 125.
- Item Monachus exceptus delinquens extra locum exemptum potest ab ordinario puniri non obstante exemptione, ibid. nu. 126.
- Monachus committens delictum, quod est delictum apud omnes, ut furtum, homicidium, & alia eiusdem generis, non iudicatur ut monachus, ibid. n. 136.
- 2 Mona-

I N D E X.

- 2 Monachus tenetur obedire Abbati magis, quam Episcopo in his, quae concernunt observantiam regulae, sed ubi agitur de cura animarum ab Episcopo suscepta, & de causis iudicialibus, Episcopo magis, quam Abbati debet obedire, c. 35. n. 134.
- 2 Monachus non potest accusare sine licentia Abbatis, cap. 35. nu. 139.
- 2 Monachus contra Episcopum, vel ecclesiam parochialem non debet allegare praescriptionem, sed consuetudinem, cap. 95. nu. 29.
- 1 Moneta solvi potest in una specie pro alia, quando non interest creditoris, cap. 94. nu. 1.
Solvi debet inspecto valore secundum communem cursum loci, in quo fuit initus contractus, quando contrahentes litigant super eius valore respectu loci tantum, ibid. nu. 2. & 3.
- 1 Moneta soluenda est proportionabiliter ad estimationem antiquae, quando valor, qui erat de tempore contractus reperitur immutatus eo tempore, quo est facienda solutio, in pondere, & bonitate intrinseca, cap. 94. nu. 7. 9. & 10.
Solvi debet inspecto valore secundum tempus praesens, quando mutatio contingit ob iussum Principis, vel quia plus hodie valet aureus, quam grossior moneta, ibid. nu. 11.
Moneta valet extrinsecus quando variatur attendi debet tempus solutionis etiam in annuis praestationibus, & ubi agitur de fructibus solvendis, ibid. nu. 12. & 13.
Item moneta valor si intra tempus solutionis accreuerit a debitore non deducitur, & si fuerit diminutus suppleri non debet, ibid. nu. 14.
Item eius diminutio contingens post moram debitoris, cedit damno, & praedictio ipsius, praesertim si creditor sit solitus lucrari, ibid. nu. 15.
- 1 Monitorium executum potest quaecumque reproduci, nec circumducitur, nisi quando est transactum longum tempus, ita ut lis habita sit pro derelicta, cap. 56. nu. 6.
- 2 Monitorium emanatum ab Auditore Camerae contra clericum ad personaliter comparendum, praebet legitimam causam non residendi, nisi emanauerit ob culpam praecedentem ipsius clerici, cap. 32. nu. 12. & 13.
- 1 Mora operatur, ut periculum rei in alium transferratur, cap. 7. nu. 11.
- 2 Mora in fructibus dotis persolvendis non amittitur, nisi de anno in annum, cap. 67. nu. 48.
- 2 Mora heredis in non eligendo unam ex rebus alicui alternatiue legatis in termino ei dato a testatore, operatur quod electio ad legatarium devoluatur, cap. 97. nu. 4.
Idem est si heres non eligat intra terminum sibi a iudice praefixum ad instantiam legatarii, ibi. n. 5.
- 2 Mora favore minoris ipso iure contrahitur, cap. 112. nu. 48.
- 2 Morae requisita quae sint, pag. 269. nu. 1.
Mora a debitore non committitur nisi fuerit interpellatus, ibid. nu. 2.
Amplia, ut ad contrahendam moram una etiam interpellatio sufficiat, ibid. nu. 3.
Amplia secundo ut etiam sufficiat una interpellatio extrajudicialis in his, quae debentur iure actionis, vel obligationis, secus in his, quae debentur officio iudicis nobili, ibid. nu. 4. 5. & 6.
- 2 Mora non committitur per debitorem ante litem contestatam, quando creditor prius fuit morosus videlicet, quia noluit recipere pecuniam sine iusta causa, pag. 269. n. 7. Sed an istud sit verum, vide ibid. in fine nn. 8. & 9.
- 2 Mora non contrahitur per interpellationem extrajudicialem, quando debitor antea fuerat in mora, & post dictam moram creditor non interpellavit, pag. 270. nu. 10. Sed contrarium tenuit Ias. & est verior opinio, ibid. nu. 11.
- 2 Mora contrahitur a debitore per interpellationem extrajudicialem, etiam si interpellatio sit facta per verba enunciatiua, pag. 270. nu. 12.
- 2 Mora contrahitur a reo, qui ex delicto tenetur, quavis interpellatus non fuerit, pag. 270. nu. 13.
- 2 Mora in contractibus nominatis non contrahitur sine interpellatione, secus in contractibus bonae fidei, seu stricti iuris, pag. 270. nu. 14.
- 2 Mora absque interpellatione committitur ab extraneo, qui malieri dotem promisit, pag. 270. n. 15.
- 2 Item absque interpellatione contrahitur a debitore obligato minori 25. annis per contractum bonae fidei, vel per fideicommissa, aut legata, pagina 270. nu. 16.
- 2 Item ab illo, qui est obligatus pupillo, pagina 270. numero 18.
- 2 Item ab illo qui est obligatus Ecclesiae, vel alijs locis pijs nomine legati, vel fideicommissi, pagina 270. num. 17.
- 2 Item ab illo, qui est obligatus fisco, ibid. nu. 19.
- 2 Item quando quis promisit, se aliquid facturum, & curaturum, licet contrarium Decio magis placeat, pagina 270. nu. 20.
- 2 Item mora contrahitur absque interpellatione, quando fuit promissum aliquid consistens in faciendo, quod habet tractum successivum, pagina 271. nu. 21.
Item quando debitor ante interpellationem dixit, nolo adimplere quod promissi, ibid. nu. 22.
Item quando quis obligatur cum iuramento, & scit creditorem indigere, ibid. nu. 23.
Limita in eo, qui promisit ad diem incertam, ibi. n. 24.
- 2 Mora propter difficultatem a debitore non contrahitur, quando promisit aliquid, quod in faciendo consistit, pag. 271. nu. 25.
Amplia etiam si interpositum sit iuramentum, ibid. nu. 26.
Limita in eo, qui tenetur ad sistendum, vel ad praesentandum aliquem in iudicio, nisi casus mortis acciderit in eo, qui representari debebat, ibidem nu. 27. & 28.
Limita secundo quando factum debet explicari mediante pecunia, ibid. nu. 29.
- 2 Mora propter difficultatem non contrahitur a debitore, qui promisit dare aliquam speciem, dummodo difficultas sit magna, ita ut quodammodo casui fortuito equiparetur, pag. 271. nu. 30. & 31.
Limita in debitore negante debitum, qui postea de mendacio conuincatur, ibid. nu. 32. Sed contrarium tenet Alex. nu. 33. Cuius opinio an sit vera vide infra nu. 34.

I N D E X.

- 2 *Mora purgatio non admittitur in herede, qui monitus a iudice, ut voluntatem defuncti impleat intra annū non implevit, pag. 275. n. 22. Item non admittitur in herede, qui intra tempora statuta a l. fin. C. de iure deliberan. non fecit inuentarium, ibid. nu. 23.*
Item non admittitur in matre, qua non fecit dare tutorem filio, cum primum potuit Praetorem adire, ibid. nu. 24.
- 2 *Similiter non admittitur, ubi appositum est iuramentum super promissione pœnæ, ibid. num. 25. Limita de iure canonico, secundum quod etiam ubi adest iuramentum admittitur purgatio moræ, quando ius alterius non est factum deterius, ibidem, nu. 26.*
- 2 *Mora purgatio regulariter non admittitur post litis contestationem, pag. 275. n. 27. Limita nisi post litis contestationem offeratur id quod petitur, ibid. nu. 28. Limita 1. in fideiussore, qui non tenetur ex facto suo, sed ex sua promissione propter factum alienum, ibid. nu. 29. Limita 3. quando ante litis contestationem nulla mora præcessit, sed contrahitur in ipsa litis contestatione, quia tunc mora purgatio admittitur usque ad sententiam, vel etiam statim lata sententia, Imò pendente etiam iudicio in secunda instantia, ibid. nu. 30. 31. & sequen.*
- 2 *Mora purgatio regulariter non admittitur, quando cum certa die, & certa pœna aliquid fuit promissum, pag. 276. nu. 32. Limita 1. in stipulationibus pratorijs, & iudicialibus quo ad præparatoria tantum iudicij, secus quo ad decisoria, ibid. nu. 33. & 34. Limita 2. ubi in testamentis, & ultimis voluntatibus dies adicitur causa multiplicanda obligationis, licet in contractibus secus sit, ibid. nu. 35. Limita 3. in die tacita quam promissor non potuit intelligere, & prævidere, ibid. nu. 36. Limita 4. quando dies est adiecta in pacto nudo, & postea fuit promissa pœna per stipulationem, ibid. nu. 37. Limita 5. quando apposta esset dies tantum a partibus, & lex subintelligeret pœnam, id est, interesse, quod ex parte debitoris pœna est, ibidem, nu. 38. Sed l. as. contrarium tenet, nu. 39. Limita 6. quando dies adiecta esset causa demonstrationis, ibidem, nu. 40. Limita 7. in die incerta, quamvis expressa, ibid. num. 41. Limita 8. si debitum non erat liquidum, ibidem, num. 42.*
- 2 *Mora purgatio admittitur ante litem contestatam intra modicum tempus quando cum die, & cum pœna aliquid fuit promissum, pag. 277. nu. 43. Item admittitur, quando sine die, & cum pœna aliquid fuit promissum adhibita tamen distinctione, ibid. nu. 45.*
- 2 *Mora ab aëore purgari potest ad conseruandam aëionem iam constitutam, pag. 277. nu. 46. Amplia etiam si in stipulatione esset apposta dies, & pœna, ibid. nu. 47. Limita non procedere, nisi intra modicum tempus & quando rei non interest, ibid. nu. 48. Declara limitationem, ut aëori concedatur modicum tempus, quando ipse tenetur aliquid offerre, secus si non teneatur offerre, sed recipere, nam tunc semper potest purgare moram, dummodo res non sit præempta, ibid. nu. 49.*
- 2 *Mora etiam si tractetur de libertate adipiscenda ab aëore purgari nõ potest ad aëionem querendam principaliter, sed tantum accessorie, nisi reus consenserit aëiorem purgare moram, pag. 277. nu. 50. 51. 52. & 53.*
- Mora creditoris in interpellando principi patem nõ liberat fideiussorem principaliter obligatum, pag. 281. nu. 6.*
- 1 *Mortis appellatione continetur etiam ciuili, quando habet eundem effectum, quæ habet mors naturalis, cap. 71. nu. 3.*
- 1 *Muller locationi fundi dotalis per maritum facta matrimonio soluto stare debet, cap. 18. nu. 8.*
- 1 *Mulier potest se obligare pro dote alterius mulieris non obseruata forma statuti non solum si teneatur dotare, sed etiam si non teneatur, cap. 47. nu. 11. & 12.*
- 1 *Mulieris obligatio non valet si fideiubeat pro marito etiam ex causa dosis, cap. 43. nu. 13. & lib. 2. cap. 5. nu. 15. & 16.*
- 1 *Item non valet quamuis maritus, & uxor simul contrahant, & se principales in obligatione constituent, ibid. nu. 14. & lib. 2. cap. 5. nu. 12.*
- 1 *Item quamuis mulier principaliter se obligauerit, & maritus fideiusserit pro ea, ibidem, nu. 15. & lib. 2. cap. 5. nu. 13.*
- 1 *Item quamuis mulier se obliget cum socero, vel priuigno, aut fratre viri, ibidem, n. 16. & lib. 2. cap. 5. nu. 14.*
- 2 *Mulieris obligatio ad fauorem mariti est ipso iure nulla, & presumitur in fraudem legis facta, nisi probetur celsisse in mulieris utilitatem, que aliunde probanda est, quam ex instrumento, cap. 5. nu. 3. 4. & 5.*
- Mulier si pro viro fideiubeat iuuatur Velleiano etiam in casibus in quibus fideiubens pro alijs nõ iuuaretur; Atcm quamuis mulier Velleiano renunciauerit, ibid. nu. 6. 7. & 8.*
- Non potest renunciare dispositioni Authentica, si qua mulier, C. ad Velleian. siue simus in mutuo, siue in alio contractu, ibid. num. 9. & 10.*
- Potest se obligare cum iuramento, & talis obligatio valet, nisi statutum tollat fidem instrumento, ibid. num. 17. & 18. vel nisi mulier remaneat penitus indotata, & sine aliquibus bonis, quia tunc eius obligatio etiam iurata non valet, licet fideiubeat pro liberando viro a carceribus, ibid. nu. 19. & 21.*
- 2 *Mulier licet habeat hypothecam in bonis mariti, non tamen potest auocare merces venditas per maritum, aut alia uenalia ne commercium interdicatur, cap. 36. nu. 2.*
- 2 *Mulier principaliter de adulterio inquisita si delictum confiteatur ex sola confessione potest puniri, secus si confessio sit facta incidenter in inquisitione super alio delicto, cap. 89. nu. 1.*
- Limita in Magna Curia V. carne Neapolis, que potest*

I N D E X.

- potesť statim pronunciare sine nouo processu super confessione incidenter facta. *ibid.* nu. 3.
- 2 Mulier habens feudum cum consensu Domini obligatum pro dote, potest sine nouo consensu renu-
ciare dictum ius hypothecae in manibus debitoris
possidentis ipsum feudum, cap. 91. nu. 1.
  - 2 Mulier semel atque iterum pro aliquo intercedēs,
non dicitur verē intercessioni consentire, nisi
biennium transeat, cap. 100. nu. 19.
  - 2 Mulier habens obligata pro sua dote bona feuda-
lia mariti, reseruato consensu Domini, licet feu-
dum sit apertum agnatis, tamen fauore dotis po-
test impetrare dictum consensum, pag. 300. n. 1.
  - 2 Mutuum contrahitur solum in rebus consistenti-
bus in pondere numero, & mensura, & quae in
genere suo functionem recipiunt, pag. 286. n. 10.
  - 2 In mutuo dominium de necessitate in accipientem
transfertur, pag. 285. nu. 4.
  - 2 De mutuo ad locationem quo pacto pallatio fiat,
pag. 286. nu. 7. 9. & 19.
- N
- 2 Narrata pars gratiae sunt, cap. 1. nu. 2.
  - 2 Narrata in dispensatione sunt verificanda,
cap. 1. nu. 17.
  - 2 Amplia, ut dispensatio ipsa ad retinenda plura be-
neficia sub eodem teſto postquam est narrata,
debent iustificari, etiam quod possint retineri ex
dispensatione ordinarij si sint disformia, cap. 1.
numero 18.
  - 2 Narrata omnia, quae possunt facilius mouere Prin-
cipem ad gratiam concedendam sunt iustifican-
canda, cap. 1. nu. 5. & 19.
  - 2 Narrata in gratia motu proprio concessa non
sunt iustificanda, cap. 1. nu. 163. & 165.
  - 2 Narratiua gratiae debet iustificari, ut gratia suf-
fragetur, cap. 1. nu. 1.
  - Item narratiua iurispatronatus, *ibid.* nu. 7.
  - Item narratiua etatis, quamuis consistat in fa-
cto proprio, *ibid.* nu. 8.
  - 2 Narratiua gratiae ab eo est iustificanda, qui com-
misit causam, & sic effectus fuit actor respectu
alterius concurrentis cum eo, & habentis gra-
tiam de eadem re, cap. 1. nu. 9. Ampliatur n. 10.
  - 2 Narratiua qualitatis, quando sit iustificanda,
ut gratia suffragetur, cap. 1. num. 11. 12. 13.
14. & 15.
  - 2 Narratiua duorum beneficiorum sub eodem teſto
ex stylo Cancellariae requirit clausulam (quae
obtinent ex dispensatione Apostolica) & si ta-
lis clausula non sit apposta in supplicatione, ad-
ditur (alterum illorum ad electionem partis,) &
aliter literae non expediuntur, cap. 1. nu. 20.
  - Narratiua gratiae iustificari debet, etiam si sit ne-
gatiue concepta praesertim in impetrationibus
beneficiorum, *ibid.* nu. 21. & 22.
  - Narratiua non factae publicationis secundum Ro-
tam probatur ex productione collationis factae in
fauorem resignatarij post tempus datum ad pu-
blicandum, *ibid.* nu. 23.
  - 2 Narratiua negatiue concepta ab impetrante pro-
bari debet, siue sit negatiua facti, siue qualita-
- tis, cap. 1. nu. 25.
  - Item quamuis sit narratiua tituli, *ibid.* num.
26. & 27.
  - Fallit si verba (nullo titulo suffragante,) & alia
huiusmodi addantur de stylo ad effectum colo-
randi narratiuam intrusionis propter interesse
Annatistarum, *ibid.* nu. 28.
  - Narratiua dispensationis negatiue concepta ab
impetrante verificari debet, *ibid.* nu. 29. & 32.
  - Etsi talis negatiua dispensationis sit adiecta, ut
qualitas narrata illegitimitatis, seu incompati-
bilitatis, omnia cum illa sunt iustificanda, *ibi-
dem* nu. 33.
  - 2 Narratiua gratia ab impetrante est iustificanda
nedum in iudicio ordinario, & ubi agitur ad
canonizationem gratiae, sed etiam in iudicio exe-
cutiuo, quamuis nullus adsit contradictor, cap.
1. nu. 41. & 42.
  - Declarat, ut in iudicio executiuo, & possessorio adi-
piscenda omnia narrata sint verificanda, si pars
opponat, parte vero non opponente ea solum de-
bent iustificari, quorum falsitas vitiat gratiam,
vel quorum expressio facilius mouit Principem
ad concedendum, *ibid.* nu. 43.
  - 2 Narratiua non est in omnibus verificanda quan-
do agitur possessorio recuperanda, & retinenda,
sed in iudicio recuperanda sufficit ostendere so-
lam possessionem, & titulum coloratum; In pos-
sessorio autem retinendae satis est probare posses-
sionem etiam sine titulo colorato, cap. 1. nu. 44.
  - 2 Narratiua plurium delictorum facta in Suppli-
catione in forma iuris, cum clausula (si de pre-
missis, seu altero eorum constiterit &c.) debet
verificari quo ad omnia delicta narrata, si ver-
ba illa, (seu altero eorum &c.) sint casata prout
fieri solet, cap. 1. nu. 68.
  - 2 Narratiua gratiae habens clausulam, (ut asseritur)
vel cu clausula (sicut accepturus,) vel (sicut in-
telleximus) non est verificanda, cap. 1. numero
93. & 94.
  - Item neque narratiua intrusionis, *ibid.* nu. 95.
  - Item nec narratiua, quae habet iuris praesumptio-
nem pro se, *ibid.* nu. 96.
  - 2 Narratiua, quod beneficium est seculare non de-
bet iustificari, nisi Papa prouiderit de eo, quate-
nus per seculares obtineri consueuerit, cap. 1.
num. 98.
  - Item nec narratiua, quod beneficium non est cu-
ratum, sed simplex, & residentiam personalem
nan requirens, *ibid.* nu. 99.
  - Narratiua non est verificanda, quando gratia
per 30. annos apparet obseruata, & executioni
demandata, cap. 1. nu. 101.
  - 2 Narratiua iustificatio praesumitur, quando in-
trat regula de trienniali ea autem cessante re-
quiritur spacium 30. annorum, *ibid.* nu. 103.
  - 2 Non requiritur etiam si versetur in gratia ad
postulationem partis, quando Princeps non vult,
quod de subreptione, & obreptione dari possit,
cum clausula sublata, &c. secus si clausula su-
blata non sit adiecta, cap. 1. numero 104. 105.
& sequenti.
  - Idem est si cum clausula sublata non adsit clau-
sula,

I N D E X.

- sula, quod de subreptione, &c. sed alia equipollens, veluti quod non possit contravenire, ibid. num. 108.*
- 2 Narratiua gratia, quae potius debuit retrahere Principem ad concedendum, non est verificanda, cap. 1. nu. 123.
- Item neque narratiua litterarum, quae aliquis sit approbatus, & idoneus rapertus, cum semper ante expeditionem recipiatur probatio, ibidem num. 124.*
- 2 Narrata omnia sunt verificanda, quando exprimentur, ut Papa facilius inducatur ad gratiam concedendam; praesertim quando plura exprimat ad aggrauandam personam possessoris, & agitur non solum ad effectum priuationis, sed etiam adiudicationis, cap. 1. n. 127. & 128.
- Narratiua plurium, quorum unum venit qualificatiue ad aliud requirit iustificationem utriusque, ibid. nu. 129.*
- Narratiua consistens in facto proprio non est verificanda, nisi sit narratiua aetatis, ib. nu. 130 & 131.*
- Item facta in gratia auctoris a successore in beneficio non debet instificari, siue utatur dicta gratia agendo, siue excipiendo, quando praecessor fuit pacificus possessor triennalis, ibidem, nu. 132. si autem non possedit pacifice per triennium, successor tenetur illius gratiam iustificare, etiam si de illa opponat excipiendo tanquam de iure tertij ad excludendam intentionem agentis, ibid. nu. 134. & 135.*
- Narratiua cause in gratia, seu rescripto facta non est verificanda, quando constat de re, cuius causa, vel demonstratio dicitur, nisi sit talis, sine qua impetrans gratiam non obtinisset, vel nisi sit posita sub conditione, ibid. nu. 145.*
- Narratiua consistens in mente, vel animo impetrantis, si aliter iustificari non possit, probatur per solum iuramentum, ibid. nu. 148.*
- Narratiua Principis de facto proprio plene probat, secus si narratiua sit de facto alieno, quia tunc etiam facta Motu proprio non probat, sed transfert onus probandi in aduersarium, ibid. nu. 166. & 167.*
- Narratiua Principis facta in gratia ad postulationem partis, quando est narratiua facti proprii in qua Princeps, principaliter se fundat, non est verificanda, ibid. nu. 174.*
- Idem est in narratiua de facto alieno in qua Princeps fundat gratiam, quae licet non proleat, inducit tamen praesumptionem pro impetrante, quae transfert onus probandi in aduersarium, ibid. nu. 175. & 176.*
- Narratiua Papa super eo, quod verisimiliter ignorat non transfert onus probandi in alium, sed ab ipso impetrante est iustificanda, ibidem, num. 177.*
- Narratiua vacationis tanquam de beneficio reseruato per prouisum a Papa non plene, & concludenter probari debet, quando nec ordinarius, vel alius praetendens collationem ad se spectare, aut ab illis prouisus se opponit, etiam si in prouisione Papa ad sit clausula (dummodo hac vice collatio ad nos pertineat) sed semiplena tantum probatio sufficit, cap. 1. n. 189. 191. 192. & 193.*
- 2 Narratiua gratiae regulariter plenam probationem non requirit, sed sufficit semiplena, cap. 1. num. 194.
- 2 Requirit plenam probationem, quo ad narrata, super quibus gratia fundatur, nisi agatur de re parui praedictij, cap. 1. nu. 195. & 196.
- 2 Negatiua promotionis seu dispensationis ab impetrante est iustificanda, cap. 1. num. 29. & 32. praesertim si sit expressa ad aggrauandam personam possessoris, ibid. nu. 35. Et si sit adiecta, ut qualitas narrata illegitimitatis, seu incompatibilitatis omnia cum illa sunt verificanda, ibidem num. 33.
- 2 Negatiua cum dictione (aliquod) etiam in qualibet minima parte verificatur, cap. 25. nu. 11.
- 1 Negligentibus iura non subueniunt, sed necessitate rerum impeditis, cap. 52. nu. 41.
- 2 Negligentia, seu tradita creditoris non petendo quod sibi debetur, non sufficit ad praesumendam solutionem, cap. 67. nu. 36.
- 1 Nepos ex filia appellatione nepotum continetur, quando subiecta materia non repugnat, pagina 303. num. 2.
- Nepos ex filia quando extant nepotes ex linea masculina, quorum contemplatione mater excluditur, ipse quoque exclusus censetur, illis autem non extantibus non excluditur, si filia fuit de medio sublata, ibid. nu. 3. & 4.*
- 2 Nepotes ex filio gaudent eisdem iuribus, & priuilegijs, quae patri competebant, capitulo 105. numero 50.
- 2 Nepotes comprehenduntur in dispositione legis, vel statuti loquente de filijs, quando principaliter fauore filiorum facta est, licet in odium alterius redundet, cap. 105. nu. 51.
- 2 Neptis quando ex verisimili mente testatoris a substituto excludatur, cap. 49. nu. 1.
- 2 Neptis non debet esse melioris conditionis, quam filia exclusa, cap. 49. nu. 2.
- Declaratio, quando eadem ratio concurrat, secus si ratio exclusionis sit diuersa, quia tunc testator excludens filiam propriam ab vniuersali successione, non censetur neptem excludere, ibidem num. 11.*
- 2 Neptis ex filio posita in conditione patruo tacite praesertur, quando etiam ab intestato illum excludit, cap. 49. nu. 12.
- 2 Neptis aliquando est melioris conditionis, quam filia propria, praesertim, quando patris sui personam representat, & gradum ingreditur, cap. 49. num. 15.
- 2 Neptis per conditionem, si sine filijs, substitutum excludit, quando non apparet clare ex verbis testatoris, quod ipse fecerit substitutionem, ut bona conseruarentur in agnatione, capitulo 49. numero 20.
- 1 Nominatio, seu electio facta per patronos etiam de non clerico, valet, dummodo nominatus antequam praesentetur personaliter ordinario, sit clericus effectus, cap. 83. nu. 9. & 11.
- 1 Nominatio facta a patronis ad beneficium iuris patro-

I N D E X.

- patrimatus non tribuit ius aliquod nominato, seu electio, cap. 83. nu. 10.*
- 1 Notariatus officium est publicum auctoritate, & utilitate, vel saltem publicum auctoritate, cap. 46. num. 2.
  - Notarij iudicibus ordinarijs equiparantur, ibid. num. 3.
  - 1 Notarius assumptus, ut roget se cum alio intelligitur simul, & non in solidum, ibid. nu. 6.
  - Notarij vnus subscriptio sufficit, quando instrumentum datur in publicam formam, licet sit necessarium, quod duo interueniant in receptione, si partes ita conuenerint, ibid. nu. 7. & 8.
  - Item vnus notarius ex duobus simpliciter rogatis potest instrumentum publicare, quando alter est mortuus, vel se subscribere non potest, ibid. num. 9.
  - 1 Notarij scriptura quomodo sit recognoscenda, cap. 80. per totum.
  - 1 Si non sit authentica non sumit robur ex archiuo, quando in eo custodiuntur alia scriptura non authentica, cap. 81. nu. 22.
  - Item carens signo, & subscriptione non sumit robur ex filza, in qua adsunt alia scriptura non authentica, nisi concurrat adminicula, ibidem, num. 23.
  - Notarius aliquid attestando, quando remaneat nudus testis de auditu, ibid. nu. 4.
  - 1 Notarius, qui non fuit rogatus de instrumento, in eius extensione nihil addere, aut minuere potest in substantialibus, cap. 93. nu. 1.
  - Notarius rogatus de instrumento, si contrarium eius, quod in matrice est, apponit in extenso, corrigendum est instrumentum ex protocollo, etq; & non extenso danda est fides, secus si scripturae non sint repugnantes, quia tunc statatur pleniori, ibid. nu. 2. & 3.
  - Notarius potest in instrumento rogato addere ex se etiam ex interuallo, dummodo tamen id faciat tempore congruo, quo recordabatur de voluntate partium, ibid. nu. 4. & 5.
  - Notarius si scripserit in notula, seu matrice verba dubia, seu ceterata, potest ea declarare conficiendo instrumentum publicum, & tunc standum est instrumento extenso, quamuis notulam originalem non correxerit, ibid. nu. 6. 7. & 8.
  - 1 Notarij rogati extensio facta in instrumento publico praesumitur facta secundum voluntatem partium, de qua erat informatus, & illi magis standum est, quam extensioni factae ab alio notario, cap. 93. nu. 9. & 10.
  - 1 Notarij duo si non simul, sed simpliciter sint rogati, praesumuntur rogati in solidum, & sufficit quod vnus ex eis redigat instrumentum in publicam formam, cap. 46. numero 1. & lib. 2. cap. 29. nu. 15.
  - 2 Fallit de iure municipali, quando statutum aequiparat istos duos casus, videlicet quod Notarij sint rogati in simul, & quod simpliciter, cap. 29. num. 16.
  - Notarij quando creantur recipiunt facultatem limitatam, ut seruare debeant non solum solemnitates iuris communis, sed etiam Statutorum loci, ubi instrumenta conficiunt, ibidem, nu. 17. & cap. 106. nu. 1.
  - 2 Notarius, seu scriba conscribens contractum alienationis feudi sine Domini consensu amissione manus punitur, cap. 60. nu. 6.
  - 1 Notorium facti eundem habet effectum, quem habet notorium iuris, quod ad iurisdictionis exercitium, cap. 11. nu. 10.
  - 2 Nouatio hodie non fit, nisi expressè agatur, neque etiam ope exceptionis, cap. 56. n. 1. & 2.
  - Item non fit, quando secunda obligatio fuit facta citra praedictum priorum iurium, ac iura iuribus addendo, ibid. nu. 3.
  - Item non fit quando prima obligatio plus continet, quam secunda, ibid. nu. 4.
  - Item non fit, quando secunda obligatio fuit facta ad cautelam, maxime si sit praedicta nouantia, ibid. nu. 5.
  - 2 Nouatio prima obligationis inducitur non censetur, sed potius reformatio, quotiescumque secunda dispositio est cum suppletionem, vel diminutionem, cap. 56. nu. 11.
  - 2 Nouatio inducitur, quando in contrarium militat coniectura euidentem, & sufficit tacita voluntas, dummodo sumatur ex verbis expressis in dispositione, & stipulatio intercesserit, cap. 56. nu. 12. 13. & 14.
  - Nouatio per solum Chirographum sine stipulatione induci non potest, etiam si quis se obliget in plus, ibid. nu. 15.
  - Nouatio non fit ubicunque contractus se inuicem compatiuntur, nisi dicatur expressè, praesertim si in posteriori contractu apponatur clausula praeseruatua prioris contractus, ibidem, num. 16.
  - Nouatio dicitur facta etiam si id expressè actum non fuerit, quando contractus se non compatiuntur ad inuicem, dummodo sequens contractus valeat, ibid. nu. 17. & 19.
  - Nouatio non fit ubi actio est privilegiata, ut est actio de dote, etiam si stipulatio subsequens plus contineat, ibid. nu. 28. & 29.
  - 1 Nullitas sententiae proueniens ex non transportatione actorum prima instantia non excusatur praesumptione boni iuris, cap. 43. nu. 3.
  - 1 Nullitas contractus opponi potest, quamuis antea ad illius executionem actum fuerit, cap. 38. num. 3.
  - 2 Nullitas ex defectu iurisdictionis non intelligitur rescissa, licet per statutum nullitates simpliciter reijciantur, cap. 51. nu. 4.
  - Limita nisi statutum praefigat terminum ad dicendum de nullitate, quia post lapsum termini nullitas etiam notoria, & ex defectu iurisdictionis opponi non potest, ibid. nu. 5.
  - 1 Nullitas proueniens ex ventre instrumenti quamuis altiore indaginem requirat, impedit executionem etiam obligationis Cameralis, cap. 121. num. 36.
  - 2 Nullitas impedit executionem sententiae, quando incidenter proponitur, secus se principaliter, quia tunc fit executio firmo iudicio nullitatis, nisi Iudex Nullitatis praueuerit inbibendo ante-

I N D E X.

antequam aëtor executionem petat, cap. 12. nu. 42. 43. 44 & 45.

- 1 *Quod nullum est nullum producit effectum, cap. 78. nu. 5.*
- 2 *Numeratio pecunie probatur per attestationem Notarij, licet non adsit verbum, (numeravit) sed dicatur recepit in contanti, cap. 65. nu. 14.*

O

- 2 **O**bitus, quando agitur incidenter, & per viam replicationis probatur per publicam vocem, & famam, etiam quod non probetur tempus obitus, quando autem agitur de obitu principaliter, & sumus in materia obiectiva, veluti quando probatio tendit ad annullandam gratiam, tunc impetrans, qui se fundat in tempore obitus, debet plene probare illud tempus, cap. 1. numero 201. & 202.

Obitus, & gratia impetrationis beneficij per obitum, si eodem die concurrant, gratia presumitur precessisse, etiam si ex parte obijcientis probetur hora mortis, ibid. nu. 203. & 204.

Declara, ut impetrans beneficium eodem die obitus non teneatur probare impetrationem precessisse, dummodo sit derogatum regula Cancellaria de verisimili notitia, &c. alias si excipiat de dicta regula, ipsi incumbit onus probandi verisimilem notitiam obitus, & sic satisfecisse dicta regula, ibid. nu. 205. & 208.

- 1 *Oblatio verbalis sufficit ad excusandum debitorem a mora, quando creditor recusat recipere, cap. 57. nu. 1.*

Operatur etiam respectu futuri temporis, quando constat de animo creditoris, quod non vult etiam in futurum recipere, ibid. nu. 2.

Item sufficit in legato annuo donec creditor mutet voluntatem, ibid. nu. 3.

Oblatio verbalis, ut dicatur legitime facta, quot requisita requirantur, ibid. nu. 8.

- 1 *Oblatio sola sufficit ad evitandum penam caducitatis, quando ob canonem non solutum caducitas incurritur, ad effectum vero consequendi plenariam liberationem a canone emphyteotico, requiritur depositio, & consignatio, cap. 61. nu. 5.*

Non operatur etiam sequuta depositione, & consignatione, quando creditor iusta de causa recusat recipere, ibid. nu. 6.

Item non operatur, quando fit ab emphyteuta post aliquod tempus incurse caducitatis, vel fit parte non citata, nec in loco ubi fieri debet, item ubi non est facta de toto debito, ibid. nu. 7.

- 1 *Oblatio sola fructuum non sufficit, licet fructus sint illiquidi, ad effectum, ut clausula parito iudicato satisfactum dicatur, quidquid sit quando agitur de purgatione spoli, vel attentatorum, cap. 87. nu. 4. & 5.*

- 2 *Oblationes, vel elemosinae que fiunt imaginibus sanctorum in aliquo monasterio, vel loco clericorum regularium, ipsis religiosi acquiruntur, & non alijs, cap. 42. nu. 3.*

Oblationes factae imagini pietae in pariete alicuius privati non acquiruntur Domino parietis,

nec Episcopo, sed Rectori Parochialis Ecclesiae intra cuius limites domus sita est, ibidem numero 4 & 6.

Oblationes, quae sunt iuris spiritualis, a laicis percipi non possunt, nec consuetudo, seu praescriptio aliqua in contrarium illis suffragatur, ibid. num. 5.

Oblationes, quae fiunt Imagini pietae in aliqua capella, seu oratorio, aut ecclesia non curata, non debentur sacerdoti cuius est ecclesia, vel capella, sed iure parochiae pertinent ad Rectorem Parochialis ecclesiae intra cuius fines existit illa ecclesia, seu capella, ibid. nu. 7. 8. & 9.

- 1 *Obligatio generalis non comprehendit bona prohibita alienari, quando adsunt alia bona, super quibus verificari possit obligatio, praesertim ad effectum evitandae caducitatis, cap. 72. nu. 2.*

- 1 *Obligatio quando est perpetua, & perfecta, ita quod non pedeatur eius essentia ex mutatione personae in tertij praedictum non immutatur, cap. 77. num. 4.*

- 1 *Obligatio iurata non potest adimpleri per equipollens, cap. 88. nu. 19.*

- 1 *Declara quando factum est possibile, alioquin promittens praestando interesse liberatur, cap. 77. num. 20.*

- 2 *Obligatio rem tradi habet admixtam obligationem rem dari, cap. 19. nu. 2.*

- 2 *Obligatio quaecumque tam aëtiua, quam passiva transit ad heredes etiam tacitos, cap. 19. nu. 35.*

Obligatio camerale & processus illius vigore factus quibus exceptionibus impediatur, vide in verbo, exceptio.

- 1 *Observantia debet esse uniformis, cap. 13. nu. 15.*

- 2 *Observantia constitutionis presumitur, & ad probandum contrariam requiritur, quod aëtus, quibus contrarium probatur, habuerint effectum, & fuerint obtenti in contraditorio Iudicio, cap. 39. nu. 44.*

- 2 *Per observantiam, & diuturnitatem quadraginta annorum presumitur nova gratia, et confirmatio, cap. 99. nu. 5.*

- 2 *Observantia communis, seu consuetudo interpretativa inducitur absque temporis diuturnitate, cap. 100. nu. 22.*

- 2 *Observantia contractus est probanda ab eo, qui illum allegat, cap. 102. nu. 1. & 5.*

- 2 *Observantia statuti presumitur, nisi statutum sit contra ius, cap. 102. nu. 4.*

- 2 *Observantia contractus, quando agitur de praesumenda confirmatione Apostolica, ob temporis antiquitate, iuncta observantia, debet probari clare, & aperte ab eo, qui illum allegat, non autem per presumptionem, cap. 102. nu. 5.*

- 2 *Offendens clericum, credens illum esse laicum non incurrit sententiam canonis, si quis suadente, pag. 278. nu. 2.*

- 2 *Offendens mediatores rixae, quos non intendebat offendere, non punitur, pag. 278. nu. 3.*

- 2 *Officia ad vitam duratura in legitimam computantur, cap. 86. nu. 15.*

- 2 *Officia omnia monasterij, & administrationes sunt manualia ad nutum Abbatis, c. 35. nu. 140.*

I N D E X.

- 1 *Officium Vicarij post obitum Episcopi expirat*, cap. 55. nu. 28.
- 2 *Officium iudicis nobile ex sola equitate conceditur*, cap. 67. nu. 6.
Item præscribitur spacio 40. annorum ibidem numero 7.
Item tollitur per præscriptionem statutariam, ibid. nu. 4. & 5.
- 2 *Omissio solemnitatis reddit actum ipso iure nullum*, etiam si statutum non habeat clausulam annullatiuam, dummodo contineat causam perpetuam & prohibitionis, cap. 29. nu. 7.
- 1 *Onera qui non subeunt, nec beneficijs statutorum gaudent*, cap. 9. nu. 2.
- 1 *Onus quando pluribus in eodem gradu institutis simpliciter imponitur, censetur omnibus impositum, nisi in conditione grauaminis de aliquo fiat mentio, quia tunc ille solus grauatus censetur, & non alij*, cap. 76. nu. 8. & 9.
- 2 *Onus, seu grauamen iniunctum sub certa conditione, sub contraria ademptum censetur*, cap. 103. nu. 3. & 11.
- 1 *Opinio irrationabilis, & contra mentem testatoris non attenditur*, cap. 58. nu. 23.
- 1 *Opinio communis, quod renouatio emphiteusis debeat fieri cum eisdem pactis, cum quibus facta fuerat prior inuestitura, declaratur*, cap. 3. num. 6.
- 1 *Opinio, quod Agnatis renouatio non sit facienda, quando tempore petitionis res non erat integra reprobatur*, cap. 3. nu. 23.
- 1 *Opinio Ioannis de Anan. Bolognini, & Cozadini, quod attendenda sint statuta loci, ubi bona sunt sita pro maiori parte declaratur procedere ad effectum additionis hereditatis, non autem ad effectum exclusionis ab hereditate*, cap. 9. nu. 12.
- 1 *Opinio Iasonis, & Riminaldi Iun. quod ad minuendam legitimam matris sufficiat, ut frater præteritus faciat concursum ab intestato*, reprobatur, cap. 10. nu. 3.
- 1 *Ab opinione communi receditur, quando conuincitur per concludentem rationem*, cap. 31. nu. 4.
- 1 *Opinio Baldi in l. præcibus nu. 41. C. de impub. & alijs substat. reprobatur*, cap. 33. nu. 14.
- 1 *Opinio Socin. iun. & Emanuelis Costæ refellitur*, cap. 33. nu. 15.
- 1 *Opinio Baldi in conf. 84. lib. 4. approbatur per Rotam*, cap. 34. nu. 5.
- 1 *Opinio Oldradi, quod beneficium non dicatur curatum, quando cura apud plures residet, tanquam repugnans Concilio Tridentino non est tenenda*, cap. 52. nu. 5.
- 1 *Opinio Staphilei, quatenus confundit beneficia patrimonialia, non beneficijs iurispatronatus, reprehenditur*, cap. 53. nu. 10.
- 1 *Opinio collectoris in decis. 20. de præben. & decis. 4. eod. tit. in antiquioribus declaratur*, cap. 55. num. 62.
- 1 *Opinio Staphilei, quod ad præscribendum statum beneficij secularis indistincte sufficiant decem anni reprobatur*, cap. 55. nu. 71.
- 1 *Opinio quæ distinguit amplectenda est*, cap. 74. numero 1.
- 1 *Opinio Angeli, quod exemplo in Archiuio reperto standum sit, reprobatur*, cap. 81. nu. 19.
- 1 *Opinio Oldradi, quod valor consideretur iuxta locum, in quem collata est gratia, non autem ubi facta est, communiter reprobatur*, capitulo 94. numero 6.
- 2 *Opinio Rebuffi in praxi tit. quid sit & c. nu. 8. in fine reprobatur*, cap. 3. nu. 4.
- 2 *Opinio collectoris in decis. 1. de priuileg. in antiquis, quod in priuilegijs exemptionum requiratur subscriptio Cardinalium reprobatur*, cap. 9. num. 2.
- 2 *Opinio Angeli, in conf. 168. quod per ademptionem sub conditione factam intelligatur institutio facta sub contraria conditione, si scilicet non alienabit, reprobatur*, cap. 14. nu. 3.
- 2 *Opinio Baldi in l. voluntas, nu. 6. C. de fideicom. & in authen. si quas ruinas, C. de Sacros. Eccles. declaratur* cap. 25. nu. 20. & 21.
- 2 *Opinio Marsily in singul. 112. quod sit credendum unico etiam testi dicenti se fuisse subornatum, refellitur*, cap. 35. nu. 38.
- 2 *Opinio Milei in Repertor. in verb. pena decretalis auaritiæ, reprobatur*, cap. 35. nu. 49.
- 2 *Opinio, seu votum D. Robustriij relatum in decis. 578. num. 3. parte prima, diuers. reprobatur*, cap. 39. nu. 13.
- 2 *Opinio Angeli in l. 2. §. si rem, prope finem, de vsu capion. quod semel interrupta præscriptione statutaria, exclusa ulteriori, standum sit dispositioni iuris eommunis reprobatur*, cap. 67. n. 16.
- 2 *Opinio Berol in conf. 124. lib. 1. nu. 16. in fine declaratur*, cap. 75. nu. 32.
- 2 *Opinio Corni in conf. 265. lib. 1. & Soc. iun. conf. 64. sub numero 2. lib. 2. declaratur*, cap. 86. numero 15. & 18.
- 2 *Opinio Abbatis & Felini, quod iudex possit moueri ex his, quæ sunt extra acta, reprobatur*, cap. 107. num. 2.
- 2 *Opinio Couarruuiæ, quod debitor in Saluiano possit cogi ad solutionem, alioquin, quod pignus distrabatur, reprobatur*, cap. 117. nu. 29.
- 2 *Opinio Sforz. Odd. quod substitutio solum dicatur restricta ad bona testatoris, quando fuit facta cum dictione taxatiua tantum reprobatur*, pagin. 294. nu. 8.
- 2 *Opinio Bart. in l. Centurio nu. 27. de vulg. Quod quando testator substituit filio pupillo per verbum commune in omnibus bonis suis, vel in tota hereditate censeatur comprehensa pupillaris directæ reprobatur*, pag. 297. nu. 32.
- 1 *Oratorium simplex ex quibus signis cognoscatur*, cap. 55. nu. 8.
- 1 *Ordinarius potest aliquem ad concursum admittere non obstante, quod terminus ab eo præfixus sit elapsus, & aduersarius, qui comparuerat durante termino contradicat*, cap. 52. nu. 29.
- 2 *Ordinariorum appellatione comprehenduntur etiam inferiores Episcopo, quando materia est ipsis inferioribus adaptabilis*, cap. 15. nu. 13.
Reliqua in materia Ordinary, vide in verbo, Episcopus.
- 2 *Origo rei, & initium est spectandum*, pag. 290. n. 3.

- P**ACTUM renovationis in 29. annos adiectum in contractu emphyteotico intelligitur de prima renovatione ad tollendam infinitatem, pagin. 304 nu. 18.
- 1 Pactum, quod finita emphyteusi Ecclesia teneatur renovare proximioribus agnatis non valet, cap. 3. nu. 14.
- 1 Pactum aut consuetudo contraria accipienti in materia usurarum non prodest, cap. 67. nu. 6.
- 1 Pacta alicuius instrumenti, vel scripturae observans, illud instrumentum, seu scripturam approbare censetur, cap. 81. nu. 13.
- 2 Pactum, quod de damnis, & interesse statur iuramento partis, valet, & illi standum est, cap. 16. nu. 8.
Intellige secundum aliquos, quo ad quantitatem, quando alias constat de damno, ibid. nu. 9.
Illius vigore, quando summa, pro qua iuratur est considerabilis, iudex non debet deferre iuramentum, nisi concurrat coniectura, ibid. nu. 10.
Item habet locum, quamvis iurans non sit omni exceptione maior, ibid. nu. 11.
- 2 Pactum de retrouendendo cum hypotheca non prescribitur, nisi spacio 40. annorum, cap. 57. nu. 1.
- 2 Item pactum de retrouendendo quancumque, & perpetuo, spacio 30. annorum extinguitur, cap. 67. nu. 56.
- 2 Pactum prohibitorium hypotheca sine consensu Domini in contractu emphyteotico, intelligitur de re emphyteotica, in qua locator potest si vult preferri, non autem de ea, quae fit ad effectum edificandi, cap. 75. nu. 34.
- 2 Pactum, quod pensio debeat esse libera, & exempta ab omnibus expensis in contractu locationis licite apponi potest, pag. 286. nu. 15.
Non comprehendit damnum, seu periculum ex natura rei proveniens, ibid. nu. 16.
- 2 Pactum assecurationis capitalis inter socios fieri potest, etiam eodem contextu, quando pars lucri remittitur, pag. 287. nu. 21.
- 2 Pactum inaequalitatis in societate, videlicet, quod unus plus habeat altero, valet, si plus contulerit pecunia, vel opere, cap. 146. nu. 1.
Non valet, quamvis sit equalitas in lucro, quando inaequalitas provenit ex eo, quod plus unus contulerit, quam alius, reprobata opinione Corneli, ibid. nu. 2.
- 1 Papa non solet dispensare cum simoniacis, ut beneficium acquisitum per simoniam retineat, cap. 41. nu. 69.
- 1 Papa solus potest laicum reddere capace iuris spiritualis, cap. 95. nu. 21.
- 1 Papa concedens libertatem testandi illi, qui alias testari poterat, censetur ei remittere solemnitatem testandi, cap. 97. nu. 5.
- 1 Papa rescribens per verbum (Placet) censetur omnia concedere, quae non sunt cancellata, cap. 98. num. 1.
- 2 Papa sine consilio Cardinalium potest de rebus, quantumvis arduis statuere, cap. 9. nu. 3.
Papa credendum est praesertim in materia, in

- qua liberam potestatem habet, ibid. nu. 5.
- 2 Papa eodem contextu dans retentionem pensionis cum promotione ad Episcopatum, non facit novam gratiam, sed tantum remouet obstaculum styli impediens, quominus pensionarius possit ac nec viuit retinere pensionem, & tunc gratia non potest dici subreptitia, cap. 18. num. 36. & 37.
- 2 Papa scientia probari potest nedum per litteras, sed etiam per testes, ibid. nu. 41.
Item probatur ex clausula motu proprio, & de plenitudine potestatis, ibid. nu. 44.
- 2 Papa in beneficiis plenissimam habet potestatem, ibid. nu. 53.
- 2 Papa, seu alius Princeps in dubio non praesumitur velle derogare privilegio ex causa onerosa concessio, cap. 23. nu. 5.
- 2 Papa non cogitur dispensare, & gratiam facere, cap. 30. num. 7.
- 2 Papa concedens laicis privilegium, ut possint decimas percipere, nisi dispositioni cap. prohibemus de decim. specialiter deroget, aut saltem Conciliis generalibus in genere, actus dicitur nullus ex defectu voluntatis, cap. 38. nu. 41.
Amplia, quamvis in privilegio adsit clausula, (Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis,) & clausula (quorum tenores, &c.) quia non facta mentione de Conciliis generalibus, talis clausula intelligitur de Constitutionibus Apostolicis editis per solum Papam, ibid. nu. 43, & 44.
- 2 Papa non praesumitur habere notitiam iuris ex speciali concessione alicui competentis, sed eius tantum, quod ex iuris communis dispositione competit, cap. 40. nu. 23. & 34.
- 2 Papa vniens beneficia quomodo dicatur scire collationem ad aliquem spectare, cap. 40. nu. 33.
- 2 Papa reseruans beneficia nemini iniuriam facit, cap. 94. nu. 2.
- 2 Papa manus appositio inducit reservationem beneficiorum, ibid. nu. 5.
- 2 Papa procedens per viam declarationis nihil noui inducit, nec alteri praesudicat, cap. 94. nu. 52.
- 2 Papa per regulas Cancellariae non censetur velle inducere novas reservationes in praesudicium concordatorum Germania, nisi de eis expressam & specialem mentionem fecerit, cap. 94. nu. 44.
- 2 Papae reseruantur dignitates maiores post Pontificales in cathedralibus, & principales in collegiatis Ecclesiae Germania vigore concordatorum, etiam si sint electiuae, cap. 94. nu. 65. & 66.
- 2 Parrochia ex decem personis constituitur, quibus recedentibus manet parrochia habitu, licet non actu, & illis reuersis iterum dicitur parrochia habitu, cap. 95. nu. 2. & 7.
Non desinit esse parrochialis actu etiam si parrochiani, qui in parrochia habitant, ex aliqua causa, vel culpa ibi non recipiant Sacramenta, ibid. numero 3.
- 2 Parrochiae status non mutatur propter culpam, seu negligentiam Curati in administrandis Sacramenta parrochianis, qui ea de causa cogatur accedere ad alia loca, cap. 95. nu. 6.

I N D E X.

- 1 Parrochiani vnius ecclesia, licet audiant diuina, & sacramenta percipiant in aliena parrochia, non tamen efficiuntur de illa parrochia, nisi animo perpetua habitationis cum rerum substantia ibi fiant incolae & parrochiani, cap. 95. n. 5.
- 1 Parrochus de iure communi habet fundatam intentionem in perceptione decimarum ex omnibus praedijs existentibus in sua Parrochia, cap. 11. num. 12.
- 2 Item super omnibus obventionibus spiritualibus intra limites parrochia contingentibus, cap. 42. num. 6.
Parrochus an, & quando manuteneri debeat in possessione exigendi decimas, vide in verbo, manutentio.
- 1 Parrochus non tenetur probare decimas sibi competere, sed onus huius probationis incumbit contrarium asserenti, & ius commune contra se habenti, cap. 11. nu. 14.
- 2 Parrochus potest deputare laicos, ut nomine suo oblationes, & dona percipiant, & custodiant, dummodo illa non percipiant de altari, cap. 42. num. 11.
- 2 Parrocho tantum decimae, primitiae, & oblationes debentur, non autem alijs clericis in ecclesia seruientibus non obstante consuetudine in contrarium, cap. 54. nu. 3. & 4.
- 2 Parrochus, ut iura parrochia consequatur, sufficit, quod per eum non stet, quin ministraret ecclesiastica sacramenta, cap. 95. nu. 4.
- 2 Parrochus habet ius sepeliendi omnes intra parrochiam degentes, etiam si sint exteri, & forenses habentes hospitium in ciuitate, cap. 95. nu. 9.
Idem est de viatoribus transfuntibus, nec habentibus hospitium in ciuitate, dummodo intra fines parrochia moriantur, reiecta opinione Glose, & aliorum nonnullorum, ibid. nu. 10.
- 2 Parrochus debet habere decimam fructuum, qui licite acquiruntur, & colliguntur intra fines parrochia absque diminutione, vel detractioe, quamuis praedium decimatorium duplicem fructum afferat in anno, cap. 95. nu. 14.
Itē quamuis praedium euertatur, & reducatur ad nouam speciem fructuum, ibid. nu. 15. & 16.
- 2 Parrochus exigens decimam solum de quadā specie fructuum, puta grani, vel olei, non amittit ius, & possessionem respectu decimae aliorum fructuum, imò talis possessio ei conseruatur etiam respectu fructuum, qui subrogantur in locum eorum, qui ex praedio decimali prius colligebantur, cap. 91. nu. 17.
- 2 Parrochus, vel alius nomine ecclesia potest agere contra Dominum, vel possessorem, etiam pro annis praeteritis, quibus decima soluta non fuit, c. 95. n. 18.
- 2 Parrochus decimam animalium habere debet, quando amplius non indigeat lacte, cap. 95. nu. 20.
- 2 Parrochus potest facere compositionem super modo soluenda decimam suae Ecclesiae, & talis compositio durat solū co viuente, nisi a Papa fuerit confirmata, cap. 95. nu. 31.
- 2 Parrochus non potest super decimis facere compositionem diminutiuae quantitatis cum laicis sine consensu Papae, cap. 95. nu. 32.
- 2 Parrochus potest prohibere possessoribus agrorum ne fructus percipiant, nisi eo, vel eius procuratore vocato, cap. 95. nu. 33.
Item inuito Domino, vel possessore praedij potest custodem apponere, qui fructus custodiat, ibidem nu. 34.
- 2 Participium resoluitur in relatiuum, & verbum temporis praesentis, pag. 292. nu. 12.
- 1 Pater relinquens dotem filiabus proprijs agnoscit proprium debitum, ideo alij filij non tenentur de fructibus dotare, cap. 25. nu. 8.
- 1 Pater simpliciter relinquendo filiae pro dote, etiam si apponat clausulam, pro omni, & toto eo, &c. censetur relinquere secundum dispositionem statuti cui se conformare censetur, cap. 28. nu. 6.
- 1 Pater, qui reliquit filio quantum sufficit pro legitima, liberè potest de suis bonis disponere, cap. 29. num. 40.
- 1 Pater permittendo, quod filius disponat de fructibus bonorum aduentitiorum, non censetur donare, sed remittere usum fructuum, cap. 58. nu. 3.
Pater sicut non potest expresse donare filio, ita nec tacite ibid. nu. 5.
- 1 Pater assignando filijs bona per diuisionem, in dubio censetur facere in administrationem, & in peculium, & inde acquisita sunt ipsius patris etiam si in diuisione dicatur, quod pater in perpetuum, & iure proprio quo ad proprietatem bona assignat, & liberam facultatem disponendi concedit, sicut si essent patres familias, cap. 58. nu. 1. & seq. & nu. 6. 8. 10. & 13.
- 1 Pater emendo feudum pro se, & filijs, ita quod primogenitus succedat, videtur ordine successiuo quarere, & conditionaliter si primogenitus, & filij superuixerint patri, cap. 65. nu. 1.
- 1 Pater recipient emphiteusim pro se, & filijs suis post mortem suam, videtur tacite donare ipsis filijs, et sic filij veniunt potius ex donatione, quam ex successione, cap. 65. nu. 5.
- 1 Pater, qui emphiteusim accepit pro se, filijs, & nepotibus non potest de illa in praedictum filiorum disponere, quando eam acquisiuit titulo lucratiuo, & ex liberalitate concedentis, secus si acquisiuit titulo oneroso, cap. 74. nu. 2.
- 2 Pater in filios sola correctione extraiudiciali utitur, nec potest in forma iudicij procedere, cap. 35. nu. 137.
- 2 Pater renuncians feudum in manibus Domini simpliciter, vel omnino, vel illud donans filio, ut sit feudum nouum, amplius non succedat, cap. 58. num. 3.
- 2 Pater filijs extantibus ex filia mortua tenetur reseruare bona materna, cap. 69. nu. 36.
- 2 Pater tenetur soluere debita contracta per filium ad effectum se alendi ante litem motam ipsi patri super alimentis, cap. 83. nu. 3.
- 2 Pater filio emancipato, cui antea certum quid loco alimentorum assignauit, & ille prodigaliter uiuendo illud dissipauit, alimenta iterum praestare tenetur, cap. 83. nu. 5.
- 2 Pater possidens maioratum ex causa ingratitudinis non potest priuare filium primogenitura, quae illi iure sanguinis defertur, cap. 90. nu. 1.

I N D E X.

- 2 Pater potest filium ingratum a legitima exheredare, cap. 90. nu. 7.
Pater non potest filium ingratum priuare ijs bonis, in quibus per fideicommissum succedit, ibid. nu. 12.
Pater potest priuare filium ingratum medietate honorum ei debita vigore consuetudinis Regni Neapolis, ibid. nu. 13.
Patris exhereditatio non nocet filio in bonis, quae non habuit a patre, sed ab Auo, ibid. nu. 2.
- 2 Pater feudatarius prohibitus de feudo testari per cap. 1. de success. feud. an intelligatur solum prohibitus de feudo disponere inter extraneos, an vero etiam inter liberos, cap. 120. nu. 2. & 17.
- 2 Pater potest feudum vni ex filijs relinquere, ita vt ceteri reuocare nequeant, dummodo ceteris liberis relinquat legitimam, secundum vnam opinionem, cap. 120. nu. 6. Sed contrarium defenditur, ibid. nu. 7. & seq.
- 2 Pater feudatarius non potest alterare naturam feudi in praerudicium agnatorum, ad quos feudum est reuersurum, nisi ipsi consentiant, cap. 120. nu. 7.
- 2 Pater non potest de feudo testari Domino non consentiente, nisi feudum sit francum, & liberum, cap. 120. nu. 8. & 9.
- 2 pater non potest sine consensu Domini vni filiorum praelegare feudum etiam nouum, nisi lex, vel pactum feudi aliud suadeat, cap. 120. num. 10. 11. & 12.
- 2 pater vbi viuatur iure francorum non potest secundo genito feudum dare, nisi primogenitus fuerit ingratus, cap. 120. nu. 13.
- 2 pater in feudo, in quo omnes filij aequaliter succedunt, non potest disponere, vt vnus filiorum habeat duas partes in feudo, alter vero tertiam, cap. 120. nu. 14.
- 2 pater potest feudum nouum, & etiam antiquum, dummodo sit hereditarium, vni ex filijs in totum legare cum consensu Domini, secus si feudum sit ex pacto, & prouidentia, cap. 120. nu. 15. & 16.
- 2 pater de feudo, in quo omnes filij aequaliter succedunt non potest disponere in praerudicium alterius filij, cap. 120. nu. 18.
- 2 pater dotans filiam in dubio de suo in totum dotasse censetur, & non pro medietate de bonis maternis, dummodo substantia illius sufficiat ad illam dotem, & tot bona non supersint, quae sufficiant ad legitimam aliorum filiorum, pag. 184. nu. 1. & 6.
Amplia etiam si filia, quando fuit nupta renunciauerit bonis paternis, & maternis, ibid. nu. 2.
Amplia 2. quamuis substantia patris ad dandam eandem dotem alijs filiabus non sufficiat, ibidem nu. 3.
Limita, nisi pater esset negotiorum gestor filiae, ibid. nu. 4.
- 2 pater soluens aliquid pro redimendis delictis filij, habentis bona aduentitia, quorum pater sit administrator, praesumitur soluisse de bonis ipsius filij, & non de proprijs, & solutum in portionem filij est computandum, pagina 184. numero 5.
- 2 pater per pupillarem non potest substituere filio seu nepoti emancipato, pag. 294. nu. 11.
- 2 Patientia sola dat ius institutis extra tempora, non ex institutione illa ex tunc, sed ex tali patientia ex nunc, cap. 33. nu. 14.
- 1 Patronus legitimam sibi debitam in bonis liberti non amittit, quamuis inuentarium non consecerit, cap. 23. nu. 7.
- 2 patronus Ecclesiae ab illius Rectore est alendus, licet non sit in summa egestate, sed solum ad inopiam vergat, nisi aliquid possideat, quo mediante aliomodeste possit, reiecta opinione Glossae, cap. 83. nu. 18. & 59.
Declaro, dummodo Rector tot fructus percipiat, qui supersint suis, nec non Ecclesiae necessitatibus, ibid. nu. 60.
- 1 In peculij concessione potest dari libera facultas administrandi, cap. 58. nu. 22.
- 1 Pecunia quando dicatur depositata ad effectum, vt competat actio depositi, cap. 7. per totum.
pecunia posita penes mercatorem in dubio praesumitur depositata, ibid. nu. 1.
Amplia etiam si non afferatur ad bancum a principali, sed ab alio eius nomine, ibid. nu. 2.
- 1 pecunia exacta per bancum de mandato Domini, & posita in eius creditum, non dicitur depositata, nec ad illam datur actio depositi, sed tantum mandati, cap. 7. nu. 3.
- 2 pecunia soluta a debitore secundo creditori a primo habente hypothecam anteriorem auocari non potest si bona fide fuit consumpta, secus si mala, cap. 36. nu. 1. & 8.
- 2 pecunia posteriori creditori soluta potest auocari ab anteriori, quando tempore solutionis par fuit omnium creditorum diligentia, & tamen posterior fuit gratificatus, cap. 36. nu. 3.
Item potest auocari, quando solutio fuit facta per decoctum, & non superest unde satisfiat anteriori, ibid. nu. 4.
Item potest auocari etiam a creditore anteriore priuilegiato, ibid. nu. 5.
- 2 pecuniae numeratio probatur per attestationem Notarii, licet non adsit verbum numerauit, sed dicatur, recepit incontanti. cap. 64. nu. 14.
- 2 pecunia soluta pro condemnato ad penam corporalem, potest actione negotiorum gestari repeti non obstante protestatione condemnati, ne illa solueretur, cap. 113. nu. 4.
- 1 Pensio ab Inferiore imponi non potest, nisi in certis casibus, & ex causa legitima, nec perpetuo, cap. 121. nu. 12.
- 1 pensio antiqua per translationem extinguitur, & noua creatur, cap. 22. nu. 16.
- 2 pensio non solet a Papa reseruari super beneficio iam collato, nisi de consensu beneficiati, cap. 1. num. 142.
- 2 pensiones decursa in vita pensionarij, & non soluta eo defuncto pertinent ad eius haeredes tam ex testamento, quam ab intestato, cap. 2. num. 1. & 3.
- 2 pensio non est beneficium ecclesiasticum, sed in mera temporalitate consistit, & equiparatur contractibus profanis, cap. 2. nu. 4. & 6.

Item

I N D E X.

- Item assignatur Laico, ibid. nu. 5.*
- Pensio referuata cum clausula (dummodo medietatem, seu tertiam partem fructuum non excedat (propter excessiuitatem non vitiatum, sed reducitur ad ipsam medietatem, vel tertiam partem fructuum, ibid. nu. 1.*
- Item pensionis translatio facta quo ad dimidiam partem fructuum usque ad eam partem, quae non excedit sustinetur, ibid. nu. 3.*
- 2 *Pensio potest cassari coram solo notario, cap. 18. num. 23.*
- Pensio semel extincta amplius non reuiuiscit, quauis ille, qui soluebat pensionem se de nouo obligat ad solutionem illius, ibid. nu. 24.*
- Pensio extinguitur de stylo per promotionem pensionarij ad Episcopatum, nisi Papa de retentionem omnium compatibilium eodem contextu cum ipsa promotione, quia tunc obstaculum stili remouetur & pensio est persoluenda, etiam si consistat in distributionibus quotidianis, & de hoc non sit facta mentio, ibid. nu. 33. & 35.*
- Pensio est compatibilis cum Episcopatu secundum ius commune, ibid. nu. 34.*
- Pensio per promotionem ad Episcopatum non extinguitur, nisi sequuta consecratione, & elapso termino trium mensum, qui dantur ad consecrandum, ibid. nu. 38. & 39.*
- Pensio secunda non facta mentione de prima est nulla ipso iure, nec reconualescit, licet prima extinguitur, nisi Papa habuerit notitiam de pensione antiqua, ibid. nu. 41. & 42.*
- Pensionis referuatio facta ad fauorem alicuius in collatione beneficij ualet, & sustinetur, licet collatio sit nulla vitio subreptionis, vel alio, ibidem num. 47.*
- Pensio referuata super fructibus, & distributionibus alicuius canonicatus non datur pensionario propter seruitium Canonici possessoris, sed ex gratia Papa, & ad illam percipiendam actio realis competit, ac etiam personalis contra quemcumque possessorem, ibid. nu. 51.*
- 1 *Pensionarius quando via executiua egit pro pensione, & obtinuit, si titularis appellat, commissio non datur, nisi cum clausula, sine praedictio legitima executionis, si iudex rite, & recte processerit, secus si excesserit modum in executione, quia tunc appellatio admittenda est, capitulo 21. nu. 19.*
- 1 *Pensionario non datur mandatum de manutenendo licet literae sint expeditae, quando non adest quasi possessio exigendi, cap. 22. nu. 13.*
- 1 *Pensionarius non constituitur in quasi possessione exigendi ex solutione pensionis per compulsionem, & metu censurarum facta, nisi soluens acquieuerit compulsioni, & protestatus non fuerit in actu solutionis, cap. 22. nu. 22.*
- 1 *Pensionarius ne, an uero titularis probare debeat valorem fructuum beneficij, ad effectum cognoscendi an pensio imposita subsistere possit, cap. 60. per totum.*
- 2 *Pensionarius facit fructus suos, & de illis potest disponere, tam inter uiuos, quam in ultima voluntate, cap. 2. nu. 2.*
- 2 *Item habet ususfructum etiam tempore mortis, & in eo locum habet tex. in l. defuncta, ff. de usu fruct. cap. 2. nu. 7. & 8.*
- 2 *Pensionarius, qui consensit cassationi pensionis, ad effectum, ut alteri referuatur, si erat in possessione exigendi, & dicta referuatio sit nulla, potest agere spolio contra beneficiatum negantem soluere pensionem occasione dictae cassationis, cap. 18. nu. 32.*
- 2 *Percutiens clericum credens illum esse laicum non incurrit sententiam canonis, si quis suadente, pag. 278. nu. 2.*
- 2 *Percutiens mediatores rixae, quos non intendebat offendere non punitur, pag. 178. nu. 3.*
- 2 *Periculum amissionis rei locatae ad locatorem spectat, non autem ad conductorem, quamuis conductor casus omnes fortuitos in se suscepit, pagin. 286. nu. 18.*
- 2 *Periti electi ad aestimandum ex eisdem rebus iudicare debent, ex quibus testes testimonium ferre, cap. 114. nu. 14.*
- 2 *Possunt relationem facere sine partium citatione, cap. 70. nu. 4.*
- 2 *Periurium circa proprium delictum in foro exteriori non punitur, cap. 35. nu. 69.*
- 2 *Periurium non incurritur a principali, quando procurator agit aduersus contractum iuratum absolute non obtenta, sed tantum processus est nullus, cap. 84. nu. 21.*
- 2 *Periurium a parte oppositum repellit agentem a limine iudicij, quando agitur ex eodem contractu, cuius vigore periurium intenditur, cap. 121. num. 83.*
- 2 *Periurium non retardat executionem, obligationis praesertim cameralis, nisi de illo liquido constet, cap. 121. nu. 84. & 86.*
- 2 *A periurio qualibet causa etiam leuis excusat, sicut etiam excusat a dolo, cap. 121. nu. 85.*
- 2 *Permutans beneficium ad illud redire potest, si ex altera parte permutatio compleri non possit, aut sit nulla ab initio, cap. 35. nu. 115.*
- 2 *Permutatio licet culpa unius dumtaxat ex permutantibus sit nulla, respectu tamen alterius sustinetur, cap. 35. nu. 116.*
- 2 *Persona minus dilecta non debet praeserri magis dilectae cap. 31. nu. 11.*
- 2 *Petitio facta in libello, ut bona restituantur, potest applicari etiam ad possessionem dictorum bonorum, cap. 75. nu. 12.*
- 2 *Petitio hereditatis datur etiam pro rebus, quarum defunctus testator habuit solam possessionem, vel detentionem pag. 301. nu. 5.*
- Item in petitione hereditatis uenit feudum secundum ueriores sententiam, ibid. nu. 1. & 3.*
- Limita, quando agitur aduersus filium, vel alium in inuestitura comprehensum, ibid. nu. 8.*
- Amplia dictum limitationem, ut procedat nedum uolente extraneo agere, sed etiam persona in inuestitura comprehensa, ibid. nu. 9.*
- 1 *Petitorium suspendi potest ubicumque agitur remedio possessorio, cap. 36. nu. 1.*
- Item potest suspendi tam in iudicium reintegranda, quam adipiscenda, ibid. nu. 2.*

I N D E X.

- 1 Petitorij suspensio operatur, quod iudicis ligata sint manus, ita ut in illo pronuntiandi facultatem non habeat, cap. 36. nu. 3.
- 1 Petitorio suspenso omnes probationes ad discolorandum titulum tendentes reiecta censentur, ibid. nu. 4.
- 1 Petitorij suspensio pluris fieri potest, & pluries quoque ab ea recedi, cap. 36. nu. 5.
- 1 Potest fieri nedum in prima instantia, sed etiam in secunda, & tertia, cap. 36. nu. 6.
- Item tam in causa profana, quam in beneficiali, ibid. nu. 7.
- 1 Petitorio suspenso probationes concernentes ipsum petitorium non preiudicant suspensioni, quando sunt facta ad iustificandum possessorium, cap. 36. nu. 8.
- 1 Petitorij suspensio habet vim protestationis, ut quidquid fit in causa, fiat solum ad effectum possessory, capitulo 36. numero 9. & libro 2. cap. 75. nu. 6.
- 1 Petitorium suspendi potest quamuis pars consenserit super ipso cognosci, cap. 36. nu. 10.
- 1 Petitorij suspensio operatur dummodo fiat ante conclusionem in causa in ultima instantia, quae est conclusio totius causae, & non alias, cap. 36. nu. 11.
- Declara nisi iudex, qui de causa cognoscit aliud ex iusta causa viderit expedire, tunc enim etiam post conclusum in causa suspensio petitorij admittitur, ibid. nu. 12.
- 1 Petitorij suspensio non admittitur, quando calumniosè petitur, cap. 36. nu. 13.
- Item non admittitur in secunda instantia, quando in prima quis obtinuit sententiam fauorabilem in petitorio, ibid. nu. 14.
- Petitorium trahit ad se possessorium, ibid. nu. 15.
- Petitorium non suspenditur in secunda instantia, quando sententia lata in prima in ipso petitorio ad fauorem aëtoris, habuit suū plenarium effectum, veluti si transiit in rem iudicatam, secus si sententia non habuit effectum, nec in rem iudicatam transiuerit, ibid. nu. 16.
- petitorij suspensio tertio venienti ad causam non nocet, dummodo ius tertij sit separatum a iure suspendentis, ibid. nu. 18.
- Non habet locum, quando periculum esset in mora, & sine scandalo suspensio fieri non posset, ibidem nu. 19.
- Item locum non habet in iudicij possessorijs, siue natura mixtis, ibid. nu. 20.
- Item nec admittitur, quando aëtor, qui prius intentauerat petitorium, petit illud suspendi, & de possessorio cognosci, ibid. nu. 21.
- petitorij, & possessory cumulatio locum non habet, quando utraque pars proponit remediū possessory retinendæ, ibid. nu. 23.
- 1 Pœna conuentionalis contenta in instramento pacis, quando locum habeat, cap. 89. nu. 1. & 11.
- 2 Pœna ob contumaciam illata cessat, contumacia cessante, cap. 34. nu. 10.
- 2 pœna decretalis auaritiæ, de elec. lib. 6. habet locum etiam in presentato, cap. 35. nu. 46. Itē procedit etiam respectu beneficiorum simplicium, ibidem nu. 47. Item locum habet etiam si institutio fuerit nulla ex defectu iurisdictionis, ibid. nu. 48.
- 2 pœna extrauagantis Iulij Papæ Tertij, quod accipiens possessionem beneficij ex sola supplicatione signata literis non expeditis, amittat omne ius, quod in beneficio habet, & de cætero sit inhabilis ad illud obtinendum, non habet locum in canonico, qui accepit possessionem canonicatus non capitulariter literis non expeditis, c. 35. nu. 55. Item non procedit quando possessio fuit capta a procuratore non habente mandatum speciale, ibidem nu. 56.
- Item locum non habet, si ex instrumento nõ constet fuisse in adeptione possessionis habitam relationem ad supplicationem, ibid. nu. 58.
- 2 pœna priuationis beneficiorum nunquam imponitur propter solam infordeſcentiam in excommunicatione, quæ fit lata ob debitum ciuile, sed alia arbitraria: Imò satis est, quod ex tali infordeſcentia oriatur confessio debiti, absq. eo, quod alia pena imponatur, cap. 35. nu. 63. & 64.
- 2 pœna priuationis locum non habet, ubi lex non disponit, cap. 72. nu. 6.
- 2 pœna amissionis falcidiæ ob non confessionem inuentarij est inducta propter præsumptionem subtractionis, cap. 72. nu. 7.
- 2 pœna statutaria non incurritur, nisi adsit dolus in specie, pag. 278. nu. 11.
- 2 pœna plus penitentium in iudicio quam eorū sint credita in desuetudinem abiit, pag. 282. nu. 8.
- 1 Penitentia nõ habet locum etiam per aliū actum retroſimilem, quando per contrauentionem alteri fuit ius quæsitum, cap. 5. nu. 11.
- Item nec, quando pœna ipso iure, vel facto committitur, ibid. nu. 13.
- 1 penitentia traditione facta etiam post solum constitutum locum non habet ad euitandam penam per alium actum retroſimilem, cap. 5. nu. 20.
- 1 penitentia locum habet in contractu alienationis rei Ecclesiæ ante beneplacitum Papæ, illo autem obtento partes non possunt amplius penitere, etiã antequam sequatur sententia per executores ferenda, cap. 14. nu. 1.
- 1 penitentia locum non habet in alienatione rei Ecclesiæ post obtentum beneplacitum, etiam respectu successoris, qui alienationi non consensit, dummodo beneplacitum fuerit impetratum in vita prædeſſoris, qui alienauit, cap. 14. nu. 5. Item locum non habet post factum consummatū, pag. 283. nu. 10.
- 2 penitentia in penalibus locum habet vsque ad sententiam, pag. 283. nu. 14.
- 1 Possessio capta a fideicommissario auctoritate propria non est legitima, quamuis protestetur se non facere animo inuadendi, cap. 1. nu. 7.
- 1 possessio vitiosa non purgatur per mandatum de manutenendo, ibid. nu. 8.
- 1 Capta a fideicommissario hereditate iacente est vitiosa etiam si sit capta auctoritate iudicis cap. 1. nu. 11. & 12.
- Item capta hereditate iacente debet a fideicommissario auocari, & dari heredi, ibid. nu. 13.

I N D E X.

- 1 *Possessio hereditatis non acquiritur ex apprehensione unius rei, sed omnium rerum apprehensio est necessaria, ibid. nu. 21.*
- 2 *Licentia ingrediendi possessionem propria auctoritate, quando tacite intelligatur concessa, cap. 1. nu. 25.*
- 1 *Possessio honorum ante liquidationem, & detractionem legitime, & trebellianica a fideicommissario capi non potest, cap. 1. nu. 31.*
- 1 *Possessio nemini est auferrenda etiam si iniuste possidere videatur, nisi fuerit citatus, ibid. n. 35.*
- 1 *Possessio honorum contra tabulas competit filijs legitimatis, cap. 6. nu. 2.*
- 1 *Non competit filio legitimo aduersus patris testamentum, quando adest statutum, quod legitimatus non possit succedere in bonis patris, nisi secundum voluntatem legitimantis, c. 6. nu. 13.*
- 1 *Possessio ex Carboniano edicto non datur, nisi illis, quibus honorum possessio contra tabulas competit, si essent preteriti, cap. 6. nu. 14.*
- 1 *Possessione sua non debet quis priuari lite pendente, cap. 11. nu. 22.*
- 1 *Possessio non coadiuuata titulo saltem colorato, non sufficit pro manutentione contra eum, qui habet iuris communis assistentiam, capitulo 11. numero 24.*
- 1 *Possessio sola vniuersalis sufficit pro manutentione, quando ius commune assistit possidenti, ibidem nu. 25.*
- 1 *Possessio vniuersalis manutenibilis acquiritur etiam per vnicum actum singularem, quando causa, vel priuilegium est vniuersale, cap. 11. nu. 33.*
- 1 *Possessio sola pro manutentione non sufficit, sed requiritur titulus saltem presumptus, quando is, cui ius commune resistit agit contra superiorem, cap. 11. nu. 16.*
- Declaratur quando de iuribus ad superiorem iure communi pertinentibus agitur, secus si ageretur de iuribus ad eum non spectantibus de iure communi, ibid. nu. 17.*
- Possessio unius prodest alteri eiusdem iuris consorti, & communiter possidenti, nec presumitur quis priuatiue eo iure uti velle respectu alterius ibid. nu. 50.*
- 1 *Possessio releuat, & suos parit effectus nedum quando est contra presumptionem iuris, sed etiam quando est contra ius, si sit alicuius temporis considerabilis, hoc est decennalis, cap. 11. nu. 55.*
- 1 *Possessio decennalis, vel longeva titulum presumpsum, & validum inducit, nisi appareat de inualido, vel prescriptio sit prohibita, cap. 11. nu. 56. 59. & 60.*
- 1 *Possessio longeva sufficit pro manutentione absque titulo, quando est pacifica, & iustificatur ex patientia illius, contra quem possidetur, cap. 11. nu. 57.*
- Non sufficit pro manutentione sine titulo, quando agitur contra superiorem, ibid. nu. 58.*
- Possessio ex priuilegio decimandi in toto aliquo territorio respectu fructuum, qui in eo alias nascebantur operatur, ut possidens manuteneri debeat etiam respectu noualium ex post re-*
- pertorum in eodem territorio, cap. 11. nu. 32.*
- 1 *Possessio testatoris tempore eius mortis presumptiue probatur, quando extrema ipsa probantur, videlicet emptio testatoris, & possessio eius heredis, cap. 12. nu. 12.*
- 1 *Possessio antiqua si probetur, potest allegari titulus concessionis, nec requiritur probatio de tempore possessionis vere, sed presumptiue, quod probatur per famam, cap. 17. nu. 10.*
- 1 *Possessio est facti, & sine facto non acquiritur, neque transfertur etiam si sit rerum incorporalium cap. 22. nu. 15. & 17.*
- Possessio seu quasi transferrentis pensionem, ut releuet translatarium ab onere iustificandi, & probandi, debet esse longissima, nempe triginta annorum, ibid. nu. 26.*
- 1 *Possessio ad effectum allegationis Lapi 89. in auctore requiritur, quod fuerit pacifica tempore eius obitus, & litigiosa non suffragatur, cap. 41. num. 47.*
- Possessionis causam nemo sibi mutare potest, ibidem num. 77.*
- 1 *Possessio, vel quasi iuris conferendi acquiritur etiam ex vnicâ collatione, quæ fuerit sortita effectum, cap. 55. nu. 25.*
- Acquiritur Episcopo etiam ex collatione facta per assertum Vicarium, ibid. nu. 26.*
- Item acquiritur Episcopo successori, licet collatio sit facta mortuo Episcopo predecesore ab eius Vicario generali, nisi constet, quod obitus predece-
ptus ad notitiam Vicarij peruenerit, ibid. nu. 27.*
- 1 *Possessio seu quasi validat actum, donec possidens a tali possessione amoueat, cap. 55. nu. 52.*
- 1 *Possessio seu quasi iuris presentandi non suffragatur, quando constat presentationem ad alium spectare ratione proprietatis, cap. 55. nu. 64.*
- Possessio vltima non prescripta non tollit titulum, & prescriptionem precedentem, ibid. nu. 68.*
- 1 *Possessio annalis non interrumpitur per mandatum de manutendo nullum ex defectu iurisdictionis, cap. 56. nu. 1.*
- 2 *Possessio annalis interrumpitur per solam executionem citationis cap. 56. nu. 5.*
- 1 *Possessio noua presumitur clandestina, & vitiosa, probata possessione anteriori, cap. 59. nu. 3.*
- 1 *Possessio probatis extremitatibus presumitur medio tempore continuata, cap. 59. nu. 7.*
- 1 *Possessio sola non sufficit in iurisdictionalibus, nisi etiam doceatur de proprietate, cap. 59. n. 14.*
- 1 *Item non sufficit sine titulo, quando petitur restitutio decimarum a laico, vel a clerico illas possidente in aliena parrochia, cap. 59. nu. 15.*
- 1 *Possessio non datur in matrimonio carnali, nisi probetur titulus matrimonij, capitulo 59. numero 16.*
- 1 *Possessio non sufficit absque titulo saltem colorato in beneficalibus, quando agens intentat remedium restitutorium, cap. 59. nu. 17.*
- 1 *Possessio non acquiritur ex sola recognitione coloni, quando possessio est plena, & ipse colonus alteri possidet, sed est necessaria expulsio coloni cum familia etiam a conspectu prædij, secus si possessio sit vacans, cap. 59. nu. 38.*

I N D E X.

- 1 *Possessio per simplex constitutum a colono transfertur si sit vacans, vel per quemcunque actum declaret se velle possidere nomine eius, qui possessionem sic vacantem ingreditur, quamuis aliquid verbis non exprimat, cap. 59. nu. 39. & 40.*
- 1 *Possessio in antiquis probatur ex instrumentis locationum etiam contra tertium, si locationes effectum sortita fuerint, cap. 59. nu. 46. & 47.*
- 2 *Possessio decennalis suffragatur etiam subrogato, quo ad ius, & possessionem defuncti, c. 1. nu. 39.*
- Possessio titulata in aliarum concursu praesertur, ibid. nu. 45.*
- Possessio in beneficalibus licet non acquiratur sine titulo operatur tamen, ut absque tituli productione manutentio concedatur, ibid. nu. 46.*
- Possessio praesumitur continuata usque ad mortem, nisi doceatur de interruptione, etiam stante intrusione alterius, dummodo possidens non habeat se pro spoliato, ibid. nu. 182. & 183.*
- 2 *Item possessionis continuatio praesumitur si is qui semel possedit asserat se hodie possidere, secus si neget, cap. 24. nu. 2.*
- 2 *Possessio etiam contra ius coadiuuata aliquo titulo releuat ab onere iustificandi gratiam, quando agitur in possessorio tantum, cap. 1. nu. 185.*
- 2 *Ex possessione praesumitur pro qualitate tituli respectu status, in quo possidens reperitur, quamuis de validitate ipsius tituli contrauertatur, cap. 1. nu. 186.*
- 1 *Possessio improba, & vitiosa, veluti capta lite, vel appellatione pendente nullum parit iuris effectum, nec liberat possidentem ab onere iustificandi, cap. 1. nu. 187. & 188.*
- 2 *Item non inducit aliquam praesumptionem pro possidente, cap. 92. nu. 11.*
- 2 *Possessione priuatus ex decreto nullo, debet restitui, etiam si sit tertius, cap. 6. nu. 4. & 6.*
- 2 *Possessio canonicatus capta non capitulariter literis non expeditis, non facit prouisum incidere in penam extrauagantis Iulij Papae Tertij, sed tantum nulla est, cap. 35. nu. 55.*
- Item possessio beneficij capta a procuratore ante expeditionem literarum, si non habeat speciale mandatum, non facit incidere Dominum in penam priuationis beneficij, ibid. nu. 56.*
- Item nec possessio capta per clericum literis non expeditis operatur penam priuationis, si ex instrumento adeptae possessionis non appareat fuisse in adeptione habitam relationem ad supplicationem, ibid. nu. 58.*
- 2 *Possessio capta vigore prouisionis Apostolicae non potest dici clandestina, & instrumentalis, & suffragatur etiam si alius deinde possessionem fuerit adeptus, cap. 64. nu. 2.*
- Possessio ciuilibus solo animo retinetur, & eius vigore manutentio conceditur contra detinentem naturalem pro illius recuperatione, ibid. nu. 6.*
- Possessio tam ciuilibus, quam naturalis amittitur ab eo, qui petit coram Iudice se restitui, ibid. nu. 7.*
- Possessio solo animo amittitur, & sine ea manutentio non datur, ibid. nu. 8.*
- Possessio, seu quasi exigendi per unicam solutionem acquiritur, licet de illa non constet, nisi per attestationem Notarij, qui illud asserat in instrumento, ibid. nu. 12. & 13.*
- Possessio presentati capta etiam auctoritate ordinarij instituentis lite, seu appellatione pendente, dicitur attentata, licet ordinarius non sit in lite, sed tantum ea controuertatur inter presentatos a diuersis patronis, ibid. nu. 17.*
- Amplia, quamuis possessio sit vacans, ibidem numero 18.*
- Item amplia, quamuis appellatum esset ab inuoliditate presentationis ob defectum presentationis unius ex presentantibus, ibid. nu. 19.*
- 2 *Possessio dicitur attentata si capiatur infra terminum datum ad appellandum, quamuis nulla adhuc appellatio sit interposita, capitulo 64. num. 21.*
- Amplia, ut talis possessio veniat sequestranda, donec super bono iure cognoscatur, ibid. nu. 22.*
- 2 *Possessio beneficij sequestrari debet, quando in curia Romana contra possessorem sententia fuit lata, cap. 77. nu. 2. Quod amplia, & limita pluribus modis, ut ibidem per totum capitulum.*
- 2 *Possessio, seu quasi ex remedio, l. fin. C. de edicto Diui Adr. tollen. non acquiritur si solum testamentum exhibeatur Iudici, sed productio in actis fieri debet, cap. 107. nu. 3.*
- 2 *Possessio defuncti non continuatur in heredem sine apprehensione, quando ipse defunctus corpore, & animo suo possidebat, & nullum extet statutum continuans possessionem, cap. 116. nu. 1.*
- 2 *Possessio transit in heredem per solam continuationem coloni heredis nomine, quando defunctus animo suo, & corpore alieno possidebat, cap. 116. nu. 2.*
- 2 *Possessio transit in heredem sine aliquo facto, quando defunctus alieno animo, & corpore possidebat, cap. 116. nu. 3.*
- 2 *Possessio transit ipso iure, quando adest statutum de continuanda possessione defuncti in heredem, caq. 116. nu. 4.*
- Amplia, ut stante dicto statuto interdictum etiam retinende competat heredi contra turbantem possessionem defuncti, ibid. nu. 5.*
- Limita primo, ut non procedat in bonis, quae a defuncto naturaliter tantum possidebantur, ibidem num. 6.*
- Limita secundo, quando possessio eat apud defunctum ex causa de sui natura non transitoria ad heredem, ibid. nu. 7.*
- Limita tertio, quando possessio naturalis fuit medio tempore ab initio occupata, nisi fuerit vera turbatio, ibid. nu. 8.*
- 2 *Possessio competens alicui pro indiuiso, licet ratione loci sit incerta, tamen ratione quota dicitur certa, pag. 298. nu. 44.*
- 1 *Possessio sola immemorabilis non operatur praesumptionem tituli, nec suffragatur laico possidenti decimas Ecclesiae, nisi concurrat, vel fama priuilegij, vel recognitio feudalis, cap. 11. nu. 61. & cap. 17. nu. 2.*
- Declara dummodo fama priuilegij probetur per aliquod tempus diuturnum, quod quantum sit remittitur arbitrio Iudicis, vel dummodo recognitio*

I N D E X.

- gnitio feudalis probetur per totum tempus, quo probatur ipsa possessio, *ibid.* n. 4. 5 & 8.
Reliqua in materia immemorabilis, Vide in verbo, immemorabilis.
- 1 Possessor triennalis per regulam aduersus omnes est tutus titulo suo, *cap.* 41. nu. 6.
  - 2 *Item iustificari aliquid non tenetur, cap.* 1. n. 102
  - 2 possessor bonæ fidei impensas factas in cultura potest petere, quamuis pauci, aut nulli fructus fuerint collecti, dummodo possideat ex titulo uniuersali, secus si ex particulari, *cap.* 108. num. 9. & 10.
  - 2 possessor bonæ fidei impensas a se factas eo tempore, quo erat in bona fide repetere potest, licet postea mala fides superuenerit, possessor autem mala fidei factas tempore mala fidei non repetit, quamuis bona fides superueniat, *cap.* 110. n. 43.
  - 1 possessor mala fidei non facit fructus suos, imò tenetur de extantibus rei vendicatione, & de consumptis condictione sine causa, *cap.* 55. nu. 55.
  - 2 Possessor mala fidei imponens fructus pro fructibus colligendis potest deducere, nisi per vim, & iniuriam fructus surripuerit, resecta opinione sarmientis, *cap.* 108. nu. 3. 4. & 5.
  - 2 Possessor mala fidei, quando impensas necessarias & utiles consequatur, & quando illas perdat, *cap.* 109. nu. 14. & 15. et *cap.* 110. nu. 41. & 42.
  - 1 Possessor sua possessione non priuatur ex immixtione iudiciali etiam cum colonorum recognitione, si iudex non ritè, nec rectè processerit. *c.* 50. nu. 37.
  - 2 Possessor dubitans de sua bona possessione meliorationes, & expensas tanquam bonæ fidei possessor deducit, quæ ante dubitationem, vel post fecit, illas autem quas fecit tempore dubitationis, deducit eo modo, quo mala fidei possessor, *cap.* 110. nu. 44.
  - 2 Possessor a sua possessione remoueri non debet nisi contra eum probatum fuerit, *cap.* 1. nu. 36.
  - 2 Possessor priuatus ex decreto nullo debet restitui, etiam si sit tertius. *cap.* 6 nu. 4. & 6.
  - 2 Possessor maioratus tenetur eius commoditate uti salua rerum substantia, & super hoc cautionem præstare, *cap.* 90. nu. 8.
  - 2 Possessor quilibet etiam iniustus habet ius offerendi, *pag.* 289. nu. 8.
  - 1 Possessoris conditio in pari concursu est melior, *cap.* 12. nu. 25.
  - 1 Possessori, ad effectum excludendi aduersarium, sufficit allegare, quod non venit per ius illius, *cap.* 86. nu. 36.
  - 2 Possessor mala fidei pro melioramentis habet retentionem, nisi in re aliena scienter adificauerit nullam habens causam a Domino, secus si causam habeat, vel ante impensam Domino denunciauerit ut rem repeteret, *c.* 112. n. 9. 10. 11. & 12. Idem est, in impensa necessaria, quam possessor non obstante eius mala fide etiam notoria iure retentionis recuperat, *ibid.* nu. 13.
  - Possessor tenetur fructus a se perceptos compensare cum melioramentis, quando nullum habet titulum, vel inualidum, ita ut fructus tempore, quo percepti fuerunt ad ipsum non spectarent,
  - secus si de dicto tempore res erat ipsius, licet esset restituenda in euentum alicuius conditionis, *ibid.* nu. 37. 38. & 39.
  - Possessor habens ius dominij facit fructus suos, nec tenetur illos cum meliorationibus compensare, etiam si postea per restitutionem in integrum titulus resoluatur, *ibid.* nu. 41.
  - 2 Possessor bonæ fidei fructus ex proprijs melioramentis perceptos etiam post litem contestatam lucratur contra Peregrinum, cuius opinio reprobat, *cap.* 112. nu. 54.
  - Item fructus melioramentorum facit suos si Dominus rei sit in mora restituendi quantitatem impensam, *ibid.* nu. 55.
  - 2 Possessor bonæ fidei fructus consumptos ante litem motam restituere non tenetur, nec cum melioramentis compensare, *cap.* 112. num. 58.
  - Declarat, nisi ex fructibus ipsis sit factus locupletior, etiam si fructus sint industriales, dummodo in iudicio uniuersali uersemur, *ibid.* nu. 59.
  - 2 Possessor bonæ fidei in iudicio particulari fructus industriales ante litem motam perceptos, quatenus locupletior factus sit, restituere tenetur secundum unam opinionem, sed contraria est magis communis, & in praxi seruatur, *cap.* 112. nu. 60. 61. & 62.
  - Limita, quando non accessorie, sed principaliter agitur ad ipsos fructus, quos quis principaliter petit tamquam spoliatus, *ibid.* nu. 63.
  - 2 Possessor non tenetur rem restituere, quando ex rationabili aliqua causa potest retinere, etiam si in re illa hypotheca, aut pignoris ius minime habeat, *cap.* 119. nu. 3.
  - Amplia procedere in creditore cuiuslibet rei, tam Chirographario, quam sine Chirographo, *ibidem* numero 2.
  - Item amplia, ut nec in iudicio spoliij sit facienda restitutio sine idonea cautione, quando ex restitutione sequi posset damnum irreparabile creditori, & illi non sit cautum in petitorio, *ibidem* numero 4.
  - 2 Possessor probans se possidere fundum communiter pro indiuiso cum alio dicitur probare, quod possidet totum fundum, *pag.* 298. nu. 36. Sed hoc declaratur, *pag.* sequen. nu. 45.
  - 2 Possidens rem sibi pro suo credito hypothecatam pro confirmatione suæ possessionis non tenetur alijs creditoribus offerre totum creditum, si excedat ualorem rei, sed ei sufficit offerre usque ad uerum pretium, *pagin.* 289. nu. 11.
  - Item non potest cogi ad accipiendam oblationem ab alijs sibi factam, nisi sit pro toto credito, *ibidem* nu. 12.
  - 2 Possidens pro indiuiso cum alio dicitur in qualibet gleba, & totam rem possidere *pag.* 298. num. 34. & 35. Sed quomodo hoc intelligendum sit, declaratur *ibid.* nu. 43. & seq.
  - 2 Possidens pro indiuiso rem aliquam cum alio, qui postea moriatur, dicitur continuare possessionem totius rei absque aliqua nouitate, nec potest dici continuare possessionem nisi in tota re *pag.* 298. nu. 37.
  - 1 Præcedentia illi debet dari, qui maiorem habet iuris-

I N D E X.

- iurisdictionem, cap. 69. nu. 13.*
- 1 *Præcedentia an de iure communi dari debeat Vicario generali supra capitulum in synodo diocesana, & quomodo ratione iurisdictionis ille dicatur esse supra Capitulum, & singulos de capitulo; & in quibus locis precedere debeat, cap. 69. per totam.*
  - 2 *Prælati inferiores habent facultatem procedendi in criminalibus contra personas de collegio non in forma iudicij, sed per modum correctionis, cap. 35. nu. 142.*
  - 1 *Prælati non tenentur adimplere inuestituram, a prædecessore factam de caducitate successionis, cap. 29. nu. 11. & 19.*
  - 1 *Prælati ius consistit in sola administratione, nec causatur ex successione, sed electione, c. 29. n. 20.*
  - 1 *Prælati non potest supplantare suum successorem in præueniendo ante tempus, ibid. nu. 21.*
  - 1 *Prælati tenentur facere Vassallo inuestituram realem, si feudum aperiatur viuo prædecessore inuestiente, cap. 29. nu. 22.*
  - 1 *Prælati etiam superior, & mediatus potest reuocare inuestituram factam de caducitate successionis, quamuis feudum sit vacaturum aliter quam per mortem possessoris, cap. 29. n. 23.*
  - 1 *In prælegatis non est locus executioni, nisi pro parte cohæredis, pro alia autem parte bona capiuntur iure hereditario, cap. 38. nu. 27.*
  - 1 *Præscriptio contra Ecclesiam regulariter debet esse quadragenaria, cap. 13. nu. 5. & lib. 2. cap. 9. num. 12.*
  - 1 *Aduersus præscriptionem quadragenariam, an detur restitutio in integrum ex capite ignorantia, & qualis ignorantia requiratur, cap. 16. per totum.*
  - 1 *Præscriptio longi temporis currit contra ignorantem, etiam si sciat ius sibi competere, & ignoret, factum, quo mediante competit sibi exercitium illius iuris, cap. 41. nu. 91. & 92.*
  - 1 *Præscriptio quadragenaria quando requiratur ad mutandum statum beneficij secularis, & quando sola decennalis sufficiat, cap. 55. num. 70. & 72.*
  - 2 *Præscriptio trigennaria, vel quadragenaria sufficit ad tollendam fidem præsumptam, cap. 51. numero 13.*
  - 2 *Præscriptio statutaria, quæ tollit actionem, tollit quoque officium Iudicis nedum mercenarij, sed etiam nobile, cap. 67. nu. 4. & 5.*
  - 2 *Præscriptio statutaria si per litem contestationem interrumpatur, non incipit de nouo, secus si fuit interrupta absque litem contestatione, quia tunc incipit currere alia noua præscriptio eiusdem temporis, quanti erat prima, cap. 67. nu. 9. & 11.*
  - 2 *Præscriptio statutaria subrogatur in locum præscriptionis 30. annorum, cap. 67. n. 14. & 26.*
  - 2 *Præscriptio statutaria currit etiam contra filium quia intra tempus a statuto præscriptum non petit supplementum legitime, cap. 67. nu. 17.*
Item locum habet etiam contra hereditatem iacentem, dummodo fuerit inchoata contra defunctum, ibid. nu. 19.
Item locum habet etiam contra debitorem ignoran-
  - tem, secundum communem, ibid. nu. 38.*
  - 2 *Præscriptio statutaria contra pupillum non currit, etiam si inceperit in vita illius, qui contraxit, cap. 67. nu. 25.*
  - 2 *Præscriptio statutaria Urbis contra negligentes petere debitum, habet locum etiam in actione tutelam, quamuis proueniat ex quasi contractu, cap. 67. nu. 2. & 3.*
Item habet locum contra clericos, ibid. nu. 20.
  - 2 *Præscriptio statutaria contra negligentes petere debitum non habet locum in actione reali, cap. 67. num. 27.*
Item nec in contractu census, ibid. nu. 28.
Item non habet locum, quando is, cui aliquid debetur ex vna causa, ex alia habet de bonis debitoris tantumdem in manibus, vel plus quam sibi debeatur, ibid. nu. 30.
Item non procedit in debito iurato, licet statutum sit confirmatum a Papa, ibid. nu. 31. & 35.
Limita, nisi statutum tollat fidem instrumento, ibid. nu. 37.
Item non procedit in debito, quod soluitur occasione tributi, ibid. nu. 41.
Item non procedit contra eum, qui petit debitum per viam exceptionis, ibid. nu. 42.
Item locum non habet in rebus dotalibus, nec cõprebendit mulieres pro dictis rebus etiam viuente marito, ibid. nu. 43.
Item non compræbendit augmentum ipsarum dotalium, ibid. num. 44.
Limita in fructibus dotis nondum date marito, dummodo obligatio non sit personalis si debitor fuerit in mora, ibid. nu. 45. & 47.
An locum habeat contra eum, qui petit quod suum est, vel sibi debitum ex causa spoli, ibid. nu. 49. & sequentibus.
  - 1 *Præsentatio ab vno ex compatronis facta aliorum possessionem præseruat, nisi fuerit facta priuatiue quò ad alios, cap. 55. nu. 33.*
  - 1 *Præsentatio ad beneficium potest fieri in vnum ex collitigantibus etiam lite pendente inter præsentatos, dummodo fiat in superstitem altero ex collitigantibus cedente, vel decedente, cap. 55. nu. 44. & 45.*
Declara, nisi propter nouum ius collatum in personam collitigantis lis citius finire possit, quo casu præsentatio in eum fieri potest, etiam quod alter non cedat, vel decedat, ibid. nu. 46.
  - 1 *Præsentatio ad beneficium institutione sequuta infringitur, quamuis postea euincatur ius patronatus ab ipso præsentante, & declaretur ipsum non fuisse patronum, cap. 55. nu. 50.*
  - 1 *Præsentatio facta de clerico absente ad beneficia non valet, cap. 83. nu. 1.*
  - 1 *A patrono absente fieri potest per litteras, cap. 83. num. 2.*
  - 1 *Facta de clerico absente valet, quando a præsentato intra tempus datum ad præsentandum fuit ratificata, & per ordinarium admissa, cap. 83. nu. 3.*
  - 1 *Item valet, quando præsentatus est taliter notus habenti illum instituere, ut examinatione non egeat, cap. 83. nu. 3.*

I N D E X.

- 1 Declara dummodo sequatur acceptatio presentati infra tempus, & admissio ordinarij, bis autem deficientibus, aut aliter ipsorum presentatio non sustinetur, cap. 83. nu. 5.
Item declara nisi detur concursus plurium presentatorum, quo casu notitia presentati non sufficit, sed examen omnino requiritur, licet alia requisita concurrant, ibid. nu. 6.
- 1 Presentatio facta ab eo, qui iam amisit propter crimen heresis ius presentandi, & omnia alia eius bona, non valet, etiam si ille per abiurationem fuerit absolutus, cap. 83. nu. 13. & 14.
- 2 Presentatio a patrono facta ad beneficium iuris patronatus, quod putabat vacare, cum tamen non vacaret, licet sit nulla ab initio, tamen a die, quo beneficium verè vacat, sumit vires, nisi probetur patroni mutata voluntas, cap. 33. numero 5, 6. & 20.
Item reconualescit a die, quo beneficium verè vacat, quando patroni continuo prosequuti sunt litem super admissione, & validitate eorum presentationis, ibid. nu. 21.
- 2 Presentatio ita fieri potest quando beneficium iuris patronatus vacat per resignationem, sicut quando vacat per obitum, cap. 33. nu. 18.
Item fieri potest si beneficium vacet de iure, licet non vacet de facto, ibid. nu. 19.
- 1 Presentatus ab eo, qui habet pro se ultimum statum, & sic quasi possessionem presentandi praefertur presentato a vero patrono, capitulo 55. num. 12.
- 1 Presentatus licet alias fuerit approbatus ab ordinario, tamen pro beneficio acquirendo iterum examinari debet, cap. 83. nu. 7.
Amplia quamvis alias approbatus fuerit respectu beneficii curati, quia si presentetur ad aliud adhuc debet de nouo examinari, ibid. nu. 8.
- 1 Praesentes non possunt recedere, quando ad electionem faciendam aliquis vocatur, nec veniat ad diem per capitulum assignatum, & capitulum dicat expectandum, cap. 52. nu. 31.
- 2 Presentibus distributiones quotidiana regulariter accrescunt propter absentiam aliorum clericorum, nisi in fundatione, vel statuto dicatur, cuiuslibet certum quid distribuendum esse, quia tunc nihil ultra distribuitur, cap. 32. nu. 20. & 21.
- 1 Praesentia in feudalibus an inducat consensum, c. 39. nu. 24.
- 2 Praeservatio iurium non tribuit ius de nouo, sed solum conseruat antiquum, cap. 56. nu. 24.
- 2 Praetium iustum rei dicitur ad quod ascendit annuus redditus viginti annorum secundum communem, pag. 287. nu. 23.
- 2 Praetium rei in venditione potest in arbitrium alterius conferri, cap. 70. nu. 1.
Praetij declaratio per Arbitratorem, cui fuit commissa, fieri potest absque partis citatione, licet in discussione negotij citatio sit necessaria, ibidem num. 2. & 3.
- 2 Praetium solutum ab uxore in emptione alicuius rei ex pecunijs viri solutum praesumitur, etiam si marito praesente uxor emat, & praetium soluat, cap. 82. nu. 1. & 2.
- Limita, nisi etiam ultra praesentiam mariti asseratur in instrumento uxorem soluere de proprijs pecunijs, ibid. nu. 3. & 5.
- 2 Praetium rei, quando agitur de damno reficiendo, aestimari debet secundum tempus, quo damnum fuit illatum, cap. 16. nu. 7.
- 2 Praetium seu valor ususfructus, qui in testamento relinquitur, aestimatur de tempore obitus testatoris, quid tempus attenditur, non autem futurus euentus durationis, & perceptionis fructuum, cap. 86. nu. 14.
- 2 Praetium rei legata ab herede praestari debet legatario iuxta arbitrium boni viri, quando res ipsa redimi non potest, vel eius redemptio est sui natura difficilis, cap. 105. nu. 1. 2. & 3.
Limita primo nisi testator ignorauerit rem alienam esse, quia tunc legatum non valet, nisi persona coniuncta sit factum, ibid. num. 7. Sed hoc ultimum declaratur, nu. 8. & 12.
Limita secundo, quando ex coniecturis apparet testatorem noluisse praetium relinquere ibid. numero 15. 16. & 17. ubi aliquot coniecturae recensentur.
- Limita tertio quando valor rei legata totam hereditatem absorbet, ibid. n. 23. & 26. Quae limitatio declaratur, nu. 27. & seq.
- 2 Praetium rei aestimari debet rem ipsam totam simul aestimando, non autem per partes, cap. 114. num. 12.
Praetium rerum immobilium preciosarum, quae fructus non reddunt, vel minores iusto valore, ut sunt Palatia, aestimari debet non ex redditibus, sed considerata materia, & forma, & quati eo in loco, eius qualitatis domus communiter venduntur, reprobata opinione Natte, ibidem num. 13.
- 2 Praetium rei melioratae, quod ab emptore conuenito hypothecaria persoluitur, quomodo aestimari debeat, cap. 112. nu. 17.
- 2 Praetium melioramentorum, quando Dominus ad illorum solutionem non tenetur, sed impendenti tantum conceditur abasio, aestimari debet, ac si melioramenta essent ab edificio separata, si autem Dominus soluere teneatur melioramenta, aestimari debet, prout meliorationes valent edificio iuncta, cap. 114. nu. 1. & 2.
Praetium melioramentorum, quando ex tempore fuit auctum, aestimari debet inspecto tempore, quo meliorationes factae fuerunt secundum unam opinionem, sed contraria, quod potius aestimari debeat inspecto tempore restitutionis rei, tenent Bart. & alij, & est communis, & verior opinio, ibid. nu. 3. 4. & 5.
- 2 Praetium melioramentorum (ubi minor, vel Ecclesia restituitur in integrum aduersus contractum) aestimatur attento tempore factae meliorationis, licet de tempore praesenti res sit praetiosior, secus si meliorationes ex tempore sint attritae, & minus valeant, quam fuerit impensum, quia aestimatur secundum tempus praesens, cap. 114. nu. 6. & 7.
Praetium melioramentorum aestimatur solum respectu eius, quod impensum fuit a principio, nec atten-

I N D E X.

- attenditur in eius incrementum, vel deterioratio, quando faciens melioramenta non pro se impendit, sed pro Domino, qui fructus percipit, ibid. nu. 9.*
- Aestimari debet inspecto tempore restitutionis rei, quando ille, qui melioravit est Dominus directus, vel utilis, ibidem, nu. 10.*
- 1 *Præsumptio solemnitatis, non potest fundari super actu præsumpto, cap. 13. nu. 14.*
Præsumptio confirmationis Apostolica in alienatione rerum Ecclesie quanto temporis spacio inducatur, Vide in verbo Confirmatio.
  - 2 *Præsumptio & fictio qualiter inter se differant, cap. 41. nu. 10.*
    - 1 *Præsumptio allegationis Lapi non tollitur per probationem tituli infecti, cum ex cursu temporis validus præsumatur, cap. 41. nu. 74.*
Declarat, nisi probaretur, quod ad utilitatem alterius auctor a principio possidebat, quo casu non præsumitur titulus diversus a causa dicte possessionis, ibid. nu. 75.
    - 1 *Præsumptio est, quod aliquis perceperit fructus magis ex causa licita, quam illicita ad euitandum spoliolum, & delictum, cap. 56. nu. 3.*
    - 1 *Præsumptio emancipationis ex cursu temporis inducitur, cap. 58. nu. 21.*
    - 1 *Præsumptio, quod qui olim possedit præsumatur possedisse tempore spoliationis in rebus mobilibus locum non habet, cap. 59. nu. 12.*
    - 2 *Præsumptio iuris operatur, ut qui illam habet pro se super negatiua narrata, releuetur ab onere illam probandi, cap. 1. nu. 31.*
    - 2 *Præsumptio solemnitatis ex lapsu temporis locum habet quando allegatur eo, ad cuius fauorem præsumitur, secus si ab eo negetur, cap. 24. nu. 3.*
    - 2 *Præsumptio quo ad unum connexum operatur, quod ad aliud, quando is, ad cuius fauorem præsumitur non negat, secus si neget factum proprium, ex quo oritur præsumptio, quia tunc ratio connexorum nihil operatur, cap. 24. num. 5. 7. & 8.*
    - 2 *Præsumptio l. cum acutissimi, C. de fideicom. habet locum, quod ad portionem proprii parentis, non quo ad portionem alterius, cap. 31. nu. 27.*
Item locum habet in portione, quæ ipsi patri, seu matri est purè relicta, non sub conditione, ibid. num. 28.
    - 2 *Præsumptio l. Quintus, de donat. inter virum, & uxorem, quod pretium, solutum ab uxore in emptio ne honorum, ex pecunijs viri solutum præsumatur, locum habet etiam si marito præsentem uxor emat, & pretium soluat, cap. 82. nu. 2.*
Limita, nisi etiam ultra præsentiam mariti asseratur in instrumento, uxorem soluere de proprijs pecunijs, ibid. nu. 3. & 5.
    - 2 *Præsumptio generalis, quod pecunia sit numerantis non tollit præsumptionem specialem, l. Quintus, de don. inter vir. & uxorem, cap. 82. nu. 4.*
    - 2 *Præsumptio l. Quintus, secundum aliquos non habet locum, quando est controuersia inter uxorem, & extraneum, siue tertium, cap. 82. nu. 7.*
    - 2 *Præsumptio, l. Quintus habet locum in vidua durante anno luctus, cap. 82. nu. 8.*
    - 2 *Item in vidua post annum luctus, si remansit in domo mariti, & bona filiorum administravit, cap. 82. nu. 9.*
Fallit si probetur ipsam aliunde potuisse acquirere, ut quia haberet alia bona, quam dotalia, vel esset negociatrix, ibid. nu. 10. & 11.
    - 2 *Præsumptio non debet capi, per quam actus redatur nullus, pag. 284. nu. 7.*
    - 2 *Præsumptio, quæ capitur ex restrictione ad bona testatoris, ut voluerit facere substitutionem omni tempore fideicommissariam, non admittit interpretationem in contrarium, nisi liquido appareat de contraria voluntate, pag. 295. n. 16.*
Præsumptio, seu coniectura desumpta ex affectione substitutorum ad induendam pupillarem ad exclusionem matris, non attenditur, ubi substitutio facta pupillo, est restricta ad bona testatoris, & facta per verba communia, ibid. nu. 19.
    - 2 *Primitiæ Parrocho tantum debentur, non autem alijs clericis in Ecclesia seruitutibus, cap. 54. n. 1.*
Item sunt de iuribus parrochialis Ecclesie, & illi debentur ratione Sacramentorum, ibid. nu. 2.
Amplia, ut primitiæ Parrocho tantum debeantur, quamuis consuetudo vegeat in contrarium, ibidem, num. 4.
    - 2 *In primitijs consuetudo attendi debet circa quantitatem, non autem respectu personæ, cui solui debent, cap. 54. nu. 5.*
    - 1 *Primogenitus, quando cum alijs fratribus feudum conferre teneatur, cap. 65. per totum.*
    - 2 *Primogenitus, qui solus debet succedere in feudo, cõsentiens, quod inuestitura fiat omnibus fratribus, sibi, & successoribus præiudicat, cap. 58. n. 4.*
Item sibi præiudicat in totum consentiendo inuestiri secundum genitum, ibid. nu. 5.
    - 2 *Primogenitus habens feudum ex pacto, & prouidentia de iure communi feudorum non potest præiudicare agnatis uiuentibus, vel inde conceptis, sed tantum nascituris, cap. 56. nu. 8.*
    - 2 *Primogenitus, iure primogenituræ sibi competente ex dispositione, vel priuilegio Principis per patrem, vel alium priuari nequit, etiam si aduersus patrem ingratus fuerit, cap. 90. n. 1. & 5.*
    - 2 *Primogenitus tantum de consuetudine in feudo iurisdictionali succedit, cap. 120. nu. 5.*
    - 1 *Princeps secularibus an possit prohibere ne in contractibus iuramentum apponatur, cap. 62. per totum.*
    - 1 *Princeps secularis non debet pati, ut peierantes uiuant, cap. 62. nu. 3.*
    - 1 *Princeps concedens libertatem testandi illi, qui alias testari poterat, censetur illi remittere solemnitatem testandi, cap. 97. nu. 5.*
    - 2 *Princeps dum in sua Constitutione aliquid refert tanquam gestum a se ipso, censetur approbare, & tacite disponere, cap. 8. nu. 7.*
    - 2 *Princeps in dubio non præsumitur uelle derogare priuilegio ex causa onerosa concessio, c. 23. n. 5.*
    - 2 *Princeps potest concedere feudatario in præiudicium primogeniti, ut ipse diuidat bona feudalia inter filios, cap. 28. nu. 1.*
    - 2 *Princeps potest legitimationem, seu aliud priuilegium a se concessum quandocunque præsertim per*

I N D E X.

- per viam legis vniuersalis reuocare, & multo magis modificare, seu limitare, cap. 30. n. 9. & 10
- 2 Princeps non presumitur habere notitiam iuris ex speciali concessione alicui competentis, sed eius tantum, quod ex iuris communis dispositione competit, cap. 40. nu. 23. & 34.
  - 2 Princeps concedens priuilegium contra ius commune censetur derogare nedum iuri communi, sed etiam sententia pro eo lata, cap. 85. nu. 17.
  - 2 Princeps quamuis soleat interpretari voluntates defunctorum, non tamen solet per clausulas generales illis derogare, cap. 88. n. 6.
  - 2 Prior conuentualis habens curam animarum tam in foro pœnitentia, quam iudiciali ipso iure pœnam priuationis incurrit, si intra annũ non promoueatur, siue habeat dictum Prioratũ in titulum, siue in commendam, cap. 35. num. 98. & 99.
  - 1 Prior in tempore est potior in iure, pag. 289. n. 5.
  - 2 Priuatio presupponit habitum, & acquisitionem, cap. 32. nu. 6.
  - 2 Priuatio beneficiorum ex quibus causis inducatur, & quando agitur de priuatione monaci, ad quem spectet cognitio, an ad Episcopum, vel potius ad Abbatem, cap. 35. per totum.
  - 2 Priuatio locum non habet, ubi lex non disponit, cap. 72. nu. 6.
  - 2 priuatio beneficiati etiam ob contumaciam inducit reseruatiõnem beneficiorum, quibus fuit priuatus, clausam in corpore iuris, cap. 94. n. 28.
  - 2 Priuatio iuris proprii propter utilitatem publicam tolleratur, cap. 120. nu. 4.
  - 2 Priuatus possessione ex decreto nullo debet restitui etiam si sit tertius, cap. 6. nu. 4. & 6.
  - 1 Priuilegium decimarũ, quod laicis conceditur an requirat speciale derogationem Concilij Lateranensis, vel Conciliorum generalium, cap. 19. per totum.
  - 1 Priuilegij causa debet attendi, & ea cessante cessat priuilegium, cap. 39. nu. 29.
  - 2 Priuilegium habens certam dispositionem, operatur, ut licet in eo fiat mentio per dictiones relationis de alijs priuilegijs, tamen opus nõ sit, quod illa appareant, cap. 1. nu. 146.
  - 2 Priuilegium repertum in registro aliarum Bullarum Papa, & ab eo solemniter extractum plenam fidem facit, cap. 9. nu. 1.
Habens subscriptionem officialium Papa plene probat non solum actum tunc gestum, sed etiam narrata per Papam, ibid. nu. 4.
  - 1 In priuilegijs exceptionum Papa subscriptio Cardinalium non requiritur, reprobata opinione Collectoris, cap. 9. nu. 2.
  - 2 Priuilegium non facta derogatione regula de iure quasito non tollendo, ad viam iuris communis non reducitur, & reductio aliter facta nõ valet, praesertim si priuilegium fuerit concessum ex causa onerosa, cap. 23. nu. 1. & 4.
  - 2 Priuilegium a Principe concessum, potest ab ipso quancumque praesertim per viam legis reuocari, & multo magis modificari, seu limitari, cap. 30. nu. 10.
  - 2 Priuilegium habens decretum irritans operatur a die data, etiam ante scientiam priuilegiati, & ita non valent retrogressa contra ipsum etiam ignoranter, si ipse decreto uti voluerit, cap. 39. nu. 7. & 9.
  - 2 Priuilegio priori per aliud subsequens nunquam derogatum censetur, nisi de illo fiat mentio, propter illius praesumptam ignorantiam, cap. 40. num. 24.
  - 2 Priuilegium habens clausulam, quod illi derogari non possit nec in genere, nec in specie, & quatenus ei derogetur eatenus confirmatum censetur, non tollitur per clausulas generales derogatorias, neque ex illa clausula, Etiam si opus esset de clausulis derogatorijs mentione expressam facere, cap. 40. nu. 31.
  - 2 Priuilegium concessum ad instantiam Regis, vel illius Oratoris nõ venit in derogatione generali priuilegiorum, & indultorum, cap. 40. num. 25. & 26.
Item nec concessum ad fauorem Vniuersitatis, ibid. nu. 27.
Item nec concessum ex causa onerosa, ibid. nu. 28.
  - 2 Priuilegium concessum Regi, vel alij iure speciali, non comprehenditur in derogatione etiam generalissima priuilegiorum alijs concessorum, etiam cum clausula ad instantiam Regum, & cum derogatione regula de iure quasito non tollendo, nisi specifica mentio de eo facta fuerit in derogatione, cap. 40. nu. 29.
  - 2 Priuilegia ex causa dotis mulieribus concessa competunt etiam sterilibus, cap. 69. nu. 12.
  - 2 Priuilegium, quod trebellianica detrabi non possit non datur loco, sed pie causa, cui relinquitur, cap. 72. nu. 21.
  - 2 Priuilegium legitimandi stantibus legitimis non intelligitur concessum, nisi in specie hoc dicatur, cap. 81. nu. 9.
  - 2 Priuilegium datum reducendi legitimatos in pristinum statum naturae, ita ut possint succedere, ac si de vero, & legitimo matrimonio nati essent, etiam cum filijs legitimis, & naturalibus, intelligitur, ut succedant solum cum legitimis, sed non excludant legitimos, cap. 81. nu. 10.
  - 1 Priuilegium Comitis palatini continens facultatem legitimandi in genere quoscunque spurios, incestuosos, nefarios, comprehendit vere quamlibet speciem spuriorum, incestuosorum, & nefariorum, cap. 15. nu. 7.
  - 1 Priuilegium Comitis palatini, in quo specialiter, & in individuo derogatum fuit Autben. quib. mod. nat. offe. sui. & fin. comprehendit etiam natos ex sacrilegio, & monachatu, cap. 15. nu. 12.
  - 2 Priuilegium exemptionis extenditur etiam ad bona acquirenda post concessionem, quando eius verba sunt vniuersalia, secus si sint solum indefinita, cap. 85. n. 1. 3. & 4.
  - 2 Priuilegium pendente lite impetratum non suffragatur, nec liti praedudicat, nisi de ea fiat mentio etiam si priuilegium Motu proprio fuerit concessum, cap. 85. nu. 8.
Limita, nisi lis esset turbida, de qua non esset facta mentio in Motu proprio, ibid. nu. 9.
  - 2 Priuilegium impetratum lite pendente valet lite

- lite finita, quando sententia fuit lata pro impetrante cap. 85. nu. 11.*
- Declarata, quando privilegium est generale, secus quando fuit specialiter impetratum in certa lite dolose, non ex simplicitate, & ignorantia, quia tunc licet non præiudicet liti, ea tamen finita sustinetur, ibid. nu. 12. & 14.*
- 1 *Privilegium impetratum lite pendente non faciens mentionem de iure illius, qui sententiam obtinuit non valet etiam lite finita, cap. 85. nu. 15. Valet quo ad litem noviter instaurandam, quando sententia fuit lata super eo, quod competebat, de iure communi, ibid. nu. 16.*
- 2 *Privilegium quantumvis generale impetratum lite pendente, non trahitur ad lites pendentes, & sic non comprehendit præterita, nec pendencia, sed futura, cap. 85. nu. 18.*
- 3 *Privilegium impetratum in materia, super qua fuit lata sententia, qua transiit in rem iudicatam, non valet quod ad ipsam sententiam, si nõ faciat de ea mentionem, cap. 85. nu. 19.*
- 2 *Privilegium tacitum, & fictum tollitur sublato privilegio vero, cap. 101. nu. 9.*
- 2 *Privilegium reuocationis attentatorum non egreditur personas, inter quas illa fuerunt commissa cap. 121. nu. 61.*
- 1 *Probans possessionem ex privilegio decimandi in toto aliquo territorio respectu fructuum, qui in eo alias nascebantur, iuuatur, ut manuteneri debeat etiam respectu noualium ex post reperiorum in eodem territorio, cap. 11. nu. 32.*
- 1 *Probatio fame privilegij an sit necessaria per spacium 40. annorum ante litem motam, vel minus tempus sufficiat ad effectum, ut immemorabilis in decimis laico suffragetur, cap. 17. per totum.*
- 1 *Probatio ex confessione resultat admittitur etiam contra presumptionem iuris, & de iure, cap. 41. num. 71.*
- 1 *Probatio est consequutio rei probata, capitulo 51. num. 10.*
- 2 *Probatio in liquidatione fructuum perceptorum, ad quorum restitutionem aliquis per rem iudicatam condemnatur, debet concludere per necessesse, non autem per possibile, secus si res iudicata condemnet ad fructus, qui percipi potuerunt, quia tunc probatio per possibile, & etiam præsumptiua admittitur, cap. 87. nu. 8.*
- 2 *Probatio per publicam vocem & famam sufficit, quando agitur de probanda vacatione seu obitu in mense Apostolico ad effectum reservationis beneficii, nec Ordinarius, aut prouisus ab eo est in causa, cap. 1. nu. 197. & 199.*
- 2 *Probatio plena illa dicitur, que secundum subiectam materiam est talis, cap. 1. nu. 198. Item probatio plena requiritur in re magni præiudicij, ibid. nu. 200.*
- 3 *Probatio plena, & concludens requiritur ad probandum simoniam, ubi agitur ad priuationem beneficiorum, si autem agatur tantum ad repellendum aliquem ab assecutione beneficii vobum obtenti, probationes leuiores sufficiunt, cap. 35. nu. 18. & 19.*
- 2 *Probatio ad probandum delictum debet de necessitate concludere, cap. 35. num. 29.*
- 2 *Probatio nec semiplena inducitur per famam, quando agitur de crimine etiam ciuiliten intentato, sed solum ex fama oritur indicium delicti, cap. 35. nu. 81. & 82.*
- Probatio concludens oritur etiam ex coniecturis, & præsumptionibus urgentibus, ibid. nu. 94.*
- Probatio exactissima non requiritur in materia beneficiati, sed sufficit ordinaria, dummodo sit plena, & concludens secundum subiectam materiam, cap. 35. nu. 95.*
- 2 *Probationes in causa conuentionis factæ, non prosunt in causa reconuentionis, cap. 107. nu. 8.*
- 1 *Probationes leuiores in iudicio retinenda sufficiunt, cap. 11. nu. 15.*
- 2 *Probationes contra auctorem factæ non nocent successoribus in maioratu, nisi in prosecutione, litis fuerit citatus saltem per proclama, vel aliquos actus fecerit, per quos sibi præiudicauerit, cap. 121. nu. 6.*
- Probationes etiam post sententiam admittuntur, quando tendunt ad corroboracionem probationum antiquarum, ibid. nu. 21.*
- 1 *Procuratores, vel delegati si plures adhibeantur simpliciter, non censentur dati in solidum, sed conuulsiim, cap. 46. nu. 4.*
- 1 *Procuratoris malitia, vel dolus Domino non nocet, sed eius tantum negligentia, cap. 86. nu. 15.*
- 1 *Procurator nudum in omittendo Domino præiudicat, sed etiam præiudicat rei iudicatæ faciendo actus positiuos, & iudice illos admittente, licet fuerit protestatus, cap. 87. nu. n. 37. & 38.*
- 1 *Procurator parte opponente debet mandatum producere, alias acta facta post dictam oppositionem non sustinentur, parte vero non opponente sufficit de mandato quancumque docere, cap. 92. nu. 1.*
- 1 *Procuratoris falsi acta veniunt annullanda etiã quod contra eum, in quolibet actu non fuerit protestatum seu repetita protestatio, cum non debere audiri, nisi dicto de legitimo mandato, cap. 92. nu. 5.*
- 2 *Procurator ad lites reuocatus censetur per comparicionem constituentis sine clausula, citra reuocationem, &c. cap. 26. nu. 1. Fallit si constituens nõ fecerit actum iudiciale, ibid. nu. 2. Item fallit, si constituens postea compareat in iudicio cum dicta clausula, seu protestatione, ibidem nu. 3.*
- 2 *Procurator non censetur reuocatus ex eo, quod per aliquot annos nihil gesserit, nisi de expressa reuocatiene mandati appareat contra Casirenses, cuius opinio reprobat, cap. 26. nu. 4.*
- 2 *Procurator accipiens possessionem beneficii ante expeditionem literarum, si non habeat speciale mandatum, non facit incidere Dominum in penam priuationis beneficii, cap. 35. nu. 56.*
- 2 *Procurator Dominus litis effectus post mortem constituentis potest litem prosecui, donec appareat, quis uellit esse heres, cap. 62. nu. 3.*
- Itẽ procurator Dominus litis effectus cuius mandatum durat, potest alium substituere, ibid. n. 5.*

I N D E X.

- 2 Procurator Dominus litis effectus nō potest litem prosequi post obitum constituentis in secunda, vel alteriori instantia, nisi mandatum illam explicitè comprehendat, vel habeat clausulam relevans, cap. 62. nu. 7.
- 2 Procurator ad exigendum non censetur habere facultatem quietandi, nisi facta reali solutione, etiam si habeat mandatum cum libera, cap. 93. num. 4 & 5.
- 2 Procurator ad exigendum si partem debiti recipiat, & quietantiam faciat de toto, non per hoc principali sunt sublata actiones contra debitorem, praesertim si in mandato dicatur, & de habitis, receptis, & recuperatis quietandum, cap. 93. num. 6.
- Procurator non habens mandatum speciale ad exigendum, si confitentur se recepisse pecuniam a debitore non praedudicat Domino, etiam si constet de numeratione, ibid. nu. 1.
- Procurator habens mandatum ad exigendum si confiteatur pecunias recepisse, non praedudicat Domino, nisi constet de numeratione, ibidem numero 2.
- Limita quando procurator non solum habet mandatum ad exigendum, sed etiam ad quietandum & exactum pecuniam constitendum secundum aliquos, sed contraria opinio est magis communis, ibid. nu. 3.
- Procurator habens mandatum ad exigendum, recipiendum, & per pactum debitorem liberandū, & componendum, si confiteatur pecunias recepisse, Domino praedudicat, ibid. nu. 8.
- Item confitens exegisse Domino praedudicat, si decretum iudicis interuenerit, ibid. nu. 9.
- Idem est, quando quietatio facta per eum continet actionum resson. m, ibid. nu. 10.
- Idem, quando essent adiecta verba aliqua, ex quibus denotaretur realis numeratio, ibid. nu. 11.
- Procurator generaliter constitutus ad omnia negotia Domini, ut sunt Instiores si confiteatur pecuniam a debitore recepisse, praedudicat Domino, ibid. nu. 12.
- Idem est, quando Dominus in mandato iurasset se ratum habiturum quidquid per procuratorem factum fuerit, etiam si in mandato adessent clausula appendicia, ibid. nu. 13.
- Procurator ad exigendum confitens pecunias recepisse, quando constat de fraude illius nūquam Domino praedudicat, ibid. nu. 14.
- 2 Procurator, qui amici sui filium defendit in iudicio, impensam non repetit, sed donandi animo, eam fecisse praesumitur, cap. 110. nu. 16.
- 2 Procurator vel scriba possunt retinere acta, & processus litis donec pro expensis eis solvatur quod debetur, cap. 112. nu. 3.
- 2 Procurator in causa criminali ad accusandū constitutus, debet habere speciale mandatum iurandi in animam constituentis, quod ipse constitues credit crimen expressum verum esse, & se illud posse probare, pag. 240. nu. 6.
- 1 Producens scripturā aliquam non intelligitur fateri contentia in ea, nisi quatenus scriptura illa per se probet, cap. 82. nu. 18. & 19.
- 1 Productio scripturae priuatae, vel copia simplicis nullam operatur confessionem producentis, cap. 82. nu. 18.
- 2 Productio actorum gestorum in una causa, debet fieri in alia, alias non probant licet sint facta coram eodem iudice, & inter easdem personas, cap. 107. nu. 1.
- 2 Productio testamenti, cuius virtute petitur immisio ex remedio l. fin. C. de edicto diui Adriani tolle. in actis fieri debet, nec sufficit si testamentum iudici tantum exhibeatur, capitulo 107. nu. 3.
- Productio instrumenti cuius vigore agitur debet fieri in actis illius notarij, qui causam tractat, nec sufficit fuisse factam in actis alterius notarij eidem iudici, & tribunali inseruienti, ibid. n. 4.
- Productio facta in iudicio limitate ad certum finem & effectum ad alium, & diuersum non operatur, ibid. nu. 5.
- Productio specialis actorum, quorum copia datur operatur, ut illa tantum sint de actis, & non reliquis processibus, ibid. nu. 6.
- Productio actorum gestorum in una causa, ad hoc ut probent in alia coram eodem iudice, & inter easdem partes, debet fieri etiam quando sumus in eadem instantia in genere, ibid. nu. 7.
- Productio facta ante litem contestatam in eadem instantia in genere, non probat etiam inter easdem personas, nisi fiat de nouo tempore litis contestata, ibid. nu. 10.
- Productio debet esse realis cum specificatione iurium, & termino ad opponendum, alias si sit solum verbalis, non suffragatur, ibid. nu. 11.
- Amplia, ut procedat etiam in causis summarijs, & ubi mandatur procedi de plano, & manu regia, ibid. nu. 12.
- Productio testium ubi fit in diuersa causa, electio est illius, contra quem producantur, an velit stare illorum depositionibus, vel testes repetere, nisi sint mortui, ibid. nu. 13.
- 2 Proemium declarat mentem disponentis, & rationem finalem inducit, cap. 77. nu. 51.
- 1 Prohibens alienationem sub certa pena applicanda alicui alteri, non potest penitere, nec reuocare suam dispositionem penalem, quando pena fuit commissa, cap. 5. nu. 12.
- 1 Prohibitio tepatoris ne ius, aut molestia alicui inferratur, intelligitur de vi, seu molestia facti non iuris, cap. 1. nu. 16.
- 2 Prohibitio alienationis tacita ex fideicommissio resultans, an tollatur ab expressa limitata ad certum tempus, cap. 4 per totum.
- Prohibitio alienationis usque ad certum tempus, quando cessatur permissum post tempus, ib. n. 2.
- 1 Prohibitio alienationis nuda ab omni causa, tam expressa quam tacita non attenditur, quamuis hereditas fuerit adita, cap. 72. nu. 6.
- 1 Prohibitio noua adiecta prohibitioni antiquae de non alienando ampliat dispositionem, cap. 95. num. 27.
- 2 Prohibitio alienationis non resistit venditioni, sed solum impedit dominij translationem, cap. 19. nu. 4. & cap. 65. nu. 4.

I N D E X.

- 2 Prohibitio alienationis expressa actum in contrarium factum reddit ipso iure nullum a principio, non autem tacita, cap. 61. nu. 4.
- 2 Prohibitio alienationis stans per se, & posita in parte testamenti separata a substitutione, inducit fideicommissum absolutum nedum in casu alienationis, sed etiam mortis, quando autem venit accessorie, & consequutiue ad substitutiones precedentes, non inducit nouum fideicommissum, sed a precedentibus substitutionibus regulatur, cap. 103. nu. 4. & 8.
- 2 Prohibitio alienationis iungitur substitutioni precedenti, quando statim post pupillarem substitutionem in eodem capitulo, & sub eodem verborum contextu immediatè per verba participia subsequitur, cap. 103. nu. 5.
- Item iungitur substitutioni precedenti, quando in prohibitione adest dictio repetitiua, tam in hereditate, & bonis apposta, quam in personis, ibid. nu. 6.
- Prohibitio alienationis subsequens, ubicumq; precedunt substitutiones expressè in certis casibus, censetur adiecta retento eadem themate, & facta ad corroborationem dictarum substitutionum, ut arctet prohibitos tantum eo casu, quo grauati sunt restituere, ibid. nu. 9.
- Prohibitio expressa testatoris de non alienando, quando non est separatim facta diutius non durat, quam duret legis prohibitio, licet sit efficacior, & siue precedat, siue sequatur semper censetur facta respectiue ad substitutiones expressas, ibid. nu. 18.
- Prohibitio testatoris de non alienando ut operetur non personæ prohibita spectantur, sed ille quarum fauore facta est, ibid. nu. 19.
- 2 Prohibitio de qua in cap. 1. de success. feud. quod de feudo testari non possit, an solum intelligatur de dispositione, quæ fit inter extraneos, an vero etiam de ea, quæ fit inter liberos, cap. 120. num. 2. & 17.
- 1 Prohibitum ad tempus, quando post tempus permissum censeatur, cap. 4. nu. 2.
- 1 Prohibitum vna via, alia admitti non debet, cap. 95. nu. 14.
- 2 Prohibito vno prohibetur etiam aliud, per quod ad illud peruenitur, præsertim ubi militat eadem ratio, & eadem mens legis, & eius aequitas, cap. 94. nu. 58. & 59.
- 2 Prohibitus alienare, si post defectam conditionem alium heredem instituat, non dicitur contrauenire, cap. 103. nu. 13.
- 2 Prohibitus alienare sub pena caducitatis alienas partem bonorum, cadit solum a parte alienata, & non in totum, etiam si in casu alienationis alius vocetur, cap. 14. nu. 1. & 2.
- 2 Prohibitus donare vsque ad certam quantitatem non potest facere plures donationes successiue, cap. 25. nu. 3.
- 2 Promissio de cessione non operatur, nisi quo ad ea, quæ fuerunt vendita, cap. 55. nu. 5.
- 2 Promissio alimentandi in dubio censetur perpetua, hoc est, durante vita illius, cuius alimenta fuerunt promissa, cap. 83. nu. 29.
- 2 Promissio de soluendo fructus recompensatiuos facta creditori ab herede debitoris, cui bona subbactata fuerunt retrouendita ab oblatoe iuxta stylum Ciuitatis Perusij, numquid stante dilatione ei facta ad soluendum pretium, substatineatur, pag. 287. num. 1. & seq.
- 1 Promittens factum alienum non excusatur ab implemento, quando ipse agit, secus quando per viam exceptionis vult euitare penam, cap. 88. nu. 15.
- Limita, nisi constet ipsum adhibuisse omnem diligentiam, ut impletet, nec potuisse adimplere, ibid. nu. 16.
- 1 Promittens factum alienum, si se obligauit ad damna, & interesse non tenetur præcise adimplere, quamuis fuerit dictum, quod faciendo omnem diligentiam se excusare non posset, etiam ex causa impossibilitatis, sed soluendo interesse liberatur quamuis obligatio sit iurata, cap. 88. nu. 17. & 18.
- 2 Promotio dicitur facta, quando parum superest ut fiat, cap. 94. nu. 56.
- 2 Pronomen (hoc) ad proxima refertur, cap. 77. nu. 25.
- 1 Proprietatis mentio facta ad differentiam vsusfructus intelligitur de nuda proprietate, nisi fiat mentio proprietatis implicite, seu concretive sub nomine fundi, cap. 29. nu. 64. & 65.
- 1 De proprietate beneficij aduersus possessorem habentem vltimum statum, non aliter dicitur constare, quam per confessionem partis, vel per rem iudicatam, cap. 55. nu. 66.
- 1 Protestatio secundum propriam naturam sententiam præcudit, cap. 47. nu. 13.
- 1 Protestatio que fit contra iura producta, dicendo generalia contra &c. operatur, ut remaneat ius saluum excipiendi quancumque, quod alias fieri non posset, cap. 81. nu. 10.
- Non operatur post rem iudicatam, licet restitutio in integrum obtenta fuerit, ibid. nu. 11.
- 1 Protestatio, ut nihil fiat, nisi docto de legitimo mandato, debet repeti in quolibet actu, alioquin ab ea recessum videtur, cap. 92. nu. 2. Declara quando procurator ab initio habebat, mandatum, licet illud non produxerit, secus si nullum habebat mandatum, vel simas in casu, in quo iudicium non potest claudicare, quia tunc iudicium est nullum, quamuis contra eum non fuerit protestatum, ibid. nu. 3. 4. & 5.
- 2 Protestatio, quod non censeatur recessum ab antiqua hypotheca, nisi quatenus ex secunda sequatur satisfactio, quid operetur, cap. 56. nu. 20.
- 2 Protestatio dicitur contraria factio, quando totum factum destruit, præsertim quando factum est certum, & determinatum contra protestationem, secus quando tendit ad limitationem actus, c. 56. nu. 21.
- 2 Protestatio facta in renouatione societatis officij, quod quis non intendit liberare obligatos in prima, donec de secunda sibi fuerit satisfactum, valet, etiam quod secunda societas sit super diuerso officio, & protestatio sit facta absentibus obligatis in prima, cap. 56. nu. 22. & 23.

I N D E X.

- 2 *Protestatio contraria facto nihil operatur*, pag. 290. col. 2. nu. 7.
- 2 *Protocollum non valet, nec ex eo potest desumi publicum instrumentum, nisi sit scriptum, & subscriptum manu notarij qui attestetur de eo fuisse rogatum, cap. 68. nu. 1.*
Item in protocolli recognitione non requiritur, quod manus notarij recognoscatur per testes, qui viderint scribere, ibid. nu. 2.
- 1 *Prouisio hominis, quando tollat prouisionem legis, cap. 4. nu. 12.*
- 1 *Prouisio beneficij quando sit facienda per concursum, & numquid Episcopus magis idoneus eligere teneatur, & quis dicatur magis idoneus, cap. 52. per totum.*
- 1 *Prouisio Apostolica non impedit ius patronatus, nec quasi possessionem illius, etiam illi derogando, cap. 55. nu. 35.*
- 2 *Prouisio facta ab Ordinario collatore censetur facta motu proprio, & nulla indiget iustificacione, nisi prouisus ab Ordinario agat ad exclusionem prouisi Apostolici, cap. 1. nu. 178. & 179.*
- 2 *Prouisiones Apostolica non faciunt aliquem statum, cap. 30. nu. 8. Vide in verbo, collatio.*
- 1 *Prouisus de beneficio habet intentionem fundatam de iure communi, quod ecclesiastica beneficia sine diminutione conferrantur, cap. 60. nu. 2.*
Item potest dicere pensionem nullam, & inuvalidam, licet pensionarius existat in quasi possessione exigendi, ibid. nu. 3.
- 2 *Prouisus ab Ordinario, qui contra prouisum Apostolicum se fundat in prouisione Ordinaria ratione mensis, tenetur probare vacationem in tali mense, in quo fundat intentionem suam, cap. 1. num. 180.*
- Prouisus a Papa non tenetur verificare narratiuam vacationis tanquam de beneficio reseruato plenè, & concludenter, quando nec Ordinarius, vel alius pretendens collationem ad se spectare, aut prouisus ab eis se opponit, etiam si in prouisione Papæ adsit clausula. dummodo hac vice collatio ad nos pertineat, sed ad semiplenam tantum probationem tenetur, ibid. nu. 189. 191. & seq.*
- 1 *Proximior ad effectum, ut ei fieri debeat renouatio emphiteusis dicitur ille, qui est magis propinquus ultimo, in cuius persona est finita generatio, cap. 3. nu. 18.*
- Proximior per representationem an admittatur ad renouationem emphiteusis petendam, quando adest alter verus proximior, ibid. nu. 29.*
- Proximiores ubi vocantur sub nomine collectiuo, vel indefinito, tunc cum illo, qui in veritate proximior est, concurrunt etiam is, qui est ei coequalis iuris fictione, ibid. nu. 31.*
- 1 *Proximior ex venditione conditionali non admittitur ad retractum, cap. 78. nu. 6.*
- 1 *Proximitas gradus quando sola consideratur, frater excludit nepotem fratris patris sui, & sic nepotem ex fratre suo patruelis, cap. 3. nu. 30.*
- 2 *Publicatio statuti, seu constitutionis presumitur quando constitutio est descripta in Archivio publico, ita ut omnes illius copiam habere possint, cap. 39. nu. 32.*
- Item quando concurrunt diuturnitas temporis cum obseruantia, ibid. nu. 33.*
- Item quando constitutio est facta a Prioribus in Consilio, ibid. nu. 34.*
- Item quando est registrata in registro Papæ, & publicè impressa, vel palam venundatur, ibidem num. 35.*
- 1 *Pupillus habens feudum non potest subinfundare etiam cum tutoris auctoritate, cap. 95. nu. 39.*

Q

- 1 **Q**ualitas necessaria ad aliquem actum debet adesse, & consequenter probari de tempore, quo necessaria est ad dictum actum, cap. 17. nu. 3.
- 1 *Qualitas heredis in concessione facta pro filiis heredibus, & eorum descendentes non censetur repetita in persona descendentes, cap. 126. num. 11.*
- 1 *Qualitas non requisita in actu, si fuit apposita non auget, nec minuit ipsum actum, cap. 95. nu. 43.*
- 2 *Qualitas narrata quando fit iustificanda, ut gratia suffragetur cap. 1. nu. 11. 12. & seq.*
- 2 *Qualitas iuncta verbo intelligitur secundum tempus verbi, cap. 35. nu. 102.*
- 2 *Qualitas germanitatis in statuto Urbis in nouis reformat. cap. 24. censetur adiecta ad tollendas difficultates fratrum patruelium, non autem ad excludendum filios fratris germani, cap. 80. num. 15.*
- 2 *Qualitas duplicitatis vinculi, & fraternitatis sicut inest ex dispositione, & fictione iuris in nepote ex fratre per representationem, & substitutionem ita etiam inest qualitas germanitatis illi cohærens, cap. 80. nu. 16.*
- 1 *Qualitas confessionis, quæ non potest pro parte acceptari, an admittat probationem in contrarium, cap. 45. nu. 19.*
- 2 *Qualitas spurietatis in legitimatione spurij exprimenda est, alias legitimatio non valet, c. 87. n. 2.*
Fallit quando una tantum qualitas spurietatis in filio concurrunt, ibid. nu. 4.
Secundo fallit, quando in rescripto Principis adsunt verba prægnantia omnes defectus etiam non expressos comprehendunt, ibid. nu. 5.
Tertio fallit, quando idem effectus resultat ex qualitate non expressa, qui etiam resultat ab expressa, ibid. nu. 6.
Quarto fallit in qualitate, quæ non alterat illegitimitatem, sed tantum aggrauat vitium parentum, ibid. nu. 7.
- 2 *Quadriennium, quod datur ad petendam restitutionem in integrum, incipit currere a die scientiæ, cap. 98. nu. 9.*
- 1 *Quærellæ inofficiosi testamenti de iure antiquo competebat filiis, tam quando minor quantitas legitime relinquebatur, quam cum onus super legitima imponebatur, capitulo 28. numero 15.*
- 2 *Quærellæ inofficiosi testamenti, quæ filio competit, ad eius descendentes transmittitur, cap. 105. num. 46.*

I N D E X.

R

- 1 **R**atificare contractum dicitur, qui ex contra-
ctu agit, cap. 81. nu. 14.
- 2 Ratio expressa a statuto operatur, ut illius dispo-
sitione comprehendat omnes personas, in quibus ea-
dem ratio militat, & sic etiam forenses, præser-
tim si respiciat commodum illorum, qui sunt in
ciuitate, cap. 106. nu. 8. & 9.
- 2 Ratio expressa a lege, vel statuto facit, ut per
viam comprehensionis veniat ille casus, in quo
eadem ratio militat, etiam si non sit expressus,
cap. 106. nu. 15.
- 2 Ratio unica non attenditur, quando plures sunt
causa dispositionis, cap. 20. nu. 8.
- 2 Ratio generalis (quia vult bona conseruari in
familia) apposta in prohibitione alienationis
ultra casus illarum non extenditur, cap. 103.
num. 10.
- Item operatur fideicommissum separatum in casu
contrauentionis, ibid. nu. 12.
- 2 Rationes duæ finales, vbi in eadem dispositione
concurrunt, quamuis una cesset, non cessat di-
spositio, si altera remaneat, pag. 290. nu. 5.
- 1 Recognitio feudalis, ut immemorabilis laico in
decimis suffragetur, debet probari per totum
tempus, quo probatur ipsa possessio, cap. 17.
num. 4. & 8.
- 1 Recognitio limitata limitatum producit effectum
cap. 77. nu. 9.
- 1 Recognitio scripturae, seu cedule priuatae quomo-
do fiat, cap. 79. per totum.
- 1 Recognitio scripturae notarij secundum stylum
curiæ fit per testes deponentes se cognoscere ma-
num, & scripturam, & personam scribentis, cap.
80. nu. 1.
- Item recognitio scripturae Notarij si testes sint
mortui, vel non reperiantur fit per comparatio-
nem cum alijs scripturis publicis eiusdem nota-
rij, ibidem, numero 2. 3. & sequentibus. Vbi
explicatur quando comparatio faciat plenam
probationem.
- Recognitio in scriptura, seu transumpto an-
tiquo non requiritur, vel ex stylo Rotæ suf-
ficit recognitio facta etiam inter alias per-
sonas, ibidem numero 6. & libro 2. cap. 68.
numero 3.
- Item in recognitione protocolli non requiritur,
quod manus notarij recognoscatur per testes, qui
viderint scribere, ibid. nu. 2.
- 2 Rector parrochialis Ecclesie habet intentionem
fundatam de iure communi super omnibus obue-
nientibus spiritualibus contingentibus intra limi-
tes suæ parrochie, cap. 42. nu. 6.
- Potest deputare laicos, ut nomine suo oblationes,
& dona percipiant, & custodiant, dummodo illa
non percipiant de altari, ibid. nu. 11.
- 1 Non tenetur probare decimas sibi competere, sed
onus huius probationis incumbit contrarij af-
ferenti, & ius commune contra se habenti, cap.
11. num. 14.
- 2 Illi solo decima, primitia, & oblationes debentur,
non autem alijs clericis in ecclesia seruientibus,
quamuis consuetudo vigeat in contrarium, cap.
54. nu. 3. & 4.
- 2 Rector parrochialis, ut iura parrochie consequa-
tur, sufficit, quod per eum non siet, quin mini-
stret ecclesiastica sacramenta, capitulo 95.
numero 4.
- 1 Eius culpa, & negligentia in administrando
sacramenta parrochianis, qui ea de causa cogan-
tur accedere ad alia loca, non mutat statum ec-
clesiæ, ibid. nu. 6.
- Rector parrochialis ecclesiæ habet ius sepeliendi
omnes intra parrochiam degentes, etiam si sint
exteri. & forenses non habentes hospicium in ci-
uitate, ibid. nu. 9.
- Idem est de viatoribus transeuntibus, nec haben-
tibus hospicium in ciuitate, dñmodo intra fines
parrochie moriantur, reiecta opinione glos. &
aliorum nonnullorum, ibid. nu. 10.
- Rector parrochialis debet habere decimam fru-
ctuum qui licite acquiruntur, & colliguntur
intra fines parrochie absque diminutione, aut
detractione quamuis prædium decimatorij du-
plicem fructum afferrat in anno, ibidem nume-
ro 13. & 14.
- Item quamuis prædium euertatur, & reducatur
ad nouam speciem fructuum, ibid. nu. 15.
- Rector ecclesiæ exigens decimam solum de qua-
dam specie fructuum, ut puta grani, vel olei non
amittit ius, & possessionem respectu decima a-
liorum fructuum, immo talis possessio ei conser-
uatur etiam respectu fructuum, qui subrogan-
tur in locum eorum, qui ex prædio decimali prius
colligebantur, ibid. nu. 17.
- Rector ecclesiæ potest agere contra Dominum, vel
possessorem etiam pro annis præteritis, quibus
decima soluta non fuit, ibid. nu. 18.
- Non debet habere decimam animalium, nisi
quando amplius non indigent lacte, & talis de-
cima distribuenda est pro virili, si animalia
pro parte anni morentur in parrochia Domini
sui, & partim in aliena, nisi consuetudo aliud
in contrarium disponat, ibid. nu. 20. & 21.
- Rectori ecclesiæ decima de fructibus subrogatis in
locum illorum, qui prius colligebantur, & quo-
rum decima solui solebat, non debetur, quando
decima fructuum, qui prius colligebantur erat
debita ratione præscriptionis, nisi etiam respectu
subrogatorum de sufficienti præscriptione do-
centur, ibid. nu. 27.
- 2 Rector potest facere compositionem super modo
soluendi decimam suæ ecclesiæ, & talis composi-
tio durat solum eo viuente, nisi a Papa fuerit con-
firmata, cap. 95. nu. 31.
- Non potest facere compositionem diminutiua
quantitatis cum laicis sine consensu Pape, ibi-
dem nu. 32.
- Rector ecclesiæ potest prohibere possessoribus agro-
rum ne fructus percipiant, nisi eo, vel eius pro-
curatore vocato, ibid. nu. 33.
- Item inuito Domino, vel possessore prædij potest
apponere custodem, qui fructus custodiat, ibid.
num. 34.

I N D E X.

- 1 Reductio privilegij, seu alterius concessionis ad viam iuris non facta derogatione regulae de iure quaesito non tollendo, non valet, cap. 23. nu. 1.
- Reductio ad viam iuris non est favorabilis, quando alteri ius quaesitum tollitur, ibid. nu. 3.
- Item non operatur contra privilegium impetratum ex causa onerosa, ibid. nu. 4.
- Reductio statuti ad viam iuris communis a statutentibus facta non valet, quando in confirmatione adest clausula decreti irritantis, ibidem numero 7.
- 2 Refutans feudum in favorem vtrius ex fratribus si refutatio non sit omnimoda, & realis, deficiente linea illius, cui facta est refutatio, semper succedit, etiam si per modum renunciationis refutatio sit facta, & in divisione ad sit promissio de evulsionem, & renunciatio omnis iuris, quod habet renuncians, vel habere sperat, cap. 59. nu. 2. 5. 6. & 12.
- 1 Refutans feudum ad illud amplius non admittitur, si refutatio fuit limitata, & is, cui facta est de feudo disposuerit, cap. 59. nu. 7.
- Item non admittitur, si feudum fuit refutatum in manibus Domini, & Dominus investiverit alium tanquam de feudo novo, ibid. nu. 8.
- Item non admittitur, quando refutatio fuit facta pure, & libere, quia censetur omnimoda & realis, ibid. nu. 9.
- 1 Refutatio feudi quando dicatur realis, & quando personalis, cap. 59. nu. 10.
- 2 Refutatio feudi censetur facta tantum in favorem illorum, qui sunt expressi, cap. 59. nu. 14.
- 2 Quando est personalis non excludit successionem aliorum in investitura comprehensorum, in even-tum quod ille, cui feudum in divisione obtigit, moriatur sine filiis, cap. 59. nu. 16.
- 1 Regens Cancellariae non potest limitare signaturam Papae, cap. 98. nu. 3.
- 2 Regressus ad beneficium habet causam de praeterito, & datur secundum Rotam etiam literis non expeditis, cap. 71. nu. 1. & 15.
- Regressus non est acquisitio novi tituli, sed anti-qui continuatio, ibid. nu. 3.
- Regressus non comprehenditur sub concordatis Germaniae, nec sub Indultis Cardinalium, ibid. nu. 4.
- Regressus dicitur, ubicumque gratia habet causam de praeterito, licet in literis dicatur tantum accessus, ibid. nu. 7.
- 1 Regula l. Imperator, de postul. quod prohibitum ad tempus censeatur permissum post tempus, declaratur, cap. 4. nu. 2.
- 1 Regula, quod qui non admittitur ad legitimam non facit partem in ipsa legitima, declaratur, cap. 10. nu. 19.
- 1 Regula, quod generi per speciem derogatur, non procedit, quando genus, & species non concurrunt super eodem iure, sed super diverso, c. 30. n. 18.
- 1 Regula l. cum proponas la. 2. C. de pass. quod frangenti fidem fides frangatur eidem, quomodo intelligatur, cap. 89. nu. 10.
- 2 Regula, quod aetori sufficiat fundare intentionem suam, nec teneatur probare reo asceptionem non competere, non procedit quando impetrans gra-
- tiam id narravit, nam ex vi narrativa affirmatur ad probandum, cap. 1. nu. 16.
- 2 Regulam habens pro se cum qualitate, debet qualitatem illius probare, cap. 73. nu. 6.
- 2 Regula prohibitiua potius attenditur, quam permissiva, cap. 73. nu. 8.
- 1 Regula Cancellariae 36. prohibens appellationes ante diffinitivam sententiam, illasque una cum commissionibus, & omnibus inde sequutis annullans, secundum opinionem Rotae procedit in casu simplici appellationis, non autem quando per clausulam (quam & quas) non solum causa appellationis, sed etiam negotij principalis committitur, cap. 20. nu. 7.
- 1 Regulae Cancellariae habent locum etiam in beneficiis iurisdictionis, cap. 53. nu. 6.
- 2 Regula Cancellariae propter decretum irritans inficiunt retrogesta, quaecumque producantur, cap. 39. nu. 8.
- 2 Regulae Cancellariae ligant ante publicationem, non ex sola clausula ex nunc, sed quia habent clausulam retroractivam, ex nunc in crastinum assumptionis suae, &c. cap. 39. nu. 30.
- 2 Regulae Cancellariae post publicationem factam in curia ubi que afficiunt, cap. 39. nu. 39.
- 2 Regulis Cancellariae non intelligitur derogatum per clausulam generalem non obstantibus constitutionibus, &c. nisi de illis fiat mentio specialis, cap. 40. nu. 16.
- Item nec illis derogatum censetur per derogationem generalem regularum Cancellariae, nisi quatenus perimunt ipso iure gratiam, cuius favore facta fuit derogatio, secus si non perimant ortum ipsius gratiae sed ea differrant, & suspendant donec aliquid factum sit, ibid. nu. 17.
- 2 Regulis Cancellariae etiam specialem mentionem requirentibus derogatum censetur per derogatoriam generalem dictarum regularum cum clausula quorum tenores, cap. 40. nu. 19.
- 1 Regula de trienniali est mere personalis, nec ad successores eius privilegium transfertur, c. 41. n. 33.
- 1 Regula de trienniali non procedit habente titulum infectum, cap. 94. nu. 36. Item neque illi, qui instituitur collationi nulla, & Papae reservata, ibidem num. 33.
- 2 Regula Cancellariae 21. prohibet non solum provisiones beneficiorum, quae obtinebant promoti ante promotionem, sed etiam resignationes, cap. 94. nu. 57. & 60.
- 1 Regula Cancellariae de mense habet locum in omnibus beneficiis, cap. 53. nu. 1.
- Item comprehendit beneficia, quae dantur in titulum, & sunt in Ecclesia numerata, etiam quod sint patrimonialia, ibid. nu. 3.
- Item regula de mense fortius operatur, quam indultum Cardinalium, ibid. nu. 5.
- 2 Regula de annali loquitur quando fit impetratio de beneficio ab alio per annum possessio, cap. 56. num. 2.
- 2 Regula Cancellariae prohibens iudicari iuxta formam supplicationis etiam in possessorio non habet locum in possessorio retinenda, capitulo 1. numero 47.

- Habet locum etiam quo ad beneficia, qua familiaris decedens obtinebat ante mortem Cardinalis defuncti, item quo ad acquisita durante familiaritate prioris Cardinalis, *ibid.* nu. 13.
- Item requirit consensum Cardinalis per extensionem factam in Cancellaria, vel Camera, *ibid.* num. 14.
- Non requirit probationem familiaritatis continuatae per quatuor menses, quidquid sit quo ad effectum regulae, 32. *ibid.* nu. 15.
- Eius reservatio fuit inducta etiam in gratiam Cardinalium, *ibid.* nu. 19. & 22.
- Item eius reservatio non cessat, quamvis cesset familiaritas per mortem Cardinalis, reiecta opinione Geminiani, & Fastoli, *ibid.* nu. 20.
- Non comprehendit beneficia ad collationem Cardinalium Episcoporum spectantia, *ibid.* num. 23. & 24.
- Reintegratio ad ius extinctum, & sublatum dari non potest, sed tantum ad ius elisum, & diminutum, quando durat in essentia, licet cesset eius effectus, cap. 23. nu. 11. & 12.
- Relapsus de iure non potest admitti ad secundam abiurationem, nec penam mortis euadere, cap. 83. nu. 15.
- Relapsus, quamvis gratiam vita obtinuerit, non tamen intelligitur ad bona pristina restitutus, *ibid.* nu. 16.
- Relatio facienda per peritos non requirit partis citationem, cap. 70. nu. 4.
- Item potest fieri die feriata, *ibid.* nu. 5.
- Religiosus potest esse in iudicio pro se, & litis consortibus, cap. 92. nu. 7.
- Item aequiparatur potius militi, quam seruo, *ibid.* nu. 8.
- Amplia ut iudicium agitatum a regulari, seu religioso constituto procuratore etiam sine licentia superioris suscipiatur, quando non fuit oppositum, *ibid.* nu. 6. & seq.
- Religiosus, seu regularis non exemptus puniri debet ab Episcopo, non autem a Prelato sui ordinis, quando agitur de causa criminali contra eum in figura iudicij, & de delictis communibus extra casus comprehensos in regula, ut est furtum, homicidium & similia, cap. 35. nu. 125.
- Item religiosus exemptus delinquens extra locum exemptum potest ab Ordinario puniri non obstante exemptione, *ibid.* nu. 126.
- Religiosus delinquens contra regulam Prelati sui, & capitali disciplinam, si ab eo corrigatur non potest appellare, *ibid.* nu. 130.
- Item non potest accusare sine licentia superioris, *ibid.* nu. 139.
- Tenetur obedire Prelato suo magis, quam Episcopo in his, quae concernunt obseruantiam regulae, sed ubi agitur de cura animarum ab Episcopo suscepta, & de causis iudicialibus, Episcopo magis, quam Prelato suo tenetur obedire, *ibid.* num. 134.
- Relocatio ab Ecclesia proximioribus fieri debet, etiam si locatio praecedens fuerit declarata nulla, & inualida ob defectum solemnitatum, & quare, cap. 3. nu. 9.
- 1 Remedium recuperanda potest intentari omisso remedio retinende, cap. 38. nu. 2.
- 2 Remedium canonis reintegranda 3. q. 1. praescriptione tollitur, quemadmodum caetera actiones priuilegiatae, secundum magis communem, & veriore opinionem, cap. 67. nu. 50.
- 1 Declara, ut dicto remedio spatio 30. vel 40. annorum praescribatur tantum, quando spoliium est simplex proueniens ex probatione duorum extremorum, secus quando spoliator a principio fuit dolosus, vel violentus, *ibid.* nu. 57. & 58.
- 2 Remedium saluiani interdicti assumit naturam iudicij, & causa super qua agitur, capitul. 117. num. 26.
- 2 Remedium Saluiani interdicti, an & quando concedatur, vide in verbo, Interdictum Saluianum.
- 2 Remedium spolij, item manutentionis datur contra illum, qui alienam possessionem inuadit, cap. 64. nu. 3.
- 2 Remissio iuris realis, quod quis habet in feudo fieri potest sine Domini consensu, cap. 91. nu. 2.
- 1 Renocatio emphiteusis, quando proximioribus agnatis sit facienda, & quis in hac materia proximior dicatur, & an veniat proximior per representationem, cap. 3. per totum.
- 1 Renouatio feudi licet differrat a prima inuestitura, nihilominus debet attendi tenor prima, quando expresse fuit dictum, quod renouat secundum tenorem antiquae inuestiturae, cap. 26. n. 13.
- Renouatio feudi non potest fieri in praedictum comprehensorum in prima inuestitura, quando viuunt illi, qui sunt de comprehensis in illa, secus si non adsint de comprehensis, *ibid.* nu. 14.
- 1 Renunciatio exceptionis non numerata dotis idem operatur, ac si lapsum esset tempus opponendi de non numerata dote, cap. 8. nu. 21.
- 1 Renunciatio expressa non trahitur ad ignorata, cap. 41. nu. 87.
- 1 Repraesentatio praesente principali non attenditur, cap. 69. nu. 25.
- 1 Rebus Ecclesia eatenus quisque uti debet, quatenus ipsa ecclesia ei tribuere vult, cap. 3. nu. 15.
- 1 Rem litigiosam emens post trinam sententiam conformem contra venditorem latam non auditur nisi parito rei iudicatae, cap. 86. nu. 59.
- 1 Rerum pluralitas de facili non praesumitur, cap. 12. num. 44.
- Praesumitur contra illum, qui identitatem probare tenetur, *ibid.* nu. 2.
- 1 De re communi disponens censetur tantum de sua portione disponere, cap. 72. nu. 3.
- 1 Res Domino perire debet, cap. 7. nu. 8.
- 1 Res non priuilegiata ad priuilegiatum perueniens assumit naturam, & priuilegium illius, cap. 77. nu. 6.
- 1 Res qualibet sui origine libera praesumitur, & seruitus e contrario non habet causam naturalem, sed aut impositiuam, aut praescriptam, cap. 85. nu. 4. & 14.
- 2 Res censetur vendita cum suis seruitutibus eo modo quo reperiebatur apud venditorem praesertim concurrente scientia emptoris, cap. 55. nu. 4.

I N D E X.

- 2 Res alienata ab eo qui est grauatus fideicommissio, imputatur ei in trebellianicam etiam inuito fideicommissario, cap. 73. nu. 2.
- 2 Res aliena in testamento relicta ab heredede legatario preestanda est, si potest redimi, alioquin eius aestimatio arbitrio boni viri debetur, cap. 105. nu. 1. & 2.
- Amplia, ut aestimatio quoque debeatur, si redemptio sui natura sit difficilis, veluti si pradium minoris, vel dotale relictum fuerit, ibid. p. 3.
- 2 Res heredis legari potest, non etiam res propria ipsius legatarij, etiam si legatarius rem postea alienauerit, cap. 105. nu. 4. & 5.
- Res aliena, quam testator ignorabat alienam esse si fuerit relicta, legatum non valet, nisi personae coniunctae sit factum, ibid. nu. 7.
- Item rei alienae legatum etiam coniuncto factum non valet, quando testator temore, quo rem alienum reliquit credidit illam ad se spectare, ex aliquo titulo speciali, qui tamen eo ignorante fuerit extinctus, nisi legatum filio factum fuerit, ibid. nu. 8. & 12.
- Res aliena titulo institutionis relinqui potest non dum filio sed etiam extraneo, ibid. nu. 9. & 10. sed contrarium in filio dicitur, nu. 45.
- Res aliena si fuerit relicta, eius aestimatio non debetur, si ex coniecturis appareat testatorem noluisse illam relinquere, ibid. nu. 15. 16. & 17.
- Item non debetur, si aestimatio totam hereditatem absorbeat, ibid. nu. 23. & 26. Quod declaratur, ibid. nu. 27. & sequentibus.
- 2 Res inuecta, & illata per conductorem in pradium Urbanum, vel rusticum regulariter sunt Domino tacite hypothecatae pro pensione, & pro illis datur Saluanum interdictum, cap. 118. nu. 1. & 2. Quod ampliatur, & limitatur multis modis, ibid. nu. 3. & sequentibus.
- 2 Res tota simul aestimanda est, non autem per partes, cap. 114. nu. 12.
- Res immobiles praeciosae, quae fructus non reddunt, vel minores iusto valore, ut sunt Palatia aestimari debent non ex redditibus, sed considerata materia, & forma, id est qualitate, & quanti eo in loco eius qualitatis domus, seu bona communiter venduntur, reprobata opinione Natta. ibid. nu. 13.
- Res meliorata, ubi minor vel Ecclesia restituitur in integrum aduersus contractum, aestimari debet attento tempore factae meliorationis, quamuis de tempore praesenti res sit praeciosior, secus si meliorationes ex tempore sint altrita, & minus valeant, quam fuerit impensum, quia res aestimanda est secundum tempus praesens, ibidem, nu. 6. & 7.
- Res meliorata aestimari debet solum respectu eius quod est impensum tempore meliorationis, nec attenditur incrementum, vel deterioratio precij, quando faciens melioramenta non pro se impendit, sed pro Domino, qui fructus percipit, ibidem num. 9.
- Aestimari debet inspecto tempore restitutionis, quando illa, qui meliorauit est Dominus directus, vel utilis, ibid. nu. 10.
- 1 Res iudicata, ubi condemnat ad fructus, quos quis percepit, probatio in liquidatione debet concludere per necesse, & non per possibile, secus si condemnat ad fructus, qui percipit potuerunt, quia tunc probatio per possibile, & etiam praesumptiua admittitur, cap. 87. nu. 8.
- Rei iudicatae procurator praedjudicare dicitur, quando actus positiuos facit, & iudex illos admittit, licet protestatus fuerit, ibid. nu. 38.
- 2 Rescriptum priuatam utilitatem respiciens ante citationem partis aduersae non operatur, quominus impetrans possit petere, & eo non uti, cap. 20. nu. 11.
- Item non operatur, ut inuito impetrante aduersarius eo uti possit, etiam si rescriptum contineat aliquod priuilegium ad fauorem, & commodum tertij, ibid. nu. 12.
- 1 Rescriptum gratiosum subreptitium, est semper nullum, cap. 35. nu. 9.
- 1 Rescriptum directum Iudici, ut inquirat de aliquo delicto, si ipse alias poterat de delicto illo cognoscere, operatur, quod possit inquirere etiam fama non praecedente, cap. 97. nu. 4.
- 2 Rescriptum Principis habet subintellectam clausulam quatenus praesces veritati nitantur, cap. 1. num. 3.
- 1 Reseruatio Papae cadit etiam in beneficijs, quae sunt in Ecclesia numerata, & extinguuntur cum persona, cap. 53. nu. 7.
- 1 Reseruatio Papae inficit titulum, & possessionem, & ligat etiam ignorantes, cap. 55. nu. 60. & cap. 59. nu. 20.
- 2 Reseruatio, ut grata valeat debet iustificari, ubi collatio fuit facta de beneficio uti reseruatore reseruatione dispositiue, cap. 1. nu. 57. Quamuis adsit clausula generalis, quod collatio valeat, siue praemisso, siue alio quouis modo, ibid. nu. 58.
- 2 Reseruatio particularis puta ratione mensis expressa in dispositione restringit dispositionem ad vacationem illam expressam, cap. 1. nu. 59.
- 2 Reseruatio iustificari debet in Breue de capienda possessione nomine Camerae, cap. 1. n. 83. & 85. Declara, ut sufficiat de ea docere quandoocunque, quando in Breue adest clausula constito, & eodem nu. 84.
- 2 Reseruatio, seu vacatio in mese Apostolico, quando agitur de probatione obitus ad effectum ipsius reseruationis, nec ordinarius, aut ab eo prouisus est in causa, potest probari per publicam vocem, & famam, & ista habetur qui pro plena probatione, cap. 1. nu. 197. & 199.
- 2 Reseruatio Papae generalis aliquorum beneficiorum fauorabilis dicitur, & non odiosa, secus si sit facta ad fauorem certae personae, cap. 94. n. 1. & 3.
- Reseruatio inducitur solum verbis expressis, ibid. num. 4.
- Reseruatio beneficij inducitur per appositionem manus Papae, ibid. nu. 5.
- Reseruationes beneficiorum clausae in corpore iuris, quae sint, ibid. nu. 6.
- 2 Reseruatio beneficiorum, de qua in c. licet, & in c. praesenti, de praeben. in 6. non comprehendit parrochiales vacantes pro tempore, quo Sedes Apo-

- Apostolica vacat*, cap. 94. numero 7.
- 1 *Reservatio regule tertiae Cancellariae, reservantis beneficia vacantia per obitum familiarium Cardinalium, est inducta non solum favore Papae, sed etiam in gratiam ipsorum Cardinalium, cap. 94. nu. 19 & 22.*
- Item non cessat, quamvis cesset familiaritas per mortem Cardinalis, reiecta opinione Gemin. & Fasoli, ibid. nu. 20.*
- Non comprehendit beneficia ad collationem Cardinalium Episcoporum spectantia, ibidem num. 23. & 24.*
- 2 *Reservatio generalis beneficiorum, item appositio manus Papae non afficit beneficia iurispatronatus laicorum, etiam si ius patronatus sit mixtum, cap. 94. nu. 25. 26. & 27.*
- 1 *Reservatio clausula in corpore iuris inducitur eorum beneficiorum, quibus beneficiatus privatur etiam ob contumaciam, cap. 94. nu. 28.*
- 2 *Reservatio per extraneam ad regimen, de praesent. comprehendit etiam beneficia electiva, cap. 94. nu. 38.*
- Non comprehendit, nisi beneficia, quae promoti ad Cathedrales, tempore promotionis obtinebant, ibid. nu. 39.*
- 2 *Reservatio, de qua in regula Cancellaria 21. non comprehendit beneficia electiva, quando in dispositione est expressus aliquis novus modus providendi, cap. 94. nu. 42. Sed contrarium defenditur, ibid. nu. 61.*
- 2 *Reservationes novae in praedictum concordatorum Germaniae per regulas Cancellariae inductae non censentur, nisi de ipsis concordatis expressa, & specialis mentio facta fuerit, cap. 94. num. 44.*
- Item reservationes inductae per ipsas regulas Cancellariae non comprehendunt beneficia Germaniae, ibid. nu. 45.*
- 2 *Reservatio beneficiorum vacantium per obitum familiarium Cardinalium inducta per regulam tertiam Cancellariae requiritur consensus Cardinalis per extensionem factam in Cancellaria, vel Camera, dummodo Cardinalis fuerit praesens in curia, secus si sit extra curiam, cap. 94. nu. 12. & 14.*
- Habet locum etiam quo ad beneficia, quae familiaris decedens obtinebat ante mortem Cardinalis defuncti, & nedum quo ad beneficia acquisita durante familiaritate prioris Cardinalis, sed etiam quo ad alia prius quaesita, ibidem num. 13.*
- Item habet locum licet non probetur continuatio familiaritatis per quatuor menses, quidquid sit quo ad effectum regula 32. de praestando consensu Cardinalis praesentis in curia, quando impetratur beneficium a Papa vacans per obitum familiaris Cardinalis, ibid. nu. 15.*
- 2 *Reservatio inducta propter familiaritatem Papae operatur, ut beneficium liberè collatori Papae intelligatur reservatum, nec requiritur consensus Cardinalis, in cuius familiaritate beneficiatus existens decessit, cap. 94. nu. 17. vers. Reservatio tamen.*
- Amplia, etiam si ille Papa decesserit, & ita per illius obitum familiaritas fuerit extincta, d. nu. 17. vers. quae inclusio procedit.*
- Item amplia, quamvis beneficiatus esset familiaris Papae per privilegium, ibid. nu. 18.*
- 2 *Reservatio specialis beneficii obstat agenti spolio in causa beneficiati, etiam quod spoliatus ipse iniustificasset provisionem suam titulo colorato, cap. 121. nu. 106.*
- 1 *Residentia requiritur in beneficiis, quae in titulum conceduntur, licet in simplicibus contrarium servetur ex consuetudine generali, cap. 1. num. 100. & cap. 32. nu. 1.*
- Amplia, ut corporis necessitas non praebet causam iustam non residendi, nisi sit rationabilis, & talis, ut dici possit iustum impedimentum, secus si negotium sit tale, quod possit tractari per alias personas, ibid. nu. 9.*
- 1 *Resignans, quando resignatio non est perfecta, potest penitere, nec ius ab eo dicitur abdicatum, secus si resignatio sit perfecta, quia etiam si post resignationem per triennium pacifice possiderit, tamen praesumitur retrocessio, cap. 41. num. 53.*
- 2 *Resignatarius non tenetur iustificare titulum resignantis, quamvis non constet de resignatione nisi per narrationem Ordinarii, dummodo resignatarius ipse lite pendente obtinuerit novam provisionem, etiam quo ad effectum resignationis, & huic novae provisioni consenserit, qui resignasse dicitur, cap. 41. nu. 13. & 14.*
- 1 *Resignatarius praesumitur retrocessisse in favorem resignantis, qui per triennium possedit beneficium resignat. m. dummodo impetrans probet dictam possessionem triennem, & quod resignans decesserit in possessione, cap. 41. nu. 27.*
- Item praesumitur retrocessisse, quamvis adeptus esset possessionem, & de illa constaret per instrumentum, si post possessionem adeptam passus fuit resignantem possidere triennio, ibid. nu. 28.*
- Resignatarius iuuatur allegatione Lapi, licet resignatio facta fuerit post commissam causam contra resignantem literis non expeditis, cum clausula, dummodo &c. ante tamen terminum ad articulandum, ibid. nu. 42.*
- 1 *Resignatio statim atque supplicatio fuit perfecta de iure dicitur perfecta, cap. 51. n. 9. & 27.*
- 1 *Resignatio facta in manibus Vicarii generalis mortuo Episcopo antequam de illius obitu fuerit cercioratus valet, cap. 55. nu. 29.*
- 2 *In resignatione consensus retrotrahitur ad diem data, cap. 71. nu. 17.*
- Item tempus data attenditur, & presentatio supplicationis sub parva data, & parvo consensu, si postea a resignante consensus fuerit extensus ibidem num. 18.*
- 1 *Restitutio fideicommissi potest extrajudicialiter fieri, cap. 1. nu. 5.*
- Restitutio fideicommissi faciendae est etiam de iure canonico, ibid. nu. 6.*
- Restitutio fideicommissi baredi a fideicommissario fieri debet propter detractiones, ibidem numero 30.*

I N D E X.

- 2 Restitutio rei a creditore illam possidente sine vi-
tio, necessario fieri non debet, nisi ei offeratur
suum creditum, siue illud creditum habeat hy-
pothecam, siue non, cap. 119. nu. 1.
Amplia procedere in creditore cuiuslibet rei, tam
chyrographario, quam sine chyrographo, ib. n. 2.
- Restitutio rei possessa ex necessitate fieri non de-
bet, quando ex rationabili aliqua causa res ip-
sa potest retineri, etiam si in illa re possidens hy-
potheca, aut pignoris ius minime habeat, ibidem
numero 3.
- Amplia, ut nec in iudicio spolij sit facienda resti-
tutio sine idonea cautione, quando ex restitutio-
ne posset sequi damnum irreparabile creditori,
& illi non sit cautum in petitorio, ibid. nu. 4.
- 1 Restitutio in integrum non datur per signaturam
in causis profanis, sed restitutionis causa
committitur, cap. 86. nu. 13.
- Restitutio in integrum non datur ad impediendam
executionem illi, qui obtinuit contra se in
Rota duas sententias conformes, vel saltem con-
firmatoriam, quando contra illas nihil ex eisdem
actis deducitur, ex quibus constare possit de il-
larum iniustitia, ibid. nu. 22.
- 1 Restitutio in integrum suspendit rem iudicatam
donec cognoscatur, an restitutio sit concedenda,
etiam si aduersarius obtineat commissio-
nem cum clausula, quod iudex procedat ad legitimam
executionem, cap. 87. nu. 13. & 14.
- 1 Restitutio in integrum datur aduersus prescrip-
tionem quadragenariam ex capite ignorantia,
cap. 16. nu. 1. & lib. 2. cap. 57. nu. 3. & 4.
- 2 Declara, dummodo talis restitutio petatur intra
quadriennium a die scientia numerandum, cap.
57. num. 5.
- 1 Item declara, dummodo ignorantia fuerit iusta,
seu probabilis, & circa quam nulla negligentia
interuenerit, cap. 16. nu. 2.
- 1 Tertio declara, dummodo duo copulatiue concu-
rant, unam quod quis ignoret aliam rem suam
possidere, alteram quod ignoret etiam rem illam
ad se pertinere, vel in ea ius sibi competere, cap.
16. num. 3.
- 2 Restitutio in integrum danda est minori aduer-
sus lapsum temporis ei a lege, vel statuto conces-
si pro reluenda re paterna, cap. 98. nu. 1.
Amplia etiam si contra tutorem, vel curatorem
suum agere inceperit personali actione pro eius
indemnitate, quod facere potest, quamuis aliena-
tio fuerit facta eo consentiente, ibidem nume-
ro 2 & 3.
- 2 Restitutio in integrum datur minori etiam ad-
uersus alienationem factam solemniter, quando
ex ea aliquod praesudicium sibi inferitur, cap.
98. num. 4.
- Restitutio in integrum datur Vassallo minori
etiam lapsa anno, infra quem lege iubante inue-
stitura renouari debet, ibid. nu. 5.
- Restitutio in integrum minori nunquam dene-
gatur, nisi a lege, vel statuto expresse sit cautum
ibid. num. 6.
- Restitutio in integrum propter iustam ignoran-
tiam datur in dote, siue illa petens sit maior
siue minor, etiam si cum ipso nihil gestum fuerit,
ibid. num. 7.
- Restitutio in integrum datur solum intra qua-
driennium a die scientia numerandum, ibidem
numero 9.
- Restitutio in integrum datur illi, qui petit se re-
stitui ad lucrum sine damno alterius, secus si
cum damno, ibid. nu. 10.
- Restitutio in integrum conceditur minori, qui
inconsulto hereditatem adiuit, etiam si heredi-
tas sit opulenta, & lucrosa, ibid. num. 11. & 12.
Item quamuis confecerit inuentarium, & here-
ditatem adiuerit cum auctoritate curatoris, con-
tra quem possit habere regressum, ibid. numero
13. & 14.
- Restitutio minoris per alium minorem impediri
non potest, quando certatur de damno vitando,
ibid. nu. 15.
- 2 Restitutio in integrum retardat executionem,
etiam si commissa causa restitutionis aduersa-
rius obtineat commissionem cum clausula, quod
iudex ad legitimam executionem procedat, cap.
121. nu. 12. & 13.
- Restitutio in integrum non retardat executionem
sententia, quando est capta, quamuis restitutio
competat de iure communi, ut in minore, & Ec-
clesia, ibid. nu. 14.
- Restitutio in integrum obtenta etiam a minore, vel
Ecclesia, non retardat executionem etiam non-
dum inceptam quando viget uehemens presump-
tio calumnia, ibid. nu. 15.
- 2 Restitutio substitutionis facta pupillo ad bona
testatoris operatur, quod verbum commune cen-
seatur obliquum, nec ad directum trahi possit,
pag. 296. nu. 21.
- 2 Retentio honorum patris datur solum filio pro
legitima, non autem pro illius supplemento, cap.
121. nu. 72.
- 2 Retentio rei possessa, seu detenta regulariter da-
tur impendens donec expensae deducibiles, &
melioramenta ei persoluantur, cap. 112. nu. 1.
- Retentio pro expensis datur, etiam si ex aliqua
alia causa res ipsa retineri non possit, ibidem
numero 2.
- Retentio actuum, & processus litis datur procu-
ratori, vel scribe, donec pro expensis soluatur eis
quod debetur, ibid. nu. 3.
- Retentio pro melioramentis datur etiam in rebus
Ecclesiae, & in beneficialibus, ibid. nu. 4.
- Contrarium in re meliorata ex pecunijs patri-
monialibus Clerici reprobata opinione Abba-
tis firmat, Surdus cons. 333. lib. 2. ibid. nu. 5.
- Retentio pro melioramentis conceditur etiam con-
tra tertium, ibid. nu. 6.
- Retentionis ius transit etiam in successores singu-
lares, ibid. nu. 7.
- Retentio datur conductori pro melioramentis,
quamuis ob non solutam pensionem expellatur,
ibid. nu. 8.
- Retentio ex causa melioramentorum conceditur
quoque possessori mala fidei, nisi in re aliena
scienter edificauerit nullam habens causam a
Domino, secus si causam habeat, vel ante impen-
sam

I N D E X.

- ſam Domino denunciauerit, ut rem repeteret, ſi putaret eſſe ſuam, ibid. 112. nu. 9. 10. 11. & 12.*
- Item retentio datur poſſeſſori mala fidei pro expenſis neceſſarijs, non obſtante eius mala fide etiam notoria. ibid. nu. 13.*
- Retentio datur emptori, ſiue eius ſucceſſori ſingulari conuentio hypotecaria, donec ei ſoluatur impenſa, aut precium melioramentorum, quatenus ex eis res ipſa facta ſit præciſior, Vel poteſt ipſe, ſi uult abſolui a dicta actione, auctori ſoluere primam rei æſtimationem detractis melioramentis, ſecundum opinionem Bartoli, & aliorum ſed contrarium defendit Couarruias, ibidem, nu. 14. 15. & 16.*
- Retentio rei ex cauſa melioramentorum datur etiam in executione ſententiæ, uel rei iudicata, ibid. nu. 18.*
- Item retentio datur in iudicijs executiuis, & priuilegiatis, ut eſt actio ſpolij, uel quando agitur uigore obligationis Cameralis, ibid. nu. 19.*
- Retentio datur, quamuis ualor melioramentorum non ſit plenè iuſtificatus, dummodo in genere conſtet de illorum exiſtentia, ibid. nu. 20.*
- Retentio pro meliorationibus datur, quamuis ab eo, qui executionem petit, offeratur cautio de ſoluendis melioramentis cum fuerint liquidata, reieſta opinione Gozzadini, ibid. nu. 21.*
- Declara, niſi in differendo ſubſit aliquod periculum, quia tunc cautio admittenda eſt, ibidem, num. 22.*
- Item declara non procedere in Regno Neapolis, ubi indiſtinctè fit executio ſententiæ cum fideiuſſione, ibid. nu. 23.*
- Retentio rei dotalis marito, uel eius heredi ex cauſa melioramentorum ſoluto matrimonio non conceditur, ibid. nu. 24.*
- Retentio unius rei non datur propter impenſas in alia re factas, niſi in iudicio uniuerſali petitionis hereditatis, uel fideicommiſſi, uel niſi impenſa in una re facta excedat ualorem utriuſque rei, ibid. nu. 25. 26. 27. & 30.*
- Retentio ex cauſa melioramentorum, amplius nõ datur, quando intra terminum præfixum ad liquidandum, melioramenta ipſa non fuerunt liquidata, ibid. nu. 32.*
- Retentio pro melioramentis non datur, quando poſſeſſori fuit denunciatum ne adificaret, ibidem, nu. 33.*
- Retentio regulariter non datur ſi poſt liquidationem Dominus petat cum melioramentis compenſari fruictus a poſſeſſore perceptos, ibid. n. 34.*
- Quod ampliatur, & limitatur multis modis, nu. 35. cum ſequentibus.*
- 3 Retrahens rem ex pacto, uel ex lege, ea ſibi reſtituta non ſolutis melioramentis, iure actionis conueniri poteſt, cap. 113. nu. 8.
  - 7 Retroceſſio præſumpta iuxta allegationem Lappi ad ſauorem reſignantis, non habet locum ad ſauorem eius, qui reſignationem non publicauit, cap. 41. nu. 29.
  - 8 Reuerſiales dati in forma ſub conditione conceſſi intelliguntur, quatenus ſententiæ appellatiõne admittat, & quo ad illam tantum partem, qua admittitur, cap. 75. nu. 26.
- 1 Reuocato uno, cenſetur quoque reuocatum aliud, quod eſt conſequutiuum ad illud, & requiritur tanquam eius pars, cap. 51. nu. 12. & 13.
  - Item cenſentur reuocata omnia eius connexa, ibidem nu. 14.
  - 2 Reus in iudicio a legitimo Iudice interrogatus ueritatem etiam circa proprium delictum ſub reatu peccati mortalis cõfiteri tenetur, licet propter periurium in foro exteriori non puniatur, cap. 35. nu. 68. & 69.
  - 2 Reus poteſt de omnibus criminibus, qua confeſſus eſt licite condemnari, quando præceſſit inquisitio generalis, & extraordinaria, tanquam contra famoſum, & de multis criminibus labefactum, ſecus ſi præceſſit inquisitio, ſeu accuſatio ſpecialis ſuper uno crimine, cap. 89. nu. 5.
  - 2 Reus principalis poteſt accipiendo deſenſionem fideiuſſoris ex perſona ſua opponere beneficium dilationis, licet dilatio ei conceſſa alias fideiuſſori non proſit, pag. 281. nu. 4.
  - 2 Rex Neapolis in primis cauſis Vaſſallorum Baronis ſe non intromittit, pag. 280. nu. 3.
  - 2 Rigor ſcriptus præfertur æquitati non ſcriptæ, cap. 5. nu. 21.
  - 2 Roma eſt patria communis, cap. 145. nu. 4.
  - Roma punit omnes delinquentes, etiam ſi aliunde nati ſint, & alibi deliquerint, ibid. nu. 7.
  - Roma pupillo tutor dari poteſt, quamuis alibi natus ſit, uel bona poſſideat, ibid. nu. 5.
  - 1 Rota Romana non exequitur aliorum ſententias, niſi uisa illarum iuſtitia, cap. 86. nu. 31.
  - 2 Item ſtante clauſula ſublata, &c. ſemper remittit partes ad Sanctiſſimum, cap. 37. nu. 66.
  - 2 Item contentatur unica expeditione litterarum ſuper gratia principali, cap. 40. nu. 41.
  - 2 Rota ex cauſa ſibi bene uisa ſolet apponere ſequentiſſimum, præſertim quando conſtat de attentatis, cap. 77. nu. 59.
  - 2 Rota, ubi agitur principaliter ad fruictus ſubtractos actione ſpolij, ſolet ſpoliatorem condemnare etiam ad fruictus perceptos ante motam litem, cap. 112. nu. 65.
- ## S
- 2 **S**cienti non fit iniuria, neque dolus. cap. 19. num. 15.
  - 1 Scientia quando agitur de priuaticone, ſeu amiſſione iuris, debet plene, & concludenter probari, c. 3. n. 20. Nec ſufficit eam probare in genere, ſed requiritur etiam probatio eius qualitatum, ibid. num. 21.
  - 2 Item non ſufficit ſcientia præſumpta, niſi ad ſint urgentes præſumptiones, cap. 35. nu. 93.
  - 2 Scientia procuratoris non ſufficit ad faciendum incidere Dominum in pœnam, cap. 35. nu. 109.
  - 2 Scientia Papa probari poteſt nedum per litteras, ſed etiam per teſtes, cap. 18. nu. 43.
  - Item probatur ex clauſula motu proprio, & de plenitudine poteſtatis, ibid. nu. 44.
  - 2 Scientia ſolet ex diuturna cohabitatione præſumi in his, qua ſenſu corporis percipiuntur, ſecus in his,

I N D E X.

- bis, quae pendent à testamentis, & instrumentis, quae non solent in notitiam deuenire, cap. 19. num. 27.*
- 2 *Scientia exceptionum principali competentium in fideiussore non praesumitur, sed illam principalis probare debet, cap. 121. nu. 121.*
- 1 *Scriptura in parte vera, in totum vera praesumitur, cap. 8. nu. 15.*
- 1 *Scriptura ordo sequendus est, cap. 47. nu. 14.*
- 1 *Scriptura priuata seu copia simplex per se nullam fidem facit, cap. 82. num. 17. Item producta nullam operatur confessionem producentis, ibidem nu. 18.*
- 1 *Scriptura priuata non probat, nisi sit recognita per testes, qui dicant se fuisse praesentes, & uidisse illum, cuius scriptura praetenditur scribere e, & subscribere, cap. 79. nu. 1.*
Declara nisi scriptura fuerit ab eodem met scribente recognita, ibid. nu. 2.
Item nisi in eius productione pars aduersa tacuerit, ibid. nu. 3.
- 1 *Scriptura priuata, ad hoc ut probet, sufficit secundum stylum Curiae, quod testes deponant habere notam manum scribentis, licet non fuerint praesentes, praesertim si scriptura sit de partibus, cap. 79. nu. 4. & 5.*
Amplia, ut scriptura priuata probet etiam de iure communi concurrentibus adminiculis, si testes dicant habere notam manum scribentis, ibidem num. 6.
- 1 *Scriptura priuata plene probat sine depositione testium, quando ex comparatione apparet de omnimoda similitudine literarum, dummodo probetur, quod scriptura, ad quam fit comparatio, sit certa illius personae, cuius esse praetenditur illa, quae recognoscitur, cap. 79. num. 7. & 8. & cap. 80. nu. 5.*
- 1 *Scriptura priuata habens partium subscriptionem, & recognitionem plenam fidem facit contra debitorem, licet in ea non sint testes adhibiti, cap. 79. num. 9.*
Item contra debitorem plene probat, quando ab eo tantum fuit subscripta, si de eius tantum obligatione agatur, secus si ageretur de obligatione alterius, ibid. nu. 10.
Scriptura priuata subscripta a partibus, & trino etiam teste bonae opinionis munita, quo ad hypothecam operatur etiam in praesudicium posteriorum creditorum habentium hypothecam, seu pignus ex publico instrumento, cap. 79. nu. 11.
Amplia idem esse si aliunde constet de veritate ipsius scripturae per veras probationes. Item quamuis non sit probatum testes esse probata, & integre opinionis, nisi haec qualitas a statuto requiratur, ibid. nu. 12.
- 1 *Scriptura notarij habetur pro plene recognita secundum stylum Curiae, quando testes deponunt se cognoscere manum, vel scripturam, & personam scribentis, cap. 80. nu. 1.*
Scriptura notarij, si testes sint mortui, vel non reperiuntur recognoscitur per comparationem cum alijs scripturis publicis eiusdem notarij, ibid. nu. 2.
- Scripturarum comparatio facit plenam probationem, quando ex ea apparet de omnimoda similitudine literarum, si autem adsit aliqua dissimilitudo, tunc probat solum semiplene, ibidem nu. 3. & 4.*
- 1 *Scriptura priuata non habens requisita ad faciendam plenam probationem ex eo solum, quod reperitur in Archivio non efficitur publica, nec plene probat, sed remanet priuata, cap. 81. numero 20.*
- 1 *Scriptura diuersa sub eadem die, & ab eodem notario confecta si a diuersis producantur, se inuicem non tollunt, quando possunt concordari, si autem non possint concordari, statuitur potiori, cap. 82. num. 1.*
Si sint equalis potentiae attenditur originale, ibidem nu. 2.
Si vero una plus quam alia contineat statuitur pleniori, nisi una plus oneris contineat, quia tunc illa attenditur, quae minus continet, ibidem numero 3. & 4.
- 1 *Scriptura contraria sub eodem die, & ab eodem notario confecta, si ab uno producantur, se inuicem tollunt, ita ut neutri standum sit, cap. 82. num. 6.*
Item non probant etiam si non sint contrariae, sed solum diuersae, ibid. nu. 7.
Item non probat etiam in illa parte, in qua conueniunt, secundum communem opinionem reprobata contraria sententia, ibid. nu. 9.
Scriptura contrariae productae si sint equalis potentiae si inuicem tollunt, ibid. nu. 20.
Scripturam aliquam producens non intelligitur fateri contenta in ea, nisi quatenus scriptura illa per se probet, ibid. nu. 18. & 19.
- 2 *In scriptura antiqua Rota contentatur de recognitione facta etiam inter alias personas, cap. 68. num. 3.*
Scriptura notarij carens signo & subscriptione, probat, & potest releuari, ut authentica, quando custoditur in loco, ubi solum reperiuntur scripturae authenticae, eiusdem notarij, ibidem numero 4.
- 1 *Non sumit robur ex filicia, in qua adsint aliqua scripturae non authenticae, nisi adminicula concurrant, cap. 81. nu. 23.*
- 2 *Scriptura Notarij habens clausulam actum & c. censetur perfecta, & potest redigi in publicam formam, cap. 68. nu. 6. & 7.*
Declara, dummodo clausula actum & c. sit posita in fine instrumenti, secus, si in principio, vel medio, quia tunc non denotat actus perfectionem, ibid. num. 8.
- 2 *Scriptura notarij non dicitur perfecta antequam ab eo fuerit subscripta, cap. 106. nu. 17.*
- 1 *Sententia trina etiam conformis lata contra non legitimum contradicentem tertio non nocet, secus si a legitimo contradicente fuit bene defensa, quia tunc tertius non auditur, nisi parito rei su dicatae, cap. 86. nu. 55.*
- 1 *Sententia lata contra legitimum contradicentem facit ius quo ad omnes etiam non vocatos, & nocet etiam successoribus, cap. 86. nu. 57.*

I N D E X.

- 1 *Sententia lata pendente dilatione, seu termino ad liquidandum est ipso iure nulla, cap. 19. nu. 21.*
- 1 *Sententia obtenta a falso procuratore venit annullanda etiam quod contra eum in quolibet actu non fuerit protestatum, seu repetita protestatio, eum non debere audiri, nisi docto de legitimo mandato, cap. 92. nu. 5.*
Sententia nulla parte opponente non potest confirmari, sed debet omnino super nullitate pronounciari, cap. 22. nu. 1.
- 2 *Sententia nulla absque appellatione rescinditur, ibid. nu. 5.*
In sententia non consideratur materia, sed forma, ibid. nu. 6.
- 2 *Sententia quando dicatur lata propter contumaciam, & quando propter delictum, cap. 34. n. 11.*
Sententia lata ob contumaciam est vere interlocutoria, & effectus illius durat donec durat contumacia, ibid. nu. 9.
- 2 *Sententia post mortem constituentis, quomodo pronouncietur contra eius procuratorem Dominum litis effectum, cap. 62. nu. 6.*
- 2 *In sententia valet argumentum, quod qui vult consequens, vult etiam necessarium antecedens, cap. 75. nu. 7.*
Sententia mandans restitui bona, si petitorium non fuit suspensum, non applicatur ad possessorium, secus si possessorium sit suspensum, quia tunc intelligitur solum lata in possessorio, nec ab ea datur appellatio, quamuis mandet restitui talia, & talia bona nominatim, ibid. nu. 13.
Sententia restitutoria, vel de immittendo in possessionem non est appellabilis, licet appellatio detur ab illa, quod quis non sit restituendus, vel immittendus, ibid. nu. 15.
Sententia secunda expresse reuocans primam propter mixturam efficitur appellabilis, licet sit lata in possessorio, ibid. nu. 17.
- 2 *Sententia condemnans ad rem restituendam solutis prius meliorantis si plures res separatas, vel connexas contineat, quomodo interpretatur, cap. 112. nu. 28. 29. & 31.*
- 2 *Sententia lata ex breuitate temporis, quando sufflineatur, cap. 115. nu. 1.*
- 2 *Sententia lata contra principalem praedudicat etiam fideiussori non citato, qui pro principali debitore coram Iudice, & in loco iudicij, et apud acta aliquid promisit, cap. 121. nu. 9.*
- 2 *Sententia lata perempta instantia de iure communi non valet, pag. 288. nu. 1.*
- 3 *Sequestratio regulariter est prohibita, cap. 77. num. 1.*
- 2 *Sequestrum apponi debet super beneficio, quando in Curia Romana contra possessorem sententia fuit lata, quamuis a nulla pretendatur, cap. 77. nu. 2. & 4.*
- 3 *Sequestrum non debet violari propria auctoritate etiam sententia existente nulla, ibid. nu. 5.*
Sequestrum uiolans praetextu nullitatis sententiae non excusatur a poena Clem. unica, de sequestrat. possess. & fruct. si prudens, & sciens sequestrum fuisse appositum fructus perceperit, quamuis sequestrator deputatus ad colligendos fructus, sequestrum non acceptauerit, ibid. nu. 6. & 7.
- Sequestrum ligat etiam ante acceptationem sequestratary, ibid. nu. 8.*
- Sequestrum quod decernitur ex dispositione Clem. unica de sequestr. possess. & fruct. per appellationem non retardatur, ibid. nu. 9. & 10.*
- Item potest apponi in secunda instantia, quamuis in prima non fuerit decretum, ibid. nu. 13.*
- Sequestrum in terminis Clementinae unicae non impeditur, quamuis pro suo interesse tertius se opponat, ibid. nu. 14. Neque in praedudicium ipsius tertij, qui ad causam fuerit admissus, potest etiam de consensu partium remoueri, ibidem, num. 15.*
- Sequestrum euitatur, seu tollitur per cautionem, qua loco sequestri subrogatur, praeterquam in terminis Clem. unicae, de sequestr. possess. & fruct. ibid. nu. 16. & 17.*
- Sequestrum in terminis Clem. unicae apponitur etiam ab Ordinario loci, quamuis coram illo causa non pendeat, ubi tamen prius sententia contra possessorem beneficii in Curia Romana prolata fuerit, ibid. nu. 18.*
- Declara dummodo Ordinarius mandatum de sequestrando a Iudice, qui tulit sententiam prius receperit, ibid. nu. 19.*
- Sequestrum vigore Clem. unicae, de sequestr. possess. & fruct. apponi potest super quocunque beneficio, etiam si dignitas, vel personatus existat, item quamuis Ecclesia sit parochialis, ibid. nu. 20.*
- Sequestrum non apponitur, quando passidēs praesumptionem boni iuris pro se habet, ibidem, nu. 22. & 38.*
- Sequestrum apponitur super parochiali, si appellans a mala electione Episcopi in Curia sententiam fauorabilem obtinuerit, etiam si a dicta sententia fuerit appellatum, ibid. nu. 23.*
- Sequestrum comprahendit solum fructus extraneos, & in futurum nascituros, ibid. nu. 34.*
- Sequestrum non datur contra triennale pacificum possessorem, quamuis possessio triennalis immediata non sit, ibid. nu. 35. & 36.*
- Sequestrum non conceditur contra possessorem beneficii, qui habuit primam sententiam in petitorio, licet contra illum in possessorio sententia & res iudicata lata fuerat, ibid. nu. 38.*
- 2 *Sequestrum vigore Clem. unicae de sequestr. possess. & fruct. non datur pro pensione, nisi esset constituta perpetuo super fructibus alicuius Ecclesiae, ut deinceps esset beneficium Ecclesiasticum, cap. 77. nu. 39.*
Item non datur regulariter ante sententiam latam in Curia, ibid. nu. 40.
- Fallit Primo, quando possessor in prima instantia remissoriam obtinuit, ibid. nu. 41.*
- Fallit 2. quando agitur de attentatis, seu manutentione, cuius decisio pendet a negotio principali non bene claro, ibid. nu. 42.*
- Fallit 3. quando clericus habuit recursum ad iudices seculares pro manutentione sua possessionis, quam iudex Ecclesiasticus iniuste ei abstulit,*

I N D E X.

- Sit, & de mandato eorundem Iudicum fuit reintegratus, ibid. nu. 43.*
- Fallit quarto, quando inter prouisum Apostolicum, & prouisum ab Ordinario, litigatur super beneficio referuato, seu affectio ratione mensis, vel aliter, iuxta constitutionem Pij Papa Quarti, ibid. nu. 44.*
- 2 *Sequestratio limitata limitatū producit effectum, cap. 77. nu. 46.*
- 2 *Sequestrum, quod decernitur ex forma constitutionis Pij Papa Quarti non potest impediri per exceptionem nullitatis, aut subreptionis prouisionis Apostolica, cap. 77. nu. 47.*
- 2 *Sequestrum super fructibus, & distributionibus, caterisque emolumentis beneficii penes idoneam personā fieri debet iuxta constitutionem Pij V. quando lis pendet super beneficio in Ecclesia Cathedrali, vel collegiata existente, inter prouisum a Papa, vel ab ordinario ex una parte, & ex alia Capitulum, & Canonicos eiusdem Ecclesie, ad quos admissio, seu receptio ad dictum beneficium spectat, & quibus interim dicti fructus, & distributiones accrescunt, capitulo 77. num. 48.*
- Declara dummodo Capitulum fuerit in aliqua culpa non tradendi possessionem, vel aliquod impedimentum praestiterit, ibid. nu. 49.*
- Item declara, ut constitutio Pij Quinti comprehendat solum distributiones, quae ex statuto, vel consuetudine percipiuntur, non autem illas distributiones quotidianas, quae debentur interessentibus diuinis officijs, capitulo 77. num. 50. 53. & 57.*
- 2 *Sequestrum ex officio a iudice generaliter apponi potest ob causam illi bene uisam in omnibus casibus, in quibus sequestratio ad instantiam partis fieri non potest, cap. 77. nu. 58.*
- 2 *Seruitus non habet causam naturalem, sed aut impositiuam, aut praescriptam, capitulo 85. numero 4.*
- 1 *Segnatura Papae in rescriptis gratia praecipue est attendenda, non autem extensio Regentis, cap. 98. num. 6.*
- 2 *Signatura Papae per uerbum (placet) operatur, ut omnia petita quae non sunt cancellata, censeantur coepta, & uerba (iustitiam faciat, prout de iure) & similia apposita per Regentem Cancellariae, non faciunt censeari gratiam reddactam ad terminos iuris, cap. 98. nu. 1. & 2.*
- 2 *Signatura Iustitiae non potest aperire os, & tollere nullitatem a ius prouenientem ex decreto irritanti, & clausula sublata, cap. 37. num. 64. & cap. 38. nu. 19.*
- 2 *Signatura ad praeseruandam legitimam executionem in qualibet commissione censetur apponere clausulam, sine praesudicio, &c. pagin. 290. col. 2. nu. 3.*
- 2 *Simonia equiparatur crimini haeresis, & lesae maiestatis, cap. 35. nu. 12.*
- Item, quamuis sit occulta inducit priuationem ipso iure eorum beneficiorum super quibus simonia fuit contracta, ibid. nu. 17. & 13.*
- 2 *Simonia ad effectum priuationis beneficiorum ple-*
- ne, & concludenter est probanda, secus si agatur tantum ad repellendum aliquem ab affectatione beneficii nondum obteti, quia tunc leuiiores probationes sufficiunt, cap. 35. nu. 18. & 19.*
- Coniecturis, & praesumptionibus probari potest, sed coniectura ubi agitur ad priuationem debet esse euidentis, & clara, ac simoniam necessario concludentes, ibid. nu. 20. & 21.*
- Simonia inducens priuationem non probatur per testes de fama, etiam si ciuilitur agatur, ibidem num. 22.*
- Item nec probatur ex confessione cedentis post resignationem, si dicat resignasse beneficium sub promissione certa summa pecuniarum, ibidem numero 23.*
- Simonia, quae inducit priuationem debet esse non solum conuenientialis, sed etiam realis, & sic non solum probari debet tractatus praecedens, sed etiam illius effectus, quae sit conformis tractari, ibid. nu. 24. & 25.*
- 2 *Simulatio de persona ad personam debet fieri cum suis qualitatibus, pag. 285. nu. 3.*
- 2 *Simulatio non praesumitur, nisi data causa simulandi, pag. 285. nu. 5.*
- 2 *Simulatio ex continuatione possessionis non praesumitur, ubi quis remansit in possessione ex titulo conductionis, pag. 286. nu. 13.*
- 2 *Simulatio, seu palliatio de contractu mutui ad contractum locationis quomodo fiat, pagin. 286. nu. 7. 9. & 19.*
- 2 *Societate officij disiecta aliquos fructus non debet ex sententia Rota declaratur reprobato stylo tribunali Auditoris Camerae, c. 67. per totum.*
- 2 *In societate omnium bonorum non attenditur, quod unus socius habeat plura bona, quam alius ad effectum, ut lucrum equaliter diuidatur, cap. 146. num. 4.*
- 2 *Solemunitas testamenti a Principe remissa censetur, quando libertatem testandi alicui concedit, qui alias testari poterat, cap. 97. nu. 5.*
- 2 *Solemunitas extrinseca praesumitur ex lapsu decem annorum, quando allegatur ab eo, ad cuius fauorem praesumitur, secus si ab eo negetur, cap. 24. num. 3.*
- 2 *Solemunitatis omisio reddit actum ipso iure nullum etiam si statutum non habeat clausulam annullatiuam, dummodo contineat causam perpetuam prohibitionis, cap. 29. nu. 7.*
- 2 *Solemunitas confirmationis Apostolicae praesumitur ubi constat de titulo cum illius obseruantia per longum tempus, licet titulus sit inualidus, cap. 92. nu. 6.*
- Amplia, ut talis confirmatio praesumatur spacio 30. vel 40. annorum etiam non probata scientia Papae, ibid. nu. 7.*
- 2 *Solemunitas statutorum loci ubi instrumenta conficiuntur a notarijs etiam forensibus in conscientia instrumentis, & eorum rogationibus seruari debet, cap. 106. nu. 1.*
- Solemunitas, & forma debet esse iuncta cum ipso actu, & adesse loco, & tempore contractus, ibid. num. 16.*
- 2 *Soluens pro condemnato ad panam corporalem*

I N D E X.

- potest actione negotiorum gestorum pecuniam repetere, non obstante protestatione ne illa solueretur, cap. 113. nu. 4.
- 1 Solutio particularis licet non exprimat nomen dotis, tamen censetur facta in causam dotis debita, si aliam non exprimat, cap. 8. nu. 16.
  - 1 Solutio pensionis per compulsionem, & metu censurarum facta non constituit pensionarium in quasi possessione exigendi, nisi soluens acquiescit compulsioni, & protestatus non fuerit in actu solutionis, cap. 22. nu. 22.
  - 1 Solutio in una specie moneta per alia fieri non potest, quando non interest creditoris, cap. 94. n. r.
  - 1 Solutio moneta fieri non debet inspecto eius valore secundum comunem cursum loci, in quo contractus fuit celebratus, quando contrahentes litigant super ipso valore respectu loci tantum, ibidem, num. 2. & 3.
- Solutio facienda est de noua moneta proportionally ad estimationem antiquae, quando valor, qui erat de tempore contractus reperitur immutatus eo tempore, quo est facienda solutio in pondero, & bonitate intrinseca, ibid. nu. 7.
- Solutio moneta fieri debet inspecto valore secundum tempus praesens, quando mutatio contingit ob iussum Principis, vel quia plus hodie valet aureus, quam grossior moneta, ibid. nu. 11.
- Amplia, ut solutionis tempus attendatur etiam in annuis praestationibus, quando extrinsecus valor moneta variatur, ibid. nu. 12.
- 2 Solutio non praesumitur ex sola negligentia, seu tarditate creditoris in non petendo debitum, cap. 67. num. 36.
  - 2 Solutio facta per patrem pro redimendis delictis filij habentis bona aduentitia, quorum pater sit administrator, censetur facta de bonis ipsius filij, & non de proprijs, & in portionem filij est computanda, pag. 284. nu. 5.
  - 1 Soror semel exclusa per fratrem semper remanet exclusa, cap. 75. nu. 5.
  - 2 Soror defuncti de iure communi ab intestato ei succedit simul cum filijs alterius fratris praedefuncti, cap. 80. nu. 5.
  - 2 Soror in Regno Neapolis non excluditur a successione feudi, nisi sit maritata, & dotata de bonis fratris, de cuius successione agitur, cap. 122. n. 1. & 6. & fratre differente illam dotare, potest petere, ut portio feudi sibi pro sua dote assignetur, ibid. nu. 3.
  - 2 Soror dotata a fratre de proprijs bonis eiusdem sororis non excluditur a statuto excludente sororem dotatam a fratre a successione ipsius fratris, cap. 122. nu. 5.
- Soror, ubi sunt plures fratres viuentes iure Longobardo, quorum vnus eam dotauit, an censetur exclusa ab hereditate dotantis tantum, vel potius omnium, ibid. nu. 7.
- 1 Sorores si excludatur a statuto, pars exclusarum acquiritur masculis, quorum fauore sunt exclusae ex iure accrescendi, cap. 10. nu. 5.
- Sorores, & fratres utrinque coniuncti eodem iure admittuntur ad legitimam in bonis patris, ibid. nu. 6.
- 1 Spoliatus agens actione spoliij tenetur probare duo extrema antiquiorem scilicet possessionem suam, & nouam conuenti, cap. 59. nu. 1. Non tenetur probare iniustam suam eiectionem, ibid. nu. 2.
  - 1 Spoliatus non tenetur probare possessionem suam de tempore spoliij, sed satis est docere, quod aliquando ante spoliium possederit, etiam si a lege, vel statuto tempore spoliationis vera possessio pro forma exigeretur, cap. 59. nu. 6. & 8.
  - 1 Spoliatus agens aduersus titulo possidentem, an debeat probare, quod reus conuentus possidet vel etiam, aut precario, cap. 59. nu. 9. & 10. Spoliij actio datur aduersus titulo possidentem etiam si res ad eum sine vitio peruenerit, ibidem, num. 11.
- Spoliatus ultra probationem duorum extremorum titulum etiam iustificare debet, quando possessio sine illo non datur, ibid. nu. 13.
- Spoliatus ad obtinendum in iudicio spoliij si beneficium sit specialiter reseruatum, ultra antiquiorem possessionem suam probare etiam debet titulum saltem coloratum, ibid. nu. 19.
- Spoliatus beneficij si ante litem motam illud pacifice possedit per triennium non tenetur probare titulum, ibid. nu. 21.
- 2 Spoliatus annua praestatione potest petere in iudicio possessorio fructus subtractos, cap. 112. num. 64.
  - 1 Spoliatus agens contra non fundatam se in iure communi tenetur solum possessionem probare etiam si ius commune resistat, cap. 59. nu. 22.
- In spolio attentato lite pendente non requiritur probatio tituli nec etiam colorati, sed sufficit probare solum statum, ibid. nu. 23.
- 1 Spoliatus ultra possessionem suam probare debet, quod iudex non rite, & recte processerit, quotiescunque spoliator ingressus fuit possessionem eius auctoritate, ibid. nu. 25.
- Spoliatus tenetur primum extremum, hoc est suam possessionem probare plene, & concludenter, ibidem, nu. 30.
- Eius probatio non concludit per vnum testem etiam de visu, & de publica voce, & fama, nisi saltem concurrat alius de publica voce, & fama, ibidem, num. 31.
- Spoliatus primum extremum probat sufficienter per confessionem in libello, seu commissione ab aduersario factam, dummodo talis confessio sit clara, & concludens, ibid. nu. 33. Secus si sit dubia, ibid. nu. 34. 35. & 36.
- Item in antiquis primum extremum sufficienter probatur per praesumptiuam aut semiplenam probationem, ibid. n. 41. Item per testes de auditu, auditus, & de publica voce, & fama, ibid. num. 43.
- Item per clausulam constituti, quamuis aliter non constet de tempore constituti, ibid. nu. 48.
- Spoliatus secundum extremum hoc est possessionem conuenti sufficienter probat leuioribus probationibus, ibid. nu. 26.
- Item probat sufficienter secundum extremum per testimonium de auditu a parte, quae tenet, & possidet rem spoliatam, ibid. nu. 27.

I N D E X.

- Item per sustentationem litis cum adminiculis, ibid. nu. 28. Item ex sola litis contestatione per quam solam probatur molestia in possessione, ibid. nu. 29.*
- 2 *Spoliatus, seu habens se pro spoliato absolute, & petens coram iudice se restitui, utramque possessionem, tam ciuilem, quam naturalem amisisse dicitur, nec manuteneri potest, cap. 64. nu. 7.*
- 1 *Spoliatus agens spolio in causa beneficii repellitur exceptione specialis reservationis beneficii, etiam quod ipse iustificauerit prouisionem suam titulo colorato, cap. 121. nu. 106.*
- 2 *Spoliatus agens interdicto recuperanda in beneficiis non repellitur exceptione notorii criminis, sed sola exceptione defectus proprietatis, cap. 121. nu. 109.*
- 2 *Spoliatus uxore agens interdicto recuperanda repellitur exceptione proprietatis propter peccatum, cap. 121. nu. 110. Idco debet probare titulum matrimonij si negetur, ibid. nu. 112.*
- Item repellitur exceptione affinitatis, & consanguinitatis in tali gradu existentis, super quo Papa dispensare non poterat, capitulo 121. numero 111.*
- 2 *Spoliatus uxore agens ad illius recuperationem non repellitur propter exceptionem frigiditatis, & impotentiae, sed bene per exceptionem publicae honestatis, dummodo excipiens se offerat paratum illam incontinenti probare, cap. 121. nu. 113.*
- 2 *Spoliatus uxore agens interdicto recuperanda repellitur exceptione minoris aetatis tempore contractus matrimonij seu quo pretenditur factum in Ecclesia, cap. 121. nu. 115.*
- Amplia, ut aetas debeat esse perfecta, nec sufficiat probare, quod mulier, seu virgo a decimo quarto anno distet tantum per duos menses, ibidem nu. 116.*
- 1 *Status ultimus, & ultima, atque immediata possessio in consideranda qualitate beneficii attendi debet, cap. 55. nu. 1.*
- 1 *Status ultimus attenditur ad cognoscendum an Cappella sit beneficium Ecclesiasticum, vel potius oratorium simplex, cap. 55. nu. 7.*
- 1 *Status ultimus seu quasi possessio presentandi operatur, ut in literis Apostolicis non sit facienda mentio de veris patronis, sed de existentibus in possessione, cap. 55. nu. 13.*
- 1 *Status ultimus beneficii secularis attenditur, quamuis de secularitate non constet nisi ex collatione Papae, dummodo de contrario statu non appareat, cap. 55. nu. 17.*
- 1 *Status ultimus non confitit de contrario inducit praesumptionem similis status de praeterito, cap. 55. nu. 20.*
- 2 *Status ultimus beneficii etiam non praescriptus attendi debet, cap. 55. nu. 22.*
- Item non praescriptus sufficit pro sustinenda collatione, etiam ad effectum includendi, vel excludendi reservationem Papae, licet qualitatem beneficii non immutet, cap. 55. nu. 23.*
- 1 *Status ultimus debet attendi, etiam si de illo non constet nisi per unicum actum effectum sortitum, cap. 55. nu. 24.*
- Limita, ut status ultimus, seu quasi possessio ex unico actu non acquiratur, quando actus ille fuit admissus cum clausula sine prauidicio, ibid. nu. 30.*
- Item limita, ut status ultimus non acquiratur ex unico actu conditionali, ibid. nu. 32.*
- Status ultimus beneficii etiam lite pendente attendi debet, ibid. nu. 40.*
- Status ultimus beneficii, seu Ecclesiae, quae a Clericis secularibus, & Monachis promiscue gubernatur, dignoscitur ex maiori parte eorum, qui sunt ultimi possessores, ibid. nu. 47.*
- Status ultimus beneficii attendi debet, etiam ad effectum ne actus retractetur, quamuis possidens in petitorio succumbat, ibid. nu. 49.*
- Status ultimus beneficii non attenditur, quando constat de violentia, & mala fide possidentis, ibid. nu. 53.*
- De statu ultimo beneficii non est facienda mentio in literis impetrationis, quando possessio est violenta, ibid. nu. 56.*
- Status ultimus, seu quasi possessio non attenditur in actibus negatiuis, praesertim in his, quae sunt mera facultatis, & quando agitur contra superiores, ibid. nu. 57.*
- Item non attenditur, quando adsunt duae possessiones ambae compatibles, ibid. nu. 58.*
- Status ultimus possessionis non attenditur, quando in contrarium constat de proprietate, ibid. nu. 63.*
- Status nouus in beneficio imprimitur qui attendi debet, non obstante statu contrario, ubicumque praescriptio legitima cum possessione concurrat, ea autem cessante a priori statu non receditur, ibid. nu. 67.*
- Status ultimus, seu possessio ultima non praescripta, non tollit titulum, & praescriptionem praecedentem, ibid. nu. 68.*
- Status beneficii seu eius qualitas ut immutari possit, quae sint necessaria, ibid. nu. 69.*
- Status beneficii secularis, ut immutetur quando praescriptio quadragenaria requiratur, & quando sola decennalis sufficiat, ibid. nu. 70. & 72.*
- Status beneficii ab inferiore mutari non potest, ibid. nu. 36.*
- 2 *Statutum Vrbs lib. 1. cap. 86. non habet locum in fideicommissario propria auctoritate bonorum possessionem accipiente, cap. 1. nu. 4.*
- Statutum, quod possessio defuncti continetur in heredem, non habet locum in fideicommissario, ibid. nu. 9.*
- Statutum continuans possessionem in heredem, & fideicommissarium, intelligitur per prius in heredem, ibid. nu. 10.*
- 2 *Statutum excludens feminas a successione intestata propter masculos non habet locum interjores ac successione contentas, etiam si bona sita sint in territorio statutum, & is de cuius hereditate agitur, fuerit statuto subditus, cap. 9. nu. 1.*
- Non ligat ciues, quo ad bona sita extra territorium, siue loquatur in rem, siue in personam, & licet maior pars bonorum sit in districtu, ibid. nu. 9. 10. & 11.*

I N D E X.

- Statutum exclusiuum faminarum a successione intestati propter masculos comprehendit etiam pecunias, seu nomina debitorum, quorum solutio est destinata in loco, ubi viget statutum, licet alibi contractus fuerit celebratus, ibidem num. 13.*
- 1 *Statutum loci, ubi bona sunt sita pro maiori parte attendi debet ad effectum additionis hereditatis, non autem ad effectum exclusionis ab hereditate, cap. 9. nu. 12.*
- Statuto ab Vniuersitate condito, etiam si a Domino Castri, seu Ciuitatis sit conformatum, filia ipsius Domini non subijciuntur, ibidem numero 3.*
- 1 *Statuto confirmato, confirmatio robor addit quo ad ius, non quo ad actum, ut comprehendantur persona quae antea non comprehendebantur, cap. 9. nu. 6.*
- 1 *Statutorum beneficijs non gaudent, qui onera non subeunt, cap. 9. nu. 2.*
- 1 *Statutum si excludat sorores pars exclusarum acquiritur masculis, quorum fauore sunt exclusa ex iure accrescendi, cap. 10. nu. 5.*
- 1 *Statutum factum fauore masculorum non debet declarari, ut redundet in fauorem ascendendum, cap. 10. nu. 18.*
- 1 *Statutum excludens filiam a legitima intelligitur si pater vult, non autem si pater nollit illam esse exclusam, sed agnoscit uti filiam, cui legitime debeatur, cap. 28. nu. 8.*
- 1 *Statutum loquens de dote data habet locum etiam in dote promissa, cap. 42. nu. 5.*
- 1 *Statutum Vrbis disponens de contractibus mulierum certa solemnitate celebrandis, licet in quattuor tamen casibus loquatur tamen procedit etiam in alijs, in quibus viget eadem ratio, & sic habet locum etiam in mulieribus fideiuentibus, cap. 43. nu. 1. & 2.*
- Item comprehendit contractum cum matre, licet fideiubeat pro filijs, vel principaliter contrahat in fauorem alterius, quamuis resultet comodum filiorum, ibid. nu. 3. & 4.*
- Item comprehendit contractum iuratum, ibidem num. 5.*
- Non habet locum in muliere se obligante ad fauorem pia causa, ibid. nu. 7.*
- Item non procedit, quando mulier se obligat pro dote alterius mulieris, praesertim si promissio sit facta mulieri pauperi, quae non possit congrue dotari de bonis proprijs, ibid. nu. 8. & 10.*
- Statutum quantumuis generaliter loquens non comprehendit causam dotis, ubicumque dos specialiter privilegiata reperitur, capitulo 43. numero 9.*
- Statutum detrahens fidem instrumento obligationis facit, ut iuramentum in instrumento appositum nihil operetur, ibid. nu. 6.*
- 1 *Statutum annullans instrumenta sine certa forma probationis confecta non habet locum ubi ad est mixta probatio, sed quando producitur solum instrumentum sine aliqua probatione, cap. 49. num. 16.*
- 1 *Statutum, siue lex ciuilis non potest disponere directè de iuramento etiam si subsit iusta, & legitima causa, cap. 62. nu. 20.*
- Item siue loquatur in rem, siue in personam, ibidem nu. 23.*
- 1 *Statuti, seu legis transgressio dispositionem non vitiat, quando lex ulterius non annullat factum in contrarium, cap. 68. nu. 12.*
- 2 *Statutum Vrbis mandans post rem iudicatam fieri monitorium de parendo sententiae infra octo dies vel ad allegandam causam rationabilem, non obstante decreto irritanti locum habet si iudex in sententia reuaxet mandatum cum intimatione, nisi infra octo, vel decem dies fuerit paritum, cap. 68. nu. 13.*
- 1 *Statutum quod filia nubere nequeat sine consensu patris non valet, cap. 73. nu. 2.*
- 2 *Statutum conditum ad obuiandum falsitatibus dicitur habere perpetuam causam prohibitionis, cap. 29. nu. 6.*
- 2 *Item aditum ad obuiandum fraudibus dicitur fauorabile, etiam si materia alias ex sui natura esset odiosa, & etiam si constitutio esset penalis, cap. 3. nu. 27. & 28.*
- 2 *Statutum, quod stetur iuramento damnum passis valet, & intelligitur, ubi damnum fuit illatum dolo malo, cap. 16. nu. 1.*
- Item intelligitur Iudice deferrente tale iuramentum, & precedente taxatione, & non alias, ibidem nu. 2.*
- Item intelligitur ad fauorem Ciuis, non autem forensis, ibid. nu. 3.*
- Item intelligitur, dummodo contrarium non probetur, vel per euentiam loci, vel per coarctationem negatiue, ibid. nu. 4. 5. & 6.*
- 2 *Statutum habilitans maiorem viginti annis ad eontrahendum non porrigitur ad bona existentia extra territorium, cap. 20. nu. 9.*
- 2 *Statutum a superiore confirmatum potest reuocari a statuentibus etiam non habentibus facultatem statuendi, quando fit reditus ad ius commune, nisi statutum sit confirmatum cum decreto irritanti, cap. 23. num. 8. & 9. & cap. 38. nu. 4. & 5.*
- 2 *Statutum Vrbis requirens subscriptionem amborum Notariorum, quando sunt simul, vel simpliciter rogati, nunquid annullat instrumenta facta sine dicta solemnitate, cap. 29. per totum.*
- 2 *Statutum an & quando annullat actum ex coniectione probatur, quae colliguntur ex mente, & intentione statuentium, cap. 29. nu. 9.*
- 2 *Statutum dicitur prohibitiuum non solum si apponatur verbum negatiuum, sed etiam si mandetur, quod in contractu aliqua solemnitas obsiuratur, cap. 29. nu. 8.*
- 2 *Statutum imponens penam specialem contrafacientibus in eadem oratione, non censetur annullare ipsum actum, secus si in diuersa, quia tunc actus est nullus, & pena etiam incurritur, nisi sit incompatibilis cum validitate ipsius actus, cap. 29. nu. 18. 19. & 20.*
- 2 *Statutum Episcopi, quod beneficiati absentes per certum tempus sine eius licentia sunt priuati etiam absque monitione valet, cap. 35. nu. 91.*

I N D E X.

- Item ligat omnes qui habent in illa diœcesi beneficia etiam si alibi resideant, *ibid.* nu. 92.
- Declarata dummodo scientia dicti statuti, seu constitutionis pœnalis clare, & concludenter probetur, nam scientia pœsumpta non sufficit, nisi adessent urgentes pœsumptiones, *ibid.* nu. 93.
- 2 Statutum licet habeat clausulam decreti irritantis, tamen si aliquid disponat, nec ulterius procedat annullando factum in contrarium, potest adimpleri per equipollens, *cap.* 38. nu. 14.
  - 2 Statutum continens aliquid, quod non est de iure communi dicitur tradere formam, *cap.* 106. n. 3.
  - 2 Statutum, quod fratres succedant fratribus ab intestato exclusis sororibus dotatis, intelligi debet, si de tempore delata hœreditatis soror dotata reperiat, *cap.* 81. nu. 1.
- Intelligitur non solum de dotatis ab eo, cui est succedendum, sed etiam de dotatis a quouis alio, *ibidem* num. 2.
- Item locum habet nedum ubi agitur de successione ab intestato, sed etiam ex testamento, *ibidem* num. 3.
- Non habet locum in fratre legitimo per comitem Palatinum, *ibid.* nu. 6.
- Declarata, ut comprehendat etiam fratrem legitimum, quando extant alij fratres legitimi, & naturales, a quibus sorores excludantur, *ibidem* num. 12.
- 2 Statutum Vr̄bis lib. 1. cap. 145. habet locum etiam in nepote ex filia, & respectiue in filio sororis, *cap.* 81. nu. 4.
  - 2 Statutum Vr̄bis prohibens mulieribus ne possint testari de dote stantibus filijs, habet locum etiam si extant nepotes, *cap.* 105. nu. 49.
  - 2 Statutum excludens filias stantibus filijs extenditur etiam ad nepotes, *cap.* 105. nu. 52.
  - 2 Statutum ratione solemnitatis liget etiam for̄ses, & omnes contrabentes in loco, seu ciuitate statuto subdita, *cap.* 106. nu. 1. 6. & 7.
- Statutum licet loquatur in personam, tamen comprehendit etiam forenses, quando loquitur cum modificatione respiciente solemnitatem actus, *ibid.* nu. 10.
- Statutum conceptum in personam cum modificatione, si fuerit certa solemnitas seruata, & statutum conceptum in personam simpliciter, & absolute, quomodo differrant, *ibid.* nu. 11.
- Statutum non potest disponere circa personam, nisi sit subdita, *ibid.* nu. 12.
- 2 Statutum, quod maritus lucretur certam dotis portionem habet etiam locum in dote ex bonis fideicommissis subiectis constituta, *cap.* 69. nu. 3.
  - 2 Statutum penale dicitur, quando imponit penam contrafacienti, vel aufert ius questum, aut saltem ius radicatum ex causa de praterito, secus si solum auferrat ius quarendum, *cap.* 39. nu. 15.
  - 2 Statutum principaliter conditum ob publicum fauorem, licet in consequentiam aliquos inhabilitet, tamen fauorabile dicitur, *cap.* 39. nu. 19.
- Statutum exclusiuum feminarum propter masculos non dicitur penale, & odiosum, sed fauorabile, *ibid.* num. 20.
- 2 Statutum Vr̄bis prohibens post annum posse dari de nullitate sententia est decisorium, & in quocumque foro seruatur, *cap.* 51. nu. 1.
- Intelligitur tam de nullitate sententia diffinitiuæ, quam interlocutoria, *ibid.* nu. 2.
- Habet locum, quamuis detur de nullitate principaliter, & non simul committendo causam appellationis, & nullitatis, *ibid.* nu. 3.
- Item procedit, licet nullitas sit notoria, & ex defectu iurisdictionis, *ibid.* nu. 4.
- Item, quamuis nullitas ex eodemmet statuto proueniat, *ibid.* nu. 6.
- Item, quamuis opponatur de nullitate per modum exceptionis, *ibid.* nu. 7.
- Item, licet sit captum dici de nullitate, & interim labatur annus, *ibid.* nu. 8.
- Non habet locum quando datur de nullitate sententia simul cum spolio, *ibid.* nu. 9.
- 2 Statutum reijciens nullitates simpliciter, non censetur reijcere nullitatem ex defectu iurisdictionis prouenientem, *cap.* 51. nu. 4.
- Limita, nisi statutum pœfigat terminum ad dicendum de nullitate, quia post lapsum termini nullitas etiam notoria, & ex defectu iurisdictionis opponi potest, *ibid.* nu. 5.
- 2 Statutum interpretari debet, ut non extendatur, & minus corrigat ius commune quam sit possibile, *cap.* 80. nu. 6.
  - 2 Statutum excludens sororem ab hœreditate fratris est fauorabile ratione conseruandæ agnationis, *cap.* 80. nu. 10.
  - 2 Statutum omne recipit interpretationem passiuam a iure communi, *cap.* 80. n. 11. Et interpretatio passiuæ est illa, per quam ius commune se extendit ad statutum, non autem per quam statutum extenditur, *ibid.* nu. 12. & 14.
- Amplia, ut hæc interpretatio passiuæ nunquam excludatur, etiam si statutum mandet obseruari statuta prout iacent, absque alia interpretatione, & quamuis materia sit correctoria, *ibid.* nu. 13. & *cap.* 67. nu. 12.
- 1 Statutum Vr̄bis pœstans fideiussoribus facultatem petendi exemptionem ab obligatione, etiam si diu in illa non permanserint, comprehendit omnes in Vr̄be contrabentes, *cap.* 65. nu. 14.
- Item procedit in quocumque fideiussore *ibid.* num. 15. & operatur quod fideiussor possit petere releuatorem etiam in casu, in quo eius liberatio est impossibilis, & debitor principalis est diues, & idoneus facultatibus, *ibid.* nu. 16. & 17.
- 2 Statutum Vr̄bis de non petendo debitum post sexdecim annos a die moræ habet locum etiam in actione tutelari, quamuis proueniat ex quasi contractu, *cap.* 67. nu. 2. & 3.
- An intelligatur de prima tantum negligentia, vel etiam de secunda, aut ulteriori, *ibid.* nu. 8.
- Habet locum etiam contra filium, qui intra tempus sexdecim annorum non petijt supplementum legitimum, *ibid.* nu. 17.
- Item locum habet contra hœreditatem iacentem, dummodo eius pœscriptio fuerit inchoata contra defunctum, *ibid.* nu. 19.
- Item locum habet contra clericos, *ibidem* numero 20.

- Non habet locum contra pupillum etiam si inceperit in vita illius, qui contraxit, *ibid.* nu. 25.
- Item locum non habet in actione reali, *ibidem* num. 27.
- Item non habet locum in contractu census, *ibidem* num. 28.
- Item locum non habet, quando is, cui aliquid debetur ex una causa, ex alia habet de bonis debitoris tantumdem in manibus, vel plus, quam sibi debeatur, *ibid.* nu. 30.
- Item non procedit in debito iurato, licet statutum sit confirmatum a Papa, *ibid.* nu. 31. & 35.
- Limita nisi statutum tollat fidem instrumento, *ibid.* nu. 37.
- Item non habet locum contra eum, qui petit debitum per viam exceptionis, *ibid.* nu. 42.
- Item non procedit in rebus dotalibus, nec comprehendit mulieres pro dictis rebus etiam vivente marito, neque augmentum ipsarum dotium, *ibidem* nu. 43. & 44.
- Limita in fructibus dotis nondum data marito, dummodo obligatio non sit conditionalis, si debitor fuerit in mora, *ibid.* nu. 45. & 47.
- Statutum predictum an habeat locum contra eum, qui petit quod suum est, vel sibi debitum ex causa spoliij, *ibid.* nu. 49. & seq.
- 2 Statutum laicorum licet sit confirmatum a Papa non tamen comprehendit personas ecclesiasticas, neque causas spirituales, *cap.* 67. nu. 23.
- Statuta Urbis non sunt statuta laicorum, sed papalia, & comprehendunt etiam personas, & causas ecclesiasticas, *ibid.* nu. 21.
- 2 Statutum Urbis taxans fructus dotium generaliter est intelligendum etiam de fructibus percipiendis aliter, quam ex re hypothecata, *cap.* 83. num. 54.
- 2 Statutum, quod si duo notarii insimul, vel simpliciter de eodem instrumento rogati fuerint, quilibet debeat se subscribere notulae alterius, ut erroris materia evitetur, an comprehendat notarios forenses, & an hac subscriptio sit facienda tempore regitus, vel possit fieri ex intervallo, *cap.* 106. per totum.
- 2 Statutum mandans continuari possessionem defuncti in heredem operatur, quod possessio ipso iure transeat, *cap.* 116. nu. 4.
- Item operatur, ut interdictum retinendae competit heredi contra turbantem possessionem defuncti absque actuali apprehensione, *ibid.* nu. 5.
- Limita primo ut statutum predictum non habeat locum in bonis, quae a defuncto naturaliter tantum possidebantur, *ibid.* nu. 6.
- Limita secundo, quando possessio erat apud defunctum ex causa de sui natura non transitoria ad heredes, *ibid.* nu. 7.
- Limita tertio, quando possessio naturalis fuit medio tempore ab initio occupata, nisi fuerit vera turbatio, *ibid.* nu. 8.
- 2 Statutum excludens sororem dotatam a fratre a successione ipsius fratris non habet locum, si frater dotavit de bonis ipsius sororis, *cap.* 122. n. 5.
- 2 Statutum, seu privilegium, quod mulier nupta in causis criminalibus possit litigare per maritum, vel alium procuratorem, habet locum etiam in muliere coniugata non ducta ad domum, *pagin.* 290. num. 1.
- Item habet locum quamvis mulier antequam causa finiatur desinat esse coniugata, *ibid.* nu. 2.
- 2 Statutum loquens in aliquo casu ratione frequentioris usus, non excludit casum omisum, quando eadem ratio concurret, *pag.* 290. nu. 5.
- 2 Statutum quando disponit de solemnitate actus habet locum etiam quo ad bona extra territorium statuentium sita, dummodo contrahentes faciant actum servata dicta solemnitate, *pag.* 292. num. 3.
- Statutum extenditur etiam extra territorium, quando personam subditi simpliciter inhabilitat *ibid.* nu. 5.
- 2 Stylus est consuetudo iudiciaria continens ordinem, & seriem rerum gerendarum, & quomodo differat a consuetudine, *cap.* 100. nu. 21.
- 2 Stylus inducitur absque cursu temporis, nisi sit contra ius, quo casu debet esse legitime praescriptus, *cap.* 100. nu. 20.
- 2 Stylus extra curiam probari debet per testes, qui deponant super interrogatorijs partis adversae, *cap.* 12. nu. 1.
- Si sit notorius sufficit quod super illo iudex se informet extrajudicialiter, *ibid.* nu. 2.
- Idem est quando agitur de stylo loci ubi capitur informatio, si stylus non sit tunc contrarius, *ibidem* nu. 3.
- 2 Stylus iuri contrarius non admittitur, vel saltem debet esse legitime praescriptus, & per testes concludenter est probandus in loco, ubi sententia fuit lata, & coram iudice delegato, non autem coram Ordinario, *cap.* 12. nu. 4. & 5.
- 2 Stylus, quod in venditione bonorum, quae fit per substationem, habeatur fides de pretio valet, *pag.* 287. nu. 1.
- 1 Subditus Principi, aut superiori suo rem in feudum dare non potest, *cap.* 95. nu. 36.
- Fallit in uxore, quae habens Castrum in feudum potest illud subinfeudare viro, *ibid.* nu. 37.
- 1 Subinfeudatio non est alienatio, *capitulum* 95. numero 28.
- 2 Facta sine consensu Domini in secundum Vassallum aequum idoneum ad servandum valet, quamvis circa alia sit inaequalitas, dummodo sit facta sine fraude & eodem modo, quo primus Vassallus feudum tenet, *cap.* 95. num. 1. 5. 6. & sequentibus.
- Non valet sine Domini consensu, quando feudum in eius curia existit, vel in loco, in quo ipse iurisdictionem, seu districtum, *ibid.* nu. 9.
- Durat solum vivente eo, qui subinfeudavit, *cap.* 95. num. 10.
- 1 Subinfeudatio, seu ius secundi Vassalli resolvitur quando primus Vassallus venit priuandus ob culpam in personam Domini commissam, siue agatur de praedictio agnatorum, siue filiorum, *cap.* 95. nu. 15. & 16.
- Item non valet, quando in prima concessione facta Vassallo fuit appositum pactum de non alienando, *ibid.* nu. 26.

I N D E X.

- Subinfeudatio decimarum in laicum fieri non potest sine auctoritate Papae, *ibid.* nu. 19.
- Item subinfeudatio a subdito fieri non potest in principi, aut superiorem suum, *ibid.* nu. 36.
- Fallit in uxore, quae habens castrum in feudum potest illud subinfeudare viro, *ibid.* nu. 37.
- Subinfeudatio a pupillo facta etiam cum tutoris auctoritate non valet, *ibid.* nu. 39.
- Valet si sit facta a femina sine consensu Domini directi, nisi uiuat iure Longobardorum, quia tunc requiritur Mundualdus, *ibid.* nu. 40.
- Non valet si sit facta a femina amatori suo cum quo luxuriose uiuat, *ibid.* nu. 41.
- Subinfeudatio facta a Vassallo cum Domini consensu in casu in quo talis consensus non requireretur, non potest solo suo consensu reuocari, *ibid.* nu. 44. & si. 9.
- 2 Subornatio ad effectum pena, & priuationis probari debet plene, & concludenter, & per alios testes, quam eos, qui dicunt se fuisse corruptos, *cap.* 35. nu. 34.
- 2 Subreptio inducitur ob non factam mentionem litis, quotiescumque causa fuit commissa, & pars fuit citata, vel saltem habuit notitiam de lite introducta, *cap.* 85. nu. 10.
- 2 Subreptio vitiat gratiam ipso iure, *cap.* 99. nu. 1.
- De subreptione opponi potest solum intra quadraginta annos a tempore data, *ibid.* nu. 2.
- De subreptione potest dari etiam post sententiam in literis beneficialibus, & gratis, dummodo intra quadraginta annos opponatur, *ibid.* nu. 4.
- De subreptione dari non potest, quando in gratia est apposta clausula quod de subreptione, &c. una cum clausula sublata, *ibid.* nu. 6.
- 2 Subrogatus naturam illius, in cuius locum subrogatur omnino assumere debet, hoc est quo ad omnem iuris effectum, *cap.* 80. nu. 9.
- 2 Subrogatus gratiose in ius sui auctoris non possidentis tenetur gratiam iustificare, ac si ad canonizationem ageret, nisi alter sit intrusus, *cap.* 1. nu. 52. & 53.
- Item subrogatus gratiose, quo ad ius, & possessionem defuncti si beneficium sit litigiosum, vel reseruatum tenetur solum iustificare ipsam litem, vel reseruationem, item clericatum suum, & possessionem defuncti, etiam si ad partem expediuerit Bullas super gratiosa subrogatione desumpta, vel ex corpore, vel ex clausulis generalibus eiusdem supplicationis, si autem beneficium non sit litigiosum, nec reseruatum, tenetur iustificare nedum Clericatum, & defuncti possessionem, sed etiam omnia alia narrata, *ibid.* nu. 54. 55. & 56.
- 2 Subscriptio Cardinalium in priuilegijs exemptionum Papae non requiritur, reprobata opinio Collatoris, *cap.* 9. nu. 2.
- 2 Subscriptio utriusque Notarij per statutum requisita in instrumento (de quo duo notarij simul, vel simpliciter fuerunt rogati) est de forma, & solemnitate substantiali, *capit.* 106. nu. 2.
- 2 Subscriptio utriusque notarij, ubi a statuto requiritur in aliquo instrumento, fieri debet in-

continenti, & non ex interuallo, maxime si in statuto sit expressa ratio, ut erroris materia euitetur, *ibid.* nu. 13. & 14.

- 2 Subscriptio vnius notarij sufficit, quando instrumentum datur in publicam formam, licet sit necessarium, quod duo interueniant in receptione ex partium conuentione, *cap.* 46. num. 7. & 8. & lib. 2. *cap.* 29. nu. 15.
- 2 Substantia rei potius attendi debet, quam verba, *cap.* 71. nu. 8.
- 1 Substitutio vulgaris operatur, ut succedatur testatori non autem pupillo, nec comprehenditur sub compendiosa, nisi quando verba, & mens vulgari conueniunt, *cap.* 33. nu. 1.
- Contenta in compendiosa restricta ad bona testatoris non continent tacitam pupillarem, per quam substitutus possit consequi bona pupilli, *ibidem* num. 2.
- Substitutio pupillaris tacita sub vulgari etiam expressa verbis specialibus non continetur, quando apparet testatorem nolle pupillariter substituere, etiam si tacite, vel per coniecturas id percipiat, *ibid.* nu. 3.
- Substitutio restricta ad bona testatoris euidentem coniecturam facit, quod testator voluerit facere fideicommissariam substitutionem, non autem pupillarem, etiam si filius moriatur in pupillari aetate, *ibid.* nu. 4.
- Substitutio compendiosa restricta ad bona testatoris operatur, ut censetur facta substitutio incerta, *ibid.* nu. 5.
- Facta per verbum commune sine mentione pupillaris aetatis est fideicommissaria, nec potest esse directa, *ibid.* nu. 6.
- Substitutio pupillaris tacita quomodo continetur sub vulgari per interpretationem legis, *ibidem* nu. 7.
- Non suppletur contra mentem testatoris etiam tacitam, & presumptam, *ibid.* nu. 8.
- Suppletur a lege, quando in eum casum, quo filius in pupillari aetate decederet, substitutionem non fecit, secus si fecit fideicommissariam, *ibid.* num. 9.
- 1 Substitutio directa in eundem casum reddit fideicommissariam superfluum, & ei aduersatur, *cap.* 33. nu. 10.
- Substitutio pupillaris cum fideicommissaria concurrere non potest, *ibid.* nu. 11.
- Substitutio exemplaris tacita continetur sub vulgari, *ibid.* nu. 12.
- Non continetur in substitutione compendiosa verbo communi facta, & restricta ad bona testatoris, *ibid.* nu. 13.
- Substitutio pupillaris omnino tacita a lege praesumpta continetur sub vulgari contenta in compendiosa, *ibid.* nu. 16.
- 1 Substitutio vulgaris fit etiam per verba directa, *cap.* 34. nu. 2.
- 1 Substitutio facta haeredi, si decederet sine filijs, & liberis, intelligitur facta sub conditione successiva, & duplici, sicut si esset facta haeredi instituto, si ipse decederet sine filijs, & filij filiorum sine descendens, *cap.* 45. nu. 5.

I N D E X.

- 1 *Substitutio reciproca tacita non inducitur, nisi tria requisita concurrant, videlicet, quod ij, inter quos pretenditur facta substitutio sint honorati, quod substitutio sit facta ultimo morienti, & quod in tota hereditate, cap. 66. nu. 2.*
Substitutio dicitur facta ab ultimo moriente, quando substituti non vocatur nisi post mortem omnium descendendum, ibid. nu. 10.
Item dicitur facta ab ultimo moriente, quamvis aliqua persona non sit expressa, quotiescumque sumus in descendendum, quos testator presumitur voluisse preferre substitutis, ibid. nu. 11.
Substitutio quando, & ex quibus coniecturis dicitur facta in tota hereditate, ibid. n. 13. & lib. 2. cap. 21. nu. 16. & 17.
- 1 *In substitutionibus sufficit dicere de eo non loquitur substitutio, nec verba hunc casum, vel personam comprehendunt, cap. 76. nu. 5.*
Substitutio facta ab ultimo moriente, ut verificetur, & capiat omnia bona testatoris, videtur inter ipsos institutos inducere reciproca fideicommissum, ibid. nu. 16.
Substitutionis primo gradu caducato, est locus sequenti, ibid. nu. 14.
- 2 *Substitutio reciproca regulariter non continet fideicommissariam, cap. 21. nu. 2.*
Fallit quando expresse facta est etiam per fideicommissum, ibid. nu. 3.
Item sustinetur, ut fideicommissaria, quando fit pupillariter etiam personis extraneis, ibidem nu. 4. & 5.
- 2 *Substitutio sequens declarat mentem testatoris in precedentibus, cap. 21. nu. 6.*
- 2 *Substitutio facta ab ultimo, operatur-reciprocum fideicommissum, quando est facta in tota hereditate, licet hoc non appareat nisi ex coniecturis, cap. 11. nu. 14. & 15.*
- 2 *Substitutio pupillaris coniuncta cum iure accrescendi ad heredes transmittitur, cap. 31. nn. 15.*
- 2 *Substitutio declaratur ex institutione, cap. 49. num. 3.*
Declara quando agitur de succedendo testatori, secus quando agitur de successione heredis, ibidem nu. 17.
Item declara nisi adsit diuersa ratio, ibid. nu. 18.
- 2 *Substitutio ad aliam substitutionem subordinata ea deficiente expirat, cap. 50. nu. 2.*
- 2 *Substitutio vulgaris non valet, nec ex ea substitutus admittitur, quando testamentum est nullum ex causa prateritionis filij nati post testamentum conditum, & post obitum alterius filij instituti, licet non superuixerit, cap. 78. nu. 1.*
Amplia, quamvis posthumus prateritus decesserit uiuo testatore, ibid. nu. 2.
- 2 *Substitutio facta filio decedenti in pupillari aetate dicitur pupillaris, cap. 103. nu. 1.*
- 2 *Substitutio limitata ad certum tempus ultra illud non extenditur, cap. 103. nu. 2.*
- 2 *Substitutio quando censeatur restricta ad bona testatoris, pagin. 294. nu. 4. & 8. ubi opinio Sforz. Odd. reprobatur.*
Substitutio restricta ad bona testatoris potius censeatur legatum certe partis hereditatis, quam
- directa substitutio, ibidem num. 2.*
Substitutio una semper declaratur per aliam, ubi omnes substitutiones sunt factae per copulam, ibid. nu. 6.
- 2 *Substitutio filiorum testatoris facta nepti, seu nepoti impuberi, operatur, ut sub vulgari contineatur pupillaris ad exclusionem matris, pagin. 295. nu. 17.*
Substitutio restricta ad bona testatoris facta per verbum commune dicitur facta in re certa, pag. 296. nu. 21.
- 2 *Substitutio facta impuberi instituto in re certa continet pupillarem, quando in substitutione non fuit repetita illa res certa, secus si fuit repetita, quia tunc est semper fideicommissaria, pag. 296. num. 24.*
Substitutio censeatur directae non autem fideicommissaria, quando fit distributio bonorum per quotas, ibid. nu. 25.
Limita, nisi substitutio sit restricta ad bona testatoris, & facta per verbum commune, quia tunc distributio bonorum per quotas non potest operari substitutionem directam, & pupillarem, ibid. nu. 29. & pag. 297. nu. 31.
- 2 *Substitutio indefinite facta pupillo in quotis bonorum, vel quotis hereditatis censeatur facta in bonis ipsius pupilli diuisis per quotas, pagina 297. nu. 30.*
- 2 *Substitutio vulgaris expressa verbis generalibus sub compendiosa continetur, pag. 299. nu. 49.*
- 2 *Item contenta in compendiosa, siue sit expressa verbis specialibus, siue generalibus, continet tacitam pupillarem ad matris exclusionem, etiam si compendiosa sit restricta ad bona testatoris, pag. 299. nu. 50. & 51.*
Contrarium, ut non contineat tacitam pupillarem, quando compendiosa ad bona testatoris restringitur, reiecta priori opinione ex sententia Rote demonstratur, ibid. nu. 52.
- 2 *Substitutio pupillaris tacita non continetur sub vulgari, ubicumque in reciproca inter impares non continetur ipsa pupillaris expressa verbis generalibus, pag. 300. nu. 53.*
- 2 *Substitutio compendiosa facta impuberi per verba communia sine dinumeratione temporum, quando est restricta ad bona testatoris, omni tempore post aditam hereditatem est fideicommissaria, pag. 294. nu. 1.*
- 2 *Substitutio compendiosa facta per verba communia sine dinumeratione temporis continet pupillarem, quando est facta mentio pupillaris aetatis, pag. 295. nu. 12.*
Amplia, ut haec pupillaris dicatur expressa verbis generalibus, ibid. nu. 13.
Amplia secundo siue verbum (impuber) vel (pupillus) in substitutione sit adiectum verbo dispositiuo, siue executiuo, ibid. nu. 14.
Limita, quando substitutio est restricta ad bona testatoris, quo casu non sufficit pupillaris inducitur ex simplici commemoratione pupillaris aetatis, sed requiritur substitutio pupillaris formalis, & specifica, & quod pupillaris aetas sit posita in conditione, ibid. nu. 15.

I N D E X.

- 1 *Substitutio compendiosa facta impuberi, sine dnumeratione temporum, non cōtinet pupillarem matre existente in medio, nisi filij testatoris sint substituti, pag. 295. nu. 18.*
- 1 *Substitutus addita hereditate per heredem non potest capere bona testatoris, nisi per fideicommissariam, cap. 1. nu. 28.*
- 1 *Succedens in locum alterius, magis grauari non debet, quàm prædecessor si uiueret, cap. 41. nu. 7.*
- 1 *Tenetur ea omnia adimplere, ad quæ ipse auctor se obligauit, licet sit cessionarius, cap. 88. numero 9. & 10.*
- 1 *Succedens in feudo quando debita, & onera hereditaria soluere teneatur, cap. 26. & 96. per totū.*
- 1 *Succedens in beneficio, quando auctor suus non possedit pacificè per triennium, tenetur illius gratiam iustificare, etiam si de illa opponat excipiendo tanquam de iure tertij ad exclusionem iuris agentis, cap. 1. nu. 134. & 135.*
- 1 *Quando iuuetur allegatione lapi 89. ita, ut titulum sui prædecessoris probare non teneatur, cap. 41. per totum.*
- 1 *Succedendi spes, & concursus cum matre dicitur sublatus, quando frater est præteritus in testamento fratris, nec instituta turpis persona, cap. 10. num. 2.*
- 1 *Succesio ex eodem iure inter fratrem præteritum, & extraneum institutum non datur, cap. 10. num. 7.*
- 1 *Successor singularis non tenetur stare locationi facta a suo Prædecessore, cap. 18. nu. 1.*
Limita in eo, qui non succedit in plenum ius auctoris sui, ibid. nu. 2.
Item in eo, in quem fit necessaria translatio, ueluti per sententiam iudicis, ibid. nu. 3.
- 1 *Successor in beneficio tenetur stare locationi facta a Prædecessore, nomine Ecclesie, secus si fuerit facta nomine proprio, cap. 18. nu. 5.*
Amplia, quamuis Prædecessor successorem obligauerit, ibid. nu. 6.
Item quamuis annus, quo prædecessor decessit sit primus locationis, & conductor anticipatè affectum soluerit, dummodo terra non fuerint satis, & fructus de proximo colligendi, ibid. nu. 7.
- 1 *Successor singularis tenetur obseruare locationem Prædecessoris, quando conductor in instrumeto habet hypothecam, licet non specialem, sed tatum generalem, cap. 18. nu. 12. & 14.*
- 1 *Successor inuestientis, ut teneatur adimplere inuestituram factam de feudo uiuentis, debet succedere, ut heres, cap. 39. nu. 17.*
- 1 *Successer in beneficio quando iuuetur allegatione Lapi, ita ut titulum sui prædecessoris probare non teneatur, cap. 41. per totum.*
- 1 *Successor uassalli in feudo tenetur ad debita, & onera hereditaria, quando feudum est hereditarium, etiam si consecerit inuentarium, & fecerit se a Domino inuestire tanquam de feudo nouo, cap. 96. nu. 1. & 2.*
Non tenetur ad debita quando feudum est ex pacto, & prouidentia, nisi de fructibus illius anni, si post Kalendas Martius feudatarius decesserit cap. 95. nu. 3.

Declarari nisi succedens sit filius, quia tunc tenetur quamuis feudum sit ex pacto, & prouidentia, nisi inuentarium consecerit, ibid. num. 4. Sed istud quoque recipit declarationem, ut num. 5. & sequentibus.

- 2 *Successor in beneficio non tenetur ad pensiones decursas tempore prædecessoris, nisi contra ipsum prædecessorem diligentia præcesserint, præsertim si pensionarius sit heres beneficiati contra quem successor possit recurrere, cap. 18. numero 54. 55. & 56.*
- 2 *In successorem singularem transit ius retentionis ex causa melioramentorum, cap. 112. nu. 7.*
- 2 *Successor singularis, siue eius auctor conuentus hypothecaria potest retinere rem, donec ei soluitur impensa, aut pretium melioramentorum, quatenus ex eis res ipsa facta sit præciosior, uel potest, si uult absoluti à dicta actione, auctori soluere primam rei estimationem detractis melioramentis secundum opinionem Bartoli, sed contrarium defendit Couarruias, cap. 112. num. 14. 15. & 16.*
- 2 *Successor non impedit executionem sententiae contra eius auctorem latae, quando hereditario iure succedit, secus si alio iure succedat, cap. 121. nu. 4. & 5.*
- 2 *Successori in maioratu probationes contra eius auctorem facta non nocent, nisi in prosecutione litis fuerit citatus saltem per proclama, uel aliquos actus fecerit, per quos sibi præiudicauerit, cap. 121. nu. 6.*
- 1 *Superfluitas uerborum potius est tolleranda, quam ut inducatur noua dispositio odiosa, cap. 99. n. 6.*
- 2 *Item superfluitas potius tolleratur, quam ut uerba censeantur adiecta ad effectum contrarium menti testatoris, cap. 66. nu. 11. & 12.*
- 1 *Superfluum non attenditur, ubicumque additur aliquid ex abundanti, cap. 95. nu. 41.*
- 2 *Supplicatio semper tanquam matrix attenditur, & ad eam solet haberi recursus, cap. 40. nu. 40.*
- 2 *Item supplicationi potius standum est, quam literis, cap. 71. nu. 9.*
- 1 *Ad sinodum uocati recedere non debent, nisi finita synodo, uel ad alium terminum prorogata, cap. 52. nu. 32.*

T

- 1 **T** *Empus uita Pralati non deducitur de tempore requisito ad præsumendam solemnitatem, seu confirmationem Papa in alienatione rerum ecclesie, secus ad effectum prescriptionis, cap. 13. nu. 17.*
- 1 *Initium temporis 30. annorum, qui requiruntur ad præsumendam confirmationem Papa in alienatione rerum Ecclesie non potest sumi ab inuestituris, quando sunt diuersa ab ultima, cap. 13. num. 16.*
- 1 *Tempus prorogatum non est idem, cap. 41. n. 57.*
- 1 *Tempus statutum currit etiam ignoranti, quando præfigitur in merum cuiuspiam fauorem, & non in odium negligentis, cap. 41. nu. 93.*
- 1 *Temporis lapsus a iudice præfixi omnibus uiam aperit,*

I N D E X.

- aperit, ut amplius audiri non debeant, cap. 52. num. 34.*
- 1 *Tempus sex mensium praestitutum Ordinarijs ad conferendum Ecclesias parrochiales ex constitutione Py Quinis ad unguem obseruari debet, cap. 52. nu. 45.*
  - 1 *Tempus mora quando attendatur in persona successoris, cap. 77. nu. 5.*
  - 2 *Tempus mortis debet plene probari ab eo qui se fundat in dicto tempore, quotiescumque agitur de obitu principaliter, & sumus in materia obiectiua, secus si agatur de obitu incidenter, & per viam replicationis, quia tunc sufficit probare obitum per publicam vocem, & famam, etiam quod tempus obitus non probetur, cap. 1. numero 201. & 202.*
Tempore debito quis mortuus praesumitur, ut gratia impetrationis beneficij per obitum sustineatur, & qui vult dicere contrarium tenetur ipse probare, etiam si gratia, & obitus concurrant eadem die, & ex parte obijcientis probetur hora mortis, nam adhuc proualeat praesumptio pro validitate gratiae, ibid. nu. 203. & 204.
  - 3 *Tempus data in resignatione attenditur, item praesentatio supplicationis sub parua data, & paruo consensu, si postea a resignante consensus fuerit extensus, cap. 71. nu. 18.*
  - 2 *Tempus vnum pro alio sumitur, ut actus valeat, cap. 78. nu. 15.*
  - 2 *Tempus nouum dari debet ad conficiendum inuentarium, quotiescumque ex noua causa noua additio hereditatis conceditur, cap. 98. nu. 17.*
  - 1 *Termini substantialia sunt obseruandi etiam in via executiua, quando agitur de causa graui, cap. 38. num. 8.*
  - 1 *Terminorum substantialium obseruatio, ubi requiritur, si fuerit omissa, facit iudiciu nullum, & clausula parito iudicato nihil operatur, cap. 87. nu. 32.*
  - 1 *Tertius veniens ad causam pro suo interesse potest vigore clausulae (quam & quas) in commissione adiecta, procedere prout in prima instantia, dummodo a prima sententia non appellauerit, secus si appellauerit, cap. 20. nu. 13. & 16.*
  - 1 *Tertius appellando, & opponendo de nullitate, & iniuristia primae sententiae, censetur facere acta illuc usque facta sua, & quod prima sententia illum afficiat, cap. 20. nu. 14.*
  - 1 *Tertius quamuis veniat principaliter ad deducendum ius suum, non intelligitur venire tanquam in prima instantia secundum opinionem Rota contra Felinum, cap. 20. nu. 15.*
  - 2 *Tertius non habeas interesse releuans non potest impedire executionem rei iudicatae, capitulo 86. num. 45.*
  - 1 *Tertius non possidens non habet interesse, quod res super qua lis pendet sit magis pances actorem quam reum, cap. 86. nu. 46.*
  - 1 *Tertius ignorans litem tractari usque ad conclusionem in vltima instantia, potest appellare, secus si non ignorauit, nec ius suum deduxit, cap. 86. nu. 52. & 53.*
  - 2 *Tertius ratione solius possessionis, quam habet de re per sententiam alteri adiudicatae, si non fuerit citatus potest executionem retardare, licet tres sententiae sint latae, cap. 121. nu. 1. & 2.*
  - 1 *Declara, ut tertius habens interesse releuans audiatur etiam aduersus tres sententias conformes latas contra non legitimum contradictorem, secus si causa a legitimo contradicere fuerit bene defensa, quia tunc tertius non auditur, nisi parito rei iudicatae, cap. 86. nu. 55.*
  - 2 *Tertius veniens ad causam pro suo interesse non impedit executionem, seu expeditionem ipsius causae, si non possideat, cap. 121. nu. 3.*
  - 2 *Tertius qui sciuit causam agitari, si post sententiam compareat pro suo interesse ad retardandam illius executionem non auditur etiam data cautione de restituendo, cap. 121. nu. 7.*
  - 2 *Tertius non existens in lite ad impediendum executionem non potest dare de attentis in dicta lite commissis per alterum ex collitigantibus. Nec ipse dicitur attentare si aliquid in prauidicium alterius ipsorum faciat, dummodo tamen tertius non habeat causam ab vno ex collitigantibus, alias secus, cap. 121. nu. 60. & 62.*
  - 2 *Tertius se Dominum asserrens in iudicio recuperanda impedit restitutionem, non obstante suspensione petitorij, cap. 121. nu. 77.*
  - 1 *Testamenti vna pars aliam declarat, cap. 30. nu. 49. Limita nisi adsit diuersa ratio, libro 2. cap. 49. num. 18.*
  - 1 *Testamentum dicitur subuerti etiam quando datur de nullitate, cap. 32. nu. 4.*
Testamentum hodie valet non obstante conditione, dummodo relinquatur titulo institutonis, ibid. nu. 13.
  - 1 *Testamentum incipit valere a secundo gradu, quando primus corruit, eo quia agnati sint instituti, & substitutus filius, cap. 34. nu. 8.*
  - 1 *Testamentum primum non reuocatur per secundum, nisi secundum sit validum, etiam si testator coram septem testibus dicat nolle illud valere, cap. 48. nu. 1.*
Item non reuocatur, nisi ex secundo hereditas adiri possit, etiam si testator utatur verbis cassauit & annullauit, ibid. nu. 2. & 3.
  - 1 *Testamentum reuocatur quando testator dicit, quod vult decedere intestatus, etiam si secundum testamentum non fiat, cap. 48. nu. 4. & 5.*
  - 1 *Testamentum in quo minus legatum legitur, quo ad solutionem legati attendi debet, quamuis in alia scriptura plus legatum reperiat, cap. 82. num. 5.*
  - 1 *Testamenti solemnitas remissa censetur, quando princeps concedit libertatem testandi illi, qui alias testari poterat, cap. 97. nu. 5.*
  - 2 *Testamentum ante mortem vires non accipit, cap. 31. nu. 20.*
  - 2 *Testamentum ceci factum sine solemnitatibus, quamuis habeat clausulam actum, &c. non sustinetur in vim donationis causa mortis non data praesentia donatarij, cap. 68. nu. 10.*
  - 2 *Testamentum reconualescit de iure pratorio si posthumus praeteritus viuo testatore n. oritur, cap. 78. nu. 3.*

I N D E X.

- 1 Testamentum, in quo pater filium præterijt, est nullum ipso iure, cap. 105. nu. 40. & 47.
- 2 Testamentum, ad effectum acquirendi possessione vel quasi ex remedio, l. fin. C. de edict. diu. Adr. tollend. debet realiter in actis produci, nec sufficit si solum Iudici exhibeatur, cap. 107. nu. 5.
- 2 Testamentum factum Venetijs cum duobus testibus valet etiam quo ad bona Romæ existentia, quamuis Romæ cum tali solemnitate non valet, pag. 292. num. 2.
- 1 Testator censetur relinquere solum ius quod habet in re relicta, cap. 30. nu. 27.
- Testatoris verba de bonis loquentia debent intelligi secundum tempus mortis, ibid. nu. 30.
- 1 Testatoris voluntas ex ratione declaratur, cap. 45. n. 12. Itē ex verbis colligitur, lib. 2. c. 66. n. 1.
- 1 Testator dicens, quod vult decedere intestatus, tacite videtur instituire legitimos hæredes ventientes ab intestato, cap. 48. nu. 6.
- 1 Testatoris verba sunt intelligenda secundum naturam actus, ad quem se parauit, cap. 48. nu. 8.
- 1 Testator magis præsumitur motus ad instituendum ex causa naturali sanguinis, quam accidentali meritorum, cap. 50. nu. 5.
- 1 Testator non præsumitur velle, nisi id quod de iure potest, cap. 58. nu. 24.
- Testator subiiciendo bona donata fideicommissō, quod tacitam legati reuocationem in euentum fideicommissi inducit, videtur etiam de fructibus disposuisse, licet de illius nō expresserit, ibid. num. 30.
- 1 Testator, si in euentum in quem villo tempore nulli descendentes ex ipso, vel eius filijs extarent substituit dictis descendentes aliam personam videtur quoque descendentes inuicem substituisse, cap. 66. nu. 1.
- 1 Testator, qui in primo gradu plures hæredes facit, potest vel omnibus, vel uni tantum, vel aliquibus substituere in portione sua, cap. 76. nu. 4.
- 2 Testator non censetur velle suæ posteritate extraneum antepone, cap. 31. num. 24. quod declaratur, ibid. nu. 28.
- 2 Testator in testamento præsumitur se velle confirmare cum dispositione statuti, cap. 94. nu. 4.
- 2 Testator excludens filiam propriam ab uniuersali successione, non censetur neptem excludere, nisi eadē ratio exclusionis concurrat, c. 49. n. 11.
- Testator si in conditione, si sine filijs, non adiecerit verbum (masculis) non censetur velle inducere differentiam inter masculos, & feminas, quemadmodum fecit in dispositione, ibid. nu. 19.
- Testator præsumitur in parte ei data prædeligere descendentes filij potius, quam alium filium, ibidem, nu. 21.
- Testatoris mens, & interpretatio illius magis, quam rigor verborum attenditur in successioneibus, & fideicommissis, ibid. nu. 7.
- Item testatoris mens in conditionibus, sicut in dispositionibus ex alijs partibus testamenti declaratur, nisi ad sit diuersa ratio, quia tunc vna pars non declaratur ab alia, ibid. nu. 18.
- 2 Testator non præsumitur aperire viam eludendi, & euerrendi fideicommissum, & voluntatem suam, cap. 66. numero 3.
- Testatoris dispositio expressa derogat tacita, ibid. num. 4.
- 2 Testatoris voluntas ad unguem quantum fieri potest est obseruanda, cap. 78. nu. 16.
- 2 Testator ex vniuersalitate, & geminatione verborum censetur legare etiam bona futura, cap. 85. num. 5.
- 2 Testatoris dispositio ab omnibus obseruanda est, & non rescindenda etiam rescripto Principis, cap. 88. num. 5.
- 2 Testatoris voluntas scindi non debet, cap. 96. n. 2.
- 2 Testator legans aliquid alternatiue censetur dare electione legatario, quando verba executiua in eum diriguntur, vel sumus in dubio, secus si verba diriguntur in hæredem, quia tunc electio ad ipsum spectat, cap. 97. nu. 1. 2. & 3.
- 2 Testator aliquid simpliciter legans, censetur solum legare ius quod habet in re illa, etiam quod morte ipsius extinguatur ex legis dispositione reiecta opinione Imola, cap. 104. nu. 1. & 2.
- Amplia etiam si legatum sit factum coniuncta persona, ibid. nu. 3.
- Item est, quando alienatio fit titulo lucratiuo, etiam si res ipsa certis finibus designetur, secus si fiat titulo oneroso, ibid. nu. 4.
- 2 Testator legans rem communem cum hærede totam rem legare censetur, cap. 104. nu. 5.
- Idem est, si res non sit communis utrique, sed pars fit testatoris, & pars hæredis, ibid. nu. 6.
- Testator legans per verba uniuersalia omnia, & quaecunque bona, &c. censetur etiam bona fideicommissi relinquere, ibid. nu. 8.
- Testator legans omne fundum, dicitur etiam partem alteri, quam hæredi debitam relinquere, ibid. nu. 9.
- 2 Testator habens actionem personalem ad rem, si rem simpliciter legauerit, censetur solum relinquere ipsam actionem, quæ ad eam rem competit, cap. 105. nu. 14.
- Testator non præsumitur plus uoluisse honorare legatarium, seu institutum in re particulari, quam hæredem uniuersalem, ibid. nu. 24.
- Item non præsumitur hæredi plus oneris, quam lucri, dare uoluisse, ibid. nu. 25.
- Testator legans rem alienam, eius estimationem ex legis præsumptione censetur reliquisse, si res ab hærede redimi non possit, vel eius redemptio sit difficilis sui natura, ibid. nu. 1. 2. 3. & 27.
- Limita, quando ex cōiecturis apparet de cōtraria mente testatoris, ibid. nu. 15.
- Vel quando estimatio rei legate absorberet totam hereditatem, ibid. nu. 23. & 26. Sed hoc ultimum declaratur, nu. 27. & sequentibus.
- Testator præsumitur potius relinquere estimationem, quam facere testamentum nullum ex præteritione filij in re aliena instituti, ibidem, num. 33.
- Testator potest prohibere Falcidiam, ibid. n. 38.
- Testator utens uerbis denotantibus integritatem suæ hereditatis, censetur excludere detractiones omnes etiam alias secundum regulas iuris debitas, ibid. nu. 22.

I N D E X.

- 1 Testator quando durius agat cum matre, quare ipsa lex, pag. 296. nu. 20.
 2 Testator substituens filio pupillo per verbum commune in omnibus eius bonis, vel in tota eius hereditate, censetur etiam bona pupilli comprehendere, secundum Bart. pag. 296. nu. 27. Sed eius opinio reprobat, ibidem, pag. 297. nu. 32.
 1 Testes deponentes de fama diuturna operantur, quod ratio fuerit semper ipsa fama, cap. 17. nu. 9.
 1 Tales de fama deponentes in causa spoli, que debeant specificare, cap. 59. nu. 32.
 1 Testes de auditu deponentes, in casibus in quibus admittuntur ad probandam descendantiam, quomodo debeant deponere, cap. 70. nu. 8.
 2 Testes dicentes se corruptos falsum deposuisse tanquam falsary, & periuri non probant, imo nec faciunt indicium, etiam si afferant excusationes, & probetur ipsos post primum examen alloquutos fuisse partem, contra quam deposuerunt, dummodo tamen prius constat de corruptione, cap. 35. nu. 35. 37. & 41.
 Limita in teste subornato, qui fuit inductus per eum, contra quem fuit subornatus, quia talis testis probat, ibid. nu. 39.
 2 Testes de immemorabili deponentes debent esse ad minus etatis 50. annorum, cap. 110. nu. 9.
 Item debent deponere coniunctim de visu per 40. annos, de auditu a maioribus, quod ita viderunt suo tempore, & quod nec ipsi, nec eorum maiores viderunt, vel audiuerunt aliquid in contrarium, & de publica voce, & fama ante motam litem, ibid. nu. 10.
 2 Testes de immemorabili deponentes debent expresse eius requisita recensere, nec sufficit si dicant articulum verum, nisi reddant rationem sui dicti, cap. 100. nu. 11.
 Item debent deponere per dictionem (& citra) alias si tali dictione (citra) utantur sine copula, non probant, ibid. nu. 12.
 Limita nam testes deponentes per dictionem (citra) absque copula probant immemorabilem alijs concurrentibus, dummodo addant aliquam dictionem temporis continuatiuam, ibid. nu. 14.
 Item probant immemorabile cum dictione (citra) absque copula in Regno Hispaniarum, ibid. n. 15.
 1 Testes ubi producuntur in diuersa causa, electio est illius, contra quem producuntur, an velit stare illorum depositionibus, vel potius testes repetere, nisi sint mortui, cap. 107. nu. 13.
 2 Testes inducti si falsi pratendantur, debent a parte, ad cuius instantiam fuerunt examinati, in iudicio representari, alias index eorum depositionibus nullam fidem adhibebit, pag. 301. nu. 1.
 Amplia, ut non sufficiat, si pars asserat se non habere potestatem representandi testes, quando potest mediante iudice testium providere, & remouere impedimentum, pag. 302. nu. 2. & 4.
 2 Testis, qui accepit pecuniam, ut dicat, vel non dicat testimonium non admittitur ad testimonium ferendum, & punitur pena falsi, cap. 35. n. 40.
 2 Testis deponens, quod talis possidet fundum communem, si non adsit probatio in contrarium, quod alius etiam possideat, dicitur probare possessionem totius fundi in solidum, secus si constet alium etiam possidere pro indiuiso, nam tunc dictum testis intelligitur non de possessione totius fundi sed de possessione partis per indiuiso, pag. 298. num. 45.
 1 Textus in l. si soluturus, de solution. declaratur, cap. 7. nu. 10.
 1 Tex. in Authen. sed cum testator, C. ad l. Falsid. declaratur, cap. 23. nu. 11.
 1 Tex. in l. omnimodo. C. de inoffic. testam. declaratur, cap. 32. nu. 3. 5. & sequen.
 Tex. in l. quoniam in prioribus, C. de inoffic. testam. comprehendit illum, cui fuit aliquid relictum quocunque titulo sub conditione, ibid. n. 7.
 Tex. in l. scimus. §. cum autem, C. de inoffic. testam. quomodo sit correctus per authen. ex causa, C. de lib. & posthum. ibid. nu. 9.
 1 Tex. in l. vter ex fratribus, de condit. instit. explicatur, cap. 44. nu. 9.
 1 Tex. in l. Lucius, la prima, de leg. 2. & doctrina Bartoli declaratur, cap. 58. nu. 25.
 1 Tex. in l. 2. C. de iudicia viduit. tollen. declaratur cap. 62. nu. 22.
 1 Tex. in e. sacramenta, & in c. munera, de elect. declarantur, cap. 83. nu. 12.
 2 Text. in c. fin. de statu Monach. ibi, Apostolica instituta, intelligitur quod ad Apostolica instituta disponentia super regula, & super modo correctionis, & penitentia iniungenda, non autem quod absolute concedat Abbati iurisdictionem procedendi ordinarie secundum formam iuris, cap. 35. num. 133.
 2 Tex. in c. reintegranda. 3. q. 1. declaratur, cap. 67. num. 53.
 2 Text. in c. licet de voto, declaratur, cap. 90. nu. 6.
 2 Text. in l. statu liberum, §. fin. de legat. 2. declaratur, cap. 97. nu. 6. & 7.
 2 Tex. in l. domos, ff. de leg. 1. quomodo sit intelligendus, cap. 114. nu. 11.
 2 Tex. in e. 1. de success. feud. prohibens de feudo testari, an solum intelligatur de dispositione, que fit inter extraneos, an vero etiam de ea, que fit inter liberos, cap. 120. nu. 2.
 2 Tex. in l. si ita scriptum. §. qui filio, de bon. posses. secundum tabul. declaratur, pag. 294. nu. 9.
 2 Tex. in l. si viua matre, C. de bon. mater. declaratur, pagin. 303. n. 43. & seq.
 1 Titularis, seu prouisus de beneficio habet intentionem fundatam de iure communi, quod Ecclesiastica beneficia sine diminutione conferantur, cap. 60. num. 2.
 Item potest dicere pensionem nullam, & inuvalidam licet pensionarius existat in quasi possessione exigendi, ibid. num. 3.
 1 Titularis ne, an viro pensionarius probare debeat valorem fructuum beneficii, ad effectum cognoscendi, an pensio imposta subsistere possit, cap. 60. per totum.
 2 Titularis, quando excusetur a solutione pensionis, & quando non, cap. 18.
 1 Titulus presumptus ex possessione decenniali inducitur, cap. 11. nu. 56.
 1 Titulus validus ex possessione longeva non presumitur

I N D E X.

limitur, quando apparet de inuoluntate, vel praeser-
 ptio sit prohibita, *ibid.* nu. 59. & 60.
 1 Titulus ad fauorem laici in materia decimarum
 non praesumitur ex possessione memorabili
 absque fama privilegij, *ibid.* nu. 61.
 2 Titulus concessionis allegari potest probata pos-
 sessione antiqua, nec requiritur probatio de tem-
 pore possessionis vere, sed praesumptiue, quod pro-
 batur per famam, cap. 17. nu. 10.
 3 Titulus praedecessoris non est plene probandus ab
 impetrante beneficium, sed sufficit probare, quod
 praedecessor longo tempore beneficium possederit,
 quodque communi opinione reputabatur habere
 ius, & titulum in beneficio, cap. 41. nu. 1. & 2.
 Titulus praedecessoris in materia beneficali non
 probatur ex sola possessione absque communi re-
 putatione, nec ex communi reputatione, si pos-
 sessio sit recentis, *ibid.* nu. 4.
 Ad eius probationem hodie iuxta stylum lotae,
 sufficit probare antecessorem fuisse triennale
 pacificum possessorem, *ibid.* nu. 5.
 Titulus resignantis non est necessario iustifican-
 dus a resignatario, quamuis non constet de resi-
 gnatione nisi per narratiuam Ordinarij, dum-
 modo resignatarius ipse lite pendente obtinuerit
 nouam pensionem, etiam quo ad effectum resi-
 gnationis, & huic noua prouisione consentit is,
 qui gnasse dicitur, *ibid.* nu. 13. & 14.
 1 Titulus praedecessoris a nominato ad beneficium
 non est necessario probandus, *ibid.* nu. 16.
 2 Titulus praesumptus, & tacitus cessat, quando con-
 stat de contrario, cap. 58. nu. 19.
 3 Titulus in beneficiis con-
 ceditur, quando est ipso iure
 4.
 5 Titulus non tribuit aliquam exceptionem,
 cap. 94. nu. 35.
 6 Titulus iuris est quo ad totum, idem iuris ef-
 fe debet de parte quo ad partem, cap. 69. nu. 7.
 7 Traditio siue causa non sustinetur, cap. 58. n. 29.
 8 Traditio non probatur ex verbis dedit, & tradi-
 dit in instrumento positus, si extra conspectum
 rei proferrantur, cap. 88. nu. 7.
 9 Transactio facta a putatiuo herede de re heredi-
 taria prodest vero heredi, & ex ea sibi acqui-
 ritur, non autem heredi putatiuo, capitulo
 10. nu. 1.
 10 Transactio facta de re non hereditaria prodest
 Transactio heredi putatiuo, non autem vero, c. 17. n. 2.
 11 Solum heredi putatiui facta cum Princi-
 12 Transactio licet vero heredi contra opinionem Ias-
 pe non non procedit in casibus, in quibus si-
 ne iniuria aliorum potest applicari, capitulo 17.
 num. 10. & 12.
 13 Transactio iurata rescindi non potest nisi prius
 petatur absolutio a iuramento, quamuis alle-
 getur defectus consensus, ex capite erroris, cap.
 84. num. 1.
 14 Transactio praetextu erroris non rescinditur, nisi
 error sit circa causam finalem, & sine qua alias
 quis non fuisset transacturus, cap. 84. nu. 3.
 15 Transactio super feudo non est prohibita de iure

communi feudorum, secus de iure speciali Re-
 gni Neapolis, cap. 91. nu. 3.
 1 Translatario, qui nunquam exegit pensionem
 manutentio non datur, licet transferrens paci-
 ficè pensionem exegerit per triginta annos, cap.
 22. nu. 14.
 2 Translatarius tenetur iustificare gratiam transf-
 ferrentis, etiam si sit in quasi possessione exigen-
 di pensionem, cap. 1. nu. 48. & 50.
 Limita nisi transferrens per triginta annos pes-
 sederit, *ibidem* numero 51. & libro 1. capitulo
 22. num. 26.
 1 Translatio operatur, ut pensio antiqua extingua-
 tur, & noua creetur, cap. 22. nu. 16.
 2 Translatio pensionis facta quo ad dimidiam par-
 tem fructuum, usque ad illam partem, quae non
 excedit sustinetur, cap. 4. nu. 3.
 3 Translatio dominij, quae fit a Iudice in subasta-
 tione honorum, censetur facta ab ipso debitore,
 pag. 287. nu. 2.
 4 Translatio imaginis existentis in aliqua Eccle-
 sia ad quam concursus habetur, & ei plura of-
 ferruntur dona fieri non debet per Episcopum
 ad aliam Ecclesiam, vel cappellam Rectore con-
 tradicente, cap. 42. nu. 10.
 1 Transmissio fit ex coniecturis, dummodo conie-
 cturae sint tales, quae necessario mentem testato-
 ris ostendant, cap. 27. nu. 11. & 12.
 2 Transportatio actorum non est necessaria, nisi in
 causis appellationum, cap. 20. nu. 20.
 3 Integra praesumitur, quamdiu aliud non doceatur,
 cap. 43. nu. 6.
 Item fieri debet ab appellante ad Iudicem appella-
 tionis quicumque ille sit, alias sententia est nul-
 la, nec praetextu boni iuris excusatur, *ibidem*.
 nu. 1. 2. & 3.
 Item facienda est de actis illius cause tantum, quae
 tractanda est, non autem diuersae, quamuis om-
 nes cause uni iudici sint commissa, & acta alte-
 rius cause ad eam conferrant, *ibid.* n. 8. 9. & 10.
 1 Trebellianica potest prohiberi a testatore non so-
 lum expressè, sed etiam tacite, & per verba ge-
 neralia id importantia, cap. 100. nu. 9.
 Item secundum Rotam talis prohibitio admittitur
 in liberis primi gradus, *ibid.* nu. 10.
 Trebellianica prohibita censetur, si testator man-
 det restitui pleno iure totam hereditatem, *ibid.*
 nu. 11. & 13.
 Non prohibetur secundum magis communem opi-
 nionem, si testator mandet solum restitui here-
 ditatem pleno iure, *ibid.* nu. 12.
 Trebellianica non detrahatur aduersus piam cam-
 sam, etiam si ante ipsam alys debeat fieri restitu-
 tio, *ibid.* nu. 14. & 15.
 2 Trebellianica competens defuncto ab herede gra-
 uato detrahi potest etiam inuentario non confe-
 cto, cap. 72. nu. 1. & 2.
 Amplia, ut ad effectum detractionis Trebellianicae,
 descriptio bonorum, ex qua possit fideicommissario
 ius reddi, qualiscumque sufficiat, licet alias
 inuentarium esset necessarium, *ibid.* nu. 3.
 3 Trebellianica detrahi potest non confecto inuen-
 tario, non solum a filijs primi gradus, sed etiam

I N D E X.

- ab extraneis, reprobata distinctione decisionis Pedemont. 147. cap. 72. nu. 4.*
- 2 *Trebellianica non detrahatur aduersus piam causam, etiam quando alijs debet restitui ante piam causam, cap. 72. nu. 13.*
- Declara, si fideicommissarius sit pure, vel in diem certam grauatus restituere pie cause, secus si sub conditione, nisi pia causa sit substituta sub conditione, qua verificari verisimiliter nequeat, ita ut certum sit illam fore omnino successuram, ibid. nu. 14 & 15.*
- 2 *Trebellianica prohibita censetur quando testator post legata, mandat residuum omnium eius bonorum restitui, cap. 72. nu. 16.*
- Trebellianica contra societates, seu confraternitates laicorum non detrahatur, quando sunt solita conuertere relicta in opera pia, ibidem, numero 19.*
- 2 *Tutor interrogatus negans habere bona ad alendos pupillos, grauissimas pendet vsuras, cap. 48. num. 3.*
- 2 *Tutor, item pater legitimus administrator filij, & omnes alij quibus permessa est libera administratio bonorum donare non possunt, capitulo 93. num. 7.*
- 2 *Tutor deputatur in loco, ubi pupillus bona possidet, vel vnde originem trahit, cap. 145. nu. 4.*
- Tutor dari potest pupillo in Vrbe, quamuis alibi natus sit, vel bona possideat, ibid. nu. 5.*
- Tutoris datio est actus voluntariae iurisdictionis, ibid. nu. 8.*
- Tutorem habenti tutor dari non potest, ibidem num. 9.*
- V
- 1 **V**acatio beneficij proprie non inducitur ex resignatione in manibus Papae ad fauorem certa personae, cap. 5. 2. nu. 10.
- 2 **V**acatio beneficij in mense Apostolico probari potest per publicam vocem, & famam, & ista habetur pro plena probatione, quando agitur de probatione obitus ad effectum reservationis, nec Ordinarius, aut ab eo prouisus est in causa, cap. 2. nu. 197.
- 1 **V**alor fructuum beneficij ad effectum cognoscendat, an pensio imposita subsistere possit, vel ne probari debet per eum, qui vult pensionem impugnare, si ipse in impositioni pensionis consensit, secus si non consensit, quia tunc probandi onus pensionario incumbit, cap. 60. nu. 1.
- A** pensionario probari debet, si pensio sit reseruata cum clausula dum modo medietatem fructuum non excedat, vel dummodo remaneant census pro titulari, etiam si titularis ipse impositioni pensionis consenserit, ibid. nu. 4 & 6.
- Debet probari per titularem, quando agitur super reductione pensionis, ibid. nu. 7.*
- Ite n quando post reservationem puram adijcitur clausula etiam si super illis alia pensiones reseruatae existant, nisi titularis ostendat, quod sint alia pensionis ant. a reseruata, ibid. nu. 8.*
- 1 **V**alor consideratur iuxta locum ubi gratia facta est, non aliter iuxta locum, in quem fuit collata, cap. 94. nu.
- 1 **V**alor monetae intrinsecas si varietur, attenditur tempus solutionis, etiam in annuis prestationibus, & ubi agitur de fructibus soluerdis, cap. 94. nu. 12. & 13.
- Si intra tempus solutionis accreuerit a debitore non deducitur, & si fuerit diminutus suppleri non debet, ibid. nu. 14.*
- Item eius diminutio contingens post moram debitoris, cedit dano, & prauiudicio ipsius, praesertim si creditor sit solitus lucrari, ibid. nu. 15.*
- 2 **V**alor expressus in gratia impetrationis beneficij debet verificari etiam ab obtinente gratiam in forma pauperum, cap. 1. nu. 62. & 63.
- Item debet verificari attento tempore data gratia, nisi versetur in gratia expectatiua, a qua tunc attenditur tempus vacationis, ibid. nu. 64.*
- Item in eius iustificatione, etiam perpetua beneficij non computantur, ibid. nu. 65.*
- V**alor existens beneficij contra impetratorem cum expressione minoris valoris non probatur ex instrumentis locationum bonorum dicti beneficij, & cedulis receptionum, & solutionum arrendamentis, ibid. nu. 66.
- Item valor beneficij debet probari per testes, qui sciant illius qualitatem, quia si illam non erent, non probant, ibid. nu. 67.*
- 2 **V**aloris expressio facta per impetrantem, qui habet vim conditionis ea vera non existente tanquam subreptitia in totum redditur, cap. 4. nu. 4.
- 2 **V**alor vsus fructus, qui in testamento aestimatur de tempore obitus attenditur, non autem rationis, & perceptionis fructus.
- 2 **V**alor rei, quando de damno aestimari debet secundum tempus fuit illatum, cap. 16. nu. 7.
- 2 **V**alor rei aliena legata ab heredede legatario praestari debet, quando res ipsa redimi non potest, vel eius redemptio sui natura est difficilis, vel ut praedium minoris, vel dotale relictum fuerit, cap. 105. nu. 1. 2. & 3.
- L**imita primo, nisi testator ignorauerit rem alienam esse, quia tunc legatum non valet, nisi persona conueniens sit factum, ibid. nu. 7. Sed bene vltimum declaratur, nu. 8. & 11.
- L**imita secundo, quando ex coniectura apparet testatorem noluisse valorem, seu aestimationem relinquere, ibid. num. 15. 16. & 17. ubi aliquot coniecture enumerantur.
- L**imita tertio, quando valor rei legata a bareditatem absorbet, ibidem nu. 23. & 26.
- Q**ue limitatio aequalatur, numero 27. & sequentibus.
- 2 **V**alor rei considerari debet aestimando rem totam simul, non autem per partes, cap. 114. nu. 12.
- V**alor rerum immobilium preciosarum, quae fructus non reddunt, vel minoris iusto precio, ut sunt palatia, aestimari debet non ex redditibus, sed considerata materia, & forma, & quanti eo in loco, eius qualitatis domus communiter

I N D E X.

- relictus uideatur, cap. 30. per totum*
- 1 *Vsusfructus constitui non potest in bonis emphyteoticis, nisi emphyteusis sit hereditaria, cap. 30. nu. 25.*
  - Vsusfructus extinguitur, quando a proprietate separatus ad ipsam proprietatem reuertitur, & cum ipsa consolidatur, ibid. nu. 37.*
  - 1 *Vsusfructus si alicui sit constitutus in uita sua potest constituens de eodem usufructu disponere, ut post mortem illius ad alium deueniat, cap. 39. nu. 3.*
  - 2 *Vsusfructus quæsitus patri per natiuitatem filiorum durat, licet illi postea moriantur, cap. 83. num. 32.*
  - 2 *Vsusfructus tanquam pars dominij, siue rei, dicitur esse de substantia testatoris, & in eius bonis consistit causaliter, non respectu iuris formalis, cap. 86. nu. 12. & 17.*
  - Vsusfructus potest per testatorem in alium transferri post mortem suam, ibid. nu. 13.*
  - Vsusfructus ualor æstimatur de tempore obitus testatoris, quod tempus attendi debet, non autem futurus euentus durationis, & perceptionis fructum, ibid. nu. 14.*
  - Vsusfructus omnium bonorum matri relictus, in legitimam ei debitam computatur, ibid. nu. 10.*
  - 2 *Vsusfructus non recipit functionem in genere suo, pag. 286. nu. 11.*
  - 1 *Vsusfructuarius possidens bona testatoris non tenetur soluere æs alienum ipsius, sed tamen pro illius solutione debet probare patientiam, ut per heredem ad dictorum bonorum alienationem procedatur, cap. 29. nu. 31. 34. & 35.*
  - Item nõ potest retardare alienationem pretextu iurium, & actionum relictarum in hereditate, quando inuentarium fuit confectum, ibidem, num. 35.*
  - 1 *Ad vsufructuarium ius presentandi pertinet, non autem ad heredem, cap. 30. nu. 8. 12. & 16.*
  - Item legato vsufructu ad vsufructuarium pertinet omnis fructus, ibid. nu. 10.*
  - Vsusfructuarius omnium bonorum non concurrat eum legatario particulari quando ex coniecturis apparet de mente testatoris, ibid. nu. 19.*
  - Amplia, quamuis legatur vsufructus uxori dum uixerit, & uitam uidualem seruauerit, ibid. nu. 20.*
  - Item, quamuis uxor fuerit relicta vsufructuaria omnium, & singulorum bonorum, ibid. nu. 21.*
  - Vsusfructuarius, ut totum vsufructum consequatur, oportet testatorem exprimere totalem, uel integrum vsufructum, aut sine diminutione, alias concurrat eum legatario particulari, ibid. nu. 22.*
  - 2 *Vsurpacio iurium Ecclesia presumitur in Magnatibus, seu Vniuersitatibus ubi non datur equalis concursus potentie, & auctoritatis in collatoribus, secus si conferrentium sit equalis, uel maior auctoritas, cap. 52. nu. 5. & 6.*
  - 2 *Vtile per inutile uitiatur in indiuiduis secus quando summa est diuidua, cap. 4. nu. 2. & lib. 2. cap. 25. nu. 15.*
  - 2 *Utilitas publica presertur priuata, cap. 66. n. 24.*
  - 2 *Propter utilitatem publicam tollerari debet, us quis iure suo priuetur, cap. 120. nu. 4.*
  - 2 *Vulnerans de homicidio non tenetur, licet uulnus fuerit mortiferum, si uulneratus ab alio postea occidatur, uel aliqua ruina suffocetur, pag. 279. num. 7.*
  - Item non tenetur de homicidio si cum baculo, uel clauis non mortifere secundum fidem medicorum uulnerauerit, licet uulneratus postea febri correptus obierit, ibid. nu. 8.*
  - 2 *Vulneratus in rixa ex eo uulnere mortuus praesomitur, quando uullus fuit mortiferum, pag. 279. nu. 1.*
  - Amplia idem esse etiam quando nescitur an uulnus sit mortale, si intra octo menses mors sequatur, secus si postea, nisi uulnus non sanatum durauerit usque ad mortem, ibid. nu. 2. & 3.*
  - Amplia 2. ut etiam durante uulnere ex illo quis mortuus presumatur, licet alia infirmitas superueniat, nisi imperitia, uel negligentia medicantium, uel culpæ uulnerati iam attribui possit, ibid. nu. 4. & 5.*
  - Amplia 3. idem esse etiam sanato uulnere, ubi ex post languor, & stimulus eiusdem uulneris redundarit, ex quo ille postea moriatur, ibid. nu. 6.*
  - 1 *Vxor, cui relinquitur integer usufructus debet prestare cautionem de utendo, & fruendo arbitrio boni uiri, cap. 29. nu. 27.*
  - Declara, ut non teneatur dare fideiussores cum effectu ante actum consignationis, sed pro consequendis fructibus sufficit sola obligatio uerbalis, ibid. nu. 28. & 29.*
  - 1 *Vxor relicta usufructuaria non debet habere usumfructum, nisi deducto ære alieno ex tota hereditate, cap. 29. nu. 30. (Legatum. Reliqua de usufructu uxori relicto, uide in uerbo)*
  - 1 *Vxor possidens bona testatoris debet prestare patientiam, ut per heredem ad eorum alienationem procedatur pro soluendo dicto ære alieno testatoris, cap. 29. nu. 34.*
  - Non potest retardare alienationem pretextu iurium, & actionum relictorum in hereditate, quando inuentarium fuit confectum, ibid. nu. 35.*
  - Vxor relicta usufructuaria omnium bonorum, non habet usumfructum in legitima filiorum, etiam si filij sint instituti in nuda proprietate ultra ualorem ipsius legitime, ibid. nu. 36. & 38.*
  - 1 *Vxor instituta heres usufructuaria omnium bonorum, nullo sibi dato cohæreæ in proprietate, intelligitur heres ex uniuerso, cap. 29. nu. 45.*
  - Vxor habet electionem, an uelit proprietatem, uel usumfructum, quando testator illam relinquit Dominam, & usufructuariam certæ rei, cuius ualor non absorbeat totum fere patrimonium, ibid. nu. 55. & 58.*
  - 1 *Vxor habens castrum in feudum potest illud subinfudare uiro, cap. 95. nu. 37.*
  - 2 *Vxor per marito se obligare non potest, & eius obligatio est ipso iure nulla nisi consistet pecuniam in mulieris utilitatem conuersam fuisse, quæ aliunde probanda est, quam ex ipso instrumento, cap. 5. nu. 3. 4. & 5.*
  - 2 *Vxor inuatur Veliciano si pro uiro fideiubeat,*

I N D E X.

- etiam in casibus in quibus fideiubens pro alijs non iuraretur, Item quamuis Velleiano renunciauerit. cap. 5. nu. 6. 7. & 8.*
- 1 Vxor non potest renunciare depositioni Authen. si qua mulier, C. ad Velleian. siue simus in mutuo, siue in alio contractu, cap. 5. nu. 9. & 10.
- 2 Vxor obligatio non valet etiam quando maritus, & vxor simul contrahunt, & se principales in obligatione constituunt, cap. 5. nu. 12.
- Item quamuis vxor principaliter se obliget, & maritus fideiubeat per ea. ibid. nu. 13.*
- Item licet mulier se obliget cum socero, vel priuigno, aut fratre viri, ibid. nu. 14.*
- Item quamuis se obtinet pro dote danda, vel restituenda ad fauorem ipsius viri, quidquid sit ad fauorem aliorum, ibid. nu. 15. & 16.*
- Item quamuis eius obligatio sit facta cum iuramento, dummodo statutum tollat fidem instrumenti, ibid. nu. 17. & 18. vel ipsa mulier remaneat indotata, & sine aliquibus bonis, ibidem, nu. 19. & 21.*
- 3 Vxor emens aliquid, & pratium soluens, ex pecunijs viri soluisse presumitur, etiam si maritus fuerit presens, cap. 82. nu. 1. & 2.
- Limita, nisi etiam ultra presentiam mariti asseratur in instrumento, uxorem soluere de proprijs pecunijs, ibid. nu. 3. & 5. Qua tamen assertio praedicit solum marito, & eius heredibus, non autem creditoribus, ibid. nu. 6.*
- 4 Vxor tenetur prestare operas suas marito, & omne lucrum inde proueniens, cap. 83. nu. 65.
- Vxor seorsum habitans a marito non debet habere alimenta a uiro etiam ex fructibus dotis ipsius, quamuis lis pendeat super seruitia uiri, seu super separatione thori, aut dissolutione matrimony, dummodo recesserit propria auctoritate, secus si Iudice auctore, ibid. nu. 66. & 67.*
- Vxor debet habere alimenta a uiro pro modo dotis, ubi ad eius fauorem lata sit una sententia super iusta causa discessus, ibid. nu. 68.*
- Vxor non habens dotem an sit alenda a marito, ibid. nu. 44.*
- Vxor necessario non est alenda a marito, si dos ei promissa non fuit soluta, ibid. nu. 45.*
- 5 Vxor possidens bona mariti habet electionem, in quibus bonis uellit dotem retinere, cap. 121. n. 20.
- Vxor pro dote non agit contra tertios possessores bonorum mariti, nisi in subsidium, & facta prius discussione aduersus eius heredes, ibidem, num. 31. & 32.*

F I N I S.

CORRECTIO ERRORVM.

- Lib. 1. pag. 32. ante nu. 47. adde, Limita istud quod de seruitute in re aliena dictum est, Primo ut non procedat in eo, qui possidet usumfructum, nam debet probare titulum, cum ususfructus sit pars dominij 1. 4. ff. de usufruct. Franc. post Dyn. in d. c. 1. nu. 11. de praescript. lib. 6.
- Pag. 180. col. 2. ibi, In omnibus alijs bonis mobilibus, adde, & immobilibus.
- Lib. 2. pag. 95. col. 2. in fine, ibi Mandos. corrige, Hieronymus Gonzalez.
- Pag. 140. nu. 42. ibi, non autem alium incipientem, dicas, excipientem.
- Ibidem num. 47. vers. Quod tam Rota, corrige, Quod tamen Rota.
- Pag. 144. nu. 15. ibi, Laurent. de Pinco. dicas de Pinu.
- Pag. 146. col. 1. nu. 1. ibi auferri, dicas conferri.
- Ibid. col. 2. in princip. l. libertus, dicas, l. libertus.
- Pagin. 147. col. 2. in princip. ibi retrofio, corrige retrocessio.
- Pagin. 148. col. 1. num. 14. ibi Samen. corrige Sarnen.
- Pagin. 149. num. 5. ibi commissiorem, dicas omisiorem
- Et iterum ibi, tantum, dicas cautum.
- Pagin. 151. col. 1. num. 7. ibi Mascard. corrige Marzarius.
- Pagin. 157. col. 1. in princ. supple, ment. pois. Et
- Pag. 158. nu. 10. ibi ad usum, dicas ad vnum. Et nu. 11. ibi quamuis, dicas quominus.
- Pag. 167. col. 1. nu. 2. ibi, Ruin. conf. 147. adde nu. 6. lib. 4.
- Pag. 173. nu. 4. ibi, periurijs, corrige pecunijs.

R E G E S T V M.

- * * A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T.
- † a b c d e f g h i k l m n o p q r s t u x y z.
- aa bb cc dd ee ff gg hh ii KK ll mm nn oo pp.
- Omnes sunt Terniones praeter † quae est vnicum folium, & * T pp quae sunt duerniones.

R C M A E, Ex Typographia, & impensis Aegydijs Spadae. M. DC. XIII.

S V P E R I O R V M P E R M I S S V.

